

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

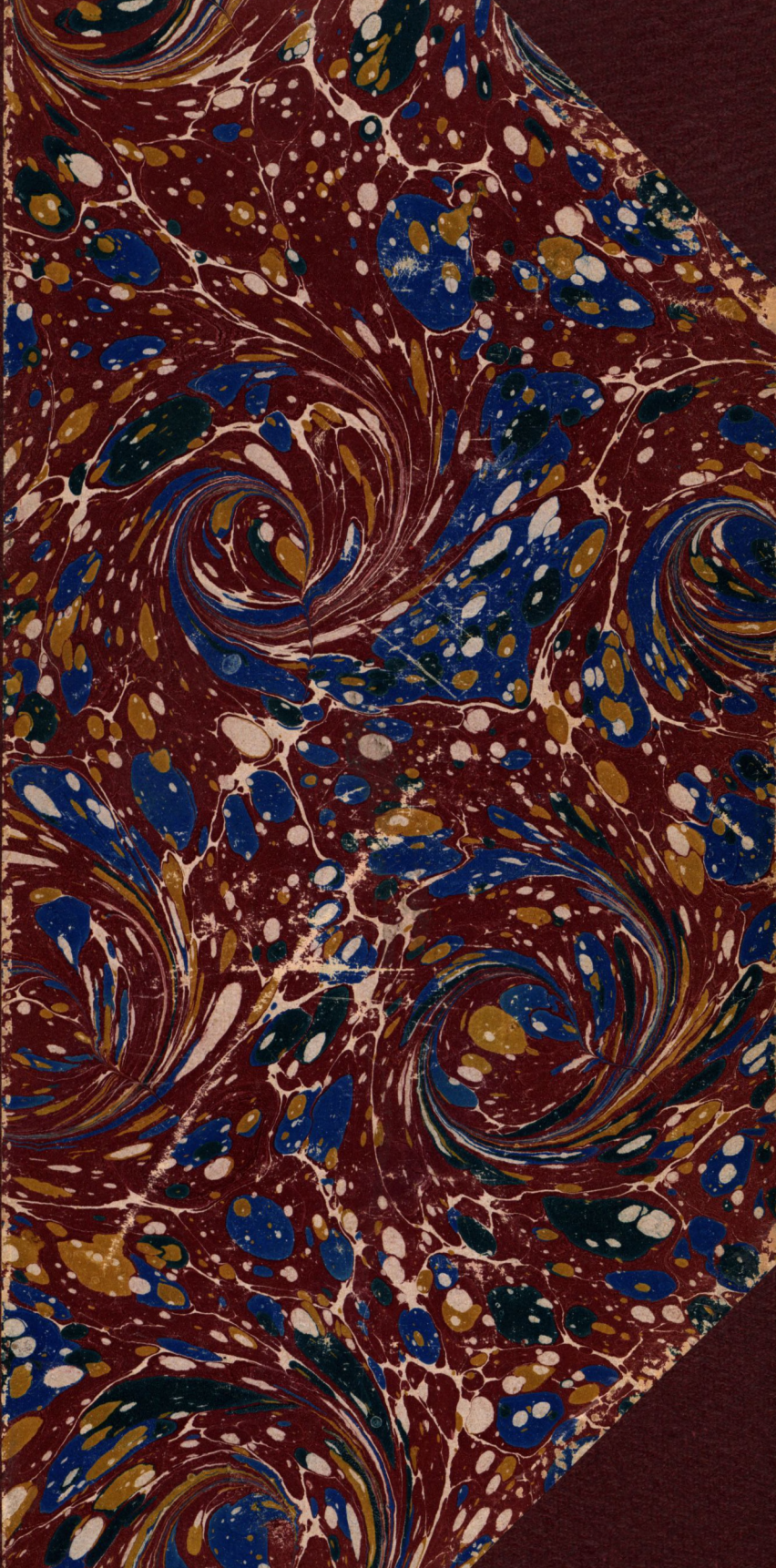
Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

PERSONALHISTORISK TIDSSKRIFT

OTTENDE RÆKKE

5. BIND

(47DE AARGANG)

UDGIVET AF

SAMFUNDET FOR DANSK-NORSK GENEALOGI
OG PERSONALHISTORIE

VED

PAUL HENNINGS

I KOMMISSION HOS

J. H. SCHULTZ ^{A/S} og EINAR DANCKE
KJØBENHAVN OSLO

1926

INDHOLD

	Side
† Hendes Majestæt Enkedronning Louise.....	1
Kronor och sjöblad i danska riksvapnet. Af Kgl. svensk Ordenshistoriograf, Kammerherre <i>Hans Toll</i>	3
En vidtberejst Nordmand. Thomas Fastings Oplevelser i Levanten 1756—61	9
To Storkøbmænd i Aalborg (Jørgen Olufsen og Jens Bang). Ved Postmester <i>C. Klitgaard</i>	13
Danske Elever ved Rideskolen i Angers 1601—1635. Af Underarkivar; cand. mag. <i>Henny Glarbo</i>	19
Autobiografi af Sognepræst til Horslunde-Nordlunde paa Lolland Claus Christensen Winholt. Ved Pastor emer. <i>Erh. Qvistgaard</i>	22
En „Privatskole“ for 200 Aar siden. Af Højesteretsadvokat <i>Arthur Skjelderup</i>	31
Af Herredsfoged Carl Holck's Papirer. Ved Fuldmægtig i Statsministeriet <i>Harald Holck</i>	35
To Breve fra Biskop Nikolaj Edinger Balle til Kronprins Frederik fra 1807	52
To Breve fra Christian Colbjørnsen.....	58
Nicolaj Eigtveds Ungdomshistorie. Af fhv. Adjunkt <i>Fr. Weilbach</i>	62
Forskelligt fra Genealogiens og Personalhistoriens Verden.....	70
Spørgsmaal og Svar.....	76
Rettelse.....	80
Elisabeth Hennings, født Buntzens Barndomserindringer. Ved Overretssagfører <i>Paul Hennings</i>	81
Nordiske Studerende i Louvain. Af Underbibliotekar, Dr. phil. <i>Ellen Jørgensen</i>	118
Familien Walter paa Ringerike. Af Arkivar <i>E. A. Thomle</i> (fortsættes)...	123
Begravelser i Provinsen i Aarene 1717—1721. Ved Overretssagfører <i>Holger Malling</i>	146
En Familie Krag. Ved Postmester <i>C. Klitgaard</i>	156
Forskelligt fra Genealogiens og Personalhistoriens Verden.....	160
Spørgsmaal og Svar.....	164
Bog anmeldelser.....	165
Hvormange Børn havde Tordenskjolds Fader? Af Arkivar <i>E. A. Thomle</i>	169
Unions-skjelder och Unionsbanér Af Kgl. svensk Ordenshistoriograf, Kammerherre <i>Hans Toll</i>	173
Uddrag af Danske Kancellis Registranter. Kgl. konfirmerede Testamenter o. l. 1691—Aug. 1699. Ved Underarkivar, cand. jur. <i>H. C. Roede</i>	175
Familien Mørch fra Sandefjord og Larvik. Af Kommandørkaptajn <i>Gustav Mørch</i>	218
Forskelligt fra Genealogiens og Personalhistoriens Verden.....	238
Spørgsmaal og Svar.....	249

	Side
Familien Walther paa Ringerike. (Sluttet). Af Arkivar <i>E. A. Thomle</i> ...	241
Vor Frue Kirkes Gravbog. (Sluttet). Ved Overretssagfører <i>Holger Malling</i>	267
Lidt om Slægten Brøndum-Scavenius. Af Postmester <i>C. Klitgaard</i>	290
Nogle Stambogsoplysninger om Hübbinett'erne ved Holstenske Infanteri- Regiment. Ved Kaptajn <i>H. E. E. Koch</i>	294
Til familien Walters historie. Af Mag. art. <i>Hans Werner</i>	299
Adam Lewenhaupt: Adelsvapnen och den svenska Heraldiken. Af Dr. phil. <i>Ernst v. d. Recke</i>	301
Forskelligt fra Genealogiens og Personalhistoriens Verden.....	305
Spørgsmaal og Svar	309
Rettelser og Tilføjelser.....	312
Samfundets Anliggender	313
Regnskab for Aarene 1923 og 1924	315
Navneregister	317

Hendes Majestæt Enkedronning Louise,

født 31. Oktober 1851, død 20. Marts 1926.

Ved Hendes Majestæt Enkedronningens Død beklager Samfundet for dansk-norsk Genealogi og Personhistorie Tabet af dets høje Protektrice, der siden 1917 fungerede i denne Egenskab. Som Moder til Danmarks og Norges Konger maatte den afdøde Dronnings Protektorat over et Samfund, hvis Opgave er at vedligeholde slægtshistoriske Fællesinteresser i begge Lande, i hendes Person have sin naturlige Berettigelse. Naar Hendes Majestæt i sin Tid med afgjort Velvilje og Forstaaelse imødekom Bestyrelsens Henvendelse om at træde i Spidsen for Samfundet, beroede det ogsaa paa stor personlig Interesse for dets Virksomhed. Ud over det vidtforregnede og strengt pligtopfyldende Arbejde, Hendes Majestæt udrettede i de mange humane og velgørende Institutioner, hvis Overhoved hun var, og som stod hendes for al Nød og Savn opladte Hjerte nærmest, var Dronningen levende interesseret i Læsningen af historisk og særlig personhistorisk Literatur, hvorom hendes Bogsamling noksom vidnede. De fleste af dem, der har haft Lejlighed til at tale med Hendes Majestæt herom, har ogsaa erfaret, hvor stor hendes virkelige Fordybelse og betydelige Kundskaber var paa dette Omraade. Den norsk-danske Bestyrelse, der i Anledning af Samfundets 40-aarige Stiftelsesfest var Enkedronningens Gæster paa Ege-

lund, bevarer Erindringen om Hendes Majestæts interesserede Velvilje overfor de budne, ligesom ogsaa Repræsentanter for den danske Bestyrelse, der var mødt blandt Deputationerne paa Dronningens 70-aarige Fødselsdag, husker de stiltfærdige, hjertevindende Ord, hvormed Hendes Majestæt besvarede de overbragte Lykønskninger til Mærkedagen.

Samfundet vil bevare Mindet om Enkedronning Louise.

Kronor och sjöblad i danska riksvapnet.

Af **Hans Toff.**

Den danska heraldiska litteraturen har i dessa dagar fått en värdefull tillökning uti en av den kände forskaren på området arkivarien Grandjean med understöd av »Carlsbergfondet« utgiven bok med titel: »Det danske Rigsvaaben«. Arbetet har en god uppställning¹⁾, börjande med en beskrivning på ung. 120 sidor över det nuvarande riksvapnet med dess olika delar och fortsättande i andra kapitlet med att på 15 sidor tala om märken, som tidigare haft plats i dansk-norska konungars vapen. På följande 8 sidor skildras i tredje kapitlet riksvapnets utveckling och sammansättning, under det att i kapitel fyra beskrives på 5 sidor sköldens indelning, samt i kapitel fem på 11 sidor varje märkes plats i den sammansatta skölden. Det är en bok av rang, synbarligen grundad på många års trägna studier, och är dansk heraldisk vetenskap att lyckönska till offentliggörandet.

Emellertid förekommer där återgivandet av en från annat håll stammande åsigt, att svenske Konung Erik Erikson skulle upptagit sitt danska modernevapen och slopat sitt fädernevapen. Detta är en fullständigt obestyrkt hypotés, som står i strid ej blott med vittnesmålet uti flera tiotal samtida sigill, utvisande, att vapnen ärvas efter fader och ej efter moder (med undantag för här ej gällande fall), utan även med det sakförhållandet, att Eriks fader i likhet med sonen förde leoparderna²⁾ krönta, under det att Eriks begge svågrar, Konungarne Knut VI och Valdemar II av Danmark icke hade kronor på leopardhuvudena. — —. Det är säkert även politiskt otänkbart. — Drager man ut konsekvenserna av denna åsigt, blir det den, att söner efter föräldrar med sinsemellan liknande vapenfigurer skulle hemta från moderns sina egna vapenfigurer, vilka, så som författarens uttalande faller om Erik Eriksons och hans faders vapen, »i övrigt äro något besläktade med faderns sigill«!

Det sfragistiska materialet åter visar otvetydigt i alla de tre nordiska länderna förenedannändavändpunktår

¹⁾ Tyvärr saknas ett fullständigt »Navneregister«.

²⁾ Av praktiska skal kallar jag i denna uppsatz gående lejon för leoparder oberoende av deras ställning på huvudet.

1 2 3 2 alltid vapendjur, som i görligaste mån äro tecknade e f t e r naturen så som man uppfattade denna, altså utan kronor. Ett enda undantag finnes: svenske Konungens vapendjur. Detta och hela utvecklingen för övrigt tala obetingat för att leopard-kronorna i svenska skölden voro ett av ett visst numera okänt sakförhållande betingat oegentligt bitecken: en absolut svenska Kungar ensamna tillkommande vapenbild.

Vändpunkten ifråga bestod däri, att Erik (Plogpenning) år 1232 anbragte för första gången i Danmarks nu'kända kungavapenhistoria en brisure på faderns tre leoparder genom att kröna dessa. Märkligt nog kan man kronologiskt och historiskt visa den tydliga orsaken till denna åtgärd: Erik Eriksons ankomst med sin sköld till Danmark efter sitt nederlag vid Olustra år 1229. Då var Valdemar den unge alltsedan hyllningen år 1215 (och kröningen den 24 juni 1218) dansk medkonung med fadern och dog först den 28 november 1231. Denne sons sköld (Kongesigil No 9) visar därför logiskt faderns tre okrönte leoparder, och brisuren bör hava bestått uti andra vapenfärger. Men när Erik (Pl.) efter sin halvbroders död blev dansk medkonung med sin fader den 30 maj 1232, hade han sett den svenske Konungens leopard-kronor, som han bör hava funnit »kungliga« och vackra, och han har då delvis imiterat dennes sköld genom att företaga ovannämnda åtgärd.

Författaren har vidare uti en hel del fall icke kunnat förklara, på vilken grund medlemmar ur danska Konungahuset fört av honom angivna vapen. Anledningen härtill är, som vi nu nedan skola se, den, att förf. felaktigt ansett »sjöbladen« såsom en icke oundgängligt behövlig del av kungliga vapenskölden samt ej aktgivit på den viktiga indelning av det danska riksvapen, om vilken jag nu går att tala.

Vi måste här skilja mellan det territoriella vapnet i riksbanéret¹⁾ och den danske Konungens sköldfigurer. Det förra, som av optiska skäl säkert hölls mycket enkelt, bestod under heraldiska tiden först av den »Löve«²⁾, som möter oss uti Konung Valdemar den andres ryttarfana i hans äldsta sigill av åren 1204—05 (Kongesigil No 6), men har säkert ganska snart lemnat plats åt Dannebrogen. Visserligen avmålade den från slutet av 13:de seklet stammande Berlineravskriften av »Sächsischer Weltchroniek« Valdemars fana i slaget vid Bornhöved efter hans skölds tre leoparder, och möjligt (men i så fall

¹⁾ Se i dessa och andra frågor min bok: »De äldsta svenska konungavapenbilderna och tre kronor vapnet . . .« (Här särskilt sid. 1, 3, 5—8, 60).

²⁾ Så benämner Thiset vapendjuret.

utan betydelse för bevisföringen) kan ju vara, att han här kämpat under ett sådant privat märke. Men möjligt är dock, att redan då banéret varit Dannebrog. — — I varje fall måste vi antaga, att förstnämnda enkla banér legat till grund för de banér och de därur härledda huvudsigill, som grevar och hertigar ur danska kungliga huset och ur annat suveränt hus förde såsom fanläntagare av Danmark med iakttagande av någon ändring i riksbanérets utseende. Men noga uppmärksammas bör, att dessa läntagare uti sina sekret förde i regel sina personliga vapen såsom stammande ur de suveräna husen.

Vad så angår den danske Konungens sköld, upp-tager denna, enligt Grandjean, utan undantag dessa sjöblad allt ifrån sköldens första framträdande o. år 1190 ända fram till drottning Margaretas sekret av år 1375, uti vilket de för första gången sägas försvinna, alltså under hela den heraldiska tiden av K. Valdemarernas existens på svärdsidan, varefter den följande utvecklingen blir i detta sammanhang likgiltig. Detta är dock ett ypperligt bevis för, att de varit en oundgänglig beståndsdel i denna sköld! Yngre ättlingar ur huset hava regelrätt i denna sköld vidtagit i sigill osynliga eller synliga brisurer — de senare genom exempelvis sjöbladens borttagande —, och detta har förlätt författaren till att anse, att sjöbladen varit ett tillfälligt ornament i danska riksvapnet. — Om vi nu uti Thisets »Kongesigiller»¹⁾ efterse de sigill, som tillhöra bl. a. danska Kungahusets manliga medlemmar, och klassificera dem uti nedanstående tabell, skulle resultatet bliva följande:

Riksbanéer och Länsfana samt dessas huvudsigill.	Danske Konungens sköld.	Andra sköldar ur danske konungens hus.
6, 14, (125 a), (126 a), (127 a), 128, 130, 131, (133 a), (134 a), 135 a, 137, 143 a, 144, 148, 149, 150, 151, 153, 155, 156, 157, 161.	5 b, 7 b, 9 b, 10 b, 11 b, 12 b, 15 b. 19 b, 21 b, 22 b, 39 b, suppl. I b.	29, 35, 36, 44, 125 b, 126 b, (127 b), 131, 133 b, 134 b, 135 b, 139, 147, 158, 159, 160.

¹⁾ Köpenhamn 1917.

Om läsarne här jämföra dessa nummer med bokens, måste de få ett starkt intryck av, huru följdriktigt man gått till väga vid antagandet av nya vapen. Därav framgår, att mitt anförda system, absolut fritt från undantag, måste vara riktigt. Aven för vad beträffar den svåra frågan om Sönderjutska hertigvapen gäller detta¹).

Utav vad ovan sagts framgår, att sjöbladen under nyss angivna långa tid alltid utgjort en integrerande del av danske konungens sköld, men att de icke framträda vare sig i riksbanéret eller uti länsfanorna (med de till dem hörande huvudsigillen) burna av ifrågavarande läntagare. Som bevismedel för deras oskiljaktighet från kungaskölden tjenar även vapenbeskrivningen av år 1305, vidare det sakförhållandet, att de ensamma framträda i »Skarsholmssläktens« ena fält och hos Sappi samt slutligen det av författaren ej emnämnda sakförhållandet, att konung Andreas den andre möjl. satte (så tidigt som år 1233) kombinationen: leopardesjöblad på landet Ungerns bjälksköld²).

1) Visserligen kunna vapenfigurer ej skönjas å de inom klammer stående numren 125 a, 127 a och 133 a (Abels, Eriks, Eriks), men en enda blick på dessa sigill visar, att detta beror delvis på deras bristfälliga skick, delvis på en möjlig ofullständighet hos Langebek. För vad åter nummer 126 a angår, ser man ju endast innersidorna av såväl sköld som banér. Men de övriga visa till överflöd, att Sönderjylland fört uti länsfanan med de därtill anslutna huvudsigillen två leoparder, okrönta (vilket antagligen är det äldsta och utgör en förökning av vapnet i riksbanéret) eller krönta allt uti blankt fält, men däremot uti sina sekret en förminskning av den danske konungens sköld men alltid med bibehållandet av sjöbladen. (No: 147 är här intet undantag, ty sköldens egare Valdemar dog före fadern (Valdemar (V) hertig av Sönderjylland, och har därför förminskat faderns vapen genom att borttaga sjöbladen). N:o 130 utgör Valdemar (IV):s sigill av 1286. Då inskriften däri är nästan bortfallen, och han först år 1283 blev hertig, torde den sammansatta skölden utvisa, att dess stamp fabricerats tidigare. Uti n:o 132 utvisa både inskriften och sköldens sammansatta skick, att stampen tillverkats under Erik (II):s faders livstid. — — Abels eget sekret av år 1307 (N:o 125 b) visar: »to av hjerter omsatte leoparder« alltså en genom brisure åstadkommen förminskning av danske kungens sköld. Här liksom i Skarsholmssläktens så närstående sköld är leoparden okrönt. — — Slutligen skall här påpekas hertig Valdemars (IV) så högtintressanta sigill av år 1307 (N:o 131), visande: »ett runt fält med hjertan, uti vilket två krönta leoparder, som här hålla en fana«. Här utmärka de två leoparderna hertigen sjelv såsom varande hans sköld ur danska kungahuset, under det att fanan betecknar Sönderjyllands länevapen. Tyvärr kan man åtminstone numera ej se några figurer i denna fana. Måhända lyckas det, om man går fullt metodiskt tillväga avgjutande först sigillet och fotograferande avgjutningen. Så länge man ej går så tillväga, utan stundom rent av tar till hjälp konstnälarens subjektiva åsigt, vinner man intet säkert resultat.

²) Se i ovanstående not 1 (sid. 3) anf. arb. sid. 34 f.

Varifrån och av vad anledning dessa sjöblad kommit in i danska konungens vapen är ej känt. Man kan emellertid förmoda, att de hugfästa någon episod under vare sig Valdemar den förstes eller hans äldre sons regering, varav minnet sedan länge försvunnit¹⁾.

Vare härmed huru som helst, så torde i varje fall framgå av min ovannämnda framställning, att i vart och ett av de två konungarnes av Sverige och av Danmark kungavapen förekomma i äldsta tid ett för dessa sköldar oundgängligt oegentligt bitecken: i det förra: kronor på leopardernas huvud, i det senare: sjöblad.

När slutligen författaren så riktigt skiljer mellan de tre kronorna uti svensk rikssköld och uti unions-sköld, blir den enda logiska, heraldiska konsekvensen härav det aldrig hittills främträdde fastsläendet av tvenne, av varandra helt oberoende, olika sköldar. Den förra blå-gul, med kronor, stundom ensamma, stundom bredvid andra figurer i kombinerat vapen. Den senare: den höga unions-skölden, uti delvis andra färger²⁾ med kronorna alltid ensamma (Kongesig. N:is 55 och 62), vilkas sköld stundom lägges å unions — (eller ett rikes) banérs kors, varvid såväl sköld som un:sbanér försvinna vid unionens upplösning. — Även kongl. Folkungavapnet³⁾ följer efter dess ättegrens utdöende stränga heraldiska regler: Då vakant och tillfallande unionsdrottningen som svensk suverän, disponeras det sålunde fritt för annan »beteckning«. Det står sålunda (senast) hos Erik av Pommern⁴⁾ för dennes (nu bortfallna) sigill-

1) Dylika sjöblad hava vid något tillfälle kunnat skyddande delat och räddat en sköld, som av någon av de ovannämnde begge kan hava förlorats, men som kan hava återfunnits med vid denna fastklibbade blad. Det har i så fall varit fullt överensstämmande med medeltidens mystiska åskådningssätt att tillägga dylika blad till skölden. Även därigenom skulle bladens oregelbundna ställning kunna förklaras. Denna kan emellertid svårligen kallas oheraldisk, när det som här finnes i skölden andra figurer, för vilka man måste väja; och när ett enkelt sjöblad under medeltiden kan stå snett, böra även flera kunna det. Annorlunda måste förhållandena ställa sig, när dessa blad ensamma skola utfylla skölden. Då är det ju endast helt naturligt, att de ställas symmetriskt. Vi hava sådan exempal både i den tidiga franska liljeströdda skölden och i Danmark hos släkten Sappe.

2) Att på Eriks av Pommern tid färgerna i unions-sköld och banér angivas andra än i svensk rikssköld, skall jag framdeles å annat ställe bevisa. K ä l l e r : Margareta Grips Vapenbok på Trolleholk och svenskt diplom i Riksrådet (av den 15 februari 1430).

3) B u r e n s t a m s tryckta reproduktion av Köngl. Folkungavapnet hos Gelre, vilken jag följt udi min boks titelplanch (se ovan: s. 3 not. 1), visar, som jag för sent konstaterade, felaktigt på hjälmprydnadens fäniker: tre-kronor i st. f. sköldfiguren.

4) Kongesig. N: o 61 visar alltså: Sverige i andra, »de Gothers« i tredje fältet. När ur detta sigills hjertsköld Norska vapnet träder in i detta

inskriftstitulatur: »rex gothorum«. Men när Karl Knutson år 1448 sätter in det i Sveriges sköld, utbyter Kristiern I året därpå detta »de gothers vapen« mot ett nytt: den vakanta forna »Halländska hertigskölden«.

Med aktgivande på alla dessa principer samt på sigillinskrifternas ordalydelse blir det i varje fall möjligt att fastslå vad de olika figurerna beteckna uti de respektiva vapnen.

tredje, viker sjelfallet distriktsvapnet för riksvapnet. (Se flaggan i Lübeck). Det tidigare distriktsvapnet betecknar antagligen: Gotland. Karls (senare) distriktsvapen åter synbarligen: »Göta välde«. Att intet av dess två distrikt någensin fört detta »Folkungavapen«, är tydligt, men förblir i fråga om ett tilldelat vakant vapen heraldiskt av ingen betydelse.

En vidtberejst Nordmand.

Thomas Fasting's Oplevelser i Levanten 1756—61.

Thomas Fasting, om hvem her er Talen, var Søn af Præsten Thomas Fasting i Tuse og Alida Maria von Krogh (gift 2. Gang med Generalmajor Chr. Wilh. Segelcke), fødtes 1726 og tog 1747 Borgerskab som Skipper i Bergen. Efter sine eventyrlige Farter bosatte han sig paa Gaarden Landvig, som han fik ved sit Giftermaal med den rige Margrethe Krog. Kjøbmand J. C. Finckenhagen, der 1798 tog ind i Kjøng Gæstgivergaard, som Fasting den Gang indehavde, omtaler hans »Fornemhed« og store Velstand. Fasting døde 1812 paa Landvig (se Persh. Tidsskr. VI 120; 3. R. I 136). De her meddelte Skrivelser findes i Finanscoll. Journalsager 1774, 519.

Opvandt ved Søen, havde ieg giordt adskillige Reiser paa de levantiske Farvande, da ieg Aar 1759 den 26. April blev bæret med en Skrivelse fra da værende danske Minister Hs. Excellence Herr Geheime Raad von Gähler i Constantinopel, som ønskede, at ieg ville vedblive min Fart, for at bekiendtgjøre det danske Flag i de Egne, i hvilke det hidindtil havde været ubekindt. Jeg efterkom Ministerens Forlangende, vedblev denne Seilads i 5½ Aar og var tillige den første danske Undersaat, som gjorde Caravan Reiser med Tyrker og Mohrer. De Iagttagelser ieg paa denne min Reise haver giordt, i Besynderlighed over Seiladsen og Havnene, tager ieg mig herved den allerunderdanigste Friehed at nedlægge i et kort Udtog af min holdte Journal.

De Farligheder, der vare forbundne med disse Reiser, det Onde jeg ellers haver udstaaet, de kummerfulde Dage og Nætter jeg haver havt, vil ieg ei opregne, de vare mange og fleere end jeg kunde have udstaaet, dersom Nidkierhed for min Nations Ære ei havde sadt Mod i mig og dette tillige blev understøttet af Ministerens iidelige Opmuntringer.

Haabende at dette mit Foretagende er udfaldet til mine Landsmænds Beste, da min Styrmand Johan von der Lippe, som ieg gav Afsked i Smirna 1759, blev allernaadigst efter Sigende bæret med en second Lieutenants Plads i Deres Majestæts Søe Etat, alleene paa Grund af at han havde faret med mig paa disse Reiser.

Derefter nedsatte jeg mig Aar 1762 paa Gaarden Landvig, beliggende ved Arendahl i Nedenes Lehn, byggede der fire temmelig store Skibe og Eet mindre foruden nogle med andre Reedere; efter

erholdte Tilladelse af det Høyløvlige Kammer anlagde ieg en Lade og Losse Plads, hvorved ieg tabte anseeligt da samme siden blev ophævet, indrettede et anseeligt Muur- og Teigl Brænderie, tillige med en Tiære Ovn: Alt dette haver jeg med store Bekostninger iværksadt i den haabefulde Tanke at soutinere mig selv i det ieg tillige tiente publicum.

Men Allernaadigste Kongel mine Midler ere herved forsvundne nu, til denne Tid haver omliggende fattige Gaards-Brugere og Huus-Mænd ved mig faaed Livets Ophold, nu maae jeg befrygte den Mangel for mig og mine Underhavende, som ieg ellers ved at bedrive mine Verker kunde unddrage saa mange fra, og Aarsagerne til denne min nærværende Mangel ere, fornemmelig stor Tab ieg haver havt ved slet Seilads, Trælastens ringe Priis paa fremmede Stæder, den dyre Tid vi saa længe haver havt i Norge, og endelig den store Umuelighed at faae Penge til Laans der i Landet, hvad Sikkerhed man end kan og vil sætte.

Allernaadigste Kongel ieg haver allerunderdanigst her med fremlagt mine Foretagender til Vands og Lands; mine Bestræbelser ere udfaldne langt meere til publici Nytte end min egen, thi nu staaer jeg Fare for at blive ruineret, dersom ieg ei tør haabe at finde Hielp og Understøttelse hos Deres Kongelige Majestæt! Til den Ende haver ieg i vedkommende Sorenskrivers Overværelse ved kyndige Mænd ladet taxere mine faste Eyendomme, hvilke ere vurderede for 12 753 Rdr. Bedende allerunderdanigst at ieg paa dette Pant mod første Prioritets Ret maae blive forstrakt med 8 000 Rdr. af Deres Majestæts Kasse, hvormed jeg seer mig i Stand til at kunne fortsætte mit begyndte Foretagende og anlagde Nærings Veie, til Underhold for mig og mange fattige Bønder og andre, som ved mig kunde faae Livets Ophold, da jeg ellers, og ifald det skulle behage Deres Majestæt at afslaae denne min allerunderdanigste Begiæring, selv kommer med min talrige Familie, hvoriblandt 6 uopdragne Børn, i den yderste Fattigdom, og mange Arbeidere, som ved mig kunde leve, vil staae Fare for at døe af Sult. Da min Gaard forhen haver været en af de ældgamle Herre-Gaarde, saa kan det dertil hørende Jordbrug anseelig forøges og forbedres, følgelig og Pantet blive aarlig meere værd, alleneste at denne min allerunderdanigste Begiæring maatte Allernaadigst blive bønørt.

Til Stadfæstelse paa hvad jeg haver anført om min Eyendoms Beskaffenhed med videre, følger hermed Sorenskriverens og Fogdens Attester.

allerunderdanigst
af
Thomas Fasting.

Kort Udtog

over de af mig undertegnede skeete Reyser paa det Midlandske Hav og tilgrændsende Farvande.

Aar 1756 in Martio gik ieg til Seil med Skibet Helena fra Stavanger i Norge, der var destineret til Havre de Grace, hvorfra ieg blev fragted til Lisabon og Genua, Minorcha, Majorca, Livorno, Villa Franca, Palermo, Trapani, Messina, Georjenta, Calgaria med fleere. Siden beseilede adskillige Stæder paa den Barbariske Kyst, saasom Algier, Port et Store Bonne, Arseni, Cap Dennis med fleere. Derefter til Tunis, hvilke Reiser varede til

1758 in October og paa samme prøvede adskillige Viderværdigheder, nu af Corsarer, nu af Processer, Opbringelser etc., som blev for vidtløftigt her at anføre, men i dets Stæd aleene vil berøre følgende. At ieg paa en Reyse fra Cagliari i Sardinien til Algier ranconerede 2de Tyrker, som vare fangede under Printzens af Marochos Flag, og ieg bragte med mig til Algier i Haab af at faae deres Løsning godtgiort, der og skeete, da der kom Bud til mig fra Deyen ved hans Capitaine af Port saasart ieg var kommen i Havnen, at ville medbringe disse 2de Tyrker, ligesom Deyen fornøiede sig over og takkede mig for deres Løsning med Tilleg, da han betalte mig samme: at ingen Francher havde bevist Tyrker saa meget godt. Efter meegen ustanden Fare arriverede ieg in November fra Algier til Smirna, hvorfra ieg in Decembri paatoeg mig en Reise med Tyrker og Græker til Ste Jean d'Acre i Syrien, paa samme ieg ankrede ved adskillige Øer i Archipelago, saasom Scio, Stanchio, Rodus og til sidst ved Cyprus og paa sine Stæder blev af Indvaanerne holdt for en Maltheser, der er deres store Fiende.

1759 in Januario kom ieg til Ankers paa Caipra [Karth] Reed under Monte Carmel, hvor fra ieg efter at havde satt mine Passagerer af og udlossed Ladningen, fortsatte Reisen til Smirna med Hvede for Tyrkisk Reigning, som var min første Caravan-Reise, der faldt saa meget besværligere, som den skeete paa haardeste Vinter, da de saa kaldede Tramontana Vinde stærkt rase i Archipelago og ieg desuden var nødsaget uden Erfarenhed at søge adskillige Havne, saasom ieg blev bedraget af en fransk Lods fra Smirna. Med disse Caravan-Reiser continuerede ieg i heele Archipelago til

1760, da ieg beseilede Cypem og Stæderne Alexandrette Lattachie, Barut, alle i Syrien, Jaffa med Pillegrime samt adskillige Stæder paa den Barbariske Kyst under Tripolii. Paa disse Reiser, som alle udfaldt til mine Befragteres Fordeel, der vare Tyrker, Mohrer, Grækere og Armenier, gjorde ieg det Danske Flag |: thi ieg antraf ikke et eeneste Dansk Skib i de 2de Aar ieg gjorde

disse Tourer i de Levantiske Vande :| saa bekiendt, at Nationens Skibe siden nød Fragter frem for andres, ja befandt mig den heele Tid med mit Mandskab frisk og vel, endskiønt nogle Tyrker døde om Bord af Pest. Med Særøverne fra Dulugno og Morea havde vi ofte smaae Skiermyseler, som stedse gik vel af. Samme Aar in Novembri foretoeg ieg en Reise fra Cypem til Livorno for Armeniske Kiøbmænds Reining paa en Tid, da Landet var anstukket af Pest, ja de $\frac{3}{4}$ Deele af Indvaanerne bortdøde, som baade ieg og mine dog lykkelig blev befried for, men dog forarsagede, at ieg maatte udholde en lang Qvarantaine i Livorno af Frygt for, at min Bomulds Ladning var inficeret, indtil samme maatte udlosses i Lazaretter uden for Byen. Der effter gjorde ieg 2de Reiser til Alexandria i Ægypten, hvor Monsr. Varion¹⁾, Intendant de Commerce fra Kiøbenhavn, ved min Ankomst var liggende med et Skib under Dansk Flag, men Mandskabet Franske og Italiener, der anledigede mig effter hans Begiering til Skibets Sikkerhed for Corsarer at overlade ham min Styrmand, en Dansk, paa det han kunde betiene sig af ham under Navn af en Skibs Capitaine; hvor over ieg siden maatte fortsætte Reisen uden Styrmand, der varede til

1761 in Augusto, da mit Skib, 30 Aar gammelt og bygt i Nye England, blev for Ældes Skyld casseret og ophugged til Brænde.

Der effter ieg forhyrede mine Folk med andre Skibe til Holland og Hamborg, paatagende mig selv Reisen til Lands igiennem Italien til Venetien, til Tyrol, Inspruck, Augsborg, Francfurt am Mayn, Cöln og Amsterdam, hvorfra ieg kom hiem igien til Norge den 30. Septembr. samme Aar.

Thomas Fasting.

¹⁾ Honoré Antoine Morsoni de Verrayon, f. 1724 i Draguignan † 15. Aug. 1811 i Kbhvn., Legationsraad, Handelsintendant i Levanten 1760. (Efterl. Reventlowske Papirer VI 589, VII 493).

To Storkøbmænd i Aalborg.

(Jørgen Olufsen og Jens Bang).

Ved **C. Klitgaard.**

De sidste Tiaar af det 16. Aarh. og Begyndelsen af det 17. var som bekendt en Blomstringstid for adskillige af vore Købstæder, og de »hjemmelavede« Borgerskaber blev i den Periode tilført en stor Forøgelse fra Udlandet, som hidrog til at højne deres Niveau. Dette gjaldt navnlig for Handelsstandens Vedkommende, og til Bevis behøver vi kun at pege paa Slægter som Worm'erne i Aarhus, Felthus i Aalborg og Horsens, (de) With i Horsens; de Hemmer, van Ginckel, Popp, Werckmester, Grubbe o. fl. i Aalborg.

I vore Købstadkirker minder endnu prægtige Epitafier og kostbare Gravsten om dette Handelsaristokrati, og enkelte Bygninger staar da ogsaa hist og her tilbage fra hin Stortid.

Dette er saaledes Tilfældet i Aalborg. Her staar endnu ved Østeraa Borgmester **Jørgen Olufsens** prægtige Renæssance Stenhus fra 1616 (Østeraagade 25), som en Gang ved en Forveksling i en Almanak er blevet kaldt »Ellen Marsvins Gaard«, hvilken Benævnelse er blevet bibeholdt formedelst en senere Ejers »honnête Ambition«, og med Facade ud mod Nytorv ligger (Østeraagade 9) det landskendte Svaneapotek, eller **Jens Bangs Stenhus**, vort Lands mest imponerende borgerlige Renæssancehus, opført i Aarene 1623—24.

Spørger man om, hvem de Mænd var, som prydede deres By med slige fornemme og stilfulde Huse, kan der for Jens Bangs Vedkommende henvises til D. H. Wulffs Bog »Jens Bang, Købmand i Aalborg 1605—1644« (Aalborg 1885), og for Borgmester Jørgen Olufsens Vedkommende til A. H. Niensens: Embeds- og Bestillingsmænd i Aalborg, Side 98 og V. A. Secher: Familien Secher, S. 10; men intet af disse Steder oplyses der noget om Personernes Oprindelse, hvilket dog vilde være af Interesse for Jørgen Olufsens Vedkommende, fordi han har en talrig Descendens, der endnu blomstrer.

Selv om det ikke hidtil er lykkedes mig at skaffe Klarhed over, hvem de to omhandlede Mænd var Sønner af, er jeg dog under mine Arkivarbejder truffet over et Par Oplysninger, som yder Fingerpeg til Opklaring af Spørgsmaalet, og da de muligt kan komme andre Personalhistorikere tilgode, skal jeg nedenfor meddele dem.

Om Jørgen Olufsen oplyses i A. H. Nielsens »Embeds- og Bestillingsmænd i Aalborg«, at han var født i Vendsyssel af Bønderfolk. Denne Oplysning har sin Hjemmel hos den vendsysselske Bondeskribent Peder Dyrskjød, der har meddelt den til Biskop Bircherod¹⁾, men den er urigtig. Peder Dyrskjød har hørt, at Jørgen Olufsen var født i Horsens, og har da ment, at det var Horsens Sogn i Vendsyssel. »Jørgen Olufsen af Horsens« tog 15. Januar 1588 Borgerskab i Aalborg, og Helligtrekongersdag 1588 var han sammen med den berømte eller berygtede Færing Mogens Heinesen blevet optaget som Medlem af »Guds Legems Lav« der i Byen. I Gildets »liber vivorum«²⁾ kaldes han Jørgen Olufsen af Horsens, Povl Pops Svoger (o: Svigersøn), og det maa derfor formodes, at han ved samme Tid har ægtet Maren Pop, Datter af den rige Købmand, fhv. Borgmester i Aalborg Poul Pop, som forøvrigt paa hin Tid var i Kompagniskab med Mogens Heinesen. 15. Maj 1598 blev Jørgen Olufsen Raadmand i Aalborg og 1618 Borgmester; men sidstnævnte Stilling fratraadte han efter Ansøgning 6. Maj 1625, og Grunden hertil var, at han havde været mistænkt for at have været impliceret i nogle Haandværkeroptøjer i Byen, hvorunder Haandværkerne under Anførsel af Skomager Jørgen Pøller havde udøvet forskellige Udskejelser i Vrede over, at to kornlastede hollandske Skibe vilde sejle fra Aalborg, skønt Smaafolk i denne By ikke kunde faa Korn til Købs. Medens Sagen mod Haandværkerlavene stod paa, maatte Jørgen Olufsen vige sit Sæde som Borgmester for saavidt denne Sag angik, og enten har hans Forhold til Haandværkerne været kompromitterende for ham, eller ogsaa har han følt sig krænket ved Mistanken, thi Sagen gav som anført Anledning til, at han søgte sin Afsked fra Borgmesterstillingen³⁾.

Han døde 2. Oktober 1645, begr. 5. Oktober, efter at hans Hustru, Maren Poulsdatter Pop, var død 26. Februar s. A., begr. 2. eller 6. Marts. Ægteparret havde 4 Sønner, af hvilke 3 blev Købmænd i Aalborg, samt 4 Døtre, der alle blev gifte med fremragende Aalborg-Borgere⁴⁾.

Af disse Døtre er der kun Anledning til at omtale Maren, der blev gift med Raadmand i Aalborg, Hübert Snitlach »af Asken-dorp«, som blev Borger i Aalborg 1606 og Gildebroder 1609, død

1) Ny kgl. Saml., 4., 746. Dyrskjød skriver, at J. O. var født i Horsens Sogn i Vendsyssel, og samme Opgivelse kunde maaske findes bestyrket ved at J. O. 1608 fik kgl. Stadfæstelsesbrev paa Kirkekorntienden af dette Sogn.

2) Se Fra Himmerland og Kjær Herred, III., 318.

3) Se Jydske Saml. 2., III., 241 ff. Kancelliets Brb. 27. Novbr. 1624. V. A. Secher: Fam. Secher, S. 19 ff.

4) Jfr. iøvrigt A. H. Nielsen: Embeds- og Bestillingsmd. i Aalborg, S. 98.

1640¹⁾). Hun havde nemlig før sit Ægteskab haft en ret ubehagelig Trolovelseshistorie.

I Horsens boede ca. 1600 en Simon Tideke (Titke), der 1616 og 1631 var Raadmand der²⁾); han var antagelig fra Flensborg, i hvert Fald havde han en Broder Hans Tideke, der var født i Flensborg, og om hvem det 1617 siges, at han havde tjent Simon Tideke i 15 Aar. Denne Hans Tideke led af periodisk Sindssyge, men desuagtet blev han 1616 eller 1617 i Aalborg trolovet med Jørgen Olufsens Datter Maren, men straks efter, at han var kommet hjem til Horsens fra Fæstensøllet i Aalborg, blev han paany sindssyg, og som rimeligt var, vilde »Familien Olufsen« derefter gerne have Trolovelsen hævet, og der tilvejebragtes derfor en Del Tingsvidner om Hans Tidekes Tilstand.

Byfoged Hans Volbertsen i Horsens³⁾ vidnede, at Hans Tideke 1611 var »melankolisk og meget af Lave og havde melankoliske Fanterier og Daarskaber; Raadmand i Horsens Fock Albertsen With⁴⁾ vidnede, at Hans Tideke havde bidt ham i Fingeren for 4 Aar siden i Raadmand Jacob Thenaars⁵⁾ Hus.

Henrik Felthus af Flensborg vidnede ligeledes, og Mester Henrik Bartskeer havde forbundet Fock Albertsen. 9. Juli 1617 havde Hans Tideke endvidere staaet i Klosterkirken i Horsens i Nærværelse af Hr. Poul Mikkelsen, Præst i Nim og Provst i Nim Herred, Hr. Kjeld Christensen (Præst til Klosterkirken)⁶⁾, Jacob Thenaar og Jørgen Olufsens Fuldmægtig Mikkel Skaarup⁷⁾ og offentligt bekendt, at han ikke begærede, at Maren Jørgensdatter, hans Fæstemø, skulde længer opholdes eller blive bedragen af ham, thi hans Vanvittighed og Hovedskrøbelighed vilde ikke forlade ham, og han begærede derfor at maatte befries for sin Trolovelse.

Da det saaledes var bevist, at Hans Tidekes Tilstand var saadan, at han hverken kunde forsørge sig selv eller andre, blev Trolovelsen ophævet, men Hans Tideke var alligevel ikke fornøjet med at give Slip paa den rige Mands Datter, og han anlagde derfor Sag mod Jørgen Olufsen, hvem han kaldte en gammel Skælm.

1) a St. 129.

2) Fabricius: Horsens Købstads Beskrivelse, S. 223.

3) a St. 228.

4) a St. 223. Var fra Emden.

5) a St. En Christen v. Aar var Gildebroder i Aalborg 1606.

6) a St. 103.

7) Mikkel Nielsen, født i Skarup ved Skanderborg, blev 1613 Gildebroder og 1614 Borger i Aalborg.

Af Sagens Akter¹⁾ ser vi, at Jørgen Olufsen i Aalborg havde en Søster Else Bang, der var gift med Købmand Otte Wildstock i Horsens, 1627 Ejer af det ene af Byens to Stenhuse, som var de højst beskattede Ejendomme i Horsens²⁾, og antagelig saaledes en af Byens Stormænd. Endvidere ser vi, at Simon Tideke var gift med Margrete Bang, der antagelig ogsaa var Søster til Jørgen Olufsen i Aalborg.

F. E. Hundrup oplyser i sin Stamtavle over Oluf Bangs Efterkommere, S. 54 og 62, at Jens Bang i Aalborg var Søn af Steffen Clausen Bang, Borger og Handelsmand i Aalborg, og altsaa Broder til Sognepræst til Romedal paa Hedemarken, Christen Steffensen Bang, død 1678, og Niels Steffensen Bang, 1649 Borger i Christiania. Dette er utvivlsomt — som ogsaa formodet i D. H. Wulff: »Jens Bang«, S. 2 — urigtigt; thi en Steffen Clausen Bang forekommer ikke paa hin Tid blandt dem, der har taget Borgerkab i Aalborg, ligesom et saadant Navn heller ikke forekommer blandt Medlemmer af »Guds Legems Lav«, der i hvert Fald omfattede alle Byens Købmænd. Der er da heller ikke fundet andet, der pegede i den Retning. Derimod blev en Anders Olufsen Bang Borger i Aalborg 1618, hvor han drev Handel, og da han 1622 døde ugift, ihjelslaaet ved Nørgaard i Slet Herred, optraadte Jens Bang paa Arvingernes Vegne, saa det er mest sandsynligt, at han var Broder (Halvbroder?) til ham, og da Jens Bang allerede 1600 blev Gildebroder i Aalborg, 1605 Borger der, har Anders Bang muligt først tjent ham, hvilket ogsaa synes at fremgaa af Tingsvidne fra 1640³⁾.

Blandt de Folk, der var nær knyttet til Jens Bang var ogsaa Hans Olufsen Felthus, der blev Gildebroder i Aalborg 1606, Borger i Aalborg 1609, Raadmand der 1613, død 1648, Boet fallit⁴⁾.

Denne Hans Felthus var i Følge Borgerskabsbogen født i Horsens ligesom den ovennævnte Borgmester Jørgen Olufsen, og han var endvidere Broder til ovennævnte Anders Olufsen Bang⁵⁾, med hvis Debitor Karen Pedersdatter Suhr i Aalborg han 1623 havde Proces angaaende hendes Gæld til den afdøde Anders Bang. Da i hvert Fald Borgmester Jørgen Olufsens Søster Else (se foran) førte Familienavnet Bang, synes det mig sandsynligt, at Borgmester

¹⁾ Viborg Landst.-Dombg., B. 1627, fol. 329 b ff., og 340.

²⁾ O. Fabricius: Horsens, S. 36.

³⁾ Jfr. D. H. Wulff: Jens Bang, S. 7. Skifte findes ikke. a St. S. 191.

⁴⁾ Jfr. A. H. Nielsen: Embedsmænd, S. 127.

⁵⁾ Viborg Landst. Dombog A. 1623, fol. 160 b.

Jørgen Olufsen, Raadmand Hans Olufsen Felthus, Anders Olufsen Bang og Jens Bang, alle i Aalborg, var Søskende eller Halvsøskende, og at andre af deres Søskende var Else Bang, gift med Otte Wildstock i Horsens, og Margrete Bang, gift med Simon Tideke i Horsens¹⁾, og denne Antagelse bestyrkes, forekommer det mig, ved, at da Jens Bang i Aalborg i Foraaret 1635 vil afhænde en Part af Selvejerbondegaarden Kornumgaard i V. Brønderslev Sogn, hvilken han havde tilforhandlet sig, og i den Anledning skal godtgøre, at Lovbud til nærmeste Frænder har fundet Sted, faar han Tingsvidne om, at hans 2 Stævningsmænd har været i Horsens og der stævnet Else Bangs og Margrete Bangs med deres Lovværger, samt i Aalborg og der stævnet Jørgen Olufsen Felthus, Borger i Aalborg, saa og Ane Juels og Maren Juels sammested med deres Lovværger²⁾.

Den Jørgen Olufsen, som her nævnes med Familienavnet Felthus, var sikkert den tidligere Borgmester, da der ikke paa hin Tid kendes nogen anden Borger i Aalborg ved Navn Jørgen Olufsen, og Ane Juels i Aalborg var formodentlig Borgmester i Aalborg Didrik Grubbes Hustru, Ane Andersdatter Juel, død 1649³⁾, der ogsaa har en stor og fremragende Descendens. I Tingsvidnet siges, at de er Jens Bangs nærmeste Frænder, Slægt og Byrd, der skal arve ham.

Man kunde have ventet ogsaa at finde Hans Felthus indstævnet til Lovbudets Paahør, men han kan have været fraværende (udenlands) paa hin Tid⁴⁾. 1641 boede han iøvrigt i en Jens Bang tilhørende Gaard i Maren Turisgade.

Mellem Jørgen Olufsen og Jens Bang var Forholdet vel ikke broderligt i en Aarrække, da der opstod store Processer mellem Interessenterne i Saltkompagniet, blandt hvilke Jørgen Olufsen, og Direktørerne, blandt hvilke Jens Bang⁵⁾, og heller ikke stod Jens Bang vedvarende i godt Forhold til Jørgen Olufsens Svigersøn, Hybert Snitlach⁶⁾, men 1639 ses Jens Bang dog at have haft større Partier Korn liggende paa Jørgen Olufsens Loft⁷⁾, saa da kan de vel ikke have været Fjender. Foruden det ovenanførte tyder ogsaa Jens Bangs og Hustrus Fadderskaber⁸⁾ paa det her

1) Simon Tideke solgte 1638 til Jens Bang 10 Par Staldøksne. Wulff: Jens Bang, S. 200.

2) Jerslev H. Tgb. 1635. (Foraaret, Datoen borte af Fugt).

3) A. H. Nielsen: Embedsmænd, S. 100.

4) Jfr. Wulff: Jens Bang, S. 120.

5) a St. S. 9 ff. og 124 ff.

6) a St. 122 f.

7) a St. 177 f.

8) a St. 164 f.

antagne Slægtskabsforhold. Der findes desværre intet Skifte efter Jens Bang, som døde i Februar 1644; Skifteforretningen er vel udført af Kommissarier.

— — — — —

Skulde man fremsætte en Gisning om, hvem der var Forældre til de her omhandlede Personer af Navnet Felthus og Bang, kunde det være den, at Jørgen Olufsen, Borgmester i Horsens, død 8. April 1581 (Søn af Raadmand i Horsens Oluf Olufsen)¹⁾, gift med Maren Jensdatter Juel, foruden Sønnen, Borgmester Oluf Jørgensen i Horsens, f. 1532, d. 1586, har haft en Datter Sidsel Jørgensdatter, f. 1540, som i Ægteskab med en Hans Felthus har haft Sønnen Jørgen »Olufsen« Felthus, Borgmester i Aalborg, opkaldt efter sin Morfader, samt Døtrene Ane »Andersdatter« Juel, gift med Borgmester Didrik Gruppe i Aalborg, og Maren »Jensdatter« Juel i Aalborg, begge opkaldt paa Mormoderens Side. Efter Hans Felthus' Død skulde hans Enke Sidsel Jørgensdatter da være blevet gift med en Oluf Bang, med hvem hun havde Sønnerne Hans Felthus (Olufsen), Raadmand i Aalborg, Jens Olufsen Bang, Købmand i Aalborg, Anders Olufsen Bang, Borger i Aalborg, Else Olufsdatter Bang, gift med Otte Wildstock, Købmand i Horsens, og Margrete Olufsdatter Bang, gift med Simon Tideke, Raadmand i Horsens.

Med Hensyn til Børnenes Rækkefølge, som her er vilkaarlig, skal jeg ikke forsøge nogen Gisning²⁾.

At Borgmester i Aalborg Jørgen »Olufsen« Felthus' Fader hed Hans, synes at fremgaa af, at Jørgen havde 2 Sønner af dette Navn, men ingen af Navn Oluf, og at hans saavel som Raadmand Hans Felthus' Moder hed Sidsel, sandsynliggøres ved, at de begge havde en Datter af dette Navn, ligesom Ane Juel og Didrik Grubbe ogsaa havde en Datter Sidsel.

Men maaske kan Fremtiden bringe yderligere Klarhed over Spørgsmaalet om Jens Bangs og Jørgen Olufsens Herkomst, nu da Sporet er ført til Horsens.

¹⁾ Om Ascendensen se Fabricius: Horsens Købstad, S. 189.

²⁾ I »Dansk Magasin« 3. III. 297 siger Kall Rasmussen, at levende Slægtninge den Gang (ca. 1450) aldrig blev opkaldte. Det var en Skik, som holdt sig i Jylland i langt senere Tid, og nærværende Meddelelser hylder derfor ikke Teorien om, at Farfader opkaldes før Morfader og Bedsteførelde før Oldefædrene, hvorfor jeg da heller ikke ordner Barnerækken paa Grundlag af Navnene, jvf. Arkivar Thomle i Personalh. Tidsskr. 8. IV. 291 om Opkaldelsesskikken i Norge (1703) og min Artikel i »Fortid og Nutid« I. 125.

Danske Elever ved Rideskolen i Angers 1601—1635.

Af Henny Glarbo.

Blandt de mange Rideskoler, der skød frem i Frankrig i XVII. Aarhundrede, var Skolen i Angers en af de berømteste. Denne besøgte med Forkærlighed af udenlandske Adelsmænd, der her paa een Gang kunde tilegne sig det reneste franske Sprog og de eleganteste ridderlige Idrætter. I Begyndelsen af Aarhundredet lededes Skolen af en Mand ved Navn Joachim Martin, og den havde Lokale i Petit Guémené i Angers, men c. 1629 købte han et nyt Hus »la maison de Casenove«, og en tysk Adelsmand forærede Instituttet en Grund til Øvelserne, der fik Navnet »le Pré d'Alle-magne«.

Ved Siden af de ridderlige Øvelser synes der at være givet nogen boglig Undervisning paa Skolen; i hvert Fald omtales det, at Bruneau de Tartifume, der var Advokat i Angers, gav Timer i Græsk til Eleverne. Denne Mand har efterladt sig en Fortegnelse over de unge, der opholdt sig paa Skolen i Tiden 1601—1635, og da der ikke findes nogen Slags Matrikel for Instituttet, har hans Optegnelser en betydelig Interesse for os, idet de bl. a. giver Navnene paa 44 danske Elever, der har opholdt sig der i det nævnte Tidsrum. Optegnelserne findes i la Bibliothèque d'Anjou Mss. Nr. 870, og heraf har André Joubert i Revue de l'Anjou, t. 26 (1893) givet et Uddrag vedrørende Udlændingene. Følgende Liste over de danske Elever er uddraget af Jouberts Artikel. Navnene er ofte stærkt forskrevne og vanskelige at identificere, men da Angers i flere Tilfælde var en Station paa Studierejsen mellem Leyden og Padua, kan enkelte Personer ad den Vej bestemmes.

1604 Michel Huass¹⁾.

Thomas Kraisse²⁾.

Lgo Christianus Ripensis³⁾.

1605 Elias Eisenbergius⁴⁾.

1606 Ernestus Schuob⁵⁾.

¹⁾ f. 1583, til Sørup eller Søgaard.

²⁾ Thomas Kruse d. 1613 til Tulsted.

³⁾ Lave Christensen, Magister i Marburg 1600.

⁴⁾ c. 1581—1635, Professor, Præst i Besser og Onsberg.

⁵⁾ = Swabe.

- 1609 Justinus Hoch gautroso nubilissimo domino Justino Hocq, domino hereditario in Ky., senatori regni Daniae, regiae Academiae Soranae et monasterii Burgalensis. — Ce sont les titres que lui donne Daniel Matras, maître des langues française et italienne en Danemarck.¹⁾
- 1610 Georgius h. Lyche²⁾.
Franciscus Lyche³⁾.
- 1611 Caj Brokdorf⁴⁾.
Frederik Alefeldt⁵⁾.
Caj Alefeldt⁶⁾.
- 1615 Karlus Solviell (?!)⁷⁾.
Nicolaus Schivehell (?!)⁸⁾.
- 1616 Princes de Holsacie, nepveux du roy de Danemarck et de la royne d'Angleterre, femme de Jacques, roy d'Angleterre et d'Escosse:
Fredericus D. S. Q. Holsa.⁹⁾.
Adolphus D. S. Q. Holsa.¹⁰⁾.
Wolfgangus Poguuich¹¹⁾.
Hans ab Alefeld¹²⁾.
Henrik Lange¹³⁾.
- 1625 Henry Tot¹⁴⁾.
- 1627 Dwius Fridericus Barnekoré¹⁵⁾.
Simon Erdt¹⁶⁾.
- 1628 Dux Uldaricus hæres Novergiae, dux Holsatiae, electus episcopus Suerinuensis filius 3 regis Daniae¹⁷⁾.
Erich Grobbe¹⁸⁾.

¹⁾ Just Høg, 1584—1646, Rigskansler, Hofmester for Sorø Akademi.

²⁾ Jørgen Henriksøn Lykke, 1590—1616, til Overgaard.

³⁾ Frans Henriksøn Lykke, c. 1591—1655, til Overgaard.

⁴⁾ 1595—1619, til Kletkamp.

⁵⁾ 1588—1612.

⁶⁾ 1591—1670, til Mehlbek.

⁷⁾ = ? Poul Skinkel f. 1596, til Østrupgaard.

⁸⁾ = ? Niels Skinkel 1597—1641, til Søholm.

⁹⁾ Hertug Frederik III af Holsten-Gottorp, 1597—1659.

¹⁰⁾ Hertug Adolph af Holsten-Gottorp, 1600—1631.

¹¹⁾ indskrevet ved Universitetet i Leyden 1613 og 1614 (?).

¹²⁾ = ? Claus Ahlefeld, Søn af Asmus A. til Grønvold, d. c. 1630.

¹³⁾ d. 1651, til Dejbjerglund.

¹⁴⁾ Henrik Thott, 1606—c. 1675, til Boltinggaard.

¹⁵⁾ Ove Frederik Barnekov, 1608—1629, til Birkholm.

¹⁶⁾ Simon Ertmannus, indskrevet i Padua 1636 ¹⁴/₁₁.

¹⁷⁾ Hertug Ulrik, Christian IV' Søn, 1611—1633.

¹⁸⁾ 1605—1692, til Gammelgaard.

- 1629 Georgius Sculte, Un des principaux du Conseil du roy de Dannemarc auquel le dit roy a fié le gouvernement et conduitte de ses deux filz Uldaric et Frederic en France¹⁾.
 ·Friderich D. G. Ep. Verdensis, hæres Nouvergïæ dux Slesvici Holsaltïæ, filius 2 regis Daniæ²⁾.
 Joachim Frideric Basse³⁾.
 Johannes Musænius⁴⁾.
- 1630 Sanus Lindrot⁵⁾.
 Palle Krabbe⁶⁾.
 Thomas Michel Hien⁷⁾.
 Christiernus Cheel⁸⁾.
 Otho Krag, neveu de Justin Hoch ci-devant⁹⁾.
 Georgius Fraein¹⁰⁾.
- 1631 Petrus Sporemén¹¹⁾.
- 1633 Johan Rantzo¹²⁾.
 Achilles Khragh, frère de Otho ci-devant¹³⁾.
 Ericus Kuas¹⁴⁾.
 Casparus Johannis Othon.¹⁵⁾.
- 1634 Ovidius Lunge¹⁶⁾.
 Christian Staugard¹⁷⁾.
 Nicolaus Wind¹⁸⁾.
 Georgius Bartholinus¹⁹⁾.
- 1635 Andrees Thott²⁰⁾.
 Jacobus Swabius²¹⁾.

1) Jørgen Schult, 1593—1652, til Findstrup.

2) Frederik III, 1609—1670, Konge af Danmark.

3) 1608—1633, Søn af Peder Basse til Sørup.

4) fra Helsingør, deponerede i Giessen, blev indskrevet ved Københavns Universitet 1621 ¹⁰/₇.

5) = ? Claus Linderot, levede 1680.

6) — — —

7) d. 1673, Rektor i Frederiksborg.

8) Christen Skeel, d. 1670, til Hammelse.

9) 1611—66, til Egeskov.

10) Jørgen From, 1605—51, Professor.

11) Peder Spormand, 1608—1661, Professor.

12) Johan Rantzow, 1613—1673, til Putlos.

13) Kjeld Krag, 1614—1673, til Trudsholm.

14) Erik Kaas, 1611—1669, til Restrup.

15) Jesper Hansen, d. 1679, Rektor i Nyborg, Sognepræst i Skanderborg.

16) Ove Lunge, 1613—37, død i Padua, Søn af Jørgen L. til Odden.

17) 1600—1645, Professor.

18) Niels Vind, 1615—1646, til Grundet.

19) Jørgen Bartholin, d. 1680, Professor eloquentiæ i Odense.

20) Anders Thott, 1617—1638, dræbt i Siena, Søn af Otte T. til Næs.

21) Jacob Swabe, Læge i København til 1662, da han rejste til Sverige.

Autobiografi af Sognepræst til Horslunde-Nordlunde paa Lolland Claus Christiansen Wiinholt,

født den 10. Januar 1712 i København, død den 12. Marts 1771
i Horslunde.

Ved **Erh. Qvistgaard.**

Claus Christiansen Wiinholt er født i København d. 10. Januar 1712 som Søn af Brygger Chr. Clausen W.*) og Hstr. Elisabeth Pedersdatter Gyrsting. 1731 blev han Student fra Helsingørs lærde Skole og Candidat 1735. 1738 blev han Stueprædikant hos Grevinde Benedicte Marg. Reventlow paa Christianssæde, den Gang paa Tølløse, og blev af hende først paa Aaret 1739 kaldet til Sognepræst for Horslunde-Nordlunde, hvor han blev til sin Død 1771

Han var 4 Gange gift, 1. Gang med Formandens Enke Dorthe Bildsøe, med hvem han havde 1 Søn og 3 Døtre, hun døde 18. Dec. 1745 »salig og fornøjet«. 1747 d. 16. Febr. ægtede han Karen Knudsdatter Schritzmeyer fra Errindlev-Olstrup og havde med hende 3 Sønner og 2 Døtre, hun døde allerede 1765 og samme Aar d. 14. Okt. ægtede han sin 3. Hustru Else Marg. Ermandinger, Dt. af Byfoged i Christiania Ermandinger. Med hende havde han 1 Datter, men da hans Hustru døde allerede 1766, ægtede han Aaret efter d. 28. April Dorthea Rhode, Dt. af Farver R. paa Christianshavn og født November 1741. Efter hans Død 1771 ægtede hun Sognepr. i Simmerbølle paa Langeland, I. F. Marstrand.

En Karakteristik over Claus Wiinholt siger om ham, at han var vittig i Lærdom og Musik, hans Vandel exemplarisk, hvert hans Fjed uden Anstød (!), hans Tankekraft sund, hans Venskab ærligt, hans Lyst at læse, hans Valgsprog Gudsfrygt, hans Omhu skyldes et Hospital for 10 Fattige (W. $\frac{2}{5}$ 86).

Ved sin Død efterlod han sig i Følge Skiftet en efter Tiden og hans Stand anselig Formue, nemlig 4656 Rdl. til Deling mellem

*) $\frac{24}{3}$ 1710 løste Christian Clausen Veinholt fra Jylland Borgerskab som Øltapper i Kbhvn. og $\frac{26}{5}$ s. A. som Brygger. Han stammer rimeligvis fra Aarhus, idet hans Broder Hans V. fra Aars $\frac{29}{3}$ 1703 løste Borgerskab her i Byen som Skipper. (Borgerskabsprot. og Raadstueprot. No. 12. (1712—14) S. 220.). Hans Moder, Elisabet Pedersdt. Gyrsting, født $\frac{18}{8}$ 1687, som Datter af Sognepræst i Gyrstinge, Peter Hansen Lollich og Else Globsdatter. — En Broder til ham var Peter Wiinholt, Sognepræst til Oure og Veistrup. —

Enken og hans 10 efterlevende Børn, som var følgende: af 1. Ægteskab: Christian Frederik 25 Aar, Anna Sofie gift med Forvalter Bertelsen, Gammelgaard, Elisabeth gift med Sognepr. til Vaabensted-Engestofte, Edvard Hincheldey, Fridericka gift med Hans Hansen, Kbmd. i Rødby. Af 2. Ægteskab: Christian Ditlev, 23 Aar, res. Cap. til Tirsted, Skørringe og Vejlby, Knud Leonhart, 19 Aar, Hans Jacob 10 Aar, Dorthe 22 Aar gift med Farver Jens Tollesen, Nakskov, og Anna Birgitte 17 Aar. Af 3. Ægteskab: Karen Kirstine 5 Aar. Med sin efterlevende Enke havde han ingen Børn levende.

I 1757 nedskrev han med pyntelig Haandskrift i Horslunde Kirkebog efterfølgende Autobiografi, hvoraf desværre Begyndelsen mangler, idet 1. Blad i Kirkebogen, hvorpaa den stod, er bortkommen, men desuagtet kan Resten som et Tidsbillede have sin Interesse for Nutidens Personalhistorikere, hvorfor jeg har ment, at den burde trykkes.

Claus Christiansen Wiinholt døde d. 12. Marts 1771, 59 Aar 2 Mdr. og 2 Dage gl. (Horslunde-Nordlunde Kirkebog).

»Jeg reyste da i Aaret 1729 den 29. Augusti ved min Faders Geleide til Helsingør, i Tanke strax at obtinere Kostpengene 4 mk. 6 ß, som da faldt ugentl. til Subsistence der, men jeg kom for sildig til at naae dem det Aar, saa at Frølund*) Ophold skildte mig og for en Tiid ved dette Gode. Jeg resolverede dog til at blive der, endskiøndt jeg var Fremmed og kjendte ingen, da den gode Rector Peder C l o d lovede at ville forstrække mig til Ophold, indtil Leylighed falt til Beneficiers Nydelse. Jeg blev derpaa Dagen efter min Ankomst fremstillet i Scholen for at gjøre en Prøve = Stiil med Mester = og 5te Lectie, og fik derefter Sted paa 2den Part i Mester-Lectien, hvorpaa min Fader reyste hjem. Som Rector hafde hørt, at jeg hafde været blandt Concertisterne i Kbhvn., vilde hand og erfare min Progress i Musicen, lod derfor d. 31. Aug. Byens Musicanter møde i Scholen, for hvilke jeg fremlagde partierne til nogle Synge-Arier, som jeg hafde med mig, og ved deres Udførelse fandt Rectors, Hørernes og andre Nærværendes Behag. — Dette gav Leylighed til at jeg hastig blev frelst fra min første Sorg der for daglig Føde; thi 4de Lecties Hører C h r i s t i a n i M e j e r var næste Søndag derefter inviteret med de fornemmeste Borgere

*) Rimeligvis Andreas Frølund 1669—1731. Rektor ved Metropolitan-skolen (Bricka). Hvad der hentydes til med »hans Ophold«, er ikke klart. Derimod var Københavns Brand 1728 Grunden til, at C. Wiinholt ombytter Skolen i København med Skolen i Helsingør. (Blochs Saml. p. Univers. Bibl.)

i Byen hos Cancellie Assessor T o r b e n S t a t z paa et Aftens Maaltiid, og da hand kom der og fornam, at Musicanterne skulde opvarte over Bordet, forestillede hand Værten mit Komme til Scholen, og at jeg kunde assistere med Vocal-Music til Giæsternes Fornøvelse, hvorfor jeg og strax blev kaldet, og efter at jeg dermed hafde fornøyet dem, og blev paa alles Vegne takket af Mejer, bad jeg ham at intercedere for mig hos saa mange, at jeg kunde faae en Dags Kost hos hver i Ugen som og skeede. Tiid efter anden fandt jeg flere Velyndere, som i adskillig Maade rakte mig Haanden, saa at, da jeg omsider fik Kostpengene og andre Scholens Beneficier, lagde jeg det alt op hos Rector, indtil jeg i Aaret 1731 blev dimitteret til Academiet, da jeg hafde samlet saa meget, at jeg fik meget gode Klæder og Linned, og hafde endda noget i Behold, som kunde tiene mig nogen Tiid til Ophold ved Academiet. —

Efter at jeg uden nogen Skillings Bekostning for mine Forældre fra mit 12. Aar af var bleven indskreven blandt Studenternes Tall, fik jeg strax Condition hos Velædle Doct. Medicinæ i Kbhvn. D a n i e l W a g n e r at informere hans Børn, men som Lønnen kun var 2 Rdl. Maanedl. og jeg deraf skulde forskaffe mig selv Kost, Kammer etc., saa kunde jeg ikke derved subsistere, søgte derfor Leylighed til at kunde faa en Condition paa Landet, og skrev i den Henseende min Sl. Morbroder Hr. Philip Adam G y r s t i n, daværende Sogne Præst til Førsløf i Sælland, til om at see mig ved Leylighed hjulpen. — Hand hafde nyelig forhen faaet Kommission fra Forpagterens Henric Kiers Enke paa Hougaard her nær ved, at forskaffe hende en Studeret til at læse for hendes eneste Søn mod Løn af 24 Rdl. og frie Kost, Kammer etc., hvilken blev mig strax tilbuden, og reyste saa efter at jeg var afskediget fra Wagner ved Michaelis Tiid 1731 til Lolland, hvor jeg forefandt et got Bord, og skikkelige Folk at omgaaes, saa at jeg gierne hafde villet blive der længere; men som examina Academica laa mig paa Hjerte, og just den i denne Tiid af Chr. 6te anordnede nye Fundatz for Academiet blev publiceret, hvorved exigeredes mange Ting af examinandis, som ikke forhen var lagt Grund til i Scholen, resolverede jeg til at reyse til Kbhvn. ved Michaelis 1732 for at blive ved Academiet, indtil jeg fik examina sustinendi.

Jeg kom da til Kbhvn. igien, men kun med liden Forraad til Ophold mod Vinteren, og med en qvartan Feber*) i Legemet, som jeg fik paa Reysen over Søen, der og holdt mig den gandske Vinter, dog ikke sterkere at jeg dog kunde frequentere Collegia, og søge Indgang i adskillig got Folke Huuse, som var mig i mange

*) Qvartan Feber, ogsaa kaldet den lollandske Syge, det samme som Koldfeber.

maader bevaagne, og kom derved saa vidt, at jeg den 3. Maji 1733 lykkelig substinerede Examen Philosophicum — Bacchalaaur-Graden hafde jeg vel faaet Character til, men ikke Penge til, hvorfor jeg og ikke gjorde mig Tanke om den, førend jeg ved Leylighed besøgte en af mine Velyndere faae Dage før Graden skulle staae, som var Hofmesteren hos Geheime Raad Rosenkrantz's Søn Seig. Hutfeldt, som vilde, at jeg skulle have den, overtalede derfor den Unge Rosenkrantz at skrive til Decanum Etats Raad Gram for mig; Brevet bar jeg hen, og fik derpaa Graden uden nogen Skillings Bekostning.

Efterat dette Pust saaledes lykkelig var overstanden, reyste jeg en 14 Dages Tiid ud paa Landet for at recreere Sind og Legeme, og besøgte mine Morbrødre Hr. Philip i Førsef, Willum Gyrsting*), Degn i Veiløe, og min Moster Maren, gift med Henric Jensen, Forpagter paa Svendstrup ved Ringsted, begav mig derpaa til Kbhvn. igien for at gaae videre frem ved Academiet.

Strax ved min Ankomst kom jeg 2den gang i Condition hos Doct. Wagner og læste for hans Børn, indtil hans ældste Søn Daniel Bottsac Wagner /: nu Præst i Holsteen :/ kom fra mig i Aaret 1734 i 5te Lectie i Kbhvns Schole; og paa det, at jeg i den Tiid ikke skulle mangle til fornøden Ophold, besørgede den gode Wagner mig og i samme Tiid Condition hos Jomfr. Hæsecher, hvor jeg Nøed 4 Rbd. Maanedlig for 4 Timers daglig Information. Denne Jomfrue blev siden Gift med Justits Raad og Lands Dommer Høserich i Lolland, og efter et forargeligt Ægteskab med hverandre druknede begge tillige samt Et af deres Børn, da de vilde spadsere paa Isen uden for den Gaard i Marichoe paa Søen in Nov. 1756, hvor de boede.

Ved Michaelisdag 1734 forskaffede D. Wagner mig til Belønning for min Fliid med hans Søn, Condition hos Høyædle og Velbaarne Hr. Oberst Lieutenant Commandant paa Rosenborg Slot i Kbhvn. Magnus Langhorn, hvis Børn jeg informerede paa 4de Aar, og nød i den Tiid min Kost ved Commandantens Bord om Middagen og 4 Daler om Maaneden for 4 Timers information daglig.

Anno 1735 den 30. Juni substinerede jeg Examen Theologicum under Professor Steenbuch og Wøldike, og d. 19. Aug. nest efter prædikede jeg for Demis under Steenbuch, derefter saa længe jeg forblev i Kbhvn. freqventerede jeg flittig Professor Reusses Collegium over Theologicum Moralem, som var mig til megen Nytte. Undertiden excercerede jeg mig og i at prædike baade i Kbhvns. og Fredericsbergs Kirke, hvor mine Forældre da boede efter Kbhvns.

*) Wilh. Gothard Gyrsting (1726—54, Lærer i Veilø) f. i Gyrstinge ved Sorø den 21. Oktober 1694, Søn af Sognepræsten der Peder Hansen Lollich og Else Globsdts (se Jensen: Gaunøs Historie S. 486—87).

Ildebrand; og omsider ved forefaldende Vacancer supplicerede jeg til Hans Kongl. Majest. om Vocation til Præste-Embedet.

Først i Aaret 1738; da Hr. Frantz Georg Wulff, som til den Tid havde opvartet det Høy-Grevelig. Herskab af Reventlau med Cabinets Prædikener, blev af Dem Kaldet til Sogne Præst for Westerborg og Birket Menigheder, loed jeg fra Kbhvn. indløbe en Supplicve til Herskabet, som den Tiid residerede paa Tølløse i Seeland, om at succedere Hr. Wulff som Deres Cabinet-Prædikant. Og som jeg var Dem gandske ubekjendt, grundede jeg min Supplicve nest Guds Forsyn og Herskabets Naade, paa min sl. Fasters Margrethe Wiinholtts Navn, som havde tient Grefinden som Kammer Pige i 14 Aar, og det i de besværlige Tiider, da Greven stod i Keyserlig Tieneste i Krigen i Tydskland og Italien, hvor Grefinden fulgte sin Herre. Min Ansøgning blev i Naade anseet, og jeg fik i Ugen før Paaske Ordre at prædike paa Tølløse Gaard Skiertorsdag, 1. Paaskedag og 1. Søndag efter Paaske, og da jeg havde holdt den sidste Prædiken, loed Grefinden mig forstaae, at jeg havde fornøyet dem, forærede mig en Banco Seddel paa 10 Rd. og tilbød mig Condition hos Dem for Kost og Løn, som mine Formænd ikke havde haft og jeg altsaa ikke tænkte paa, men allene lige som de at opvarte Dem med Prædiken i Residencen i Kbhvn., og mellem stunder paa Tølløse, og derefter ved forefaldende Leylighed at promoveres til Præste Kald; men som det var besluttet, at De i dette Aar vilde reyse til Deres Godser i Provincerne, vilde De, at jeg skulle tiene for Kost og Løn, for bestandig at følge Dem og tillige skulle ved forefaldende Vacance frem for andre promoveres, hvilket Tilbud jeg og med min Principals Oberst-L. Langhorns Raad toeg imod, og saaledes toeg Afskeed fra ham in April 1738 og samme Tiid tiltraade min Station paa Tølløse, hvor det Høyge Herskab laa stille den gandske Sommer, og jeg der prædikede for Dem hver Søn- og Helligdag, samt daglig holt Morgen og Aften Bøn. I Juni Maaned efter min Ankomst reyste jeg med Herskabets Permission til Kbhvn., for at afhente hos Etats Raad Gram Grønbechs Stipendium, som til den Termin var 10 Rbd. Croner; hvilket jeg ved Aarets Begyndelse var inscriberet for; men som Gram fornam, at jeg var kommen i denne Condition, og ikke stadig kunde være ved Academiet, loed hand mig forstaae, at jeg ikke kunde nyde det herefter, som jeg Gud skee Lov! ikke heller trengte til.

Hen paa Sommeren begyndte Greven at blive sygelig, og fandt Hevelse i sine Been, hvorved den foresatte Reyse blev opsatt, saa som den Alviise Gud behagede ved Legemets Brøstfældighed at erindre ham om den forestaaende Himmelske Reyse, som og gik for sig den 1. Octobr. 1738 i hans Alders 68. Aar, efter at hand havde været Sengeliggende i 3 Uger.

I December nest efter kom Breve fra Lolland med Anmeldelse om Hr. Frideric Støedts Død i Horslunde, hvorved jeg nu ventede, at Guds Forsyn hafde aabnet en Dør for mig, som jeg var særdeles glad ved paa denne Tiid efter Grevens Død, formedelst den idelige Opvartning jeg da hafde ikke allene den gandske Dag, men en stor deel af Natten med med at læse og synge for Grefinden, som og med at skrive hendes Breve til hendes Børn og andre høye Herskaber, som hun ingen af de andre Domestiqver vilde betroe til; men Grefinden forhalede Tiiden det allerlængste hun kunde for at holde paa mig indtil den 31. Jan. 1739, da jeg fik hendes Vocations Brev at være Sogne Præst for Horslunde og Nordlunde Menigheder, som af hans Kongl. Majest. blev confirmeret d. 6. Febr. nest efter, hvorpaa jeg paa en 8te dages Tiid reyste til Kbhvn. for at løse min Confirmation, at equipere mig med Præste Habit, og at tage Afskeed med mine Forældre, og paa Retouren toeg sidste Afsked hos Grefinden, gik saa til Fyen, hvor jeg i Sct. Knuds Kirke blev af Biskop Ramus ordineret den 13. Martii, og efter min Ankomst fra Fyen over Langeland her til den 24. Martii, holdt jeg her min Indgangs Prædiken den 1ste Søndag efter Paaske, som var den 5. April. —

Samme Aars 7de Julii Døde Grefinden, som ikke efter hendes Herres Død hafde været under aaben Himmel. Efter hendes Død toeg hendes 2den Søn Greve Christian Detlev Grevskabet Christianssæde, som ham efter Forældrenes Testamente var tilfalden, i fuldkommen possession.

Samme Sommer hafde jeg min Sl. Faders Besøgelse her, som paa en 8 Dages Tiid fornøiede sig hos mig ved at erfare det Stæds Omstændigheder, Gud hafde sadt mig paa. Hand levede indtil Aar 1744, og var hans sidste Forretning at lede min Søster Anne Magdalene til Brude-Skamlen, som da blev gift med Nicolai Hornemann, Material Forvalter ved Fredensborg Slot, da hand samme Dag fik ved Sygdom Dødens Bud, og døde faae Dage derefter hos Dem paa Fredensborg. — 1739 den 17. November kom jeg i Herrens Navn i Ægteskab med min Første Hustrue Dorothea Bildsøe, en Datter af Mag. Lorentz Bildsøe og Anna Sophia Lundt, Præste-Folk i Kiettinge, hvor hun var født 26. May 1708. Hun kom i Ægteskab 1, med Hr. Hans Christian Jessen, Sogne Præst til Halsted og Avnede Aar 1729 d. 7. Sept., i hvilket Ægteskab hun fik en Søn Hans Christian Jessen, som blev fød in Decemb. 1730, men kort derefter mistede hun sin Mand ved en pludselig Død d. 14. Januarii 1731. Samme Aars 10. Octobr. kom hun i 2det Ægteskab med sl. Frideric Støedt her, som hafde mistet sin første Hustrue Margrethe Hedevig Ahlefeldt paa samme Tiid som hun sin Mand ved den grasserende Sygdom, som i det Aar borttog mange her i Egnen,

i dette Ægteskab levede hun med ham, lige som hand med sin 1ste Hustrue, uden Børn, og maatte ved hans dødelige Afgang den 20. November 1738 see sig 2den gang sat i den bedrøvelige Enke-Stand. — Efter at Gud hafde samlet mig med hende som meldt udi Ægteskab besøgte min Moder os om Sommeren 1740 og hafde sin yngste Datter Anne Cathrine med sig, hvilken vi beholdt hos os til Opdragelse, da hun efter 8te Dages Besøgelse hafde seet sig om hos os og reyste bort. Aaret derefter behagede det Gud at bort kalde min sl. Moder. Denne min yngste Søster blev 1 Aaret 1748 gift med Christen Andersen, Selv Eyer i Uhrne her i Sognet, og efter hans Død 1754 blev Aaret derefter gift med Niels Gram, min nuværende Hustrues halv Broder Hr. Mogens Grams Søn i Erringelef. — I 6 Aar behagede det Gud at glæde mig ved denne Hustrues kierlige Omgjengelse, i hvilken Tiid hand foruden meget andet Gode, som vi daglig saae fra hans Faderlige Haand ogsaa velsignede os med 6 Børn, neml. 2 Sønner og 4 Døttre, og ligesom vi flittig byggede paa Verden, saa efterloed vi og ikke at bygge paa det Huuses Værelser, som Gud havde sat os udi. Men d. 7. Dec. 1745 da hun lykkelig, dog efter haard Strid, blev forløst med Tvillinger forbeamt. 2de Sønner, blev hun d. 12. Dec. angrebet af en hidsig Feber, som den 18de i samme Maaned endte mig til stor Sorg hendes Dage, idet hun efterloed sig 5 umyndige Børn. Den Ældste Datter beredede Veyen ved Døden for sin Moder efter 15 Ugers Liv hos os. Den Eene Tvillinge-Søn fulgte sin Moder i Døden den 14. Januarii 1746. De øfrige 1 Søn Joh. Frederik og 3de Døttre af det Ægteskab lever endnu, Herren være deres Ledsagere til alt det, som kand gjøre dem lykkelige i Tiid og Evighed! Min Stiv-Søn Hans Christian Jessen, som hos mig er bleven opdraget og informeret og i sit 18de Aar deponerede 1748, og Aaret efter sustinerede examen philosophicum med Charactere laudabili og hafde desuden lagt sig med meget god Fremgang efter det Franske og Engelske Sprog samt andre smukke Videnskaber blev Aar 1751, da hand var reyst fra mig til Marieboe, for at besøge sin Moster Mette Christine Bildsøe i Ægteskab med Johan Møller Handels-Mand, der angreben af Børne-Kopper, og maatte derved den 14. Junii Ende sine Dage.

Aar 1747 den 16. Febr. træder jeg i Herrens Navn i 2det Ægteskab med Jomfrue Karen Skritzmeyer, fød i Erringelef Præstegaard i Lolland d. 17. Decemb. 1723 af Forældre Hr. Knud Skritzmejer Sogne-Præst sammesteds og Anne Birgitte Zimmer*), men som begge Forældre blev i hendes spæde Barndom ved Døden bortkaldede, maatte kun med 3de Søstre, alle smaae, søge Brød og Op-

*) Dt. af Sognepr. Gregers Zimmer i Nykøbing F.

dragelse hos Fremmede, og falt da ved Guds Forsyn hendes Lod i dette Huus hos min sl. Formand og 1ste Hustrue, hvor hun bestandig forblev, indtil hun naaede den Forstand og Alder til at forestaae et Huus, at jeg, da Gud hafde bortkaldet min første Medhielp, saae mig best tient med hende baade til Hustrue for mig og til Moder for mine smaae Børn. Vores Ægteskab, som Gud skee Tak! stedse har været ført i Kierlighed og Fred, og været i mange maader velsignet af Gud til Velstand, har heller ikke manglet Velsignelse indtil denne Dag af Børn, da vi der af seer 3 Sønner og 2de Døttre, som alle endnu lever. Gud give os og dem Naade til at leve til hans Ære og døe til vor Salighed!

Skrevet d. 11. Aug. 1757.

Temporibus dentur cætera nota Deo.

Claus Wiinholt.

Posteritati notanda.

Nogle Blade længere hen i Kirkebogen har W. yderligere indført nogle Optegnelser, hvoraf her anføres:

Anno 1745 begyndte Qvæg-Sygen at grassere her i Lolland, som gik næsten over alt, og de Steder som den angreb, blev lidet eller intet levnet. — Jeg mistede 35 Høvder, og beholdt allene en Qvie tilbage. — I dette Aar faldt jeg paa at faa et Hospital bygget her ved Kirken for gamle og svage Folk, hvilket jeg og Gud skee Lov fik lykkelig fuldført til mange fattige Menniskers Undsætning og Trøst i Liv og Død. Samme Aar indtoeg jeg fra Gade-Stieflen*) den Plads og fyldede den, som nu ligger Sønden for Søndre Part i Haven, for der at faae en Kykken Have, som forarsagede mig en deel Bekostning. — Anno 1750 var vor Naadige Kong Frideric 5te her i Lolland for at besee sig, og kom til Nacksckov Aftenen før Dom. 4 Trin: Søndagen var hand der i Høymesse, hvor Provst *Ullitz* prædikede, og jeg blev formaaet til at opføre Kirke Musiqven, saasom den Tiid ingen Cantor var ved Scholen, som kunde gjøre det.

Anno 1755 resolverede Grev Reventlov at indrette Begravelsessted for sig og Familie her i Kirken efter den Project, jeg derom

*) Gadekær, se Molbechs Dialekt-Ordbog.

hafde giort ham, og formaaede hand mig til at foranstalte alle Ting ved Bygningen. Ved Begravelsets Indrettelse i Taarnet, hvor tilforn var Stole for Menigheden, blev ved Vognhuuset tilsadt den Bygning som nu er, og Prædike-Stoelen forflyttet lige derfor med meere, hvilket alt Gud skee tak blev for rettet uden noget Menniskes Skade ved Arbeidet, Greven til Fornøjelse og Meenigheden til megen Nytte frem for forhen, da de som sade i Taarnet kunde besværlig høre, naar Vinden buldrede derpaa. —

Paa Bagsiden af Titelbladet i Kirkebogen, beg. 1747, har han sat sit Segl med følgende Indskrift: »colendo vineam carpuntur W« og derunder ses en Vinstok fuld af Druer og paa hver Side af den en Mand, den ene, der med et Segl afskærer en Vindrueklasse, den anden lægger en Klasse i en Perse.

Under Seglet har han skrevet:

Ey Philavtie mig böed, det ovenstaar at skrive
men Navnet skulde mig et Tankebilled give
Til Pligt og Haab ud i at dyrke Kirkens Jord,
Og til Velsignelse at forestaa Guds Hjord.

1) Malerier af Pastor Claus Wiinholt og 2den Hustru Karen Schritzmeyer findes paa Sølstedgaard (Lolland) og ejes af Godsejer Jørgensen, der gennem Claus Wiinholts Datter Anna Birgitte, gift med Herredsfoged Kølle, Saxkøbing nedstammer fra dem.

2) I Horslunde Kirke findes intet Epitafium el. lign. efter Claus W. og Hustruer, derimod en Mindetavle om det i 1746 paa hans Initiativ oprettede Hospital. Denne Tavle indeholder følgende Rim, der bærer tydelige Spor af Præstens Forfatterskab:

Aar Sytten Hundrede og Sex og Fyrretive
Har Graven og Guds Hus for dem her byggedes boe,
Som ere Graven nær, at de skal trøsted blive
I Svaghed Fattigdom til Sjæls og Legems Roe,
Hvo Deel i Sognet har, Proprietær og Bunde
Ja Dreng og Pige med bar hver en Gave frem
Hvorved det kom saa vidt, at Fattig huuses kunde
Derfor ske Himlens Tak af hver en fattig Lem.

(Haugner: Lollands Nørre Herred.)

En „Privatskole“ for 200 Aar siden.

Af Arthur Skjelderup.

I det syttende og attende Aarhundrede, da der var ganske faa lærde Skoler, hjalp man sig i Norge ofte med at sende sine Sønner til en Præst, som paatog sig Undervisningen. Man kjender flere Præster, som stadig tog imod Gutter og læste med dem saa længe, at de kunde dimitteres til Universitetet i København.

Blandt saadanne Præster fortjener at nævnes Sognepræst Augustinus Skjelderup i Lardal i Vestfold Fylke (tidligere Jarlsberg og Laurvig Amt).

Augustinus Skjelderup blev født 8. October 1672 paa Beitstadens Præstegaard og gik paa Skole i Trondhjem, hvorfra han i 1690 dimitteredes til Universitetet. Efter 3 Aars theologiske Studier i København blev han i 1693 Kapellan hos Sognepræst Bastian Stabel i Lardal, blev gift med dennes Datter og efterfulgte ham som Sognepræst i 1704. Han døde i sit Embede i Mai 1743 efter at have været knyttet til Lardal i 50 Aar.

Augustinus Skjelderups Sønesøn Sognepræst i Hof i Vestfold Jacob Worm Skjelderup (f. 1723 d. 1787) har givet en interessant Skildring*) af sin Bedstefader, som, efter alt hvad der foreligger, aabenbart har været en eiendommelig og sympatisk Præstesikkertelse. Ikke alene var han en nidkær Sjælesørger, men interesserede sig ogsaa varmt for sin Menigheds timelige Vel.

Denne Mand var tillige en interesseret Informator. Gjennem flere Aar modtog han Elever, som boede hos ham i kortere eller længere Tid, og hvoraf mange af ham blev dimitterede til Universitetet. Hans Sønesøn fortæller, at det til at begynde med var en »Virkning af hans ringe Vilkaar i hans første Embedsaar, at han søgte at erstatte sin Mangel ved at antage skikkelige Folks Børn til Information i Studeringerne«. Men lidt efter lidt blev Informationen ham en Glæde og en Opkvikkelse, som han vanskelig kunde undvære. Hans Sønesøn skildrer hans Undervisningsmetoder og fortæller Detailler og smaa Episoder, som viser, at han har været baade en dygtig og en original Lærer meget afholdt af sine Elever.

Fra Sønesønnen har vi en Fortegnelse over Elever, som har faaet sin Undervisning hos Augustinus Skjelderup. Det er neppe sandsynligt, at Fortegnelsen er udtømmende, men det tør alligevel have Interesse at gengive den her suppleret med nogle faa biografiske Oplysninger:

*) Delvis trykt i Arthur Skjelderups Bog: Slægtshistoriske Meddelelser om Familierne Skjelderup og Clauson m. fl. (Christiania 1915).

1. Niels Jørgensen Kongsberg (f. 1685 i Flesberg d. 1763 som Sognepræst i Kongsberg).
2. Isach Muus (f. 1692 i Christiania d. 1753 som Sognepræst i Bø i Telemarken).
3. Nils Stenshorn (f. 1692 i »Akershus Stift«, maaske paa Eker, Feltpræst, Sognepræst til Saude, d. 1733).
4. Nils Nilsen Colberg (f. 1695, blev Sognepræst i Lyngdal i 1722).
5. Michael Skielderup (Augustinus Skielderups ældste Søn, f. 1695 i Lardal, adjungeret Præst hos sin Fader 1721—33 og d. 1743 som Sognepræst til Stokke i Jarlsberg).
6. Bastian Skielderup (Augustinus Skielderups anden Søn f. 1698 i Lardal d. 1765 som Sognepræst i Botne og Provst i Jarlsberg).
7. Søren Skielderup (Augustinus Skielderups yngste Søn, d. som Sognepræst i Vinje i Telemarken).
8. Carl Christian Holst (f. 1690 i Tønsberg d. 1737 som Sognepræst i Borre).
9. Hans Schierven (f. 1706 i Drammen af Forældre Johannes Backe og Margrethe Schierven og d. 1738 som Kapellan i Sande i Jarlsberg).
10. Andreas Samuelsen Thrane (f. 1707 i Nannestad d. 1742 som Sognepræst i Borre. Han var i nogen Tid Kapellan hos Augustinus Skielderup og blev — anden Gang — gift med dennes Datter Anna Jacobæa).
11. Christian Grønbeck (f. 1709 paa Strømsø d. 1773 som Sognepræst i Skjeberg).
12. Niels Quam (f. 1709 paa Strømsø d. 1774 som Sognepræst i Aal).
13. Nils Floer (f. 1710 paa Strømsø d. 1765 som Kapellan i Aal).
14. Ambrosius Floer Hofgaard (f. 1713 paa Bragernes d. 1786 som Sognepræst i Skjeberg).
15. Lauritz Jacobsen Alsbach (f. 1712 i Laurvig d. 1762 som Sognepræst i Stubbekjøbing paa Falster).
16. Christopher Paul Hammer (f. 1718 paa Eidsfos Jernværk d. 1793 som Sognepræst i Sande i Jarlsberg. Efter anden Kilde ved man, at han var hos Augustinus Skielderup i 4 Aar 1732—36).
17. Engelbrekt Wulff (f. 1713 i Frederiksstad d. 1786 som fhv. Sognepræst i Bamle).
18. Niels Glatved (f. 1717 i Sandsvær d. 1773 som Sognepræst i Fredrikshald. Han var til 1750 Præst og forannævnte Lauritz Alsbachs Forgjænger i Stubbekjøbing).
19. Lauritz Glatved (yngre Broder af Niels G. f. 1719 i Sandsvær d. 1769 som Sognepræst i Vardal).
20. Frederik Christian Styhr (f. 1720 d. 1761 i Ramnes som Vicepastor med Successionsret).
21. Frederik Callundan (f. 1720 i Sandherred d. 1797 som Sognepræst i Sønderhaa ved Thisted).
22. Ulrik Sommer (f. 1723 i Skien d. 1795 som Sognepræst i Rødenes).
23. Gerhard v. d. Lith Mow (f. 1717 i Brunlanes d. 1765 som Sognepræst i Bø i Telemarken).

24. Ulrik Røring (nærmere Oplysninger haves ikke).
25. Jacob Worm Skjelderup*) (Sønnesøn af Augustinus Skielderup og Søn af forannævnte Michael Skielderup. F. 1723 hos Bestefaderen d. 1787 som Sognepræst i Hof i Jarlsberg).
26. Johan Christopher v. Koss (f. paa Bragernes d. 1778 som Sognepræst i Bygland og Provst i Raabygdelaaget).
27. Peder Broch (f. 1722 i Sandsvær d. 1773 som res. Kapellan i Stange).
28. Jörgen Mandal (f. 1725 i Ramnes d. 1793 som Sognepræst i Grue. Han var vistnok kun en kort Tid hos Augustinus Skielderup, idet han kom ind paa Christiania Skole og blev dimitteret derfra).
29. Wilhelm Broager (f. 1725 paa Kongsberg d. 1773 som Sognepræst i Tjølling).
30. Michael Nielsen (f. 1716 i Christiania d. 1739 som Lærer ved Christiania Skole).
31. Poul Heltzen (skulde egentlig hede Hellesen, idet han var Søn af Kjøbmand i Christiania Helle Michelsen. F. 1711 i Christiania d. 1772 i København som 1ste Direktør ved den kgl. »bestandige Enkekasse« og Kommissarius ved Myntvæsenet med Titel af Konferentsraad).
32. Michael Heltzen (yngre Broder af forannævnte Poul Heltzen, d. 1770 som Oberberghauptmand paa Kongsberg).
33. Poul Nielsen (Søn af Kjøbmand Niels Michelsen og Eleonore Vogt. F. 1714 i Christiania d. ib. 1761. Han var Vicelagmand i Christiania og ejede bl. a. Nedre Foss Mølle).
34. Iver Madsen Wiel (f. 1711 paa Strømsø d. 1756 som Foged i Ringerike og Hallingdal. Han blev kort før sin Død udnævnt til Generalskibsmaaler i Christiania Stift, men tiltraadte ikke dette Embede).
35. Christian Andersen Styhr (f. 1711 paa Falkenstein i Borre d. 1788 paa Kongsberg som Sorenskriver i Numedal og Sandsvær. Han var theologisk Kandidat og førte Titel af Krigsraad).
36. Johan Christopher von Oetken (f. ca. 1712, blev Officer og tog Afsked som Premierlieutenant 1751).
37. Jacob Bull (blev vistnok Officer. Nærmere Oplysninger mangler.)
38. Johan Daniel Richelieu (f. 1717 i Eker, blev senere Officer).
39. Hans Alstrup (f. 1713 i Bamble d. 1768 som Forvalter paa Ulefos i Hollen).
40. Lars Røbsahm (f. 1721 paa Bragernes d. 1778 i Stange som Foged i Hedemarken og titulær Kammerraad).
41. Ole Peter Kølle (dbt. 20. September 1724 i Akershus Slotskirke d. i København).

Da Augustinus Skielderup døde i 1743, blev han efterfulgt af Niels Jacobsen Bierregaard (f. 1706 d. 1770).

*) Han skrev sit Navn Skjelderup (med j), medens hans Forfædre skrev Skielderup (med i).

Merkelig nok beskjæftigede ogsaa Bierregaard sig meget med Information. Hans Søstersøn den bekendte Professor J. N. Wilse fortæller herom i sine »Reise-Iagttagelser« B. I. S. 62 flg.

Præstegaarden i Lardal var saaledes i den største Del af det attende Aarhundrede en liden Privatskole, hvor mange unge Mennesker fik sin Undervisning.

Lardal var i det attende Aarhundrede et ganske lidet Kald, hvortil Greverne Wedel paa Jarlsberg havde Kaldsretten. Selv i gode Aar var Indtægten ikke over 300 Rdl., og det kunde nok derfor komme vel med for Præsterne at faa en Ekstraindtægt ved Information. Dette saa meget mere, som baade Skielderup og Bierregaard begge var 2 Gange gifte og havde mange Børn.

Af Herredsfoged Carl Holck's Papirer.

Ved **Harald Holck.**

»De vigtigste Begivenheder af Kammerjunker og Overauditeur Peter Carl Christian Holck's Levnetsløb indtil den 18de September 1846.«

Jeg undertegnede Peter Carl Christian Holck, Kammerjunker og Overauditeur samt Auditeur ved 3. Infanterie Brigade, — under 18. September d. A. udnævnt til Ridder af Dannebrogordenens 3. Classe, — er født den 3. Januar 1802 i Tunis, — af Forældrene Commandeur i Søetaten og Ridder af Dannebrogen Carl Christian Holck og Procurator og Proprietair Lunds Datter Bolette Henriette Margrethe, — imedens min Fader var ansat som Generalconsul i Tunis. Efter forudgaaende, ved mine Forældres Reiser, oftere afbrudt privat Undervisning indtraadte jeg, efter min Faders Død den 6. April 1816, i Metropolitanskolen, hvorfra jeg dimitteredes til Universitetet i Aaret 1821 med Characteren Laudabilis. Da jeg, i det paafølgende Aar havde taget den saakaldte 2den Examen med samme Character, valgte jeg Jurisprudentsen til Embedsstudium. Efterat have tilendebragt dette, idet jeg jevnlig afbrødes heri ved at give privat Undervisning, underkastede jeg mig i Efteraaret 1826 den fuldstændige juridiske Embedsexamens saavel theoretiske som practiske Prøve, til hvilke begge jeg ligeledes erholdt Characteren Laudabilis. Jeg søgte nu Ansættelse som Volontair under det Kongelige Danske Cancellie, uden at dog denne af Mangel paa vacante Pladser blev mig til Deel, men erholdt Leilighed til Øvelse i practiske Forretninger, deels ved det Missionscollegiet og Directionen for Waisenhuset underlagte forenede Secretariat og Inspectorat, deels i det Kongelige Generalcommissariats Collegiums 1. Departements Contoir, og blev derpaa i Aaret 1828 antaget som Volontair ved det Kongelige Generalauditoriat for Landetaten. Den 8. August 1829 udnævntes jeg til Auditeur ved det 3. Infanterie Regiment, og indtraadte jeg den 4. August 1832 i Ægteskab med Artilleriemajor Laubs Datter Adelaide Emilie Caroline. Den 12. Maj 1835 blev tillagt mig Overauditeurs Character og den 28. Juni 1840 udnævntes jeg til Kammerjunker. Ved Armeens Reorganisation den 1. Juli 1842 blev jeg ansat som Auditeur ved den 3. Infanterie Brigade. — I min Tjenestetid som Auditeur blev jeg, — da det i Foraaret 1837 var lykkedes mig at bringe en som mistænkt for Deelagtighed i et i Nærheden af Aalborg begaaet betydeligt Røverie arresteret Soldat af det 3. jydsk Infanterie Regiment til at tilstaae sin og flere saavel militaire som civile Medskyldiges Deel-

agtighed i det antydede og flere i den senest foregaaende Tid i Aalborgs Omegn forøvede Røverier og Tyverier, — ved allerhøieste Commissorium af 27. Mai 1837 udnævnt til Medlem af en i Aalborg nedsat Commission, som det paalagdes at undersøge, saavel for de allerede da arresterede baade militaire og civile Individiers Vedkommende, som i Henseende til de flere andre, der fremdeles maatte findes med dem at have deeltaget i de i de foregaaende Aar i Aalborg og Omegn forøvede Tyverier. Under disse Undersøgelser lykkedes det mig, ved de af en af Hovedmændene afgivne Tilstaaelser, at erholde en veiledende Oplysning om den Bande af Forbrydere, som i flere Aar i Aalborg og Omegn havde forøvet Tyverier og Røverier; og jeg havde den Tilfredsstillelse af mine Anstrængelser i denne Retning, at Hans Majestæt Kongen, foranlediget ved et allerunderdanigst Andragende fra en Deel Embedsmænd og Borgere i Aalborg, ved allerhøieste Rescript af 2. December 1837 til Generalauditoriatet for Landetaten, tilkjendegav mig sin allerhøieste Tilfredshed, saaledes som den i Gjenpart vedlagte Communication af samme, og dermed fulgte Bilag, som ligeledes vedlægges i Gjenpart, nærmere udviise. Efterat under de fortsatte Undersøgelser et allerhøieste Commissorium af 31. August 1839, hvortil et senere Commissorium af 2. November 1841 sluttede sig, havde deels nærmere bestemt, deels udvidet Commissionens Virkekreds, og Sagen, ifølge allerhøieste Rescript af 19. September 1839 for de i samme implicerede 7 Militaires Vedkommende var paadømt af en Krigscommission, af hvilken jeg var Medlem, ved det daværende 3. jyske Infanterie Regiment, og dennes den 31. December 1840 afsagte Dom den 19. Februar 1841 var allernaadigst stadfæstet, blev af de i denne Sag, — der omfattede over 500 forskjelligartede Forbrydelser, begaaede væsentligen i den nordre Deel af Nørrejylland, men ogsaa i flere andre Provindser —, implicerede civile Forbrydere 149 afgivne med Extractudskrivt af Forhørene, for at tiltales ved vedkommende Jurisdictioner, da de ikke stode i en uadskillelig Forbindelse med de grovere Forbrydere, og Sagen for disses, ialt 82 Individiers Vedkommende paadømt af Commissionen under 11. April 1843, ifølge hvilken Dom og den senere under 29. Juni 1844 afsagte Høiesteretsdom Samfundet, ved de Domfældtes for en stor Del livsvarige Hensættelse i Straffeanstalterne, væsentligen sikkedes for disses gjentagne Forbrydelser.

Fredericia, den 20de October 1846.

Holck«. ¹⁾

¹⁾ Til Supplering af foranstaaende efter Konzept gengivne »Ridderbiografi« (det indsendte Eksemplar gik til Grunde ved Christiansborg Slots Brand) anføres følgende:

».....

Ved Krigens Udbrud i Marts 1848 var jeg den første Embedsmand i Jylland, som virkede for Oprettelsen af Landvæbninger, en Foranstaltning, som for min Jurisdictions Vedkommende ved Hjælp af en Deel fra Fredericia Arsenal leverede Vaaben snart kom i Stand, og som ogsaa vilde have gjort sin Nytte, dersom det,

Den 30. Oktober 1846 udnævntes H., der som Brigadeauditor boede i Fredericia, til Herredsfoged i Elbo, Holmans og en Del af Brusk Herreder (Kontor i Fredericia); 5. December 1848 valgtes han — i Stedet for Amtmand P. G. Bang, der var indtraadt som Indenrigsminister i Novemberministeriet — til Medlem af den grundlovgivende Rigsforsamling; fra Efteraaret 1851 til Foraaret 1852 og atter fra Efteraaret 1852 til Foraaret 1853 var han under Amtmand Orla Lehmanns Fraværelse ved Rigsdagen konstitueret som Amtmand i Vejle paa eget An- og Tilsvær; 26. Oktober 1853 beskikkedes han til tillige at være Skriver i fornævnte Herreder; 23. Juli 1861 udnævntes han til Etatsraad og 10. December 1865 afgik han ved Døden i Fredericia. Hans Hustru, der var født 2. April 1812 i København, overlevede ham næsten i 24 Aar, idet hun først den 26. November 1889 afgik ved Døden paa Frederiksberg.

Deres 4 Sønner var Professor juris Carl H., Skovrider Emanuel H., Kontorchef Alfred H., og Borgmester Harald H., se iøvrigt angaaende *Slægten*: H. Holck: »Nogle Bemærkninger om Oblt. Ole Holcks Slægt . . .« i P. T. 1923 p. 239 ff. og den af samme udarbejdede Stamtvælv »von Hølek« i D. A. A. 1925.

Det i Teksten nævnte Andragende til Kongen, dat. Aalborg 21. November 1837, fremhæver »denne retsindige og nidkjære Embedsmands Fortjenester« med Hensyn til den ommeldte Sags Opklaring. — Datteren, Frk. Adelaide (Ida) Hølek skriver i sine (utrykte) Erindringer: »Min Fader var en udmærket Mand, baade i sine Familieforhold den kærligste og bedste Mand, Søn og Fader, hjælpsom og opofrende imod Alle, som kom til ham om Raad og Daad, dertil en overordentlig dygtig Embedsmand og en udmærket Forhørsdommer. I denne sidste Egenskab kom han ogsaa til at medvirke i en meget stor og omfattende Justits-sag, Dronninglunds-sagen kaldet, som i de Aar, han var i Aalborg, stod paa. Egnen deromkring havde nemlig i adskillige Aar været hjemsogt af Tyve- og Røverbander, som især drog omkring paa Landet, overfaldt Bønderne om Natten i deres Huse, bandt dem og plyndrede og røvede deres Ejendele. Til disse Indbrud havde de Masker for Ansigterne, saa de vare ukendelige og det ikke var nemt at faa fat paa dem. (En af dem, der tillige optraadte med Horn i Panden, gik under Navnet »Bittéfanden«). Bønderne blev tilsidst saa fortvivlede, at de besluttede, at de Øvrigheden ikke kunde opdage noget, at tage sig selv tilrette. Da hændte det engang under et Indbrud i en Bondegaard, hvor de som sædvanlig bandt Folkene og kastede dem paa Stengulvet (nøgne som de tog dem ud af Sengen, thi i den Tid laa de uden Tøj), at de havde bundet en gammel Kone og hendes Datter sammen, men den gamle Kone, som maa have haft gode Tænder, saa sit Snit til at løse Knuden paa Tovet op og undslippe og faa fat paa Hjælp. Røverne flygtede, men en af dem glemte sin Hue, og da det var en Uniformshue, kom Sagen ind under min Fader, som opdagede, at det var en Underofficer ved Regimentet, som havde været med ved Indbruddet. Ham tik Fader saa til at bekende og aabenbare Navnene paa endel af sine Medskyldige«

Om Dronninglund-Sagen — indtil den senere Tid Danmarks mest omfattende kriminelle Sag — henvises iøvrigt til en livfuld Beretning af Kapt. H. V. F. Hartmann i »Museum« 1892 II. p. 317—19.

som det først antoges, kun havde været sammenløbne Hobe af slesvigholsteenske Oprørere, og ikke regulære preussiske Tropper, som skulde bekjæmpes. Da der i det første Tidsrum af Krigen manglede Mandskab, og det navnlig af Commandeuren for 13. Infanterie Bataillon Oberstlieutenant Trepka, som faldt ved Idsted, antoges nødvendigt, for at bevirke en Standsning i Fjendens hurtige Fremtrængen, uopholdeligen at tilveiebringe Mandskab, saa at der kunde foretages militaire Demonstrationer i det nordlige Slesvig, indkaldte jeg, efter hans Opfordring, uden at indhente Ordre dertil, hvilket vilde have medtaget for lang Tid, samtligt til min Jurisdictionens Lægder hørende Mandskab, der hørte væsentligen til 6. Bataillon, til Møde inden 24 Timer i Fredericia, hvor de bleve uniformerede og væbnede fra 13. Bataillons Depot, og saaledes strax rykkede ned i det nordlige Slesvig. Til samme Tid og i samme Øiemed forskaffede jeg daværende Capitain Wegener af Artilleriet inden 24 Timer af Jurisdictionens Beboere leveret et ikke ubetydeligt Antal Heste med Seletøier, for at gjøre det under hans Commando staaende Feltartillerie mobilt til at rykke ned i det nordlige Slesvig. Efter Forlangende af Overlæge Jacobsen formaaede jeg ligeledes Jurisdictionens Beboere til at levere en betydelig Deel Sengklæder til Brug ved det i Fredericia oprettede Lazareth, hvortil det forlangte blev leveret inden korteste Frist.

.....¹⁾.

„Beretning om mit Forhold under Preussernes Occupation af den mig anbettede Jurisdiction og Staden Fredericia.

Den første Efterretning om Fjendens Indtrængen i Jylland, som man endnu stedse betvivlede vilde finde Sted, kom til Fredericia d. 2. Mai forrige Aar [d: 1848] om Formiddagen ved en Expres fra Sognefogden i Nørre Bjerth, som jeg for dette Tilfælde havde givet fornøden Ordre og ved hvem tilstilledes mig nogle Linier om, at Fjenden var i Anmarsch fra Kolding. Da jeg havde meddeelt de militaire og civile Autoriteter dette, blev hvad endnu var tilbage af Requisiter fra det militaire Sygehuus, Vaaben m. m. afskibet, ligesom de faae endnu tilbageværende militaire Personer forlode Fæstningen, ene med Undtagelse af Commandanten.

¹⁾ I »Gamle Fredericia-Minder« i Vejle Amts Aarbøger 1910 (p. 60-88) omtales det primitive Vaabenmateriel, hvormed Landstormen ved Krigens Udbrud 1848 var forsynet. »Paa Herredskontoret paa Hjørnet af Gothersgade og Danmarksgade, hvis Chef, Herredsfoged, Kammerjunker Holek var Sjælen i det ganske Foretagende, indrettedes Vaabendepot. Herhen tilkaldtes alle Smedene fra Jurisdictionen for at gøre de gode Ideer med Hensyn til Vaabenfabrikation til Virkelighed.....«.

Efter at det preussiske Armeecorps, ledsaget af slesvigholsteenske Oprørere og Friskarer samme Dag havde udbredt sig i min Jurisdiction, og havde omringet Fredericia Fæstning, og en Deel af disse Tropper sildig om Aftenen var marscheret ind i samme, begav jeg mig den følgende Morgen til General Wrangel, da jeg, overensstemmende med den jydskke Regjeringscommissairs Instrux, ansaae det som min Pligt at sætte mig i Forbindelse med den fjendtlige Overgeneral, for at faae de uundgaelige Requisitioner ordnede paa den for min Jurisdictionens Beboere mindst trykkende Maade. Da jeg erfarede, at Generalen spadserede alene i den kongelige Palaishave, gik jeg lige hen til ham, sagde ham min Stilling og Navn med Tilføiende, at jeg var dansk med Liv og Sjæl, og ikke vilde gjøre noget, som stred imod min Pligt imod min Konge og mit Fædreland, men at jeg ansaae det for at stemme med denne, at jeg henvendte mig til ham, for at faae Requisitionerne ordnede paa den for min Jurisdictionens Beboere mindst trykkende Maade. Generalen takkede mig for denne Henvendelse til ham, og sagde, at han vilde sætte mig i Forbindelse med Armeecorpsets Intendantur. Under den Samtale han derefter indledede med mig, og i hvilken han yttrede sin Beklagelse over som Fjende at være kommet til Danmark, som han havde at takke for saameget Godt, bemærkede jeg nu, at det var en sørgelig Stilling for hver dansk Mand at see Fjenden i Landet, men endnu smerteligere at maatte see dem, der havde sveget deres Eed og Pligt imod deres Konge og Fædreland. Han klappede mig derpaa venligt paa Skulderen, og svarede, at han ganske dealte mine Anskuelser. Efter at jeg ifølge min Begjæring havde erholdt et Pas udstædt til uhindret at reise omkring i min Jurisdiction, bad han mig til Taffel, hvilket jeg afslog med den Yttring, at jeg ikke kunde modtage Indbydelsen, fordi jeg kunde vente at komme i Selskab med Personer, som havde traadt Ære og Pligt imod deres Konge og Fædreland under Fødder, hvorved jeg sigtede til Hertugen og Prindsen af Augustenborg, som samme Dag havde viist sig paa Fredericia Gade. Da han imidlertid bemærkede, at jeg kunde være overbeviist, om, at Gjæstfrihedens Love var ham hellige, og at ingen ubehagelig Conflict vilde finde Sted, og derhos atter gjentog sin Indbydelse, sagde jeg reent ud, idet jeg takkede for hans Forekommenhed, at jeg ikke kunde modtage en Indbydelse til den fjendtlige Generals Taffel, uden at udsætte mig for en Miskjendelse, jeg ikke fortjente. Han bevidnede mig derefter sin Agtelse for den Tænkemaade, jeg havde lagt for Dagen, og sagde, at det vilde være ham kjært at see mig hos sig til hver Tid, en Tilladelse, som jeg iøvrigt ikke senere benyttede uden forsaa-vidt jeg paa Jurisdictionens Vegne havde noget at tale med ham om.

Efter Anvisning af General Wrangels Adjutant begav jeg mig

derpaa til Fyrst Radziwill, som var Chef for Intendanturen og havde sit Quarteer hos Kammerherre Lorenz. Fyrst Radziwill henviiste mig imidlertid til Intendanturraad Loos, der dog endnu ikke var ankommet til Fredericia. Under min Samtale med Fyrsten søgte han at faae mig til at bifalde hans Anskuelse, at Danmark og Tydskland ikke burde kriges, men derimod forene sig, idet nemlig det ene Land manglede tilstrækkelig Landmagt, det andet derimod Søemagt, og at disse Lande ved indbyrdes at understøtte hinanden med hvad de gjensidigen manglede, kunde yde hinanden kraftig Bistand, en Stilling, han for Danmarks Vedkommende fandt meget smuk og hæderlig. Jeg vilde imidlertid ikke inklade mig nærmere med ham om denne Gjenstand, og med den Bemærkning, at det antydede Forhold ikke vilde være stemmende med de Danskes Begreb om Nationalitet og Selvstændighed, yttrede jeg, at jeg for mit Vedkommende aldeles ikke kunde tiltræde hans Anskuelser, hvorefter jeg anbefalede mig og kom ikke senere i Berørelse med denne Mand.

Et Par Dage efter blev jeg opfordret til at møde paa Raadstuen, hvor jeg forefandt Intendanturraad Loos, tillige med en General-ordonnateur for de slesvigholsteenske Tropper ved Navn Lütjens, der, som jeg senere har bragt i Erfaring, havde været Skolemester i Rendsborg, og tidligere stedse havde viist sig antidansk, hvilke forlangte min Assistance til Oprettelse af Magaziner i Fredericia, Kolding og Veile, hvorfra et Troppeantal af omtrent 20 000 Mand kunde forsynes. Jeg gjorde dem opmærksom paa, at det kun var efter Amtets Ordre at saadanne Foranstaltninger kunde træffes i det Omfang, som ønskedes, og blev det nu mig overdraget strax at reise til Veile og derfra endnu samme Aften med Amtmanden at møde i Kolding for der i Forening med de 2de nævnte Herrer at træffe fornøden Aftale. Da Amtmanden, Kammerherre Hoppe, ved min Ankomst til Veile var syg og sengeliggende, meddelte han Fuldmagt til Herredsfogderne Cancelliraad Qvistgaard og Over-auditeur Stockfleth samt mig, til paa Amtets Vegne at afhandle det Fornødne med den fjendtlige Intendantur.

I Medfør af denne Fuldmagt samledes vi Alle endnu samme Aften, Kl. omtrent 11, i Kolding i Gymnasiets Locale, hvor vi, indtil Kl. omtrent 2½, havde en meget levende Discussion med de 2de nævnte Herrer. Under denne bleve disse først gjorde opmærksom paa, at General Wrangel til Stockfleth, og Fyrst Radziwill til mig, havde udtalt sig om, at de fjendtlige Troppers Styrke i Jylland kun beløb sig til omtrent 15 000 Mand, og at Requisitionerne saaledes ikke burde beregnes til et større Antal.

De kunde vel ikke benægte Rigtigheden af de dem foreholdte Udsagn, men paastode at have General Wrangels bestemte Ordre til at indkræve Requisitioner for 20 000 Mand, idet de derhos be-

mærkede, at Troppeantallet varierede, og at man derfor ikke kunde indrette Requisitionerne for et mindre Antal end anført. Der var saaledes intet Afslag i denne Henseende at opnaae, og det var kun ved enkelte Puncter i Requisitionerne at nogen Nedsættelse var at erholde, saaledes f. Ex. hvad Vinen angik, som fra 600 Bout. nedsattes til 200 daglig og Cigarrer og Riis, hvis Qvantiteter ligeledes nedsattes betydeligt. Desforuden lykkedes det mig, ved min bestemte haardnakkede Nægtelse, at et større Antal Vogne kunde præsteres, at faae Antallet paa disse, som dagligen skulde møde i Fredericia, nedsat fra 200 til 50, imedens man saavel i Kolding som Veile nødtes til dagligen at levere 2 à 300 Vogne. Slutteligen tilkjendegaves det os, at General Wrangel havde fordret 300 Heste til sin Armee. Jeg bemærkede strax, at denne Fordring ikke kunde opfyldes, da vi i saa Fald maatte handle imod vor Eed og Pligt, ved at levere Gjenstande, som kunde benyttes i Krigen mod os, og erklærede jeg derfor med Bestemthed, at jeg aldrig gav mit Samtykke dertil. De 2de andre Herredsfogeder tiltraadte ligeledes min Mening, idet de erklærede, at de ikke havde Competence til at indrømme denne Fordring. Der blev nu affattet en Protocol over det Hele, hvori blandt andet denne Protest blev indført.

Da General Wrangel til samme Tid var reist ind i det Slesvigske, og jeg allerede den paafølgende Dag skulde drage Omsorg for Oprettelsen af et Magazin i Fredericia, hvorfra kunde udleveres til 8000 Mand, af hvilke de 1600 vare i Byen, de Øvrige i Omegnen, maatte jeg udsætte at gjøre Modforestillinger til General Wrangel, som det eiheller lykkedes mig at faae i Tale før efter Bombardementet paa Fredericia.

Da man den 8. Mai om Morgenen, Kl. mellem 7 og 8, hørte de første Kugler fra de danske Krigsfartøier, opstod hos mig, og jeg troer hos Flere, en levende Følelse af Glæde, idet jeg, for mit Vedkommende, nærrede det sikke Haab, at danske Tropper vare i Nærheden, der vilde gjøre Landgang og fordrive Fjenden. Jeg tog derfor eiheller i Betænkning at træffe en Foranstaltning, som, hvis Landgang var skeet, vistnok vilde have tilføiet Fjenden Tab af sin Bagage, men som, da Omstændighederne vare anderledes, kunde være blevet mig yderst farlig. Da nemlig de til Ægt forsamlede Bønder ved det begyndte Bombardement bleve ængstlige og indfandt sig paa mit Contoir, for at erholde Tilladelse til at drage hjem, erklærede jeg dem, at dette ikke kunde skee, idet de ikke vilde faae Lov til at passere ud for den fjendtlige Vagt, men indskjærpede dem derimod at bringe deres Heste til Side, deres Vogntøi i Uorden og skjule sig selv, hvilket de ogsaa nøiagtigen efterfulgte og hvoraf Følgen blev, at der opstod stor Forvirring iblandt Fjenderne, som forgjæves søgte Kudske og Heste for at faae deres Bagage paa-

pakket og bortført. Jeg saae nu, at man af Mangel paa Kudske nødtes til at sætte en Deel Dragoner ud af Virksomhed for at kjøre de Vogne med Bepænding, som det lykkedes at faae fat paa, idet disse Dragoner, som ikke kunde slippe hverken deres Sabel eller Hestetøile, nødtes til at holde denne i Munden, medens de med Hænderne holdt Vogntømmerne. Da det kun var faae Vogne, af hvilke man saaledes kom i Besiddelse, indfandt sig paa min Bopæl under Ledsagelse af Gjæstgiver Salling nogle preussiske Husarer for at fordrø Oplysning om de af dem savnede Bønderheste, som de formodede skjulte i min Gaard. Jeg lod dem ved Eftersyn selv overbeviise sig om, at dette ikke var Tilfældet, og de begave sig derpaa bort, idet de lod mine egne Heste blive staaende i Stalden, da jeg protesterede imod, at de toges, og erklærede, at jeg ved at berøves disse vilde være ude af Stand til at sørge for de Fjendtliges Forpleining. Da den i Fredericia fungerende Intendant v. Krügel noget efter indfandt sig hos mig og forlangte Oplysning om Bønderne, svarede jeg ham, at disse pleiede at tage ind i Kjøbmandsgaardene, men at jeg ikke kunde indestaae for, at de under saa extraordinaire Omstændigheder som et Bombardement vare forblevne der. Imidlertid havde, som jeg senere erfarede, 14 à 16 Bønder skjult sig i min Kjælder og paa Lofterne, saa at en nærmere Eftersøgning i mit Huus vilde have ledet til ikke ringe Ubehageligheder for mig. Det viiste sig iøvrigt, at Preusserne, som under disse Omstændigheder i Mangel af Bønderheste nødtes til at tage Borgernes Heste i Brug, ja endog ikke skaanede Borgermesterens Ridehest, fra dette Øjeblik havde fattet Mistanke og derfor stedse holdt et vaagent Øje med mig, i hvilken Henseende jeg maa bemærke, at den danske Commissair Commandeur Schultz senere har meddeelt mig, at man endog havde tænkt paa at arrestere mig, og at Intendanturraad Loos, ved at fortælle ham om den Forlegenhed, hvori man af Mangel paa Bepænding og Kudske til Bagagevognene havde været, havde yttret: »Der Hargesvogt in Fredericia ist doch ein höllischer Kerl«, ligesom han ogsaa ved andre Leiligheder har sagt: »er hat keinen guten Willen«.

Den første Følge af denne Mistillid var, at der igjennem Borgermesteren i Fredericia blev communiceret mig en Bestemmelse fra den preussiske Overintendantur, hvorefter de fra Landjurisdictionen til Møde i Fredericia tilsagte Vogne fremtidigens skulde sættes under stadig Tilsyn af en »Wageninspector«, hvortil beskikkedes Kjøbmand Koppel.

En anden Følge af den mod mig opstaaede Mistanke var formeentligen ogsaa, at der hos mig blev anstillet Undersøgelse om Herredsvæbningens Styrke og Antallet af de til den uddeelte Vaaben idet man iøvrigt allerede tidligere ved Undersøgelse i Cantonne-

menterne var kommet til Kundskab om, at der existerede en saadan Herredsvæbning, og man endogsaa havde forefundet flere Vaaben, som paa Grund af Fjendens hurtige Komme ikke endnu vare blevne bortsendte. Denne Undersøgelse i mit Huus udførtes af en Hauptmann Howeder og Lieutenant Krohn, den Sidste en Søn af Forræderen Oberst Krohn, hvilke strax lode Adgangene til Huset besætte med Vagt, som endog blev anvendt i de ydre Værelser og vedvarede, saalænge Undersøgelsen, der medtog henved 2 Timer, stod paa, og i hvilken Tid det ikke tilstædedes Nogen at komme ud af Huset. Listerne over Herredsvæbningens Styrke og Vaabnene nødtes jeg, efter gjentagen Vægning, at udlevere, da de nævnte Personer gjorde Mine til at gjennemsoge hele mit Archiv, og jeg maatte befrygte, at herved vilde komme adskilligt Mere for Dagen, som kunde veilede Fjenden. Eiheller troer jeg at have Grund til at fortryde, at de kom i Besiddelse af de attraaede Lister, idet de derved kom til Kundskab om, at Herredsvæbningens Styrke var over 1700 Mand, og Fjenden efter den Tid synligen viste en Ængstelighed for, at Landbefolkningen pludseligen skulde reise sig og overfalde dem om Natten i deres Qvarteerer, hvorfor de ogsaa holdt talrige Patrouiller og ikke tillode sig afklædte at søge Leiet.

De skarpeste Befalinger bleve nu udstædte om, at alle Vaaben skulde udleveres, og Henbringelse til Rendsborg Fæstning blev sat som Trudsel for Ulydighed imod denne Ordre. I Fredericia afleverede, saavidt jeg veed, endog alle Embedsmænd, ene med Undtagelse af Oberst Krag og mig, deres Kaarder. Jeg erklærede den preussiske Commandant, at jeg ikke afleverede min Kaarde, med mindre man tillige arresterede mig, da den hørte til min Uniform, som var det udvortes Tegn paa min Embedsmyndighed. Han erkjendte Rigtigheden heraf og samtykkede i, at jeg beholdt min Kaarde, men tog dog imod de andres, som uden Indsigelser afleverede deres.

Umiddelbart efter den ommeldte Undersøgelse begav jeg mig til Kolding for at tale med General Wrangel, dels for at faae Nedsættelse i Requisitionerne, navnlig paa Grund af, at Styrken ikke, som af Intendanten opgivet, var 20 000 Mand, og tillige fordi det var øiensynligt, at der vistes stor Ødselhed i Forbruget, dels for at protestere imod den opstillede Fordring af 300 Heste. Hvad Requisitionerne angik, indrømmede General Wrangel vel Rigtigheden af mit Fremførte, men han erklærede, at deri ikke kunde skee nogen Forandring, og da jeg til ham yttrede, at det dog vel ikke var hans Mening, at Befolkningen skulde sulte, hvilket om en føie Tid vilde blive Tilfældet, svarede han, at naar der var Spørgsmaal om enten denne eller hans Armee skulde sulte, da maatte den Sidste spise først, men kunde da, hvis det Requirerede var for meget,

lade Befolkningen spise med sig. Hvad de 300 Heste angik, som jeg forestillede ham, at han ikke kunde udskrive uden at komme i Strid med den af ham selv udstædte Proclamation, hvori han havde lovet at beskytte Eiendomsretten, da paastod han ikke at kunne frafalde denne Fordring, da Hestene vare nødvendige til at erstatte en Afgang i Armeen. Jeg erklærede imidlertid med Bestemthed, at jeg ikke kunde eller vilde samtykke i at understøtte en saadan Fordring, som vilde stride imod mine Pligter imod min Konge og Fædreland, idet Hestene vilde blive brugte til Krigsbrug og saaledes blive anvendte imod de danske Tropper. Han bad mig nu at betænke, at jeg, ved at nægte at foretage en Repartition, hvorefter det Tab, som Hestenes Udredelse vilde medføre, kunde ligeligen fordeles, vilde foranledige, at der blev taget i Flæng, og at saaledes den Fattige vilde komme til at lide et uforholdsmæssigt stort Tab, og at det derfor vilde være rigtigst, at jeg ikke lod det komme dertil men »arrangerede mig med min Samvittighed« og anstillede en billig Repartition. Jeg erklærede imidlertid, at jeg ingeniende vilde beqvemme mig hertil, og da han derpaa forsikkrede, at hvis en saadan Repartition ikke var forfattet inden den 15. Mai, vilde Hestene blive tagne i Flæng, svarede jeg, at det jo stod i hans Magt at gjøre det, men at jeg aldrig vilde række min Haand til paa nogen Maade at give den fremsatte Fordring Lovlighedens Stempel.

Da jeg saaledes intet kunde udrette, trak jeg mig tilbage, men neppe var jeg kommet ud af Døren, før Wrangel atter aabnede Samme og rakte mig Haanden med de Ord: »Sie sind ein achtungswerther Mann«, en Ytring, der naturligvis under disse Omstændigheder og i en Fjendes Mund maatte være mig dobbelt behagelig. Jeg maae endnu her bemærke, at der efter den 15. Mai blev taget endeel Heste, men ikke en eneste i min Jurisdiction.

Det var forbundet med ikke liden Vanskelighed at tilveiebringe hvad der dagligen skulde leveres til Magazinet i Fredericia, hvortil der, efter Aftale med Magistraten sammesteds, ydedes en Deel Artikler, fornemmeligen Handelsvarer, fra Byen, og en Deel, og det den Største, fra min Jurisdiction. Det er en Selvfølge, at allerede den Omstændighed, at der fra mig skulde udgaae skriftlige Ordre til de daglige Leverancer fra Landet, og at stundom disse bleve standsede af Fjenden, fordi man ikke forstod deres Indhold, maatte forsinke den regelmæssige Leverance til Magazinet, og naar man hertil lægger, at det undertiden ikke var muligt at opdrive enkelte af de reqvirerede Artikler, idetmindste saa hurtig som forlangtes, og Bønderne desuden vel ogsaa viiste sig noget mindre vilige til stadigen at levere, for som de senere have sagt mig, at have noget i Behold til vore egne Tropper, saa vil det indsees, at det ikke var nogen behagelig Lod bestandigen under de skarpeste Paakrav

om Opfyldelsen af de daglige Requisitioner og under Uvisheden om, at de virkeligen kunde opfyldes til rette Tid, at høre Fjendens Trudslers om, at militair Execution, ja ligefrem Plyndring vilde indtræde.

Jeg lod mig imidlertid ikke vildlede ved disse Trudslers, da jeg nok indsaae, at de Fjendtlige forlangte større Qvantiteter end de kunde forbruge, og jeg maatte antage, at dette var beregnet paa at danne en Reservebeholdning, hvormed de i sin Tid, naar de nødtes til at drage tilbage, vilde underholde deres Armee. Jeg stod saaledes endog til Restance med de daglige Fornødenheder, navnlig forsaavidt Leverancen af Flesk og Smør angik, og det gik endog saa vidt, at de fjendtlige Tropper ikke blot nødtes til at behjælpe sig med mindre Rationer af disse Artikler, men endogsaa at den fjendtlige Intendant i Fredericia v. Krügel, der nødig vilde skride til Yderligheder, skjönt det tidt nok blev ham anbefalet af Borgermesteren at iværksætte militair Execution i min Jurisdiction, som Forskud leverede til Magazinet af et Forraad, som han lod bringe fra det nordlige Slesvig, Flesk til en Værdi af omtrent 500 Rdr., som ingensinde er bleven ham refunderet, men hvorfor jeg nødtes til at udstæde Beviis.

En væsentlig Artikel, som jeg ligeledes havde den yderste Nød med at tilveiebringe, var Creaturer, da ikke blot Magazin-Bestyrelserne i Kolding og Veile, men ogsaa den danske Commissair Commandeur Schultz uden videre gav Ordre til at borttage Creaturer i de fjernestliggende Dele af min Jurisdiction, hvor de kunde faaes, uden at ændse, at det derved blev mig næsten umuligt at levere det Fornødne til Magazinet i Fredericia. For at opdrive de sidste Creaturer paa Landet foretog jeg den 23. Mai en Reise gennem den Deel af min Jurisdiction, der ligger Nord for Lillestrand, men blev paa denne Tour anholdt af Friskare Folk og bragt til Kolding. Da jeg nemlig om Eftermiddagen i Børkop Mølle var truffet sammen med Præsten i Gauerslund, Provst Thune, vakte denne Sammenkomst, i Forbindelse med den Omstændighed, at der til samme Tid var bleven seet Blus, som man antog var paa Fyens Kyst, men, som det senere oplystes, hidrørte fra en Ildebrand paa Samsøe, Mistanke hos Anføreren for det Bracklowske Fricorps, Grev Waldersee, idet han antog, at Provsten og jeg vare samlede i Møllen for at raadslaae om Midler til at sætte Landstormen, som han kaldte Herredsvæbningen, i Bevægelse, og bringe den i Forbindelse med forventede regulære Tropper. Da Greven indtraf i Gauerslund Præstegaard, hvorhen jeg med Provsten havde begivet mig, tilkjendegav han at ville ledsage mig til Veile og sørge for, at jeg ikke for det første kom derfra, idet han foreholdt mig de anførte Omstændigheder som formeentlig mistænkelige — det var ham

bekjendt, at jeg var »Anführer des Landessturms«, — og var han ikke at formaae til at vige fra denne Paastand, endskjønt jeg modsagde dette, foreviiste ham mit Pas fra General Wrangel og sagde ham, i hvilket Ærinde jeg reiste. Jeg maatte derfor beqvemme mig til at kjøre under Escorte af ham og nogle flere til Andkjær, hvor der gjordes Holdt i hans Qvarteer, og hvor han nedskrev en Rapport. Da han var færdig, kjørte jeg derfra ad Veien til Veile, men under Geleide af 2de paa Forsædet siddende Jægere med skarptladte Geværer. Halvveien var imidlertid endnu ikke tilbagelagt, før en Deel Officerer til Hest kom os imøde. Umiddelbart efter at de vare passerede forbi, standsede Vognen efter et Vink af Prindsen af Noer, der, som jeg senere erfarede, befandt sig blandt disse Officerer, og som affordrede en af mine Bevogtere, der var sprunget af og ilet hen til ham, Oplysning om, hvo jeg var. Han bestemte nu, at jeg atter skulde vende tilbage til Andkjær, hvorhen han begav sig, og hvor, medens jeg blev holdende i Gaarden, blev tagen Bestemmelse om, at jeg skulde bringes til Hovedqvarteret i Kolding, hvorhen jeg altsaa under samme Bevogtning førtes, men ankom saa seent om Natten, at jeg ikke kunde faae General Wrangel i Tale, hvorfor jeg med mine Bevogtere foreløbigen blev indqvarteret i Byen. Den næste Morgen bragtes jeg til General Wrangels Qvarteer, men blev dog ikke fremstillet for ham, derimod for en General Stockhausen, som foreholdt mig de formeentligen imod mig talende Omstændigheder, som gjorde det til en Nødvendighed at sikre sig min Person. Hvad jeg end talte herimod kunde dog ikke hjælpe, og idet han paastod, at der dog maatte være Noget i den indgivne Rapport, blev jeg overgivet til Commandanten i Kolding, Major Küster, og blev af denne ledsaget til det samme Locale, hvor Amtmændene Sponeck og Graah havde været arresterede og hvor jeg fik 2 Skildvagter uden for min Husdør. Jeg ventede nu det Meste af Dagen efter Optagelsen af et Forhør og at jeg derefter vilde blive sat i Frihed, men da dette ikke indtraf og jeg ved et Besøg af Professor Ingerslev samme Aften erfarede, at Preusserne den næste Dag vilde drage bort, og jeg da befrygtede at blive som Arrestant efterladt til Arriergarden, som bestod af slesvigholsteenske Oprørere, saa tilskrev jeg General Wrangel et Brev, Jeg bemærkede heri, at det ikke kunde være ham ubekjendt, at jeg siden igaar havde været arresteret, og at dette ikke kunde convenere mig, hverken med Hensyn til mit Embede eller min Familie, og at jeg derfor anmodede ham om en Samtale, under hvilken jeg haabede at forklare ham Sagens rette Sammenhæng saaledes, at jeg strax derefter vilde blive sat i Frihed. Kort efter indfandt Commandanten sig hos mig og ledsagede mig til General Wrangel, hvem jeg forklarede, hvorledes det Hele maatte beroe paa en Misforstaaelse, da der ikke fra min Side var skeet

noget, som kunde begrunde min Arrestation. Han paategnede nu, endogsaa inden jeg havde udtalt, mit Andragende en Ordre til min Løsladelse og uhindrede Reise til Fredericia, idet han erklærede, at det Passerede gjorde ham meget ondt. Han yttrede nu, at han den paafølgende Dag drog bort, og tilføiede »Wir sehen uns gewisz nie wieder«. Han overleverede mig derpaa en Deel uforsegledede Breve fra danske Fanger og Saarede, idet han paalagde mig, umiddelbart efter de preussiske Troppers Bortmarsch fra Fredericia at faae dem sikkert besørgede over Middelfart efter deres Bestemmelse, hvilket ogsaa Dagen efter skete. Forinden vil skildtes, havde jeg den Tilfredsstillelse, at han tilkjendegav mig, at han, ved at lære mit Forhold som Embedsmand at kjende, havde fattet en høi Mening om den danske Embedsstand, at min Konge havde en troe Tiener i mig, og at han ei vilde unnlade at melde min Konge dette, enten gennem General Hedemann eller paa anden Maade. Han skildtes i det Hele taget fra mig paa en saa hjertelig Maade, som jeg mindst kunde have ventet det af en Fjende, som jeg saavidt muligt i hver Henseende havde viist Modstand¹⁾.

Foranstaaende indeholder det Væsentligeste, som er at bemærke med Hensyn til mit Forhold under Occupationstiden«.

».....

Jeg troer ikke at burde unnlade at udtale mig om det formeentligen Urigtige i et Princip, som man paa flere Steder har gjort gjeldende, og som navnlig har været mig indskjærpet ved en Skrivelse fra Amtet, men som jeg iøvrigt aldeles ikke har taget til Følge, — det Princip nemlig, at de Individuer, som ved Øvrighedens Repartition eller Ordre vare opfordrede til at yde Contribution til Fjenden, og som ikke havde efterkommet saadan Ordre, burde tiltales og mulcteres ved Politieretten. Jeg kan nemlig ikke indsee andet end, at Fjendens Indtrængen i Landet og sammes Requisitioner af Fornødenheder, som ulovlige Foretagender, ikke kunne afgive nogen Grund for den af Kongen beskikkede Øvrighedsperson til at understøtte Fjenden med Lovens Arm, men at meget mere enhver saadan Understøttelse maa ansees som fuldkommen ulovlig. Naar Fjenden trænger ind i Landet, viger man kun for Magten, og det kun Skridt for Skridt, og jeg har anseet det at være i sin

¹⁾ (En anden Redaction af dette Stykke lyder saaledes:

»Til sidst omfavnede han mig og kyssede mig saavel paa Mund som Pande, idet han sagde mig, at han havde faaet mig hjertelig kjær, og jeg maae tilstaae, at han ved denne Leilighed viste mig mere som en ældre Slægtning, der tager Afskeed med en Yngre, end som en fjendtlig General, der sætter en Fange i Frihed«).

Orden ikke at gaae videre end at gjøre de Paagjældende opmærksom paa de mulige Følger af deres Vægning, at nemlig militair Execution kunde indtræde. Denne betænker Fjenden sig iøvrigt — især naar det er disciplinerede Tropper — meget paa at iværksætte, idet en Fjende ved saadan Execution letteligen gjør sig endmere forhadet.

At min Fremgangsmaade har vundet Bifald i min Jurisdiction, har jeg et talende Beviis paa, ved at modtage en fra samtlige Sogneforstanderskaber i min Jurisdiction i de meest tilfredsstillende og smigrende Udtryk affattet Taksigelsesadresse for mit Forhold under den preussiske Occupation«¹⁾).

1) Ovenstaaende Stykke er taget fra en Koncept af H., dateret København 15. Januar 1849.

Adresson gengives her efter en blandt H.'s Papirer funden Afskrift:

»Velbaarne

Hr. Kammerjunker v. Holck.

Herredsfoged, Ridder af Dannebroke.

Det er vort Ønske ved disse Linier at udtale et Vidnesbyrd om den Paaskjønnelse og Høiagtelse, som Deres Velbaarenheds Færd og hele Virksomhed har fremkaldt hos Jurisdictionens Beboere under den forbigangne fjendtlige Invasion.

Det er Embedsmandens Kald at træde frem i Nødens Tid som Værge og Forsvarer for sine Medborgere, at træde frem som Den, der skal samle de adspredte Kræfter og ordne det Fornødne til indbyrdes Bistand og fælleds Velfærd.

Deres Velbaarenhed har ved utrættelig Virksomhed, med Velvillie og Humanitet, med patriotisk Iver opfyldt dette under de forbigangne Tidsumstændigheder vanskelige og yderst byrdefulde Kald i Deres Kreds. De har med Upartiskhed, med Sindighed og Overblik ordnet og tilveiebragt det Uundgaelige, som maatte bringes tilveie; De har med Mod og Fasthed tilbageviist de fjendtlige Fordringer, som kunde tilbageviises: De har med opofrende Omhu, og ikke uden personlig Risiko uafbrudt vaaget over Beboernes Tærv i alle Retninger. — Nu modtage De Bevidnelsen af vor oprigtige Erkjendtlighed og Tak for Deres hæderlige og patriotiske Virksomhed, hvorved De har betrygget, saavidt det stod i Deres Magt, Deres Medborgeres Velfærd og haandhævet Fædrelandets Ære endogsaa i Fjendes Omdømme. Vi ønske, at Held og Hæder fremdeles maa ledsage Deres Embedsgjerning iblandt os i Fremtidens, som vi haabe, roligere Dage.

Med sand Høiagtelse og Ærbødighed

Juni Maaned 1848.....

Med Bemærkning, at nærværende Adresse er forsynet med Underskrivter af Elbo-Brusk og Holmans Herreders samtlige Sogneforstanderskaber, bekræftes herved Rigtigheden af foranstaaende Gjenpart.

Holck.

— Da Fjenden i 1849 nærmede sig Jyllands Sydgrænse, ændrog H. forgæves om Tilladelse til at forlade den grundlovgivende Rigsforsamling for at kunne være til Stede i sin Jurisdiktion, naar denne blev okkuperet af Fjenden. Paa Grund af gentagne Anfald af Gigtsvaghed, der ramte ham lige

».....

Da det i Januar Maaned d. A. (3: 1864) befrygtedes, at Fjenden vilde rykke ind i Jylland, og en Deel Beboere i min Jurisdiction anholdt om, at jeg i dette Tilfælde vilde tage Bopæl i samme, ansøgte jeg om og erholdt Tilladelse til at flytte ud til og holde Thing paa Follerupgaard som det omtrentlige Midtpunct af min Jurisdiction, saasnart Fjenden havde overskredet Kongeaen.

Da Efterretningen herom kom til mig den 18. Februar om Aftenen, flyttede jeg, endskjøndt jeg nyeligen havde overstaet en farlig Sygdom, og min Læge bestemt fraraadede mig det som betænkeligt for min Helbred, den 19. ud til Follerupgaard, og da de fjendtlige Tropper kort efter besatte min Jurisdiction, reiste jeg — med det Formaal at iagttage samme Forhold som under Occupationen i 1848 — til Kolding, for af Feltmarschal Wrangel at begjære Pas til at bereise min Jurisdiction, samt skriftlig Sanction til at forblive paa Follerupgaard, da det i 1849 havde viist sig, at den constituerede Herredsfoged cand. juris With ikke havde kunnet erholde Tilladelse til at forblive paa hans valgte Bopæl i Haastrup, men derfra var bleven afhentet af Dragoner, ført til Kolding, og nødt til der at tage Ophold. Under den da med Feltmarschallen havde Samtale bragte han det med mig Passerede i 1848 i Erinding og lovede mig mundtliggen Opfyldelsen af min Begjæring samt henviiste mig til den paafølgende Dag at lade Expeditionerne afhente.

Ved min Hjemkomst samme Dags Aften til Follerupgaard, erfarede jeg, at den østerrigske Brigadegeneral Thomas under min Fraværelse dertil havde sendt en Jægerlieutenant og flere Jægere for af mig at erholde skriftlig Ordre til Udskrivning af et betydeligt Antal Skandsegravere til Opførelse af Skandser, og for i Vægrings-tilfælde at afhente mig, under Trudsel af, at jeg, hvis jeg nægtede at give den forlangte Ordre, skulde skydes. Min Familie og øvrige Tilstedeværende paa min Bopæl, som ved den ommeldte Lieutenants voldsomme og brutale Adfærd bleve satte i den største Ængstelse, erklærede imidlertid, at det var dem tilfulde bekjendt, at

ved Rigsforsamlingens Slutning, og i Anledning af Udførelsen af et Hverv, der var ham overdraget af Finansministeriet (Uddelingen af 3000 Rdlr. til nødlidende, der ved Koldings Generobring af Fjenden og ved Fredericias Bombardement var fordrevet til Fyen), naaede han først tilbage i de sidste Dage af Juni Maaned, altsaa umiddelbart før 6. Juli Slaget, saaledes at der for ham væsentlig kun var de efter Okkupationen følgende Erstatningskrav tilbage.

— I 1860 behandlede han atter en ret omfattende kriminel Sag, den saakaldte Hall Sag, »som omfattede en betydelig Deel i flere Jurisdictioner, deels ved Veile Fjord, deels i Fredericia og Middelfart af Beboere af Gaarslef Sogn begaaede Tyverier, som de ved at seile omkring med et Fartøi og ved om Natten at gaae i Land og stjæle og derpaa ubemærkede at forsvinde, i en Række af Aar ustraffede havde begaaet«.

jeg ikke vilde opfylde den til mig rettede Fordring, og at de ikke kunde bestemme, naar jeg kom hjem fra Kolding. Dette foranledigede Lieutenanten til at begive sig bort, idet han forsikkrede, at han om Natten eller i alt Fald den næste Morgen vilde komme igjen og gjentage sit Forlangende. Da jeg ved min Hjemkomst, omtrent 1 Time derefter, erfarede hvad der var passeret, nedskrev jeg strax en Besværing til Feltmarschal Wrangel, hvori jeg, næst at gjentage min mundtligen fremsatte Begjæring om Pas og forommeldte Sanction til Ophold paa Follerupgaard, udtalte, at jeg ikke kunde inlade mig paa at udskrive Mennesker, navnlig til Skandsearbejde, og anholdt om, at Brigadegeneral Thomas maatte, til Forebyggelse af lignende Tilfælde, erholde den fornødne Tilkjendegivelse. Da jeg, efter Omstændighederne, ikke kunde eller vilde selv reise bort, sendte jeg dette Andragende til Feltmarschallen med min Fuldmægtig; men det tilkjendegaves denne, at han som civilklædt ikke kunde erholde Audients, hvorimod der medgaves ham et skriftligt forsejlet Svær til mig, som indeholdt den forlangte Sanction til Ophold paa Follerupgaard, og derhos Meddelelse om, at Brigadegeneral Thomas's Requisition maatte tages til Følge. Om Pas, hvorom jeg ogsaa ved min Fuldmægtig mundtligen havde erindret, var der ikke Tale, og jeg har senere ved forekommende Leilighed maattet erhverve Pas af ringere Befalingsmænd. At dette Udfald ikke ganske var efter Ønske, troer jeg at kunne tilskrive, at Feltmarschallen i sin høie Alder har overladt Expeditionen af Sværet, der dog var underskrevet af ham, samt af Passet, til sin Stabschef General Falkenstein. Imidlertid blev Requisitionen, som af mig ikke vilde være bleven tagen til Følge, ei gjentagen, idet Brigadegeneral Thomas havde ladet Huse omringe om Natten og Folk deraf udtage, og desuden ved anvendte Trudslers imod Sognefogderne havde vidst at forskaffe sig Skandsearbejdere. Da Requisitioner af andre Gjenstande, som det vilde have været utilbørligt at bevilge, ikke have været rettede til Herredsfogderne, men til Amtmænd, Borgermestere og communale Autoriteter, og da jeg, skjøndt Udskrivningspas, efter Ordre fra vedkommende Udskrivningsdistrict, af mig have været udfærdigede og omsendte, ikke i denne Anledning har været affordret Erklæring af de her cantonnerede Tropper, som for det Meste ere Østerrigere, har der hidtil ikke været Spørgsmaal om videre Conflictter med de fjendtlige Tropper og deres Befalingsmænd, hos hvilke jeg iøvrigt ved min Mellekomst, efter bedste Evne, har søgt at virke til Gavn for min Jurisdictionens Beboere, idet jeg stedse har havt for Øie, paa den ene Side at holde mig fra Samqvem med de Fjendtlige saameget som muligt, men paa den anden Side, naar et gavnligt Øiemed og Fordeel for Jurisdictionens Beboere derved kunde opnaaes, ikke at

holde mig tilbage, men ved at optræde, altid formelt og i min Embedsdragt, vel høfligt, men med Bestemthed og frimodigen, at af-
tvinge de Fjendtlige Agtelse og en saadan Fremgangsmaade, at jeg
hidtil ikke i saa Henseende har havt Grund til at besvære mig over
dem.

.....«¹⁾).

¹⁾ Efter Koncept af H., dateret Fredericia 24. Juni 1864.

— Efter et Ophold i Herslev Enemærke flyttede han i Juni 1864 til Fredericia, »da en Flytning dertil efter de forandrede Forhold var ønskeligere«.

Uddrag af Datteren Idas Dagbog for Tiden 19. Februar—17. Maj 1864 er (med urigtig Navneangivelse: »Anna Holck«) trykt i Vejle Amts Aarbøger 1911 II. p. 216 ff., hvor bl. a. den ved Østrigernes Bombardement af Fredericia i Marts 1864 foraarsagede Skade paa Faderens Ejendom (Vendersgade 24) skildres. Her og i hendes Erindringer omtales ogsaa Forældrenes Ængstelse for hendes Broder Emanuel, der — skønt Reserveløjtnant — var taget til Adjutant ved 10. Regiment og med dette bl. a. deltog i Tilbagetoget fra Dannevirke og Kampene i Dybbøl Skanser (hvor han usaaret blev kastet omkuld af den samme Granat, der dræbte Major Rohweder) og paa Als, hvor han den 29. Juni 1864, efter at have maattet overlade sin Hest til Regimentskommandøren Major Gedde, blev omringet i en Skov og taget til Fange, da han til Fods skulde overbringe en Melding. (I Glahn-Samfundets Medlemsblad I. p. 198 ff. er aftrykt et Brev fra daværende Kaptejn ved 10. Regiment Henrik Glahn med et Resumé af den Beretning, der efter Kampen affattedes af Major Gedde og 3 andre af Regimentets Officerer, deriblandt Emanuel H., om hvem det i Brevet siges, at han ligesom de øvrige Officerer »ikke har skaanet sig selv, men bestandig været paa de mest udsatte Poster, hvor Nærværelsen var nødvendigst«).

— I en Koncept af 24. November 1864 nævner Herredsfoged H., (hvis Embede var sportellønnet), at han under Okkupationen ikke har skyet at bortviise eller udsætte hver Forretning, som har været forbunden med Indtægt, og som kunde taale Udsættelse, for ikke at skabe en Kasse, som Fjenden kunde forlange, saa at jeg har været berøvet næsten al Indtægt, og kun med yderste Møie har kunnet gjøre Udvei til det for min Familie og mig Nødvendige«.

To Breve fra Biskop Nikolai Edinger Balle til Kronprins Frederik fra 1807.

I.

Deres Kongelige Høyhed. Naadigste Kron Prinds og Herre.

Ved min Naadigste Herres hulde Omhu for mit og mine 5 uforsørgede Børns Vel, er i Følge Kgl. Resolution, mig kundgjort fra det Danske Cancellie under 21 April 1804, allernaadigst tillagt efter min Død, mine 4 uforsørgede Døtre, og min ene uforsørgede Søn, til deres Underholdning, deels af den Kgl: Kasse et Bidrag af 550 rd: forsaavidt ikke noget deraf aarlig kunde udredes af Postpensionskassen, deels 600 rd: aarlig af Bispe-Embedet, i alt 1150 rd: med tilføjet Betingelse:

At den Besparelse, som maatte opkomme ved Børnenes Død, Døttrenes Giftermaal, eller naar Sønnerne opnaaer Officeers Gage, først skal komme den kgl. Kasse, indtil Beløbet af samme Bidrag, tilgode¹⁾.

Der gives en dobbelt Anledning til Besparelse, førend jeg ved Døden er afgaaet.

- 1) Ved min elskte Datters *B o l e t t e C h a r l o t t e s*²⁾ Dødsfald den 10 Jan: sidstleden, efter langvarig Bryst-Svaghed i sit 21de Aar paa 10 Dage nær. Pigen var yndig, god og blid. Jeg frister min tunge Skiebne, ikke uden dyb Sorg og vemodsfuld Længsel efter at sees igien, som var hendes og min Trøst ved sidste Afsked. Dog! jeg ihukommer Min Naadigste Herres meere prøvede Taalmodighed — og tier.
- 2) Ved min Søns *L u d v i g E d i n g e r s* Udtrædelse fra Søe-Etaten.

¹⁾ Sagens Akter Danske Kanc. 1. Departements Breve 1804 559 b. Sager til Finanskollegiet 1804, 1601. Der bevilgedes den yngste Søn Ludvig Edinger (1794—1837), da paa Søkadetakademiet, senesø Ritmester ved Prins Frederiks Reg., indtil han fik Gage 300 Rdlr., den ældste Datter Bolette Charlotte, da sygelig, 250 Rdlr. aarlig, de andre Døtre, den næstældste, 17 Aar, indskreven i Prinsesse Charlottes Stiftelse, 200 Rdlr., den tredje, indskreven i Estvadgaard, indtil hun fik Hævning samme Sum, den yngste, indskreven i Roskilde, til hun blev gift eller fik fuld Hævning ligeledes 200 Rdlr. — Nærværende Breve i Kronprinsens civile Departements Arkiv (Rigsarkivet).

²⁾ Hun siges, L. E. Grandjean, N. E. Balles Slægt, 1922, S. 52, at have druknet sig efter en ulykkelig Kærlighedshistorie, hvad der efter ovenstaaende stærkt maa betvivles.

Han befandtes, efter Veyledelse af erfarne Officerer i fem Maaneder, skjønt der i flere Aar tilforn var arbejdet med ham i Arithmetik og Mathematik, ikke at besidde enten det Hoved, eller det Mod, som Kgl. Majestæts Søe-Tieneste udfordrer. Baade Samvittighed og Ære forbyder mig, at stille svage Siæle til Værn for Konge og Fædreneland. Mine to drabelige Sønners Aand, Christians¹⁾ og Peders²⁾, besiæler ham ikke, ey heller en Faders Raskhed blevet forplantet paa ham. Jeg har da nu bestemt ham for et Apothek. Men før han har fyldt sit femtende Aar, tages han ikke i Lære. Han er for kort siden indgaaet i sit 13de Aar.

Naadigste Herre! Dersom jeg dør forinden, er Drengen forladt. Hans uformuende Familie kan ikke hielpe ham, og efter mig arver han intet. Min heele Velfærd ligger begravet i mit Bibliothek, som bestaaer af Verker, for hvilke vor nyere formeentlige Opklarelse levner intet Værd tilovers.

Min allerdyrebareste Velgiører og eneste trygge Tilflugt, næst Gud i Hinlen! Leg Naade til Naade, og lad min Dreng beholde sit Haab om Deeltagelse med sine tre endnu levende Søstre i sin bestemte allerhøyeste Naadesbeviisning, indtil han er kommet i Vey, hvorpaa han selv kan erhverve sig det fornødne.

At jeg saa tit maae besvære D. K. H. med mine Familie-Sorger, stemmer ikke overeens med den allerunderdanigste Beskedenhed, mit Hierte føler, og bør føle. Men var det ikke vor sieldne Fyrste, jeg havde at nærme mig til, hvis ubegrændsede Mildhed og Gavnelyst drager os alle til sig, som tillidsfulde Børn til deres eyegode Fader, skeede det heller ikke. Tilgivelse og Skaansel er jeg forvisset om.

Gud opholde og velsigne min Allerbeste Herre til seneste Efterslægt. Jeg lever og dør med uforrykkeligste Siæls Hengivenhed.

Deres kongelige Høyhed Min Naadigste
Herres Allerunderdanigste og
Troeplygtskyldigste Tiener

Nic. Edinger Balle.

Kiøbenhavn d. 13 Jan: 1807.

Suppliken bærer Kronprinsens egenhændige Paaskrift: bevilges og expederes med næste Post.

¹⁾ Christian (* 1774), faldt 1809 som Kaptajn ved et østrigsk Kyradserreg. (se L. Koch, N. E. Balle, 218 ff.).

²⁾ Peder † 1835 som Major (ib. S. 217).

II.

Deres Kongelige Høyhed. Naadigste Cron Prinds og Herre!

I Allerdybeste Underdanighed nedlægges herved Beregning over samtlige under min umiddelbare Bestyrelse værende offentlige Stiftelsers Beholdning til 31. Dec. 1806. Samme udgjør tilhobe 577,842 rd. 40 Skl., hvoraf 1117 rd. 13½ Skl. ere blevne i Contant hos mig, men deraf allerede 250 rd. Qvartals Forskud udbetalt til Herfølge Hospital efter Nota S. 10, og Resten udredes til Vedkommende i Pensioner mod Terminen.¹⁾

Til alle de Kgl. Collegier og Directioner, samt til Amtmænd og Herredspræster leverer jeg Exemplarer af foranførte Beregning.

Anden Betyggelse, end ved offentligt Regnskab fra Tiid til Tiid, som nu herved fjerde Gang aflegges for alle og enhver, staaer ikke i min Magt at tilvejebringe. Men slig Publicitet synes da ogsaa at indeholde alt, hvad der retteligen kan udfordres. Mine Formænd gjorde aldrig saaledes Rede. Jeg har min troefaste Amanuensis, Bogholder Strøm at takke for al Orden og Nøyagtighed.²⁾

Naadigste Herre!

Jeg griber denne Leylighed til at udøse i Stilhed med allerunderdanigst Tillid mit Hiertes Qval, Liturgiens forehavende Forbedring efter den Boysenske Plan qvæler mig.

Jeg har over 100 Betænkninger, for det meeste heel vidtløftige, deels trykte, deels skrevne at giennemforske og ordne. Destoværre! Man river kun ned og dadler og sætter i Rette og udkrammer Bitterheder snart til Værge for alt det gamle, snart til Triumf for Alskens Nyt, men uden at nogen vil bygge op, eller selv levere bedre Materialier. Den kiære Biskop Bojsens gode Hierte, som allevegne ytrer sig i hans Forsøg, henriver mig og enhver ved Første Læsning, men ved nærmere Prøvelse bliver ey meget tilbage at holde fast om til Almindelig Brugbarhed. Begge mine Med-Commissarier ere af lige Formening, og det er næsten almindelig Stemme i begge Rigerne.

I Følge af Sagens Natur kan ikkun een affatte det allernaadigst befalede Udkast til videre Prøvelse af Med-Commissarier. Jeg som første Mand maae gjøre det.

Det er mig ved mine mange andre, i Sandhed overspendte Anstrengelser aldeles umueligt at blive færdig til den foreskrevne

¹⁾ Jvfr. Theol. Maanedskr. V. (1805), 613 ff: Biskop Balle som Regnskabsfører og Bestyrer af offentlige Penge.

²⁾ Kancelliraad Ludvig Strøm († 1830), kaldes i Vejviseren Bogholder ved de offentlige Stiftelser i Sjællands Stift og Biskoppens Amanuensis.

Termin næstkommende 1ste Julii. Saavel Justitz Raad Lassen, som Dr. Münter befinde det høystfornødent, at vi alle tre indgive allerunderdanigst Ansøgning igiennem Cancelliet om allernaadigst Tilladelse til at udsætte vor allerunderdanigste Indberetning med tilhørende Udkast maaskee i 3 Aar, thi da kiølnedes ogsaa Gemytternes Hede imidlertid, og den gode Sag vilde siden gaae roligere frem.

Men at yttre noget Ønske, som ikke skulde blive D. K. H. til Velbehag, er en Krænkelse for min Dem inderligst hengivne Siæl, hvilken jeg dog helst blandt alle mine Viderværdigheder vilde forebygge. Intet Menneske er vidende om, at jeg fordrister mig til ved denne min tillidsfulde Skrivelse, i Forveyen at betrygge mig den kiære Forvisning at D. K. H. ikke med Mishag seer foranførte Ansøgning giennem Cancelliet i Møde.

Herved skylder jeg min Naadigste Herre troehiertigst Regnskab for min heele derved havende Plan, som ellers Ingen veed af at sige. Sidste Beslutning kommer dog an paa D. K. H. allene. Men jeg forlanger ikke og bør ikke forlange, at have Indflydelse for andre. Ikkun gjør jeg for min Deel ærligst Rede efter samvittighedsfuldt Overleg for den Alvidende Guds Aasyn.

1) Saa liden Forandring i det Gamle, eller Afvigelse fra det Gamle som mueligt kan være.

Efter denne Grundsætning gik jeg frem — ved Lærebog — ved Psalmebog. — Begge Deele lykkedes. Den kiære Almue forbausedes ikke over indbildt nye Troe, den fik Tid til at betænke sig, fik Lov til at vælge selv. Nu læse vi med glad Overbeviisning vor Lærebog i det heele Stift og syngte vore Psalmer af Hiertets Fylde, kanskee 5 til 6 Menigheder undtagen, som vist komme med inden Aarets Udgang. Regieringen har ikke havt allermindste Uleylighed her fra Stiftet ved noget Religionens Anliggende, og skal ey heller faae ved Liturgie, som er den allervigtigste Sag — naar frie Haand maatte fortroes mig, ligesom hidtil, til at styre Tingen med Lempelighed efter Omstændigheder. Jeg kommer vist nok til Rette med mine to gode Medhielpere Justitz Raad Lassen¹⁾ og Dr Münter, til hvilke min troefaste Conferenz Raad Mallings saa gierne maatte føyes, dersom D. K. H. naadigst tillader, da dog han var et af de virksomste Redskaber ved Psalmebogens Indretning. Jeg kom forhen saa vel tilrette med samme Psalme Commission — ligesom forhen med Danske Skole Commission ved Lærebogs Indretning — idel Mænd uden for Cleresiet — der var ellers aldrig blevet noget af. Siden følger Cleresiet enten det vil eller ikke, fordi Folket afnøder de vanskelige Hoveder Samtykke. Paa Visitatzer i Kirker og Skoler gjorde

¹⁾ Christian Ludvig Lassen (1767—1839), Kancellideputeret.

jeg Brugbarheden følelig, indlysende, men stillede tillige i Menighedens eget Valg, hvad man vilde beqvemme sig til, efterdi vor gode Konge var saa huld og naadig, at han i Henseende til Religion heller vilde skaane end befale. — Og nu gaaer alt i skønneste Samdrægtighed frem inden Stiftets Grændser.

Min Vedhængenhed ved det gamle gik aldrig et Skridt uden for Jesu Christi egen udtrykkelige Lære i Evangelierne, sammenordnet efter vor Protestantiske Troeshkiendelse, som jeg af inderste Hierte erkiender for Evangelisk-Christelig og har skrevet paa som ærlig Mand og har kjæmpet for med utrættelig Mund og Pen, mod tøyreløse Frieheds Skraalere og selvbudne Religions-Udfeyere, og til sidste Aandedræt skal værge for, om end med Forliis af alt, hvad paa denne Jord agtes for ønskeligt. — Og som derhos efter Kongeloven og allene betrygger vort velsignede Kongehuus i sin lykkelige Enevælde — nu mod fremsnigende Jesuitisme, ligesom tilforn mod brusende Terrorisme.

Tilgiv mig! Allerdyrebarreste beste Herre! for hvem jeg gaaer i Kamp og Død med froe Siæl, hvad Øyeblik det skal være, at jeg bliver varm.

Mig vitterligen tryller mig ikke smigrende Selvkierlighed, da jeg tvertimod føler, at jeg paa nye bliver et Offer for utallige Mishandlinger, baade paa Dansk og Tydsk. Men lad dem kun bruse — Naar jeg faaer Stunder, slaauer jeg fra mig igien, baade paa Dansk og paa Tydsk, ligesom Tingen falder. Men først og fornemmeligen Folket stemt beroliget, tilfredsstillet, fornøyet — Religion er eneste Klenodie for udødelig Siæl — eneste Værn for Siæl-Friehed — eneste Vognborg for den froe og frelste Samvittighed imod Philosophiskhedens Tyranni, det utaaleligste Despoterie blandt alle Jordens Despotiskheder. Og dette ville nu vore opklarede Jesuitcer, ligesom før vore skraalende Terrorister jage os ind under. Ney! Gud lade vor Kronprinds leve! Da skeer det ikke. Hele Folket staaer med ham i Kamp, besialet af Christelig Evangelisk Religions-Aand. Jeg har længst allerunderdanigst udbedet mig, i paakommende Fald at blive Feldt-Prest, og jeg skal vist med vore Troes Artikler og vore Triumf-Psalmer, især om jeg maa bære Fanen tillige, med vore kiække Danske Stridsmænd, under vor kiække Frederiks Anførsel jage Satanas selv tilbage. Min Naadigste Herre forlade sin ringeste, men varmeste Tienere sin ubetvingelige Nidkierhed.

2) Inden 2 Aars Forløb er jeg færdig med den heelenye Ritual, til at nedlægges, paa det skønneste afskrevet, for min Naadigste Herre, paa Deres Bord i Deres Cabinet, og derat forblive et heelt Aar til Naadigste Eftersyn ved Leylighed.

Saa gjorde der so genante Friderich der einzige i Preussen: han var det virkelig i sin Tid.

De Berlinske Religions Opklarere havde sammensat en splinter-nye Liturgie, kosteligen indrettet til at faae Christelig Troe paa Jesu Forløsning sagteligen udmarvet og tilintetgiort. Man hoverede over de kommende Tidens fornumstige Oplysning.

Der alte Fritz lod den ligge paa sit Bord — læste stundum deri — sendte den efter et Aars Forløb tilbage med følgende Paa-tegning: Ich habe das alles gelesen — Aber es soll beym Alten bleiben. O Gud! var hans Efterfølger blevet tilbage med sit ubesindige Religions-Edict — havde nu værende Konge ikke ladet sig forlede til at oplade nyt Raaderum for — saa kaldte Philosopher. Folket havde ikke tabt sin inderligste Forvisning om Christelig Religions G u d d o m m e l i g h e d — ikke tabt sin E n e r g i e i Siæl og Aand, som umuelig kan bestaa mod selvsmigrende Fornumstighed, uden guddommelig positive Autoritet. Det forstaaer Napoleon.

Giøre nu Europas i Sandhed e n e s t e r e t v i i s e F r e d e r i k det samme.

Efter fuldendt Overveylse — Manuscriptet tilstillet Cancelliet med Paa-tegning — Som min beste Herre befaler — til allerunderdanigst Forestilling. Deres Forstand, Allerdyrebareste Kron Prinds, er saa klar, Deres Hierte saa ædelt, retskaffent, fast og mandigt, at vi alle upaatvivleligen takke og velsigne for endelig Resolution fra D e r e s e g e n k r a f t f u l d e H a a n d.

Allerunderdanigst

Nic. Edinger Balle.

Kiøbenhavn d. 31 Mart: 1807.

To Breve fra Christian Colbjørnsen.

De her meddelte Breve fra Christian Colbjørnsen, skrevne med 20 Aars Mellemrum, er karakteristiske for den Omstændelighed i sin skriftlige Udtryksform, han selv i begge Breve hebrejder sig, tillige ogsaa for hans mærkelige insinuant elskværdige Tone, der minder om Guldbergs og som saa lidet lader sig bringe i Samklang med denne ellers haarde og stejle Natur. Det første Brev til Enkegrevinde Sophie Schulin, født von Warnstedt paa Frederiksdal, er skrevet et Par Maaneder efter at han 9 Juni 1785 krænket trak sig tilbage fra sit Embede som Kammeradvokat til sin Bøndergaard i Nærum. Brevet omhandler i øvrigt hovedsageligt hans Værgemaal for Grevindens paa den Tid 7-aarige Søn, den senere Lensgreve Johan Sigismund Schulin.

I.

Til

Grevinde Sofie Schulin, født von Warnstedt.

Høy og Velbaarne
Naadige Grevinde!

Jeg kan ikke, Naadige Grevinde! udtrykke hvor meget jeg er rørt over det Brev, De under 21de dennes har værdiget at bæere mig med.

Et hvert Træk deri afmaler mig det ædle Hierte, som jeg altid har beundret hos Dem og som giver Dem en saa billig Fordring paa min grænseløse Højagtelse. Man maae, naadige Grevinde! besidde Deres Højmodighed og Ømhed, for, med saa megen Bevaagenhed og Godhed, at erindre en Mand, som burde troe sig glemt af alle, og som intet andet har tilbage end den stoiske Philosophie, der er fornøden for at bæere en uheldig Skiæbne med den Standhaftighed, der sømmer en Mand. Dersom jeg kunde skrive, som Deres Naade, vilde jeg forklare Dem hvad mit Hierte føler ved den stolte Tanke: at værdiges Deres Erindring og Yndest.

Men -- naadige Grevinde! maatte det ikke være en Mand, der er Dem saa uendelig hengiven som jeg, tilladt at have skrevet et

Par Linier i den billigste Sag, uden at betaales for en saa liden Umage?

Var jeg ikke mere end belønnet ved den fortrinlige Tillid De havde høret mig med, og ved den Glæde, at have kundet udrette noget, som blev værdiget Deres Bifald? Jeg maae oprigtig tilstaae, at Deres Naade har sat mig i en yderlig Forlægenhed ved dette Bevis paa Deres Ædelmodighed, og jeg er baade unseelig over, at see mig saa overflødig betalt for saa lidt Arbejde, og ydmyget ved den Tanke: at Deres Naade ikke har kundet taale, at en saa ubetydelig Forbindlighed hvilede paa Dem mod en Mand, hvis svage Evner er Dem aldeles opofrede. Imidlertid, naadige Grevinde! da De befaler det, modtager jeg, skjønt med Unseelse endog denne Prøve paa Deres Godhed. Saasnart min Helbred og de ubehagelige Forretninger, der i disse Dage beskæftige mig her i Khavn., tillader det, skal jeg personlig give mig den Ære at opvarte Deres Naade og da medbringe Copien af Deres Naades Forestilling til Hans Majst. angaaende de nye Vanskeligheder, som gøres Dem fra Ober Formynderiet. Jeg haaber da tillige at kunne bringe nogen Efterretning om denne Sag fra Cancelliet.

Det er smigrende for mig, naadige Grevinde! at en saa værdig Person, som De, tror, at jeg kunde være nyttig for det almindelige.

Dersom jeg blot skal bedømmes efter min gode Villie, som de Kongelige Collegier og mine Medborgere har sat ved Siden af ophøjede Talenter og udstrakt Kundskab, torde jeg maaskee gjøre mig Haab om, ej at være aldeles uværdig til den Agtelse, Publicum har høret mig med, og at fortiene noget af den Tillid, Hans Majsts. Collegier altid har vist mig. De, naadige Grevinde! har den Godhed at betragte mine Handlinger fra samme Syns-Punct, naar De ønske, at jeg igien skulde gaae ind i offentlige Forretninger. Efter mine moralske Grund-Sætninger, har jeg ikke kundet gjøre andet, end nedlægge mit Embede for hans Majsts. Føder. Mine Forfædre have opofret deres Blod og deres Formue til Fædrene Landets Forsvar. Jeg har selv tient Kongen som en redelig Mand, og jeg har tient ham uden Betaling; men aldrig har jeg nærmet mig Tronen for at udbede mig nogen Naade. Jeg har troet, det var uanstændigt, at skiule sig bag sine Forfædres Handlinger, og jeg har ikke tordet vove at tilegne mig selv nogen anden Fortieneste, end at have havt den bedste Villie og de reneste Hensigter.

Men, med al den Blyfærdighed, der sømmer en Mand af saa maadelige Talenter, kan jeg dog ikke med Ligegyldighed taale Forurettelser.

Jeg føler, at jeg ej er født til Undertrykkelse. Heller gaaer jeg, med en rolig Samvittighed, bag min Plov end kryber, for at søge haanlig Ære og beskæmmende Fordele. De tænke alt for

ædelt, naadige Grevindel! for ej at bifalde denne Beslutning. Men — jeg unseer mig ved min Vidløftighed. Deres Bevaagenhed, fortreffelige Kone! og den Deel De tager i min Skiæbne, har givet min Fortroelighed for megen Friehed og ladet mig glemme, at det er en Bonde i Nærum, som skriver til Grevinde Schulin.

Jeg ønsker, naadige Grevindel! at De altid maae være saa lykkelig, som De fortjener, at De aldrig maae faae mere enten med Cancelliet eller Overformynderiet at bestille og at De bestandig vil ynde en Mand, som uagtet sin ubeskødne Vidløftighed i at skrive, er med dyb Ærbødighed og grænseløs Hengivenhed

Deres Naades
underdanigste Tiener

Colbiørnsen.

Khavn. d. 24. Aug. 85.

II.

Til

Justitiarius i Højesteret Frederik Julius Kaas.

Værdigste og kiæreste Ven!

Jeg er saa vant til at deele mine Tanker med Dem, min retskafne Ven! at jeg ikke kan lade være at sende Dem hosfølgende Oplysninger til Kron Prindsen, i Anledning af min Tabel over Antallet af de i afvigte Aar dømte Forbrydere; hvilken (som De vil erfare) havde fremkaldet denne aarvagne Fyrstes yderligere Grandskning, med Hensyn til den omhandlede Gienstand

Jeg har, som De see, gaaet ultra petitum, og er bleven vidtløftigere, end jeg havde ønsket; men jeg befrygtede, at den Efterretning, der blev befalet, kunde, naar den kom alleene, have misleedet, istedenfor at vejleede.

Efter at have ennuyeret Kron Prindsen med dette tøre Arbejde, maa De nu taale, at jeg lader Dem friste samme Skiæbne. Men jeg har een god Recept til Dem, min Ven! læs det ikke! De har tørt Tøy nok — tænker jeg — i det Kgl. Commissariat; De behøver altsaa ikke mere af den Skaal.

Den Kgl. Lands Over Ret i Wiborg har, i adskillige Domme bevist, at den kan dømme, uden at have læst Acterne. Højeste Ret, som ikke forstaar denne Kunst, har derfor dømt velbemeldte Ret pro meliori informatione.

I Jylland vil der falde billig Kritik over denne Højeste Rets Fremgangsmaade; Thi Retfærdigheden afbildes med tilbundne Øjne — og det er ustridigt, at man ikke kan læse med tilbundne Øjne. Lands Over Retten, der forestiller denne Guddom i Jylland

kan altsaa ikke heller tage Baandet fra sine Øjne; følgelig ikke heller læse. Hertil kunde endnu føjes dette Argument: Den eene af disse Domme er 2 Gange tilforn dømt pro meliori informatione; man bør altsaa kunne indsee, at denne Mulkt er unyttig — og det, der er uden Nytte, bør ingen fornuftig Mand gjøre Brug af.

Jeg sender Dem denne Dom, hvis Anledning vilde sætte Dem i yderste Forundring, dersom jeg havde Tid til at opregne for Dem den Samling af skammelig Adfærd, som udmærker denne nye Over Ret. Bülow lovede mig i Aftes, at melde Dem noget deraf, da han skriver Dem til i Dag.

I Morges Kl. 7 reiste vor Lovise Augusta, for — som man siger — ikke at komme til os igien. Jeg skylder denne gode Prinsesse megen Erkiendtlighed for al den Naade, hun stedse har havt for min Kone og mig, og jeg bekiender det for Dem, min Ven, jeg har fældet Taarer i Løndom over hendes Bortrejse. Hun var en af de agtværdigste Qvinder, jeg har kiendt i mit Liv. Jeg saae hende at rejse, og da jeg kom hiem i mit Kammer, syntes mig, at jeg kom fra en Begravelse; Thi jeg seer hende vel aldrig mere, da jeg daglig føler, at Døden gnaver i mit Bryst.

Min Kone var i Gaar hos Deres Frue og fandt hende bedre end nogensinde. Men, min Ven! De maae komme hiem til hende. Hun er forliebt i Dem, som om De var 20 gammel, og hun 17. Jeg troer virkelig, at hendes Længsel forvolder hendes Svaghed.

Af Nyt har vi intet, som duer, at Romeis har skrevet, man veed ikke, hvor mange — falske Vexler¹);

at Kongen af Sverrig armerer — man veed ikke, hvormange, Tropper etc., det har De, min Ven! vel hørt. Carsten Anker, som kom i Onsdags, siger, at der ikke sporedes nogen Samling af Trouper, men at alle Regimenter havde Ordre til at være March-færdige paa første Vink og at Tonen i Sverrig var Misnøje, og Tilstanden Armod.

Jeg omfavner Dem 1000 Gange, og er uafsladeligen

Deres
hengivne og trofaste Ven
og Tiener,

Colbiørnsen.

K. d. 29. Martii 1806.

¹) Grosserer Johan Nicolas Adam Romeis, østrigsk Generalkonsul † 5. Juli 1826 »som fattig Patient« paa Almindeligt Hospital. (Efterl. Reventlowske Pap. VIII Till. 40).

Nicolai Eigtveds Ungdomshistorie.

Af Fr. Weifbach.

For et Aarstid siden udgav Hr. Kammerjunker Munthe af Morgenstjerne en Levnedsskildring af Eigtved, hvori der paa Grundlag af indtrængende Arkivstudier er fremskaffet en Mængde nye Oplysninger. Men det ligger i Sagens Natur, at det Stof, som kan fremdrages af Arkiverne, væsentlig angaar hans Virksomhed som Hofbygmester. Dog har vi ogsaa fra de nærmest foregaaende Aar, hvori Eigtved var paa en længere Udenlandsrejse, som blev bekostet af den danske Konge, nogle Oplysninger i hans Korrespondance med hans Patron, General Løvenørn. Men om hans første 31 Leveaar, indtil han traadte i dansk Tjeneste, yder Arkiverne saa godt som intet. Alt, hvad man hidtil har vidst derom, stammer fra en eneste Kilde, nemlig en Nekrolog i Büschings »Nachrichten von dem Zustand der Wissenschaften und Künste in Dänemark« I, S. 702—04. Jeg tror imidlertid, at man dels kan udnytte denne Kilde noget mere, dels at der ad anden Vej kan skaffes nogle supplerende Oplysninger.

Büschings »Nachrichten« var et Slags literært Tidsskrift, som udkom i nogle faa Aar. Nekrologen over Eigtved er meddelt af en ung Medarbejder, den senere Redaktør af Adresseavisen Ernst Christian Hauber, en Søn af Præsten ved St. Petri Kirke Dr. Eberhard David Hauber. Da Eigtved selv hørte til Petri Kirkes Menighed, har den unge Hauber sikkert kendt Familien og faaet sine Oplysninger hos Enken og Børnene. Nu er det jo ikke altid helt til at stole paa, hvad Familien i et saadant Tilfælde meddeler om en kær afdød; men det er dog af stor Værdi at have et samtidigt Vidnesbyrd, og Hauber, der af Büsching roses som »ein geschickter und fleissiger Herr«, har sikkert ikke med Vilje meddelt noget urigtigt. En anden Sag er, at der gaar en vis Tendens gennem Fremstillingen. Eigtved var som bekendt bondefødt, eller som Büsching udtrykker det, Forsynet havde givet ham en Bonde til Fader, og det fremhæves straks i Begyndelsen, at jo sjældnere det er, at nogen hæver sig langt over den Stand, hvori han er født, desto mere fortjener saadanne Folks Levnedsløb at kendes, som kun har deres medfødte Evner at takke for deres Anseelse.

Det første, Büsching har at meddele, er at Eigtved saa denne Verdens Lys den 22. Juni 1701 paa en ensomt liggende Gaard Eigtved ved Skjoldnæsholm. Hvad Datoen angaar, viser Munthe af Morgenstjerne, at den er urigtig, skønt den var saaledes angivet i Inskriptionen paa hans Kisteplade. Han blev nemlig, ifølge Haraldsted Sogns Kirkebog, døbt den 19. Juni, og Fødselsdagen har vel været den 12. eller der omkring. Det er ganske som med Thura, som nok vidste, at han var døbt den 6. Marts 1706, men ikke hvilken Dag han var født. Men da han var død, satte man uden videre 4. Marts paa Kistepladen.

Fødestedet skulde altsaa være en Gaard ved Navn Eigtved. I vore Dage ligger der to Gaarde, store og lille Eigtvedgaard, omtrent midtvejs mellem Haraldsted og Skjoldnæsholm, i ca 1 km's Afstand fra hinanden. Tidligere har der her ligget en hel Landsby; men da Büsching udtrykkelig siger, at Eigtved er født paa en ensomt liggende Gaard, bliver det tvivlsomt, om hans Fødested skal søges her. Det kan synes at være et ringe Spørgsmaal, om Eigtved er født i den ene eller den anden Bondegaard, men ved fremragende Personligheder faar ogsaa den Slags Detailspørgsmaal Interesse. Det er jo ikke blot i Oldtiden, at 7 Byer stredes om Æren af at være Homers Fødeby; i vore Dage strides man, om H. C. Andersen er født i dette eller hint Hus i Odense; hvorfor skulde vi saa ikke prøve at finde Eigtveds Fødested.

Med denne Tanke tog jeg forrige Sommer ned til Skjoldnæsholm, undersøgte Terrainet og gav mig i Snak med Folk paa Stedet. Det viste sig da, at der nord for de to Eigtvedgaarde ligger en Skovstrækning, som fra gammel Tid kaldes Eigtved Fæled, og i Skovens nordlige Udkant ligger der et Hus, som kaldes Fæledhuset, og som nu beboes af en Skovarbejder. Det nuværende Fæledhus er bygget for faa Aar siden efter en Brand; men et Hus med Udlænger har der ligget i umindelige Tider, og min Hjemmelsmand oplyste mig om, at det hører med til Byen Eigtved. Det forekommer mig derfor at være overordentlig sandsynligt, at Eigtved er født her; Stedet svarer særdeles godt til Büschings Betegnelse »ein einzelner Hof«.

Büsching fortæller videre, at allerede her vaagnede en bestemt Tilbøjelighed hos Eigtved, og han følte sit højere Kald. I Stedet for en Bondes Kaar valgte han nemlig »den künstlichen Ackerbau«, Havekunsten. Dette maa forstaas saaledes, at Eigtved har lært Gartneriet paa Skjoldnæsholm, og der har sikkert ogsaa været noget at lære. Skjoldnæsholm havde paa denne Tid Ejere af Kongehusets nærmeste Slægt. I Eigtveds Barndom tilhørte den Frederikke Louise Danneskjold-Samsøe, en Datter af Christian Gyldenløve; hun blev i Juli 1720 gift med Hertug Chr. August af

Augustenborg, og fire Maaneder efter solgte Hertugen Skjoldnæs-holm til Grev Ferdinand Anton Danneskjold Laurvig, som bekendt en Søn af Ulrik Frederik Gyldenløve.

Büsching nævner ikke noget om, at Eigtved senere kom til København; men han gør den meget rigtige Bemærkning, at det nære Slægtskab mellem Have- og Bygningskunst gav ham Lejlighed til ogsaa at lære denne, og han tilføjer, at han havde lagt en god Grund i begge Dele, inden han rejste udenlands. Man har dog med rette ment, at han maa have tilegnet sig disse Kundskaber i en af de kongelige Slotshaver i København, og man har gættet paa, at han har faaet sin Uddannelse i Rosenborg Have hos Johan Cornelius Krieger, Stamfaderen til den Kriegerske Slægt. Krieger var 1711 blevet Gartner ved Orangerihuset, og i 1721 blev han tillige Gartner ved Lyst- og Køkkenhaven, hvilken Stilling han beholdt hele sit Liv; men samtidig virkede han som Bygmester. Kongen betroede ham nemlig i 1720 at opføre Slottet i Odense; det var til Dels en Ombygning af det gamle St. Hans Kloster og kaldes derfor i Regnskaberne »Das Sanct Johannis Schloss zu Odensee«; men Hovedbygningen er dog nyopført af Krieger i 1721—23, og da han nu viste sig habil som Bygmester, blev han midt under dette Arbejde i 1722 udnævnt til Bygningsinspektør og 3 Aar efter til Overlandbygmester. Det vilde altsaa give en naturlig Forklaring paa Eigtveds Udvikling fra Gartnersvend til Bygmester, dersom man kunde bevise, at han havde arbejdet under Krieger. Men saaledes forholder det sig dog ikke.

I Udenrigsministeriets Arkiv findes en Protokol over Patenter, hvor bl. a. alle Rejsepas, som er udstedt gennem det tyske Kancelli, er indført. Her finder vi, at der den 31. Juli 1723 er udstedt et Pas »nach auswärtigen Reichen und Landen« for de to Gartnersvende Martin Lauritzen Werum og Nicolas Eigtved. Passet selv er paa Latin, hvilket vel var det fineste. Eigtved betegnes her som »hortulanus, qui in horto nostro Friederichsbergensi per aliquot annos serviit«. Passet giver os altsaa Oplysning, ikke blot om, i hvilket Aar Eigtved rejste udenlands, hvad man ikke før har vidst, men ogsaa om, at han i flere Aar har arbejdet som Gartner i Frederiksberg Have.

Denne Oplysning er af betydelig Interesse. Frederiksberg Have var Tidens mest storslaaede Haveanlæg i Danmark, og Havekunst og Bygningskunst havde her indgaaet den inderlige For- ening, som den franske af Le Notre udformede Havestil krævede. Den svenske Kunsthistoriker Ragnar Josephson har for nylig paavist, at Frederik IV som Kronprins havde ladet den berømte Bygmester Nicodemus Tessin d. y. udarbejde en Haveplan i Le Notres Stil. Ganske vist blev den kun fulgt i Hovedtrækkene.

Kapt. Otto Smith, som nylig har behandlet hele Spørgsmaalet om Havens Anlæg udførligt (Hist. Medd. om Kbhvn., 2. Række II, S. 1 ff.) viser, at man i Anlæggets Enkeltheder fulgte hollandske Mønstre, som de hjemlige Gartnere var mere fortrolig med. Det var vistnok det almindelige, at de fik deres Uddannelse i Holland. I Kriegers Rejsepas fra 1705 er Holland nævnt først blandt de Lande, som han agter at besøge. Krieger var for øvrigt selv en Hollænder eller i det mindste af hollandsk Afstamning. I Odense Slots Regnskaber saavel som i Partikulærkamrets Regnskaber fra samme Tid skrives Navnet ofte Krüger, i Rejsepasset endogsaa Kruger, hvilket er den hollandske Stavemaade, skønt Udtalen er den samme; ogsaa Fornavnet Cornelius peger mod Holland.

I 1723 gik Eigtved altsaa med sin Rejsefælle paa Valsen. Da de var ubemidlede, har de sikkert, som ogsaa Büsching antyder, taget Arbejde som Gartnere, hvor det kunde falde. Naar Arbejde ikke var at faa, har de bedt om en »Geskænk«, som jo sjælden nægtes den vandrende Haandværkssvend. For øvrigt er vi med Hensyn til de 7 Aar, indtil Eigtved i 1730 træffer sammen med General Løvenørn, ganske henvist til de sparsomme Meddelelser, der findes hos Büsching. Han fortæller først, at Eigtved blandt andet opholdt sig et Aarstid i Merseburg og Berlin som Gartnersvend. Merseburg var dengang kursachsisk; nu hører det til Preussen. Fra Berlin vendte han sig i 1725 til Warschau, og snart efter, siger Büsching, skiftede han Livsstilling, idet han i 1726 fik Plads som Konduktør hos Oberst Pöppelmann; som saadan fulgte han ogsaa 4 eller 5 Gange med Kong August til Polen. August den stærke var, som bekendt, baade Kurfyrste af Sachsen og Konge af Polen. Den Meddelelse, som Büsching her giver om Eigtveds Forbindelse med den berømte Architekt Matthæus Daniel Pöppelmann, har man altid tillagt den største Betydning. Pöppelmann gælder jo som Ophavsmand til to af de skønneste Bygningsværker i Dresden, Der Zwinger og Japanisches Palais. Men det gælder om at opfatte denne Oplysning rigtigt. I Almindelighed har man forstaaet den saaledes, at Eigtved blev Pöppelmanns Konduktør i Ordets moderne Betydning, altsaa hans Medhjælper og Tilsynshavende ved de af ham opførte Bygninger. Nogle Forfattere nævner ligefrem Der Zwinger og Japanisches Palais som Bygninger, hvor Eigtved har medvirket, og Eigtved bliver paa den Maade Elev af Pöppelmann.

Men her er der en Misforstaaelse eller snarere to. Det som man nu kalder Konduktør, hed i det 18de Aarhundrede Inspektør. Saaledes kaldes f. Eks. Hans Næss, da han i 1768—69 opførte Brødrene Petersens Jomfrukloster i Vimmelskafte efter Harsdorffs Tegninger, og paa samme Maade var de kongelige Byg-

ningsinspektører Medhjælpere for Hofbygmestrene. Konduktør er derimod en Officerspost i Ingeniørkorpset. Da Thura efter sin Udenlandsrejse søgte om at blive forfremmet fra Underkonduktør til Kaptajn, forlangte Kongen Oplysning om, hvor stort dette Spring var, og det oplyses da, at en Underkonduktør rangerer med Secondløjtnant, en Konduktør med Premierløjtnant og en Overkonduktør med Kaptajnløjtnant i Infanteriet. Forholdet har sikkert i alt væsentligt været det samme i Sachsen som i Danmark. Korpset bestod kun af Officerer og Underofficerer; de sidste kaldes Værkbaser, i de Regnskaber, som er ført paa Tysk, Werk-Pagen. Korpsets Opgave bestod udelukkende i det, som kaldes Bygningstjenesten, d. v. s. Ledelsen af Fæstningsbygninger og andet militært Byggeri; men det forekom, baade her og i Sachsen, at Konduktørerne blev kommanderet til at føre Inspektion ved Opførelsen af civile, offentlige Bygninger, og Ordet fik derved efterhaanden en ny Betydning.

Naar Büsching altsaa taler om, at Eigtved skiftede Livsstilling, tænker han først og fremmest paa, at han ombyttede Haandværksstanden med den militære Stand. Lad os, inden vi gaar videre, tage et kort Overblik over Eigtveds militære Karriere. Sandsynligvis har han, da han i 1725 traadte ind i det sachsiske Ingeniørkorps, maattet begynde som Værkbase; thi først i 1730 faar han Udnævnelse til Souslieutenant, hvilket maa være den laveste Grad som Officer. Men derefter avancerer han hurtigt. Fra 1731—33 staar han opført i de sachsisk-polske Statskalendere som Konduktør, og da han den 6. Marts 1733 tager sin Afsked, har han kun een foran sig til Kaptajn; han fik ogsaa ved Afskeden Karakter som Kaptajn. Allerede forinden havde han faaet Udnævnelse til dansk Løjtnant i Fodfolket fra 2. Juli 1732. Man kunde have ventet, at Eigtved var gaaet over i det danske Ingeniørkorps eller Fortifikationsetaten, som det gerne kaldtes, som Konduktør; men det skete ikke, Eigtved har aldrig staaet i Nummer i Fortifikationsetaten; hans militære Grader er kun, hvad man dengang kaldte Karakterer. Ogsaa Thuras militære Titler er Karakterer, for saa vidt som han altid havde en højere Rang, end der tilkom ham efter hans Charge; men han stod dog i Nummer lige til 1753, da han tog sin Afsked. Han var da avanceret til 1ste Ingeniørkaptajn; men samtidig havde han Karakter som Oberst, og efter sin Afsked blev han Generalmajor. Paa samme Maade havde Eigtved først Karakter som Løjtnant af Fodfolket, senere som Kaptajn af Fortifikationen og tilsidst som Oberst af Fodfolket; men han har ikke gjort aktiv Tjeneste som Officer her i Landet.

Vi maa nu undersøge det Spørgsmaal, om det kan være rigtigt, at Eigtved har medvirket ved de Bygninger, som Pöppelmann

opførte for August den stærke. Her er for det første Der Zwinger ganske udelukket; dette pragtfulde Komplex af Bygninger, som var bestemt til at danne Rammen om en Festplads, hvor Carrousseller og lignende Festsplade kunde holdes, er bygget i Aarene 1710—22 og var altsaa fuldendt, inden Eigtved tiltraadte sin Udenlandsrejse. Med det japanske Palæ er Forholdet noget mere indviklet. Det var oprindeligt et mindre Palæ, som Pöppelmann i 1715—17 havde bygget for Grev Flemming, og bestod dengang kun af Fløjen mod Haven og to lave Sidebygninger. Senere kom det i Kong Augusts Eje, og han lod det i 1729 ombygge til et stort firfløjet Palæ, saaledes som det nu staar. Der er altsaa i og for sig ikke noget i Vejen for at tænke sig, at Eigtved har været beordret til at gøre Tjeneste som Tegner eller Tilsynsførende. Men det var ikke Pöppelmann, som ledede denne Ombygning.

Vi maa gøre os klart, hvorledes hele den kunstneriske Situation var i Sachsen, da Eigtved kom dertil. Den fantasifulde, italiensk paavirkede Barokstil, som Pöppelmann repræsenterer, var gaaet af Mode; man foretrak nu den strengere, mere akademiske franske Stil, som fordrevne franske Huguenotter havde ført med sig til Holland og derpaa videre til Berlin. Ogsaa i Kong Augusts Tjeneste virkede indkaldte franske Architekter, og det var dem, der ombyggede det japanske Palæ. I Spidsen for det kongelige Bygningsvæsen stod General de Bodt, som tillige var Chef for Ingeniørkorpset; men den største kunstneriske Kraft var Zacharias Longuelune, som var Overlandbygmester og for øvrigt havde sin Hovedvirksomhed i Warschau. De som kender det japanske Palæ, har maaske ogsaa lagt Mærke til, at Hovedfaçaden mod Königsstrasse har et mere behersket og mere fransk Ydre end Façaden mod Haven, og tillige kan man iagttage visse Træk, som kommer igen i Eigtveds Bygninger. Det kan ikke være andet end, at Eigtved har faaet et stærkt Indtryk af, at det var denne Stil, som Tiden krævede, og som det gjaldt om at tilegne sig. Men om han har haft Lejlighed til personlig at arbejde under de franske Architekter, derom ved vi desværre aldeles intet. Da Meldahl i 1896 udgav sin Bog om Marmorkirken, søgte han Oplysninger hos Professor Corn. Gurlitt ved Technische Hochschule i Dresden og hos Dr. Paul Schumann, som har skrevet en fortræffelig Bog om Dresden. Men Resultatet var negativt; Eigtveds Navn forekommer ikke i de sachsisk-polske Bygningsregnskaber. Kun om hans militære Karriere kunde der gives de faa Oplysninger, som er omtalt foran. Jeg har selv senere talt baade med Prof. Gurlitt og med Dr. Schumann og faaet bekræftet, at der ikke er noget at finde i de sachsiske Arkiver.

Vi ved altsaa ikke, om Eigtved har medvirket ved Kong Augusts Byggeforetagender, eller om hans Arbejde har ligget paa andre Omraader, f. Eks. Fæstningsanlæg eller Anlæg af Slots haver. I Begyndelsen har vel nok det sidste været Tilfældet. Ved den Tid, da Eigtved kom til Warschau (1725), var Pöppelmann i Gang med det storartede Haveanlæg, som sluttede sig til det saakaldte sachsiske Palæ, og som endnu er en Seværdighed i Warschau. Her er det vel, at Eigtved er kommet i Forbindelse med Pöppelmann, og at denne har lagt Mærke til hans gode Anlæg og hans Tegnefærdighed. Men efterat han var bleven Officer, har han sikkert deltaget i alt Arbejde, som kunde falde i en Ingeniør-officers Lod, snart i Sachsen, snart i Polen; Büsching siger jo, at han flere Gange fulgte med Kongen til Polen. Den første Gang, vi hører noget bestemt om, at Eigtved er bleven benyttet som Tegner ved et stort Byggeforetagende, er i 1730, da August den stærke afholdt den store Lystlejr ved Zeithain, hvor en Mængde fremmede Fyrster og Gesandter var tilstede. Büsching siger, at Eigtved her havde Lejlighed til at lægge sin Dygtighed for Dagen ved Tegninger af Lejren, og af Løvenørns Korrespondance ser man, at Eigtved i 1732 sendte ham hele Planen af Lejren. Men noget nærmere om, hvad Eigtved har tegnet, ved man ikke; om det har været de Volde og Grave, som omgav Lejren, eller nogle af de mange Træbygninger, som skulde rumme Hoffet og dets Gæster.

Her er det altsaa, at Eigtved kommer i Forbindelse med General Løvenørn, der var tilstede som Repræsentant for Kong Christian VI. Løvenørn vidste, at der vilde blive Brug for vel uddannede Architekter, naar den nye Slotsbygning begyndte at vokse op, og han lovede at anbefale Eigtved til Kongen. Men hverken Løvenørn eller Eigtved selv har ment, at han allerede havde tilstrækkelig Uddannelse som Architekt; en saadan Uddannelse kunde man dengang kun faa ved en længere Udenlandsrejse, og Resultatet blev, som vi ved, at Eigtved blev sendt til Italien for Kongens Regning og blev borte ca. 2½ Aar (1733—35).

Opholdet i Italien har naturligvis paa flere Maader været lærerigt for Eigtved; men han har dog været klar over, at det ikke var Meningen, at han skulde lægge sig efter den noget voldsomme Barokstil, som dengang var herskende i Italien og Sydtyskland. Af større Betydning var det, at han paa Hjemreisen efter Kongens Ønske kom til at opmaale en Del Interiører i Prins Eugens Slot Hoff ved Wien, i Residenslottet i München og i Lystlottene Nymphenburg og Schleissheim. Her kunde han nemlig se det nyeste nye. I Paris skete der netop omkring 1735 et Omslag, hvorved den Stil skabes, som man kalder Rokoko, og een

af denne Stils Mestre, François Cuvilliés, var gaaet i baiersk Tjeneste som Hofarchitekt. Thura, som allerede kom hjem i 1731, har ikke haft Lejlighed til at tilegne sig den nye Stil. Hans Interiører paa Eremitagen viser, at han dels bruger den pompøse Barokstil fra Louis XIV.s Tid (Hofbarokken), dels den lettere Overgangsstil, som man kalder Regentstilen (style de la regence). Her raader der endnu en vis Symmetri; Rokokoens legende usymmetriske Dekorationsstil kender Thura ikke. Det har været af stor Betydning for Eigtved, at hans Hjemkomst fra Udenlandsrejsen falder 4 Aar senere end Thuras. Herved har han faaet Lejlighed til at tilegne sig den nye Stil, og dette forklarer -- i hvert Fald til Dels — at hans Tegninger ofte fandt mere Bifald hos de høje Herskaber end Thuras.

I fulde 12 Aar har Eigtved opholdt sig i Udlandet. Han var i den Tid bleven slemt fortysket; han skriver altid sit Navn Nicolai Eigtwedt, som han havde kaldt sig i Tyskland, og saa godt som alle de Skrivelser, man har fra hans Haand, er paa Tysk. Til Dels var dette i sin Orden; Partikulærkamrets Forretningsprog var f. Eks. Tysk; men naar Eigtved ogsaa skriver til Københavns Magistrat paa Tysk, viser det, at han havde svært ved at skrive Dansk, hvad han vel heller aldrig havde lært. Overhovedet var Eigtved ikke nogen Pennens Mand, og han havde ikke den litterære Dannelse som Thura, der stod i Venskabsforhold til lærde Mænd som Langebek. Men det har sikkert ikke skadet Eigtved i hans Karriere, at han talte og skrev Tysk; det har vel snarere gavnet ham. Fælleddrengen fra Eigtved var næppe naaet saa højt paa Rangstigen, hvis han ikke var kommet hjem som tysk Officer.

Forskelligt fra Genealogiens og Personalhistoriens Verden.

Katalog over Det Kongelige Biblioteks Haandskrifter vedrørende dansk Personalhistorie. Udgivet af Det Kgl. Bibliotek ved C. Behrend (1925).

Den foreliggende Bog har, som Titlen allerede viser, Bud til alle Dyrkere af dansk Person- og Slægtshistorie, for hvem den betyder en uundværlig Haandbog. Registraturen fremtræder som Fortsættelse af E. Gigas' 1909—15 i 3 Bind udgivne Katalog over Haandskrifterne i det kgl. Bibliothek vedrørende Danmarks Topografi, indre Forhold og Historie. Udarbejdelsen af den længe savnede Vejledning paa en hidtil aldrig systematisk opdyrket Arbejdsmark for faginteresserede er af Bibliotekets Ledelse lagt i den bedste og kyndigste Haand. I en længere Aarrække har Underbibliotekar C. Behrend været beskæftiget med at fremstille et stadig voxende, i Kassetter alfabetisk ordnet Seddelregister over alle Afsendere af Breve, der opbevares i Biblioteket og som, henstaaende til fri Afbenyttelse i Katalogværelset, har været til stor Nytte for mange, der har raadspurgt dette.

Katalogen tager kun Sigte paa den specielle Biografi, de enkelte Slægters og Personers Historie. De store Samlingspakker af biografisk Indhold, omhandlende Adel, Gejstlighed, Embedsmænd, Læger, Kunstnere o. s. v., vil blive registreret i et følgende Bind. Stoffets Ordning og Overskuelighed, Bogens tiltalende, enkle Udstyr og dens lette Haandterlighed gør den praktisk let brugelig. De store Brevsamlinger, saasom fra H. C. Andersen, Jens Baggesen, P. O. Brøndsted, Fr. Münter, K. M. og K. L. Rahbek, Oehlenschläger o. m. a. er opført i alfabetisk Orden. Der angives, saavidt muligt, i alle Tilfælde, om Haandskriftet foreligger i Original eller Kopi, ligesom der gives hyppige Frem- og Tilbagevisninger. Selve Kodificeringen af Manuskripterne er gennemført med en umiskendelig indgaaende Kendskab til de forekommende Slægts- og Personnavne og de Tusinder af hjemlige og fremmede Navne behandlet med en Samvittighedsfuldhed og Korrekthed, der fortjener ubetinget Anerkendelse. Særlig for de udenlandske Brevskabers Vedkommende maa dette Arbejde have krævet ofte møjsommelige og tidsvarende Undersøgelser. At der trods al anvendt Omhu kan have indsneget sig Fejltagelser og Inkurier ved Navnetydningen, betyder lidt i Forhold til det i alle Henseender dygtige og fuldtud paaskønnelsesværdige Arbejde, her er ydet. Med største Interesse vil Slægts- og Personhistorikere imødesee Fortsættelsen af Hr. Behrends Publikationer, som for Samlingsbindenes Vedkommende utvivlsomt vil bringe mange Nyfund af Værdi.

L. B.

Bentsen—Kjærulf.

En mig ubekendt Forfatter Per Rygh har været saa elskværdig at sende mig en lille Bog, som han 1925 har ladet trykke i Oslo (Grøndahl & Søn's Bogtrykkeri), og som bærer Titlen: Carl Frederik Bentsen, en biografisk Skisse skrevet for Slægten.

Bogen er næppe i Boghandelen, men da den ikke betegnes som »trykt som Manuskript«, haaber jeg ikke at begaa nogen Indiskretion ved med nogle faa Ord at omtale dens Indhold for Læsere af nærværende Tidsskrift

Hr. Rygh dokumenterer nemlig, at den her omhandlede Carl Frederik Bentsen, der var Lensmand i Værdalen 1814—1818 og senere 1820—1824 Overjæger og Korpsskriver under Trondhjems nationale Jægerkorps, egentlig hed Jørgen Ditlev Kjærulf og var Søn af Forpagter paa Ussinggaard Rasmus Kjærulf og Hustru Maren Bloch Deichmann (jvf. mine Kjærulfske Studier S. 137).

Han maa som ung have faaet en fortrinlig Uddannelse, men Forfatteren har ikke kunnet opspore, hvad det var, der foranledigede ham til at antage et helt andet Navn og kun at staa i Forbindelse med sin Slægt gennem en Mellemand for ikke at faa denne Navneforandring røbet.

Af hans Søkende kendes kun Christiane Frederikke Kjærulf, der var gift med Generalløjtnant Chr. Siegfried v. Bassewitz (Kjærulfske Studier S. 443), med hvem Bentsen en enkelt Gang ses at have vekslet Brev.

C. F. Bentsen, der døde 1838, havde i Ægteskab med Eva Clara Schiøller fra Trondhjem († 1851) 1 Søn og 2 Døtre, og af hans Datterbørn kan nævnes Professor Oluf Rygh, Overlærer Karl Rygh og Statsraad Evald Rygh.

C. Klitgaard.

Hr. Dr. Ernst Wiedemann oplyser, at if. Archiv der Kirche St. Petri A. II. b. fol. 168, Hamburg, erhvervede Niels Jensen 2. Juli 1593 en Grav i Kirken, i hvilken hans Fader Borgmester Jens Nielsen i »Waer« (Varde?) blev begravet.

Større Skuespillere ved vor Nationalscene end Hans Christian Knudsen (1763—1816) er forlængst glemt, medens Hans Christian Knudsen — der iøvrigt med sin vidtspændende Kunst og som en af Bærerne af Repertoiret igennem et længere Tidsrum ingenlunde var nogen ubetydelig Kunstner — mindes den Dag i Dag for sin patriotiske Virksomhed, særlig for at erstatte Tabet af vor Flaade 1807.

Mere end nogen anden paa sin Tid bidrog Knudsen ved sin Livsførelse til at hæve sin Stand op i et højere Plan, og det er jo ogsaa en bekendt Sag, at han var den første Skuespiller, der blev dekoreret, først med Medaillen »pro meritis«, derefter med Dannebrogsmændenes Hæderstegn. Robert Neiiendam fortæller i sin nysudkomne Bog om ham med Uddrag af hans Dagbøger, hvorledes Knudsen var »maitre de plaisir« hos Hoffet paa Jægerspris hos Arveprinsens Familie og derfor blev Færgemand ved Overfarten ved Frederikssund, og han giver os en sympatisk Skildring af denne — som saa mange af hans Standsfæller — barnlig forfængelige, men hjertensgode, vennesele Borger i dette Ords bedste Betydning. — Knudsens Dagbogsoptegnelser 1813—1816, der danner Hovedparten af den 135 Sider store Bog, tegner et tilsvarende Billede af ham, hans patriotiske Gerning, hans Forhold til Hoffet og hans Helbred, der er de Hovedemner, hvorom Optegnelserne drejer sig, og giver Knudsen Opregnsning for Beskyldningerne om, at han paatog sig de patriotiske Opgaver af egoistiske Hensyn; heraf er intet Spor.

Bogen er illustreret og forsynet med fortræffelige Noter, et Register og Oplysninger om Knudsens Efterslægt, der er af megen Interesse. Af disse fremgaar det, at en vidtforgrenet Efterslægt efter Knudsen baade i Mands- og Spindelinen blomstrer i Norge.

P. H.

I Tavleform har Statsbaneassistent G. Gravenhorst samlet Efterslægten paa Sværdlinien af Sognepræst i Ahrensböck i Holsten Heinrich Gravenhorst † 1729 og Augusta Margrethe Sophia de la Marche, hvis Børnebørn gik til Danmark. Slægten, der tæller ca. 25 levende Slægtsmedlemmer her i Landet, stammer fra en i Nordtyskland udbredt brunsvigsk Slægt, der har skænket begge Lande en Række gode Borgere i Embeds-, Købmands- og Haandværkerstanden.

Det er beklageligt, at Tavlen ikke giver Oplysning om Anerækken tilbage til den første kendte Gravenhorst (det drejer sig om 4—5 yderligere Slægtled, der ganske vist ikke hører Danmark til); men iøvrigt er det et omhyggeligt udført lille Arbejde i Lighed med den tidligere af Udarbejderen offentliggjorte Stamtavle over sin mødrene Slægt Ortmann.

Tavlen fremtræder typografisk set særdeles tiltalende.

P. H.

Den af Landinspektør Eriksen i Odder udgivne Ladefogedslægtens Stamtavle er en Efterslægtstavle og ingen Stamtavle, og skønt den i høj Grad gør Indtryk af at være samlet af en Dilettant — al den Stund der i væsentlig Grad mangler noget saa vigtigt som Datoer og Aarstal, Føde-, Vielses- og Dødssteder, skal det dog gerne erkendes, at Forfatteren aabenbart har gjort et endog meget betydeligt Arbejde for at samle Efterretninger om denne Efterslægt efter Gaardejer i Aalestrup, Rasmus Sørensen Ladefoged († 1720), der 1707 ægtede Kirsten Hansdatter. Skønt Forfatteren altsaa genealogisk set ikke har magtet den ingeniørlunde lette Opgave, giver den dog et Bidrag, der ikke maa foragtes, til Oplysning om denne sjællandske Storbondeæts Udvikling gennem tre til fire Generationer og kan tjene som typisk Exempel paa en saadan frugtbar Slægts Vækst.

Havde blot ikke Forfatteren haft den usalige Tanke, at denne i vældige Progressioner voksende Slægt skulde trykkes som en egentlig Tavle — thi den samfulde 13 Aen lange — eller rettere brede — Tavlerulle er derved blevet saa uhaandterlig i en almindelig Stue, hvor det dog er Meningen, at den skal studeres, at man betænker sig to — nej mange Gange, før man tager den frem og giver sig i Lag med Oprulningen, og det har dog næppe været Maalet med Trykning af et saadant Arbejde. Thi være den fra Formens Side fremholdt som et advarende Exempel. Hvis man endda bare kunde tage de sammenklæbede vældige Ark, hvoraf den bestaar, fra hinanden!

P. H.

Dr. polit. E. Mackeprang har udgivet Dansk Forsikringsstat 1924, Dansk Finansstat 1924, Dansk Grossererstat 1925, Dansk Arkitektstat 1925, de tre sidste i Forbindelse med Hr. E. Dahlberg (Dansk personalhistorisk Bureau). Da et Arbejde for at kunne benævnes en »Stat« maa have opnaaet i alt Fald en vis relativ Fuldstændighed, er Navnet paa disse Bøger noget misvisende; thi herom er der nemlig ikke Tale. Begreberne Forsikringsmand, Finansmand er udflydende, og med Arkitekterne gaar det ikke bedre.

I Forsikringsstaten synes Forfatteren at have faaet alle de Personer med, der har nogen Betydning i dansk Forsikring i Danmark; men Bogen foreligger ogsaa allerede som 4. Udgave og har øjensynligt overvundet sine Børnesygdomme. Dette Arbejde staar sikkert ogsaa Udgiverens Hjerte nærmest, al den Stund han selv er Assurandør, og her kender han selv sit Stof og kan behandle det kritisk. Trods den Aareladning, Dansk Forsikring har

haft i Aarene efter Krigen, er Antallet af de biograferede Personer steget fra 573 i 1917 til 660 i nærværende Udgave.

De andre tre Stater — det drejer sig i alle Tilfælde om 100—160 Sider store Bøger i lille dobbeltspaltet Oktavformat — kan derimod ikke karakteriseres som mere end første Forsøg, de fremtræder som en Samling Biografier af Spidserne indenfor den paagældende Gren af Erhvervslivet, suppleret med Biografier af saadanne Standsfæller, som har besvaret det udsendte Spørgeskema og altsaa selv stillet Materiale til Udgiverens Disposition.

I Grossererstaten er optaget ca. 1000 Grosserere; i Finansstaten ca. 725 til danske Bank-, Sparekasse- og Veksellerervirksomheder knyttede Personer og Arkitektstaten indeholder ca. 350 Biografier saavel af akademiske Arkitekter som af Arkitekter, der kun har praktisk-teknisk Uddannelse, en Sammenblanding, der allerede har fremkaldt højrostede Protester indenfor Standen.

Biografierne er meget uensartede i deres Indhold, men alligevel er der her skabt Hjælpe midler for Personhistorikere, som ikke bør foragtes; forhaabentlig vil Forsøgene blive efterfulgt af fornyede, forøgede og forbedrede Udgaver, og derfor skal de af en energisk Udgivers Initiativ udsprungne Bøger ogsaa trods Manglerne hilses med den skyldige Paaskønnelse.

P. H.

Platen og Heine.

I sit bekendte malpropre Opgør med Platen (Reisebilder III, Die Bäder von Lucca) ytrer Heine, at enhver Digter ligesom Platen ovenover »sine vanskeligste Poesidigte« bør angive Versemaalet, for at Læseren kan se, om Metriken er i Orden. Dette har dog den Ulempe, at man tror Digterne, undlader at tælle efter og bliver bedraget. »Her i Hamborg«, siger Heine, »har jeg ikke Tidertil og maa tro Grev Platen uden at tælle efter, ganske som man tror paa de Pengeposer fra Kurantkassen, der bærer en Paaskrift om, hvor mange hundrede Daler de indeholder. Alligevel gives der Exempler paa, at en Lediggænger har aabnet saadan en Pose, talt efter, og fundet et Par Daler for lidt i dem. Særlig naar jeg tænker paa Pengepunge, bliver jeg mistroisk. Thi min Svoger har fortalt mig, at der i Tugthuset i Odense sidder en vis Person, der var ansat ved Postvæsenet og uærlig har aabnet og uærlig udtaget Penge af de Pengeposer, der gik gennem hans Hænder, og atter syet dem kunstig til og sendt dem videre«. Enhver, der læser Stedet, aner, at netop gennem den anstrengte Tilknytning mellem Gavtyvestreger i Poesien og det virkelige Liv, at Platen paa en eller anden Maade staar i Forbindelse men den Bedrager, der sigtes til. At det ogsaa er Tilfældet, erfarer man af et Brev fra Heine til Zimmermann af December 1829. »Den Tyv, der sidder i Odense Tugthus, er en Grev Platen«. I den af J. Fränkel, L. Krähe, Alb. Leitzmann og Jul. Petersen besørgede, ypperligt kommenterede Udgave af Heines Værker (Insel Verlag), Werke IV, 1912, anføres, at Prof. R. Schlösser gennem Landsarkivet i Odense har bragt i Erfaring, at der ifølge Tugthusets Arkivalier ikke har været nogen Fange af Navnet Platen i Aarene 1815—40. Sagen har alligevel sin Rigtighed, blot at Stedangivelsen er forkert. Den paagældende er Digteren Platens kødelige Fætter, Greve Hans Heinrich August Platen, født 16. Maj 1787 i København, Søn af dansk Generalmajor Hans Ludvig Joachim Platen († 1822). Han blev 1805 Fændrik i dansk Livregiment, 1814 Premierløjtnant ved norske

Livregiment, fik 1816 Afsked, blev s. A. ansat som Postmester i Holbæk og 1826 forflyttet i samme Egenskab til Roskilde. Den 24. Jan. 1829 blev han paa Grund af Misligheder suspenderet fra sit Embede, 4. Febr. anbragt i kriminel Arrest, og umiddelbart derefter nedsattes en Kommission, for hvilken han tilstod at have tilvendt sig i alt 2915 Rdlr. ved at opbryde 5 til videre Forsendelse ham betroede Pengebreve og desuden at have udtaget Penge af to til ham indleverede uforseglede Breve. Kommissionen dømte ham 31. Okt. til at stryges til Kagen og arbejde paa Fæstning paa Livstid. Højesteret idømte ham 12. Maj 1830 samme Straf, dog blev han ved kgl. Reskript af 14. Juli s. A. forskaanet for Kagstrygning og beordret hensat i Møens Tugthus. I 8 Aar tjente han her som Opsynsmand ved Daarekisten og Fangernes Arbejde i Stiftelsens Have. Gentagne Ansøgninger fra ham og hans Moder om Benaadning forblev resultatløse. 1838, 24. Okt., bestemte Kongen, at han vedblivende skulde være Opsynsmand, men ikke anses som Tugthusfange. Først 1841, 18. Juni, blev der givet Ordre til at sætte ham i Frihed.

Grev Platen var langt fra en Forbrydernatur. Han skildres af flere som en paa Sjæl og Legeme svag Mand, hvis vanskelige økonomiske Forfatning havde bragt ham paa Afveje. Lige fra sin modne Alder var han en dyb melankolsk Natur. Grev Platen døde 4. Juni 1842 paa Nordfeld.¹⁾

L. B.

Hr. Oberstudienrat, Professor Andreas Lüders har indsendt følgende genealogiske Oversigt til Oplysning om sin Slægt, til hvilken hører de ret bekendte to Brødre af et Liv, de to Oliebørn hos Landets Regentere« Kabinetssekretærerne Andreas og Peter Lüders, hvis Herkomst hidtil ikke har været bekendt, og over hvem af deres Broderbørn er rejst et smukt Epitafium i Holmens Kirkes Kapel af J. C. Heimbrod (jvfr. min Bog Bremerholms Kirke og Holmens Menighed 1920, 127, 283, 308).

Dirich Lüders, 1626 Borger i Hamborg og Kromand. — Søn: Dirck Lüders d. d., f. Sept. eller Okt. 1634 † 30. Juni 1697, Farver i Hamborg: Børn I—III af andet Ægteskab (29. Aug. 1665) med Catharine Richmans † 29. Maj 1666.

I. Dirck Lüders d. y., f. 29. Maj 1666 † 7. Marts 1699, Farver i Hamborg, g. 21. Jan. 1694 m. Ilsabe Hermens (Isabella Herrmann), f. 14. Apr. 1664 † 16. Sept. 1711. — Sønner A—B.

A. Diderich Lüders, f. 5. Jan. 1695 i Hamborg † 15. Dec. 1755 i Kbhvn., g. 20. Aug. 1728 m. Dortehea Louise Höppner, f. 1. April 1706 † 22. Okt. 1758, bgr. paa St. Petri Kirkegaard. — Søn:

a. Caspar Lüders, f. 12. Aug. 1729 i Slesvig † 20. Marts 1793 i Neustadt, Fuldmægtig ved den kgl. Kabinetsskisse i Kbhvn., Toldforvalter i Glückstadt; g. 24. Marts 1763 m. Catharine Sophie Koch, f. 14. Dec. 1741 i Altona † 28. Marts 1814 i Flensborg. — Søn:

a) Andreas Friedrich Lüders, f. 27. Febr. 1772 i Glückstadt † 18. Sept. 1848 i Flensborg, Fuldmægtig ved Flensborg Amtstue, g. 8. Maj 1810 m. Margaretha Dorothea Lüders, f. 22. Juni 1773 † 26. Okt. 1826 i Flensborg.

¹⁾ Generalpostdirektionens Akter: Sagen ang. Grev Platen, Postmester i Roskilde, hans Embedsforhold 1823—30. Højesterets Domsakter i Justits Sagen contra Postmester Grev Platen, paadømt 12. Maj 1830, 108. D. Kancelli 2. Dep. Reg. Res. 1829, 71. Højesterets Slutningsbog og Dombog 1830. 2. Dep. Res. 1838 og 1841.

B. Hans Lüders, f. 5. Juni 1696 i Hamborg † 29. April 1736 paa Rejsen til Ostindien, Købmand i Hamborg og København; g. m. Anna Catharine la Rose.

Dirck Lüders d. æ. Børn af andet Ægteskab med Gesche Westermans (8. Jan. 1667), f. 1. Maj 1646 † 25. Jan. i Hamborg:

II. Andreas Lüders, f. 1. Marts 1674 † 1. Sept. 1727 paa Fredensborg, Kabinetssekretær hos Kong Frederik IV, ugift.

III. Peter Lüders, f. 27. Sept. 1679 † 28. Dec. 1730 i Kbhvn., Kabinetssekretær hos Dronning Louise.

Spørgsmaal og Svar.

Spørgsmaal.

I.

Slekten Resen.

Ifølge stiftsprost Hans Resen Steenstrups selvbiografi, skrevet i 1826, var stiftsprestens morfar Poul Resen, degn i Rolfsted, den sidste mandlige descendent av biskopperne Hans Poulsen R. og Hans Hansen R., se Nyerup og Krafts Leikon under H. R. Steenstrup.

Poul Resen døde i Halck 1783 og var ifølge Halck kirkebok søn av kgl. strandinspektør i Jylland Anders Resen og Dorthæa Søfrensdatter Wandal, død 1739 i Rolfsted som enke.

Poul Resen er ifølge Rolfsted kirkebok født der 1703, men immatrikuleret 1724 fra Thistad skole.

Mine danske slektninger har tidligere forgjæves søkt at finde forbindelsen mellem Anders Resen og biskopperne. Kan der nu opplyses noget om forbindelsen?

I hovedbygningen paa Kjeldkjær gaard, som eiedes av stiftsprestens far Hans Severin Steenstrup, staar der indhugget i en sten, at bygningen blev opført 1770 av H. S. Stp. og Hans Resen. Hvem var denne Hans Resen? En søn av degnen Poul Resen kan han ikke ha været, da degnens samtlige barn kjendes. Var han en søn av strandinspektøren, av hvis barn foruten degnen kun kjendes 2 døttre?

Slekten Frisach.

Den første med sikkerhet kjendte av denne slekt er Hans Hansen (eller Larsen?) Frisach, sogneprest til Lom i Norge, f. 1687 † 1744. Ifølge traditionen var han søn av guldsmed Hans Frisach i Aalborg. Ved nøiaktige undersøkelser av arkivalia fra Aalborg er der imidlertid ikke paatruffet nogen Frisach der.

Frisach-navnet har jeg forøvrig kun paatruffet ett eneste sted i dansk genealogisk literatur, nemlig i Kbhvns. universitetsmatrikel, som viser, at Bartholomæus Frisach blev immatrikulert i 1747.

For opplysninger om personer av navnet Frisach, Friesach, vil undertegnede være meget taknemmelig.

Carl J. G. Steenstrup,
Bergingeniør,
Allevaal Haveby pr. Oslo.

II.

Oplysning søges om Jomfru Anna Christine Stockfleth, født 1714; Datter af Kaptain Wilhelm Stockfleth til Brahesholm og flere Godser paa Fyen, født $^{22}/_{12}$ 1671 † $^{15}/_{2}$ 1725.

Amtmanden over Assens og Hindsgavl Amter — Hans Simonsen — anbefaler, Odense $^{4}/_{12}$ 1731 — Stiftamtmanden Jomfru Anna Christine Stockfleths Ansøgning om at være sin egen Værg; hun er nu 17 Aar og 2 Maaneder og har efter Forældrene arvet i Jordegods og andre Midler 4195 Rd. — Hendes Formynder er Oberstl. Gersdorff paa Kjærsgaard. — Bevillingen anbefales givet hende saa snart hun er fyldt 18 Aar.

v. Eyben,
Postmester,
Ruds-Vedby.

III.

Til Brug ved en Ahnetavle søges Oplysninger om:

1. Engelke Venten (Vendt) f. † i Rendsburg 93 Aar gammel, gift med Johann v. Stricker, f. † 1702 i Rendsburg.
2. Christian Venten (v. Vendt) f. † General Krigs Commissær i Hertugelig Holstensk Tjeneste, Broder til ovennævnte Engelke V.

Hans Datter Sophie Christine v. Vendt, f. 1708 † $\frac{5}{5}$ 1744. Hertugelig Holstensk Hofdame, gift $\frac{19}{5}$ 1727 med Alexander v. Stricker f. $\frac{11}{9}$ 1701 i Rendsburg † $\frac{4}{5}$ 1784 i Rendsburg, Artillerimajor og Søn afovennævnte Nr. 1 Johann v. Stricker og Engelke Venten.

Vil sætte megen Pris paa at erholde saa fyldige Oplysninger som muligt om ovennævnte to Personer Venten (Vendt), eventuelt ogsaa deres Forældre, samt hvorvidt Familien Stricker førte Vaaben, i saa Fald Beskrivelse af samme eller Aftryk.

NB. Slægtebogs Optegnelser vedrørende Familien v. Stricker og Kaa-lund blev trykte i Samfundets Tidsskrift for 1912 6te Række, 3die Binds 2det Hefte Side 121—133.

Otto K. Nobel,
Sct. Pedersvej 1. 2. Sal,
Hellerup.

IV.

Skolelærer Rasmus Andersen, Rostved (?), Torsager sogn og Maren Laursdatter fik $\frac{7}{3}$ 1812 en søn, som i daaben $\frac{24}{4}$ s. A. fik navnet Jens Bierring. Det er den senere Jens Andersen Biering, skolelærer bl. a. i Viby, Jylland, død $\frac{29}{11}$ 1872.

Hvorfor fik han navnet Bering (Bierring)? Er han muligvis i slægt med de »rigtige« Bering'er fra Bjerring, Middelsom Herred?

Leif Gundel.

V.

Oplysning søges om Forældrene til:

- I. Andreas Hansen Flensburg, der d. $\frac{19}{1}$ 1686 blev Byskriver i Horsens, hvor han døde d. $\frac{14}{3}$ 1708, 52 Aar gammel, ringere 4 Uger og 3 Dage. Han blev d. $\frac{15}{6}$ 1687 g. m. Anne Thomasdatter (f. $\frac{15}{4}$ 1653, † $\frac{7}{3}$ 1711 i Horsens) og
- II. om Forældrene til Major Ludwig Wiglaur † Febr. 1814, der d. $\frac{16}{4}$ 1783 fik Tilladelse til at ægte Christiane Joachime Paasche (f. 1757 † 1824). Efter en Overlevering skal han være en uægte Søn af Greve Fredrik Ludvig Danneskiold Laurvig og en tysk Prinsesse Mathilde.

A. Flensburg,
Boghandler, Roskilde.

VI.

Sognepræst til Kornum-Løgsted 1737—50 Frederik Breum (efter Wiberg 1733—37 først Hører i Christiania og derefter Rektor i Kongsberg), gift ca. 1727 med Birgitte Dorothea Molbech, f. ca. 1702, † 1778

²⁵/₁₀ i Gladsakse, Datter af Kaptajn Andreas Molbech (ifølge Hirsch fra 1702 el. 09 Vagtmesterlieutenant og Garnisonsskriver i Kongsvinger, 1717 Auditør og 1721 Kapt.lieutenant i l. opland. nat. Infrgmt., 1725 Kapt., † 1726 ³/₈; g. (maaske 2. Hustru) Sæhra Frantsdatter Cold, Søster til Birgitte Dorothea Molbech, gift med Prokurator og titul. Assessor Gregers Lund paa Hedemarken; jvfr. »Familien Lundh«, Frederiksberg 1911, S. 1—2. — Af Ægteparret Breums Børn antages født i Norge: Niels, ca. 1728 (senere Sergent og sikkert den fra Aalborg 1749 dimitterede Student Niels Breum), Anders (senere Skolelærer p. Kongsberg Sølvværk, † ca. 1805 uden Livsarvinger), Jens (senere Præst til Brande; Wiberg: f. i Christiania 1733 ¹⁶/₁₀) og Peder, Student priv. fra Viborg 1763.

Jeg søger: Fødsel og Vielse for Birg. Dor. Molbech, de nævnte Børns Fødsler og om disse navnlig Vielse og Død for Anders [Molbech] Breum i Kongsberg og for Peder Breum samt for den i Kornum 1745 ¹¹/₁ døbte Christiane Breum, hvis Skæbne er mig aldeles ukendt.

Mulige Oplysninger modtages med Tak af

Anton Kjølbj,
Lærer,
Løgingd, Nykøbing Mors.

VII.

I min stamtavle: Familien Neumann, Kristiania 1903 staar paa sidel omtalt flg.:

Paul Paulsen (Niemann, senere Neumann), kjøbmd. i Kristiania, død ³/₂ 1703, begr. ⁹/₂ der (søn af Poul Iversen, brygger i Helsingør, og Mette Rasmusdtr. Niemann), var gift med Cathrine Mikkelsdatter Schep.

De efterlod 4 umyndige børn, hvoraf kjendes: 1. Ide Paulsdtr., dbt. Kristiania ³/₁ 1685, 2. Mette Paulsdtr., dbt. ib. ²³/₁₀ 1685, 3. Antonius Paulsen dbt. ib. ¹²/₁₁ 1687.

En anden Cathrine Mikkelsdtr. Schep var 1685 og 1687 gift med Jørgen Falk i Kristiania. Vistnok den samme som ib. ²⁸/₈ 1690 blev gift med Hartvig Ruge.

Til en eventuel ny udgave af min stambok ønskes oplysninger om alle disse nævnte personer ascendens og descendens.

H. H. Neumann,
Vestre Totens prestgaard,
Bøverbru, Norge.

VIII.

Johann Lüders, geb. ⁶/₁ 1616 in Stade, Besitzer des Hofes Sunderup bei Flensburg, verheiratet mit Dorothea Holste, geb. in Kopenhagen XII 1628. Ihr Vater war der »Königl. Dannemarkische Bestalter Amttsschreiber undt Consistorial Secretarius« Johannes Holste zu Flensburg. Am 12. Mai 1649 ist diesen Eheleuten eine Tochter (das erste Kind) Sophia Amalia geboren, und zwar in Kopenhagen. Unter den 7 Gevattern ist die erste:

Ihr Königl. Maytt: Die Könniginne zu Dennemark und Norwegen, Fraw Sophia Amalia, Geborn auss dem Hohen Fürstlichen Stamm zu Braunschweig und Lüneburg, Meine Allernädigste Könniginne undt Fraw, — die zweite: die Fraw Hofmeisterin Fraw Elsabe von Rosacorn.

Das zweite Kind hiess Friederich, geb. in Kopenhagen 13. Dez.

1650. Unter den Gevattern ist der erste: Ihr Königl. Maytt. zu Dannemark Norwegen, Mein Aller Gnädigster König undt Herr.

Von einem späteren Sohn heisst es in der mir vorliegenden Familienchronik von 1616:

Ao. 1658: d. 23. Octob. Nachmittags . . . ist mein Sohn Philip in der dahmaligen Griegszeit, weile wir zu Sunderup Auss grosser Unsicherheit halber nicht haben aushalten können, auf dem Fürstlichen Hause Glücksburg, woselbsten wir hingeflüchtet, geboren. Undt von dem Fürstlichen Schlossprediger daselbsten getauft. Undt nach Sr. Frll. Gnd. weil Wihr sonsten keine anderen Gevattern in der Betrübten Kriegszeit gebeten, Philip genannt worden.

Ich schliesse aus diesen Eintragungen, dass das Ehepaar irgend welche Beziehungen zu dem königlichen Hause gehabt haben muss. Und es würde mich sehr interessieren, zu wissen, worin dieselben etwa bestanden haben. Ob sich darüber und überhaupt über das Ehepaar noch irgend etwas ermitteln liesse?

2. Der andere meiner Vorfahren, der in Kopenhagen lebte, war mein Urgrossvater, Johann Adam Ulrich Salchow, später v. Salchow. g. ¹⁹/₆ 1774. Er war ein Sohn des Physicus Prof. Dr. Ulrich Christoph Salchow in Meldorf. Er unterrichtete 1798/99 als Cornet in der Kgl. Forstlehranstalt in Kiel im Kartenzeichnen und Feldmessen, wurde 1808 Divisionsquartiermeister im Generalquartiermeisterstab, 1812 Ober-Adjutant im Generaladjutantenstab und Cavalleriemajor, 1826 Generalkriegskommissar in den Herzogtümern und Oberst, 1840 Commandeur vom Dannebrog, 1840—41 Mitglied der Militaircommission in Odensee, und starb in Altona ¹¹/₅ 1859.

Ist aus dortigen Quellen irgend etwas über seine Tätigkeit ersichtlich? Seine Mutter richtete nach des Physicus Tode ein Gesuch um eine Pension an den König, 1787. Ob die Unterstützung darin bestand, dass der König den Sohn zum Offizier ausbilden liess? Es scheint, als ob Joh. Ad. Ulrich schon 1797 am Hof in Kopenhagen gewesen ist. Mein Urgrossvater soll erzählt haben, der im Sommer 1797 verstorbene Minister v. Bernstorff habe ihm mit Thränen in den Augen mitgeteilt, dass es ihm soeben gelungen sei die Leibeigenschaft in den Herzogtümern abzuschaffen. Das bezügliche Gesetz stammt meines Wissens vom Januar 1797. Ist ersichtlich, wieviel Adjutanten in dem Generaladjutantenstab waren, überhaupt, wie derselbe sich zusammensetzte?

Mein Urgrossvater hat zeit seines Lebens Tagebücher geführt. In der Familie sind diese Tagebücher nicht vorhanden. Ob sie sich in Kopenhagen befinden, in der kgl. Bibliothek oder im Staatsarchiv? Wenn ja, wäre es möglich, dieselben zur Einsicht auf kurze Zeit zu bekommen?

Für entstehende Kosten komme ich selbstverständlich gern auf.

Pastor Nievert,
Siebeneichen,
Post Büchen Bez. Hamburg.

IX.

Johan Clüver, professor, senere superintendent hadde flere barn. Var borgermester Marcus Clüver i Krempe (se Bricka under Müller s. 576) søn av superintendenten? Med tak for enhver oplysning.

Sigurd S. Meidelt.
Oslo.

Svar.

Spørgsmaal VIII. 8. R. V. S. 79.

Foreløbigt meddeles:

B u r c h a r d L ü d e r s blev 1643 Køkkenskriver hos Erkebisp Frederik af Bremen og efter dennes Tronbestigelse i kgl. Tjeneste, udnævnt 1654 til Fiskemester i Slesvig og Holsten samt Herskabet Pinneberg. I 1653 fik han Fritagelse for Skatter af sin Gaard Sønderup Gaard og Diderik Thomsens Gaard, som havde tilhørt hans Svigerfader, Amtsskriver i Flensborg, J o h a n n e s H o l s t i Flensborg. 1670 fik han Stadfæstelse paa dette Privilegium, der 1681 udvidedes til hans Enke. 1657 bad L. Hertug Philip af Glücksborg om Ly for sig og Hustru, da Sønderup Gaard var ødelagt i Krigen. Enken D o r o t h e a fik 1673, 3. Decbr. udbetalt Mandens resterende Besolding og en Pension af 100 Rdlr. paa Livstid. 1684 fik hun eftergivet Restancer af Kontributioner af sin Gaard. Deres Datter D o r o t h e a C h r i s t i n e, f. 1662, døbt 22. Marts i Adelby, g. 8. Sept. 1692 smst. m. Præst i Bargum Josua Heering, f. 1660 i Jannowitz † 1710. (Se videre F. C. Sommer og Louis Bobé, Slægten Heering 1900, 52). Den blandt Sophia Amalia Lüders, Faddere nævnte Hofmesterindes Navn skal læses E l s a b e v o n R o s s a w (E. Marquard, Kammerrgsskr., S. 28, 33).

Rettelse.

Persh. Tidsskr. 8. R. 4. Bd. 103. Linje 2 f. n.: Hofmst.inde hos de kgl. Børn, Sidsel Grubbe, læs: Sidsel [Jacobsdt.] Grubbe.

Elisabeth Hennings, født Buntzen's, Barndomserindringer.

Ved Paul Hennings.

Hvad jeg ved om mine Bedsteforældre Buntzen, stammer hovedsagelig fra de Fortællinger, jeg hørte af Farmoder, *Medea Buntzen*, født *Garb*¹⁾, som jeg boede sammen med fra jeg var to Aar til Faders Død i 1856, da jeg var otte Aar gammel.

Hun var født paa Grevskabet Holsteinborg, hvor hendes Fader²⁾ var Godsforvalter; da han døde, flyttede Enken³⁾ med sine Børn til Falkenstein; dette Sted elskede min Oldemoder; men hun boede der kun ganske faa Aar, saa giftede hun sig igen med den meget yngre Købmand *Poul Berg* og flyttede til Korsør, hvor Farmoders Ungdom henrandt.

Da Farmoder, der var meget smuk, blev forlovet med Farfader, *Lægen Thomas Buntzen*, var hun kun 17 Aar og han 20 Aar; første Gang Farfader saa hende, laa hun og sov paa en Brædestabel, rimeligvis i sin Stedfaders Købmandsgaard, iført en hvid Molls Kjole med sort Livbaand⁴⁾.

Den 2. Marts 1804 blev de gift, og den 27. August s. Aar rejste Farfader til St. Petersborg for her at bryde sig en Bane; i Foraaret 1805 vendte han hjem og hentede sin Kone, hendes Søster *Henriette*⁵⁾ og hendes Broder *Christoffer*⁶⁾ over til

¹⁾ *Medea Cathrine Buntzen*, f. *Garb*, f. 15. Decbr. 1779, † 6. Novbr. 1859, g. 2 Marts 1804 m. daværende Cand. med., senere russisk Hofraad, Marinelæge og Marinehospitalsinspektør, Dr. med. *Thomas Buntzen*, f. 5. Septbr. 1776, † 10. Juni 1807 (om Slægten Buntzen se *F. Jürgensen* og *P. Hennings: Biografisk Slægtsregister over Familieme Sangaard, Buntzen, Koch og Jürgensen og Personalhistorisk Tidsskr. VI. R., 4. Bd. (1913) S. 123—166.*

²⁾ *Frands Garb*, f. 1739, begr. 19. Juni 1787, 1772 Godsforvalter paa Holsteinborg (om Slægten *Garb* se *Personalhistorisk Tidsskr. VI. R. 4. Bd. (1913) S. 132—134.*

³⁾ *Maren Garb*, f. *Fogh*, f. 15. Decbr. 1749, † 11. Maj 1816, g. 1) 26. Febr. 1773 m. Godsforv. *Frands Garb*, 2) ca. 1790 m. Købmand i Korsør *Poul Berg*, f. 1760, † 28. Marts 1822.

⁴⁾ Der er her aabenbart Tale om en Barndomskærlighed; thi *Thomas Buntzen* kom som 14aarig i Huset hos *Michael Gottlieb Birchner*, † 1798, da denne 1790 blev Præst paa Før, og flyttede 1792 med ham til Korsør, da *Birchner* blev Kapellan der. 1795 dimitterede *Birchner Th. Buntzen* privat til Universitetet, og kort derefter forlovede han sig altsaa med *Medea Garb*.

⁵⁾ *Henriette Garb*, f. 2. April 1775, † 25. April 1836 i Korsør, g. 24. Aug. 1913 m. Færgeløbskasserer i Korsør *Peder Balthasar Corvinus*, † 1. Decbr. 1831.

⁶⁾ Broderen *Christoffer* er ikke hendes virkelige Broder, men den *Christoffer Bartholin Berg*, der var født den 6. Febr. 1788 i Korsør i Stedfaderen Købmand *Poul Bergs* første Ægteskab m. *Marie Kristine Troensen*. Han vendte 1807 sikkert før *Medea Buntzen* hjem til Danmark. I 1822 var han ved sin Faders Død i Live og hjemme i Korsør.

sig. I Begyndelsen gik det smaat nok for Bedstefader, han havde forskellige Uheld derovre, blandt andet blev alt hans Sølvtoj stjaalet; men saa blev han Militærlæge, forfremmedes og havde det Held at blive Læge hos mange af St. Peterborgs første Familier.

I 1807 udrød en Tyfusepidemi i St. Petersborg; en Nat kom en Slæde for at hente Farfader til Fyrst Orlov, hvis eneste Barn — en Søn — havde faaet Sygdommen; maaske uden at være tilstrækkelig paaklædt kastede Farfader sig i Slæden og afsted gik det til det Orlovske Palæ; Drengen var alvorlig syg, men da Farfader kom, var Krisen indtraadt. I Farten havde Farfader glemt sit Ur og bad Fyrstinden om at laane hendes; da han paa Pulssløget kunde konstatere, at Faren var overstaaet, trykkede Fyrstinden i sin Glæde Uret i Farfaders Haand og sagde: »Gem det hjem med til Deres Kone fra en lykkelig Moder«. Farfader kørte saa hjem med Uret; Kæden der hang derved, maatte min fattige Farmoder senere skille sig ved; men Uret blev i hendes Eje; det blev lagt paa min Vugge, og jeg har det endnu.

Paa denne Køretur til Orlovs forkølede Farfader sig, fik selv Tyfus og døde 8 Dage efter i en Alder af 31 Aar.

Familien Orlov var utrøstelig herover og gjorde alt, hvad de kunde for Farmoder, sendte hende Sørgetøj, betalte Farfaders Begravelse og skaffede Tilladelse fra Kejser Alexander I. til, at Fader¹⁾ — hvem Farmoder altid kaldte, hvad der for mine Ører lød som Jasinkar, det russiske Jatchinkal — maatte »waises«, og, skønt han var Udlænding, opdrages i det kejserlige Kadetkorps; men dette Tilbud tog Farmoder ikke imod, thi hendes Svigerfader²⁾ ønskede at faa sin eneste Sønesøn hjem til Danmark. Farmoder vendte derfor med Fader og sin Søster Henriette hjem, en Rejse som Kejser Alexander betalte for hende. De rejste i Anledning af Fastlandsspærringen i Vogn gennem Rusland og Tyskland, kom til Hamborg, ligesom den store Ildebrand havde hærget Byen, og tog videre gennem Hertugdømmerne. Rejsen varede 6 Uger og de kom til Korsør den 23. Oktober 1808.

Farmoder bosatte sig nu efter sin Svigerfaders Ønske i København, hun kom til at bo i Bredgade, det nuværende Nr. 21, der ejedes af Farfaders Svoger, Grosserer Ferdinand Kel-

¹⁾ Johan Jacob (Iwan Jatchinka) Buntzen, f. 13. April 1805, † 14. Oktbr. 1856 som Assessor i Københavns Kriminal- og Politiret, g. 8. Marts 1843 m. Sophie Henriette Cathrine de Coninck, f. 31. Januar 1815, † 21. Juni 1870.

²⁾ Overkrigskommissær, Fuldmægtig v. Kbhvns. Toldbod Jacob Buntzen, f. 1736, † 20. Oktbr. 1820, g. 1) 1. Januar 1765 m. Johanne Cathrine Sangaard, f. 10. Oktbr. 1744, † 1. Aug. 1778. 2) 4. April 1781 m. Elisabeth Rohde, f. 13. Marts 1763, † 7. Maj 1836. Han boede iflg. Vejviseren 1784 Lille Strandstræde 97, 1786 anføres han som boende Nyhavn 23, fra 1790 i Bredgade (Norgesgade) 159; fra 1809 i Kronprinsessegade 397, og fra 1812 i St. Kongensgade 51, hvor hans Enke forblev boende til sin Død.

lermann¹⁾, gift med hans Søster Andrea Buntzen; de var barnløse, men havde en Niece, Louise Elberg²⁾, i Huset som Plejedatter. Ogsaa i det Kellermannske Hjem var Fader som Søn, og han omtalte det altid med stor Kærlighed.

Jeg ejer et lille Billede af Farmoders Dagligstue i dette Hus, hvor Fader levede med sin Moder i 17 Aar til 1825.

Da Fader i 1829 kom til Helsingør som Byfogedfuldmægtig, flyttede Farmoder til Skindergade³⁾, da den gamle Lejlighed vel blev hende for stor; men da Fader i 1833 blev Byfoged i Stubbe-købing, tog Farmoder med ham hertil. I Foraaret 1842 blev mine Forældre forlovede hos Gehejmerraad Kjerulff⁴⁾ paa Hjørnet af Gothersgade og Kronprinsessegade⁴⁾; næste Dag skulde Grandpapa de Coninck⁵⁾ komme derind fra Helsingør paa Besøg hos sin Svigermoder Admiralinde Fisker⁶⁾. Der gik min Fader saa hen for hos Grandpapa at anholde om hans Datters Haand. Grandpapa udbød: »Louise⁷⁾, ja, hun er her!« Louise var nemlig hans ældste 32aarige Datter, der styrede hans Hus, og hvis Regimente han overmaade gerne vilde være fri for, men da han gennem min Faders forskrækkede Udbrud: »Nej! Nej! Det er

¹⁾ Grosserer i Kbhvn., Kaptajn Ferdinand Gotthilf Kellermann, f. 1. Aug. 1754, † 6. Septbr. 1825, g. 27. Novbr. 1789 m. Johanne Andrea Buntzen, f. 20. April 1769, † 21. Januar 1840. Han ejede Ejendommen Bredgade 201—202 = Norgesgade 196 (nu Bredgade 21).

²⁾ Louise Elberg, f. ca. 1790, † ugift ca. 1861.

³⁾ Dette kan ikke være rigtigt; thi allerede i Københavns Vejviser for 1828 opføres Doctorinde M. Buntzen som boende i Skindergade 46; hun er formodentlig i 1826 efter Svogeren Kellermanns Død flyttet til Studiestræde.

⁴⁾ Overpræsident i Kbhvn. Andreas Christian Kierulff, f. 12. Marts 1782, † 22. Aug. 1846. Han boede i Gothersgade, daværende Nr. 1.

⁵⁾ Grosserer, kgl. fransk Vicekonsul i Kbhvn. senere (1830) Kæmmerer v. Øresunds Toldkammer Jean de Coninck, f. 12. Decbr. 1781, † 26. Juni 1847, g. 1) 17. Januar 1805 m. Elisabeth (Betsy) de Coninck, f. 17. Januar 1787, † 11. Septbr. 1826; 2) 9. Novbr. 1829 m. Henriette Fisker, f. 24. Aug. 1802, † 24. Marts 1839. I København boede han først hos sine Forældre i det nuværende Moltkeske Palæ. I Vejviseren 1811 anføres han som boende Store Strandstræde 89. 1812 i Bredgade 286 (Trykfejl for 186?). 1813—21 Norgesgade 187, 1822—29 Store Kongensgade 260, 1830 Norgesgade 186; 1830 flyttede han til Helsingør; iflg. Folketællingen 1845 boede han Stengade Nr. 433. (Om Slægten de Coninck se Th. Hauch Fausbøll: Personalhistoriske Saml. I. (1906) S. 73—97).

⁶⁾ Charlotte Amalie Fisker, f. Koefoed, f. 9. Oktbr. 1767, † 28. Januar 1865, g. 25. Novbr. 1789 m. Kontreadmiral Lorentz Heinrich Fisker, f. 5. Oktbr. 1753, † 1. Januar 1819 (om Slægten Fisker se Danmarks Adels Aarvog 1921 S. 465 69).

⁷⁾ Louise Marie Christiane Jeannette de Coninck, f. 11. Febr. 1810, † ugift 6. Januar 1885.

Sophie!¹⁾ erfarede, at det ikke var Louise, skal han have været meget skuffet; det fortalte ialtfald hans Svigerinde, min kære Slægtning, Tante Christence Fisker²⁾, som langt op i Aarene havde stor Indflydelse paa mig og viste mig stor Kærlighed.

Fra Moders Barndomshjem i Helsingør kan jeg intet huske, da Grandpapa døde samme Aar, jeg blev født; men derimod knytter mine Erindringer sig stærkt til senere Nationalbankdirektør, Konferensraad Lorentz Frølich³⁾ Hjem. Han levede i barnløst Ægteskab med Grandmamas Søster Sophie de Coninck, og Moder boede hos Frølichs, efter at Grandpapa havde giftet sig for anden Gang med Admiral Fiskers Datter; fra min spædste Barndom var Tante Sophie Frølich som en anden Moder for mig, og hendes smukke Hjem dels i Store Kongensgade 81, dels paa »Blidah« paa Strandvejen (ved Konstantia) blev et Hjem i Ordets sande Betydning for mig, lige til Tante Sophie i 1874 lukkede sine Øjne, 82 Aar gammel.

I 1847 kom Moders ældste Søster, Tante Louise de Coninck, ogsaa i Huset hos Frølichs, efter at Grandpapa de Coninck var død i Helsingør. Megen Sympathi var der ikke mellem Tante Sophie Frølich og denne Niece, der var meget heftig; thi Tante Sophie var en dygtig Husmoder og vilde selv styre sit Hus, men Tante Louise fandt, at hun ingen Livsgerning havde, naar hun ikke fik Lov til at lave The og Kaffe. Man har sagt mig, at Frølichs — navnlig da Onkel Lorentz — holdt mere af mig, end de havde holdt af Moder og Tante Louise, et er vist, at de elskede og forkælede mig over al Maade. Moders Broder, Adolphe de Coninck⁴⁾, havde heller ingen Børn, og Fader havde ingen Søsken, saa jeg blev det eneste forgudede Barn i 2 Familier.

Onkel Lorentz købte samme Aar, som jeg blev født, den Grund paa Strandvejen, hvor »Blidah« blev bygget, fordi han vilde bo i Nærheden af sin Broder og Kompagnon, Grosserer Jacob Frølich⁵⁾, som boede paa »Marienlyst« imellem Hellerup og Charlottenlund. De to Brødre havde i næsten 50 Aar boet i

1) Se Note 1, Side 82.

2) Christence Fisker, f. 15. Febr. 1796, † ugift 21. Novbr. 1893, Konventualinde i Vemmetofte Kloster.

3) Heinrich Lorentz Frølich, f. 26. Juli 1787, † 4. Oktbr. 1873, g. 27. Septbr. 1813 m. Marie Sophie de Coninck, f. 13. Marts 1792, † 4. Maj 1874.

4) Adolphe Louis Charles de Coninck, f. 4. Juni 1814, † 2. Januar 1872, Justitssekretær i Landsoverretten, g. 14. Novbr. 1844 m. Wilhelmine Marie Louise Herløw, f. 7. Januar 1818, † 22. Aug. 1889.

5) Grosserer i Kbhvn. Johan Jacob Frølich, f. 19. Aug. 1777, † 6. Oktbr. 1858, g. 29. Decbr. 1810 m. Poulaine Vilheimine Tutein, f. 25. Decbr. 1789, † 11. Marts 1881.

Hus sammen i Store Kongensgade 81, og holdt meget af hinanden. Forholdet til denne Broder var den smukkeste Side i Onkel Lorentz' Karakter. Jeg har kun kendt Jacob Frølich som en gammel svag og gnaven Mand, der altid maatte sidde paa en Luftpude, som han bar omkring med sig, fordi han led af en Blæresygdom; men med en beundringsværdig Taalmodighed besøgte Onkel sin Broder hver Dag. Onkel var altid tidligt oppe og arbejdede strengt paa sit Kontor, medens Broderen aldrig bestilte det mindste; Onkel havde som nævnt selv ingen Børn, men hans Broder havde 6 Børn og brugte mange Penge; det var Onkel der altid maatte yde alt.

Den ældste af Jacob Frølichs Sønner *J a m e s (J a c o b)*¹⁾ blev i en ung Alder sat i Lære i en Vinforretning i Spanien, her engagerede han sig med et spansk Fruentimmer og bosatte sig derfor dernede. Kort efter hans Død i 1850 blev 5 spanske Drengene sendt herop i Alderen fra 12—7 Aar adresserede som andre Pakker til »Huset Frølich«, dem maatte Bedsteforældrene eller rettere Onkel Lorentz lade opdrage. Den anden *F r e d e r i k*²⁾ døde som Kommandør i Flaaden og den yngste *L o r e n t z*³⁾ blev den bekendte Maler. Han kom tidlig til Udlandet for at studere Malerkunst, hvortil han viste stort Talent; en elskelig Kunstnernatur var han alle sine Dage, men han tjente intet, saa der maatte stadig sendes Penge til hans Underhold; fra Dresden sendte han Bryllupsbrev til Moder i Stubbekøbing med en Tegning, en Amarin ridende paa en Hund (der nu hænger indrammet i min Stue). I 1855 kom Meddelelsen om, at han havde giftet sig med den smukke svenske *L i n a I n d e B e t o u*; hun var opdraget i Paris, og var Chopins bedste Elev, atter Skønhed, Talent og Ynde, men ingen Penge. De giftede sig paa, at han blev kaldet til at dekorere en Retssal i Flensborg. Da Flensborg Arbejdet var forbi, drog han tilbage til Paris, og her begyndte Kampen for Udkommet igen. Onkel Lorentz vedblev med at være Mæcen; han gav Lina Frølich et dejligt Flygel og købte stadig sin Nevøs Malerier.

¹⁾ James (Jacob) Frølich, f. 10. Oktbr. 1811, † 26. April 1850, fhv. dansk Konsul, Købmand i Gibraltar, senere i London, g. m. Mathilde Moretti, f. 1813, † 18. Febr. 1864.

²⁾ Frederik Frølich, f. 4. Januar 1813, † 11. Decbr. 1880, Kommandør i Flaaden, g. 1) 8. Decbr. 1854 m. Vilhelmine Louise Stampe, f. 20. Febr. 1835, † 10. Januar 1858, g. 2) 24. Juli 1867 m. Hanna Elisabeth Olrik, f. 23. Novbr. 1832, † 21. Decbr. 1906.

³⁾ Lorenz Frølich, f. 25. Oktbr. 1820, † 25. Oktbr. 1908, Etatsraad, Kunstmaler, g. 1) 6. Septbr. 1855 m. Caroline Charlotte In de Betou, f. 6. Septbr. 1830, † 6. Septbr. 1872, 2) 25. Maj 1878 m. Benedicte Ulfspærre Withusen, f. Treschow, f. 4. Januar 1841, † 17. Decbr. 1917.

Af Døtrene blev Emma¹⁾ gift med Ryan og døde i Kanada, Louise²⁾ ægtede 1835 den bekendte Jurist, Gehejmeraad Francke, der 1848 blev Landsforræder, men hun døde ung, og endelig ægtede den dejlige, grazieuse Mimi³⁾ Amtmand, Kammerherre Constantin Brun paa Lindersvold; hun var jævnaldrende og Veninde af Moder og rejste 1832 en Udenlandsrejse med Onkel, Tante og Moder. Dronning Louises Broder, Landgrev Frederik af Hessen var meget forelsket i hende, og hun blev i den Anledning sammen med Forældrene tilsagt til Hofbal; men de afslog dog at gaa der. Da min Mand i 1881 var Landgrevens Gæst paa Philipsruhe, omtalte Landgrevens selv denne sin Kærlighed for ham. Mimi Brun døde i 1852 efter 4 Dages Influenza, der den Gang hed Lagrippe, fra 5 smaa Børn i Alderen fra 9 Aar til en Maaned. Jeg husker endnu, hvorledes Moder gik op og ned ad Gulvet og vred sine Hænder da hun erfarede hendes Død; det var jo Barndomsveninden, med hvem hun havde levet i Hus sammen fra sit 10de Aar til sit Bryllup, som hun havde mistet.

Dagen efter sin Forlovelse med Moder begav Fader sig paa en længe planlagt Udenlandsrejse til Tyskland og Paris, den eneste han nogensinde foretog; skønt hele hans Hu stod til at komme til Rom, naaede han det aldrig.

Fra Moders Forlovelsestid daterer sig følgende lille Anekdote, som viser, hvor ringe hendes Begreber paa Kogekunstens og Naturhistoriens Omraade var. Paa et Besøg, hun sammen med Tante Sophie Frølich gjorde paa Gehejmekonferensraad Holtens Ejendom »Lindegaarden«, traf hun den bekendte Forfatterinde af »Madam Mangors Kogebog«, Fru Mangor⁴⁾, der var i nær Slægt med Holtens, og som nu, efter at hun var blevet Enke, havde faaet Tilladelse til paa »Lindegaarden« at lave al den Mad, som hun skrev om. Min Moder fortalte glædestraalende om de mageløse Høns, hun skulde have, naar hun til Foraaret blev gift og kom til Stubbekøbing. »Tænk«, sagde hun, »de lægger hele Aaret rundt

¹⁾ Emma Frølich, f. 27. April 1814, † 24. Juli 1846, g. m. Edward Ryan, f. i Marts 1801, † 13. Juli 1866.

²⁾ Louise Mathilde Frølich, f. 11. Maj 1815, † 18. Oktbr. 1845, g. 1835 m. Departementschef i Generaltoldkamret, senere sachs.-coburgsk Minister, preussisk Gehejmeraad Karl Philipp Francke, f. 17. Januar 1805, † 23. Febr. 1870.

³⁾ Wilhelmine (Mimi) Frølich, f. 23. Januar 1817, † 29. Decbr. 1852, g. 30. Juni 1841 m. Kammerherre, Amtmand Peter Friedrich Brun, f. 13. Marts 1813, † 6. Juli 1889.

⁴⁾ Anna Maria Mangor, f. Bang, f. 12. Juni 1781, † 16. Maj 1865, g. 16. Oktbr. 1800 m. Grosserer, Cand. jur. Valentin Nicolaj Mangor, f. 14. April 1770, † 4. April 1812.

5 à 6 Æg daglig!« »Kære, lille Frøken de Coninck«, sagde Fru Mangor, der var bekendt for at bruge mange Æg til sine Retter, »naar De kommer derover, vil De saa ikke nok sende mig nogle Stykker af de Høns, saadanne kunde jeg udmærket bruge!«

Den 8. Marts 1843 viedes mine Forældre af den fransk-reformerte Præst Raffard¹⁾ i Onkel Frølichs Hjem i Store Kongensgade Nr. 81 i Stuen. Slægtninge paa begge Sider, de Conincks, Frølichs, Duntzfelts, Fiskers, Buntzens var der, men næppe mange flere; thi store Fester laa ikke for Tante Sophie Frølich.

Efter Bryllupsfrokosten rejste mine Forældre straks samme Aften til deres nye Hjem i Stubbekøbing, hvor Fader selv ejede den Ejendom, de boede i.

Farmoder, der hidtil havde boet og ført Husholdning sammen med ham, flyttede nu til en mindre Lejlighed paa Vestergade i Stubbekøbing ved Siden af mine Forældres Bolig²⁾.

Mine Forældre var meget afholdte i Stubbekøbing; skønt Moder var vant til store københavnske Forhold, fandt hun sig mærkelig godt i at bo i Provinsen og gik med Liv og Sjæl op i hele Omgangens daglige smaa Glæder og Sorger. Jeg husker, hvorledes hun paa Nørregade 20 — i Aarene fra 1856 til 1866 — fik Besøg af mærkelige, skikkelige Provinsfolk, som elskede hende højt. I Stubbekøbing omgikkes de meget med Stampe³⁾ paa Skjørringe, og de havde en staaende Indbydelse til at komme der til Middag om Søndagen; Agent Benzons⁴⁾ saa de ogsaa ofte, ligeledes Stiftamtmand Jessen⁵⁾ i Nykøbing, hvis ældste, kloge Datter, Camilla⁶⁾ man sagde, gerne vilde have haft Fader. Pastor Kochs⁷⁾ i Horbelev Præstegaard var 'kære Venner og Slægtninge af Fader, idet Koch var gift med en Datter af Olde-

1) Præst v. d. fransk reformerte Kirke i Kbhvn. Jean Antoine Raffard, f. 23. Novbr. 1787, † 21. Aug. 1862.

2) Iflg. Folketællingen 1834 boede I. I. Buntzen i Stubbekøbing til Leje paa Torvet Nr. 57 hos Sognepræsten I. Lemvig Fog; i 1845 er han flyttet til Vestergade 3 a og hans Moder boer da Vestergade 1 b østre Del.

3) Etatsraad Henrik Stampe til Skjørringe, f. 14. Septbr. 1803, † 21. Marts 1860.

4) Agent, Købmand, svensk-norsk Vicekonsul Lorents Jacob Benzon, f. 1791, † 2. Juli 1864; g. m. Kirstine Hansen.

5) Gehejmekonferensraad, Stiftamtmand Matthias Reinholdt v. Jessen, f. 19. Novbr. 1780, † 1. Aug. 1853.

6) Stiftsdame i Vallø Camilla Reinholdine Sophie v. Jessen, f. 24. Maj 1820, † ugift 18. April 1860.

7) Sognepræst til Horbelev og Falkerslev, Konsistorialraad Hans Christopher Elers Koch, f. 4. Marts 1784, † 18. Juli 1847, g. 2. Juli 1800 m. Laurentze Marie Buntzen, f. 19. Febr. 1781, † 23. Januar 1854.

faders Broder, og endelig talte Moder ofte om Dr. Klein¹⁾, hvis Familie jeg senere saa i København, og en Møller Edinger²⁾.

Mine Forældre fik i Oktober 1843 en lille dødfødt Pige, som kom for tidlig til Verden; hun fødtes hos Frølichs, hvor Moder dengang var i Besøg.

Da Fader i 1845 blev Assessor i Kriminal- og Politiretten vendte han tilbage til København. Moder blev endnu 2—3 Maaneder i Stubbekøbing efter hans Afrejse for at faa alt solgt og pakket. I København kom de til at bo i Rosengaarden Nr. 115, hvor jeg blev født den 21. Juni 1847; men allerede 1849 flyttede vi derfra til 3die Salen i Nørregade 20, hvor min Barndom kom til at henrinde.

Jeg kom 10 Uger for tidlig til Verden og skal have været afskrækkende grim med Øjne saa store som Thekopper, en Mund, der gik fra det ene Øre til det andet og Hænder, der ikke var større end en femgrenet Sølvgaffel. Den »vise Frue« erklærede mig for død, men Faders intime Ven, vor Huslæge, Dr. Ahrensen³⁾ blev meget opbragt over den lidet ceremonielle Maade, hvorpaa man havde behandlet mig, og endevendte mig saa længe, indtil der igen kom Liv i mig; da man stadig i den Overbevisning, at jeg ikke kunde leve, havde ladet Ammen tage hen til Tegnælæreren, Prof. Helsted⁴⁾, hvor en Søn — den senere Professor Axel Helsted⁵⁾ — nok kunde behøve hende, kørte Dr. Ahrensen selv hen til Helsteds og krævede Ammen med tilbage til os med de Ord: »Her er en stor tyk Dreng, der kan leve og hun er gaaet fra en lille svag Pige, der ikke kan leve«! Ahrensen gjorde Underværker med mig, men megen Tro paa, at jeg skulde faa et langt Liv, havde han ikke; thi da Tante Wilhelmine de Coninck⁶⁾, spurgte Ahrensen, der ogsaa var hendes Huslæge, hvordan jeg havde det, svarede han: »Hun er saa godt som død, lad os ikke tale om hende, hun er død«! Først senere blev der købt Vugge til mig, idet man mente, at det vilde være saa tungt for mine Forældre at se paa den bagefter, naar jeg var død. Ved en

1) Distriktslæge, Kancelliraad Peter Helvig Klein, f. 16. Juli 1786, † 11. Januar 1858.

2) Ejer af Blæsbjerg Gaard og Mølle i Lillebrænde Sogn Poul Abraham Lehn Edinger, f. 5. Oktober 1798, † 11. Juni 1880, g. 27. September 1833 med Petrea Jacobine Canariis, f. 1. April 1804, † 1. Maj 1880, Datter af Byfoged Johan Nicolaj C.

3) Professor, Dr. med. Arnold Andreas Bull Ahrensen, f. 9. Oktbr. 1807, † 10. Febr. 1860.

4) Professor Frederik Ferdinand Helsted, f. 18. Marts 1809, † 10. Decbr. 1875.

5) Professor, Maler Axel Theofilus Helsted, f. 11. April 1847, † 17. Febr. 1907.

6) Se Note 4, Side 84.

grænseløs omhyggelig Pleje særlig af min udmærkede Amme Stine, og ved at Onkel Lorenz Frølich leverede al den Vin, hvori jeg skulde bades — et Vandfad tjente i lange Tider til Badekar for mig —, holdt Moder imidlertid alligevel Livet i mig, og efter 3 Maaneders Forløb begyndte jeg at trives.

Jeg blev dog ved at være meget lille, til jeg var henimod 2 Aar, men tale og løbe kunde jeg, og ængstelig af mig har jeg aldrig været; saaledes har Tante Louise de Coninck fortalt mig, at jeg, da jeg endnu ikke var 2 Aar og umaadelig lille, en Dag spadserede paa Slotspladsen med hende, iført en brun Silkepels, hvid Hat og smaa Lapsko (laadne Sælhundestøvler), løb jeg fra hende og hen til en fremmed Herre, saa op paa ham og sagde: »Goddag! »Gud«, sagde han, »den kan tale! Først efter mit 2det Aar skjød jeg i Vejret og blev lang.

Min første bevidste Erindring er, at Stine bar mig igennem Porten paa Nørregade; jeg husker tydeligt hendes sorte Silkehue (dengang bar Pigerne rød og Konerne sort Hue med Gyldenstykkes Nakke). I 1849 blev Stine brystsvag; mine Forældre satte hende i Kost paa Vesterbro, hvor jeg besøgte hende med Moder; jeg ser endnu for mig Værelset i et lavt Hus, hvis Vinduer vendte ud til en stor Have, der gik ned til den gamle Jernbanevold; hun laa i Sengen, med en lille Sirtses Hue paa, svag og udtæret, men hun var saa lykkelig over at se mig, vel fordi hun vidste, at det var hendes gode Pleje, jeg skyldte mit Liv. Kort Tid efter døde hun.

Fra Krigen 1848—50 erindrer jeg, at jeg en Dag stod i Pige-kamret, da en Kone kom op og fortalte vor Kokkepige (der var fulgt med fra Stubbekøbing), at hendes Kjæreste var falden i Krigen. Jeg ejede en Soldaterdukke, der var iført en mørkeblaa Frakke med høj rød Indsyning og Rabatter, og da jeg saa hende græde, lagde jeg denne Dukke ind under en af Spisestuestolene, gik saa ud i Køkkenet og sagde med et Barns hele Hensynsløshed: »Min Terreste er osse død i Trigen, han hedder Lottum (Jokum) og han ligger herinde under Stolene«. Krigen kan iøvrigt slet ikke have grebet ind i vort huslige Liv, thi dette med Kokkepigen er det eneste, jeg mindes. Der er heller aldrig fortalt mig noget derom.

Troppernes Hjemkomst i 1850 husker jeg; igennem de overfyldte Gader blev jeg af vor Karl baaret hen til Etatsraad F. r. Tutein¹⁾ Gaard paa Hjørnet af Badstuestræde og Vimmelskafte, hvor nu »Bernina« er, her skulde vi fra Stueetagen se Soldaterne drage ind i Byen; jeg fik Lov til fra Karlens Skulder at trække i de lange nedhængende Flag; men af selve Indtoget

¹⁾ Etatsraad, Generalkonsul, Grosserer Friedrich Johann Tutein, f. 9. Septbr. 1757, † 6. Marts 1853, g. 10. Decbr. 1785 m. Regine Sophie Wraatz, f. 7. Oktbr. 1766, † 9. Marts 1847 (om Slægten Tutein se Danske patriciske Slægter I. 1891, S. 337—45).

husker jeg ikke meget; jeg har vel sagtens været fordybet i Kager og Chokolade.

Allerede paa min første Fødselsdag i Aaret 1848 flyttede Moder med mig ud til Frølichs, efter at »Blidah« var blevet færdig tidligt paa Foraaret, og Frølichs selv vare flyttede derud i Maj, herefter tilbragte Moder og jeg sammen med Barnepigen hver Sommer 6 Uger af den varmeste Tid her. Der blev anskaffet en af Datidens Kurvevogne — en lav tung Genstand paa 4 smaa Træhjul — til mig, og i den trak Barnepigen mig hele Dagen rundt i Haven; jeg legede paa den store altid gule Græsplæne, og Onkel erklærede at han godt vidste, at den var gul, fordi der var Rødsand 6 Alen nede, og at Træerne vilde gaa ud, naar Trærødderne naaede Sandet; men han trøstede sig med, at det vilde han ikke komme til at opleve. Han var dengang lidt over 60 Aar gammel og blev 86; Træerne stod endnu ved hans Død og staar for den Sags Skyld endnu!

Fader blev i Byen, naar vi var paa »Blidah«; men kom 2 Gange om Ugen ud til Middag sammen med Onkel Lorentz, der hver Morgen Kl. 8 kørte eller red fra »Blidah« ind til sit Kontor i Store Kongensgade og vendte hjem igen Kl. 4½. Da Farmoder Buntzen jo boede hos os paa Nørregade, var Fader ikke alene i denne Sommer-tid, thi de to holdt hinanden med Selskab, naar vi var borte.

Foruden paa »Blidah« var vi ogsaa hver Sommer en 3 Ugers Tid paa det dejlige »Rosendal« paa Østerbro, der hvor nu Rosen-vænget ligger. Den gamle Etatsraad Tutein holdt meget af Moder, hun morede og underholdt ham, og jeg har vel været ret skikkelig, ellers havde denne sære Olding sikkert ikke taalt mig.

Det Tutein'ske Hus førtes grandioست; Onkel Lorentz's Hus var jo meget større end vort, men, saa lille jeg var, kunde jeg dog godt se, at dette var endnu meget større¹⁾. Til daglig vartede to Tjenere op ved Bordet, og der blev givet mange Middagsselskaber; navnlig samlede hver Fredag Etatsraad Tutein sine Børn og Børnebørn og en Del andre hos sig, der var saa aldrig færre end 18—20 Personer til Bords.

Paa første Sal ud mod Østerbrogade laa Altanstuen, en stor Sal med 2 Glasdøre ud mod en lang Altan, her blev der drukket The om Morgen; ved Siden af var der et lille grønt Kabinet, ogsaa mod Gaden, i hvilket der fandtes et herligt Hjørneskab fuldt af alt muligt Legetøj til min og andre Børns Glæde. I Køkkenet, der laa i Kælderen ud mod Østerbrogade, regerede en fin Husjomfru, der hed »W u l f s e n«²⁾, der proppede mig med Svedsker og Rosiner.

¹⁾ Etatsraad F. Tuteins Husstand bestod foruden af Selskabsdamen af 8 Tjenestefolk; hans i Hus med ham boende Søn, Ferdinand, havde Guvernante og 5 Tjenestefolk (ifølge Folketællingen 1850).

²⁾ Cecilie Wulfsen, f. 1803 i Holsten (iflg. Folketællingen 1850).

Spisestuen vendte ud mod den dejlige Have med mægtige Træer, denne strakte sig lige ned til Strandpromenaden og endte i en lang Poppelallé, der endnu stod for faa Aar siden; det var mange Tønder Land denne Have spændte over. Jeg mindes et Lysthus helt nede ved Vandet; Strandpromenaden var nemlig kun en lille smal Sti og kun skilt fra Haven ved en meget dyb Grøft; her tilbragte vi mange Timer af Dagen. Nord for Haven laa store Kornmarker (hele det Stykke Land som ligger mellem Slagelsegade og Nordre Frihavnsgade), det var min største Glæde at køre paa Hø-læs derude, og mange Gange har jeg siddet oppe i Højden og set ud over Skibene i Sundet.

Jeg fik mærkelig nok Lov til at spise med ved Bordet, naar vi var der, og fik kun Skænd, naar jeg kom Spinat paa Dugen eller Servietten, hvad jeg var saa slem til, at man kaldte min Side af Dugen »Spinatsiden«. Hver Morgen fik jeg til min The et Horn, en Luxus jeg ikke kendte til andre Steder. En Gang havde Tjeneren glemte dette Horn, og jeg brølede i vilden Sky, hvorpaa den gamle Etatsraad sagde til Tjeneren: »Han sørger for, at Barnet faar sit Horn; naar hun er vant dertil, skal hun have det, forstaar han det!«

Naar vi om Morgenen havde drukket The i Altanstuen, hvorfra der dengang kun var Udsigt til Haver og smaa Landsteder langs Dosseringen, gik Fru Elise Tutein¹⁾ ud med mig paa Altanen for at oppebie, at Onkel Lorentz Frølich kom ridende fra »Blidah«, han standsede saa sin Hest og fortalte os, hvorledes det stod til i de to Frølich'ske Hjem, »Blidah« og »Marienlyst«. Onkel Lorentz's Broder paa »Marienlyst« var gift med Etatsraad Tuteins eneste Datter, og selv var Onkel Lorentz intim Ungdomsven af Sønerne, Ferdinand og Wilhelm Tutein²⁾.

Etatsraadinde Tutein fra Norge var ikke sin Mand tro, og en Tid lang var de separerede, men Datteren Poulina Frølich satte igennem, at de atter blev forenede og endte deres Dage sammen.

Engang da Gartneren havde en meget aparte grim Hat paa, og den gamle Etatsraad, der godt kunde være grov, sagde til ham: »Hvor har han den Hanrej-Hat fra«, svarede Gartneren: »Det ved jeg saamænd ikke, Fruen gav mig den, hun sagde det var en af Herrens gamle«.

Tutein kaldte aldrig sin Kone for andet end »Madam Sophie«; da hun mod Slutningen af sit Liv blev apoplektisk og imbecil,

¹⁾ Elise Beate Tutein, f. Hvidt, t. 24. Juni 1801, † 13. Juni 1897, g. 4. Decbr. 1820 m. Etatsraad Fr. Tuteins Søn, Etatsraad Friedrich Wilhelm Tutein til Edelgave, f. 13. Novbr. 1791, † 10. Septbr. 1867.

²⁾ Grosserer Ferdinand Tutein, f. 13. Marts 1788, † 10. Febr. 1880, g. 17. Oktbr. 1824 m. Josepha Aloisia Francisca Romalia Anna Marie Siboni, f. 7. Febr. 1809, † 25. Decbr. 1866.

og man vilde søge en Selskabsdame til hende i den Anledning, paatog en Veninde af Huset, Fru L e t h¹⁾ sig at se paa disse Damer; da hun mente at have fundet en og meldte det, spurgte Etatsraaden: »Gaar hun indad tilbens?« »Det ved jeg ikke«, var Svaret. »Ja for jeg har set Madam Sophie i 60 Aar gaa indad tilbens, det har jeg nok af«, Da Fru Tutein tilsidst intet andet kunde tage sig for end sømme Vidskestykker med temmelig lange Sting, og de ikke kunde skaffe hende Vidskestykker nok, foreslog hendes Mand, at man hvergang hun var færdig med et, skulde klippe Sømmen af, saa hun tilsidst syede paa Noget, der ikke var større eller bredere end et Strømpebaand.

Tutein var overhovedet en gammel Original; af Vækst var han lille; men havde stor Svaghed for høje Folk og misundte dem af sit ganske Hjærte. I et Selskab hos Onkel Lorentz Frølich, hvor Tutein havde været sammen med Frølichs Huslæge, den vittige Dr. Winkler,²⁾ viste det sig da Tutein skulde gaa, at hans Overfrakke var bleven forbyttet. Dagen efter sendte Tutein Bud til Winkler for at spørge om han ikke havde faaet hans Frakke. »Nej, lod denne svare, »hils Etatsraaden og sig, at jeg aldrig gaar med Spencer!«

I Huset hos den gamle Etatsraad, »le marquis«, som han kaldtes, boede til Stadighed hans Svigerinde Lotte Wraatz³⁾ og en Søster til Admiral Mourier, Nathalie Mourier⁴⁾ der var Moders Veninde.

Morbroder Adolphe de Coninck, var i mange Aar Lektor for Tutein, de læste altid enten Fransk eller Tysk. Onkel Adolphe var meget morsom og Tutein var god imod ham; dette Venskab fortsattes mellem Onkel Adolphe og Sønnen Peter Tutein⁵⁾ paa »Marienborg«, lige til Onkels Død i 1870; deres Venskab gav sig ofte Udslag i, at Tutein hjalp Onkel over hans pekuniære Vanskeligheder; thi god Økonom blev Onkel Adolphe aldrig. Engang under en saadan Oplæsning smaasov den Gamle, som ofte før, og da Onkel Adolphe, der sad og pillede ved en Snor, der hang ned fra et uhyre Verdenskort, bemærkede dette, holdt han op at læse og gentog i Overgivenhed stadig kun Sætningen af Thiers' »La révolution et l'empire« »Ainsi Napoléon finissait la révolution française« i 4—5 forskellige Modulationer. Tutein vaagnede ved at den vedvarende Læsning ophørte og sad længe for-

¹⁾ Frederikke Cecilie Leth, f. Hastrup, i. 9. Febr. 1804, † 26. Septbr. 1886, g. m. Generalkrigskommissær Christopher Adolph Leth, f. 16. Aug. 1796, † 20. Oktbr. 1868.

²⁾ Stadskirurg Bent Otto Winkler, f. 13. Decbr. 1780, † 26. Novbr. 1845.

³⁾ Juliane Charlotte Wraatz, f. 18. Decbr. 1780, † ugift 17. Marts 1866.

⁴⁾ Térésè Natalie Mourier, f. 27. Septbr. 1812, † ugift 30. April 1867.

⁵⁾ Hofjægermester, cand. jur. Peter Adolph Tutein til Marienborg, f. 10. Decbr. 1797, † 16. Juli 1885.

færdet og stirrede paa min Onkel, der var travlt beskæftiget med at pille ved Snoren, uden at mærke, at Verdenskortet begyndte at rulle sig op, men da det tilsidst med et Brag (det havde vist ikke været rullet op i mange Aar) trillede hen ad Gulvet, foer den Gamle op og sagde paa sin halv fransk-tyske Dialekt: »Men er han da bleven gal, vil han slaa mig ihjel«.

Engang skulde mine Forældre til et stort Middagsselskab hos Etatsraad Tutein i hans Hjem i Vimmelskaflet hvor han nu boede paa 1ste Sal, medens Sønnen Ferdinand, Faderens Kompagnon, havde Lejlighed i Stuen. Det var en kold Januar dag og en Droske skulde køre mine festklædte Forældre til det usædvanlig elegant indrettede Hus. Igennem en lukket Port, hvor Vognene kunde holde, steg man op ad nogle Trin til en cirkelrund Vestibule smykket med Statuer og et højt Jerngelænder; 2—3 Tjenere stode i graa Knæbenklæder og Silkestrømper rede til at modtage Gæsterne. Da mine Forældre skulde stige tilvogns hjemme paa Nørregade, opdagede Fader, at Kudsken havde Træsko med Halm i, og min Moder paastod at Drosken lugtede som en gammel Transtøvle, fordi Ruffet var blevet sværtet med et eller andet skrækkeligt. Min Fader forbød Kudsken at forlade Bukken, naar de kom ind i den oplyste Port hos Tuteins, men Kudsken, der ikke var vant til disse fine Tjenere, fattede aabenbart ikke Meningen og sprang, da de naaede derhen, ned med et uhyre Brag paa sine store Træsko for at aabne Vogndøren. At Droskerne i de Tider var saa tarvelige, laa vel nok tildels i, at langt flere Mennesker end nutildags havde egen Hest og Vogn, thi alt var jo mindre dyrt, navnlig Foderet; foruden hele Adelen havde af vore nærmere Bekendte Etatsraad A. N. Hansens, Etatsraad Duntzfelts, de to Familier Frølich, Brobergs, Suhrs, Holmblads, Gotschalcks, Halkiers, Legationssekretær Brun og mange andre Hest og Vogn; Onkel Lorentz Frølich havde 2 Køreheste og 2 Rideheste, en Wienervogn, en Kareth og en lille Jagtvogn, som han selv kørte; naar vi kørte i den sad Moder hos ham og jeg bagved hos Kusken; indtil 1860 kørte vi med Tjeneren staaende bagpaa Vognen, holdende sig i 2 Seler, noget nu til Dags vistnok kun de Kongelige har, og naar vi om Sommeren blev inviterede ud til Tuteins paa »Rosendal« blev vi hentede i stor Landauer eller i Wienervogn med 4 Heste for og Tjener staaende bagpaa.

Ogsaa Benedicte Arnesen-Kall taler i sine Erindringer herom; dengang havde endog de fleste Professorer eget Køretøj.

1853 døde Etatsraad Tutein, omtrent 95 Aar gammel; »Rosendal« gik nu over til Sønnen Ferdinand, der var gift med den aandrige og indtagende *Pepina Siboni*.¹⁾ Hun begik den Fejl at

¹⁾ Se Note 2, Side 91.

faa sin Mand, hvem hun havde en ubegrænset Magt over, til at sælge dette dejlige og værdifulde Sted til Vinhandler Waagepetersen¹). Jeg tror ikke de fik meget mere i Bytte end det lille Landsted »Strandhøj« ved Bellevue; thi de kontante Penge, der kom ind ved Salget brugtes nok til at bygge Huset derude for, men det var den noget forfængelige Frue ikke tilstrækkeligt fashionabelt at ligge paa Landet paa Østerbro; havde Tutein'erne beholdt »Rosendal« havde de nu været Millionærer.

Min sidste Erindring om det Tuteinske Hjem er, at Moder fortalte mig om den gamle Etatsraads Død og at Lotte Wraatz havde bestemt, at Legetøjet skulde deles mellem de Børn, der plejede at lege med det. Denne Udsigt holdt mig, der jo kun var 5 Aar gammel, temmelig skadesløs for ikke mere at komme paa »Rosendal«. Jeg husker den højtidelige Visit jeg med min Moder gjorde i den store runde Sal ud mod Vimmelskaffet, hvor Lotte Wraatz sagde: »Saa har jeg tænkt lille Elisabeth, at Du skulde have Byggekassen«. »Ja Tak«, sagde jeg« »det har jeg ogsaa selv tænkt«. Man forstaa min Moders Forfærdelse og de Andres Latter ved mit ugenerte Svar, der viste, at jeg i Tankerne havde gennemgaaet, hvad der mulig kunde tilfalde mig.

Hermed ender »Rosendal«s Saga, nu halvhundred Aar efter, er der ikke Spor mere tilbage af dette dejlige Sted.

Lige til Oktober 1866, da jeg, 19 Aar gammel, kom i Huset hos Onkel Frølich, boede vi paa Nørregade. Farmoder Buntzen flyttede 1849 sammen med mine Forældre²); hun var næsten stokdøv, saa jeg fik fra Barndommen Øvelse i at tale tydeligt for at raabe hende op; dette kom mig senere hen i Livet, da jeg blev knyttet til en anden tunghør³), til stor Nytte.

Mine Forældres Hjem var nydeligt, men efter Tidens Skik tarveligt. Vi havde dog Tæppe paa Dagligstuegulvet, noget der ikke var almindeligt, men i min Familie fandtes det overalt, da de næsten alle var rige. Mine Forældre brændte Oljelampe, som man skulde huske at trække op; glemte man det, gik Lampen ud; naar man trak den op, svirrede den i Halvmørke nogle Sekunder, efter først at have gjort et umaadeligt Spektakel, og først saa lyste den op; Tjenestefolkene brændte kun Tællelys og Farmoder brændte sit Tællelys lige til sin Død i 1859.

¹) Vinhandler, KaptajnLorentz Ludvig Mozart Waagepetersen, f. 22. Okt. 1813, † 25. Febr. 1885.

²) Ifølge Vejviseren boede Fru Medea Buntzen, f. Garb, i Studiestræde 79 fra hun kom fra Stubbekøbing, til hun flyttede sammen med sin Søn og Svigerdatter til Nørregade 238.

³) Forfatterinden tænker paa Christian den IXdes tunghøre Dronning Louise, f. Prinsesse af Hessen-Cassel, f. 7. Septbr. 1817, † 28. Septbr. 1898.

Farmoder forgudede mig, og var jeg ikke artig, kunde hun slet ikke høre, hvad der var i Vejen, men sagde kun: »Det stakkels Barn er sulten«; hun gik saa ind i sin Stue og tog ud af sit Mahogni Hjørneskab Surbrød, Smør og Ost og gav mig et Stykke fint skaaret Smørrebrød, som naturligvis bragte mig til at tie, da jeg skulde tygge Maden. Hun havde Moder mistænkt for ikke at give mig Mad nok. Ganske vist levede vi yderst tarveligt; thi Moder kunde ikke leve uden Selskabelighed og pæne Klæder skulde der ogsaa til, saa der maatte knibes lidt paa Maden, men der var dog altid nok; Retter som Chokoladesuppe og Fiskefrikadeller, et Fad Makaroni til Formad og Medisterpølse med Kartofler til Eftermad ansaa vi alle for Herreretter. Vor Dag var saaledes delt: Kl. 8—9 fik vi The med Smørrebrød (Moder fik sin The paa Sengen og Fader sin ind i sit Værelse paa en Bakke, saa Dug og Borddækning sparedes). Kl. 11 Frokost (uden Servietter), Ejdammer Ost, lidt Kød og Sild paa et Par Assietter, Mælk og Kaffe til Fader og Moder; Kl. 4 Middag, 2 almindelige Retter Mad, aldrig Dessert eller Vin, Kl. 8 samme Traktement som til Frokost og The, dog kan jeg huske, Fader af og til fik et lille Glas Kognac og Sukker heldt i et stort Glas Vand. For Farmoders Vedkommende var der truffen det fornuftige Arrangement, at hun havde »Sit« for sig selv; af det ovenomtalte Hjørneskab udtog hun sin lille Osteklokke og lidt andre Smaasager som salt Kød og Radiser. Hun spiste Frokost Kl. 10 og lod Kl. 1—2 sin Middagsmad hente i en Madspand. Pigerne vadskede saa af, men Kl. 5 kom hendes vigtigste Maaltid Kaffen, saa gik Fader ind og fik sin Eftermiddagskaffe hos hende; det var hendes gladeste Time paa Dagen, saa sad Søn og Moder sammen og talte om Fortid og Nutid. Sin beskedne The drak hun Kl. 8.

Var mine Forældre ude, sad jeg hos Farmoder og legede med alt mit Legetøj, som jeg var meget øm over og passede godt paa. I Mørkningen satte jeg mig paa en Skammel ved hendes Fødder, hun sad selv i sin Lænestol, der stod opad Væggen ind til Faders Værelse, og saa fortalte hun mig mageløse Historier; mest holdt jeg dog af at skraale til hende: »Noget Du har oplevet«.

Juleaften i vort Hjem var altid hyggelig; vi spiste til Middag Kl. 2 i Bedstemoders lille Dagligstue, thi i Spisestuen stod Juletræet, det var Faders største Glæde selv at pynte det til mig; jeg ser endnu for mig den lille aflange Blikdaase med Juletræs-pynten, Glaskuglerne, en Sæbe-Gaas, en Vox-Engel og mange andre Herligheder. Naar Onkel og Tante Frølich sammen med Tante Louise de Coninck, — i den Tid boede hun hos Frølichs — samt Dr. B j e r r i n g¹⁾ Kl. 7 indfandt sig, aabnedes Døren til Spisestuen, hvor

¹⁾ Distriktslæge i Kbhvn. Christian Peter Bjerring, f. 8. Januar 1804, † 7. Febr. 1870, ugift.

Juletræet var rejst mellem Vinduerne og det runde Spisebord fyldt med Gaver; det var mageløse Aftner, naar Fader og gamle Farmoder Buntzen med mig ved Haanden traadte ind til det tændte Træ. Da Fader døde og Farmoder flyttede fra os¹⁾ blev alting anderledes; indtil jeg blev gift var Juleaften den tristeste Aften for mig i hele Aaret.

Vi havde 2 Piger og 1 Karl kaldet »en Timepeter«, han bar Vand og Brænde, gik Ærinder og børstede Skotøj, Kl. 9 var han færdig og gik saa til et andet Hus. Al dette Slæben med Vandet bevirkede, at man ikke kendte til saa megen Vadsk, som nu bruges. Den Luxus der nu hersker med personligt Linned var ganske ukendt. Man brugte ogsaa mindre Vand til sin Person, navnlig tog gamle Folk det dengang ikke saa nøje med lidt snavsede Hænder.

Mine Forældres Selskabelighed staaer noget dunkelt for mig, vi havde kun Aftenselskaber, hvor 3—4 Spilleborde var i Gang, ved hvilke der spilledes L'hombre, Boston og Grandissimo. Beværtningen var smaa Postejer med Fiskefyldning, skaaret Smørrebrød med forskelligt Paalæg, Sildesalat, højt regnet en Makaroni Salat, Rødvin og til Dessert Kransekage. Hos os kom foruden den de Coninck'ske Familie, Dr. Bjerring og Professor Ahrensens, Oberstløjtnant D a u²⁾ (Barndomsven og, tror jeg, Slægtning af Fader), Kriminalretsassessorerne G u d e n r a t h³⁾, M e y e r⁴⁾ og K ø p k e⁵⁾.

Min første Legekammerat var Dr. Bjerrings Søsterdatter P e t r a D i e c h m a n n⁶⁾, (Datter af den senere Præst i Randers Pastor Diechmann), der blev gift med Kunstmaler, Prof. C a r l T h o m s e n. Det morede mig ikke meget at komme hos hende, men vi blev tvunget til at være sammen; jeg husker, at jeg ved de første Børneselskaber hos Diechmann foretrak at sidde og lege med hendes Legetøj i en anden Stue end den, hvor de andre legede; jeg var jo vant til at beskæftige mig selv. Allerede

¹⁾ Fru Medea Buntzen, f. Garb, flyttede 1857 etter sin Søns Død til Rosengaarden 121—22, hvor hun døde i 1859.

²⁾ Vistnok Oberstløjtnant Carl Vilhelm Dau, † 6. Januar 1874. At han skulde være en Slægtning af det Buntzenske Hus er sikkert en Misforstaaelse; et saadant Slægtskab kendes ikke.

³⁾ Etatsraad, Kriminalretsassessor Schack Just Gudenrath, f. 23. April 1803, † 20. Novbr. 1880.

⁴⁾ Højesteretsassessor Christian Adolph Meyer, f. 24. Juni 1803, † 10. April 1878.

⁵⁾ Overretsassessor Gode Lauritz Køpke, f. 4. April 1811, † 9. Juli 1868.

⁶⁾ Petra Elise Charlotte Diechmann, f. 4. Oktbr. 1848, † 20. Marts 1926. D. af Sognepræst til Stubbekøbing og Maglebrænde Hans Anton Severin Lobedanz Diechmann, g. 15. Oktbr. 1876 m. Genremaleren, Professor Carl Christian Frederik Jacob Thomsen, f. 6. April 1847, † 4. Oktbr. 1912.

i 1855 kom Diechmanns til Randers og Petra og jeg er først mødtes igen i 1898, da vi begge havde voxne Børn.

Dr. Bjerring var en lille gesvindt Mand, der kun levede for den ene Tanke, engang at komme til Paris. I den Anledning havde han samlet sig en pragtfuld topografisk Samling Fotografier og Stereoskopbilleder fra Paris, saa han kunde have fundet Vej der i Mørke, men han opnaaede aldrig at komme dertil. Han var national-liberal og havde som ældre Mand med Studenterhue paa deltaget i Studentertoget til Frederik VII. ved dennes Tronbestigelse, hvorimod min Fader var konservativ, saa paa dette Omraade mødtes Vennerne ikke.

Gudenraths var velstaaende og ejede den Gaard ved Vester-vold, hvor nu Industrihotellet er. De gav Børneballer for deres eneste Barn, Vilhelm¹⁾, og disse Baller var mine første Forsøg paa Selskabelighedens Arena, jeg morede mig altid mageløst. Vilhelm Gudenrath, der var min Legekammerat i de Aar var en forkælet Dreng, men Farmoder Buntzen havde bestemt, at jeg skulde have ham; han forlovede sig iøvrigt i en Alder af ca. 21 Aar med en nydelig 16aarig Frk. Grove fra Vestindien, som han først efter mere end 10 Aars Forlovelse fik; han endte med at blive Kontorchef under Postvæsenet; inden han var 50 Aar tog han sin Afsked, fordi ingen kunde komme ud af det med ham.

Hver Søndag besøgte Fader sin Faster, Tante Stine Buntzen²⁾, der boede i Kronprinsessegade 384 og han var som den kærligste Søn imod hende; ofte var jeg med, og saa med Forundring paa de 3 Værelser med nedrullede Vinduer, fulde af gode, tildækkede, Mahogni Møbler med rødt Silkedamaskes Betræk; selv sad hun i et lille to Fags Værelse mod Kronprinsessegade og sov i en tilstødende Alkove med sin gamle Pige. Mærkelig var Tante Stine unægtelig; jeg spiste af og til hos hende og husker, at vi engang, da jeg var et Barn paa 7—8 Aar, fik Hare. »Hvilket Stykke vil Du have«, spurgte hun. Jeg pegede vel instinktmæssig paa et godt Stykke. — »Smaa Piger skal aldrig ønske noget«, sagde hun saa; saa lille som jeg var, følte jeg det som en stor Uretfærdighed, da hun selv havde opfordret mig. De sidste 2 Aar af

¹⁾ Fhv. Kontorchef i Indenrigsministeriet, cand. jur. Jacob Vilhelm Just Gudenrath, f. 30. Oktbr. 1843, † 23. April 1922; g. 12. Aug. 1875 m. Laura Marie Henriette Grove, f. 16. Novbr. 1845, † 18. April 1918, D. af Apoteker i Frederikssted Samuel Frederik Grove.

²⁾ Den aandrige og musikalske Anne Christine Buntzen, f. 5. Juni 1778, † 25. Oktbr. 1859. P. Hjort udtaler (Udvalg af Breve 2. Saml. S. 436) at han ansaa hende for den genialeste danske Kvinde, han kendte. Efter sin Stedmoders Død i 1836 (se foran S. 82, Note 2) anføres hun i Vejviseren 1837—39 som boende Holmens Kanal 258, 1840 Holmens Kanal 253 (Trykfejl?); 1841—49 Sølv-gade 416 C, 1850 Østerbrogade 108 A II., 1851—59 Kronprinsessegade 384 I.

sit Liv tilbragte hun i Sindssygens Mørke; efter Faders Død mindes jeg ikke at have set hende.

Med Fader var jeg engang — vel omtrent i 1852 — i det lille Theater i Kannikestræde, hvor der nu er et Auktionslokale. Jeg stod paa Bænken, hvor Fader sad, og holdt ham om Halsen; der gaves et svensk Stykke der hed »Den forlorna Katta«, jeg forstod ikke en Smule af Stykket; saa blot en almindelig Kat paa Scenen og hørte hele Tiden Tale om en Kat, tilsidst løb en Mand paa alle 4 med Tyrolerhat og hvid Skjorte paa over Scenen; jeg fandt det hele saa henrivende, at jeg stadig vilde kysse Fader; dette afværgede han; da der jo var Publikum tilstede; men Faders Glæde over min Henrykkelse var rørende.

Mine Forældre havde ikke Raad til ofte at gaa i Teatret. Skete det en sjælden Gang, taltes der længe derom, derfor har det vel indprentet sig saa stærkt i min Erindring. Der var noget, der hed Høkerloger (Forklaringen paa dette Navn findes hos Overskou eller i Fru Heibergs Erindringer); Fader fik en sjælden Gang en saadan sammen med Ahrensens eller Assessor Gudenraths, der var ogsaa en Klappads, som jeg fik Løfte om at faa en Gang, men jeg mindes dog ikke at have været i det kgl. Theater paa denne Plads; formodentlig skulde først Ahrensens Døtre og Vilhelm Gudenrath, der jo var ældre end jeg, derhen. Fra 1854 har jeg den Erindring om det kgl. Theater, at Tante Louise de Coninck, tog mig derhen i Pladslogens første Række for at se en Ballet »Krystalpaladset«; jeg husker kun, at jeg saa en Mængde pyntede Mennesker, navnlig Børn med runde Hatte, drage forbi, men glad var jeg.

En af de mærkeligste Fremtoninger, som mine Forældre kendte, var Etatsraadinde S c h ø n b e r g¹⁾, Enken efter Frederik VII.'s bekendte Hofinspektør Schönberg. Hun var baade rig og godgørende, hun ejede en dejlig Villa foran paa Gl. Kongevej, lige overfor Schönbergs Gade, med en stor Have, der gik ned til Værnedamsvejen, medens udstrakte Marker laa foran Huset saa langt Øjet kunde naa, i Retning af Ladegaardsaaen. Hendes ældste Datter af første Ægteskab, C l a r a I p s e n²⁾, Enke efter Kammerherre C h r. F a l b e, havde de for deres Skønhed næsten berømte

¹⁾ Etatsraadinde Dorothea Cathrine Schönberg, f. Kirkerup, f. 13. Marts 1749, † 11. Decbr. 1857, g. 1) 1797 m. Premierløjtnant i Artilleriet Mathias Christian Ipsen, f. 5. Aug. 1776, † 2. Juli 1802, 2) m. Hofinspektør, Etatsraad Hans Heinrich Schönberg, f. 20. Aug. 1785, † 9. Oktbr. 1845.

²⁾ Kammerherreinde Clara Andrea Johanne Margrethe Falbe, f. Ipsen, f. 25. Aug. 1800, † 29. Juni 1877, g. 28. Januar 1820 m. Kammerherre, Kommandørkaptajn Christian Tuxen Falbe, f. 5. April 1791, † 19. Juli 1849 (om Slægten Falbe se: Danske patriciske Slægter I., 1891, S. 91—101).

Døtre, Clara¹⁾, gift med Kammerherre Louis Rothe, og Ida²⁾, gift med Oberst Johan Trepka, som faldt i Trearskrigen. Ida var svag og skulde til Vestindien, for at besøge sin Søster, Clara, der var Guvernørfrue der, undervejs døde hun af Brystsyege og sænkedes i Atlanterhavet. To Sønner, Kaptajn Vigant Falbe³⁾ og Gesandten i London Chr. Falbe⁴⁾ var lige saa store Skønheder som Søstrene; omgivet af denne skønne Familie sad Fru Schönberg i sin underlige gamle sorte Kjole og store hvide Kappe. Hun var af og til melankolsk, saa lukkede hun sig inde og vilde ingen se. Naar hun var i det Humør travede hun sent om Aftenen gennem Vesterbros smaa mørke Alleer, hvor Bølleoverfald ikke var sjældne. Engang hændte det da ogsaa, at en Bølle kom hen til hende, men hun sagde ganske rolig: »Nej, føj, føj, hvor kan han ville overfalde en gammel, fattig Kone som mig, gaa han meget heller hjem og skam sig, hører han det«, og han gik.

I de Dage skulde der betales Bompengene ved Portene; det holdt hun ikke af; thi det var ikke saa lidt for en Kareth med 2 Heste; da hun derfor en Dag mødte Fader, der som Assessor havde Porttegn, tog hun ham op i Vognen under Paaskud af at høre til mig, der havde haft en let Skarlagensfeber, og da han saa havde vist sit Porttegn, satte hun ham af ved Frihedstøtten med Lommen fuld af Blommer til os derhjemme. Hun kendte godt Direktør Lange⁵⁾ ved Folketatret og havde i dette Theater faaet indrettet en lille Loge, der hængte oppe mellem Kulisserne til højre; muligt var det ogsaa fordi hendes Dattersøn Alexis Næser⁶⁾ var blevet Skuespiller her, at hun opnaaede denne Begunstigelse, skønt han kun blev der et Par Sæsoner. I denne Loge tog hun ofte Moder og mig med, vi bleve førte gennem de utroligste Krinkelkroge og Trapper og havnede saa oppe i Noget, der lignede en stor Trækasse, 3—4 Alen i Kvadrat med aaben Forside, her stod 2 Straa-Spisekestue, hvor Fru Schönberg sad længst henne mod Theatret, Moder ved Siden af; paa Gulvet stod en høj hvidskuret Skammel,

¹⁾ Clara Johanne Angeliqe Falbe, f. 20. Oktbr. 1820, † 21. Febr. 1888, g. 2. Decbr. 1840 m. Viceguvernør i Dansk Vestindien, Kammerherre Louis Rothe, f. 23. Oktbr. 1811, † 20. Novbr. 1871.

²⁾ Ida Louise Mathilde Falbe, f. 30. Juni 1822, † 27. Novbr. 1849, g. 2. Juni 1841 m. Kammerjunkeren, Oberst Johan Christian Mathias Trepka, f. 28. Decbr. 1809, † 25. Juli 1850.

³⁾ Kaptajn Carl Vigant Monterosi Falbe, f. 11. Aug. 1826, † 19. Juni 1871.

⁴⁾ Kammerherre, Gesandt i London Christian Frederik Falbe, f. 15. Septbr. 1828, † 27. Maj 1896.

⁵⁾ Teaterdirektør Hans Vilhelm Lange, f. 18. Januar 1815, † 29. Januar 1873.

⁶⁾ Assistent i Marineministeriet Frederik Alexis Næser, f. 8. Novbr. 1838, † 27. Maj 1886.

den sad jeg paa og kunde akkurat naa med Øjnene over Logeranden, medens jeg klemtes af de to Damers Knæer, men jeg fandt det naturligtvis alligevel morsomt. Fra dette underlige Kighul saa jeg Stigaard¹⁾ i »Den sidste Nat«, Fru Nyrop²⁾ som 16aarig Pige i »Den lille Hex« og meget andet; men skøndt det morede mig meget, havde denne nære Adgang til Theaterverdenen dog ingen-somhelst Indflydelse paa min barnlige Fantasi, allerede dengang laa ubevidst mine Ønsker i ganske andre Sfærer; men Experimentet var farligt nok. Fru Schønberg havde forøvrigt Pillelogen i 2. Etage i det gamle kgl. Theater, der har jeg ogsaa været med hende, der var altid 4 i Logen; kun de to kunde se, men ved at række Hals, faa Lov til at skiftes lidt, krybe op paa den bageste Bænk, eller ligge et Kvarterstid paa Knæ foran mellem de to forreste, fik man en Anelse om hvad der foregik; det var da altid bedre end at sidde hjemme, naar de andre var paa Komædie. Herfra saa jeg den store Skuespiller N. P. Nielsen³⁾ i »Kong Lear« og i »Statsmand og Borger«; jeg husker at Nielsen blev syg i dette Stykke, Tæppet maatte gaa ned, men hævedes dog hurtigt igen og da var Intet ivejen. Denne Pilleloge faldt nok bort ved Theatrets Ombygning 1856.

Hver 6. Oktober tidlig paa Formiddagen afhentede Fru Schønberg Moder og mig til en Køretur ud til Taarbæk til Oldemoder, Admiralinde Fiskers, Fødselsdag; det lille bitte Hus og diminutive Forhave besøgte den Dag af de Fornemste her i Landet; Komtesse Jenny Holck⁴⁾, Kammerherre Classen⁵⁾ og Hustru f. Skeel, Frk. Angélique Colbjørnsen⁶⁾ Kammerherreinde Bornemann⁷⁾, Grevinde Frederikke Knuth⁸⁾, o. m. a. Der kom altid en Buket fra Arveprinsesse Caroline, den Gang Tronens nærmeste Arving. De Nærmeste, deriblandt Moder og jeg, blev til Middag; efter Nutidens Begreber var det en tarvelig Middag

¹⁾ Skuespiller Hans Lauritz Frederik Stigaard, f. 21. Aug. 1829, † 29. Juli 1889.

²⁾ Skuespillerinde Agnes Flemmine Nyrop, f. Lange, f. 21. Novbr. 1841, † 19. Januar 1903.

³⁾ Nicolaj Peter Nielsen, f. 28. Juni 1795, † 13. Marts 1860.

⁴⁾ Komtesse Jenny Holck, f. 13. Juni 1803, † 17. Decbr. 1864.

⁵⁾ Gehejmekonferensraad Peter Hersleb Classen, f. 18. Januar 1804, † 22. Febr. 1886, g. 6. Maj 1828 m. Clara Charlotte Fanny Skeel, f. 20. Novbr. 1809, † 10. Novbr. 1898.

⁶⁾ Arveprinsesse Carolines Hofdame Angélique Vigantine Colbjørnsen, f. 7. Decbr. 1798, † 25. Januar 1862.

⁷⁾ Kammerherreinde Vilhelmine Constance Bornemann, f. Walterstorff, f. 4. Juli 1831, † 18. Juni 1881, g. 12. Oktbr. 1853 m. Højesteretsassessor, Kammerherre Cosmus Bornemann, f. 25. Januar 1806, † 14. Decbr. 1877.

⁸⁾ Frederikke Sophie Elisabeth Grevinde Knuth, f. Løvenørn, f. 26. Decbr. 1804, † 10. April 1889, g. 3. Marts 1825 m. Amtmand, Kammerherre Hans Schack Greve Knuth, f. 31. Marts 1787, † 5. Novbr. 1861.

men det hed sig, at efter den megen Chokolade og Kage kunde man dog ikke spise Noget; Suppe med Kødboller og Aubain, eller Suppe og en kogt Høne, bag efter Æbler, det var hele Dineren. Men det var alligevel en Gaade, hvorledes det kunde laves, thi der var kun en muret Skorsten med en Jern Trefod med Gløder og Brænde; af og til var Maden naturligvis røget, men det talte ingen om. Oldemoder Fisker var Datter af Generalpostdirektør K o f o e d¹⁾ der boede paa Postgaarden paa Købmagergade. Hendes Mand L o r e n t z F i s k e r bragte, medens han var Kaptajn, T h o r v a l d s e n som gratis Passager til Italien, og det var hendes Søn Kommandør F i s k e r²⁾, der 1838 paa Fregatten »Rota« førte Thorvaldsen og hans Værker til Danmark. Medens Kaptajn Fisker var ude paa bemeldte Togt, kom Thorvaldsens Fader, der var Tømmermand paa Holmen, op til hans Hustru, der dengang boede paa Toldbodvejen i den Danne-mandske Gaard, og sagde til hende: »Min Søn skriver, at Kap-tajnen er saa god imod ham ombord, kan jeg ikke lave noget til Fruen«; han forfærdigede saa et Solur, som mange Aar efter endnu stod der i Haven. Hendes Datter Henriette ægtede 1829 min Bedstefader Jean de Coninck, der var Enkemand efter sin Kusine Betsy de Coninck, da han var blevet Kæmmerer ved Øresunds Toldkammer; hun blev sine Stedbørn en udmærket og kærlig Sted-moder, kun Tante Louise, der var 16—18 Aar, kunde ikke tilgive Grandpapa, at han giftede sig igen. Derimod elskede Onkel Adolphe sin Stedmoder; da han fik Mæslinger plejede hun ham kærligt; men blev selv smittet, det angreb hendes svage Bryst og hun kom sig aldrig, men døde af Svindsot 1839. Hendes Moder var til sin Død i sit 97. Aar den kærligste, gamle Bedstemoder for hendes Stedbørn og ogsaa for mig.³⁾

I Gaarden paa Nørregade boede mine Forældre paa 3. Sal; paa 2. Sal boede Kancellist L. B u l l⁴⁾ i Postvæsenet, der var gift med Moders kæreste Ungdomsveninde A u g u s t a G e r s o n, Søster til den bekendte Hofraad G e r s o n⁵⁾. I hendes Ung-

1) Iste Direktør i Generalpostamtet, Konferensraad Hans Hansen Koefoed, f. 26. Martz 1720, † 11. Juli 1796, g. 1) 10. Novbr. 1746 m. Beate Albertine Wodroff, f. 30. Juni 1728, † 30. Septbr. 1747; 2) 24. Septbr. 1749 m. Christence Bentzen, f. 11. Maj 1729, † 1. Maj 1807.

2) Kammerherre, Kommandør Hans Fisker, f. 28. Maj 1797, † 11. Septb. 1855.

3) Se Noterne 5 og 6, Side 83.

4) Kancellist i Generalpostdirektionen, cand. jur. Carl Ludvig Bull, f. 11. Juni 1809, † 10. Juli 1879, g. m. Augusta Emilie Gerson. † 20. Aug. 1872.

5) Hofraad George Gerson, f. 14. Oktbr. 1790, † 16. Febr. 1825, g. 1. Oktbr. 1824 m. Adelheid Nathan-David, f. 24. Juni 1795, † 27. Decbr. 1891 som Enke efter neapolitansk Gesandt i Kbhvn. Prins Pignatelli-Ruffo.

dom elskede hun Grosserer William Smidt¹⁾ i Firmaet Smidt & le Maire; men han vilde ikke have hende. Da hans Ven og Beskytter, Baron Hambro²⁾ raadede ham til at tage hende, indvendte William Smidt: »Hun er saa lille«. »Naar hun staar paa sine Obligationer, er hun s'gu stor nok«, svarede Finansmanden; men Smidt tog hende alligevel ikke.

Saalænge Fru Bulls Moder, levede, var Bulls Kaar yderst smaa. Der var 7 Børn hos Bulls hvoraf de yngste fire tidlig og sildig var mine Legekammerater; de blev opdraget fornuftigt og tarveligere, end man kender det nutildags, blandt andet gik Datteren Louise³⁾ altid med røde, uldne, strikkede Strømper, hvad der kostede hende mange Taarer. Fru Bull, der var en trofast og øm Moder, gik daglig Tur med sine Børn i Kirsebærgangen, nedenfor den gamle Vold for Enden af Nørregade, hun gjorde Moder den Tjeneste at tage mig med paa disse Ture; thi Moder hadede at beskæftige sig med Børn, saa hun var Veninden uendelig taknemlig for, at jeg matte gaa med hende og Børnene. Hvor ofte har ikke den lille, gode Fru Bull delt det medbragte Smørrebrød ud til Børnene og givet mig et Stykke med. Hele Traktementet bestod af Rugbrød og Franskbrød lagt sammen — »Hambcrgere« som det dengang hed — og dertil en Flaske Mælk; medens vi legede og spiste, sad hun selv altid med sin Strikkestrømpe; dengang saa man ogsaa tit Hedebo-Ammerne i deres Dragter sidde og sy Hedebo-syning i Kirsebærgangen.

Paa 1. Sal i Hus med os boede Onkel Lorentz Frølichs Fætter og min Gudsfarer, den senere Viceadmiral og Værftschef Emil Mourier⁴⁾, en af sin Tids stateligste Mænd; han var gift med en norsk Dame, den smukke Constance Münster fra Drammen, der vel ikke stod helt paa Højde med ham i Dannelse, men var et hjertensgodt Menneske; hun var hæftig og forløb sig undertiden, men hun var altid rede til at gøre det godt igen. Mouriers førte et selskabeligt Hus og saa intime vare disse 3 Familier, at naar Mouriers havde deres store Aftenselskaber, tog man Tøjet af hos Bulls og spiste til Aften hos os. Og havde vi en enkelt Gang større Selskab var der Garderobe i Mouriers Lejlighed og Bulls Lejlighed brugtes til Souperen. Jeg husker en glimrende Fest hos

1) Bankier Wilhelm Smidt, f. 29. Oktbr. 1801, † 21. Juli 1884, ægtede 7. Juni 1840 Claudine Emilie Oxholm, f. 2. Febr. 1816, † 10. April 1864.

2) Hofraad, Bankier Joseph Hambro, f. 4. Novbr. 1750, † 30. Oktbr. 1848.

3) Louise Augusta Hansen, f. Bull, f. 16. Novbr. 1846, g. 2. Juni 1871 m. Etatsraad, Grosserer James Gustav Hansen, f. 29. Aug. 1843, † 16. Marts 1912.

4) Viceadmiral, Ordensmarskal, Konrad Emil Mourier, f. 11. April 1795, † 26. April 1865, g. 17. Juni 1831 m. Constance Marie Münster, f. 12. Maj 1808, † 6. Januar 1865 (om Slægten Mourier se Danske patriciske Slægter I. 1891, S. 188—208).

Mouriers med nogle Tableauer, hvor den Stue, der svarede til min Bedstemoders Dagligstue brugtes til Scene og 3 Fags Dagligstuen var Tilskuerplads; et Tableau forestillede Dronning Victoria med Princess royal (Kejserinde Friederich) og Prinsen af Wales hver paa sin Side af Lænestolen; jeg var Princess royal i hvid Kjole, lyseblaat Livbaand og krøllet Haar. Min Moder kom op paa Scenen, trak min Kjole ned og sagde: »Se hen paa mig«, jeg saa hende ogsaa hele Tiden, hun sad ved Kakkelovnen. Mange Aar senere — 1881 i Middelfart — kom en Dame hen til mig og sagde, at hun var den Dronning Victoria, som jeg stod i Tableau med 1852 hos Mouriers, det var Fru Mourier-Petersen, født Jørgensen¹⁾.

Moder var med mange Baand bundet til den Mourier'ske Familie, Admiralens Søster Nathalie, der som tidligere berørt var Selskabsdame hos Etatsraad Tutein, var hendes Ungdomsveninde. Disse Menneskers Glæder og Sorger delte Moder fuldt og helt. Da Admiral Mourier i 1855 blev sendt til Paris for at overrække Napoleon III. Elefantordenen, — han var som sagt en sjælden smuk Mand og talte som Søn af den franskreformerte Præst udmærket Fransk, — var dette for min Moder en lige saa stor Glæde som det var for hans egen Kone.

Deres eneste, smukke 18aarige Datter, Camilla²⁾, om hvem alle ventede, at hun skulde gøre et glimrende Parti, havde den Vinter gjort overordentlig Opsigt paa et Karneval, hvor hun forestillede »Danmark«, efter et Billede Fru Jerichau havde haft paa Foraars Udstillingen; Camilla selv saa jeg ikke i denne Dragt; men dette »Danmark« Billede (der nogle Aar senere fandtes uden paa en Folkekalender) staar endnu for mig. I 1885 begyndte hos Camilla de spirende Tegn paa den Brystsyege, som inden hun blev 30 Aar lagde hende i Graven. En smuk Foraarsdag rejste Admiralinde Mourier med hende til Ems, vi Børn, Bulls og jeg, stod ved Nedgangen til Porten; hun græd, da hun skulde bort, og skønt jeg kun var 7 Aar gammel forstod jeg, at det var en tung Rejse. De kom imidlertid glade hjem, thi Faren syntes overstaaet og var det ogsaa for nogle Aar. Hun blev gift med Løjtnant Arendrup.

I Vinteren 1853 døde Moders ældste Broder, Frederik³⁾, han var en brav, ringe begavet Mand, der ikke gad bestille noget. Tante Sophie Frølich sagde altid, at han paa Grund af, at han var

¹⁾ Augusta Cathrine Erica Jørgensen, f. 16. Maj 1832, † 7 Febr. 1913, g. 20. Aug. 1856 m. Etatsraad Adolf Tobias Herbst Mourier-Petersen, f. 26. Novbr. 1826, † 10. Juni 1912.

²⁾ Louise Camilla Mourier, f. 25. Novbr. 1835, † 13. Febr. 1868, g. 15. Novbr. 1860 m. engelsk Oberst Søren Adolph Arendrup, f. 12. Juli 1834, † 15. Novbr. 1875.

³⁾ Fhv. Kopist i den alm. Enkekasse, cand. phil. Frederik Jean Edgar de Coninck, f. 24. Novbr. 1805, † 30. Marts 1853.

ældste Søn stadig var blevet forkælet som Barn. Engang da Moder som lille Barn vilde have Noget, hun ikke kunde faa, sagde han: »Skraal Unge, saa faar Du Din Villie«. I Overensstemmelse hermed havde han selv handlet her i Livet og altid faaet den. 1821 kom det store Krak; men for Slægtens og Navnets Skyld fik han en lille Bestilling som Kopist. Godhjertet som han var, bragte han mig ofte et Kræmmerhus Bonbons, naar han kom til os. Jeg mindes, at jeg engang sagde til ham: »Har Du Bonbons til mig idag, Onkel Frederik?« »Nej, det er kun i Begyndelsen af Maanednen, naar jeg faar min Gage«. Det var første Gang jeg hørte Ordet »Gage«. Hvad han døde af, ved jeg ikke; han laa paa Hospitalet og Tante Louise de Coninck gik daglig og saa til ham. Efter hans Død blev hans Navn egentlig aldrig nævnt. Afholdt var Onkel Frederik alligevel, han havde tre Venner i Baronerne Rosenkrantz paa Rosenholm, hvor han ofte var om Sommeren. Da jeg 1866 sammen med *R e g i t z e E s t r u p*¹⁾ kom til Rosenholm talte gamle Baron *H a n s R o s e n k r a n t z*²⁾ til mig om Onkel.

Han var i sin Ungdom forlovet med en Frøken Koefoed, hun, der døde tidlig, var fattig og grim; de havde aldrig kunnet gifte sig, selv om hun havde levet. Hendes Søster, en rar, gammel Frøken Koefoed, boede i Treschows Stiftelse³⁾.

Den 1. November 1852 kom jeg i Skole hos nogle Ungdomsbe kendte af Moder og Veninder af Fru Bull, Frøkerne *C a r o l i n e, A u g u s t a* og *A d e l e E u c h e l*⁴⁾, der havde en lille Skole for 8—10 Smaapiger fra 5—8 Aar. Da jeg traadte ind i Skolen var den første mit Blik faldt paa, en lille brunhaaret Pige, der stod og tog sit Forklæde paa, det var *M i n e B r æ s t r u p*⁵⁾, vi blev gode

1) Regitze Charlotte Conradine Armine Baronesse Holsten, f. 21. Aug. 1831, † 2. Maj 1896, g. 3. Septbr. 1857 m. Konseilspræsident Jacob Brønnum Scavenius Estrup til Kongsdal og Skaføgaard, f. 16. April 1825, † 24. Decbr. 1913.

2) Kammerherre, Hofjægermester Hans Henrik Baron Rosenkrantz til Stamhuset Rosenholm, f. 20. Juni 1806, † 8. Oktbr. 1879.

3) Er maaske den Mathilde Christiane Koefoed, f. 2. Maj 1821 i Kbhvn., † 19. Novbr. 1891 i Kbhvn., der 1881 indkom i Treschows Stiftelse.

4) Søstrene Euchel var ualmindelig fine og dannede Piger, indtagende af Ydre, skriver Fru Sødning om dem (Erindringer I. S. 44). De var ifølge Oplysning af Bibliothekar Josef Fischer Døtre af Grosserer og Forfatter Gottlieb Euchel (Bricka IV., S. 618) og blev efter Faderens Død 1830 døbt i Folkekirken. Den ældste af Søstrene var Caroline, f. 1801, der døde sidst 25. Novbr. 1888, den yngste Elise, f. 1815, døde allerede 4. Maj 1850, den næstældste Augusta, f. 1808, † 23. Febr. 1855, og Adele, f. 1812, † 8. Oktbr. 1860. Faderen, som var nær knyttet til M. L. Nathanson og hans Kreds, var Broder til Isac Euchel, der i jødiske Kredse er godt kendt som Bibelfortolker og Ud giver af det litterære, hebraiske Maanedsskrift »Ha-Meassef« (Samleren).

5) Erasmie Bræstrup, D. af Geheimkonferensraad Christian Jacob Cosmus Bræstrup, f. 2. Maj 1846, † 27. Septbr. 1919, g. 9. Novbr. 1865 m. Overretsassessor, Kammerjunker Vilhelm Heinrich Meyer, f. 6. April 1838, † 25. Juli 1914 (se om Slægterne Bræstrup og Meyer: Danske patriciske Slægter I. S. 64—69 og 183—187).

Venner, og i mange Aar var hun hos mig paa »Blidah« om Sommeren. Hun er et godt, kærligt Menneske, som jeg altid har holdt af, trofast som faa, hendes Flugt ud i Livet stiledede ikke samme Vej som min, men mine Følelser for hende er altid forblevet de samme. Sammen med mig kom ogsaa Louise Bull, Magna Meinertz¹⁾, Fanny Levy²⁾, Therese Roepstorff³⁾ og Alix Bondesen⁴⁾ ind i Skolen. De to førstnævnte har fulgt mig ude i Livet, de andre har jeg tabt af Syne; vi ses næsten aldrig.

Betalingen var 2 Rdl. om Maanedene, herfor fik vi den almindelige Skoleundervisning, og lærte Tysk og Fransk; vi lærte i Grunden godt. Peder Hjorts Børneven, — den tykke Udgave — var vor Hovedbog, herfra hentede vi egentlig al vor Viden; vi hadede den, fordi den var saa umaadelig tung at bære, og lod den, naar vi kunde se vort Snit, enten blive hjemme eller ligge paa Skolen; vi lærte Tysk af Hallagers Læsebog og jeg har altid fundet, at det var et bedre Grundlag end jeg eller mine Børn har faaet andetsteds fra.

Jeg kan ikke sige, at jeg elskede min Skole, den daglige Tvang synes jeg var græselig og den Kundskabstrang som vel mange Børn har, har jeg aldrig følt; kunde jeg skulke under Paaskud af en lille foregiven Sygdom, gjorde jeg det gerne. Frøknerne Euchel var rare Mennesker, den strengeste var den yngste, Adèle, af hvem vi lærte Haandarbejde; de nævnes i Fru Sødrings Erindringer og jeg husker godt, at Moder en Dag hun hentede mig sagde: »Naal sig mig saa, hvordan har Rosenkildes det«.

En Søster, Elise Euchel, var død af Kræft inden jeg kom i Skolen, Augusta døde omtrent 1855 og Adèle 1860, alle af Kræft. Den ældste, Caroline, overlevede dem alle og døde 80 Aar gammel i 80erne. Skolen laa i Adelgade Nr. 12 i Bager Pipers⁵⁾ Gaard, vi maatte gennem Butikken for at komme op paa 2. Sal; ligeoverfor boede den bekendte Snedker Giessing⁶⁾, han ejede mange Huse i Adelgade, som han var bekendt for at brænde af; jeg oplevede 2 Ildebrande fra Euchels Vinduer. Hos Frøknerne Euchel blev jeg, til jeg i Maj 1856 kom i Frøken Zahles Skole.

¹⁾ Magna (Marie) Meinertz, f. 31. Aug. 1846, † 14. Juli 1899, Datter af Kommandør Carl Magnus M. og Marie, f. Bull, g. 1868 m. Grosserer Hans Puggaard, f. 1845, † 4. Febr. 1895.

²⁾ Fanny Edvardine Levy, f. 20. Maj 1845, D. af Professor, Overaccoucheur, Dr. med. Carl Eduard Marius L., g. 1. Aug. 1866 m. Konsul, Købmand i Kerteminde Laurits Christian August Bruun Muus, f. 9. Novbr. 1837.

³⁾ Konventualinde i Roskilde Kloster Therese Louise de Roepstorff, f. 19. Febr. 1845, † 29. Januar 1918.

⁴⁾ Alix Bondesen, f. 2. Novbr. 1845, † 29. April 1913. Hun levede største Delen af sit Liv paa Sandholt paa Fyn. D. af Overlæge, Dr. med. Victor Christian Frederik Bondesen.

⁵⁾ Bagermester Theodor Piper f. 1820.

⁶⁾ Møbelhandler Jørgen Jørgensen Giessing, f. 1808, boede Adelgade 296, som han ejede.

Jeg gik til Dans hos Flora Price¹⁾, Moderen til den dengang saa beundrede Juliette Price, der stod i sin fulde Glans i de Aar. I den Stue, i hvilken vi dansede, hang et stort Portræt af hende i hvid Kjole med lyseblaat Livbaand; jeg stod ofte og fortabte mig i dette Billede; om det egentlig var godt, aner jeg jo ikke, men for os Børn var det som om Himlen aabnede sig for os, naar vi kunde faa et Glimt af Juliette Price at se.

Fra min tidligste Barndom havde altid det selv at faa et Børnebal været mit højeste Ønske, men mine Forældre havde vel hverken Raad eller Lyst til at give Bal for mig. Da jeg selv havde været paa flere Baller, deriblandt hos en Skolekammerat Anna Bendix²⁾, og der ligeledes var to Pigebørn, Døtre af Urtekræmmer Mørck³⁾ paa Gl. Torv, der havde haft Bal, og baade forud og bagefter kun talte derom, gik Naturen over Optugtelsen og jeg sagde nok saa vigtigt (jeg var 7—8 Aar gammel): »Jeg har ogsaa haft Bal, der var 92 Børn med«. Da unægtelig Antallet lød noget utroligt, fløj Anna Mørck hen til Fru Bendix og fortalte vidt og bredt om dette Bal, som saa øjensynlig fordunklede deres. Anna Bendix's Moder, der følte sig tilsidesat ved at hendes Datter ikke havde været med til denne Festivitet, gik næste Dag til sine Kusiner, Frøknerne Euchel, og fortalte det. De forstod jo straks, at det hele var opdigtet, thi ellers maatte de have hørt derom hos Fru Bull, hvem de stod nær; jeg blev altsaa holdt tilbage efter Skoletiden, blev forhørt om Ballet af Frøken Adéle og skulde forklare, hvem der havde været med til Ballet. Da jeg forsøgte at nævne nogle Navne, deriblandt Gustav Hansen, sagde Frøken Adéle: »Jeg vil sige Dig, det er Usandhed det hele«, og saa maatte jeg jo tilstaa det. Jeg havde vel tænkt, at Urtekræmmer Mørcks stod mig saa fjern, at mit Praleri aldrig kunde naa min Kreds; men Sladderens Magt kendte jeg jo ikke. Om Moder nogensinde fik det at vide, mindes jeg ikke. Jeg husker ikke, at der blev sagt mig noget derom i mit Hjem.

I Sommeren 1853 brød Koleraen ud, medens Moder og jeg den Gang som sædvanlig boede hos Onkel Frølich paa »Blidah«. Hvor var denne Tid dog uhyggelig. Hver Dag rev Døden nogle at vore

¹⁾ Flora Mathilde Henriette Lewin, f. 5. Novbr. 1813, † 2. Novbr. 1863, D. af Artist Joseph L. Lewin og Juliette Rosette Moon (Maan), g. 27. Oktbr. 1830 m. Artist Johan Adolph Price, f. 24. Juni 1805, † 5. Febr. 1890. Datteren Elise Juliette Christiane Price, f. 13. Aug. 1831, † 4. April 1906. Solodanserinde (se Slægten Prices Stamtavle i E. Nystrøm: Offentl. Forlystelser i Frederik VI.s Tid. (1910). I., S. 259—62).

²⁾ Anna Birgitte Bendix, f. 29. Juni 1849, † 23. Juli 1923, Sanglærerinde i København, D. af Grosserer Emanuel B. og Ida Caroline, f. Magnus.

³⁾ Anna Louise Mørck, f. 31. Aug. 1846, g. 29. Oktbr. 1873 m. fhv. Forpagter paa Vallø Peter Daniel Boserup, f. 7. April 1843, og Emma Christine Mørck, f. 7. April 1848, g. 24. Oktbr. 1874 m. Oberst, Kammerherre Christian Holger Rørdam, f. 12. Novbr. 1846, † 9. Septbr. 1916; Døtre af Grosserer i Kbhvn. Ludvig Ferdinand Mørck og Marie Christine, f. Detlefsen.

Bekendte bort; vi havde en Barnepige med derud, hvis Forældre hørte til de Søfolk, der boede i Nyboder; først døde en gammel Bedstemoder, saa Faderen, derefter blev Moderen og en Søster syge og kom paa Hospitalet, saaledes kom daglig et nyt skrækkeligt Budskab. Ogsaa vor egen Kreds rantes, idet Henri de Jonquière¹⁾, den senere Helt fra Dybbøl, blev syg af Kolera; hans Moder, den i Familien højt skattede Fru Annette de Jonquière²⁾, plejede ham, men blev selv angrebet og døde efter faa Dages Sygdom. Den bekendte Digterpræst Boye³⁾ der boede paa Gamle Vartov (ved Tuborg), blev syg paa en Spadsere-tur ud ad Strandvejen til Charlottenlund, da han kom forbi »Blidah«, spejdede han efter Tante Sophie eller Tante Louise, havde han set Nogen, var han gaaet ind, nu slæbte han sig hjem og døde om Natten.

I Aaret 1854 flyttede Bulls fra Nørregade 20 ind ved Siden af i Nr. 18 i Stuen og omtrent samtidig blev Mourier Admiral og Overekvipagemester og flyttede til den skønne Ekvipagemesterbolig paa Gammelholm, den laa omtrent hvor nu Nr. 16 og 18 i Havnegade er. At komme der var et Herreliv for mig. Man gik igennem en gammel Port ved Siden af Holmens Kirke ind paa Holmen, der mod Gaden var omgivet af en stor Mur, der strakte sig hen til det kgl. Theaters Bagside, her var en lugtende Kanal fuld af Rotter og hinsides den, paa Holmens Side, lave Pakhuse. Selve Ekvipagemesterboligen var en lang graa Bygning. Fra Indgangsdøren førte en, vel 6 Alen bred, Trappe tilhøjre op til Kontorerne i Stueetagen og tilvenstre gik man ad den smukke Hovedtrappe op til Chefens Lejlighed, her var ogsaa Indgangen til Familiens Havestue, der ved en Havetrappe førte ned til en yndig Have paa ca. ½ Td. Land med store skyggefulde Træer, særlig fandtes der et berømt Morbærtræ, der hvert Aar blev gødet med Oxeblood; det var umaadelig stort, og mange Gange har jeg siddet oppe i det og spist og spist, saalænge jeg evnede; min praktiske Moder tog da min Kjole af og laante en Nattrøje hos Fru Mourier, som jeg fik paa, da de saftige Morbær satte Pletter og fordærvede alt, medens et hvidt Shirtings Skørt og Nattrøje til Nød kunde vaskes i Blegvand; naar jeg kom fra den Expedition, saa jeg ud, som om jeg havde været med til et stort Blodbad. Det var en pragtfuld Bolig Ekvipagemesteren havde, og det ikke alene efter mine barnlige Begreber; thi jeg hørte ofte de voksne tale derom. Fra en stor lys Entré kom man, gennem en stor 9 Fags Stue (Salen) og en 3 Fags

¹⁾ Generalmajor Henri Alexander Antoine de Dompierre de Jonquière, f. 13. Aug. 1816, † 21. Septbr. 1879.

²⁾ Anna Hedvig de Jonquière, f. Høyer, f. 18. Septbr. 1787, † 24. Juli 1853, g. 27. Juni 1814 m. Frédéric Anne de Dompierre de Jonquière til Folehavegaard, f. 1. Septbr. 1777, † 1. Januar 1820.

³⁾ Sognepræst ved Garnisons Kirke Caspar Johannes Boye, f. 27. Decbr. 1721, † 6. Juli 1853.

Stue, ind i Dagligstuen, en dejlig stor 2 Fags Stue, hvor Vinduerne var saa langt fra hinanden, at der paa Pillen stod en stor gammel Sofa; tilsidst kom Spisestuen, en 2 Fags Hjørnestue i Husets nordlige Gavl, hvorfra man kunde se ud over hele Gammelholm — med grønne Marker, hvor Chefens Køer græssede — ned til Nyhavn; i det Fjerne tilvenstre skimtede man den gamle botaniske Have bag Charlottenborg; Husets nordlige Gavl laa omtrent der, hvor Niels Juelsgade nu begynder ved Havnegade, og Broen fører over til Børsen. Her laa ogsaa Mouriers store Badehus, hvor jeg havde Lov til at bade, naar jeg vilde, noget som i Aarene 1857—62 var mig til stor Glæde. Dengang var Søbade ikke en saadan Rædsel for mig som senere hen i Livet.

I Aaret 1855 blev Onkel Lorentz udnævnt til Nationalbankdirektør, en hæderfuld Post med en Gage paa 4000 Rdl., men da Frølichs førte ret stort Hus, kunde de nok bruge den. Til daglig gik det dog økonomisk nok til, trods 4 Tjenestefolk — Kusk, Tjener, Stuepige og Kokkepige — brugte de f. Eks. ikke mere end 4 Pund Smør om Ugen i hele Husholdningen, foruden 2 Pund til Bordet. Folkene spiste mellem 12—1 og vi andre Kl. 5. Frokosten Kl. 1 bestod af kold Steg, Smør, Brød og lidt Ost; var der ingen Steg, fik vi Frikadeller eller stegt Fisk; først fra Aaret 1866 fik vi lidt varm Te, før den Tid aldrig andet end Vand. Man kendte ikke paa den Tid til Øl og Sodavand.

Henad Foraaret 1855 kom der Efterretning fra Tante Sophies eneste Søster, Tante Henriette Duntzfelt¹⁾, f. de Coninck, i Havre, at hendes sidste Datter Elise²⁾ var død af Brystsyege i Pau. Forældrene var nu vendt hjem til det tomme Hjem, og Moderen laa meget syg. Kort Tid efter døde ogsaa hun af Sorg, og Tante Louise de Coninck blev da anmodet om at komme over til den ensomme Enkemand, hvis Hustru og 4 vakre Børn var gaaet bort. Da hun aldrig havde været lykkelig i Frølichs Hus, fordi hun og Tante Sophie ikke kunde forliges, rejste hun endnu samme Aar til Havre. Hun skrev tilfreds over at kunne være noget for Onkel Fritz; men hun førte ogsaa et behageligt Liv med de 4 Fætre de Coninck (Børn af Etatsraad Frédéric de Conincks ældste Søn³⁾), der alle var bleven rige i deres ny Fædreland og havde smukke, lykkelige Hjem.

¹⁾ Henriette Charlotte Duntzfelt, f. de Coninck, f. 31. Maj 1796 i Kbhvn. † 1. Juni 1855 i Havre, g. 23. Maj 1817 m. Konsul Frederik (Fritz) Duntzfelt, f. 23. Aug. 1793, † 28. Maj 1878 i Havre (om Slægten Duntzfelt se Personalhistorisk Tidsskrift VII. R. 2. Bd. (1917) S. 52—59.

²⁾ Henriette Elisabeth Duntzfelt, f. 14. Aug. 1810, † 29. Januar 1855.

³⁾ Etatsraad Frédéric de Conincks ældste Søn Louis Charles Frédéric (Fritz) de Coninck, f. 23. Marts 1779, der efter Handelshusets Fallit drog til Frankrig i 1822, † 28. Marts 1852 i Paris, havde 4 Sønner, Frédéric, Billy, Gustave og Edouard, der alle var Chefer for det blomstrende Handelshus Frédéric de Coninck & Co. i Havre.

Fra 1855 husker jeg, hvorledes vi den 15. August alle sad i Haven, da der pludselig Kl. 7 faldt nogle tunge Regndraaber paa vort Arbejde, vi skyndte os op i Huset, der laa 10 Skridt borte, og næppe var vi komne ind før et sandt Skybrud med Torden og Lynild brød løs. København var ganske uforberedt paa en saadan Vandflod, og de Ødelæggelser Regnen foraarsagede gjør man sig intet Begreb om. I Frølich's Hus i Store Kongensgade stod Kælderen fuld af Vand, thi St. Kongensgade ligger lavt og de aabne, stejle Rendestene, som man dengang havde, kunde slet ikke optage Vandet; vor Stuepige Ane var i »Tivoli«, hvor der var stor Fest; de fleste af »Tivoli's Herligheder var dengang af skrøbeligt Materiale, Regnen regnede igennem overalt og den smalle Bro, der fra Vesterport førte til »Tivoli«, kunde ikke optage alle de Mennesker, der vilde hjem til Byen. Ane var en af de Heldige, der fik en Droske, hun var fra Aalborg, og med ægte jydsk Forsigtighed, salverede hun sig og sin Stads itide og lod sig bære op i Stueetagen af Droskekusken.

Blandt de Erindringer, der hører til Aarene før Faders Død, var Besøgene hos den sidste af Etatsraad Frédéric de Conincks Børn, Justitsraadinde Caroline Smith¹⁾. Hendes Mand — der ejede det dejlige Bækkeskov i Præstø Amt — havde tidligere været gift med hendes ældste Søster den smukke Marianne de Coninck²⁾. Marianne havde været gift 3 Gange, første Gang med Grosserer W. Pingel, og derefter med John Clemens. I første Ægteskab var en Datter Gertrud Pingel³⁾, der blev gift med Good, af andet var der ingen Børn; Clemens var rig og efterlod hende, som 22aarig, sin store Formue og den nuværende engelske Ministers Palæ i Bredgade paa Hjørnet af St. Annæ Plads. Tredie Gang giftede hun sig med Smith, der havde været Prokurator i Vestindien og ogsaa havde Penge; hun, der da var 40 Aar, fik et Barn og døde straks; Barnet døde ogsaa straks efter og Smith arvede alt. Smith skal have været meget høj og grim, med struttende Haar; Tante Sophie Frølich og

1) Etatsraad Frédéric de Conincks yngste Datter Cécile Caroline de Coninck, f. 17. Decbr. 1789, † 25. April 1857, ægtede 11. Januar 1813 sin Svoger Justitsraad Michel Leigh Smith til Bækkeskov, f. 20. Oktbr. 1788, † 22. Januar 1843.

2) Etatsraad Frédéric de Conincks ældste Datter Marie Anne de Coninck, f. 21. Marts 1777, † 25. Febr. 1811, ægtede 1) 18. Maj 1786 Grosserer i Kbhvn. William Werner Pingel, f. 1758, † 20. Oktbr. 1789, 2) 10. Septbr. 1791 Skibskaptajn John Clemens (Irlænder), f. 12. Juli 1745, † 14. Juni 1806, 3) 17. Decbr. 1809 Justitsraad Michel Leigh Smith til Bækkeskov.

3) Marie Anna Gertrude Pingel, f. 23. April 1788, † 21. Septbr. 1849, g. 9. Decbr. 1807 m. William Caddey Good, f. 22. Januar 1779, † 14. Oktbr. 1859. Der fødtes ogsaa en Søn i det Pingelske Ægteskab: Wilhelm Pingel, f. 10. Febr. 1789, der døde 1. Novbr. 1793.

hendes jævnaldrende Kusine Caroline de Coninck lo altid af ham og fandt ham græsselig, et Aars Tid efter Søsterens Død ægtede Caroline ham alligevel (1813); Tante Sophie var segnefærdig, da hun hørte om Forlovelsen. Forøvrigt blev de lykkelige, og deres Hjem paa Bækkeskov var for Moder og hendes Sødskende et Glædens Hjem igennem hele deres Ungdom. Det intime Ungdomsvennskab mellem Caroline Smith og hendes Kusine, Tante Sophie Frølich, fortsattes til Tante Caroline døde i 1857. Det var et haardt Slag for Tante Sophie at miste Kusinen, thi hun var et af de elskeligste Mennesker man kunde tænke sig, hjælpsom, generøs, gæstfri, blid og mild og tilbødt af alle sine Søkendebørn, der kunde komme der naar de vilde. Hun var den længstlevende af de 9 Børn fra Dronninggaard. Da Manden døde solgte hun Bækkeskov og flyttede til Teglgaarden paa Frederiksberg Smallegade (den første Diakonissestiftelse, nu Aluminias Fabriker). Naar Moder og jeg skulde derud kørte vi afsted om Morgenens med den eneste daværende Omnibus fra Mdm. Andersen¹⁾ (nu Kgl. Porcelænsfabriks Lokaler paa Amagertorv). Omnibus-Kontoret laa i en umaadelig dyb lang Gaard, der saa jeg Hestene blive trukne forbi Vinduerne for at spændes for paa Gaden, naar det var i Orden gik vi ud og satte os i Omnibussen og kørte afsted, men det Hele ansåas for en saadan Rejse, at man blev hele Dagen borte. Naar der var Vask eller andre Ting for i vort Hjem blev jeg, der dengang vel var 5—6 Aar gammel, af Barnepigen fulgt til Mdm. Andersen; Pigen gik hjem igen, medens jeg af Mdm. Andersen sattes ind i Omnibussen og under Beskyttelse af Konduktøren Blicher (Steen Steensen Blichers Søn)²⁾ kørt til Smallegade, hvor Tante Carolines Tjener modtog mig. 3 Omnibusser frem og tilbage (Kl. 10, Kl. 1, Kl. 6 og Kl. 11, Kl. 4 og Kl. 9) var al den Forbindelse man havde med Frederiksberg. Den velvillige og gode Mdm. Andersen var Moder til Proprietær Bohn³⁾, som jeg senere hen i Livet har truffet som Ejer af Flensborggaard ved Glumsø. Fader og Moder kom saa Kl. 4 til Middag, alle spiste dengang Kl. 4. Tante Carolines Husstand bestod af en fattig Niece af hendes Mand som Selskabsdame, Husbestyrerinden Frk. Crone⁴⁾, 1 Tjener og 2

¹⁾ Emilie Marie Andersen, f. Mouritzen, f. 6. Decbr. 1820, † 23. Novbr. 1886; g. m. 1) Peter Andersen, f. i Aug. 1812, † 1. Maj 1850; 2) Vognmand Hans Peter Bohn, f. 28. Febr. 1808, † 22. Maj 1867.

²⁾ Senere Fotograf og Kollektør Christian Charles Blicher, f. 5. Septbr. 1816, † 9. Juli 1875. (Se J. Aakjær: St. St. Blicher III, S. 222—23).

³⁾ Peter Emil Bohn, f. 2. Aug. 1849, tidligere Ejer af Flensborggaard ved Glumsø, lever i København.

⁴⁾ Laura Smith, f. 1807, D. af Sognepræst i Hagedsted Laurentius Martinus Smith, († 1828). Baade hun og Frøken Charlotte Crone, f. 1823, betegnes i Folketællingen 1850 som Plejedøtre af Fru Caroline Smith.

Piger. Fra Teglgaarden gik en Jerntrappe ned mod Gaarden og Vejen, og en lignende Jerntrappe ned mod Haven fra en stor Trefagsstue, hvor Familieportrætterne hang, dem havde Smith købt; han havde i sin Tid af Svigerfaderen forlangt at faa begge sine Koners Penge udbetalte, derfor havde han noget, da Handelshuset faldt i 1821. Agent Duntzfelt, der var gift med den ældre Søster Henriette de Coninck¹⁾ var selv rig, og efterlod sig et blomstrende Handelshus; men ellers blev de ved Fallitten alle forarmede med Undtagelse af Smith. Hver Nytaarsdag samlede Tante Caroline hele Familien, alle sine Børn²⁾ og Søskendebørn hos sig til en stor Middag, vel 50 Personer. Fader skrev altid en Sang til denne Lejlighed og Munterheden var stor. Musik fik man ikke til Sangen, det vilde have været en ganske utilladelig Luxus, og med hele den umusikalske de Coninck'ske Familie som Sangere var Sangen altid saa falsk, saa det var en Gru, selv om den gik paa Melodien »Der er et Land, dets Sted o. s. v.«. Denne Dag saa Alle i Møde med stor Glæde og Forventning, den kære gamle Tante Caroline var rørt til Taarer, Sangen var gerne en velfortjent Hyldest til hende og blev i fin Indbinding med Brillen og 1 Buket, lagt ved hendes Plads lige før Desserten. Sidste Gang denne Fest fandt Sted var 1. Januar 1856; da Fader døde i Oktober 1856 kunde hun ikke tænke sig at have Festen den følgende 1. Januar; thi hverken Frølichs eller Moder vilde jo være tilstede og Fader var den der plejede at sætte Liv i det Hele. Selv døde hun pludselig af et Hjerteslag 25. April 1857. Tante Caroline havde hele sit Liv været vænnet til store Forhold og da hun var bleven Enke kneb det ofte for hende med al hendes Gæstfrihed, da Sønnerne havde faaet det meste; engang skulde hun have stort Middagsselskab om Fredagen, om Torsdagen gik de alle og rodede; for at Kokkepigen skulde have Ro til at lave til til næste Dag, vel ogsaa af Økonomi, spiste Tante Caroline nogle smaa stegte Rødspættehønder i Dagligstuen med sine 2 Selskabsdamer; da Døren pludselig gaar op og Onkel William Duntzfelt³⁾ i Kjole, hvid Vest og Ordner med

¹⁾ Marie Henriette de Coninck, f. 5. Marts 1774, † 19. Marts 1843, g. 22. Juli 1799 m. Agent Grosserer Christian Vilhelm Duntzfelt, f. 8. Septbr. 1762, † 20. Oktbr. 1809.

²⁾ Foruden et Barn, der døde som lille (begravet 25. Oktbr. 1814 paa reform. Kirkegaard), havde hun 3 Børn i sit Ægteskab med Smith: Marianne Christine Caroline Smith, f. 8. Marts 1815, † 1892, g. 1. Juni 1842 m. General-løjtnant, Gesandt Valdemar Rudolf Raasløff, f. 6. Novbr. 1815, † 14. Febr. 1883; 2) Michael Frederik Gustav Smith, f. 24. Maj 1816, cand. jur. Jægermester, Ejer af Rudbjerggaard, † 9. Juni 1893; 3) Gottlieb Franciscus Smith f. 11. Maj 1818, Jægermester, Ejer af Esrom Mølle, † 5. Oktbr. 1880.

³⁾ Etatsraad, Grosserer William Frederik Duntzfelt, ældste S. af det ovennævnte Ægtepar, f. 12. Juni 1792, † 12. Oktbr. 1863, g. 13. Oktbr. 1814 m. Birthe Christmas, f. 1. Decbr. 1797, † 28. Novbr. 1881.

Frue og Datteren *M a r i e*¹⁾ i nedringede Kjoler træde ind, de havde taget Fejl af Dagen; Vognen var kørt, de havde ingen Mad hjemme, og deres Folk var ude, saa de maatte blive, og efter bedste Evne delte de saa Rødspættehalerne med den forskrækkede Tante Caroline. Da denne lille Episode foregik hos denne elskelige Tante, lo man kun deraf, skønt Duntzfelts var de fornemste og fordringsfuldeste i Familien, deres Hus førtes i absolut grandios Form og de havde forsaavidt skilt sig ud fra Familien, som de ogsaa omgikkes Fremmede; hele den øvrige Familie omgikkes nemlig kun hinanden indbyrdes, i enkelte af Slægtens Huse holdt dette Princip — hvad jeg senere skal omtale — sig lige til vore Dage og gjorde Familiens Medlemmer uimodtagelig for fremmed Paavirkning og uelskværdig overfor alle fremmede.

Tante Caroline boede i de sidste Aar af sit Liv i en Villa i Frederiksberg Allé ved Siden af Forlystelsesstedet »St. Thomas«; hun havde selv fundet en Lejlighed paa Vesterbrogade i et stort Hus's Stueetage lige ved »Strygejærnet«, hvis Have gik ud til Alleen; men hendes Søn Gottlieb vilde ikke have, at h u n skulde bo sammen med andre og købte derfor Villaen for hende, hvad hun slet ikke havde Raad til; den skulde sælges om Sommeren 1857 og hun flytte, men lykkeligvis døde hun i April uden at ane det.

Inden jeg forlader denne Periode af mit Liv, maa jeg dvæle ved nogle Venner, der boede lige over for os paa Nørregade, den senere Admiral *P e t e r W u l f f*²⁾. Vi kom meget sammen, og de to smaa Døtre, den kønne *I d a*³⁾ og *M a r i e*⁴⁾ var mine Legekammerater. Wulff var Moders Ungdomsven, hun kom meget paa Kadetakademiet hos gamle Admiral Wulff⁵⁾, og man sagde, at den yngre Søn *C h r i s t i a n*⁶⁾, der var en dygtig Søofficer og døde paa de franske Antiller 1856, havde holdt af Moder; han skal have sagt, da han som ung skulde paa en Rejse, der vilde vare flere Aar: »Jeg tror, jeg forlover mig med Sophie de Coninck, inden jeg

¹⁾ Marie Michelsen, f. 4. April 1829, † 20. Marts 1871, g. 14. Maj 1856 m. Udenrigs- og Marineminister, Kontreadmiral Ove Wilhelm Michelsen, f. 28. Aug. 1800, † 20. April 1880.

²⁾ Ida Antoinette Wulff, f. 16. Marts 1845, † 14. April 1924, g. 18. Novbr. 1865 m. Højesteretssagfører Octavius Thomas Hansen, f. 5. Febr. 1838, † 21. August 1903.

³⁾ Marie Henriette Wulff, f. 5. Januar 1847, g. 12. Maj 1873 m. Sognepræst til Klim, Torup og Vust, Frederik Vilhelm Bagger, f. 18. Decbr. 1846.

⁴⁾ Kontreadmiral Jørgen Peter Frederik Wulff, f. 6. April 1808, † 8. Marts 1881, g. 18. Novbr. 1843 m. Antoinette Christiane Birch, f. 18. Juli 1823, † 30. Juli 1892.

⁵⁾ Kammerherre, Kontreadmiral Peter Frederik Wulff, f. 26. Novbr. 1774, † 2. Febr. 1842, g. 1803 m. Hanne Henriette Weinholdt. f. 12. Oktbr. 1784, † 5. Septbr. 1836.

⁶⁾ Kaptajn Christian Nicolaj Wulff, f. 21. Juli 1810, † ugift 7. Juni 1856.

rejser, saa faar jeg saadanne mageløse Breve, hun skriver saa udmærket«. Admiral Wulff malede ret gode Portrætter, han malede Fader, jeg husker Billedet, det var maaske lidt for svært og rødt (Fader havde et rundt Ansigt, men det var ikke rødt), men Bedstemoder kunde ikke udstaa det og vadskede det halve Ansigt ud med Terpentin, da Fader var død. Wulffs fik en lille Søn, som døde, da han var 1 Aar¹⁾; ham malede Wulff ogsaa, det har jeg senere set, og det var nydeligt. Med dette Barn uddøde Slægten paa Mandssiden. Da Wulffs en Gang rejste til Paris i 6 Uger, talte, tænkte og drømte Moder ikke om andet, indtil de var hjemme igen; de medbragte nogle Silkepapirs Balloner, ikke andet end et firkantet Stykke svært Silkepapir med Snore i alle 4 Hjørner og en lille Papirgondol under, men vi Børn syntes, det var vidunderligt. Da Wulffs i 1856 flyttede til den nuværende Ewaldsgade, det var det andet Sted ved Søen, tilhørende Arkitekt N e b e l o n g²⁾, hvor der var aldeles ubebygget, sagde min Moder uforsigtigt og i Fortvivlelse over, at hendes gode Venner flyttede saa langt bort: »Nu kan vi da ikke mere ses, saa langt kan man ikke naa«. Men herover blev Fru Wulff saa fornærmet, at hun tog hende paa Ordet; hvilke Anstrengelser Moder end senere gjorde for at knytte det gamle Baand, var de forgæves; selv da den ældste Datter Ida blev gift ind i Etatsraad A n d r e a s H a n s e n s³⁾ Familie, hvor Frølichs og vi alle kom, vedblev Bruddet at bestaa.

Henimod Efteraaret 1856 følte Fader sig ikke rask og i September blev han syg af Tyfus, han flyttedes under denne Sygdom fra Sovekammeret til Spisestuen, og derfra til sit eget Værelse; efter flere Op- og Nedgange i Sygdommen blev det Lørdagen den 12. Oktober en Del bedre, en Bedring der holdt sig om Søndagen; men Tirsdag den 14. Oktober Kl. 9 om Aftenen døde han stille og rolig, 52 Aar gammel. Uventet kom det alligevel; Tante Sophie Frølich var hos os, da Moder kom ind i Dagligstuen, hvor jeg sad med Tante og skrev engelsk Stil og sagde hende noget paa Fransk, som jeg tydelig kunde forstaa var noget slem, og gik saa hurtig ind igen til Fader; faa Øjeblikke efter blev vi alle kaldt ind og jeg kunde se, at Fader laa stille og livløs, hans Haar var i de 6 Ugers Sygdom blevet tyndt og graat. Sorgen var stor, han havde elsket mig grænseløst, han var min bedste Legekammerat, undertiden aabnede han alle Dørene og saa legede vi Tagfat igennem Værelserne,

¹⁾ Peter Jørgen Christian Wulff, f. 3. April 1852, † 1. Febr. 1853.

²⁾ Stadsbygmester i Kbhvn. Niels Sigfred Nebelong, f. 14. Oktbr. 1806, † 9. Oktbr. 1875.

³⁾ Grosserer i København. Etatsraad Andreas Nicolai Hansen til Kokkedal m. m., f. 14. Septbr. 1798, † 12. Dec. 1873, g. 1825 m. Emma Eliza Grut, † 26. Febr. 1865.

han følte jeg var saa ene; lege med mig kunde Moder slet ikke; det har jeg heller ikke kunnet med mine Børn.

Kort Tid efter at Fader var død kom Etatsraadinde Schönberg en Aften med sin Vogn og vilde have os med i Theatret, hun erfarede da til sin store Skræk alt hvad der var foregaaet i vort Hjem; Moder havde vel ikke sendt Bud til andre end de Nærmeste, og Aviser spillede ikke den Rolle, som nu. Dagen derpaa kom hun, god som hun var, med et smukt Kors til Faders Kiste hun selv havde bundet. Faa Maaneder efter døde hun selv. Min Moder savnede Faders stærke Haand; inden 10 Aar var gaaet, viste det sig, at hun ikke kunde styre sine egne Pengesager. De talte ofte Fransk sammen; thi Fader vilde gerne lære af Moder, der var meget klog og kunde være uhyre morsom, han var nok varmere end hun, men de holdt inderlig af hinanden og Samlivet havde jo kun varet de 13 Aar fra 1843 til 1856. Fader var en meget dygtig Forhørsdommer, og var, da han døde, lige ved at komme ind i Landsoverretten. Medens han laa syg kom Tante Stine Buntzen til ham, de To havde en længere Samtale alene; paa dette hans Dødsleje lovede hun ham at sørge for mig; hun var efter de Tidens Begreber velhavende og han var hendes eneste Brodersøn og skulde have været hendes Universalarving, nu følte han, at han skulde gaa bort før hende og vidste, at hun og Moder ikke stod særlig hjerteligt sammen; thi Moder viste hende vel al skyldigt Hensyn, men de var saa overordentlig forskellige, at et kærligt Forhold var umuligt. Moder havde sin medfødte franske Livlighed, hun elskede Mennesker, Selskaber, Klæder, Glans og Munterhed medens Tante Stine havde sin Slægts, den sydslesvigske Bondeafstammings, Præg med Hang til noget mørkt Pengepugeri; men besad tillige høj Grad af Retsind og Hæderlighed.

Moders Kaar blev meget forandrede efter Faders Død, 300 Rdl. i Pension fra Enkekassen var alt, lidt Formue (vel 4000 Rdl.) havde Fader, deraf skulde vi to leve; imidlertid lovede Onkel Lorentz Frølich Moder 600 Rdl. aarlig. Det blev saa arrangeret, da Moder endelig vilde bevare sin Uafhængighed og bo alene, at vi Søndag, Tirsdag og Fredag skulde spise hos dem samt bo hos dem paa »Blidah« om Sommeren. Dermed begyndte den Tid, hvor jeg lige saa meget levede hos Frølichs som hos Moder og blev lige saa meget opdraget af Tante som af Moder; man levede i det Frølich'ske Hjem i en underlig gammel Atmosfære fra Begyndelsen af Aarhundredet; men dette følte jeg aldrig; thi jeg elskede Tante og syntes ikke det kunde være anderledes.

Farmoder Buntzen var dybt fortvivlet ved at overleve sit eneste Barn, som hun havde stridt og levet for fra sit 19de Aar, nu stod hun 77 Aar gammel ved hans Kiste. Moder søgte at skjule for hende, hvad han fejlede; thi Tyfus var dengang absolut dødelig;

hendes Døvhed havde ogsaa længe værnet hende mod at faa Sandheden at vide; men saa fik Fader Moskuspulvere, det kunde hun lugte og kendte det fra den Tid hendes Mand døde i St. Petersborg halvthundrede Aar tidligere af samme Sygdom.

Nu vilde Bedstemoder bo alene og en lille Lejlighed blev fundet til hende i Rosengaarden Nr. 125 (Cadovius's Ejendom) Paa 1. Sal ligeoverfor Gl. Avlsgaards lave Hus, her fik hun en ung pige, som spadserede med hende og passede hende, hun var nu ogsaa blevet for gammel til at gaa alene paa Gaden. Moder lejede 4. Sal i Mellembygningen i Nørregade 20, hvori vi boede; den kostede 600 Kr. og bestod foruden af et Værelse med egen Indgang, der med Faders Møbler blev lejet ud til en Student, af et godt Sovekammer — disse 2 Værelser laa over Porten —, et Kabinet, en 2 Fags Dagligstue, en 2 Fags Spisestue og Entreen, der gik igennem hele Lejligheden, paa den anden Side laa Køkkenet og et stort lyst 2 Fags Værelse som brugtes til Pige-kammer og Skabsstue og ved Siden af Køkkenet en Alkove.

Allerede før Faders Død efter Pintseferien 1856 kom jeg i Frøken Zahles¹⁾ Skole, der laa Gl. Strand Nr. 14. Skolen var Aaret i Førvejen overtaget af Frk. Zahle efter Frk. Foersom²⁾; jeg blev sat i denne Skole, fordi vore Venner, Professor Ahrensens 2 Døtre, der var en Del ældre end jeg, havde frekventeret Frk. Foersoms Skole og var gaaet over til Frk. Zahle; de mente det var udmærket at jeg kom der. Luise Ahrensens³⁾ lovede at forberede mig dertil og i Vinteren 1856 kom jeg derfor hveranden Dag fra Kl. 2—4 for at læse med hende. Det der mest fængslede mig, var de danske Heltesagn; Kæmpeviserne, Regnar Lodbrog og hvad dertil hørte, var jeg henrykt over. Grundtvigs Aand havde den Gang begyndt at virke, navnlig i den Zahle'ske Skole og havde vakt stærk Sans for Fædrelandets Historie. Det var med Uvillie at jeg traadte ind i Skolen, thi de Veninder jeg ubetinget stod nærmest nemlig Louise Bull, Magna Meinertz og Camilla Blom⁴⁾ var komne til Frk. Jacobsens⁵⁾ store Pigeinstitut ved Frederiksholms Kanal. Den første har langt hen i Livet udøvet en stor Magt over mig; det at være hendes Veninde mente jeg var Livets højeste Lykke.

¹⁾ Skolebestyrerinde i København Natalie Zahle, f. 11. Juni 1827, † 11. August 1913.

²⁾ Skolebestyrerinde i København Sofie Foersom, † 31. Marts 1871.

³⁾ Luise Marie Sophie Ahrensen, f. 7. Aug. 1837, † 18. Juli 1909, g. 23. Oktbr. 1863 m. Sognepræst til Stenstrup og Lunde Johan Jacob Mohr, f. 5. Juli 1838, † 28. Maj 1920.

⁴⁾ Camilla Blom, f. 3. April 1847, g. 15. Januar 1870 m. fhv. italiensk Konsul, Grosserer i Kbhvn. Carl Broberg, f. 16. Juli 1846, † 26. Oktbr. 1917.

⁵⁾ Skolebestyrerinde i København Camilla Jacobsen, f. 1810, † 22. Febr. 1878. Hendes Skole laa Frederiksholms Kanal 242 B. *

Fra disse 3 blev jeg altsaa fjernet og at de 2 Døtre¹⁾ af vor Slægtning Justitsraad Godfred de Jonquières kom med mig hos Frøken Zahle var ikke tilstrækkeligt for mig, thi med dem var jeg alligevel meget sammen, men Louises Venskab bejlede jeg til og det mente jeg ikke at kunne bevare, naar vi ikke som hos Euchels vare daglig sammen. I Begyndelsen, da jeg var hos Frøken Zahle, syntes jeg dog at alt var herligt. Parolen var: at elske eller tilbede Frk. Zahle, og de Børn hun saa venligt til vare lykkelige Børn; jeg prøvede paa at opnaa nogle af disse Blikke; men forgæves, og snart fældede jeg min egen Dom over hele dette underlige »Tilbedelses Wirtschafft«. Jeg tilbragte fra Maj 1856—1. December 1862 5½ græsselige Aar der. Frøken Zahle forfulgte mig paa enhver optænkelig Maade; havde jeg gjort noget galt, blev jeg skændt urimeligt paa; var noget godt, blev det ignoreret. Det ansaaas for en Lykke at blive klappet af Frk. Zahle, naar hun daglig gik gennem Klassen; sine Yndlinge daskede hun altid, i Reglen med sin Handske; men dem hun ikke holdt af saa hun ikke engang til. Ingen Konge forstod bedre at lade være at se end hun. Skrivetimen, som hun underviste os i, var rene moralske Torturtimer, der gennemgik hun hele Klassens Synder, det vil sige — kun de Synder hun gad erindre; Alice de Jonquières var en af dem hun elskede og dog sagde hun det samme 30 Aar efter. Engang var min Forskrift skrevet ud, og vi skulde saa sige: »Jeg er færdig«. Da Turen kom til mig, svarede hun: »Saa behager det maaske Frøkenen at tage en anden«. Hvor hun kunde, kaldte hun mig »Frøkenen«. Mine Veninder vare Alice de Jonquières, Regitze Kiær²⁾, og Mathilde Møhl³⁾. Frk. Zahle — som heller ikke kunde lide hende — sagde til hende da hun — jeg troer ved Lodtrækning — var blevet valgt til at bringe en Gave til en af Lærerne: »Synes Du egentlig Du har fortjent det?« Mathilde havde ikke gjort det Allermindste; hun var endog overmaade flittig og beskeden; men nu vilde Frk. Zahle hellere have en af sine Yndlinge dertil og derfor løb hun an paa, om hun ikke kunde

1) Anna Georgiana Cécile de Dompierre de Jonquières, f. 27. Febr. 1847, g. 29. Septbr. 1871 m. Grosserer Harald Andreas Hansen, f. 24. Marts 1835, † 10. Decbr. 1902, og Alice de Dompierre de Jonquières, f. 17. April 1848, † 17. Maj 1921, g. 1. Maj 1871 m. Overretssagfører Frederik August Hartmann, f. 31. Marts 1843, † 18. Marts 1908, Døtre af Bureauchef i det slesvigske Ministerium, Justitsraad Godefroi Chrétien de Dompierre de Jonquières og Harriet, f. Lindam.

2) Regitze Christiane Johanne Kiær, f. 17. Septbr. 1848, † 1. April 1918, D. af Gesandt i St. Petersborg, Generalmajor, Kammerherre Fritz Friedrichsen v. Kiær.

3) Amalie Henriette Mathilde Møhl, f. 16. Januar 1848, D. af Sognepræst til Østykke Knud Eskild Møhl, g. 4. Maj 1892 m. Præst v. Almindeligt Hospital og St. Johannes Stiftelse i Kbhvn., Rasmus Peter Rasmussen, f. 25. Januar 1859.

gøre Barnet saa forskrækket, at hun godvillig renoncerede. Resultatet kan jeg ikke huske, men jeg tror Mathilde drog af med Gaven. Med den Slags saarende og haanlige Ytringer regnede det stadig. Engang skulde jeg efter Skolen til Tante Sophie Frølichs Fødselsdag og var klædt paa fra Morgenstunden, min Pynt bestod navnlig i et mørkeblaat Haarnæt med en blaa Baandpibe foran over Hovedet, som jeg havde faaet fra Tante Louise de Coninck i Havre; ved Morgensangen sagde hun, da hun gik forbi mig »Kronhjort«, da hun kom tilbage »Krondyr«, det var for at gøre Nar ad mig foran de andre Børn, skønt jeg intet havde sagt eller gjort. Naturligvis avlede dette stort Had og Bitterhed hos mig mod Frk. Zahle og hun kunde dog med saa lidt have vundet mig. Nu stod vi skarpt overfor hinanden; jeg gjorde Nar ad hendes Grundtvigianske Særheder, som forøvrigt en stor Kreds dengang gjorde, i de Dage var det at Knud Vallø skrev sin Persiflage over Grundtvigianerne »Emtejægerne«. Mine Kammerater og Lærerinderne i Skolen holdt jeg af og de af mig; men Skolen som saadan hadede jeg. Moder søgte at forsone mig med Skolen, men det hjalp ikke; havde jeg ikke i de Aar nydt stor Venlighed fra alle andre Sider, havde mit Liv været meget trist. Sætte mig i en anden Skole var vanskeligt; thi i de Tider vilde en saadan Omflytning være at sætte en Klik paa et Barns Navn, som det maaske aldrig forvandt. Tante Henriette de Jonquières, som i høj Grad paavirkede de yngre i Slægten, og som jeg senere hen i Livet kom til at holde uendelig af, saa eensidig paa dette Skoleforhold og holdt sin Haand over Frk. Zahle. Hun støttedes ikke alene af sin Mand, men ogsaa af sine to indflydelsesrige Svogre General K. de Jonquières og Justitsraad J. de Jonquières, der satte megen Pris paa hende og lyttede til hendes Mening, særlig i Ting, som de ingen Begreb havde om. Moder indsaa at hun — og særlig jeg — vilde komme til at trække det korteste Straa, om jeg forlod Skolen før Konfirmationen, da Fru de Jonquières holdt saa stærkt paa at jeg skulde blive og derfor maatte jeg altsaa holde ud og vedblive at være udsat for alle Frk. Zahles stadige Uvenligheder, ja Uartigheder. Mulig har hun lovet Frk. Zahle, at jeg ikke skulde komme bort; men andre var ikke saa taalmodige, f. Eks. blev Olga Sødning¹⁾, Skuespillerindens Niece, taget ud af Skolen, fordi Frk. Zahle først elskede hende over al Maade og derpaa hundsede hende, saa Barnet ikke kunne udholde det²⁾.

¹⁾ Olga Caroline Vilhelmine Sødning, f. 8. Juli 1851, † 17. April 1924, D. af Klasselotterikollektør Hans Thomas Sødning, g. 16. Maj 1872 m. Arkivar i Rigsarkivet Georg Nicolaj Kringelbach, f. 29. Januar 1839, † 14. Novbr. 1912.

²⁾ Det mærkelige Vidnesbyrd som udstedtes da Elisabeth Buntzen gik ud af Skolen og som falder godt i Traad med ovenstaaende Skildring af hendes Forhold til denne, er aftrykt i Personalhist. Tidsskrift VIII. R. 3. Bd. (1924) S. 123—24.

Nordiske Studerende i Louvain.

Af **Ellen Jørgensen.**

I 1425 grundlagdes Universitetet i Louvain. Det besøgte af Studerende fra Stifterne Liège, Cambrai, Tournay, Arras, Utrecht; enkelte kom fra Skotland; nu og da kom ogsaa en Student eller to fra de nordiske Lande. I Hovedsagen var og blev Louvain dog gennem det 15. Aarhundrede et Universitet med provincielt Præg uden stor Anseelse, men i Begyndelsen af det 16. Aarhundrede faldt en smuk Periode med Reformiver hos de ledende Mænd og Tilstrømning af Studenter, der vilde tilegne sig den ny Lærdom. Det er i Begyndelsen af Aarhundredet, at Erasmus af Rotterdam opholder sig i Louvain i flere Aar og øver betydelig Indflydelse; Spanien Ludovico Vives er der ogsaa, lærde og dygtige Mænd knyttet til det af Hieronymus Busleyden grundlagte Collegium trilingue, hvor Latin, Græsk og Hebraisk doceres. I disse Aar søgte en Del Nordboere til Louvain, deriblandt Geble Pedersen, siden Biskop af Bergen og Grundlægger af Bergen Latinskole, Christiern Torkilsøn Morsing, Vincens Lunge og Christoffer Jepsen Ravensberg, der hørte til vore tidligste Humanister, Peder Särkilaks, Finlands Reformator, endvidere Hans Tausen og Bent Arvidsen, som senere sad som Rektor i Lund og var Niels Hemmingsens Lærer i Græsk. Der er Grund til at tro, at disse Folk, som paa forskellig Vis blev Foregangsmænd, har faaet Paavirkning af den nederlandske Humanisme, som udfoldede sig saa godt i Louvain. Længe varede denne Blomstringsperiode ikke. Religionsstriden splittede de lærdes Kreds. De dristige Drømme om Reformere i Samfund og Skole blev til intet. Ved Universitetet kom den strenge Katholicisme til at raade, og da Luthers Lære vandt Sejr i de nordiske Lande, drog Studenterne derfra ikke mere til Louvain¹⁾.

Det første Bind af Matriklen fra Louvain omfattende Aarene 1426—1453 er for længst gaaet til Grunde. En Erstatning byder et Register, en alfabetisk ordnet Liste med meget faa Aarstal, som Pierre Bode udarbejdede i det 15. Aarhundrede, og som E. Reusens har offentliggjort i 1903. De følgende Matrikelbind gemmes i Rigsarkivet i Bruxelles, hvor jeg har excerperet de nordiske Navne. Professor Henry de Vocht, der havde beskæftiget

¹⁾ Jfr. Historisk Tidsskrift 9. R. III. 385.

sig med disse Ting, laante mig sine Notater, og paa samme Vis har jeg af Docent Gottfrid Carlsson i Upsala faaet Hjælp ved Identificationen af de svenske Navne. Hvad der skyldes ham, er i Noterne mærket G C.

c. 1429 Olawus de Filandia Aboensis dioc.¹⁾.

- 1430 Johannes Magni de Filandia Aboensis dioc.²⁾.

- 1437 Frater Laurentius Gere ordinis sancti Dominici de regno Suecie Opsalensis dioc.³⁾.

- 1439 Nicolaus Zwaert Aliostensis dioc.⁴⁾.

- 1440 Aleverus Zenonis de Vietborch dioc. Lundensis de Zuecia⁵⁾.

- 1441 Frater Gerlacus Johannis ordinis predicatorum Obsolensis dioc.

- 1444 Johannes Tiderici Rosirildensis dioc.⁶⁾.

- — Dominus Laurentius Mathie Rosgildensis dioc.⁷⁾.

- — Petrus Olavi Roscildensis dioc.

- 1449 Dominus Petrus Laurentii ordinis predicatorum⁸⁾.

- 1450 Petrus Moert Lincopensis dioc. de regno Swecie⁹⁾.

1455 ¹⁶/₆ M. Henricus Conradi ¹⁰⁾ } Upsalensis

— — Catillus Karoli de Suecia¹¹⁾ } dioc.

¹⁾ Olaus Johannis var hans Navn i Følge det artistiske Fakultets Bog under Aar 1432. (Reusens: Matricule de l'université de Louvain 202). »Olaus Johannis magister universitatis Lovaniensis« er indskrevet i Leipzig ²³/₄ 1438. (Erler: Die Matrikel der Universität Leipzig I 124).

²⁾ Johannes Magni var 1431—1432 i Paris. Siden forekommer han som Ærkedegn i Åbo. (Leinberg: Finska studerande vid utrikes universiteter före 1640. Skrifter utg. af svenska literatursällskapet i Finland XXXIV 39).

³⁾ Nævnes 1444 som Broder i Stockholm Dominikanerkloster, og 1453 og 1467 som Lektor i samme Kloster. (Stockholms stads jordebok 1420—1474, S. 134, 229, 339). GC.

⁴⁾ »Nicolaus Swert« immatrikuleret i Leipzig ²³/₄ 1438. (Erler I 124).

⁵⁾ »Alverus de Werdenborch« i det artistiske Fakultets Bog under Aar 1442 (Reusens 12).

⁶⁾ I Paris 1445. (Denifle et Chatelain: Auctuarium chartularii universitatis Parisiensis II 645).

⁷⁾ I Paris 1445. (Ibid.).

⁸⁾ »Petrus Laurentii de Suecia ordinis predicatorum admissus ad concilium universitatis anno 1452 6. Kal. Junii. (Valerius Andreas: Fasti academici studii generalis Louaniensis 89). — Maaske er han identisk med den »Petrus Laurentii de Splendan« af Skeninge Dominikanerkloster, som 1475 udnævnes til Generalvikar for at reformere Ordenens Mandskloster og Kvindekloster i Skeninge. (Hist. handlingar XVIII 14).

⁹⁾ Petrus Magni Moert var Kannik i Linköping og artium magister i 1459 og blev af Paven udnævnt til Domprovst i Linköping. (K. H. Karlsons Afskrifter fra Vatikanet i det svenske Rigsarkiv). Han blev i dette Embede til sin Død 1472. (Linköping biblioteks handlingar I (1793) 93). G C.

¹⁰⁾ »Henricus Conradi de Upsalia magister in artibus Liptzensis« immatrikuleredes i Rostock ⁷/₅ 1454. (A. Hofmeister: Die Matrikel der Universität Rostock I 101). G C.

¹¹⁾ Kettil Karlsson Vasa, Bisp i Linköping, død 1465. G C.

- 1476 Wilhadus Vries Ripensis dioc. de Dacia ¹).
- 1503 ¹⁵/₅ Frater Pallio Johannis de Dacia presbiter Lundensis dioc. ordinis Carmelitarum. In theologia.
- - Frater Petrus Hemminghi de Dacia presbiter dioc. Roschaldensis ordinis Carmelitarum. In theologia.
- 1505 Jun. Seuerinus Andree de Dachia Ripensis dioc. ²).
- Oct. Nicolaus de Dacia Ripensis dioc.
- 1510 ¹⁹/₈ Ditleus Smiter de Copenhofen Rochildensis dioc. ³).
- 1513 Dec. Ghybernus de Norwegia Nidrogensis dioc. ⁴).
- 1514 ²⁰/₅ Dominus Christianus Nicolai de villaggio Stabi dioc. Ripensis regni Dacie.
- - Cristianus Torchilli de Nicopia in regno Dacie ⁵).
- 1514 ³/₈ Johannes filius Absolonis Valkendorf de Nykoping in regno Dacie ⁶).
- - Vincencius filius Vincencii Yuori de Stegis opido in Dacia ⁷).
- - Cristoferus filius Jacobi Jacobi de Halangia insula in Dacia ⁸).
- 1515 ¹⁹/₁₁ Gerlacus Johannis de Suetia de Helsingia dioc. Obsalensis ⁹).
- 1516 Fbr. Georgius de Dacia dioc. Slesuicensis.
- 1516 ²⁸/₈ Nicolaus Banc de Dachia Otoniensis dioc.
- - Gitmarus Nicolai de Dachia Ripensis dioc.
- 1517 ²⁷/₃ Magister Boetius de Dacia.
- 1517 ¹⁴/₅ Petrus Sarquelayx de Fynlandia Filfandensis dioc. ¹⁰).
- ⁴/₈ Andreas Benedicti de Suwecia clericus Scarrensis dioc.
- ²⁹/₈ Johannes Missenheim de Hafnia in Dacia Roschildensis dioc. ¹¹).

¹) Villads Friis, Kannik i Ribe? (Kirkehistoriske Samlinger I 260. — Ny kirkehistoriske Samlinger I 89).

²) Søren Andersen, Kannik i Ribe. (Ny kirkehistoriske Samlinger I 418).

³) Ditlev Smither, Diplomat i Christian II's Tjeneste.

⁴) Geble Pedersen, siden Biskop af Bergen.

⁵) Christiørn Torkilsøn Morsing.

⁶) Hans Valkendorf skriver til Broderen Ærkebiskop Erik Valkendorf fra Louvain 23. April 1515. (Ny danske Magazin II 121).

⁷) Vincens Lunge. Jfr. Hans Gram i Videnskabernes Selskabs Skrifter IV 258.

⁸) Christoffer Jepsen Ravensberg, Kannik i Roskilde.

⁹) »Magister Gerlacus canonicus Upsalensis« døde 1525 eller 1526. (Nordisk tidsskrift för bok- och biblioteksväsen I 174). G C.

¹⁰) Petrus Särkilaks, Finlands første Reformator. (Leinberg: Finska studerenda vid utrikes universiteter före 1640. Skrifter utg. af svenska literatursällskapet i Finland XXXIV 56).

¹¹) Hans Meissenheim, Ambrosius Bogbinders Broder. (Historisk Tidsskrift III 614).

- 1517 ²⁹/₈ Johannes filius Nicolai Johannis de Melfardia in
Dacia Otoniensis dioc.
— - Cristianus filius Mathie Nicolai de Ripis in Dacia
Ripensis dioc.
— Aug. Lambertus Andree de Dacia Ripensis dioc.¹⁾
— ¹⁹/₁₀ Bero Nicolai de Finlandia sub episcopo Aboensi²⁾.
1519 ¹⁰/₁₂ Nicolaus Petri Colm de Dachia.
1522 ¹²/₉ Dominus Johannes Thausen de Andwortsog Roschil-
densis dioc.
— ¹⁷/₁₂ Georgius Canutus de Dachia Arusiensis dioc.
— - Nicolaus Tezonis de Dachia Roskildensis dioc.³⁾.
1523 Joannes Olai de Dacia.
— Petrus Nicolai de Dacia.
1524 ¹⁷/₅ Georgius Julius Dachus.
— - Theodericus Roseus Dachus.
— ³⁰/₈ Vincentius filius Jacobi Nicolai de Malmogia in Datia.
1527 ²⁷/₆ Aluerus Amadei de Aslodia.
— - Erricus Tordonis de Aslodia.
1528 ²⁷/₈ Benedictus Aruidi ex Dania.⁴⁾
1529 ¹⁸/₅ Jacobus Jaspars Danus Arthusiensis⁵⁾.
— ⁴/₁₀ Dominus Thuo Hagen filius Hisberni de Dania presbiter
Lundensis dioc.⁶⁾.
1530 ¹⁹/₇ Yuarus Lucke de Cestrop in Dacia⁷⁾.
1531 ⁸/₈ Dominus Petrus Joannis ex Norwegia.
— ⁷/₉ Gauto Scrap ex Norwegia dioc. Nidrosiensis⁸⁾.
1533 ¹⁷/₂ Petrus Hwydt } Dani Roschildensis dioc.
— - Melchior Glob⁹⁾ }
— ²⁹/₇ Malguardus Worne Danus dioc. Roschildensis¹⁰⁾.

1) Lambert Andersen, Kannik i Ribe, Kong Christian II's Mand.

2) Bero Nicolai de Finlandia er i Paris og tager sine Grader i det artistiske Fakultet i 1519. (Livre du receveur de la nation d'Allemagne 1494—1530 fol. 185, 189'. Universitetsarkivet i Sorbonne Reg. 91).

3) Claus Rosengaard, Søn af Tetz Jensen Rosengaard. Kannik i Roskilde.

4) Bent Arvidsen, Rektor ved Domskolene i Lund.

5) Humanisten Jakob Jespersen. (Historisk Tidsskrift 5 IV 302).

6) »Tuuo Esberne Lundensis dioc.« er i Paris og tager sine Grader i det artistiske Fakultet i Aarene 1515, 1516. (Livre du receveur de la nation d'Allemagne 1494—1530 fol. 153, 166. Universitetsarkivet i Sorbonne Reg. 91).

7) Danmarks Adels Aarvog XX 269.

8) Gaute Toraldsen. Immatrikuleret i Cölln ⁴/₆ 1528.

9) Melchior Glob (Danmarks Adels Aarvog VIII 135).

10) »Marcus Orne Danus« immatrikuleret i Marburg ¹³/₁₁ 1536. (Kirkehistoriske Samlinger 5 I 282). Kannik i Roskilde. (Danmarks Adels Aarvog XXI 477).

- 1533 $12/8$ Franciscus Brockenhouze dioc. Rosschildensis ex regno
Datie¹⁾.
 1536 $2/5$ Henricus Nicolai de Nyddrosia ex regno Norwegie.
 — $22/5$ Ericus Kooren ex regno Swecie.
 — $31/5$ Hermannus Scheelen Danus²⁾.
 — - Joannes Letken ex ducatu Olsatia.
 1537 $25/8$ Jaspar Holsaticus.
 — $11/10$ Johannes Vossius ex Dacia³⁾.
 1538 $14/3$ Bernardus Sestede Holsatus Bremensis dioc.
 — $5/7$ Bertramus Powisch Holsatus..

¹⁾ Den kendte Frands Brockenhuus til Egeskov. Om hans litterære Interesse vidner flere Bøger, han har ejet, og som nu findes i det kgl. Bibliotek.

²⁾ Herman Skeel er immatrikuleret i Wittenberg $14/7$ 1531, i Marburg $13/11$ 1536. Jfr. Helge Haar: Herman Skeel. En dansk Adelsmand blandt tyske Reformatorer og Humanister. Kirkehistoriske Samlinger 5 V 20.

³⁾ Hans Foss, Læsemester ved St. Knuds Kirke siden Sognepræst ved Graabrødre Kirke i Odense.

Familien Walter paa Ringerike.

Af Arkivar **E. A. Thomé.**

Da afdøde Professor Camillus Nyrop samlede Materialier til sin i 1887 udgivne omfangsrige Biografi af den bekendte Stifter af det Classenske Fideicommiss Generalmajor **J o h a n F r e d r i k C l a s s e n**, søgte han ogsaa Oplysninger om Generalens Moder **M a r i a W a l t e r** og hendes Slægt i Norge. Hvad der dengang kunde skaffes tilveie herom, var ikke ret meget, og det var ikke engang ganske sikkert, paa hvilken Maade Moderen skulde knyttes til den Slægt Walter, der i det 18de Aarhundredes 1ste Halvdel havde mange Medlemmer paa Ringerike, skjøndt det maatte ansees sikkert nok, at ogsaa Classens Moder hørte hjemme her. Da det imidlertid kan have sin Interesse at faa ikke alene dette Spørgsmaal fuldstændig opklaret, men det ogsaa af andre Grunde kan være ønskeligt at faa de forskjellige Spørgsmaal, der knytter sig til Slægtens Navn og Udbredelse, belyst, skal jeg nedenfor give nogle Bidrag til Slægtens Historie, hvortil jeg føler mig saa meget mere opfordret, som det væsentligste af, hvad der meddeles herom i Professor Nyrops fortjenstfulde Arbeide om Generalmajor Classen, stammer fra de Undersøgelser, som afd. Rigsarchivar Huitfeldt-Kaas og jeg selv efter Professor Nyrops Anmodning foretog.

1. FOGDEN JACOB LUTH.

Familienavnet Walter er selvfølgelig ikke noget oprindeligt norsk Familienavn. Men hertil Landet kom det fra Danmark, hvortil det uden Tvivl er kommet fra Tyskland. Under 10. Sept. 1664 sees ogsaa Rentemester Henrik Müller at have anbefalet Statholder Ulrik Fredrik Gyldenløve sin »Søstersøn« Jørgen Walter, der var kommen til Norge, om at skaffe ham en Ansættelse der. Dette maa han ogsaa have opnaaet. Men Søstersønnen kan næppe have været nogen særdeles paalidelig Person. Thi et Par Aar senere, nemlig i 1666, anholdt Niels Toller Oberst Hans Jacob Schiort, der i Statholder Gyldenløves Fravær bestyrede Statholderembedet, om at hans forrige Tjener Jørgen Walter, der ikke havde gjort Rede og Rigtighed for sig og »som opholder sig paa Ringerike«, maatte arresteres af Garnisonssoldater og at Fogeden sammesteds Jacob Luth maatte paalægges at være Soldaterne behjælpelige. I 1665 var Jørgen Walter arresteret paa Bragernæs, hvor han 8. Aug. var indstævnet for Bythinget af Peder Nielsen Gaardmand i Chri-

stiania og Hans Lum for Gjæld til dem. Han lovede at betale, hvis han fik Dilation, da han var en fremmed og ingen Venner havde der, men vel paa andre Steder og at »hans Broder« var her i Landet, tilmed ei selv agtede at reise noget Steds hen. Citanterne var villige hertil, naar han stillede dem tilstrækkelig Caution for at han vilde blive tilstede. Men Retten eragtede, at han skulde blive i Arrest til han betalte eller stillede Cautionsmænd for Beløbet. Om Jørgen Walter har været i Slægt med Fogden Jacob Luth kan vistnok ikke sees. Men der kan dog næppe være Tvivl om, at der har bestaaet et meget nært Slægtskab mellem dem. Thi skjøndt Jacob Luth hverken selv førte Familienavnet Walter eller i levende Live af andre kaldes med dette Familienavn, kan der dog ikke godt være nogen Tvivl om, at han er den Luth Walters Søn Jacob Luth, der omtales i en Sag paa Bragernæs Thing 26. Aug. 1665. Her havde Tiendeskriveren Jens Grønbech indstævnt en Skipper Thorstein Eriksen fra Tjømø, fordi han havde indtaget en Last med Bord, uden at de var angivne paa Toldboden før de vare indlastede. Under Sagen oplystes det, at Bordene tilhørte Luth Walter paa Bragernæs, der havde faaet Bordene af sin »Søn Jacob Luth«, og at han ikke havde kunnet opgive Bordene, fordi han ikke vidste, hvor mange Bord Skibet lastede. Skipperen havde nemlig ment, at Fartøiet tog 1500 Bord, men det viste sig, at det kun lastede 1000 Bord. At den her nævnte Jacob Luth, der var Søn af Luth Walter, der i alle Fald da var paa Bragernæs, er den samme som den før nævnte Foged paa Ringerike Jacob Luth kan der saa meget mindre være nogen Tvivl om, som Fogden netop var en stor Sagbrugs- og Trælasthanhandler. Og paa Skiftet efter sin Datter Helene Walter 1715 samt i en senere Retssag kaldes ogsaa Fogden udtrykkelig »Jacob Luthsen Walter«. Det er vel derfor sikkert, at Fogdens rette Familienavn har været Walter og at han har bortkastet dette og alene brugt Fadersnavnet Luth eller Luthsen. De fleste af hans Børn findes ogsaa igjen at have optaget Familienavnet Walter, medens enkelte af Sønnerne kaldte sig Luth. Det er vel ogsaa det sandsynligste, at Fogden Jacob Luth har været i meget nær Slægt med Nils Tollers Tjener Jørgen Walter og at det netop er af denne Grund, at denne i 1666 har søgt sin Tilflugt til Ringerike, hvor Fogden boede i Hole Prestegjeld. Muligens er Jørgen Walter senere kommen i Statens Tjeneste. Thi den 26. Aug. 1670 blev en Jørgen Walter Tolder i Arendal med 200 Rdl. i aarlig Gage og efterfulgte her vistnok sin Svigerfader Nils Trane, der 19. Sept. 1656 var bleven Tolder der og hvis Datter Anna Maria Jørgen Walter 14. Mai 1670 fik kgl. Bevilling til at ægte uden Lysning og Trolovelse. Moderen hed Inger Knudsdatter. Længe kan dog Jørgen Walter næppe have været i Embedet. Thi allerede

22. Juli 1676 fik Rasmus Rasmussen Fischer Bestalling som Tolder i Arendal fra 1. October s. A. og Walter maa vel saaledes da have været afgaaet fra Embedet.

Fogden Jacob Luth havde i alle Fald en Broder, der hed Knud Walter. Thi 14. Aug. 1665 blev der i Hole thinglæst et Pantebrev, dat. Helleland 1. s. M., paa 2500 Rdl. »udgivet af Ko. Ma. Foged Jacob Luth til sin Broder Knud Valter, Materialskriver paa Bremerholm«, hvorved han til Brugelighed i 9 Aar 3 Uger pantsatte ham følgende Eiendomme, nemlig: Stixerud, 15 Lpd. Tunge, Aasterud, 1½ Fj. Tunge, Hejren, 1 Fj. Tunge, Kolbjørnsrud med Braaten, 1 Fj. Tunge 2 Skind, Torgerud, 3 Lpd. Tunge, Skougmarken, 2 Skind, Pjaaken, 1 Skind, alle i Hole, og Enbretnæs paa Modum 1 Skpd. Tunge, samtlige med Bygsel. Materialskriver Knud Walter var gift med Catharina, som han 13. Januar 1677 fik kgl. Bevilling til at begrave om Aftenen. Hvorvidt den foran nævnte Luth Walter, der var Fader til Fogden Jacob Luth paa Helgeland, ogsaa er identisk med den Luth Walter, der i 1665 erhvervede et Gravsted i Trinitatis Kirke i Kjøbenhavn, hvor han blev begravet 30. Sept. 1668, vides ikke. Hans Enke »Magdalene« (Malene) Luth Walters fik 23. Juni 1674 kgl. Bevilling til at begraves om Aftenen og hun nedsattes i Mandens Begravelse 3. Juli s. A. Det er ikke umuligt, at det er en og samme Person, da Kombinationen Luth Walter vistnok er temmelig enestaaende og det er derfor meget sandsynligt, at baade Jørgen »Walter« og Jacob »Luth« ere hans Sønner. Jacob Luths ældste Datter hed netop »Malene«, hvilket ogsaa kunde tyde paa, at hans Moder havde dette Navn. I saa Tilfælde vilde hans Søster være den Catherine Walter, der blev begravet i Trinitatis Kirke 3. Okt. 1670 og som var gift med Fredrik Verdelman, der begravedes sammesteds 12. Sept. 1687, hvis 2den Hustru Margrethe Vilders, begravet i Nicolai Kirke 1708, havde mange Eiendomme i Norge.

I ethvert Fald var Jacob Luth allerede 1657 Foged i Ringerike og Hallingdale Fogderi, i hvilket Embede han efterfulgte Hans Nielsen, der endnu var i Embedet 14. April 1657. Sandsynligvis tiltraadte Jacob Luth som Foged 1. Mai s. A., da han sees at være i Embedet 13. Juli s. A. Men han var ikke i Bestillingen i ret mange Aar. Thi han maa være afgaaet i 1667. Om dette skyldes Uregelmæssighed fra hans Side eller om han muligens har fundet det heldigst at resignere Embedet, fordi hans private Interesser som stor Trælasthanter er kommen i Kollision med hans offentlige Stilling, er muligens tvivlsomt. Der førtes mange Klager over ham af Almuen og han synes ogsaa at have været beskyldt for ulovlig Tømmerhugst. — Den 12. Juni 1665 klagede Jørgen Lauritsen (paa Hønen i Norderhovs Prestegjeld) fra Christiania til Stathol-

deren »over den store og uhørlige Forurettelse« Jacob Luth »som en Øvrigheds Mand, der paa Stedet« imod sin Embeds Pligt, kgl. Statuter og Love havde tilføjet ham, der var betroet Trælasthandler Frants Nielsens Sagbrug i Skjerdalen, idet han uden Lov og billig Aarsage »med 10 tilsammen rottede bevæbnede Karle« havde overfaldt ham paa morderisk Vis og undsagt ham paa Livet, hvor han traf ham, hvilket han beviste ved at indsende skriftlig Erklæring fra 3de Mænd, som selv havde været tilstede. Han søgte derfor om at Jacob Luth maatte tilfindes at stille Caution, eftersom han ellers »for sit Livs Fortabelse« ikke turde understaa sig at indfinde sig ved hans Husbonds Brug, at en anden Foged maatte beskikkes til at lede Sagen og at Jacob Luth maatte sættes under Tiltale af Fiskalen. Statholderen resolverede under 5. Juli s. A., at Jacob Luth skulde lade Supplikanten »uberørt« og hvis han enten af Fogden eller af andre efter Fogdens Tilskyndelse vederfores noget som helst Ondt, da skulde han stande til Rette og lide for sin Gjerning, at Supplikanten selv skulde udføre sin Sag mod Fogden ved ordinær Rettergang og for den ordinære Sorenskriver og at den nærmeste Foged paa kgl. Majt.s Vegne skulde være tilstede og at Fiskalen skulde under Proceduren observere Hs. Maj. Interesse.

Som en Følge heraf udtog ogsaa Jørgen Lauritsen 14. Aug. 1665 en Rigens Stævning mod Fogden Jacob Luth for ærerørige ord og crimen læsæ majestatis. Sagen blev behandlet ved et Extrathing i Hole 12. Oct. 1665, hvor Fiskalen Jacob Lauritsen ifølge Statholderens Ordre af 5. Juli s. A. administrerede Retten, men efter Vidneførseler og Sagens Behandling i flere Sessioner blev Jacob Luth ved Dom 16. Novbr. s. A. frikjendt. Han vedblev derefter flere Aar fremdeles som Foged.

Men det er vel ikke usandsynligt, at Jacob Luth under disse Omstændigheder frivillig har kvitteret Embedet. I ethvert Fald maa han kort efter have ophørt at være Foged paa Ringerike, i hvilken Bestilling han efterfulgtes af Christen Christensen, der 28. Juli 1670 fik Bestilling som Foged. Det maatte ogsaa saa meget mere være Grund for ham til at resignere Bestillingen, som han var en stor Jordegods- og Skoveier, der drev en betydelig Sagbrugsvirksomhed og Tømmerhandel. Saaledes sees det, at han baade i 1690 og 1691 paatog sig at levere Mads Jensen Wiel paa Strømsø betydelige Leverentser af Tømmer og Bord, dels ved Svangstranden paa Ringerike, dels paa Strømsø. Han har øiensynlig navnlig lagt an paa at skaffe sig Skoveiendomme. Saaledes solgte han 15. Januar 1697, thgl. 5. Juli s. A., Halvparten i Gaarden Østre Hersund i Norderhov til Mogens Olsen Hoxrud, men han forbeholdt sig ved Salget al Masteskogen, medens Mogens fik Jorden og Saugtømmerskogen. Han havde ogsaa allerede meget før kjøbt

en Del af Skovstrækningerne i Nordmarken, idet han ved Skjøde af 25. Sept. 1668 af Statholder U. F. Gyldenløve paa Kongens Vegne havde tilforhandlet sig Pladsen Dybendal paa Krogskoven, af Skyld $\frac{1}{2}$ Hud med tilhørende Vande lille og store Flaatern, trede Huchvande med Fos, Svartvand, Botneren, 2de Bliksjøvande, 2de Laakevande og Aabothjenet, alt i Hadelands Alminding, hvilket Skjøde blev kgl. confirmeret 30. Oct. 1668. Men Jacob Luth solgte det dog igjen alt allerede 12. Januar 1669 til hans Eftermand som Foged Christen Christensen, som 2. Sept. 1670 overdrog Halvdelen til Peder Nilsen Leuch i Christiania og ved Skjøde af 30. Novbr. 1701 ogsaa den øvrige Halvdel til Sønnen Morten Pedersen Leuch. Jacob Luth skal ogsaa have drevet Bergværksdrift, idet han paa Gaarden Garhammers Grund havde et Kobberværk. Smeltehytten var opført ved Garhammerfossen i Soknedalen, ikke langt fra Gruberne i Kittelsbyaasen, hvor der endnu skal findes rustet Kobbermalm. Men Misforstaaelser mellem ham og hans Medinteressenter gjorde, at Værket meget snart forfaldt og efter en kort Tid blev nedlagt. I 1700 eiede han ogsaa Halvdelen af Næs Hengsle i Aadalen, da han 12. Febr., tgl. 6. Marts s. A., tillod Stiftamtmand Mathias de Tonsberg det til Flødning mod en aarlig Afgift af 5 Rdl.

Ved sin Død i 1706 paa Helgeland var han en meget velsitueret Mand. Men dette forhindrede ikke, at han jammerlig klagede over sin Fattigdom. Det var ham ganske umuligt at udrede de paalagte — vistnok ogsaa høist trykkende — Skatter. Da han i 1691 skulde lægges i Kop og Ildstedskat, sendte han 6. Juni 1692 Sognepresten Hr. Henrik Opdahl en Skrivelse, i hvilken han høiligen besværede sig over Skatten: »Han var en fattig Mand, som sidder med 17 Børn, fast alle smaa, og intet andet havde at leve af end en ringe Bundegaard, maatte stadig taale militær Execution; hans 2de Sagbrug i Skjerdalen, der var hans Kones Odel¹⁾, var ved seneste Saug-Commission aldeles afsat og nedlagte« og alt det Tømmer, som skulde skjæres derpaa »ikke af ringe Værd«, hvori alle hans Midler stod, var siden den Tid opraadnet og aldeles ødelagt. Og hvad der endnu var i Behold var ved en Ildebrand forleden Aar opbrændt. Det var saavel Presten som Fogden vel bekjendt, at flere af hans Creditorer i forrige Aar havde erholdt Dom over ham til mere end 500 Rdl., for hvilke der var gjort Udlæg hos ham. Ja

¹⁾ Hvorledes det forholder sig hermed er ikke rigtig klart. Ifølge den efter kgl. Ordre af 12. Mai 1683 under 9. Decbr. 1684 afholdte Besigtelse af Sagbrugene paa Ringerike eiede Jacob Luth 2de Sagbrug paa Pladsen Pjaakeruds Grund, som han havde kjøbt 28. Novbr. 1659 af Peder Bjerud paa Modum. Han havde ingen Bevilling derpaa og havde uden Tilladelse flyttet Sagene høiere op i Elven. De havde en aarlig Skur af 30000 Tylter Bord.

Presten kunde selv bedst attestere, at han for Gjæld fast havde maattet udsætte alt sit Gods, saa han ikke engang eiede saameget, »som jeg fast kan helde mit Hoffvedt til«. Han mente derfor at han maatte være fri for at svare Skatten, saa meget mere som der ingen Grund var til at han mere end andre Bønder paa Stedet skulde lægges i Skat, og han ender sin Skrivelse med følgende Ord: »Jeg kan vel ikke nægte, at jeg jo uværdig har havt den Ære og en Tid lang tjent for Foged her i Landet i vores allernaadigste Arvekonge og Herris sl. og høilovlig Ihukommelse Hrr. Faders Tid. Men det er nu henimod en ti og tyve Aars Tid siden, og det fast i de besværligste Orlogstider, vi har havt her i Landet, hvorfor jeg og mest satte det lidet til, jeg ved langvarig Hoftjeneste havde forhvervet mig. Nød og for min Tjeneste saalænge jeg var i dette Ombudet, ganske ringe Løn, ikke mere end som omtrent til 30 Dlr., at jeg deraf lidet kunde forfremmes. Saa dette med andet ingen Aarsag kunde være, hvorfor jeg denne Kop og Ildstedskat skulle udgive. Hvad ellers min Gang og Sæde er anlangende, da er jeg derfor ikkun lidet omhyggelig, eftersom jeg er en gammel Mand, som gaar snart paa Bredden af Graven og lader mig gjerne nøie med hvad Plads, man vil unde mig, om jeg af en Hændelse kom i i nogen Samkvem, som ellers meget sjælden sker«.

Rentekammeret fandt, at han ikke kunde regnes for at være en Bonde og deciderede derfor, at det skulde godtgjøres enten ved et Thingvidne eller Amtmandens Attest, at han ikke kunde betale Skiftet efter Jacob Luth blev — som nævnt — afholdt paa Helgeland 3. Aug. 1706. Selve Skiftet haves ikke. Men en Extract deraf er indtaget i en senere Proces om nogle af Boets Eiendomme. I 1664 boede Jacob Luth paa Gaarden Midthang i Hole, hvorimod Helgeland dengang beboedes af en gammel Presteenke. Denne Presteenke var vistnok Maren, Hr. Knuds (9: Maren Nilsdatter, Enke efter Hr. Knud Madsen Lund, Sogneprest til Hole, der døde 1633), der 23. Aug. 1664 pantsatte Jacob Luth 1 Pund i Helgeland for 100 Rdl. Fra denne Tid har han vistnok været bosat paa Helgeland, som han i alle Fald eiede 31. Mai 1672 og hvor han som nævnt ogsaa døde. Ved sin Død eiede han Helgeland med Domholt, af Skyld 3½ Skpd. 2 Lpd. Tunge m. B. over 2½ Lpd., der var Hole Presteboel beneficeret, Gaarden Nr. 24 Frøshov, af Skyld 3½ Skpd. Tunge, Pjaakerud, af Skyld 3½ Skpd. Tunge, Roseng, 1½ Skpd. og Stixrud 3 Fjerdinger, de sidste i Norderhov Prestegjæld. Gaardene Frøshov, Solberg, af Skyld 12 Lpd. Malt m. B. (der ikke nævnes paa Skiftet), Aasterud, af Skyld 1½ Fjerding m. B. (der heller ikke nævnes) og Stixrud fik han 6. Mai 1661 til brugeligt Pant i 7 Aar af Julius Christensen, en Søn af Lagmand Christen Laugesen, og disse Eiendomme er vel senere ikke blevne indløste.

Helgeland blev paa Skiftet taxeret for 700 Rdl., Pjaakerud for 150 Rdl. og Stixrud for 250 Rdl. Enken fik i det Hele paa sin Part over 1800 Rdl., deriblandt for sin Levetid Helgeland med Domholt og Frøshov. Boet var saaledes ved Jacob Luths Død meget velstaaende. Han var 2 Gange gift:

- 1) i Hole c. 1660 med *G u n h i l d E s k i l d s d a t t e r*, der vistnok er død paa Helgeland c. 1665 eller muligens noget senere, idet det maa antages at Jacob Luth ikke har giftet sig paany før c. 1672. Med sin 1ste Hustru havde Jacob Luth kun 2 Børn, der levede ved hans Død. Men der har muligens været flere Børn, der ere døde i ung Alder.
- 2) i Hole c. 1672 med *A n n a C h r i s t e n s d a t t e r*, der uden Tvivl var født paa Mo i Hole 1649, † paa Helgeland 29. Sept. 1719 (begr. 9. Oct. s. A.), 70 A. 1 M. 15 D. gl., Datter af Christen Andersen Mo¹⁾. Skifte efter Anne holdtes paa Helgeland fra 16. April 1720 til 28. Oct. 1721. Registrering i Boet var holdt 10. Oct. 1719. Boet eiede Helgeland, 4½ Lpd. Tunge, Hovin, 5 Fjerd. med Bygsel, Pjaakerud, 3½ Lpd. Tunge, Midthaug, 4½ Fjerding, Grefsrud, 1 Fj. Fjeldstad, 12 Skpd. m. B., Søndre Sætrang i Hougs Anneks, 5 Skpd., en Del i Søhol, samt Skjerven, 1 Fj., alt paa Ringerike. Som man ser har Boet nu tildels andre faste Eiendomme end ved Jacob Luths Død, saaledes at hun maa have erhvervet disse under sin Enkestand.

I den Specification, Fogden Jacob Luth under 28. October 1686 fremlagde over det Jordegods, han eiede, muligens i Anledning af Skifteopgjør med sine Børn af 1ste Egteskab, nævnes heller ikke andre faste Eiendomme end Helgeland, Frøshoug, Pjaakerud samt Gaarden Hundstad, af Skyld 1 Skpd. Tunge med Bygsel, som han under 17. Juni 1690, thgl. 7. Juli s. A., mageskiftede til Svogeren Ole Christensen Moe mod 3 Fjerdinger i Gaarden Fjeldstad. Boets samlede Formue beløb sig til 5010 Rdl. 2 *ℳ* 19 *β* og Gjælden til 1710 Rdl. 7 *β*, saaledes at der i det Hele blev tilovers 3300 Rdl. 2 *ℳ* 12 *β*, der skulde deles mellem Enken og samtlige Børn. Enken havde under 6. Aug. 1706 faaet Amtets Bevilling til at beholde sine umyndige Børns Arv efter Faderen, saalænge de vare i umyndige Aar og ligeledes sin fraværende Stedsøn Luth Walters Arv,

¹⁾ Hun havde en Broder Ole Christensen Mo, der (efter 1673) blev gift med Anne Cathrine, en Søster af Torkild Olsen Hønen, som var gift med Edel Malene Walter. — I Hesselbergs Efterret. ang. Strømsø, S. 131 heder det, at Jacob Luth var gift med »Anne Ask Bartholin«. Muligens kan Anne Christensens Fader Christen Andersen Moe have været gift med en Frk. Bartholin, men herom vides intet. Det er neppe Grund til at antage at Faderen selv har hørt til Familien Bartholin, som neppe heller paa denne Tid havde Medlemmer i Norge.

da han var i Udlandet. Helgeland blev paa Skiftet udlagt Sønnen Jacob Walter. Hvor mange Børn, der har været i Fogden Jacob Luths 2det Egteskab er maaske tvivlsomt. Kun 14 Børn kjendes. Men i sin Klage i 1692 siger han selv, at han sidder med »17 Børn, fast alle smaa«. Der maa saaledes dengang i det mindste have været et Barn i Live, som er død før Faderen. Det kan derfor godt være muligt, at der i Fogden Luths Egteskaber kan have været flere Børn, der ere døde før ham. De af hans Børn, der kjendes, er 2 af 1ste Egteskab og 14 af andet, altsaa tilsammen 16 Børn.

2. JACOB LUTHS EFTERSLÆGT PAA MANDSSIDEN.

Som foran oplyst havde Jacob Luth ved sin Død 16 Børn, 2 af første og 14 af andet Egteskab. Den indbyrdes Orden mellem disse Børn er noget usikker, men de antages efter de under Skiftet efter ham og hans 2den Hustru og efter de Oplysninger om deres Alder, der kan uddrages af Kirkebøgerne, at følge efter hinanden i følgende Orden:

- a 1¹. L u t h J a c o b s e n W a l t e r. Han er født i Hole c. 1661 og var ved Faderens Død i 1706 i Udlandet. Han maa være død ugift eller i alle Fald uden at efterlade sig Børn, før 1715, da han ei nævnes som Arving efter Halvsøsteren Helene Walter, hvis Skifte holdtes i Oslo 29. Januar 1715.
- b 1¹. E d e l M a l e n e J a c o b s d a t t e r W a l t e r, født i Hole 1663, † paa Gaarden Hafnor i Hole 1720 (begr. der 15. Juni s. A.), 57 Aar ÷ 2 M. gl.

Gift i Hole Kirke c. 1685 med Lensmand i Norderhov T o r k i l d O l s e n »H a f n o r« eller »H ø n e n«, født paa Vestre Hønen i Norderhov i 1659 [var i 1666 8 A. gl.], † paa Hafnor 1722 (begr. 8. April s. A.), 63 A. 7 D. gl., Søn af Lensmand i Norderhov Ole Torkildsen og Maren Christensdatter (der var en Datter af Lagmand Christen Laugesen og Bodil Nilsdatter). Efter Maren Christensdatter holdtes Skifte paa Hønen 10. Decbr. 1673. Allerede her viser det sig, at Ole Torkildsen var en ganske velstaaende Mand, en Formue han vistnok væsentlig havde faaet med Konen. Boet eiede en stor Del Sølv, 3 Hester, 25 Kjør, en stor Del Smaakreaturer og en hel Del Jordegods i Norderhov og paa Modum deriblandt Skjerdalen, som han 19. Sept. 1659 havde faaet af Svigerfaderen, og Hollerud samt Hallingby i Odalen. Desuden eiede Boet en Del Pantegods. Hafnor var derimod dengang (1673) ikke i Ole Torkildsens Eie. Skjerdalen var forresten pantsat Nils Gundersen paa Bragenæs, med hvem Ole Torkildsen førte en lang Proces. Ved Dommen, der af-

sagdes 30. April 1661, kaldes han Ole Torkildsen »Hønen«. Skifte efter Edel Malene Walter og hendes Mand Torkild Olsen holdtes paa Hafnor fra 27. Mai til 25. Juli 1722. Formuen udgjorde 2491 Rdl. 6 β , og Gjælden beløb sig til 476 Rdl. 21 β , saa der blev 2014 Rdl. 3 Ort 9 β igjen til Arv. Boet eiede en Del Sølv (et brunt Sølvkrus med Laag og Skuepenge, 7 Rdl., 3 Sølvskeer med flade Skafter og Navnet T. O. S. H. — E. M. I. D. W. 1701, en do. med rundt Skaft og Knap med Navnet: E. M. I. D. W., en do. med Navn S. L. og en do. med Navn R. I. D.), nogle faa Bøger (foruden nogle religiøse Bøger, en hel Del forskjellige Ligprædikener og nogle hollandske Bøger) og forskjelligt andet Løsøre samt følgende faste Eiendomme: Pjaaken med Myhren, 2 Skpd. Tunge, Hollerud, 1 Fjerding $5\frac{1}{13}$ Sætting, Burud, 7 Lpd. Tunge, Skjerdalen med Qvernehus og Ødegaarden Rud samt Gaarden Hafnor. Under Skiftet blev det bestemt, at man for at realisere Boet paa bedste Maade skulde holde Auction saavel over Indboet som de faste Eiendomme, dog med Undtagelse af Hafnor, som man efter den ældste Søn Ole Schjerdahls Forslag bleve enige om skulde tilfalde deres eneste Søster Maria for hendes Arvelod. Auctionen afholdtes ogsaa 27. April 1722. Men Budene paa de faste Eiendomme fandtes ikke tilfredsstillende, saa Boet lod sig tilslaa en Del af disse, saaledes Skjerdalen med Qvernebruget og Rud Ødegaard for 1072 Rdl., for at det kunde blive skiftet in natura. Dette gav imidlertid Anledning til Strid om, hvem der skulde udlægges Skjerdalen. Den næstældste Søn Jacob gjorde 27. Mai 1722 Krav herpaa, da Hafnor havde været Faderens Hovedbøl og da denne Eiendom nu efter den ældste Søn Oles Forslag var disponeret til Søsteren og han saaledes som ældste Søn allerede havde valgt sit Aasæde efter Loven, tilkom Skjerdalen nu ham. Han mente ogsaa at Hafnor var Faderens rette Hovedbølle, da Faderen boede og døde der og Skiftet ogsaa holdtes sammesteds. »Thi omendskjøndt vores sal. Forældre for mange Aar siden først boede i Skjerdalen, som de ikke havde gjort, ifald Peder Hognor tilforne havde været at formode (c: formaa) at aftræde Gaarden for dennem, saa mente han, at Hafnor var Hovedbøllet, som den ældste Søn tilkom, og mere end et Aasæde tilkom der ham ikke. Men fordi han var Officer og ikke havde havt Brug for sit Aasæde, havde han afstaaet det til Søsteren. Han var en »fattig gammel Karl«, som intet andet havde at holde sig til »end et Stykke Jordebrug«, som han kunde arve efter sine Forældre. Alle hans

Brødre havde »Conditioner og Brød at leve af, men jeg slet intet, ei heller andet nødt end jeg fra min Barndom tjent Godtfolk siden jeg var liden Dreng baade udi Norge« (og andetsteds?). Ole Schjerdahl paastod imidlertid under 27. Mai 1722, at Skjerdalen med Qvernebruget og Rud skulde udlægges ham til Aasæde enten saaledes, at han svarede Landskyld til sine Brødre af den Del, som maatte falde paa deres Lod, eller at han udløste dem med rede Penge. Han oplyste, at det af Boets Dokumenter noksom fremgik, at hans Fader havde arvet Skjerdalen fra sin Fader, men ikke det andet Gods og at Skjerdalen var Faderens rette Odelsgoods efter hans sl. Fader Ole Torkildsen og at det ogsaa først længe var beboet af ham. Han paastod derfor, at Skjerdalen var Hovedbøllet, der tilkom ham som ældste Søn. Da ogsaa alle de øvrige Brødre vare enige heri, blev det ved Skifterettens Decision af 25. Juli 1725 bestemt, at Skjerdalen med Qvernebruget og Rud Ødegaard skulde udlægges den ældste Broder. Skiftet havde været udsat for at indhente den fraværende Broders Bestemmelse, men da ogsaa denne i Skrivelse af 13. Juli 1725 havde givet Ole Schjerdahl Fuldmagt til at handle paa hans Vegne og han ogsaa erklærede sig fuldkommen tilfreds med at han fik Skjerdalen, fandt Retten ingen Grund til videre Opsættelse af Skiftet, hvad Jacob Walter forlangte.

I Skiftesamlingen fremlagdes der ogsaa et Brev fra Jacob Torkildsen, dat. Morsstranden i Bohus Len 13. Juli 1720 — altsaa skrevet før Faderens Død —, i hvilket han »for den Omhue«, som Søsteren i hans Fravær »med min sal. Moders Sengeliggende har havt« og for al den Flid hun havde vist Forældrene forærede hende al den Arvedel, som han maatte tilfalde i Arv efter Moderen i Gaarden Hafnor, ligesom han ogsaa haabede at saavel Faderen som hans andre Brødre heller ikke vilde disputere hende denne Eien- dom. Søsteren fandt det dog fornødent i Skiftesamlingen den 28. Mai — for at undgaa al Tvist for Eftertiden at tilspørge Brødrene, om de ikke paa egne og de fraværende Arvingers Vegne uden nogen Forbehold havde samtykket i at hun for sin Arvepart i Boet skulde udlægges Hafnor, hvilket ogsaa Brødrene Ole og Torkild enstemmigt erklærede. Da de imidlertid ikke paa Skifterettens Tilspørgsler kunde fremlægge nogen Fuldmagt fra Broderen i Kjøbenhavn, fandt Skifteretten at Boets Behandling maatte udsættes til saadan kunde skaffes, uagtet Brødrene tilbød sig at indestaa Retten for alt Ansvar, noget denne dog ikke fandt at kunne

antage, da intet Proclama i Boet var udstedt og eragtede derfor at Boets Behandling skulde udstaa til 11. Decbr. s. A. Imidlertid fik Ole Schjerdahl kort efter Brev fra Christen Walter i Kjøbenhavn af 23. Juni s. A., hvorfor en ny Skiftesamling holdtes paa Hafnor den 25. Juli 1722, da Boet trods Protest fra Jacob Walter, der selv var tilstede, men nu paastod, at Skiftet skulde opsættes til den oprindelige Tægtetid. Skifteretten eragtede imidlertid at Skiftet skulde fremmes og Boet nu sluttes, da der ikke længer forelaa nogen Grund til at forhale det. Den fra Broderen i Kjøbenhavn fremlagte Skrivelse gav Broderen Ole Schjerdal Fuldmagt til at optræde paa hans Vegne, ligesom han ogsaa erklærede sig fuldt tilfreds med, at Skjerdalen udlagdes den ældste Broder og at Hafnor tilfaldt Søsteren. Skjerdalen med Kværnebruget og Ruud Ødegaard udlagdes efter dette Ole Schjerdahl mod at svare til de Arvparter, Brødrene blev udlagt og Søsteren Maria fik udlagt Hafnor for sin Arv. Om Ole Hafnors 6 Børn se nedenfor Familien Schjerdahl-Walter.

- c. 1². *Malene Sophie Jacobsdatter* (Walter), født paa Helgeland 1675, † paa Søhol i Hole 1739 (begr. 22. April s. A.), 64 A. gl. Hun siges paa Skiftet at være »den ældste Datter«, saaledes at ingen af hendes Søstre kan have været ældre.

Gift i Hole c. 1710 med *Peder Semmingsen*, født c. 1656, † paa Søhol 1737 (begr. 25. Mai s. A.), 81 A. gl. Han maa saaledes have været mere end 20 Aar ældre end Konen, som han maa have ægtet i 40 Aars Alderen, og hans Kone maa ogsaa have været over sin første Ungdom. Peder Semmingsen var fra 1705 til 1709 Gaardskarl hos Fogden Jacob Luth og senere hans Enke paa Helgeland, og Datteren skal have fattet Kjærlighed til ham, som hun ægtede, hvorefter de bosatte sig paa Søhol, som tilhørte Fogden. Søhol, 3½ Skpd. Tunge med Bygsel, hvoraf 1 Sold var beneficeret Hole Prestebol, havde han faaet med Konen, og som han paa Skiftet siges at have beboet i 26 Aar eller fra 1711. Skiltet blev holdt 13. Juni 1737. Boets hele beholdne Formue udgjorde udenfor Gaarden kun henimod 100 Rdl. (4 Børn).

- d. 1². *Gunnild Jacobsdatter* »Walter«, født paa Helgeland i Hole c. 1676, † paa Kongsberg før 1719. Hun siges paa Skiftet at være »den 2den Søster«.

Gift paa Helgeland c. 1694 med *Johannes Andersen Kahn* paa Kongsberg, hvor han var død før 1706. De havde 5 Børn: 1) Henrik Jacob Kahn, 2) Anna Maria

Kahn, ³) Barbra Sophie Kahn, ⁴) Malene Kahn og ⁵) Rebekka Kahn. Efter Gunhilds Død arvede de paa Skiftet efter hendes Moder Sønnen 73 Rdl. 1 *M* 9 *ß* og hver af Døtrene 36 Rdl. 2 *M* 16 *ß*.

- e. 1². Maren Jacobsdatter »Walter«, født paa Helgeland c. 1677, † paa Kongsberg 1741 (begr. 12. Mai s. A.), »74 Aar gl.«. Ved sin Begravelse paa Kongsberg kaldes hun: »Maren Luth« og den her opgivne Alder »74 Aar« maa vistnok være urigtig for »64 Aar« gl. Thi da hun var yngre end Malene Sophie og Gunhild Jacobsdatter Walter, kan hun ikke være født før 1677. Hendes Alder ved Begravelsen maa derfor være angivet 10 Aar høiere end den i Virkeligheden har været.

Gift i Hole c. 1704 med Geschworner ved Kongsbergs Sølvværk Antonius (Antoni) Tax, født c. 1675, † paa Kongsberg 1740 (begr. 19. Mai s. A.), 65 A. gl. Han var en Broder af Major Mathias Wilhelm Tax i Helsingør og af Johan Adolph Tax, der døde i Larvig 15. Marts 1735. Muligens vare de alle Børn af den Jacob Mathiassen Tax, der i 1665 var Bergmester nordenfjelds. De havde 4 Børn, døbte paa Kongsberg, nemlig: ¹) Johan Jacob, født 16. Juni 1705, ²) Malene, døbt 30. Decbr. 1706, ³) Johan, døbt 13. Oct. 1708, vistnok »Barn« begravet paa Kongsberg 15. Januar 1709 og ⁴) Wilhelm Antoni, døbt 17. Octob. 1710. — Antoni Taxt var først Stiger ved Kongsbergs Sølvværk og blev senere Geschworner sammesteds. Ved kgl. Resol. af 8. Decbr. 1732 fik han 1 Rdl. 32 *ß* maanedlig Tillæg paa Grund af de lange Reiser til Vinorens Gruber om Vinteren.

- f. 1². Dorthe Cathrine Jacobsdatter »Walter«, født paa Helgeland c. 1678, † paa Ekers Prestegaard hos Svigersønnen Professor Grave 1760 (begr. 5 Sept. s. A.), 83 A. gl.

Gift i Hole 1707 med Hr. Morten Lerche, født i Trondhjem (eller muligens snarere paa Nervigen i Bynessets Prestegjeld ved Trondhjem) c. 1669, † paa Bragernæs 8. April 1738 (begr. 15. s. M.), 68 A. gl., Søn af Kjøbmand i Trondhjem Lars Mortensen Lerche (der i 1701 boede paa Nervigen, 60 A. gl.) og Maren (Malene) Johannesdatter Mechlenburg. Ifølge Hesselberg, Strømsø Beskrivelse S. 130 f. skal Faderen have hørt til de adelige Lerker og Moderen »være en Moster af Tordenskiold«. Begge Dele ere vistnok lige urigtige. Lars Mortensen Lerche var en Søn af Foged i Ørkedalen, senere Raadmand i Trondhjem Morten Larsen Lerche, der neppe havde andet med Adelslægten Lerche at

gjøre end at han bar deres Familienavn. Han var gift med Maren Eilertsdatter Schøller og denne — der altsaa var Hr. Morten Lerches Farmoder — var en Faster af Tordenskiolds Moder, saaledes at Hr. Morten og Tordenskiold kun vare Næstsødskendebørn eller i 3die Led beslægtede. Morten Lerche blev 20. Juli 1689 immatriculeret som Student ved Københavns Universitet, dimitteret fra Trondhjems Cathedralsskole og blev efter at have fuldendt sine theologiske Studier Præceptor hos Mag. Hans Angell paa Bragernæs, hvor han 26. Aug. 1712 blev Aftensangspræst og Rector-scholæ samt tillige personel Capellan hos Mag. Angell, til hvilket Embede han blev ordineret i Christiania 27. Aug. s. A. — Han havde i sit Egteskab 3 Døtre, af hvilken den yngste døde som lidet Barn, medens den ældste Datter Maren Lerche, der var født paa Hole 22. Marts 1708, døde i Rygge 5. Mai 1743 i Egteskab med Sognepresten der, den senere Sogneprest til Eker Professor Christian Grave.

- g. 1². R e b e k k a J a c o b s d a t t e r »W a l t e r«, født paa Helgeland i Hole angivelig 31. October 1676, men dette maa dog vistnok være en Feil for 1679, da hun i alle Fald var yngre end baade Malene og Gunhild Walter, der vare fødte henholdsvis 1675 og 1676. Hun maa ogsaa efter Ordenen paa Skiftet have været yngre end baade Fru Taxt og Fru Lerche og kan saaledes neppe være født før 1679. Hun døde paa Kongsberg som Enke 1751 (begr. 18. Decbr. s. A.), »75 A. 6 Ug. gl.«, hvilken Aldersangivelse forøvrigt vil passe med, at hun var født i 1676. Den 5. Novbr. 1736 fik hun Pension af den norske Kvæsthuskasse og var allerede da bosat paa Kongsberg.

Gift paa Helgeland 5. April 1720 (viet i Huset uden Tro-lovelse og Lysning efter kgl. Bevill.) med Lieutenant H a n s H a n s e n M e y e r, † 2. Februar 1734 vistnok i Vang i Valdres, Søn af Lieut. ved 2. Comp. af Trondhjemske nat. Inf. Reg. Hans Hansen Meyer og Anne Cathrine von Hadenen. Hans Meyer blev 15. Aug. 1718 Seclieut. i Sigstadske Comp. af 2. Oplandske nat. Inf.-Regiment, afgik derfra i 1721, men blev igjen 18. October 1727 Premierl. ved østre Valdreske Comp. af samme Regiment. Herfra afgik han i 1734, da han døde. Eftermanden Nils Fremming udnævntes 19. Marts s. A.

- h. 1². H e n r i k J a c o b s e n »L u t h«, født paa Helgeland 1681, † der 1736 (begr. 17. Marts s. A.). Paa Skiftet efter Søsteren Helene Walter 1715 kaldes han »Henrik Jacobsen Walter«. Efter hans Død sad Enken i uskiftet Bo med sine 2 umyndige Børn.

Gift i Hole c. 1707 med **K i r s t e n C h r i s t e n s d a t t e r**, født i Hole c. 1680, † paa Helgeland 1743 (begr. 28. Sept. s. A.), 63 A. gl., Datter af kgl. Maj. Foged paa Ringerike og Hallingdal Christen Christensen og Dorthe Olsdatter Coldewin. Skifte efter hende holdtes paa Helgeland 12. Novbr. 1743. Boet eiede Helgeland, af Skyld 3 Skpd. 12½ Lpd. Tunge, der under 28. Marts 1746 blev taxeret for 1400 Rdl., Pladsen Hynnemark, taxeret for 50 Rdl., Gaarden Roseng, af Skyld 1½ Skpd. Tunge, taxeret for 300 Rdl., Pjaakerud med Pladsene Schoug, Hue Øyen, Konserud, Bachen, Qvennevolden m. fl., taxeret for 100 Rdl., Halvdelen af lille Hundstad, Frognøen under Frøshaug, Domholt etc. Boets hele Formue beløb sig til 3175 Rdl. 3 Ort og Gjelden var 1196 Rdl. 1 Ort 12 ß, saaledes at der omtrent blev 1980 Rdl. igjen til Arv. Boet eiede ogsaa Frøshaug, 2½ Skpd. Tunge, som oprindeligt var Kronens, men senere ved Mageskifte kom til Hans Eggertsen (Stockfleth), der overdrog Gaarden til Christen Laugesen, som ogsaa erhvervede en Del, som tilhørte Rosenkrandses Arvinger. Fra ham kom den til Fogden Christen Christensen, der ved Skjøde af 15. Febr., thgl. 29. Febr. 1704, solgte den tilligemed Frognøen, 1 Fj. m. B., og Lille Hundstad, 1 Skpd. for 595 Rdl. til Generalmajor H. E. v. Tritschler der 8. Novbr. 1710 overdrog Eiendommene til Henrik Luth, som ved Skj. af 18., thgl. 27. Novbr. 1710, af Svigermoderen fik 1 Fj. i Frognøen. (2 Børn).

- a. 2. **J a c o b H e n r i k s e n L u t h**, født paa Helgeland 1708, † der 31. Juli 1749 (begr. 6. Aug. s. A.), 41 A. gl., ugift. Skifte holdtes fra 31. Juli 1749 til 16. Decbr. 1751. Boet eiede en Del Sølv, Gaarden Helgeland m. m. Den beholdne Formue udgjorde noget over 500 Rdl., der tilfaldt hans eneste afdøde Søsters 5 Børn.
- b. 2. **A n n a D o r t h e a H e n r i k s d a t t e r L u t h**, født paa Helgeland c. 1710, † paa Frøshaug i Hole 1739 (begr. 3. Sept. s. A.). Efter hendes Død sad Manden i uskiftet Bo i Henhold til kgl. Bevilling af 9. October 1739. Da han imidlertid igjen skulde gifte sig, maatte han 1. October 1743 afholde Samfrændeskifte efter hende. Boet eiede 4 Skpd. 10 Lpd. Tunge i Gaarden Frøshaug med Frognøen i Hole, lille Hundstad og 2 Skind i Udøen. Boets samlede Indtægt ansloges til 1394 Rdl. og Gjælden beløb sig til 803 Rdl. 3 Ort 5 ß, saa der kun blev 590 Rdl. til Deling mellem Manden og hendes Børn.

Gift i Hole 12. Marts 1729 (viet uden Trølovelse og Lysning ifølge kgl. Bevilling) med sit Sødskendebarn (ifølge kgl. Bevill. af 7. Mai 1728) Procurator Jørgen Andersen Nachschow, født i Hole c. 1701, † paa Frøshaug 7. Juli 1779 (begr. 15. s. M.), 79 A. gl., Søn af Procurator Anders Christensen og 1ste Hustru Tabitha Thomesdatter¹⁾. Ved Skiftet efter Moderen 24. Januar 1721, var Jørgen Andersen 19 A. gl. og havde da i 2 Aar været i Tjeneste hos Fogden paa nedre Romerike Assessor Johan Henrik Munch. Han blev Procurator i Hole og kom ved sit Egteskab og senere ved Arv i Besiddelse af en betydelig Formue, navnlig derved, at han ad Rettens Vei indtalte en hel Del af det Jordegods, der i sin Tid havde tilhørt Fogden Jacob Luth. I en senere Odelsproces heder det derfor ogsaa: »Fogden Jacob Luth og Anna Christensdatters ældste Søn Henrik Luth var gift med Kirsten Christensdatter. Dette sidste Par Ægtefæller

¹⁾ Anders Christensen døde paa Mo i Hole 1747 (begr. 18. Aug. s. A.), 74 A. gl. Skifte efter ham holdtes paa Mo 16. Aug. 1748. Han var en Broder af Henrik Luths ovenanførte Hustru Kirsten Christensdatter og Procurator Nachschow og hans Hustru vare saaledes Sødskendebørn. Anders Christensen blev ²⁾ gift i Hole 29. April 1721 med Anna Clausdatter, der blev begravet i Hole 20. April 1771, 77 A. gl. — Tabitha Thomesdatter (begr. i Hole 8. April 1718, 50 A. 3 M. 18 D. gl.) var en Datter af Sorenskriver paa Eker, senere paa Modum Thomas Thomesen (der 1664 var 36 A. gl. og da boede paa Øvre Mo i Hole) og Karen Sørensdatter, der ²⁾ blev gift med Thomas Thomesens Eftermand som Sorenskriver paa Modum Jørgen Hansen Nachschow, med hvem hun ingen Børn havde. Efter ham havde Jørgen Andersen taget sit Efternavn. Tabitha Thomesdatters Broder Sr. Christian Thomesen (»Warberg«) paa Storøen (begr. i Hole 9. April 1728, 76 A. gl.) blev gift med den i Teksten nævnte Anna Margrethe Gram. Men hans 1ste Hustru var Gjerthrud Hansdatter Spydeberg, hvis 1ste Mand Hr. Nils Andersen Tønsberg, Sognepræst til Aal i Hallingdal, havde kjøbt Storøen og Rytterager og ved Skifte efter ham paa Storøen i Hole 1695 blev disse Eiendomme udlagt Enken, der bragte dem til sin 2den Mand Sr. Christian Thomesen. Ved Skiftet efter ham blev Storøen med Rytterager udlagt hans Datter af 1ste Egteskab Gunhild Christiansdatter Warberg (begr. i Hole 3. Febr. 1746), gift i Hole Dom. Virid. (c: 22. Marts) 1731 med Guldsmid i Christiania Lorents Wiffe († paa Rytterager 1754 (begr. i Bønsnes Kirke 8. Maj s. A.), 52 A. gl.), der efter Konens Død ²⁾ blev gift i Hole 23. Febr. 1752 med Alet Margrethe Klingsborg. Der opstod imidlertid Proces om Aasæderetten til Storøen, som ogsaa Christopher Gram Christiansen, der var af Christian Thomesens 2det Egteskab gjorde Krav paa. Ved en Lagthingsdom af 16. Januar 1730 blev Gjertrud tilkjendt 1½ Fjerding i Storøen, og for at undgaa videre Proces oprettede hun 23. Mai 1730, thgl. 30. Oct. s. A., en Contract med sine myndige Halvsødskende, ifølge hvilken hun i 10 Aar skulde tiltræde og bebo Storøen, men naar de 10 Aar vare forløbne, skulde hun overgive Gaarden til Broderen Christopher.

efterlode sig tvende Børn, en Søn Jacob Luth og en Datter Anne Dorothea Luth. Sønnen Jacob Luth døde ugift, men Datteren Anna Dorothea Luth kom i Ægteskab med nu afdøde Procurator Jørgen Nachschow. Denne Luthske Familie boede paa Ringerike og sammesteds eiede mange betydelige Gaarde, hvoraf Procurator Nachschow kom i Besiddelse dels ved Arv og dels ved at indtale Jordegodset som Odel paa hans Kones Vegne Procurator Nachschow for sin egen Persohn eiede Intet, da han ægtede Henrik Luths Datter Anna Dorothea Luth, men hans Alliance med den Luthske Familie lagde Grunden til hans senere paafulgte Velstand. I hans 1ste Egteskab med Anna Dorothea Luth avlede han blandt flere forhen ved Døden afgangne Børn¹⁾ en Søn Lieut. Anders Nachschow samt 2de Døtre, Henricka Nachschow, gift med Ole Robarth, men hun døde og efterlod sig 7 Børn, og yngste Datter Karen Nachschow, gift med Jørgen Walter. Denne Procurator Nachschows første Hustru Anne Dorothea Luth døde efter omtrent 10 Aars Ægteskab med ham og den 1ste October 1743 afholdtes

1) Hans Børn vare: 1) Henrikka, døbt i Hole 19. Novbr. 1729, begr. der 29. Novbr. 1776, 47 A. gl., gift i Hole 19. Decbr. 1747 med Sr. Ole Robarth, født 1702, begr. i Hole 14. Decbr. 1772, 70 A. gl. 2) Tabitha Kirstine, døbt i Hole. Dom. Renimic. (c: 29. Febr.) 1731, begr. der 18. Sept. 1767, 35 A. gl. 3) Dorthé Catharina, døbt i Hole 12. Jan. 1734, begr. der Dom. Reminic. (c: 21. Marts) s. A. 4) Karen, døbt i Hole 25. Jan. 1735; gift med sit Sødskendebarn Jørgen Walter paa Dramdal. 5) Henrik, døbt i Hole 12. April 1736 og 6) Anders, døbt i Hole 12. Juli 1737, begr. paa Eker 17. Aug. 1807, 74 A. gl. som forhv. Lieutenant skildt fra Konen og umyndiggjort. Han var 2 Gange gift ¹⁾ med Maria Johannesdatter Bye, født paa By i Hole 1736 (døbt Fest. 2 Pent. (c: 31. Marts) s. A.), begr. der 13. Febr. 1779, Datter af Lensmand Johannes Torstensen Bye og Randi Johansdatter og ²⁾ i Hole 25. Novbr. 1779 med Anne Margrethe Gram, der blev begravet i Hole 18. April 1812, »72 A. gl.« Hun maa være den Anne Margrethe Gram, der blev confir. i Hole Kirke 5. Sønd. eft. Paaske (c: 14. Juli) 1754 og som der siges at være barnefødt i Christiania. Hendes Faders Navn Peder Olsen«. Og hun maa saaledes øiensynlig være den Anne Margrethe, der blev døbt i Vor Frelseres Kirke 13. Aug. 1737 og var Datter af Snedker Peder Olsen og Gjertrud Margrethe »Christensdatter« Warberg, som uden Tvivl var Datter af Christian Thomsen Warberg og Anne Margrethe Gram, der netop havde en Datter Gjertrud Margrethe. Af Lieut. Nachschows 1ste Egteskab var der kun en Søn, der levede op, nemlig Christopher Andersen Nachschow, der senere kaldte sig Gram efter Faderens 2den fraskildte Hustru Anne Margrethe Gram. Han var døbt i Hole Dom. 17. p. Tri. (c: 21. Sept.) 1777, var Fuldmægtig i Vestindien. Han anlagde ifølge Stævning af 1. Aug. 1784 Odelssag om Helgeland, som Farfaderen havde søgt til Sorenskriver Hegerdahl. Ved Underrettsdom af 23. Sept. 1785 blev han ogsaa som odelsberettiget kjendt løsningsberettiget til Gaarden for 2800 Rdl.

et saakaldet Samfrændeskifte efter hende. Procurator Nachschow havde nu sat sig i Besiddelse af den Luthske Families betydelige Jordegods og til stor Skade for hans Børn af 1ste Kuld besluttet at skaffe dem en Stedmoder. Han indtræder i nyt Ægteskab med Karen Sophie Sehested og avler en Søn med hende navnlig Johan Christopher Gram, hvilken sidste før Faderen ved Døden afgaar¹⁾. Denne Procurator Nachschows sidste Hustru Karen Sophie Sehested var tilforn gift med Lieut. Nils Arctander og i dette hendes 1ste Ægteskab avlede hun den Søn Holger Christian Arctander, som nu vil spille Mester af Procurator Nachschows hele Bo«. Nachschow eiede Gaarden Frøshaug i Hole, hvor han var bosat, og erhvervede under 18. Januar 1744 Storøen med Rytterager, Udøen, Pjaakerud, Sagbrug i Skjerdalen med en aarlig Skur af 4000 Bord, hvor han ogsaa byggede en Grynmølle og ved Underrettsdom af 11. Novbr. 1773 fik han sig ogsaa tilkjendt Eiendomsretten til Helgeland, som han oprindeligt brugte paa sine Børns Vegne, men de sidste 3 à 4 Aar før sin Død bortforpagtede til Procurator Torsten Johannesen Bye. Helgeland havde tilhørt Foged Jacob Luth og kom fra ham til hans Søn Henrik Jacobsen Luth, der fik Helgeland, men døde uden Børn. Paa Skiftet efter ham blev Helgeland dels udlagt til hans Creditorer og dels til hans eneste Søsters 5 Børn med Procurator Nachschow, der paa Børnenes Vegne lovede at indløse den Del i Eiendommen, som blev udlagt Creditorerne i Jacob Luths Bo mod at overtage, drive og disponere Eiendommen som Formyndere for de umyndige Børn, for at den i sin Tid kunde igjen komme Børnene tilgode. Han lovede derhos at forbedre baade Bygninger og Jorveien og herpaa gik ogsaa Ole Robsahm, som var gift med den ældste Datter, den eneste af Børnene, der var myndig, ind. Da to af de umyndige Børn senere afgik ved Døden, blev Procurator Nachschow,

1) Nachschow havde i dette Egteskab følgende Børn: 1) Christian, døbt i Hole 6. Juli 1744, begr. der 8. Mai 1745. 2) Nils, døbt i Hole 22. Jan. 1746, begr. der Dom. 6 p. Tri. (c: 14. Juli) 1748, 22 A. gl. 3) Anna Dorthea, døbt i Hole 13. Febr. 1747, begr. der Dom. 4 p. Tri. (c: 25. Juni) s. A., 6 Ug. gl. 4) Christian, døbt i Hole 27. Mai 1748, begr. der Dom. 4 p. Tri. (c: 30. Juni) 1748, 2 A. gl. 5) Anne Margrethe, døbt i Hole 3. Febr. 1751. 6) Johan Christopher Gram, døbt i Hole Dom. 20. p. Tri. (c: 24. Octob.) 1751, begr. der 28. Mai 1773, »24 A. gl.« som »Studiosus.

som deres eneste Arving, ogsaa Eier af deres udlagte Del i Helgeland, og da Ole Robsahm af ham var udbetalt den hans Kone tilfaldne Arv, der paa Skiftet var tillodnet hende i Eiendommen, maatte han derved ansees for at have overdraget Nachschow Konens Arvpart i Helgeland. Jørgen Walter, der var gift med en anden Datter af Procurator Nachschows 1ste Egteskab, havde vistnok ikke erholdt udbetalt den Del af Konens Arv, der var udlagt hende i Helgeland, men han erklærede under Sagen, at han for sit Vedkommende Intet havde at erindre mod, at Procurator Nachschow blev tildømt Gaarden. Det var saaledes alene den eneste gjenlevende Søn af Procurator Nachschows 1ste Egteskab, der kunde paastaa sig at have nogen Ret til Gaarden. Ved Sorenskriverens Dom blev der kjendt for Ret: at Gaarden Helgeland bør tilhøre Procurator Nachschow for den ansatte Taxt 1500 Rdl., dog saa, at Lieut. Anders Nachschows Arvelod 147 Rdl. 6 ß derfra bliver at undtage og dernæst at den generelle og specielle Taxt over Helgelands Forbedring ei bør decidere Løsningssummen for Helgeland, naar og om Lieut. Nachschow og Ole Robsahm ved et vindende Udfald til næste Jorde Tirsdag efter deres Paastand anlægger Odelssag mod Citanten til Helgelands Indløsning og de inden 6 Maaneder fra sidstleden 27. April at regne ved forkyndt Stævning paaanker de specielle Taxa til Omvurdering, Forandring eller Nedsættelse. Processens Opkostninger blev ophævede. Hvorvidt Anders Nachschow og Ole Robsahm gjorde Alvor af sit Odelssøgsmaal vides ikke. Men Nachschow, der da var tilaars og ikke længer istand til at bestyre sine ganske betydelige faste Eiendomme, solgte nogle Aar efter Helgeland ved Skjøde af 25. Mai 1779, thgl. 23. Juli s. A., til Sorenskriver Halvor Heyerdahl for 2500 Rdl. og mod denne anlagde Anders Nachschow ved Stævning af 1. Aug. 1784 en Odelssag om Gaarden, hvilken Sag han ogsaa vandt ved Underrettens Dom af 23. Sept. 1785, ved hvilken han blev tilkjendt Løsningssummen til Helgeland mod at udrede 2800 Rdl. Den 14. April 1777 oprettede ogsaa Procurator Nachschow, der vel har anseet Sønnen Lieut. Anders Nachschow, som senere blev umyndiggjort, for lidet skikket til at overtage det faste Jordegods, han eiede, en Contract med Konens Søn af 1ste Egteskab Holger Chri-

stian Arctander¹⁾, ved hvilken han for en Kjøbesum af 5000 Rdl. overdrog ham Storøen med Rytterager, Udøen, Ødelien, Pjaakerud med Sag i Skjerdalen, Grynmøllen, Møllerpladsen og Skougmarken, idet han derhos erklærede at Arctander havde betalt ham forskellige Beløb af Kjøbesummen og saaledes, at han fremdeles sin Levetid skulde nyde Indtægterne af Eiendommene, paa hvilken Disposition dog intet Skjøde var udfærdiget. Denne Contract, hvorved hans Børn af 1ste Egteskab blev unddraget alle hans faste Eiendomme foranledigede en Odelsproces, der gik lige til Høiesteret, ved hvis Dom 1798 Lieut. Arctander blev tilpligtet at fravige alle Nachschows faste Eiendomme.

Procurator Nachschow blev ²⁾ gift 2. Sønd. efter Eph. (c: 18. Novbr.) 1744 i Hole (viet i Huset uden Lysning og Trolovelse efter kgl. Bevilling) med *K a r e n S o p h i e S e h e s t e d*, født paa Gaarden Trøgstad i Ullensaker paa Romerike 1711 (døbt 17. Juni s. A.), † i Hole 1783 (begr. 13. Juni s. A.), 72 A. gl., en uægte Datter af Capitaine, senere Generallieutenant Knud Gyldenstjerne Sehested og Anna Margrethe Gram²⁾. Hun var, da hun ægtede Nachschow, Enke efter Lieutenant Nils Holgersen Arctander, født paa Næs paa Øvre Romerike 1694 (døbt af Morfaderen 9 April s. A.), † i Christiania 1. Novbr. 1741 (begr. i Akers Slotsmenighed 7. s. M.), 50 A. gl., Søn af

¹⁾ Ved dennes Confirmation i Hole Kirke 5. Sønd. eft. Paaske (c: 22. Juli) 1753 siges han »barnefødt i Fredriksstad«. Fredriksstads Kirkebøger mangler fra 1731—1750. Men der kan formentlig ingen Tvivl være om, at det er den Holger Christian Arctander, der blev døbt i Eidsbergs Kirke 26. Juli 1737. Han vilde være 16 Aar ved sin Confirmation.

²⁾ Hun var Datter af Sogneprest til Ullensaker Hr. Christopher Madsen Gram og Margrethe Hansdatter Wellermann, der døde hos Svigersønnen paa Storøen i Hole 30. Juni 1721 (begr. 7. Juli s. A.), 70 A. 9 M. 2 D. gl. Anne Margrethe Gram (begr. i Hole 4. April 1729, 46 A. gl.), blev nemlig i 1712 gift med Sr. Christian Thomesen (Warberg) paa Storøen (en Broder af Tabitha Thomesdatter), som han 23. Sept. 1712 fik kgl. Bevilling til at ægte, da hun var i 3. Led beslægtet med hans 1ste Hustru Gjerthrud Hansdatter Spydeberg, der var Datter af Hr. Hans Lauritsen Spydeberg og Gunhild Kjeldsdatter Stub, hvis Fader Mag. Kjeld Lauritsen Stub var en Halvbroder af Margrethe Hansdatter Wellemanns Moder Boel Jonsdatter, gift med Hr. Hans Arentsen Wellermann til Ullensaker. Gjerthrud Spydeberg var, da hun ægtede Sr. Christian Thomesen, Enke efter Hr. Nils Andersen Tønsberg, der havde været Sogneprest til Aal i Hallingdal (og derfor ogsaa kaldes Hr. Nils Andersen Aal), men resignerede Kaldet og bosatte sig paa Storøen i Hole Prestegjeld, som han havde købt.

Capellan i Næs, senere Sognepræst til Nykjøbing paa Sjælland Hr. Hølger Nielsen Arctander og Regine Jensdatter Colstrup (en Datter af den bekjendte Provst og Sognepræst til Næs Hr. Jens Colstrup).

- i. ¹². J a c o b J a c o b s e n »L u t h«, født paa Helgeland 1682, † i Hole 1720 (begr. 18. April s. A.), 37²/₃ A. og nogle Dage gl. Paa Skiftet efter Søsteren Helene Walter kaldes han Jacob Jacobsen »Walter«. Ugift.
- k. ¹². H e l e n e J a c o b s d a t t e r W a l t e r, født paa Helgeland 1683, † i Oslo 1714 (begr. 8. Novbr. s. A.) uforløst med sit første Barn. Hun var »ved sine 23 Aar«, da Faderen døde.
Gift paa Helgeland i Hole i Novbr. 1713 med A n d r e a s P e t e r s e n T o l l u n d, født omkring 1690, † i Nes Prestegjeld paa Øvre Romerike 1749 (begr. ved Fenstad Annekskirke 9. Okt. s. A.). Han fik 19. Aug. 1717 Bevilling som Procurator, sees at have fungeret som Byfoged i Christiania og kaldes derfor ogsaa i 1783 »forlængst afdøde Byfoged Andreas Tollund«. Han blev ²) gift i Fet Kirke paa Romerike 26. Marts 1722 med Søster Lucia Christophersdatter Hammer, født paa Elverum Prestegaard 1674, † i Christiania 1737 (begr. 10. Mai s. A.), 63 A. gl., Datter af Sogneprest til Elverum Hr. Christopher Knudsen Hammer og Maren Andersdatter Opdal (Enke efter hans Formand i Elverum Hr. Jens Borch) og ³) i Nes paa Romerike 12. Decbr. 1737 med Martha Christine Heidemark, født 1702, † i Christiania 9. Aug. 1783 (begr. paa Byens Kirkegaard 14. s. M.), 81 A. gl., Datter af Cornet Jacob Nilsen Heidemark og Kirsten Pedersdatter Baar samt Enke efter Underofficer Hans Steensen Bernhoft. Med sin sidste Hustru havde Andreas Tollund Sønnen Peter Andreas Tollund, der i 1783 var Lieutenant i Trondhjem, ligesom Konen af 1ste Egteskab havde Datteren Anne Kirstine Bernhoft, gift med Lieutenant Lewerkhausen. Skifte efter Helene Walter holdtes ved Akers Skifteret den 29. Januar 1715. Boet eiede et Hus paa Kongens Grund straks ved Bispegaarden, taxeret for 100 Rdl. Boets hele Formue var 359 Rdl., men Gjælden var 375 Rdl., saa Boet var fallit.
- l. ¹². N i e l s J a c o b s e n (W a l t e r), født paa Helgeland c. 1684, † der efter Faderen, men før Søsteren Helene (1706—1715), da han ei nævnes paa Skiftet efter denne Ugift.
- m. ¹². K n u d J a c o b s e n W a l t e r, født paa Helgeland c. 1685, † paa Bragernæs 1719 (begr. 6. Febr. s. A.), ugift. Han var i 1715 i Tjeneste hos den rige Trælasthandler Peder Sørensen

Moss paa Bragernæs. Endnu i 1739 var hans Bo ikke opgjort, og da han sad i stor Vidtløftighed kunde der ingen Arv ventes efter ham.

- n. 1². Christian Jacobsen »Walter«, født paa Helgeland i Hole 1687, † paa Ulveland Ekers Prestegjeld mellem 1739 og 1742, men findes ikke anført blandt Begravede i Ekers temmelig daarlig førte Kirkebog. Han var i 1715 og endnu i 1720 i Christiania, hvor han var i Stiftamtmand Wilhelm de Tonsbergs Tjeneste. I 1720 kaldes han »Vagtmester«, men boede siden paa Gaarden Ulveland i Ekers Prestegjeld, hvor han var 1727 og endnu 1739.

Gift i Hole Kirke 18. Febr. 1718 (trol. 29. Januar s. A.) med Margrethe Willumsdatter Klinckhammer, der vistnok var en Datter af Klokker paa Fredrikshald Willum Klinckhammer, der havde en Datter ved Navn Margrethe. Hun er muligens den Margrethe Walter, der blev begravet paa Bragernæs 12. Febr. 1766, 82 A. gl., og skulde saaledes være født i 1684. Af hans Børn med Margrethe Klinckhammer kjendes følgende:

- a. 2. Wilhelm Walter, født i Christiania 1719 (døbt i Vor Frelser Kirke 20. April s. A.). Er vistnok den Wilhelm Walter »Suchestad«, der blev begravet paa Toten 20. August 1752, 30 A. gl.
- b. 2. Helene Hedevig Walter, født i Christiania 1720 (døbt i Vor Frelser Kirke 23. Oct. s. A.), † paa Strømsø 1789 (begr. 6. April s. A.), 69 A. gl. Ugift. Om hende hedder det i Kirkebogen: »Jomfr. Helene Walter, født paa Ulveland paa Eker¹⁾, af S. T. Christian Walter og Margrethe Klinckhammer, har været oplært i alt godt og conditionerede derfor først i 25 Aar i Slag hos S. T. Hr. Generallieut. Peaumau i Christiania, opholdt sig saa siden i mange Aar her paa Stedet, indtil Aaret 1783, da hun blev forlangt ind igjen, for at holde Hus, men qvitterede saa tilsidst 1787 (Stillingen) i Anledning af, at hendes Herre blev kaldet ned til Kjøbenhavn«.
- c. 2. Margrethe Walter, født paa Ulveland paa Eker 1727 (døbt 20. Januar s. A.), † der 1746 (begr. 13. Mai s. A.). Ugift.
- d. 2. Christian Walter, født paa Ulveland 1737 (døbt i Eker 3. Decbr. s. A.); han er muligens den Christian Walter, der blev begravet paa Bragenæs 11. Juli 1751.

1) Det er en Feil af Klokkeren. Hun var født i Christiania.

[Muligens har Christian Walter paa Ulveland og Margrethe Klinckhammer havt flere Børn, men flere har man ikke fundet døbt i Christiania og Ekers Kirkebøger. I en Optegnelse i Bragenæs Overformynderregnskab for 1781 findes opført:

- 1) Anna Christiansdatter Walter eller Mand Hans Berntsen Afkald (for Arv) af 22. Juli 1781.
- 2) Gunhild (Christiansdatter?) Walter eller Mand Nicolai Francks Afkald af 27. Juli 1781. [Hun blev begravet paa Bragenæs 30. Sept. 1775, 51 A. og 7 M. gl. og skulde saaledes være født 1724. Hun var gift med Skrædder Nicolai Franck. Skifte efter hende holdtes paa Brager næs 13. Marts 1778, men Boet var fallit].
- 3) Christiana Walter eller Mand Christopher Jensens Afkald af 18. Juni 1781. [Christopher Jensen Heg og Christiania Christiansdatter Walter bleve viede i Lier (Frogner Kirke) 17. August 1763].
- 4) Malene Hedevig Walter med Curator Ole Aaltons Afkald af 27. Juli 1781.

Om disse Personer, som vistnok vare Sødskende og Døtre af en Christian Walter, ogsaa ere Børn af Christian Walter paa Ulveland, vides ikke).

o. 1². Fredrik Jacobsen Walter, født paa Helgeland 1688, † i Skotselven paa Eker 1737 (begr. 30. Octob. s. A.), 49 A. gl. Han fik ved sit Giftermaal i 1716 $\frac{1}{4}$ Del i Gaarden Dramdal, der skyldte 2 Skpd. Tunge. Enken arvede siden de øvrige Parter i Dramdal, som hun i 1762 solgte til sin ældste Søn. Skifte efter Fredrik Walter holdtes paa Dramdal fra 4. Aug. 1739 til 11. Mai 1744. Hans Del i Gaarden Dramdal værdsattes for 400 Rdl., hvoraf hans 2 Sønner og 3 Døtre tilsammen fik Udlæg for 228 Rdl.

Gift 1716 i Eker (men Vielsen findes ikke i Kirkebogen)¹⁾ med Kirsten Jørgensdatter Dramdal, født paa Dramdal paa Eker 1698 (døbt i Hougs Kirke 18. Sønd. efter Trin. (c: 11. Mai) s. A., † paa Dramdal 1781 (begr.

¹⁾ Hvis han ikke skulde være den Fredrik Jacobsen, der blev copuleret i Eker Dom 17. a. Tri. (c: 19. Sept.) 1717 med Kirsti »Tronsdatter«. At Tronsdatter er en Feil, er sandsynlig. Thi da Fredrik Jacobsen blev trolovet i Eker Dom 12. a. Tri. (c: 15. Aug.) 1717 kaldes hun Kirsti »Sorensdatter«. Det er dog ikke meget sandsynligt, at ikke Presten (eller Klokkeren) skulde have kjendt bedre til Enearvingen paa Dramdal og vistnok heller ikke sandsynlig, at Vielsen ikke skulde have foregaaet i Huset uden Trolovelse og Lysning.

Bededag (∴ 1. Juni gl. Stil) s. A., 83 A. gl., eneste Barn af Jørgen Lauritsen Dramdal¹⁾ og Helle Michelsdatter.

- a. 2. Et dødfødt Barn, begravet paa Eker 3. Sønd. efter Trin. (d. 13. Juni) 1717.
- b. 2. Anna Maria Walter, født paa Dramdal 1719 (døbt i Eker 1. Januar 1720), † paa Kongsberg 1778 (begr. 5. Novbr. s. A.), 59 A. gl.

Gift i Eker c. 1744 med Stiger ved Kongsbergs Sølvværk Dietrich Falchenberg, født 1728, † paa Kongsberg 1784 (begr. 2. Novbr. s. A.), 56 A. gl. Han var Stiger ved Kongsbergs Sølvværk, hvor han senere blev Overstiger og 15. April 1766 Einpharer samt 20. Marts 1770 Geschworner. Med sin Kone havde han ingen Børn, hvorfor de 25. Mai 1776 oprettede et reciproct. Testamente, kgl. confir. 13. Novbr. 1778, ifølge hvilket den Længstlevende skulde beholde det hele Bo mod at udbetale Førstafdødes Arvinger 10 Rdl., hvis Vedkommende indgik nyt Egteskab. Efter Konens Død blev Falchenberg paany gift paa Kongsberg 2. Marts 1780 med Margrethe Sophie Riegels, født paa Kongsberg 1745 (døbt der 20. Mai s. A.), † paa Kongsberg 1795 (begr. 6. Januar s. A.), 50 A. gl., Datter af Kammerassessor og Bergamtsskriver paa Kongsberg Lucas Riegels og Mette Marie Harding. Skifte efter hende holdtes paa Kongsberg 12. Januar 1795 til 29. December 1797.

¹⁾ Jørgen Lauritsen Dramdal var en Søn af Laurits Simonsen paa Dramdal, der var født paa Bragernæs 1634 (døbt 30. Novbr. s. A.), † paa Dramdal 1701 (begr. paa Eker 4. Juni s. A.) 66 A. 6 M. ÷ 6 D. gl., der igjen var en Søn af Simon Lauritsen paa Bragernæs (født 1608), efter hvem Skifte holdtes 26. Sept. 1672. Laurits Simonsen havde Borgerskab til Christiania og var gift med Kirsten Jørgensdatter Lang, en Datter af Jørgen Olsen Lang paa Bragernæs og Kirsten Frodesdatter, der var 3 Gange gift, først med Lauge Pedersen, dernæst med Jørgen Lang og 3die Gang med Jørgen Hansen Møller paa Bragernæs. Ogsaa Simon Lauritsen var Borger til Christiania og 2 Gange gift. Hans 1ste Kone, hvis Navn ei kjendes, blev begravet paa Bragernæs 22. Juli 1652, hvorefter han 24. Juni 1655 (trol. 4. s. M.) paa Bragernæs egtede Anna Pedersdatter Kinck. I sine 2de Egteskab havde han foruden Laurits Dramdal en Søn Peder Simonsen og Døtrene Karen gift med Procurator Anders Jacobsen Sønderborg, Maren, gift med Søren Pedersen Kinck, en Broder af Svigerfaderens 2den Kone, Anna Catharina og Johanne Simonsdøtre.

(Fortsættes).

Begravelser i Provinsen i Aarene 1717—1721.

Ved **Holger Malling.**

Blandt de Skatter og Afgifter, Statens Pengebehov i Tidens Løb har fremkaldt, og som kun har haft en kortere Levetid, findes Afgiften for Benyttelse af Ege-Ligkister. Afgiften blev indført ved Fr. af 30-11-1717 og ophævet ved Fr. af 10-1-1721, navnlig fordi det viste sig, at det indvundne Beløb var meget ringe. Selve Brugen af Ege-Ligkister var jo allerede ved Fr. om Begravelser af 7-11-1682 kun tilladt dem, der havde murede Grave, en Bestemmelse, som blev indskærpet 1737 og forandret ved Fr. af 13-11-1807, der aldeles forbød Anvendelsen af Egetræ til Ligkister. Afgiften var 2 Rdlr. og har næppe haft Indflydelse på Brugen af Eg. Det almindeligste Materiale var Fyr og Bøg, ofte begge Træsorter til samme Kiste.

De Lister, som affattedes af Præsterne (eller Degnene), ere tildels bevarede enten som Bilag ved Amtsregnskaberne og Byfogedregnskaberne i Rigsarkivet under »Uvisse Indtægter« eller, for Københavns og Fyens Vedkommende, af vedkommende Biskop.

Listerne give ret gode Oplysninger om de primitive Begravelseskikke, der fandtes på den Tid. Man får således ikke noget Indtryk af Højtidelighed, når Bymændene slår sig sammen og lader en gammel Betlerske blive begravet i en gammel, ormstukken Klædekiste, i et andet Tilfælde benyttes en Kiste »samlet af gamle Møgfæle«, en »højbedaget, fattig Quinde« bliver begravet »uden Ligprædiken i en gammel, sort, forbrugt Klædekiste knap 2 Skilling af Værdi«; det må herefter betragtes som ganske overdådigt, når man et Sted i Jylland begraver en gammel Tiggerske i »en Ligkiste sammenflicket af Fyr- og Bøyfæle«. Jævnligt meddeles, at en gammel Betler — dem var der tilsyneladende mange af — blev begravet i en Kiste, sammensat af Brædder, han eller hun havde tiggert sammen til det Brug. Den mest aparte Fremgangsmåde har man dog brugt i Saxkøbing 1719, da der d. 15-7-1719 blev begravet 2 Soldater, Berrendt Pedersøn og Peder Hanssøn Schoubye, som døde i Rørbæk, hvor de havde Nattelogis på Marschen til København, idet de nemlig bleve begravede på Saxkøbing Kirkegård hver i sit Knippe Halm.

For Københavns vedkommende ere Listerne affattede forskelligt i de forskellige Sogne, idet på nogle Lister alle begravede ere anførte, medens på andre kun de i Egekister begravede ere nævnte. Listerne fra Petri Sogn ere selvfølgelig affattede på Tysk, men mærkelig nok har Klokkeren, der har skrevet dem, oversat Fyrretræ (Fyrtræ) ved »Feuerholz« — en noget umiddelbar Oversættelse.

Provinslisterne er meget forskelligt affattede. Nogle indskrænke sig til at meddele, at der i afvigte Aar kun er begravet Bønder og Almuesfolk, uden at noget Navn nævnes, andre anfører kun Navnene på de få, der ere begravede i Egekister, og andre endelig nævner alle begravede.

I nedenstaaende Udtog af disse Provinslister har jeg ikke medtaget en Mængde Almuesfolk, som ikke har noget særpræget Navn, og ligeledes har jeg udeladt de Præster, hvis Dødsdag findes i Wibergs Præstehistorie. Kirkebøger og Skifteprotokoller fra de Aar, det her drejer sig om, ere kun delvist bevarede, men også de døde, der findes i de få bevarede Protokoller, ere anførte nedenfor.

Begravelsesdagen og Betalingsdagen angives iflæng, nu og da meddeler Listerne og de medfølgende Kvitteringer begge Dage, men det almindeligste er, at Begravelsesdagen findes anført.

Af Forkortelser er kun benyttet: H = Hustru, S = Søn og D = Datter, samt bet. = betalt.

Abild, Henric, dansk Skoleholder, hans H. b. i Sct. Bent i Ringsted 11-8-1719.

Alsing, Daniel Christensen, Sædedegn til Aare og Veistrup, 46 Aar gl. 1719 i Aare.

Andersen, Anders Christen, Substitut i Drejstrup, 1-12-1720 Kerteminde.

— Oluf, Skovfogeds Enke. Mette fra Holte, 22-5-1718 Søllerød.

— Niels, Kromand i Linde, Mariager A., 5-7-1718 Linde.

— Rasmus, forr. Amtsf. i Odense, 11-11-1718, Odense.

Ands, Anders Sgr., hans H., 1719 i Brenderup, Assens-Hindsgaul A.
Arentsøn, Hans, ford. Sognedegn i Vettterslev-Hømb, 29-9-1720 ibid.

Arlot, Karen, 22-6-1720 Svendborg.

Bacher, Christian Jansen, Kromand, bet. 15-5-1719, Hvidovre.

Bang, Maren, velb. Frue, 5-2-1718, Skamby.

— Niels Hansen, Byfoged, 30-11-1718, Middelfart.

Banner, Elisabeth Sophie, Frøken, 4-2-1718 Øster Hæsinge.

Barabang, Charlotta Amdia, Byfogdens H. i Hjerring, 1718 ibid.

Bardum, Magdalene, 8-3-1720, Gråbrødre, Odense.

Barfod, Anders Hansen, Corporal, tituleret Sergeant, 25-7-1718, Ollerup.

Barner, Nicolai, bisat 8 8 1718 i Middelfart og derefter ført til Colding til sit Begravelsessted der. — I Degns Fortegnelse kaldes han: »Werner«.

- Bech, Rasmus, 23-4-1719, Thirsted, Aalholm A.
- Beck, Kirstine, Frue, 1718, Aistrup K. [Kær Herred].
- Bendal, Karen, Vagtmesterfrue fra Næraae, 30-11-1718 *ibid.*
- Berg, Jacob, til Boller, hans D., 1718 Taars S., Aalborg St.
- Michael, Sogndegn, hans H. Inger Dall, 11-7-1719 Danne-marre.
- Bergen, Mathis, forr. Sogndegn, 1-5-1719, Schjørringe.
- Berthelsen, Jørgen, Rådmand i Fåborg, hans Kones Broder 3-3-1718 Fåborg.
- Bibow, Oberst, 6-4-1720, Odense Sct. Knud.
- Bircherod, Jens, eneste S. af Commerceråd B. fra Fraugdegård, 25-1-1718 i Fraugde.
- Bjerre, Niels, Consumptionsbetjent, hans H. Ellen Thorne, 19-9-1720 i Nyborg.
- Blanckenberg Baltzar, Fændrik, 27-4-1720, Odense Sct. Knud.
- Bloch, sal. Hr. Jens, hans H. Margrethe Andersd., 12-2-1718 S. Kongerslev.
- Mathias, Licentiat, hans S., 12-12-1718, Odense.
- Bolt, Friederich, på Algestrup, en Broder til Adam Bolt, 23-7-1720 i Sandby S.
- Mathias, Rådmand i Middelfart, hans H. Margrethe Nielsd., 18 7 1719 *ibid.*, han selv 7-9-1719 *ibid.*
- Boltrup, Hans, Kromand, hans H. Ellen Sørensd. Høst, 16-4-1719 Søllerød.
- Bonnemand, Jacob, Boemand af Rørbæk, hans ældste D. Kirsten, 12 År gl., 17-9-1719 Saxkøbing.
- Bork, Clemend, Kbmnd. og nuv. Kirkeværge, 12-2-1718 Odense.
- Borring, Hans Hansen, hans H., 5-9-1718 Middelfart.
- Søren, Herredsfoged i Bogense, hans S. Jacob, 19-4-1718 *ibid.*
- Boulet, Oberstlieut., 4-10-1720 »Pengene for samme Kiste resterer endnu til hans gods blifver auctioneret«.
- Brandt, Hendrich, kgl. Maj.'s Tolder, 10-11-1719, Middelfart.
- Bredal, Nicolai, en gl. afd. Trompeter i Fjeldsted, 18-1-1719 *ibid.*
- Brems, Ole, en fattig Husmand, 1-1-1720 Errindlev, Enken 10-2-1720 *ibid.*
- Brock, Hermand Nielsen, hans H., 3-6-20 Kerteminde.
- Brun, Anders, Rådstuskriver i Viborg, bet. 18-5-1718 Gråbrødre i Viborg (Enken hedder Maria Biering).
- Hans Henrich, kgl. Maj.'s Slotsforvalter, hans Broder, begravet Frederiksberg 28-12-1720.
- Brunov, Henrich, Sgpr., Mag., hans Moder Anne de Hemmer i Børglum Sogn, nedsat i Vor Frue, Aalborg 1718.
- Bruun, Søren, 30-10-1718, Eidrup.
- Søren, dansk Skolemester, 31-3-1719, Odense.
- Brønsdorff, Søren, Monsr., hans Barn fra Randrup, 2-6-1718 Kongerslev K.
- Buchwalt, Christian, Lieutenant, 8-1-1719, Odense.
- Burenæus, Else Margrethe, 27-8-1720, Svendborg, en Dreng Rudolph Burenæus, 13-8-1720 *ibid.*
- Børgesen, Mathis, Skoleholder, hans H., 4-11-1719 Erringlev S., Aalholm A.
- Christensen, Michel, Møller i Ø. Oustrups Mølle, hans H. Birgitha Christensd., 16-11-1718, Aars S.
- Christoffersøn, Otto, Sgpr., 24-5-1719 Ledøje.

- Clausen, Jacob, forr. Degn i Aastrup, 26-4-1718 Nykøb. F., (Enken hedder Birget Batzersd.).
- Clodius, Werner Johan, Overførster af Holtegård, hans S. Nicolai, 20-9-1719 Søllerød.
- Cloppenbourg, Christopher, Seigr. af Tvede By, fh. Berider ved det kgl. Stutteri i Nykøb. F., 14-4-1719 Horslunde.
- Colling, Just Pedersen, Strandinspektør, 2-6-1719 Nykøb. F.
- Curtz, Henrik Johan, Urtegårdsmand, 6-5-1719 Odense.
- Dalgård, Niels, Klokke ved Aalborg Budolphi K., 1718 ibid.
- Dall, Inger se Berg Michel.
- Drejer, Anthoni Hansen, Rådmand i Nyborg, 11-3-1720 ibid.
— Peter, Degn i Rørup, hans H., 27-3-1720 ibid.
- Drevis, Cornet, hans H., 21-11-1719 Odense.
- Dreyer, Peter Hansen, 1-7-1718 Odense.
- Dyr, Jort Marchorsen, Substitut fra Højreby, 24-11-1720 Sølsted.
- Echlef, Christopher Hieronymussen, Skipper, 30-9-1718 Nyborg.
- Ejlersen, Mathias, Hyrde, 21-1-1720 Sct. Knud, Odense.
- Erichsen, Hans, Kbmnd. og tidl. Kirkeværge, 8-11-1718 Odense.
- Eriksøn, Anders, den gamle Foged i Egbye, 26-2-1719 Glostrup.
- Erreboe, Jens Lauridsen, Køb- og Handelsmand i Fåborg, hans Moder 14-3-1718 ibid., han selv 22-4-1718 ibid.
- Faber, Jens, Mag., 7-7-1719 Gislev.
- Fahnøe, Christian Jørgensen, Borger i Bogense, 13-11-1719 ibid.
- Falchenberg Christen, bet. 10-5-1718 Gråbrødre S., Viborg.
- Fallencamp, Peder, Mag., 1718 Joenshoved.
- Feltius, Christen, Seigr. til Bremersvold, dødf. B. 10-2-1719 Erringlev S.
- Fik, Margrethe sal. Controlørs, 27-4-1718 Turø.
- Fliandt, Thomas, Kbmnd, 3-3-1719 Nykøb. F.
- Franch, Johan, Rector scholæ, 17-11-1719 Middelfart.
- Friderichson Alexander, Degn for Weilby Menighed, 24-7-1719 ibid.
- Friis, Jørgen, Borgmester, hans M., Madam Lyche sal. Christen Friises, 28-4-1719 Odense.
- Friis, Maturin, Mons., 32 Aar, Ridefoged på Kås, 14-3-18, Lime S.
— Povel Christensen, hans H. Kirstina Rasmusd. Harder, 41 Aar ÷ 3 Måneder, 2-12-1720 St. Magleby.
- Frøylich, Hermann Frantz, Curassér, hans D., 8-6-1718, Odense.
- Gaas, Hans, Gårdmand af Tårup, 57 Aar gl., 18-10-1718 Næråe.
- Gerber, Ernst Ditløv, Husfogeden i Vordingborg, 1718 Bårse Hrd.
- Giørt, Bertel, Kopperhandler, hans D. Magdalene, 19-6-1719 Nykøb. F.
- Giese, Hans, Bechenslåer, 10-11-1718 Odense.
- Graboe, Underoff. i Dragonreg., hans Kone, 3-8-1718, Odense.
- Gram, Valentin, Degn, 5-3-1718 Harslev.
- Grotum, Henrich, Borgmester, hans S. Lauritz Christian, 1718 Aalborg Budolphi.
- Grønholdt, Niels, Forpagter i Skalkendrup Prgd., dødf. S., 4' S. p. Trin. 20 Avnslef.
- Grønwaldt, Johan Zacharisen, hans Enke Elisabeth 5-4-1720 Odense, St. Knud, (Accisen bet. 4-4-1720 af hendes S. Frands Grønwaldt).
- Haar, Søren, i Viborg, begravet for 16 Aar siden, nu i en ny Kiste, som hans Svigerfader, Rådmand og Postmester Jens Madsen

- Gandorph bekostede. Kisteafgift bet. 17-9-1718, Gråbrødre S., Viborg.
- von Ham, Henrich, Herredsfoged, hans D. Lovise, 9 Dage gl., 3-2-1720 Korup.
- Hammer, Niels, hans S. Ole, 22-9-1718 Viborg Domk.
- Hans Christian, Degn i Lumbye, 36 Aar gl., 2-6-1719, ibd.
- Hansdatter, Karen, Enken efter forr. Orgelmester til Domkirken i Viborg. (Kisten, der var af Eg, var gjort før hendes sal. Mands Død) 22-8-1718.
- Hansen, Clemen, Student, 50 Aar gl., Præceptor hos Margrethe sal. Søren Christensens i Egebjerg, 13-11-1719 Kirkeby.
- Friderich, Klokker ved Sct. Bent i Ringsted, 24-2-1719 ibid.
 - Knud, hans S. Anders Hvid, 15 Uger gl., 4-4-1720 Agernæs.
 - Niels, Byfoged, 13-2-1720 Rødbye.
 - Thune, Regimentsskriver, en D. 10-8-1718, en D. 28-12-1718 Odense.
- Harder, Kirstina Rasmusd., se Friis Povel Christensen.
- Harstall, Christian Ulric von, Overstaldmester, 9-10-1719 Tårs, Aalholm A.
- Heilund, Peder Jensen, Birkedommer, hans S., 1' S. p. Hellig tre K. 20 i Ballerup.
- Heldt, Jens Sørensen, Kromand, hans S., 21-5-1720, Odense Sct. Knud.
- de Hemmer, Anna, se Brunov.
- Herbst, Henric, Cuirassér, hans S. 6-7-1718, Odense.
- Herbsted, Oberstlieut., hans Enke, 12-5-1718 Ubberud.
- Hiort, Else Christensd., Lætare 1719 i S. Kongerslev.
- Hof, Lieutenant, 14-3-1719, Fåborg.
- Hoff, Mathias Lauridsøn, Sgpr., 19-1-1720 Svanninge.
- Hollænder, Johan Christian, Kbmd., 5 1 1720, Odense, Sct. Knud (bet. af Jens Hansen Drejer 1-1-1720).
- Holm, Anna, Anders Hornes H., 27-6-1719 Nagbøl (se And. Horne), Holm, Anna Marie Christensd., sal. Hr. Jacobs i Saltum, 1718 Hvetbo Hrd.
- Jacob, Sgpr., hans D., 8-5-1719, Skibsted S.
 - Niels Nielsen, 2-10-1718 Aalum S.
- Holmer, Hans, Rådmand i Nyborg, hans Kæreste Anne Margrethe Nielsd., 13-2-1720, Nyborg.
- v. Holsteen, Major, til Gjelskov, fra Øster Hæsinge henbragt til Kirken ved Broholm 25-7-1718.
- Hopner, Hans Elisen, hans B., 17-10-18, Odense.
- Hoppensach, Peiter, hans D., 16-2-1718, Kierteminde.
- Horne, Anders, Præst, Mag., 4-10-1719 Nagbøl (Enken D. M. Lucopidan).
- Hyld, Søren, Bager, hans B. 22-1-1720 Odense Sct. Knud.
- Hylling, Morten, Sgpr., 1-8-1718, Sandby, Præstø A.
- Høst, Ellen Sørensd., se Hans Boltrup.
- Høvinghoff, Just, hans S. af Jonstrup Mølle, 2-10-1718 Værløse.
- Høy, Poul, Gårdmand i Birchende, hans Kone Apolone, 8-4-1718 ibd.
- Høyer, Mathias, hæderlig og vellærd unge Mand, 2-11-1718 Skivum-Giir.
- Høysgård, Jens Pedersen, Gårdmand i Jordløse, 80 Aar 6 Mdr., 26-6-1720 ibid.
- Iversen, Povel, til Aastrup, hans D. Anna, 1718 Hjørring.

- Jacobsen, Mads, kgl. Skovrider i Funder, 27-5-1718 *ibid.*
- Jensen, Jørgen, Apotheker, 22-4-1720, Nakskov.
 — Niels, Tolder i Fåborg, 7-1-1720 *ibid.*
 — Willum, Degn i Skovbye, hans D. Johanna Elisabeth, 7-10-1718 *ibid.*
- Jessen, Clemend, forr. Sgpr. til Kverndrup, 27-12-1719 Odense (jfr. Wiberg).
- Johansen, Jacob, forr. Substitut, 25-6-1719 Gloslunde.
 — Mogens, Præstens Medhjælper, hans H. Lisbeth Mathias d. Grønholt, 2-6-1718 Bogense.
- Juul, Axel, velhårne i Landet, 5-4-1720 *ibid.*
- Jørgensen, Christen, Herredsdommer i Sunds Hrd., hans H. Dorthe Eggersd. af Høje i Lunde S. (Degnen Thomas Smegler skriver 24-2-1719, at hans sal. Formand har noteret hende som begravet 1718 i Steenstrup Sogn).
 — Mads, Degn i Søby, 25-2-1718 *ibid.*
- Kårde, Niels Jensen, Kromand, 16-5-1720 Odense.
- Kamp, Karen af Hans's, forr. Ridefoged v. Gunderslevholm, 20-31-1719 *ibid.*
- Kiersgård, Jens, i Skibsted, 4 Adv. 1719 *ibid.*
- Kierulf, Ole Pedersen, Skovrider, hans Kiæreste Mette Langhår 23-3-1719 i Halsted Kirke, han selv *ibid.* 19-7-1719.
 — Povl Sørensen, Provst af Sønderholm, 28-6-1720 *ibid.*
- Knudsen, Peder, Kromand, hans Barn, 1-2-1720 Odense Sct. Knud.
- Koch, Christen Jensen, af Nyrup, 18-8-1720 Sønderholm.
- Krabbe, Captain, 15-6-1720 Søbye.
- Krag Hans Nielsen, Censumptionsbetjent, 31-5-1719 Odense.
- Krarup, Michel, 12-8-1718 Sortebrødre, Viborg.
- Krebs, Dorthea, 26-1-1720 Svendborg.
- Kritløv, Jacob, Skræder, hans B., 10-2-1720 Odense Sct. Knud.
- Krog, Erik, Amtsforvalter, 18-1-1720 Nakskov.
 — Niels, en Kongens Bonde i Biernæs, 15-3-1720 Olstrup.
- Kruuskoph Hans, 5-1-1720 Svendborg.
- Kybke, Jens, i Lunderskovhus, hans S. 9-6-1720 Rynkeby.
- Lagesen, Ivar, forr. Sgpr. til Odense Sct. Hans, 25-12-1717 *ibid.*
- Lamillier, Captain, hans S. Alexander, 18-11-1719, Nyborg.
- Lang, Jens Sørensen, 7-8-1718 Aalum S.
- Lange, Regimentskvartermester, 30-9-1718, Assens.
- Langes, Kirsten, af Hospitalet, 10-5-1719, Tillitse.
- Lassen, Christian, Cancelliråd, hans H., bet. 21 3, begr. 4-4-1719 Odense.
 — Hans, Commandør, 10-1-1718 Odense Sct. Hans (Enken C. f. Hoppen).
- Lauridsen, Jens, Byfoged, 2 Børp, 18 og 23-9-1719, Kerteminde.
- Lauritsen, Bertel, Præsten på Lyø, yngste D. Anna Hedvig Marie † 30-6-1720, begr. 3-7-1720 *ibid.*
- Lehe, Hans, Borger i Nyborg, hans H. Appolonia Lund, 11-7-1718 *ibid.*
- Lerche, Christian, Etatsråd, 53 Aar, 25-3-1720, Våbensted.
- Lesberg, Bodel sal. Jørgens, 21-4-1718 Farum.
- Lievetzau, Theodosius, Generallieut., i Øland Kirke 1718.
- Liebe, Johan, Bogbinder, hans B., 24-5-1720, Odense Sct. Knud.
- Linde, Regimentskvartermester, hans B., 16-12-1718 Odense.
 — Christian, Regimentskvartermester, 20-8-1719 Jaslev.

- Lindegård, Peder Rasmussen, Consumptionsforvalter, 18-11-1720 Fåborg (Accisen betalt af Hans Justesen på samtlige Medarvingers Vegne).
- Linnegaard, Hans, 5-7-1720 Svendborg.
- Linnenberg, Peter, 5-3-1720 Kerteminde.
- von Lode, Pitzen Sticker, en Datter, 31-12-1718 Nyborg.
- Lofskals, Metthe, Anders Harboes, en afd. Soldats Hustru, 54 Aar, uden Ligprædiken i en Ligkiste af gamle Møgfjæle sammenlappet, begr. 3' Adv. 1718, Viskum Sogn.
- Lolle, Anders, af Bulbro, 10-1-1720 Odense Sct. Knud.
- Louman, Niels, Sgpr., hans H., 1-7-1720 Vallensbæk.
- Lund, Mads, 3-3-1718 Vorning S., Viborg St.
- von Løvenhjem, Hans, Oberst, hans D. Friderica, 15-2-1718 Marslev, hans Søn, 18-10-1720 ibid.
- Madsdatter, Johanne, en gl. Betler, som hverken efterlod sig Venner eller Midler, hvoraf hendes Begravelse kunde bekostes, lod Bymændene i Østerby begrave i en gammel forfulned og ormstukken Klædekiste, 2-6-1718 Svaninge.
- Madtzen, Povel, Degn i Ørbæk, hans H. Apelene Lauritsd., 74 Aar, 24-1-1719 Ørbæk.
- Mandixen, Monsr. af Volstrup, hans B., 6-5-1720 Ræinge.
- Mandsfeld, Otte Diderich, hans Kone, 2-10-1720 Faaborg.
- Martin, Martha Marie, Stifmoder til Sgpr. Bertel Brun i Vallensved, 8-1-1719 ibid.
- Martini, Dr., † 18-7, begr. 22-7-1720 i Odense Sct. Knud.
- Mathiesen, Peder, Kbmd. i Bogense, hans D. Anna, 9-5-1718 ibid.
- Melhoph, Niels Meinertsen, Kbmd. i Bogense, 3-11-1719 ibid.
- Melhorn, Anna Marie, Provstinden i Vestenskov, Enke efter Sgpr., Præst Lars Rohde til Vestenskov, 20-2-1719 Tillitse.
- Mohr, Regimentskvartermester, hans B., 14-1-1718 Odense.
— Madam, hendes Barn, 13-10-1718 Odense.
- Mohrland, Sigvard, Ritmester, 6-10-1719 Aabye, »en Kiste af Fyrrefjæller, som var betrukket med sort Baij«.
- Morland, Fru Ritmester, 8-6-1720 Aabye.
- Morsing, Christen Jacobsens Enke (By- og Rådstueskriver), 21-4-1719 Odense, betalt 18-4-1719 af Datteren Elisabeth Villumsd.
- Mosbech, Niels Jensen, 49 Aar, 1-9-1720 Synderup S.
- Mose, Anna Rasmusd., 25-1-1718 Kerteminde.
- Motzfeldt, Major, hans sal. Jfr. Anne Christine, ført til Marslev, nedsat i Egekiste i Nyborg 9-1-1719.
- Mule, Hans, Degn i Hillested, 19-4-1719 ibid.
- Munch, Anders, 15-1-1720 Odense Sct. Knud (Munk).
- Munck, Madam i Biskops Torup, en S. Claus Munck, 12-2-1720 Skjellerup.
— Jørgen, 8-5-1719, Thisted, Aalholm A.
- Mundrerts sal. Anders, hans Enke Giertrude, 1718 Aalborg Budolphi.
- Mølhaus Gotfried, Skarpretter, en S., 16-3-1718 Nyborg, en S., 24-4-1720 ibid.
- Møller, Dorthea, Fru Lieutenant på Rørbæk, 9-12-1720 Flødstруп.
— Jacob, Borgmester i Odense († 1717), hans Enke Elise Lauritsdatter, 13-12-1717 Odense.
- Nielsen, Jes, Skovfoged, 23-2-1718, Liunge, Ringsted-Sorø A.
- Nissen, Jesper, Seigr., hans H. 2-10-1719 Sct. Bent, Ringsted.

- Nyemann, Peder i Calløe, hans H. Birthe Sørensd., 9-5-1719 Tårs, Aalholm A.
- Nørdam, Karen, en gl. Degne-Enke, 19-3-1718 Tostrup, Rinds Hrd.
- Olsen, Jacob, forr. Degn, 8-7-1718 S. Kirkely.
- Svend, Skovfoged, 14-9-1720 Værløse.
- Ostenfelt, Anna, Mademoiselle, Conrector, Mag. Jens Ostenfeldts Søster 22-7-1718, Sortebrødre, Viborg.
- Parsbjerg, Sidsel, Frk. på Fønsskov, 26-11-1720 Huusly.
- Pederson, Jens, Skovfoged i Øvrerød, hans H. Maren Nielsd., 23-5-1720, Søllerød.
- Jørgen, Degn, 21-10-1719 Viby.
- Marcus, Herredsfoged, 15-5-1720 Uttersløf.
- Peder. »Den 14 Maj (1719 i Jordløse) blev der kast Jord på Peder Pederson af Haastrup, og som han hafde en svertet Egeligkiste (og ieg blev det vaer) maatte hans Venner Nolens volens tage en Seddel fra Nyborrig Amtstue på 2 Rdlr. Daterit 15 Maj. Testerer Jacob Dinesen«.
- Tovel, Sognedegn, hans lille B., 21-8-1718, Tostrup, Rinds Hrd.
- Thomas, Skomager i Bogense, en S., 28-11-1718 ibid.
- Peitersen, Hans, se under Krigsråd Rodis.
- Piilegård, Jep, hans Enke, 13-11-1718 Horne.
- Pingel, Christian, Lieutenant, hans D., 15-2-1718 Nyborg.
- Povelsen, Hans Rådmand, hans D., 19-10-1718 Odense.
- Jacob, Student, 30-11-1719 Svendborg.
- Jørgen, Kæmner, hans B., 29-11-1720 Odense Sect. Knud.
- Povelson Mathias, ford. Regimentskvartermester, af Tangedgård, hans Søster, Enke efter Oberstlieut. Herbsted, 12-5-1718. Ubberud, Mathias Povelson selv 21-11-1718 ibid.
- Peder, forr. Degn i Tostrup-Roum, 16-4-1719 Gjerding S.
- Priergård, Laurits, af Sundbye, hans D. Anna 16 Aar, Februar 20, Stadager.
- Quist, Niels, Skomager, hans Spædbarn, 25-8-1720 Kerteminde.
- Råhaug, Knud Gårdmand af Sædbyho ms Gods, 3-12-1719, Nordlunde.
- Raffn, Hans Pedersen, i Østerby, 28-1-1720 Svaninge.
- Ranlou, Christopher, Papirmagersvend på Strandmøllen, 18-4-1720 Søllerød.
- Rasmusd., Kirsten, af Glaundrup, 18-11-1718 Skamby. »Denne sidste afdøde en meget fattig og huusarm Quinde, er henkommen i en gammel og slæt Ege Kiste, som hun ved sit betleri hafde bekommet«.
- Rasmussen, Hans, Borger i Bogense, hans D. Kirstine, 25-11-1718 ibid.
- Mogens, Borger i Bogense, hans D. Appolonia, 27-5-1718 ibid.
- Raun, Hans, Amtsforvalter, hans Kone Bodild, 30-4-1720 Nykøbing F.
- Jochum Wulff, Rådmand i Viborg, bet. 15-3-1718, Gråbrødre ibid.
- Raven, Catharine Margrethe, Capt. Frischs Frue, 24-3-1719 Eiby.
- Reimin, Nicolai Christian, Maler, 23-5-1720, Nyborg.
- Riber, Evert, Købmand, hans H. 17-3-1719 Odense.
- Evert, Krambodtjener, 13-10-1718 Odense.
- Riisbrich, Christian, Mag., Sgpr. til Udbye, 14-11-1718 ibid.

- Rodis, Krigsråd: 8-4-1719 nedsat i hans Ejendoms Begravelse i Halsted Kirke en Eige-Ligkiste med hans Kiærstes første Mands, Hans Peitersøns, og hindis faders, Knud Wulfs, indsamlet døde Been udi.
- Roelandt, Christian, Urtegårdsmand v. Dronninggård, 24-11-1719 Søllerød.
- Roeland, Peder Nielsen, Skipper, hans D., 14-3-1718 Nyborg.
- Rosenkildé, Jens, hans Enke Karen, 17-1-1720 Aaby.
- Rosenvinge, Sille Kirstine, Mag. Kmd. Landorphs Stifdatter, begravet 7-3-1720, betalt 6-3-1720 af Moderen Madam Landorph født Bircherod. — Sct. Knud i Odense.
- Rudhmann, Antonius, 29-1-1719 Kirkesøby.
- Rømer, Niels, Hr., hans Barn, 4-2-1718, Sortebrødre, Viborg.
- Såby, Birkefoged til Lustrup Birk, hans Moder Karen Madsd., † 21-2, begr. 28-2-1718 Sem Sogn.
- Sackmann, Hans Christian, Deres Velædle Højærværdigheds Ammanuensis, 10-7-1719 Gloslunde.
- Samsing, Anna, 17-3-1720 Kerteminde.
- Schårup, Christen, Kromand, som blev ijhelredet af en Rytter, 13-7-1718 Odense.
- Schack, Zacharias, Cuirassier, hans S., Jochim, 20-5-1720 S. Kirkebye.
- Scheel, Margarethe, Frk. fra Mullerup, 18 Aar, 30-8-1720 Gudbjerg.
- Schindler, Madlene, sal. Lieutenants, 11-5-1718 Nyborg.
- Schnell, Hans Ulric, en fattig Skoleholder, 6-2-1720 Erringeløf.
- Schochartz, Premierlieut., 6-2-1720 Horslunde.
- Schrøder, Friderich, i Linde, fh. Borger i Aars, 12-11-1718 Linde.
- Schutz, Captain, hans Frue Anne Marie Thilsen, Accisen betalt 10-4-1720 Horbeløv.
- Schwartz, S mon, 18-12-1720, Odense Sct. Knud.
- Seerup, Regimentsskriver af Maderup, 64 Aar gl., 23-2-1720 Særslev.
- Sehested, Niels, Major, og Fru Elisabeth Scheels Datter Sophia, 10 Uger gl., 17-2-1719 Gudbjerg.
- Simonsen, Niels, Procurator, 6-3-1718 Alsted.
- Skouboe, Jens Christensen, Borgmester, 4-12-1719, bet. 30-11-1719 af Enken Mad. West, Odense.
- Skovbo, Jens Nielsen, 10-6-1718, Aalum S.
- Slegtbrück, Martinus, Skolemester, hans Enke 9-5-1719 Odense.
- von Solsten, Frue, en gammel og forarimet Enke, som allernådigst havde en Gård i Hårlef Sogn, Aagård kaldet, til hendes Levnedes Ophold, 1718 i Skoulye.
- Stilling, Kvartermester, hans Barn, 28-5-1720 Odense Sct. Knud.
- Stockbeck, Erik, hans Barn, 11-10-1720 Svendborg.
- Storm, Jens, Skomager, hans Kone, 13-5-1720 Odense Sct. Knud.
- Struch, Hans, Sgpr., hans Datter Sophie Louise, 27-2-1718 Marslef.
- Strøyberger, Jørgen, hans lille S., April 1718 i Kjerte.
- von Støcken, Maria Clausd., 25-5-1719, Stockemarche.
- Suhr, Hans, i Flintinge, hans Moder Else Larsd., 31-5-1719 Thoreby.
— Morten Pedersen, en Inderste i Branderslev, 29-10-1719 ibid.
- Svardtz, Mathias, Degn, hans Søn, 26-8-1718 Ræinge.
- Svarer, Mathis, hans Hustru, 8-12-1718, Sønderbroby.
- Svarrer, Jørgen, hans Barn, 29-1-1720 Odense Sct. Knud.
- Svartz, Simon, 18-12-1720 Odense.
- Sveistrup, Rasmus, forr. Kromands H. Anna, 1-4-1718 Ballerup.
- Svær, Laurs, Dansemester, hans Barn 7-10-1718 Odense.

- Sørensen, Anders, Møller, 14-8-1718 Eidrup.
 — Peder, forr. Degn til Gjerding, 11-7-1719 *ibid.*
 Thambsen, Lieutenant, af Scottrup, 20-5-1718 Horbeløv.
 Thommesen, Hans, fhv. Propr. til Vinderslevgård, 10-8-1718 Mariager A.
 Thorne, Ellen se Niels Bjerre.
 Tolle, Anders, af Bolbro, tidl. tjent hos Geheimerådinde Schultz, bet. 10-1-1720.
 Tornam, Jens, Sgpr., hans Datter Margrethe Cathrine, 16-10-1719 Brøndum.
 Trane, Jørgen, hans Enke i Millinge, 4-5-1718 Svaninge.
 — Maren, af Horbeløv, 14-5-1719 *ibid.*
 — Rasmus, hans Søn Peder af Breininge, 2-3-1718 Horbeløv.
 Tved, Niels, 14-9-1720 Søbeye.
 Tønder, Jacob, hans H., 7-11-1718 Gislev, i en »Æske-Kiste (Aske-Kiste).
 van Vest, Peiter, Apotheker, hans D. 3-9-1718 Odense, en D. 17-11-1718 *ibid.*
 Vindter, Christen, Vognmand, 13-2-1720 Odense Sct. Knud.
 Vinholt, Herman, en Rytter af Major Disklois Comp., 3-8-1718 Jernved.
 Wach, Stycklieutenant, sin Svigermoder Anne Malene Fuchern, 7-6-1720 Nyborg.
 Walkendorph, Anna Beate, Fru til Arresten, Østerhæsinge 17-6-1720 Tved K.
 — Anna Cathrine, Friherrinde, 13-3-1719 Brahetrolleborg.
 Wandal, Johan Ernst, hans Enke Friderica Amalia sin Datter Anne Cathrine 25-1-1719 Nyborg.
 Wandel, Lauritz, Musicant, hans Søn, 28-1-1718 Nyborg, hans Datter 19-5-1719 *ibid.*
 Wichman, Bertil, Kræmmer, hans Søn Bertel 15-3-1719 Nykøb. F.
 Winther, ærværdige sal. Hr. Christen, 5-7-1718 Håsum-R.
 With, Caspar, Klokker, 12-5-1718 Fåborg.
 Witte, Henrich, i Nørbye, hans D. 6-1-1719 Klinte.
 Wolfsborg, Hr. Jochum, hans H. 25-2-1718 Alsted.
 Wulf, Knud se Krigsråd Rodis.
-

En Familie Krag.

Ved **C. Klitgaard.**

Anders Madsen Krag, der kom fra Nykøbing Mors og blev Borger i Aalborg 1559 samt Medlem af »Guds Legems Lav« 1560, og som 1564 og 1580 var Raadmand i Aalborg, havde følgende Sønner:

A. Jens Andersen Krag, Gildebroder i Aalborg 1584, Borger 1589, Raadmand 1598, drev Salteri i Nibe 1617, og blev 1619 kgl. Sildesalter der¹⁾, død 1630 i Aalborg²⁾. Var gift med Maren Jakobsdatter, død i Aalborg 1659, der 1635 var gift II. med Mathias Dinesen.

Børn:

1. Anders Jensen Krag, f. o. 1595, blev 1615 Gildebroder i Aalborg, var en Tid Købmand i Nykøbing Mors, men boede 1651 og 1660 og senere i Nibe, hvor han drev Handel og Sildesalteri. Var vistnok en stejl og heftig Natur; iøvrigt henvises om ham til Navneregistret i min Nibe Bys Historie. Gift 1618 med Maren Jensdatter³⁾, der af og til, Manden uafvidende, pantsatte af deres Løsøre, hvorfor han 1658 stævnedede hende⁴⁾.

Børn:

- a. Peder Andersen Krag, overfaldt 1651 sammen med sin nedennævnte Broder nogle Søfolk fra Løgstør⁵⁾, var ikke hjemmehørende i Nibe 1665, da han opholdt sig der, og var derfor ikke skattepligtig for Aaret 1664⁶⁾.
- b. Oluf Andersen Krag overfaldt 1651 nogle Søfolk (se ovenfor), kom ved St. Olestid 1664 hjem fra »Ris« syg og svag og var ikke skattepligtig i Nibe⁷⁾.

¹⁾ Nibe Tgb. 1655 fol. 105. J. Reg. 7. 280 b, jfr. J. Tegn. 725.

²⁾ Skifte ¹⁹/₆ 1635 jfr. A. H. Nielsen: Embeds- og Bestillingsmænd S. 125, samt Tillæg I. S. 5.

³⁾ Nibe Tgb. 1665 fol. 123 b.

⁴⁾ Nibe Tgb. 1658 fol. 179.

⁵⁾ a St. 1651 fol. 60, 68 ff.

⁶⁾ a. St. 1665, fol. 7.

⁷⁾ a St.

2. Maren Jensdatter Krag, f. c. 1600, levede 1635¹⁾ og havde Broderen Anders til Værge.
 2. Jens Jensen Krag, f. c. 1600, død i Aalborg Januar 1637²⁾, Købmand i Aalborg, gift c. 1622 med Mette Jensdatter Lillebunde, f. c. 1600, død 1629. Gav 25. Januar 1622 400 Daler til Hospitalet i Nykøbing Jyll., kgl. Stadfæstelse 19. Juli 1627. (Jydske Reg.).
 4. Hans Jensen Krag, f. 16.., levede 1635, havde Broderen Anders til Værge.
 5. Else Jensdatter Krag, f. 16.. d. Aalborg 1662 gift med Niels Andersen, Købmand i Aalborg³⁾.
- B. Oluf Andersen Krag, blev 1582 kaldet til Præst i Hjørning, da Hr. Daniel Chrysostomus blev afskediget, men maatte 1584 paany afstaa Kaldet, da Hr. Daniel fik Tilgivelse for sine Synder og blev genindsat; blev 1584 Præst i Vraa-Emb-Serridslev og var 1592 Provst i Børglum Herred, død 1625; skal efter Traditionen være blevet fortryllet under den store Hekseepidemi ca. 1619 og døde efter lang Tids Svagelighed. Klagede 1592 over sin Kapellan Hr. Søren, der gav sig af med Lægepraksis⁴⁾. Laante 1616 Mogens Kaas 100 Rdl., for hvilke Mogens Kaas stævnedes 1630 af Anders Olufsen Krag (Børglum H. Tgb. 1630 ¹⁹/₁). Blev 1623 tiltalt af Lænsmanden paa Sejlstrup, fordi han vilde tilholde sig Lejermaalsbøder af Beboerne paa Vraa Præstegaards Jord⁵⁾. Hans Enke havde 1626 Proces med Kapellanen Hr. Oluf Danielsen Berg i Sønder Vraa (gift med Anna Frandsdatter), fordi hun havde lovet ham særlig Betaling for at passe hele Embedet, medens Hr. Oluf Krag var syg. Hun vilde imidlertid ikke betale, da Hr. Oluf Danielsen havde fæstet sig til Hr. Oluf Krag for samme Løn, som hans Formand, og for hans Ekstratjeneste havde hun betalt ham Tid efter anden. Iøvrigt tilbød hun at lade Landemodet afgjøre Tvisten⁶⁾. Hr. Oluf Krag var gift med Dorte Pedersdatter, sandsynligvis Datter af Borgmester Peder Nielsen Finde i Aalborg⁷⁾, der ogsaa benævnes med den gejstlige Titel »Hr.«, og hun var i saa Fald Søster til Slotsskriver

¹⁾ Skiftet efter Faderen 21. April 1630 og ¹⁹/₆ 1635.

²⁾ Skifteregistr ¹⁸/₂ 1637. Skifte Aalborg ¹/₂ 1642.

³⁾ Nibe Tgb. 1663, II Afd. Fol. 2.

⁴⁾ Jydske Saml. 2. II. 403.

⁵⁾ Viborg Landstings Dombog A. 1623 Fol. 232 b.

⁶⁾ a St. A 1626 Fol. 125 b og 185.

⁷⁾ Indtraadte 1558 i Guds Legems Lav. Fik 1565 af sin Broder Christen og dennes Hustru Margrete Nielsdatter Skøde paa en dem efter Faderen Niels Finde tilfalden Part i et Hus i Aalborg (Ny kgl. Saml. 4°. 747.)

paa Akershus (1607), senere Foged paa Moss (1614) Jørgen Pedersen Finde.

Børn:

1. Jørgen Olufsen Krag, der 1610 blev Borger i Aalborg, hvor han døde 1630¹⁾. Gift med Kirsten Christensd.-Kier. Ingen Børn.
2. Peder Finde Krag, Gildebroder i Aalborg 1624, Skipper og Borger i Bergen 1632, levede 1655²⁾.
3. Anders Olufsen Krag, blev Borger i Aalborg 1618, Gildebroder i Guds Legems Lav 1619, drev 1622 sammen med mange andre Folk fra Aalborg og Nibe Salteri ved Barsebæk i Skaane og drev Løstgæst med sin Gællepige Johanne, hvorfor hans Farbroder Jens Krag i Aalborg anklagede ham for Faderen³⁾; boede senere i Nibe og døde der 1650. Var gift med Anna Lauridsdatter, der overlevede ham, og som 1651 tillaes af Niels Bodsen paa Haven i Vendsyssel, fordi Anders Krag 1649 havde laant Wolfgang Hildebrands Bog »Magia naturalis« af Niels Bodsen, da i Nesgaard, hvilken Bog ikke var tilbageleveret. Bogens Værdi ansattes til 6 Daler⁴⁾, ved Auktionstaksation hos Præsten Hr. Ole Gundersen Kamp i Skjoldborg i 1749 takseres den samme Bog kun til 1 Skilling⁵⁾. Anders Krag havde følgende Børn⁶⁾, hvis Skæbne jeg ikke kender:
 - a. Ole Andersen Krag,
 - b. Laust Andersen Krag,
 - c. Karen, d. Barbara, e. Anne, f. Maren.
4. Christen Olufsen Krag, Borger i Aalborg, stævnede 1665 Folk i Nibe for Gæld⁷⁾.

C. Mads Andersen Krag, Gildebroder i Guds Legems Lav i Aalborg 1595, Borger 1604, død 1634, Skifte 6. Januar 1635⁸⁾. Blev 1608, 1613, 1615, 1623, 1624 og 1625 Fuglekonge ved Gildebrødrenes Papegøjeskydning og fik 1625 Gildets Sølvpapegøje med Kæde overrakt, fordi han 3 Aar i Træk var blevet Papegøjekonge; men han overlod dog atter dette gamle Kle-
nodie, der endnu benyttes af Aalborg broderlige Skydelav, til

¹⁾ Skifte i Aalborg 25/11 1630, 16/3 1632.

²⁾ Nibe Tgb. 1655, Fol. 100 b.

³⁾ Viborg Landst. Dombog A 1623 fol. 110.

⁴⁾ Nibe Tgb. 1651 8/11 og 24/12.

⁵⁾ Thisted Amts Aarbog 1914 S. 68.

⁶⁾ Nibe Tgb. 1651 fol. 16, 142; 1655 fol. 100 b; 1660 fol. 116.

⁷⁾ a. St. 1665, fol. 71 b.

⁸⁾ Aalborg Skiftepr.

Gildet mod i Stedet at erholde Pengeværdien¹⁾. Var gift med Maren Knudsdatter, der døde før ham.

Børn:

1. Karen Madsdtr. Krag, f. ca. 1600, gift Aalborg 8. Sept. 1630 med Didrik Nielsen, f. 16. . ., begr. Aalborg 19. Marts 1673, 1635 »Korherre« i Aalborg²⁾, kgl. Salter og Tolder i Nibe ca. 1650—65, Raadmand i Aalborg 1651, Bestalling 1665³⁾.
2. Sidsel Madsdtr. Krag, f. ca. 1605, ugift 1635.
3. Inger Madsd. Krag, f. ca. 1607, ugift 1635.
4. Barbara Madsd. Krag, f. ca. 1611, ugift 1635.
5. Knud Madsen Krag, f. ca. 1613, levede 1635, antagelig Fader til Peder Knudsen Krag, Borger og Handelsmand i Aalborg, død 12. Marts 1696⁴⁾ (Vor Frue Kirke); gift Magdalene Jensdatter, død 1726.

Børn:

- a. Johanne Pedersd. Krag f. ca. 1685.
- b. Karen Pedersd. Krag f. ca. 1687.
- c. Inger Pedersd. Krag f. ca. 1691.
6. Anne Madsd. Krag, f. ca. 1615, ugift 1635.

¹⁾ Guds Legems Lavs Regnskabsbog, Landsarkivet i Viborg.

²⁾ Skiftet efter Mads Krag.

³⁾ A. H. Nielsen: Embedsmænd S. 137, se iøvrigt min Nibes Historie, Navneregistret.

⁴⁾ Personalh. Tidsskr. 6. R. VI. S. 242, Aalborg Skiftepr. Nr. 305.

Forskelligt fra Genealogiens og Personalhistoriens Verden.

Bestyrelsen har haft den Glæde at modtage Meddelelse om, at Samfundets afdøde Protectrice, Hds. Maj. Enkedronning Louise, har testamenteret Samfundet et Beløb paa 1000 Kr.

Phv. Kantor V i g g o H o l m, der den 18. September fylder 80 Aar, har som bekendt igennem mange Aar samlet rige personalhistoriske Oplysninger af Kirkebøgerne og Skifterne paa L o l l a n d - F a l s t e r; han har altid vist sig rede til Hjælp med Raad og Daad og derved vundet mange Personalhistorikeres Taknemlighed. Nu har han skænket denne værdifulde Skat til Landsarkivet for Sjælland og saaledes gjort den fuldtud tilgængelig for Forskningen. Det er sjældent, at man spørger disse Samlinger til Raads uden at faa et fortræffeligt Svar.

Genealogerne vil med Glæde hilse Meddelelsen om, at et af vore flittige Medlemmer med Understøttelse af Carlsbergfondet har foretaget en R e g i s t r e r i n g a f K ø b e n h a v n s S k a t t e m a n d t a l f o r 1 7 6 2, omfattende 45 à 50 000 Sedler. For Tiden er man i Rigsarkivet beskæftiget med at ordne disse Sedler, saa at Registret — om alt gaar vel — til Efteraaret kan blive tilgængeligt for Publikum.

Saa langt fra at blive træt af dette store Arbejde har Vedkommende nu paabegyndt en lignende Registrering for K o p - o g K a r o s s e s k a t t e n a f 1 7 4 3. Planen er, at København her skal registreres in extenso og det øvrige Land i Uddrag, dog med Udeladelse af Købstæderne. Man spørger med Undren, hvorfor Købstæderne i dette Forhold skal være Stedbørn.

Haderslev Bys Historiograf, Dr. phil. Th. O. Achelis, har i »Familien-geschichtliche Blätter« 1926, 4. Hæfte, skrevet en læseværdig Artikel med gode Oplysninger om N o r d s l e s v i g s K i r k e b ø g e r, som han øjensynlig er nøje bevandret i. Indholdet danner en nødvendig Supplering til den særdeles brugelige, men mangelfulde, Fortegnelse over Slesvigs og Holstens Kirkebøger, som W. Jensen og H. Kochendörffer i 1923 offentliggjorde i »Schriften des Vereins für schleswig-holsteinische Kirchengeschichte«, 2. Rk. 7. Bd., og som ogsaa omfattede de til Danmark afstaaede Dele af Nordslesvig.

Skønt Kirkebøgerne i de tyske Lande endnu ikke er centraliserede, og Vanskeligheden ved at faa Oplysninger om dem er ganske anderledes store end herhjemme, har dog allerede i 1899 Østrig bragt en saadan Fortegnelse, senere er Mecklenborg (1895), Pommern (1910), Slesvig-Holsten (1923) og sidst det bayerske Pfalz (1925) fulgt efter.

Hvornaar tør vi haabe, at Rigsarkivet giver os en saadan trykt Fortegnelse over danske Kirkebøger?

Ahnetavlestudiet er i stadig Vækst, men med hjemlige Publikationer paa dette Omraade er det stadig kun smaat bevendt. I Udlandet er dette anderledes; i Tyskland har just to stort anlagte Ahnetavleværker set Dagens Lys. Det ene er »Ausgewählte Ahnentafeln der Edda« (d. v. s. Eisernes

Buch Deutscher Art), der er udgivet paa Justus Perthes' Forlag af »Deutsche Adels Genossenschaft« og indeholder 340 Ahnetavler over tyske adelige Personer. Det andet skyldes den bekendte tyske Genealog Dr. phil. Fr. Wecken i Leipzig sin Tilblivelse, idet denne har paabegyndt Udgivelsen af »Deutsche Ahnentafeln in Listenform«, hvoraf just 1ste Bind er afsluttet. Dette indeholder 120 Ahnetavler af forskelligt Omfang; et Register paa 30 Spalter gør Værket let brugeligt for Forskeren.

At Listeformen trods sine Mangler ogsaa vil blive Fremtidens Form for Offentliggørelse paa Ahnetavlestudiets Omraade, som det længe har været det for Stamtavlens Vedkommende, derom er der næppe Tvivl — ligesom det Kekuleske Ahnechiffersystem — der kun benytter et enkelt Tal — her synes at have staaet sin Prøve.

Ligesom Finland begynder ogsaa de tidligere russisk-baltiske Provinser i aandelig Henseende at komme sig efter Krigs- og Revolutionsaarenes Tryk. — Fornyelig er de af Degnen ved St. Olai Kirken i Reval H. Laurenty († 1692) udarbejdede 90 Ahnetavler over fremtrædende Personligheder i Reval (der kun kendtes fra to Afskrifter), blevet udgivet i fuldstændig ny Bearbejdelse af Georg Adelheim.

Belgiens betydeligste nulevende Genealog er uden Tvivl Kapuzinerpateren P. Chérubin de Renaix i Chiney. Fra sin stille Klostercelle har han siden 1909 udsendt en Række genealogiske Værker om Slægterne Arenberg, Norman d'Audenhove, Merode, Croy, den belgiske og franske Kongefamilie, om Franciskanerordenen o. m. fl. Det er navnlig hans store Anetavle til 1024 Aner for Hertugen af Arenberg, der udkom i 1914, der har gjort hans Navn berømt. Den er næsten fuldstændig (575 Slægter findes anført paa den) og er — hvad der jo er ret usædvanligt — fremstillet i Kredsform paa 4 Blade (197 : 119 cm.).

De, der har Interesse for engelsk Heraldik, bør gøre sig bekendt med »The Genealogists Magazine, Official Organ of the Society of Genealogists« (Bloomsbury Square, London W. C. L.).

Under Hensyn til, at det er af særlig Vigtighed, at alle genealogiske Spørgsmaal kommer ud i saa vide Kredse som muligt, har en Række tyske genealogiske Selskaber sluttet sig sammen og udgiver nu i Fællesskab et »Familiengeschichtliches Such- und Anzeigenblatt«.

Der synes, som om dette Blad, der nu har et Aars Levetid bag sig, har en Mission, i alt Fald viser det sig, at det benyttes i udstrakt Maalestok.

Neander.

Dr. Carøe har i »Den hemmelige barnefødsel paa Klavsholm 1734«, nærværende Tidsskrift 7. Rk. 2. Bd. (1917) givet nogle Oplysninger om Lægen Johan Samuel Neander og hans Slægt; men han ved ikke andet om dennes Herkomst, end at han vistnok var født i Sønderjylland eller Tyskland. Det kan nu, hovedsagelig ifølge Meddelelser fra Assessor Jess i Kiel, oplyses, at han er døbt 6. Februar 1699 i Kiel (St. Nikolai) som Søn af Kantor Gottfried Friedrich Neander og Gesche. Kantor G. F. Neander er sandsynligvis Søn af en fra Gørlitz stammende Sognepræst Gottfried Neander i Mahlow i Mark Brandenburg. Gottfried Neander var omkr. 1674 stud. theol. i Frankfurt a. d. Oder og blev 14. Marts 1690 Kantor i Flensborg; 16. Okt. 1645 forflyttedes han som Kantor Scholæe og Director musices til Kirken i Kiel og her fik han foruden Sønnen

Johan Samuel Børnene Georg Hinrich, døbt 12. Marts 1697 og Lucia Sophia, døbt 25. April 1701. 20. April 1720 begravet Kantoren fra St. Nikolaj. Hans Vielse med Gesche..... er forgæves eftersøgt i Flensborgs, Kiels og Københavns Kirkebøger.

Ved Johan Samuel Neanders Daab i Kiel 1629 er iøvrigt nævnt en stud. theol. Theodor Neander, der er født 14. Januar 1679 i Lietzen (Kres Lebus) som Søn af Sognepræst Georg Christoph N. og Maria Schultz.

Smaant fra Hærens Arkiv.

I Tilknytning til Arkivar, Kaptajn K. C. Rochstrohs »Oversigt over de vigtigste Afdelinger af Krigsministeriets Arkiv og Vejledning med Hensyn til Benyttelsen« i »Fortid og Nutid«, Februar 1919, vil det sikkert glæde Vennerne af dette Arkiv, der forøvrigt siden $10/12$ 1921 fører Navnet Hærens Arkiv, at erfare, at der ved en nylig stedfunden Oprydning i Anledning af en Flytning af et af Ministeriets andre Kontorer er kommet for en Dag en — bogstavelig talt — lille, men udsøgt Samling af Arkivalia, der ikke tidligere har været tilgængelig for den personalhistoriske Forskning. Af særlig Interesse er følgende:

— Af- og Tilgangsbog for Plöenskegew. Inf. Regmt. 1765—67, o: for hele Regimentets Levetid; det garnisonerede i Rendsborg.

— Ikke færre end 6 Kompagni-Stambøger for det ældre Holsteenske gew. (1785—89: Viborgske) Inf. Rgmt. fra Tidspunkter mellem 1746 og 1789 samt Regimentets Mønstringslister $30/5$ 1765 og $31/5$ 1766. Regimentet laa 1736—75 i Kbhvn. (med en Bataillon i Holsten 1758—63), og 1775—89 i Viborg.

— Af- og Tilgangsbog 1791—1806 for Sjællandske Inf. Regmt., hvori bl. a. under $17/4$ 1791 Commandeersergent Nüblings Afgang (»Acht Jahre in Dänemark«). Regimentet hed før 1785 Oldenburgske Inf. Rgmt.; det garnisonerede fra 1785 i Kbhvn. og smeltedes i 1803 sammen med Marine Regimentet, der var oprettet af det hvervede Mandskab, der var blevet tilovers ved Fodfolket i Kbhvn., da dette fik et større Antal Landrekrutter. Bogen har sin særlige Interesse, fordi Regimentet var en af de faa Afdelinger, hvor den udenlandske Hvervning fik Lov at bestaa efter $8/6$ 1803 og paa Grund af denne og den nys nævnte Omstændighed blev Regimentet paa en Maade en Slags Opsamlerafdeling for københavnske geworbne. 1810 sammen-smeltedes det med Kbhvns Indf. Regmt. —

I Tilknytning til Richters Danske Landmilitæretat og 100 Aars Dødsfald er der fremdeles nylig i Hærens Arkiv paa Basis af en Gennemgang af Personalhist. Tidsskr. og Kundgørelse f. Hæren formeret et Seddelregister over Dødsdatoen for Officerer og ligestillede, afgaaede ved Døden efter 1890. Registret er foreløbig ført frem til Udgangen af 1923, men agtes fortsat efterhaanden. Det omfatter selvfølgelig i første Linie alle faste Officerer o. l., men hvor en Mand i Dødsannoncen angaves som — eller man vidste, at han var — værnepligtig Officer e. l., er han taget med, saa Registret udgør for Tiden allerede godt 2000 Sedler. (Arkivet modtager med Tak Meddelelser om saadanne Dødsfald efter 1890).

Heinrich Koch.

Personbetegnelse i Stamtavler.

Der er vist almindelig Enighed om, at det er en noget upraktisk og lidet rationel Maade, hvorpaa de enkelte Personer i Stamtavlerne betegnes. Sædvanlig benyttes ret vilkaarlig en Del Bogstaver, Tal og Tegn: I, A, 1, a, l), a), (1, (a, etc., der vanskelig lader sig variere udover en vis Grænse, og som tillige har den store Ulæmpe, at forskellige Personer betegnes med samme Tegn.

Der er fremkommet forskellige Forslag til andre Fremgangsmaader, som imidlertid ikke synes at have vundet Udbredelse. Selv har jeg anvendt et System, der forekommer mig simpelt og tillige fuldt ud fyldestgørende, og som har den Fordel, at to Personer paa samme Stamtavle aldrig betegnes paa samme Maade.

Systemet bestaar i, at Søkende betegnes ved Bogstavrækken (a, b, c), idet de forskellige Søkendegrupper indenfor samme Generation adskilles ved Anvendelse af Index ($a_1, b_1, c_1 \dots, a_2, b_2, c_2 \dots, a_3, b_3 \dots$ etc.), medens de forskellige Generationer betegnes ved Anvendelse af Exponent (a_2^5 og b_3^7 betegner saaledes to Personer henholdsvis af 5te og 7de Generation.

Eksempelvis vil e_4^9 betegne en Søn (Datter) af 4de »Barnefader« (eller »Barnemoder«) i 8de Generation (altsaa selv hørende til 9de Generation), og Vedkommende vil være Nr. 5 i Søkenderækken.

Det eneste svage Punkt i Systemet er, at Børn-flokken kan være saa talrig, at den i Antal overstiger Bogstavrækken. I dette noget sjældne Tilfælde kan man fortsætte med græske Bogstaver, eller da det i saa Fald maa forudsættes at dreje sig om Børn af to eller flere Ægteskaber, vil en saadan Række Søkende og Halvsøkende — hvis deres Hønhøren til de forskellige »Kuld« (I, II, III etc.) kendes — passende kunne betegnes med Ia, Ib, Ic, IIa, IIb, IIIa, IIIb etc.

En saa lidet indviklet Betegnelse som f. Eks. IId_3^6 vil altsaa give fuld Oplysning om Vedkommendes Plads i Stamtavlen: det 4de Barn af 2det Ægteskab af 5te Generations 3die Barnefader (-moder).

Otto Fr. Arends.

I Maj 1910 udkom Kraks Blaa Bog for første Gang, fra adskillige Sider modtaget med Skepsis, Uvillie og Misundelse, og nu i Juni Maaned i Aar er Bogen udkommet for syttende Gang, stadig udvidet, saa at den nu bringer mere end 5 000 Mænds og Kvinders Levnedsløb, medens den i første Aargang kun bragte ca. 3 000. Den Idé, som nu afdøde Dr. Ove Krak undfangede og realiserede med saa heldig en Haand, har altsaa vist sig at have Livskraft, og Kraks Legat kan med Tilfredshed pege paa den Forøgelse, som det har tilført vor personalhistoriske Haandbogslitteratur. Ialt har Bogen bragt mere end 7 000 Biografier og derved samlet et anseligt Materiale til vor Tids Historie. Udgaven i Aar indeholder 406 nye Levnedsløb, og Redaktionen har i de senere Aar taget mere Hensyn til det praktiske Livs Mænd og Kvinder end tidligere, ligesom den ogsaa i stigende Grad har haft sin Opmærksomhed henvendt paa Danske i Udlandet; af hvilken Kategori i første Udgave kun fandtes 60 mod nu over 300. Kun den, der gennem eget Arbejde ved, hvor meget Slid, der ligger bag disse Forøgelser, formaar ret at vurdere det. At den Blaa Bog i stedse stigende Grad har taget Hensyn til det praktiske Liv, har da ogsaa medført, at den mere og mere har vundet Indpas i Forretnings- og Foreningslivet, saa at saa at sige alle større Virksomheder nu anskaffer den. Det maa haabes, at Redaktionen ogsaa i Fremtiden maa kunne lede Fore-

tagendet, saa det opfylder de Krav, der betinger dets Livskraft, thi den Blaa Bog er blevet et Led i vor Haandbogslitteratur, der kun meget daarligt vil kunne undværes.

Vort Samfunds Medlemmer har som bekendt ved Udgiverens Velvillie allerede i flere Aar kunnet erhverve Bogen betydeligt billigere end andre.

Kammerjunker O. v. Munthe af Morgenstjerne, der i 1924 udsendte den smukke Bog om Arkitekten Nicolai Eigtved og hans Arbejder, har udsendt en ny, meget smukt udstyret Bog om »Odd-Fellow Palæet i København«. Bogen, der er bekostet udgivet af Odd-Fellowordenen, er i væsentlig Grad et bygningshistorisk Arbejde, der gør Rede for Palæets Bygning, Indretning og Anvendelse fra dets Opførelse for 170 Aar siden, men Forfatteren kommer i Bogen meget stærkt ind paa Omtalen af Palæets Ejere, dets Byggherre, Grev Christian August Berckentin, Kammerherreinde Louise von Plessen, i. v. Berckentin, og den Schimmelmanske Slægt, og Bogen faar der ved en ikke ringe Interesse for Personalhistorien. Bogen bringer, toruden talrige Grundplaner, Interieure og andre Billeder fra den kendte Bygning, ogsaa en Del Portrætter af Ejerne.

Samfundets Bestyrelse har modtaget Meddelelse om, at to af dets korresponderende svenske Medlemmer, Grev C. M. Stenbock og Raadmand J. Wretman ere afgaaede ved Døden.

Spørgsmaal og Svar.

Spørgsmaal.

1.

Der er Tradition i Slægten Tiarks om, at den skal stamme fra Norge, og at den derfra for ca. 300 Aar siden skal være udvandret til Friesland og senere til England.

For enhver Oplysning gennem Redaktionen vil jeg være meget taknemlig.

Mary S. P. Tiarks,
England.

2.

Henrich Christian Nielsen Fogh, f. 1704, S. af Raadmand i Aarhus Niels Lauridsen og 2den Hustru Margrethe Henriksdatter Blichfeld, er vist den Henrich Christianus Virring, der ^{17/7} 1722 immatrikuleredes ved Københavns Universitet. Han har formodentlig kaldt sig Virring, fordi han er blevet opdraget i Virring hos sin Slægtning, Sognepræst Laurits Hansen Trige. Han blev senere Præst i Norge — uvist hvor — og gift muligvis med en Datter af en Provst Rossing.

Enhver Oplysning om ham modtages med Tak af

Paul Hennings,
Ved Stranden 6, Kbhvn. K.

3.

I Tilslutning til mit Spørgsmaal i forrige Hæfte af dette Tidsskrift om min Tipoldefader, Oberst Johan Adam Ulrich von Salchow, søger jeg ogsaa Oplysning om hans Hustru, Eleonora Christine Frederikke von Salchow, født Benicken. Enhver Oplysning om hende, derunder ogsaa om hendes Slægt, vil jeg modtage med Taknemlighed. Hendes Moder skal være født Ambers og være Søster til en Etatsraad Høyer.

Pastor Nievert,
Siebeneichen, Büchen: Brz Hamburg.

4.

Malermester i København Knud Hansen Holmer — i Lavsprotokollen skrives: »fra Fyhn« — død 1754 havde to Brødre:

Moritz Hansen Holmer, Guldtrækker i Odense, død 1768, og Frederik Christian Holmer (Stilling ubekendt), hvis Børn er døbt i Petri Kirke 1752 resp. 1754. — Hvad hed og var ovennævnte Brødres Fader?

L. P. Jessen,
Arkitekt, Bredgade 68, Kbhvn. K.

5.

Kaptein i Flaaden Otto Fredrik Rasch var født i Kbhvn. 1780, og døde i Karlebo 23. August 1817. Han deltog med megen Bravur i flere Trefninger, hvoriblandt Trefningen ved Lyngør 1812. — Han var gift med Birgitte Gaarder, der døde i Sandefjord 1883. Et Billede af ham (og muligens Hustru) ønskes laant for Reproducering af undertegnede.

W. Rasch,
Arkivar, Statsarkivet, Oslo.

6.

Brede Rantzau var født ca. 1713, idet han døde paa Bragernes i Drammen $23/1$ 1778 64 Aar gammel. Hans Fars Fornavn har været Jens, idet hans fulde Navn var Brede Jensen Rantzau. Han blev viet i Norderhov 19. Maj 1740 med Marie Sørensdatter Bruun. Til Drammen er han kommet i 1741 eller 1742. Han var af Fag »Mestersnedker« og hans væsentlige Virke var i Drammen som Bygmester. Han opførte her flere af Byens største Gaarde, saaledes det senere Raadhus og Byens Toldbod. Han var et fremstaaende Medlem af den Herenhuttiske Menighed i Drammen. Hvor han kom fra er ikke oplyst. Navnet synes at peke paa Forbindelse med den adelige Slægt, hans Trosbekendelse paa, at han stammet fra Holsten.

Oplysninger om Brede Rantzau og hans Descendens modtages med Tak af

H Kiær Mordt,
Højesteretsadvokat, Karl Johansgate 16, Oslo.

Bøger,

indsendte til Redaktionen.

Hälsingborgs Historia. Utgiven efter uppdrag av stadsfullmäktige i Hälsingborg under redaktion av L. M. Bååth. Första delen: Forntiden och den äldre medeltid. XII + 310 sider med 197 afbildningar og 5 planer. Hälsingborg 1925.

Værkets Iste del omfatter, trods dets store sidetal, kun tiden til c. 1250, og har saaledes ingen særlig interesse for personalhistorikere. Men

naar man ser det standardværk her paa andre omraader er skabt, har man utvivlsomt lov til ogsaa i denne henseende at stille de aller største forventninger med hensyn til fortsættelsen. Værket omfatter en skildring af hele egnens geologiske historie af *Uno Sundelin*, af de arkæologiske fund af *Bror Schnittger*, en dybtgaaende og lærerig undersøgelse af dens stednavne af *Jöran Sahlgren* og en skildring af byens historie til c. 1250 af redaktøren, førstearkivar i det svenske rigsarkiv *Dr. L. M. Bååth*. Denne sidste undersøgelse er intet mindre end en samlet undersøgelse af byernes udvikling i Danmark, og der kan ikke, bør ihvertfald ikke, fremkomme nogen dansk bybeskrivelse i fremtiden, uden at den tager hensyn til dette samvittighedsfulde, nøgterne og fortræffelige arbejde, der vel ikke kan staa som et mønster paa hvorledes en enkelt bys historie bør skrives — ti dertil er det for omfattende — men som har givet resultater, der vil kunne benyttes ved alle senere arbejder af tilsvarende art.

Dets fortsættelse maa imødeses med de største forventninger.

Vilhelm Marstrand.

Axel Permin: Slægten Permin i Danmark. København 1925.

Slægtens første paaviselige Ascendent er Købmand Jochum Henrik Permin, der 1723 dukker op i Køge; men allerede tidligere — fra Aar 1600 — findes Navnet i Køge under Formerne Parmin og Permin. — Slægten antages at stamme fra Tyskland.

Den foreliggende Stamtavle er en fornyet Udgave af den i 1905 trykte Slægtsstamtavle. Stamtavlen er fortræffeligt udarbejdet af Underarkivar *Harald Hatt*, med en historisk Indledning om Navnets Forekomst her i Landet, med smukke Billeder af Slægtens Medlemmer og med fyldige Kildeangivelser og Register. Spindelinen i første Led er medtaget.

Chr. Krarup: Lauritz Schmidts Slægtebog, Slagelse 1926. 48 S.

Udgiveren, Pastor Krarup i Tjustrup, skriver i Forordet, at Bogen ingen videnskabelige Prætentioner har, idet Arbejdet kun er udført for at fremme Slægtsfølelsen. Opgaven har i hele sit Anlæg været for stor. Forfatteren giver Slægtstavler over den talrige Efterslægt efter den 1896 afdøde danskfødte Bogtrykker og Redaktør i Larvik *Lauritz Andreas Clausen Schmidt*, men kombinerer disse Efterslægtstavler ikke alene med Ahnetavler for *Lauritz Schmidt* og hans to Hustruer, men ogsaa med Oplysninger om disse Aners Efterslægt. Denne vidtløftige Plan for Arbejdet har Udgiveren ikke kunnet magte; i et Følgeblad omtaler han da ogsaa, at han af Omkostningshensyn har maattet skære 25 Sider bort med 700 Navne vedrørende Slægterne *Brandi* og *Frost*, ligesom han har maattet indskrænke sine Undersøgelser om Slægterne *Lerche* og *Rømmcke*. Det er hovedsagelig norske Slægter, der behandles, f. Eks. *Wolden*, *Jackwitz*, *Enger*, *Magelssen*, *Hoft*, *Skjønberg*, *Solheim*, *Grøntoft*, *Weyhe*, *Eitrem* m. fl.; af danske Slægtsnavne behandles bl. a. *Nordentoft* (*Thomsen*), *Bunch*, *Bahner* og *Søltøft*. Et Register savnes. Forfatteren omtaler, at han vel har udarbejdet et saadant, men ikke har haft Midler til ogsaa at lade det trykke.

F. Hjorth: Historiske Oplysninger om Vissenbjerg Sogn og Birk. Flensborg u. A. 124 S.

Det er et flittigt, topografisk Samlerarbejde, der her foreligger, som kan danne Grundlag og Opmuntring til videre Studier. Forfatteren har aaben-

bært gjort et ikke helt ringe Arkivarbejde for at kunne oplyse, hvor Vissenbjerg nævnes igennem Tiderne, men hans Slutninger er ikke altid helt vel underbyggede, og undertiden synes det, han har faaet med i nogen Grad at bære Tilfældighedens Præg. Der findes Oversigtstavler over to Bonde-slægter, der i adskillige Hundrede Aar har siddet paa to af Sognets Gaarde; men Arbejdet er iøvrigt personalhistorisk set ikke tilfredsstillende. Forfatteren omtaler vel den sjældent rige Kilde til Oplysninger om Vissenbjerg Sogn og dets Beboeres personlige og Slægtskabsforhold, som findes blandt Akterne til den berømte Proces, som førtes 1630—1767, altsaa i ca. 137 Aar, imellem Sognets Bønder og Kronen om Bøndernes Selvejerrettigheder (4 Protokoller paa ca. 800 Sider); men disse Akter synes saa godt som ikke benyttede, og noget lignende gælder Kirkebøgerne. Overhovedet savnes i høj Grad oplysende Noter om de i Bogen nævnte Personer, og de forhaandenværende biografiske Oplysninger, f. Eks. om Præsterne, er ganske ufuldstændige; det ser ikke godt ud, særlig da disse Oplysninger findes i let tilgængelige trykte Kilder. Trykfejlene er legio!

F. H j o r t h : Beretning om Slægten Thura og dens Oprindelse gennem 400 Aar. Ollerup 1925. 171 S. 1 Tavle.

Slægten stammer fra Fæstebonde Morten Ibsen i Vidsted (Aaby Sogn) († 1654). Hans Søn, Provst i Nakskov, Lauritz Mortensen Vidsted († 1674), giftede sig med Provst i Nykøbing F. Laurids Petersen Thuras Datter Margrethe, der bragte Navnet Thura ind i Slægten, idet Lauritz Mortensen Vidsteds Søn, Biskoppen i Ribe Laurids Thura Lauridsen Vidsted † 1731, antog Efternavnet Thura. Forfatteren forsøger at føre Slægten, hvis berømte Mand var Generalbygmester Laurids de Thura, † 1759, endnu længere tilbage til en Morten Ibsen, der nævnes i Vidskjøl Klosters Jordebog 1552; men dennes Forbindelse gennem en Jep Mortensen er hypotetisk.

Til Grund for denne fornyede Udgave af Forfatterens i 1894 udgivne Stamtavle over »de lærde Thura'er« ligger øjensynlig et indgaaende gennem Aar fortsat flittigt Arbejde.

Det er interessant at se, hvilken Flid Forfatteren har anvendt paa at finde en omkring 1790 forsvunden Præstesøn, der tilhører Slægten, og hvorledes denne Flid er blevet kronet med Held. Kombinationer og Gennemgang af et stort Antal Folketællingslister har ført ham paa Sporet, derefter er han tyet til Lægdsrullen, og har her fundet, hvad han søgte.

Forfatteren gør med Rette opmærksom paa den værdifulde personalhistoriske Kilde Lægdsruller er, for hvilke ogsaa Hærens Arkivar, Kaptajn Rockstroh allerede har slaaet til Lyd i »Fortid og Nutid«.

Bogen giver ogsaa Oplysninger om Efterslægten paa Spindesiden og indeholder en hel Række Illustrationer; men Savnet af et Register er føleligt.

Georg W. Fleetwood: Margareta Brahes Svenska Familjeporträtt i Hessen. Stockholm 1926.

Som en Æresgave til det svenske »Personhistoriska Samfundet« i Anledning af dettes halvtreaars Jubilæum den 25. Marts 1926 er fra en Række af dets Venner denne smukke i 500 numererede Eksemplarer med 16 helsides Billeder i Lystryk udstyrede trykte Fortegnelse over 27, mere historisk end kunstnerisk værdifulde, svenske Portrætter fra Sejstenhundredtallet, der findes paa Slottene Homburg v. d. Höhe og Romrod i Hessen blevet udsendt. Forfatteren betragter det som afgjort, at disse Portrætter, — der dels fremstiller Medlemmer af den svenske Kongefamilie (Gustaf I,

Gustaf II Adolf og hans Dronning Maria Eleonora af Brandenburg, Johan III, Karl IX, Karl X, Gustaf (Kristina), dels Repræsentanter for Slægterne Brahe, Baat, v. Hatzfeldt, Horn av Kansas, Lewenhaupt, Leijonbufvud, Oxenstierna og Sture, — i alt Fald for aller største Delen er kommet til Hessen ved Margrethe Brahes Ægteskab 1661 med Landgrev Frederik II af Hessen—Homburg.

To af de bedste af Malerierne forestiller nu ukendte Personer, idet Forfatteren slaar fast, at Betegnelsen »Graf Wrangel« og »Gemahlin Carl'X's König von Schweden« maa være urigtig. Kunstnerne er for alle Billedernes Vedkommende ukendte, og mange af dem er ogsaa kun Kopier, et af Billederne af Dronning Kristina er saaledes en slet Kopi af Bechs Original paa Frederiksborg Slot. Paa Billedet af Margareta Brahe, der som bekendt var Enke to Gange efter Rigsraaderne Greverne Bengt og Johan Oxenstierna kaldes hun »Prinzessin von Brahe«!

T. O. A c h e l i s : Haderslev i Gamle Dage. Hæfte 1—2. Haderslev 1926.

Værket indledes med en Beretning om de Forfattere, der tidligere har skrevet om Byens Historie, og med en Oversigt over Byens Navn, Oprindelse og ældste Historie. Man skønner hurtigt, at Forfatteren har gjort indgaaende Arkivstudier, før han tog fat paa Arbejdet, og tør med Forventning imødesee Fortsættelsen af dette det første historiske Arbejde om en sønderjydske By, der er udkommet paa Dansk efter Indlemmelsen af de sønderjydske Landsdele.

Bogen vil udkomme i 6 à 8 Hæfter à 1 Kr.

H. J. B o s t r ø m : Släkterne Åström fran Kalix och deras utgreningar. Helsingfors 1925. 142 S.

De genealogiske Studier drives i Finland siden Løsrivelsen fra Rusland med stor Energi, og Forfatteren af dette Skrift, Advokat H. J. Bostrom i Wasa, hører til det finske Genealogiska Samfunds virksomste Støtter. Det er et smukt Arbejde, han her har udgivet om Bondeslægten Åström, der kan forfølges tilbage til den omkring 1750 levende Johan Carlsson i Kopika i Nederkalix Sogn. Forfatteren fremhæver i sin Indledning, at Finland og Sverrig har samme Vanskelighed som Danmark, naar det gælder Almueslægterne, idet disse før 1820 fuldstændig savner faste Familienavne, hvortil for Nordsverrigs Vedkommende den yderligere Hæmsko kommer, at Ejendommene i Almindelighed kun betegnes ved deres Jordebogsnummer. Forfatteren hører til de moderne biologisk interesserede Genealoger; de biografiske Oplysninger bringer i videst muligt Omfang Dødsaaarsagerne.

Hvormange Børn havde Tordenskiolds Fader?

Af E. A. Thomle.

Det har altid været anset for en sikker Sag, at Tordenskiolds Fader Raadmand i Trondhjem J a n W e s s e l i sit Egteskab med M a r e n S c h ø l l e r havde 18 Børn, 12 Sønner og 6 Døtre. De fleste vil uden Tvivl fra sin Barndom kjende Visen om Tordenskiold:

»Atten Børn gik frem paa Rad
hos hans Far i Trondhjems Stad.
Døtre sex og Sønner tolv,
Men kun en blev Tordenskiold«.

En slig Vise er naturligvis intet historisk Document, men den vidner dog om en Tradition, som i nærværende Tilfælde kan føres tilbage til Tordenskiolds første Biograf Caspar Peter Rothe, der i sit store Værk om Tordenskiold (Den danske Søe-Helts og Vice-Admiral Peder Tordenskiolds Levnetsbeskrivelse. I—III. Kjbhvn. 1747—50. 4to) ogsaa har, at Jan Wessel i sit Egteskab havde 18 Børn, 12 Sønner og 6 Døtre. Rothe har vistnok sin Oplysning herom fra Tordenskiolds egen Broder Vice-Admiral Caspar Wessel, som han siger, har givet ham mange Oplysninger, og det synes jo noksaa underligt, at ikke h a n skulde have fuld Rede paa hvormange Sødskende han selv havde. Men det viser sig, at mange af de Oplysninger, som paa denne Maade er tilflyt Rothe, er mindre paa-lidelige. Endog Peter Wessels Fødselsaar er urigtigt, og de Oplysninger Rothe meddeler om Caspar Wessel selv er heller ikke cor-recte. Man maa derfor ikke stole altfor sikkert paa Rothes Beretninger. At deslige Opgaver fra Slægten selv ofte er meget lidet overensstemmende med de faktiske Forhold, har man ogsaa et godt Exempel paa i Peter Wessels egen Skrivelse til Kongen af 28. Marts 1706 (Bergersen I. S. 129) om at blive Søcadet, hvor han fortæller at han af Faderen for et Par Aar siden var sendt til Kjøbenhavn »formedelst mange andre, nemlig 17 smaa og store Sødskendes Paahæng«, medens det er vitterligt, at Jan Wessel i 1706 ikke havde mere end 15 Børn i Live.

Naar det derfor i Raadmand Wessels Bibel, der nu eies af Captain i Flyvevæsenet Klingenberg og som gjentagende Gange er gjængivet i Trykken, af Raadmanden selv kun opføres 17 Børn, 12 Sønner og 5 Døtre, maa det vistnok ansees meget tvivlsomt, om der overhovedet har været flere Børn i hans Egteskab. Den Hypo-

these, der først er fremsat af Bernt Moe og senere accepteret af andre, at Jan Wessel har havt et dødfødt Barn i 1697, som han af denne Grund heller ikke har indført i sin Bibel, er neppe rigtig og mangler enhver Hjemmel. Ikke alene af den Grund, at det er lidet rimelig, at Jan Wessel ikke ogsaa skulde have noteret et saadant Barn, om der havde været noget, men ogsaa fordi, det øyensynlig har været Rothes Mening, at Jan Wessel har havt 18 levendefødte Børn og at man derfor i Grunden bliver lige nær, om man end giver Raadmanden aldrig saamange dødfødte Børn.

Tordenskiolds seneste Biograf Captaine Olav Bergersen skriver i sit store Værk om Tordenskiold (I—II, Thj. 1925) I. S. 15: »I bibelen finnes imidlertid kun 17 barn, 12 sønner og 5 døtre. Den 6te datter var dødfødt og blev saaledes ikke innført af rådmannen. Arkivar Thomle anfører, at hun temmelig sikkert var født 1697« og videre Side 103: »Ifølge traditionen og den Wesselske stamtavle skal jo det samlede antal barn være 18 og den 6te datter er da angitt som dødfødt i 1697. Hun er, som det vil sees, ikke opført i Jan Wessels bibel og de i Trondhjems statsarkiv bevarte protokoller indeholder intet hverken om hendes fødsel eller begravelse. Men E. A. Thomle anfører, som tidligere nevnt, at den 6te Datter temmelig sikkert er født 1697 og dødfødt, hvorfor Jan Wessel ikke har innført hende. Med denne autoritative udtalelse får man da slå sig til ro: — At jeg i min Afhandling i dette Tidsskrift Raadmand Wessels sjette Datter? (7. R. V. S. 105 ff.) har fremsat eller accepteret Paastanden om, at Jan Wessel har havt et dødfødt Barn i 1697, er en Misforstaaelse af Forfatteren. Jeg har vistnok opgivet, at Bernt Moe og efter ham andre har fremsat den Hypothese, at Raadmand Wessels 6te Datter har været et dødfødt Barn, men jeg har udtrykkelig gjort opmærksom paa at de for Paastanden ikke have anført nogen Hjemmel og jeg har altid været af den Mening, at Hypotesen er høist tvivlsom. Det maa imidlertid ansees ganske sikkert, at Jan Wessel i sit Egteskab i alle Fald ingen 6te Datter har havt, der var i Live i Aaret 1700. Thi da opgiver Raadmand Wessel i sin Kopskatangivelse, at han kun har Hustru, en Pleiedatter og desuden 15 levende Børn, ingen hjemme overfulde 15 Aar«. Og denne Opgave stemmer nøiagtig overens med hans Antegnelser i Bibelen, hvor der vel opføres 17 Børn, men af hvilke Sønnen Henrik, født 1673, døde af Børnekopper 1675, og Datteren Maren, født 1696, døde i 1697 ligeledes af Børnekopper, saaledes at der i Aaret 1700 kun var i Live 15 Børn. Derved er det ogsaa fuldstændig paa det Rene, at den Elisabeth Sophie Wessel, der var gift med Tyge Castberg

i Lillefosen — som ogsaa i min forannævnte Afhandling paavist af andre Grunde — ikke er eller kan være Jan Wessels Datter. At hun derimod er den Elisabeth Sophie Wessel, der var af Broderen Isak Wessels¹⁾ 1ste Egteskab bestyrkes ved de Navne Castbergs Børn med hende havde. Tyge Castberg døde 1732 i Kjøbenhavn. Men Skiftet efter ham holdtes i Lillefosen (Christianssund) 4. Juni s. A. Han efterlod Enken Elisabeth Sophie Wessel, der døde hos Sønnen Isak Castberg i Vang i Valdres 1751 og 7 Børn, nemlig: 1) Ingeborg Cathrine, 19 A. gl. 2) Christopher, 17 A. gl. 3) Isak Wilhelm, 16 A. gl. 4) Anne Cathrine, 14 A. gl. 5) Cathrine Alet, 11 A. gl. 6) Tychona Elisabeth, 9 A. gl. og 7) Elisabeth Munthe 4½ A. gl. Ligesom den ældste Søn er opkaldt efter Farfaderen, er den yngre Isak Wilhelm opkaldt efter Morfaderen Isak Wessel og efter dennes Broder Wilhelm Wessel. At denne Søn ikke er opkaldt efter Moderens Pleiefader Farbroderen i Trondhjem, er noget paafaldende. Men Grunden hertil er vistnok alene den, at han er født før Jan Wessel s. A. afgik ved Døden og at det paa denne Tid var den almindelige Regel kun at opkalde a f d ø d e Frænder. Datteren Cathrine Alet er opkaldt efter Farmoderen og den yngste Datter efter Elisabeth Sophie Wessels Stedmoders for mange Aar siden afdøde Moder Elisabeth Munthe. At Tyge Castbergs Hustru saaledes var en Datter af Isak Wessel kan neppe betvivles, og at hun ogsaa er det »Froentømmer, agted lige ved egen Daatter«, som Jan Wessel angiver til Kopskat 1700, flyder vel med Sikkerhed deraf, at hun kalder Tordenskiold og Caspar Wessel Brødre og at hun af Tordenskiold kaldes Søster. Det forudsætter med Nødvendighed, at hun har været i Jan Wessels Hus og at hun der er opdraget som en Datter sammen med hans øvrige Børn. Hun har vistnok været hos Raadmanden i Trondhjem fra Moderens Død c. 1686 eller i alle Fald fra 1691²⁾, da Faderen da kun havde Kone, men ingen Børn hjemme. I saa Fald har hun altsaa levet hele sin Barndom og Ungdom, indtil hun c. 1710 blev gift med Tyge Castberg, hos sin Onkel i Trondhjem, hvor hun har været betragtet som hans egen Datter. Og det er i dette Tilfælde intet mærkeligt i, at hun baade af Jan Wessel, hans Kone og deres Børn har været betragtet fuldstændig som et Barn i Huset og som en Søster, og at ogsaa hun paa sin Side har regnet sig for Datter og Søster. Et

¹⁾ Bergersen (I. S. 24) siger, at Isak Wessel i sine sidste Aar skal have levet paa Søndmøre, hvor han døde 1695. Det er urigtigt. Han døde i Bergen, hvor han var Kjøbmand 3. Febr. 1695 og hvor Skifte efter ham foretoges 22. Juli s. A. (jfr. H. Munthe, Familien Munthe S. 101).

²⁾ Bergersen (I. S. 15) siger, at hun kom til Farbroderen i Trondhjem paa Grund af »Uoverensstemmelse« med Stedmoderen. Hvorfra han har denne Oplysning, kan ikke sees. Men det ser i alle Fald ud til, at samtlige Isak Wessels Børn allerede 1691 var komne bort fra Hjemmet i Bergen.

sligt Forhold er ikke mere paafaldende i det 17de og 18de Aarhundrede end i det 19de og 20de. — Naar derfor Rothe — formentlig efter Opgave fra Caspar Wessel — siger, at Jan Wessel havde 18 Børn, 12 Sønner og 6 Døtre, er det visselig intet til Hinder for at antage, at det 18de Barn og den 6te Datter netop har været hans Pleiedatter, og at Fortegnelsen i Bibelen paa Raadmandens Børn i alle Henseender er fuldstændig og helt ud rigtig. Det er virkelig ingensomhelst Grund til at supponere en dødfødt Datter, som ingensomhelst Hjemmel har. Derved forklares — saavidt jeg forstaar — paa den bedste Maade Uoverensstemmelsen mellem Traditionen og Jan Wessels egen Opgave. Paa en vis Maade faar saaledes Bankchef Castberg Ret, naar han regner Tyge Castbergs Kone for Jan Wessels 6te Datter. Men det er dog kun hans P l e i e d a t t e r, ingen v i r k e l i g D a t t e r.

Unions-sköldar och Unionsbanér.¹⁾

Av **Hans Tolf.**

I strid med gällande heraldisk sedvänja²⁾ kunde icke unionsdrottningen Margareta låta det banér och den sköld, som redan tillhörde ett av hennes tre länder, likgiltigt vilket, beteckna som märken jemväl de övriga, enär dessa fria riken härigenom skulle fått påtryckt stämpel av provinser under det förstnämnda. Hon fick i stället välja helt nya, och, när hon därvid begagnade förut använda figurer, ändrade hon, i likhet med t. ex. tyske kejsaren rörande örnen³⁾, dessas färger. Hennes unionsbanér blev ett rött kors på guld⁴⁾. Hennes unions-sköld däremot är numera osäker, men var antagligen liksom hos hennes efterträdare (se här nedan): tre gyllene kronor på rött. Färgernas helt omkastande i banér och sköld torde hava berett därå, att hon stundom kan hava följt traditionen från faderns tid⁵⁾ och satt dessa tre gyllene kronor direkt på det röda korset i nya unionsbanéret.

Unions-skölden: tre gyllene kronor på rött, finna vi lagd ovanpå ett guld-kors avmålad uti ett vapen tillhörigt »Erik Sveriges konung och hertig av Pommern« uti Margareta Grips dyrbara vapenbok sid. 156⁶⁾, om vilken mera här nedan. Här torde altså unions-skölden hava lagts å Sveriges banér.

Unionsbanéret åter möta vi — just sådant som det nyss för Margareta beskrevs — uti Erik av Pommerns ännu befintliga originalurkund av den 15 februari 1430⁷⁾, genom vilken han till minne efter sin nyss avlidna drottning skänker till munkarne i Vadstena en större penningssumma under vilkor att de vid hållande av messor över henne »hatwi oppa sith röklin⁸⁾ rykins banér, swa som aer eth röeth kors oppa eth gulth fiaeld«. Detta ord: »rykins« måste språkligt betraktas som genetivus pluralis samt alltså betyda: »rikenas⁹⁾».

Nu är att lägga märke till, att just med Vadstena kloster och dess landskap stod ovannämnda Margareta Grip i den närmaste

¹⁾ Se min uppsats: »Kronor och sjöblad i danska riksvapnet« (denna tidskrift, 8. Rk. 5. Bd. 1926, S. 3—8); ²⁾ Se min bok: »De äldsta svenska konungavapenbilderna och tre kronor vapnet . . .«; ³⁾ Seyler, Geschichte der Heraldik, sid. 282 f. f.; ⁴⁾ Grandjean, Det danske Rigsvaaben, sid. 145; ⁵⁾ Thiset, Danske kongelige Sigiller no. 42 a; ⁶⁾ Enligt meddelande från Trolleholms arkiv i Skåne, där vapenboken förvaras bland »de Banérska papperen«. (Margareta Grip var gift andra gången med riksrådet Sten Banér); ⁷⁾ R. A., Stockholm ⁸⁾ »Rökline« (superpellicium) bars över Kläder, som voro fodrade med skinn (Hildsbrand, Sveriges Medeltid, III, sid. 591, 593). ⁹⁾ Se härom uttryck i Karlskrönikan (Klemmings edition) vrs. 10, 66, 68, 73, 74, 78, 88, 90, 94, 112, 113, 125, 129,

förbindelse. Hennes förste mans släkt (Natt och Dag) egde före henne i flera generationer det gamla Folkungagodset Bro(kind), som hennes stamfader drotseten Bo Jonson en gång köpt av sin styvson (den siste ättlingen på svärdsidan till konung Valdemar Birgeron) och dennes moder (fru Helga Anundsdotter), som sedan blev omgift med konung Eriks marsk Königsmark. Förenämnda Margaretas svärfader, Måns Johanson Natt och Dag, upprättade år 1540 på konung Gustavs befallning förteckning på kostbarheterna i Vadstena kloster, där icke blott Bo Jonsson med son och sondotter utan även talrika medlemmar av oftanämnda släkten Natt och Dag ligga begravna¹⁰). Det kan därför ej råda tvivel därom, att Margareta just i Brokinds d. v. stora arkiv¹¹) och i Vadstena fått källorna till sin vapenbok bl. a. konung Eriks nyssnämnda sköld¹²).

När slutligen vi hava två fasta punkter nemligen å ena sidan det gyllene korset under unions-skölden, å andra sidan det röda korset lagt ovanpå unionsdrottningens sköld med bl. a. (Danmarks) och Sveriges vapen, så är det, synes mig, ej för djervt att draga ut konklusionerna härav och antaga, att unionsregenterna använt tvenne system för att med sköld och banér beteckna unionen: det e n a att använda vare sig unions-skölden ensam eller lagd på det respektiva enskilda rikets banér, det a n d r a att lägga unionsbanéret kvadrerande ovanpå ett kombinerat unionsvapen, stundom med ett enskilt lands vapen som hjertsköld ovanpå korset. När åter det ej är fråga om unionen, lägges det resp. landets banér kvadrerande över sagda kombinerade unionsvapen. För det sistnämnda hava vi ett exempel uti skeppsflaggan i Lübecks Maria-kyrka.

Men, närmast som en relik från gamla tider, möta vi även banér med rikenas sköldfigurer. Samfält framträda dessa hos v. Kirchberg. Och Sveriges tre kronor-banér hos bl. a. denne användes jemlikt Karlskrönikan av Konung Karl Knutson¹³).

135. Jag har ytterligare konsulterat härom docent Rolf Pipping, som under hänvisning till dessa verser skriver: »Jag anser det sålunda språkligt fullt försvarligt, att i ett brev av Erik av Pommern 1430 tolka formen r y k i n s som best. gen. plur. — — — Att där verkligen föreligger pluralis, bekräftas ytterligare av ett ställe, som jag råkat se, vrs. 1590—1598 darsammastädes: »Tha sculle the j stochohm til rätta koma / för tolf rikens raadh wijs oc froma / aff Suerge, Norge oc Danmark / / fyre aff hwart fornemnda rike /.»¹⁰) Se i dessa frågor främst: Anreps svenska adelns ättartavlor under »Natt och Dag« (Del 3, sid. 10). ¹¹) Största delen därav förvaras numera uti Linköpings Stiftsbibliotek, resten hos greve Henrik Falkenberg, Linköping; ¹²) Se f. ö. källan under ovanstående not 2 sid. 173 (sid. 25—28, 71); ¹³) Karlskrönikan vrs. 8609—10.

**Uddrag af Danske Kancellis Registrarer.
Kgl. konfirmerede Testamenter o. l. 1691—Aug. 1699.**

Ved **H. C. Roede.**

System og Forkortelser: VII, 3, S. 161: VII, 5, S. 168 og VIII, 4, S. 103.

(Fortsættelse.)

1691.

3. Jan. Lelius, Fr., paa 5. Aar ∞ Anna Cath. Spend. U. B. V.: Admir .r. Jens Lassen og kgl. Boghold. v. Sætetaten, Niels Justsen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 6. Aug. 1690. S. R. 3.
13. — Fog, Jens Christensen d. æ., f. i Randers, ∞ Edel Marie Hansdt. Thun, f. i Kbhvn. U. B. V.: Laur. Christensen og Iver Nielsen Barch. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e. 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Kbhvn. 29. Nov. 1690. S. R. 4.
20. — Ørn, Chr. If. (∞: Jacobi filius), Rektor v. Sorø Skole, i rum Tid ∞ Birg. Thombsen. U. B. V.: Chrf. Herfordt og Math. Ped.sen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Sorø Kloster 2. Jan. 1691. S. R. 7.
20. — Ros, Femmeckie og Anne, 2 Ss.re, Dte af afd. Kpt. Frants R. og hans afd. Hustru, Gietz Augustinusdt. Faderen er død for 2 Aar siden (1689), da Dte ne var i deres 40. Aar. Moderen døde, da de var unge. De har en Halvbr. V.: Thomas Dan.sen og Prok. Knud Jok.sen Rødberg. Udst. Bergen 31. Mts. 1690. N. R. 5.
27. — Bagger, Sør. Laur.sen ∞ Margr. Schrøder. U. B. V.: Ped. Olufsen Vennekilde og Gabr. Nadrop. Konzept. Udst. Kallundb. 20. Jan. 1691. S. R. 11.
27. — v. Sonsbach, Justus, en rum Tid ∞ Anna Skieldrup. U. B. Ped. Ped.sen Munck, yngste S. af Kirkev. Ped. Ped.sen Munck, skal være Test.s eneste Arving, da hans rette Arvinger bor i Udlandet. V.: Ip Ped.sen Rød og Thomas Christensen Bang (Bagger?). Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Nakskov 11. Jan. 1691. Smaal. R. 21.
27. — Jensen, Oluf, en rum Tid ∞ Margr. Mikkelsdt. Schmidt. U. B. V.: Joh. Clausen og Jac. Jac.sen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Vib. 28. Nov. 1690. J. R. 11.
10. Fbr. Jørg.sen, Erik, Glarm. ∞ Barbara Dinisdt. U. B. Hendes Dt. af forr. Ægtesk.: Cath. Henr.sdt. V.: Joh. Walter og Thomas Kiær. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 4. Fbr. 1691. S. R. 22.
14. — Skrøder, Eiler Abelsen, Kpl., i 10 Aar ∞ Vibeke Laur.sdt. U. B. Hans M.: Mette Abels lever. V.: Provst Ludvig [Henr.sen] Pontoppidan, Pr. Ped. Jensen Fersløw og Felbereder Ped. Mikkelsen. Indl. 5 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Næstved 3. Fbr. 1691. S. R. 26.

28. Fbr. Rasmusdt., Karen, Enke e. Skipper Claus Hansen. U. B. Eneste Arving: hendes Ss.dt.: Joh.e Rasm.sdt., der er forlovet med Bugislav Mathiesen. V.: Enkens Lavv., Ped. Hansen, Borgm. Tønne Madsen og Pr. Claus Hansen Mule. Indl. 4 U.skr.: Test. (K. R. D.) og V.e. Udst. Nyb. 14. Fbr. 1691. F. R. 24.
3. Mts. Christensen, Niels, i rum Tid ∞ Maren Nielsdt. U. B. V.: Remsnider Math. Jensen og Jørg. Jensen Svane. Indl. 2 U.skr. og Segl: Test. og M. J., 2 U.skr.: Hustruen og J. J. S. Udst. Kbhvn. 26. Fbr. 1691. S. R. 40.
3. — Jørgsen, Christen, ∞ Maren Eriksdt. U. B. Hans Slegfredt., Christine Christensdt., f. før Ægteskabet, lyses i Køn og Kuld og skal have Arveret som ægte Dt. Udst. Eeg 21. Jan. 1691. N. R. 26.
17. — Jensen, Niels, Tolder, en rum Tid ∞ Dor. Mortensdt. U. B. V.: Ped. Nielsen Leük (Løgh) og Hdlsm. Jørg. Poulsen. Udst. Sand. 10. Mts. 1690. N. R. 34.
28. — Mouritsen, Laur., Rentekr. ∞ Magd. Hansdt. Leegaard. U. B. V.: Rentekr.e Hans Sør.sen Benzson og Math. Rasm.sen Brønstorf. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 30. Apr. 1690. S. R. 62.
21. Apr. Brochmand, Cath., Enke e. Henr. Seich, begr.t i den tyske Kirke, og nu død. Arvinger: hendes Ss.dt., dennes Dt.: Cath. og hendes S.dt.: V.: Kmr. Edvart Kruse, Præs. i Borgretten, Claus Hartvigsen og Anne, Enke e. Herm. Weiberg. Koncept samt Attest med 3 U.skr., udst. af V. e. 8. Apr. 1691. S. R. 78.
21. — Thommesen, Aage, Sm., i rum Tid ∞ Margr. Jensdt. Deres eneste Barn er død. V.: Provst Joh. Adolph Borneman, Hans Mikkelsen og Svend Aagesen. Indl. 1 U.skr. og Segl: Test. 4 U.skr.: Hustruen og V.e. Udst. Kbhvn. 17. Fbr. 1691. S. R. 81.
28. — Hundt, Christen Nielsen ∞ Ellen Ibsdt. U. B. Ægtepagt V.: Gyde Iversen og Bager Christen Hansen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Aalb. 6. Apr. 1691. J. R. 41.
5. Maj. Ped.sen, Hans ∞ Bente Hansdt. U. B. V.: And. Svendsen og And. Larsen Bek. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e., 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Kbhvn. 2. Maj 1690. S. R. 88.
5. — Kirsten, død før 28. Apr. 1691, Enke e. Christen And.sen. U. B. Ejer et Hus, kaldet »Falken« ved Stranden, hvor hun boede, samt et Hus i Studiestr. Arvinger: ¹⁾ hendes Ss.s.s.: Sn.sv. Christen Christensen, ²⁾ hendes Ss.s.dt.: Anne Kirstine Christensdt., ³⁾ Kirstine Cornelisdt., Dt. af Maren ∞ Arkelim. Ped. Ped.sen og ⁴⁾ Signe Arvedsd., der snart skal giftes. V.: Hdlsm. Henr. Vørner, Brygger Niels Sør.sen og Ove Jensen Mangor. Indl. 4 U.skr. og Segl: Not. publ. og V.e. Udst. Kbhvn. 20. Apr. 1691. S. R. 89.
30. — Hvid, Jens Madsen, Herr.fgd., i rum Tid ∞ Anna Clausdt. U. B. V.: Laurs Laur.sen t. Nysøgd. og Prins Georgs Ridefgd. ved Vordingborg Sl., Gert Villumsen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Baarse 4. Mts. 1691. S. R. 102 f.
30. — Knudsen, Joen, Klokke ∞ Anne Henr.sdt. Wessel. U. B. V.: Borgm. Laur. Sør.sen og Edv. Robbertsen. Udst. Bergen 5. Maj 1691. N. R. 65 f.

6. Juni. Brebro, Baltzer And.sen, Overtoldbetj. i Drammen, i 24 Aar ∞ Appelone Mikkelsdt. Kraft. U. B. V.: Sv.: Skibsmaalingsdir. Dan. Knof, Hdlsm. Mads Jensen Viel, Byfgd. Ped. Povlsen og Toldbetj. Niels Larsen. Udst. Strømsø 12. Maj 1691. N. R. 74.
6. — v. Birchefelt, Hans Phillip, Maj. t. H. i Ob. Bielkes Rgmt., i omtr. 7 Aar ∞ Kummer Coucheron. U. B. V.: Obltn. Joh. Nic. Møllerup, Kpt. Cl. (?) Ludvig og Ltn. H. B. Raabe. Udst. Kongsvinger 4. Maj 1691. N. R. 75.
16. — And.sen, Lor., i 30 Aar ∞ Anne Marie Frandsdt. Deres 9 Børn er døde som unge. V.: Henr. Holst og Math. Hesselberg, begge af Kbhvn. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Tappenøje 16. Jan. 1691. S. R. 106.
30. — Laur.sen, Jac., Raadm., i rum Tid ∞ Kirstine Ludvig. U. B. V.: Byskr. Hans Vering og Bager Lor. Lor.sen. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e., 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Roskilde 25. Juni 1691. S. R. 116.
8. Aug. Rasm.sdt., Pernille, Enke e. Hans Wilchensen. Legater til Kirker og fattige i Bergen samt til Gertrud Stud, Karen Ped.sdt. Hiermand, Anne Stud, Rasm. Stud, Sør. Stud, Knud Stud, Otto Finde, Kirsten Finde, Barbara Finde, Anne Ottisdt., Birg. Hansdt., Borgm. Laur. Sør.sen og Knud Leens Enke. V.: Raadstueskr. Thomas Christensen, Bernt Middelstorp og Gert Meyer. Udst. Bergen 9. Nov. 1690. N. R. 99.
1. Spt. Winther, Bendt ∞ Elisab. Suichterberg. U. B. V.: »vor respektive Morbr. og Fætter«, Dr. med. Niels Jespersen og Tøger Hofman t. Bunderupgd. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Visborggd. 10. Sept. 1690. J. R. 70.
1. — Luccopidan, Ditl., Pr., Enkem., død før 1. Sept. 1691. Legater til Bergens Domkirke, de fattige og hans Piger: Martha og Birg. Udst. Bergen. N. R. 115.
26. — Pet.sen, Jan, Bager ∞ Dor. Nielsdt. U. B. V.: Hans Pet.sen, Chr. Jac.sen Luno og P. Foss. Indl. 1 U.skr. (J. P. S.) og Segl: Test. 4 U.skr. (D. N. D.) og V.e. Udst. Kbhvn. 12. Spt. 1691. S. R. 153.
13. Okt. Christensen, Ped., i rum Tid ∞ Inge Jensdt. U. B. V.: Bertel Friberg og Ebbe Levesen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 6. Okt. 1691. S. R. 170.
13. — Gram, Laur. Nielsen, Pr., ∞ Anna Maria Hanningmand. U. B. V.: St.skr. Rasm. Broholm og Sv.: Ped. Povlsen. Udst. Ourdal Pr.gd. 16. Sept. 1691. N. R. 130.
10. Nov. Mogensen, Jacobus, en rum Tid ∞ Marg. Jensdt. U. B. V.: Ped. Hansen og Henr. Chr.sen. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e., 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Kerteminde 26. Okt. 1691. F. R. 58.
28. — Povlsdt., Bente, c. 75 Aar gl., Enke e. Jens Ped.sen, der er begr.t i Frue K. U. B. Arving: Etr. Jørg. Elers, hvis afd. M. var Test.s Søskendebarn, ∞ Anna Margr. Wandal. Test. har haft sit Underhold hos dem. Tidl. Test. af 29. Apr. 1681, konf.t 24. Maj s. A. V.: Hdlsm.e. Gert Meyer og Herm. v. Lengerken. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. (B. P. D.) og V.e. Udst. Kbhvn. 20. Nov. 1691. S. R. 184.
19. Dec. Reesen, Christen Nielsen, f. i Resen Sogn i Jyll., Brandkpt.

- og Tømmerm. Enkem. u. B. Hustruens M. lever. Test. har 3 Søskendebørn. Rentekr. Ped. Rasm.sen er Hustruens Søskendebarn; dennes yngste Søn, Pet., der skal kaldes Resen, er Arving. Borgm. Claus Rasch skal være hans Kurator. Plejedt.: Ingeb. Christensdt. Test.s Fuldm.: Prok. Brostrup Albertin. Test. skal begr.s i Frue K. hos sin Hustru. Legater til Vartov Hosp. og Resen Kirke. V.: Assess. i Km.koll., Niels Leth og Rentekr. Math. Rasm.sen. Konzept. Udst. Kbhvn. 1. Nov. 1691. S. R. 195.
26. Dec. Hansen, Bendix, f. i Sønderjyll., i 17 Aar ∞ Kirsten Rasm.sdt. af Hels.ør. Deres eneste Barn er for rum Tid siden død. V.: Tolddir. Andr. Günther og Pr. Ernst Chr. Boldich. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Hels.ør 5. Dec. 1691. S. R. 196.
- 1692.
30. Jan. Morsing, Jens Sør.sen, Pr. ∞ Martha Jensdt. [Sode]. Hun har Børn af forr. Ægtesk. [m. P. Sandersen]. Han u. B. V.: Pr. Tue Laur.sen Lyster og Landstgs.skr. Morten Joensen Klou. Konzept. Udst. Nylarsker Pr.gd. 13. Dec. 1691. S.R.22.
30. — Bendrup, Niels Jac.sen, i rum Tid ∞ Sidsel Jensdt. Winter. U. B. V.: Jens Nielsen Hald og Laur. Bartholomesen Hansten(?). Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 8. Spt. 1691. S. R. 25.
20. Fbr. Sør.sen, Jens ∞ Sophie Hansdt. U. B. V.: Pr. Chr. [Hansen] Høyer og Kpl. Jens Jensen Mariager. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e. 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Holtug 5. Febr. 1692. S. R. 39.
20. — Truelsen, Mads ∞ Gunild Hansdt. Vellerman. U. B. V.: Byfgd. Adam Barch og Byskr. Mog. Laur.sen. Udst. Chr.ia 23. Spt. 1691. N. R. 15.
27. — Ped.sen, Sør., Brygger, i 20 Aar ∞ Mette Nielsdt. Han u. B. Hun har af forr. Ægtesk. 7 levende Børn, Ped., Claus og Lorents Clausen Olrog samt Anna Clausdt. ∞ Jørg. Ped.sen Hvalsøe, Elsebeth Cl.dt., Enke e. Hans Boring, Engelke Cl.dt., hvis Formynd. er Jok. Valtz og en Dt. ∞ Hans Mikkelsen Holm. V.: Kbm. Hans Mikkelsen og Brygger Ole Jensen. Indl. 8 U.skr. og Segl: Ægtep., V.e., P. og Cl. Olrog, H. M. Holm og J. P. Hvalsøe, 5 U.skr.: L. Olrog, Elsebeth Cl.dt. og hendes Lavværge, H. M. Holm samt Engelke Cl.dt. og J. Valtz. Udst. Kbhvn. 12. Nov. 1691. S. R. 46.
27. — Madsen, Esbern, Pr., i rum Tid ∞ Anne Margr. Pet.sdt. U. B. V.: fhv. Kons.forv. Sør. Nielsen og Ridefgd. paa Rygd., Aaster Ped.sen. Ind. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e, 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Hvalsøe Pr.gd. 14. Fbr. 1692. S. R. 47.
8. Mts. Gundbjørnsen, Sør., i rum Tid ∞ Lisb. Mikkelsdt. U. B. V.: Pr. Thomas Bjørnsen Løf t. Rennesøe Pr.gæld og Ped. Tønder paa Udsten Kloster. Udst. Nestrand (Nærstrand) 26. Juni 1691. N. R. 21.
2. Apr. Klestrup, And. Madsen, en rum Tid ∞ Agnete Castensdt. Werkmester. U. B. V.: fhv. Landkomm. Jens Wisberg og Hdsm. Berthel Nielsen. Indl. 4 U.skr. (Hustruen A. W. M.) og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Aalb. 18. Fbr. 1692. J. R. 16.

2. Apr. Holst, Jens Ped.sen, Fgd. i nedre Rommerige, en rum Tid
 ∞ Sønne Clausdt. Brandt. U. B. V.: »vore kjære Fætttere
 og Sv.e.« Prov.- og Amm.forv. paa Aggershus, Poul Pet.sen
 Voigt og Renteskr. Gregorius Clausen. Udst. Børgen i Fedt
 Pr.gæld 19. Okt. 1691. N. R. 32.
12. — Ottesen, Henr., f. i Husum ∞ Anne Moridsdt. Dreyer, f. i
 Køge. U. B. V.: Morten Albr.sen og Iver Nielsen Barck.
 Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn.
 19. Mts. 1692. S. R. 72.
26. — Döes, Knud Christensen, Provst ∞ Maren Ibsdt. Han u. B.
 Hun har Børn af forr. Ægtesk. V.: Thideman Lend og
 Franciscus Nicolai. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e.
 Udst. Haarlev Pr.gd. 29. Mts. 1692. S. R. 77.
30. — Parsberg, Holger t. Eskjær ∞ Beate Ingeb. Moth. Hun har
 Børn af forr. Ægtesk. V.: Adam Levin v. Knuth t. Ty-
 bjærggd., Ped. Brandt t. Pederstrup og Casper Schøller t.
 Lellinge. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e. A. L. v. K. og
 P. B. Udst. Kbhvn. 4. Dec. 1686. S. R. 78.
14. Maj. Carlsen, Børre, Tømmermr., i 25 Aar ∞ Kirsten Hellesdt.
 U. B. V.: Stads-kæmner Chr. Beverlin og Klokker Laur.
 Tott. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e, 1 U.skr.: Hu-
 struen. Udst. Kbhvn. 12. Maj 1692. S. R. 93.
24. — Schjelderup, Mads Madsen, øverst Kpl. ∞ Joh.e Nielsdt.
 Munch. U. B. V.: Pr. Iver Larsen Grøngaard, Kpl. Joh.s
 [Hansen] Schrøder, Toldkontr. Nahum Nielsen og Rasm.
 Nielsen. Indl. 6 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst.
 Hels.ør. 2. Mts. 1692. S. R. 98.
4. Juni. Bolt, Henr. Jansen, Skibstømmerm., i mange Aar ∞ Kirsten
 Sør.sdt. U. B. Ægtef.e ikke før gifte. V.: Brygger Erik Børgen-
 sen, Skræder Oluf Ibsen, Poul Pet.sen Rørvig og Rebl. Jens
 Jesp.sen. Indl. 2U.skr. og Segl: Test. og E. B., 4 U.skr.:
 Hustruen, O. I., P. P. R. og J. J. Udst. Kbhvn. 31. Maj
 1692. S. R. 110.
11. — Jensen, Jørg., i 17 Aar ∞ Maren Rasm.sdt. U. B. V.:
 Forv. Hans Mouritsen og Birked. Chr. Merkel. Indl.
 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e. Udst. Stavns paa Samsø
 10. Dec. 1691. S. R. 111.
21. — Vering, Christen Jensen, Akademiets Bogtr., i rum Tid ∞
 Karen Jensdt. Saxe. U. B. V.: Kpl. Laur. H. Hylling og
 Hans Winding. Indl. 4 U.skr. (Hustruen K. I. D.) og Segl:
 Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 15. Juni 1692. S. R. 122.
2. Juli. Jobusch, Joh. Chr., i rum Tid ∞ Karen Hansdt. U. B. V.:
 Wilh. Blankenheim og Joh. Herm. Schrøder. Indl. 3 U.skr.
 og Segl: Test. og V.e, 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Kbhvn.
 28. Juni 1692. S. R. 132.
5. — Bonning, Thomas, Kbm. og Skræder ∞ Servanne Lagnée.
 Ægtepagt 14. Aug. 1688. V.: Gierosme (Gerome) Girard og
 Jens Jensen. Indl. 4 U.skr.: Ægtep. og V.e, 1 U.skr. og
 Segl: Not. publ. Udst. Kbhvn. 30. Juni 1692. S. R. 133.
19. — Torstensdt. (Torfindsdt.), Kirsten ∞ Michel Hansen Røm-
 men og i 1686 langt over 80 Aar gl. U. B. Arvinger: Ove
 Bjelke Wind, Søn af Stiftamt. over Trondhjem Amt,
 Joachim Fr. Wind ∞ Maren Bjelke. Udst. Rømmen i

- Aafjords Gæld og Foesen Fogderi 2. Aug. 1686. Bekræftet af V.e E. C. Schøler og Claus Nissen 22. Juni 1692. N. R. 74.
13. Aug. Lykke, Erik, i rum Tid ∞ Øllegaard Sehested. Deres Børn er døde. V.: Gen.adm.ltn. Niels Juel og Jens Rosenkrantz t. Favrskov. Indl. 2 U.skr. og Segl: Ægtep. 2 U.skr.: V.e. Udst. Skovsbo 10. Maj 1692. F. R. 33.
23. — Hering, Hans Chr.f.sen ∞ Marthe And.sdt. U. B. Ægtef.e ikke før gifte. V.: Knapm. Jac. Koch og Skom. Jac. Albretsen. Indl. 1 U.skr. og Segl: Test. 3 U.skr.: Hustruen og V.e. Udst. Kbhvn. 11. Aug. 1692. S. R. 159.
23. — Beyer, Jørg. Herm., Apot., i 24 Aar ∞ Cicilia Schvermans. U. B. Ægtef. ikke før gifte. V.: Pr. Imman. Cirsovius og Kpl. Jokum Reimer. Indl. 4 U.skr.: Ægtep. og V.e. Udst. Fredericia 19. Juli 1692. J. R. 40 f.
30. — Lystrup, Mads Hansen ∞ Maren Laur.sdt., begge af Køge. U. B. V.: Pr. Jørg. Rasm.sen Juel og Overform. Henr. Pet.sen. Konzept. Udst. Køge 19. Aug. 1692. S. R. 163.
15. Okt. Juel, Axel ∞ Sophia Amalia Parsberg. U. B. Ægtepagt. Indl. 2 U.skr. og Segl: Ægtep. Udst. Kbhvn. 13. Okt. 1692. S. R. 190.
15. — Schrøder, Herm. ∞ Margr. Schults. U. B. Sv.e: Baltzer Tuerman og Joh. Schrøder. V.: Raadstueskr. Thomas Christensen og Cordt Hunneken. Udst. Bergen 8. Juli 1692. N. R. 100.
22. — Wrede, Jac., Hdlsn., fra Foraaret 1691 forlovet med Else Lachmand. Arvinger i Holsten. Han skulde rejse til Norge. Test. er død før 20. Spt. 1692. Indl. 1 U.skr. Test. samt Attest af 20. Spt. 1692 med 2 U.skr. af Borgm. Laur. Christensen og Raadm. Alex. Berg. Udst. Holbæk 30. Mts. 1692. S. R. 193.
8. Nov. Nielsen, Kield, Pottem. ∞ Magd. Andr.sdt. U. B. V.: Underfgd. Knud Olsen Fangel og Sn. Math. Olsen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 3. Aug. 1692. S. R. 198.
12. — Bahr, Jac. Chr.f., i temmelig lang Tid ∞ Gundel Ped.sdt. U. B. V.: Pr. Chr. Bremmer og Hdlsn.e Sør. Sør.sen og Jørg. Krøyer. Indl. 5 U.skr. og Segl: Ægtep. (Hustruen G. P. D.) og V.e. Udst. Kbhvn. 2. Nov. 1692. S. R. 200.
19. — Jensen, And., i rum Tid ∞ Inger Mort.sdt. U. B. Han ikke før gift. Hun gift 2 Gange før, hendes Børn af disse Ægte-skaber er døde uden Livsarvinger. V.: Amtskr. Oluf Ped.sen og fhv. Fgd. o. Søholm, Carsten Godske. Indl. 4 U.skr. (Hustruen I. M. D.) og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Fakse 22. Okt. 1692. S. R. 202.
24. Dec. Blankenheim, Wilh. ∞ Margr. Henr.sdt. U. B. V.: Hdlsn.e Joh. Herm. Schrøder og Joh. Chr. Jobusch. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 22. Dec. 1692. S. R. 231.
24. — Ped.sen, Jens, i rum Tid ∞ Maren Olufsd. U. B. V.: Brygger Christen And.sen og Niels Hansen. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e. 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Kbhvn. 15. Dec. 1692. S. R. 232.
31. — Munch, Rasm. Nielsen, f. i Torkilstrup paa F. ∞ Abelone And.sdt., f. i Vissenbjærg Sogn, Gadsbølle By. U. B. V.:

Chr. Brandt, Mort. Munch, Hdlsme. e. Henr. Jensen og Chr. Meyer. Indl. 6 U.skr. (Hustruen A. A. D.) og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 20. Dec. 1692. S. R. 236.

1693.

14. Jan. Bendtsen, Henr., i rum Tid ∞ Berte Evensdt. U. B. V.: Jens Hansen og Hans Laur.sen. Udst. Chria 5. Jan. 1693. N. R. 4.
24. — Erup, Niels, Pr.ltn., nu Aud. i Livg. t. F., i 21 Aar ∞ Anna Andr.sdt. Barck. U. B. Hendes Søskende: Niels And.sen Barck og Ursula Andersen; Halvsøskende: Andr., Knud og Jens Persen samt Bohle og Pernille Persdt. Hans Br.: Bjørn Larsen. V.: Kpt. Pet. Knapstedt, Pr.ltn.e Fr. Gebhard og Nic. Neithardt af Livgarden, Ltn. Jens Larsen af Kavaleri. samt Aud. Joh. Chr. Neuman. Konf.t. af Gen.aud. E. Hübsch 4. Juli 1692. Indl. 7 U.skr. og Segl: Test., V.e og Gen.aud. Hübsch. Udst. paa Tysk Kbhvn. 3. Juli 1692. S. R. 10 a.
7. Fbr. Olsen, Tønnes, Skipper ∞ Anne Madsdt. U. B. V.: Ped. Riegelsen og Knud Ped.sen Storm. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e, 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Kbhvn. 23. Jan. 1693. S. R. 17.
11. — Torbensen, Laur., Fuldm. hos Proviantforv. Helt i Cit. Fr.havn, død 31. Jan. 1693. Arving: Helis Sv.inde: Anna Engel Schumachers, Officersdt., med hvem han har været forlovet i næsten 6 Aar. Hans M. lever som Enke i Jyll. Mundtligt Test. paa Dødslejet i Nærv. af Proviantforv.s Fuldm. Svend Jensen, Clivin og Feltskærersv. Brun Hotes hos Garnis.feltskærer Joh. Pet. Cortemünde. Disse har afgivet Forklaring for Kpt. Corfits Numsen, Ltn.e Storch og Schnur samt Aud. Gottfr. Gerlach. S. R. 18.
11. — Nielsen, Erik paa Brandstad, Ringeboe Sogn i Gudbrandsdalen ∞ Helge Ped.sdt. U. B. Ved Brev af 13. Juli 1692 har de taget til Arvinger 2 af deres Paarørende: Guldbrand Haldorsen og Guri Christensdt. N. R. 14.
21. Mts. Abilgaard, Niels Nielsen ∞ Maren Christensdt. U. B. V.: Pr. Jac. Eriksen [Frisenberg], Sv. og Fætter, Byfgd. Laur. Christensen Skipper samt Hdlsm. Laur. Sør.sen. Indl. 1 U.skr. og Segl: Test., 4 U.skr.: Hustruen og V.e. Udst. Hobro 28. Dec. 1692. J. R. 22.
8. Apr. Siegmundson, Eggert ∞ Torkatla Jønsdt. U. B. V.: Sigurdur Biarnason og Bjørn Gunlaugson. Indl. 4 U.skr.: Ægtep. og V.e. Udst. paa Islandsk Alfadal, i Ingialds andr 22. Aug. 1692. En dansk Oversættelse vedlagt. N. R. 35.
11. — Nielsen, Just, Bager ∞ Mette Jørg.sdt. U. B. V.: Nahum Nielsen og Frans Dybolt. Indl. 4 U. skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Hels.ør 28. Mts. 1693. S. R. 55.
15. — v. Lütsov, Henn. Ulr. t. Søholt, Enkem. e. Eleon. Cath. v. Schagen. 2 S.r.: Carl Emilius L., 9½ Aar gl. og Henn. Otto L., 7 Aar gl. V.: Overkmj. Adam Levin Knuth t. Gisselfeld og Etr. Casp. Schøller t. Lellinge. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e. Udst. Kbhvn. 11. Apr. 1693. Smaal. R. 13.
25. — v. Lütsov, Henn. Ulr. t. Søholt, forlovet med Anna Magd. v. Hardenberg. Ægtepagt. Han har 2 Børn af forr. Ægtesk.

- V.: Chrf. Schested t. Nislevgd. og Overkmj. Adam Levin Knuth. Konzept. Udst. Kbhvn. 14 Apr. 1693. F. R. 15.
29. Apr. Gad, Ped. Tygesen, Raadm. ∞ Margr. Ped.sdt. U. B. V.: Hdlsm. Jac. Jensen Samsing og Skovr. Hans Olsen i Holmdrup. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Svendb. 16. Mts. 1693. F. R. 17.
9. Maj. Bek, And. Laur.sen ∞ Elsebet Margr. Klein. U. B. Hans Ss.: Anne Laur.sdt. Hans afd. Sv.: Laur. Nielsen, har 5 Dt.e. V.: Hdlsm.e Ped. Riegelsen og Joh. Herm. Schrøder. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e. 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Kbhvn. 5. Maj 1693. S. R. 64.
16. — Boesen, Hans. Hans efterladte Midler skal gaa til Fr.stads Kirke, dog skal hans gamle Hustru beholde Husgeraad og Sengetøj. Hans Arvinger bor i Høyer ved Tønder. Magistraten forventes at skrive til Hrr.fgd. Ped. Lund om at meddele afd. And. Ped.sens Børn hans Bestemmelse. Sine rede Penge har han laant til Oluf Iversen m. fl., og Øvrigheden samt Sognepr. Laur. Jensen Dahl bedes sørge for, at disse Penge betales Boet. Udst. 2. Fbr. 1692. N. R. 52.
10. Juni. Vinding, And. And.sen, Pr. ∞ Karen Ottisdt. U. B. Ægtef.e ikke før gifte. V.: Br.: Pr. Jens And.sen Vinding samt Test.s Fætter og Sv., Hdlsm. Christen Thomsen af Randers. Indl. 2 U.skr. og Segl: Ægtep., 2 U.skr.: V.e. Udst. Haslund 16. Maj 1693. J. R. 44.
10. — Linderot, Henr., en rum Tid ∞ Kirsten Rothkirck. U. B. V.: Amtm. Jørg. Grubbe Kaas og Jac. Iversen Krabbe. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kongensgd. 14. Mts. 1693. J. R. 45.
13. — Navorotsky, Jac., en rum Tid ∞ Margr. Olufsd. Holch. U. B. V.: Isak Coldevin og Hans Hansen. Udst. Tønsberg 30. Maj 1693. N. R. 60.
1. Juli. Kjørungaard, Jens Rasm.sen, Pr. U. B. Afd. Hustru: Maren Mouritsdt., dennes Dt. af tidl. Ægtesk.: Bodil Nielsdt. Pougdal ∞ Pr. And. Christensen, er eneste Arving. V.: Pr.e Henr. Prebensen Schurmann og And. [Rasm.sen] Svitzer. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e. Udst. Espe Pr.gd. 10. Juni 1693. F. R. 25.
1. — Voxlef, Mikkel Christensen ∞ Sidsel Sør.sdt. U. B. Ægtepagt. V.: Pr. Laur. Nielsen Craas og Birkefgd. Knud Pet.sen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Nibe 24. Apr. 1693. J. R. 53.
4. — Colomb, Henr., Possementm. hos Krpr. Br.s.: Jean C., Søn af Ped. C. er Arving. Legatarer: Haandv. Gilles la fond og Soldat i Kgns. Tj., Jean Brack fra Valenciennes. Eksekutor: kgl. Guldsmed Jean Henry de Mohr. V.: Caspar Heber og Raymond Boschier. Indl. 3 U.skr. Test. og V.e. 1 U.skr. og Segl: Not. publ. Udst. paa Fransk (Kopi paa Dansk) Kbhvn. 28. Juni 1693. S. R. 93.
8. — Wegener, Henr., Færgem., i 15 Aar ∞ Dor. Herfort. U. B. V.: Amtsförv.e Fr. Suhr og Hans Ravn. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. (Test.: H. W.) og V.e. Udst. Sundby (Loll.) 31. Maj 1693. F. R. 28.
8. — Aarhus, Christen Hansen, Pr., en rum Tid ∞ Maren Christensdt. U. B. V.: Tolder o. Sands Tolderi, Niels Jensen

- og Sorenskr. Jens Hansen. Udst. Hurum Prgd. 10. Maj 1693. N. R. 75.
18. Juli. Mogensen, Ender, Kpt.ltn. og død før 14. Juli 1692, ∞ Dor. Hansdt. U. B. Har ikke andre Arvinger, end Hustruen. Vicekomm. Chr. Pouch skal være hendes Lavv. og skal arve Test.s rødblissede Hest med en ny Sadel og Skarlagens Skaberak med Sølvgaloner samt et Par af de bedste Pistoler og et Par Støvler. Legater til den Lutherske Kirke paa Stedet samt til de fattige. Hans Sølvkaarde, som han daglig bærer, skal lægges paa hans Kiste og derefter gives til Tamburen. V.: Overboghder Eskild Jensen, Købm. Claus Vogt og Retssekr. Morten Eriksen. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e E. J. og C. V., 1 U.skr.: M. E. Udst. Trankebar 12. Dec. 1690. Ostind. aabne Br. 2.
18. — Jensen, Eskild, Overbogh. ∞ Dor. Hansdt., Enke e. Kpt.-ltn. Ender Mogensen. U. B. Legater til den Lutherske Kirke paa Stedet og til de fattige. En af Manden før Giftermaalet udstedt Forpligtelse, dateret 14. Juli 1692, til Hustruen, annulleres. V.: Claus Vogt, P. Klautoft, A. Andreæ og Thomas Jac.sen. Indl. 2 U.skr.: Ægtep., 4 U.skr. og Segl: V.e. Udst. Trankebar 9. Sept. 1692. Ostind. aabne Br. 3.
15. Aug. And.sen, Sør., Borger i Chr.sand, ∞ Karen Larsdt. U. B. V.: Hans Nielsen og Laur. Gregersen. Udst. Arendal 13. Juli 1693. N. R. 82.
18. — Hald, Jens Nielsen, Hdsm., død før 8. Aug. 1693. Har 2 gifte Ss.e, men ikke andre Arvinger. Der legeres til Kirker og velgørende Formaals samt til følgende Personer: afd. Mathis.s Ss. og hendes Mand Niels Oustrup, Jørg. Storm, Kpl. Povl And.sen Holm, Tj.pigen Maren, 2 hos Test. boende Ss.dt.e, Test.s 3 Karle, And. Jepsen, And. og Jens, Test.s vanføre Ss.dt.: Mette Seyersdt. og en anden Ss.dt.: Mette Jensdt., Skipperne Mons Knudsen, Jac. Gundersen og Arved Ped.sen. Trængende af afd. Ped. Juel og Hustrus — begr. i Helliggeist K. — samt af afd. Erik Laur.sen og Hustrus — begr. i Nicolai K. — Slægt skal have særlig Adkomst t. 2 Senge i Vartov. Eksekutor: Magistraten i Kbhvn. samt Borgm. Bartholomeus Jensen. Gæld eftergives Etr. Luxdorph og Underfgd. Ped. Jørg.sen. Kopi bekræftet paa Kbhvn.s Raadstue 15. Aug. 1693. Udst. Kbhvn. 2. Jan. 1687. Tilf. af 22. Nov. 1690. S. R. 122.
6. Okt. Hansen, Niels, ∞ Margr. And.sdt. U. B. V.: Hdsm. Ped. Laur.sen og Bøsssem. Lor. Hansen. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e. 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Kbhvn. 14. Aug. 1693. S. R. 128.
6. — Nielsen, Christen, Ankersm., f. i Gjern By i Jyll., i rum Tid ∞ Maria Ulr.sdt. Grab af Kbhvn. Ægtef.e ikke før gifte. U. B. V.: Mourits And.sen Brok og Skipper Ped. Jonasen Kveller (Kuellerup?). Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e. 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Kbhvn. 8. Spt. 1693. S. R. 129.
6. — Elsoe, Sør. Christensen ∞ Kirsten Madsdt. U. B. V.: Pr. Mourits Christensen Meier og Flm. paa Damsgd., Ped. Fr.sen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Nykøb. p. Mors 10. Jan. 1693. J. R. 83.

6. Okt. Clemmendsen, Ped. ∞ Karen Christensdt. U. B. V.: Pr. Ped. Tøxen og Tolder Jens Bertelsen Taulou. Indl. 2 U.skr. og Segl: Ægtep., 2 U.skr.: V.e. Udst. Lydomgd. 22. Fbr. 1693. J. R. 84.
17. — Hansen, Joh., ∞ Anne Nielsdt. U. B. V.: Klokker Laur. Tott og Min. publ. ved Univ., Oluf Nielsen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 5. Okt. 1693. S. R. 132.
17. — Laur.sen, Henr., Stadsinstrumentist. Transport- og Afstaaelsbrev til Niels Rasm.sen Buchholtz i Henh. til Test. af 15. Maj 1675, konf.t 28. Juli s. A. mellem Thomas Baltzer Freithof i Odense, f. i Hervort i Westphalen, og Hustru, Magd. Jac.sdt. Holst, f. i Rudkøb., ∞ 1670 og senere forlovet med ovenn. N. R. Buchholtz, men død før Brylluppet med ham. Ifølge dette Test. arver Mandens Slægtninge saaledes: Ss. i Odense: Anna Sophie F. ∞ Stadsmus. Henr. Lorentz det halve; Ss. Agnete i Westphalen en Fjerdedel, og en Fjerdedel maa Hustruen testere til en Veninde. V.: Niels And.sen Haarl. og Niels Jensen Lowe.
29. Aug. 1693 giver Magd. Holst denne Part t. Abigael Ped.sdt., Enke e. Hr. Rasm. Clemmensen. Vidner hertil: Joh. Zachariasen og Sør. Knudsen.
- I Sept. 1693 meddeler saa Stadsmus. H. L., at Magd. Holst er død; H. L. afstaar nu al Arv, som vilde være tilfalden hans Kæreste, Anne Sofie f. F. efter hendes Ss. (Halvdelen), tillige giver han Afkald paa den anden, nu afd. Ss.: Agnetes Fjerdedel, ligesom ogsaa Abigael Ped.sdt. selv møder og renoncerer paa sin Fjerdedel, alt til Fordel for N. R. Buchholtz. V. hertil: Abigael P.s Lavv., Jeron. Split, Jürgen Barchhausen og Joh. Zachariasen. Indl. 4 U.skr. og Segl: (H. L.) og V.e, 1 U.skr.: A. P. Udst. Odense 7. Spt. 1693. F. R. 36.
17. — Hag.rup, Hans Hansen, en lang Tid ∞ Lisb. Jensdt. U. B. V.: Sorenskr. Poul Hansen Egede og And. Jensen Feriste(?) af Bergen. Udst. Gibostad i Senjens Pr.gæld 3. Juli 1693. N. R. 95.
24. — Everts, Claus, Brygger ∞ Engel Mikkel.sdt. U. B. Hans M.: Elisab. Møller lever. Hans Br.dt.: Else Markusdt. V.: Pr. Joh. Eiler Smith, Sv.: Brygger Niels Olsen, Jonas Thue og Jens Nielsen Reimsoe. Indl. 5 U.skr. og Segl: Test. og V.e. 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Kbhvn. 18. Okt. 1693. S. R. 136.
24. — Knudsen, Christen ∞ Else Poulsdt. U. B. Eneste Arving: hendes eneste Dt. af tidl. Ægesk., Christense Joh.sdt. Lønborg. V.: Amtsforv. Jens Knub, Br. og Sv.: Jens Harlev og Pr. Jørg. Poulsen Bagger. Indl. 5 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Aarhus 4. Okt. 1693. J. R. 88.
28. — Normand, Ped. And.sen, Skildrer paa Fr.borg ∞ Dorthe Marie Sør.sdt. U. B. Hendes M. og Søskende lever. V.: kgl. Bygm. Hans Stenvinkel og Prok. Reinholt Wordeman. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e. Udst. Kbhvn. 14. Okt. 1693. S. R. 140.
21. Nov. Stephensdt., Joh.e, Enke e. And. Nielsen. 2 Gange gift. U. B. Legater til Test.s Tj.pige, Maren Ped.sdt., Trinitatis K. og til Fattige i Trin.s Sogn, samt til Pr. Alb. Fogh.sen

- With, Kpl. Ped. Holm og Test.s Nabo, Bertel Sør.sen Kierulf. V.: Brygger Christen And.sen Røesholm og Christen Willatsen. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. (med afd. Mands Signet) og V.e. Udst. Kbhvn. 14. Nov. 1693. S. R. 147.
21. Nov. v. Schwertzel, Joh. Bernhart, ∞ Juliane Cahrlat v. Bursteln, død før 9. Fbr. 1694. U. B., Der testes til hendes 2 S.s.e: den ældste hedder Brandt?, den anden v. Caustehn?, til Jfr. Nostzen, [∞: Nostitz] hos Prinsessen af Nassau samt til Velgørenhed. Hendes paarørende er udenfor Riget. Indl. 1 U.skr. og Segl: Test. Udst. paa Tysk Kbhvn. 21. Spt. 1693. S. R. 148.
21. — And.sen, Mikkel, ∞ Mette Sør.sdt. U. B. V.: Skipper And. Nielsen og Rasm. Jensen. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e. 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Kbhvn. 9. Nov. 1693. S. R. 149.
23. Dec. Viborg, Christen Christensen, Degn t. Gunderslev og Skjelby, i rum Tid ∞ Mette Hansdt. Vindersløf. U. B. V.: Økonom paa Studiegd.n, Jens Christensen og Hans Jac.sen Mandix. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 11. Dec. 1693. S. R. 171 f.
30. — Dibbern, Nic., i rum Tid ∞ Anna Cath. Ped.sdt. Deres 2 Børn er døde. Ingen Børn i tidl. Ægtesk. V.: Wincent Meintzen og Heinrich Schröder. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 14. Dec. 1693. S. R. 174.
- 1694.
9. Jan. Ørsted, Sør. Olsen, Kpl., i 4 Aar ∞ Beate Nielsdt. U. B. V.: Hofkøkkeninsp. og Fiskem. Christen Nielsen og Oluf Laur.sen. Indl. 2 U.skr. og Segl: Ægtep. 2 U.skr.: V.e. Udst. Køge 28. Dec. 1693. S. R. 5.
20. — Børgesen, Jørg., f. i Hølland, Fjære Hrd., Fjæraas Sogn, Tam By ∞ Tyre Trudsdt., f. i Helsingborg. U. B. V.: kgl. Bryghusforv. Pet. Klavman og Hdlsm. Chr. Brandt. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 19. Dec. 1693. S. R. 13.
20. — Pomeyer, Joh., f. i Jeger i Westfalen, ∞ Sara Hansdt., f. i Slagelse. U. B. V.: Henr. Peittersen og Jac. Nielsen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Køge 28. Nov. 1693. S. R. 14.
23. — Larsen, Jens, ∞ Karen Jensdt. U. B. V.: Kbm. Henr. Jensen, Boghdl. Chr. Gertsen og Skipper Fr. Møller. Indl. 4 U.skr. og Segl: Test. og V.e. 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Kbhvn. 12. Jan. 1694. S. R. 15.
23. — Hansen, Henr. af Eckernførde, kgl. Skibstømmersv., i rum Tid ∞ Karen Hansdt., f. i Ystad. U. B. V.: kgl. Skibsbilledsk. Tyge Laur.sen Worm og kgl. Skibsbygm. Ped. Sivertsen. Konzept. Udst. Kbhvn. 13. Jan. 1694. S. R. 16.
27. — Ped.sdt., Joh.e, 82 Aar gl., f. i Aalborg, Enke e. Skipper Bendt Torstensen. U. B. Test.e af 24. Jan., konf.t 1. Fbr. 1687. Eneste Arving: Joh. Fr. Jacobi, Søn af Kpt. ved Marineerne, Pet. Jacobi ∞ Margr. v. Høfvelen. Test. har haft en Ss.søn, der for nogle Aar siden blev stukket ihjel i Hels.ør. V.: Kpl. Mogens Madsen Leegaard og Gert Jac.sen. Indl. 1 U.skr.: Test. 2 U.skr. og Segl: V.e. Udst. Kbhvn. 21. Nov. 1693. S. R. 19.

17. Fbr. Madsen, Ped., paa 10de Aar ∞ Catr. Joh.sdt. Guden. U. B. Han har Børn af tidl. Ægtesk. V.: Pr. Esaias Fleischer og Raadm. Joh.s Christensen Meller. Indl. 4 U.skr. Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 1. Fbr. 1694. S. R. 34.
17. — Kueller, Ped. Joensen, Skipper, f. i Halland i Kongsbakke (Kungsbacka), i rum Tid ∞ Mette Sør.sdt., f. i Grenaa. Deres eneste Søn er død før nogle Aar siden. Ægtef.e ikke før gifte. V.: Ankersm. Christen Nielsen og Sejlm. Hans Bentsen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 9. Fbr. 1694. S. R. 35.
17. — Wiigaard, Jørg. ∞ Maren Ped.sdt. U. B. V.: Tolder Chr. Ped.sen og Vicebygd. Alb. Friis. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e, 1 U.skr. (M. P. D.): Hustruen. Udst. Bogense 12. Dec. 1693. F. R. 12.
24. — Hartvig, Joh., Ritm. v. Nommesens Rgmt., død 1689 ∞ Magd. Begge er fødte i Holsten. Deres Børn er tidlig døde. Enken senere (før 17. Apr. 1694) ∞ And. Rasm.sen paa Højbygd. Mandens Paarørende er Hamborgere, Svenskere og andre Udlændinge. V.: Fgd. Otto Hasse, Tiis Schnor og Henn. Joh. Herbst. Indl. 2 U.skr. og Segl: Test. og H. J. H., 3 U.skr.: Hustruen, O. H. og T. S. Udst. paa Tysk 19. Fbr. 1682. Smaal. R. 13.
10. Mts. Lyders, Henr., fhv. Hofkonditor. U. B. Har Br.e: Math. Povlsen, som har tjent Test. i 18 Aar og i 24 Aar tjent ved Hoffet, arver en Br.lod. V.: Br.: Ped. Lydersen og Admir. assess. Hans Knudsen Viborg. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e. Udst. Kbhvn. 15. Dec. 1692. S. R. 49.
17. — Friis, Nic., Gr. t. Frisenb., ∞ Christina Soph. Reventlov. Ægtepagt. Hans M.: Maria Offenbergh. Hendes F.: [Storkansler] Gr. Conr. Reventlov. Hendes afd. Farm.: Christina Rantzov ∞ Kansler [Ditl.] Reventlov. V.: Fr. Gabel t. Bregentved og Hofmarsk. Joh. Otto v. Raben. Kopi med Gr. R.s U.skr. og Segl. Udst. Kbhvn. 25. Juni 1688. S. R. 53.
17. — Skieving, Lars Hansen, fra Norge ∞ Torum Torleifsd. U. B. V.: Jon Pet.sen, Chr. Müller, Brynjolfur Jonsen, Jon Eiolfson ? og I. Iversen Rafn ?. Indl. 2 U.skr. og Segl: Ægtep., 5 U.skr.: V.e. Udst. Bessestad (Island) 26. Aug. 1693. N. R. 24.
24. — Frandsen, Villads, f. i Ørsted Pr.gd. i Ramsø Hrrd., ∞ Elseb. Andr.sdt., f. i Stege. U. B. Ægtepagt. V.: Niels Cornelissen Møller og Jørg. Børgesen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. (Hustruen E. A. D.) og V.e. Udst. Kbhvn. 14. Mts. 1694. S. R. 59.
7. Apr. Jensen, Jens. Ugift. Der testes til Velgørenhed, samt til Maria ∞ Henr. Schmit, Test.s forr. Tj.pige, Kirsten Ped.sdt., hans Tjener, Philip Hansen og Tj.pige, Anne Ped.sdt. V.: Pr. Albert F. With og Raadm. Joh.s Christensen Meller. 1 U.skr. og Segl: Test. 2 U.skr.: V.e. Udst. Kbhvn. ult. Mts. 1694. S. R. 65.
14. — Galschtytt, Helmich Ped.sen ∞ Kirstine Albertsd. [Olsdorf]. U. B. V.: Rektor i Sæby, Jens Axelsen Biørn og Forv. paa Børglumkloster, And. Larsen. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e. Udst. Kornumgd. 22. Fbr. 1694. J. R. 39.

5. Maj. Berendsdt., Anne, Enke e. Jonas Solberg. U. B. Jac. Arfsen og hans Hustru: Karen er eneste Arvinger. Test. skal begr.s i Holmens K. V.: Kir. Adam Dan. Asbach, Væver Jac. Sohn og A. Mikkelsen Edelberg. Indl. 4 U.skr. Test. og V.e. Udst. Kbhvn. 11. Fbr. 1694. S. R. 87.
19. — Bielke, Chr., Admir., død før 9. Maj 1694 (13. Jan.), ♂ Vibeke Juel. Før ♂ Maria Sophie B. [Enke e. Claus Krabbe]. I begge Ægteskaber er der Børn. Test. vil begr.s i Roskilde Domk. Torstedlund og Albæk solgtes efter Maria S. B.s Død til Kanc.r. Bernt Due. Værger for Sr.ne skal være: Etr. Niels Krag for Chr. B., Klingenberg for Henr. B. og Knud Juel for Claus B. Hans Dt., Edel B., skal blive hos hans Enke, indtil hun bliver gift. V.: Bar. Jens Juel t. Juellinge og Etr. Niels Krag t. Egeskov. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e. Udst. Kbhvn. 10. Jan. 1694. S. R. 93.
26. — Hofman, Chrf., Ing.kpt. og død før 23. Mts. 1694, ♂ Øllegaard Sibille Blinck. U. B. V.: Kpt.e Chr. Heilsberg og Joh. Murray. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 16. Jan. 1694. Erklæring paa Tysk af 25. Apr. s. A. med 2 U.skr. og Segl af V. e. Not. att. af 19. Maj 1694. S. R. 97.
26. — Witlef, Margr. Laur.sdt. ♂ Thomas Schrøder. U. B. Han har 1 Barn af forr. Ægtesk. Hendes yngste Ss.: Anna Cath. Larsdt. W. V.: Brygger Nic. Sør.sen Holst og Vint. Fr. Jac.sen Kaall. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e. Udst. Kbhvn. 1. Maj 1694. S. R. 94 b. Nævnes i Underskrivelsesbogen.
5. Juni. Biørn, Christen, ♂ Margr. Nielsdt. U. B. V.: Sør. Sør.sen og Just Christensen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 16. Maj 1694. S. R. 100.
5. — Due, Mikkel Sør.sen, f. i Hjerring, en rum Tid ♂ Mette Christensdt., f. paa Helgenæs. U. B. V.: Byfgd. Jørg. Danielsen og Hdlsm. Niels Laur.sen. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e, 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Aarhus, 2. Maj 1694. J. R. 51.
16. — Westken, Engelbrecht, ♂ Cath. Elisab. Ottensen. V.: Hdlsm.e Ditløf Müller og Claus Tide. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e, 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Kbhvn. 12. Maj 1694. S. R. 110.
16. — Hansen, Milter, en rum Tid ♂ Kirsten Hartvigsdt. U. B. V.: Christen Christensen og Laur. Christensen Moberg. Indl. 2 U.skr. og Segl: Ægtep., 2 U.skr.: V.e. Udst. Holstebro 15. Apr. 1694. J. R. 56 b. og S. R. 109 af s. D.
16. — Tøgersen, Jens, en rum Tid ♂ Sidsel Tygesdt. U. B. Hendes Børn af tidl. Ægtesk. med Niels Rasm.sen Tyge og Niels Nielssønner. Hans afd. Br.: Christen Tøgersen har efterladt Børn. V.: Sv.: Niels Knag. Udst. Ask Gaard i Sundfjord 12. Maj 1690. N. R. 56.
19. — Mejer, And., Kpl., i rum Tid ♂ Maren Jørg.sdt. U. B. V.: Sv.: Mads Christensen og Br.: Niels Mejer. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 13. Juni 1694. S. R. 111.

26. Juni Sør.sen, And., en Tid lang ∞ Kirsten Eriksdt. Deres eneste Barn er død. V.: Kpl. Nic. [Tisdorph] og Kbm. Henr. Jensen. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e, 1 U.skr.: Hustruen. (K. E. D.). Udst. Kbhvn. 15. Juni 1694. S. R. 116.
26. — Aagaard, Nic. Chrf.sen, Hdlsn. ∞ Joh.e Tøgersdt. U. B. V.: Byfgd. Laur. Svendsen og Hdlsn. Christen Laur.sen Hobroe. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Aalb. 9. Juni 1694. J. R. 61.
30. — Arvesen, Laur., f. i Halland, i rum Tid ∞ Dor. Rasm.sdt., f. i Jyll. i Feldballe Sogn. U. B. V.: Gartner i den kgl. Køkkenhave, Jørg. Sør.sen Karup og Urtekr. Henr. Jac.sen Røby. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test., (L. A. S.) og V.e, 1 U.skr. (D. R. D.) Hustruen. Udst. Kbhvn. 26. Juni 1694. S. R. 117.
31. Juli. Ankersen, Anker, Bisp ∞ Anna Nielsdt. [Obling]. U. B. Hun før ∞ Jens Jørg.sen. Hun har Br.- og Ss.børn. V.: Pr. Sør. Nielsen Seerup og Lektor Ped. Nielsen Terpager. Indl. 2 U.skr.: Ægtep., 2 U.skr. og Segl: V.e. Udst. Ribe 4. Juli 1694. J. R. 69.
31. — Wesling, Fr. Hansen, Borger i Trondhjem, i 8 Aar ∞ Maria Jørg.sdt. U. B. V.: Tolder Chrf. Mühlenfort og Erik Mosberg. Udst. Lille-Fosen paa Nordmøre 5. Mts. 1694. N. R. 66.
7. Aug. Bremer, Jac., Kpl. ∞ Birg. v. der Hart. U. B. Hans Ss.: Dor. Soph. B. Hun har Br.e og Ss.e; hendes F. og M. lever. V.: Dr. Joh. Eichel og Jørg. Hansen. Konzept. Udst. paa Tysk Kbhvn. 26. Juni 1694. S. R. 132.
7. — Vinter, Ped. Poulsen ∞ Anne Jensdt. Kraderup. U. B. V.: Ped. Ped.sen og Hdlsn. And. Madsen Klestrup. Konzept. Udst. Aalb. 19. Apr. 1694. J. R. 73.
7. — Hansen, Niels, Raadm., ∞ Dor. Ped.sdt. Bang. U. B. V.: Pr. Sør. Nielsen Seerup og Tolder Ped. Poulsen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Ribe 31. Okt. 1693. J. R. 74.
24. — Fasting, Claus, forlovet med Anna Thormøllen af Bergen. Gavebrev. Han er paa Rejse. V.: Joh. Herman Schrøder og Toldforv. nordenfjelds Hans Jac. Søbøtke. Udst. Kbhvn. 14. Aug. 1694. N. R. 79.
8. Spt. Buchner, Jürg., Skom., ∞ Kirsten Jensdt. V.: Skom. Andr. Zander og Sn. Thomas Barfoed. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e, 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Kbhvn. 17. Aug. 1694. S. R. 150.
8. — Lov (Lawe), Jørg. Jørg.sen, Farver, i lang Tid ∞ Mette Laur.dt. U. B. V.: Test.s Ss.søn: Ped. Nielsen og Rektor Jens Axelsen Biørn. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Sæby 11. Juli 1694. J. R. 81.
2. Okt. Jac.sen, Christen, kgl. Ridekn., i rum Tid ∞ Joh.e Ped.sdt. U. B. V.: Fryb. ved Rt.kmt., Niels Jørg.sen og Bartholomæus Sør.sen. Konzept. Udst. Kbhvn. 17. Spt. 1694. S. R. 154.
6. — Scheel, Mog. t. Fussingø ∞ Helene Rosenkrantz. Har mindrearige S.r og Dt.e. V.: Br.: Otto S. t. Vallø og Hu-

- struens Morbr., [Gen.maj.] Niels Krabbe. Koncept. Udst. Kbhvn. 5. Nov. 1691. J. R. 86.
20. Okt. v. Waldau (Walden), Hieronymus, Obltn. ∞ Eva Maria Lytzau. Morgengavebrev. V.: Chr. Ulr. v. Harstal og Pet. Chr. v. der Osten. Koncept. Udst. paa Tysk Kbhvn. 21. Spt. 1687. S. R. 163.
22. — Gonsager, Dorteia, Enke e. Pr. Sør. [Christensen] Lemvig, død for 2 Aar siden. 2 Gange gift. U. B. Br.: Provst Laur. [And.sen] G. Dennes Dt.: Joh.e Laur.sdt. G. skal være Hovedarving. Der testes til Provst G.s 2 S.r og 2 andre Dte. Test. vil begr.s i Borup K. V.: Hændes Lavv., Provst Christen [Jensen] Blichfeld og Borgm. Joh. Jensen. Koncept. Udst. Køge 24. Aug. 1694. S. R. 164.
30. — Ped.sen, Rasm., en rum Tid ∞ Sophie Jensdt. U. B. V.: kgl. Forp. paa Lundegd. i Loll., Rasm. Rasm.sen og Renteskr. Sør. Rasm.sen. Koncept. Udst. Ingvorstrup 8. Okt. 1694. J. R. 92.
8. Dec. Pet.sen, Severin, Kir., i rum Tid ∞ Kirsten And.sdt. U. B. Han ikke før gift. Hun har af forr. Ægtesk. 1 Søn og 1 Dt. V.: Pr. Michael [Tisdorph] og Canc.forv. Rasm. Rasm.sen. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e. Udst. Kbhvn. 11. Juni 1694. S. R. 183 f.
11. — Rebstrup, Niels Sør.sen, en rum Tid ∞ Ingeb. Christensdt. U. B. Ægtef.e ikke før gifte. V.: And. Madsen Klestrup og Jens Nielsen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Aalb. 19. Nov. 1694. J. R. 108.
22. — Romsaas, Einer Olsen, af Ringebo Sogn, ∞ Ingeb. Iversdt. U. B. Ved Brev af 1. Mts. 1694 har de antaget Ole Nielsen Braastad og Sidsel Jonsdt. Trøstager, som er Ingeb. Iversdt.s Br.dt., til deres Arvinger. N. R. 118.
- 1695.
12. Jan. Lasson, Hans Tøgersen, en rum Tid ∞ Ingeb. Foss. U. B. V.: Morbr.: Pr. Laur. Hansen og Sv.: Chr. de Hemmer. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Vaar 12. Dec. 1694. J. R. 4.
12. — Mouritsen, Ped., en rum Tid ∞ Anna Elisab. U. B. V.: Byfgd. i Lemvig, Knud Lang og Ped. Jensen Højbjerg. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Flackede (Fladhede?) 18. Apr. 1694. J. R. 5.
12. — Eriksen, Joen ∞ Cath. Jac.sdt. U. B. V.: Lavrettem.e Erik Thoverud og Hans Rud. Paategning om Samtykke af Christen Eriksen Bergerer og Ole Gundersen Halverstrud. Udst. Hogstad i Urskoug Pr.gæld 7. Okt. 1691. N. R. 2.
19. — And.sen, Ped. ∞ Karen Nielsdt. U. B. V.: Herm. Samuelsen Gesmel og Hans Nielsen Haard. Indl. 2 U.skr. og Segl: Test. og H. N. H. 2 U.skr.: Hustruen og H. S. G. Udst. Kbhvn. 15. Jan. 1695. S. R. 5.
22. — Jesp.sen, Mikkell, f. i Sierslev By i Stevns Hrrd., i 10 Aar ∞ Karen Svendsdt., f. i Halland, Fjæraas Sogn, Ørsløf By. U. B. V.: Rasm. Nielsen og Hans Albretsen. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e, 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Køge 15. Jan. 1695. S. R. 6.
22. — [Førslev], And. Math.sen, Hospitalspr., i 21 Aar ∞ Ellen (Edel) Nielsdt. [Schytte]. U. B. V.: Bisp Jens Bircherod

- og Gyde Iversen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. (Hustruen E. N. D.) og V.e. Udst. Aalb. 2. Nov. 1694. J. R. 9.
29. Jan. Olsen, Morten, af Kbhvn., ∞ Kirsten Henr.sdt. U. B. Han er rejst til Norge og opholder sig i Langesund for at søge sin Næring ved Skibbyggeri. V.: And. Rasm.sen, Niels Nielsen, Jørg. Pet.sen Holst og Didr. Hansen. Indl. 5 U.skr. og Segl: Test. og V.e, 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Skien 28. Nov. 1694. S. R. 16.
19. Fbr. Wallør, Herm. ∞ Barb. Haagensdt. Deres eneste Søn er død. V.: Christen Gertsen og Hans Henr. Beckel. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e, 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Kbhvn. 2. Fbr. 1695. S. R. 22.
23. — Badenhaupt, Armgardt, Enke e. Statholder Chrf. v. Gabel. Gavebrev til hendes Datterdt.: Armgardt Margr. Reventlov ∞ Gr. Fr. Ahlefeldt, eventuelt dennes Ss.: Christine Sophie R. eller ældste Br.: Gr. Chr. Ditlev R., alle Børn af Ghr. [senere Storkansler] Conrad R. V.: hendes Svigers.r: Ghr. Didrich Schult t. Christiansdal og Maj. i Livg. t. H., Jørg. Rantzov. Koncept. Udst. Kbhvn. 8. Apr. 1685. S. R. 23.
26. — Chr.sen, Hieron., i rum Tid ∞ Joh.e Jensdt. U. B. V.: Hdls.m.e Sv.: Hans Thomesen Asmand og Ped. Wichelsøe. Udst. Odense 9. Jan. 1695. F. R. 9.
2. Mts. Kaaboe, Bendt And.sen, Skipper, i omtr. 30 Aar ∞ Mette Jac.sdt. Legaard. U. B. V.: Hdls.m. Chr. Meyer og Sn. And. Hansen. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e. 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Kbhvn. 25. Fbr. 1695. S. R. 34.
5. — Sehested, Eleon. Maria, Enke e. Bar. Fr. v. Vittinghof, gen. Schel t. Schelenborg, der har oprettet Test.e af 2. Mts. 1692, ifølge hvilket Knabstrup skal være Enkens Livgeding, og deres Dt., Soph. Charl. V. ∞ Ob. t. H. Bar. Schack Brockdorff t. Schelenborg have Indkomsterne af Brolykke. En af Test. paa Tysk udstedt Forskrivning af 3. Juli 1693, ifølge hvilken Knabstrup efter hendes Død skal tilfalde hendes Dt. og Svigersøn, efter disses Død deres ældste Dt.: Charlotte, og naar denne dør, hendes Ss.: Johanne Marie Gertrud, er konf.t 16. Dec. 1693 [og mortificeret 5. Mts. 1695]. Efter Test.s Død skal hendes Dt. have Knabstrup mod at give Afkald paa Indkomsterne af Brolykke. Indl. 3 U.skr. og Segl:, Test., dennes Dt. og Svigers. Udst. Birkholm 6. Fbr. 1695. S. R. 35.
9. — Jørg sen, Rasm. ∞ Anna Laur.sdt. V.: Pr. Fr. Mour.sen Kønig og Degn And. Madsen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Helsing Pr.gd. 1. Mts. 1695. S. R. 40.
12. — Boek, Niels Larsen, Overtoldbetj. i Drammen, i lang Tid ∞ Maren Arentsdt. U. B. V.: Hdls.m.e Thomas Madsen Riber og Christen Jordbrech. Udst. Strømsø 28. Jan. 1695. N. R. 20.
12. — Eriksen, Poul. U. B. Ved Brev, udst. Øvre Hougstad 16. Fbr. 1695 har han indsat sin Stifsøn, Guldbrand Engelbretsen, til at være hans eneste Arving. N. R. 21.
19. — Boyesen, Niels, Skom., i 35 Aar ∞ Mette Ped.sdt. Han u. B. Hendes Dt. af tidl. Ægtesk.: Kirstine Ped.sdt. ∞ Skom.m. Niels Mort.sen. V.: Vint. Markus Jørg.sen, Posse-

- mentm. Hans Hansen, Kandest. Sør. Sør.sen og Bødker(?) Joh. Otto. Konzept. Udst. Kbhvn. 9. Mts. 1695. S. R. 49.
26. Mts. Leegaard, Jens Hansen, Kpt. v. Prins Fr.s Batl. i Flandern ∞ Sophia Werdelman. U. B. V.: Hdlsme Wilh. Edinger og And. Laur.sen Bech. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e, 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Kbhvn. 7. Mts. 1695. S. R. 52.
6. Apr. Nakskov, Ped. Zachariasen, Provst, ∞ Karen Ped.sdt. U. B. V.: Byfgd. i Aarhus, Jørg. Danielsen og Hdlsm. Ped. Hansen Krysing. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Skjødstrup Pr.gd. 11. Mts. 1695. J. R. 28.
7. Maj. Rosenkrantz, Jens t. Favrskov, død før 23. Apr. 1695, ∞ Beate Sehested. Ved sin Død efterlod Test. en myndig Søn, Kmjkr. Chr. R. samt umyndige Børn, for hvilke Chrf. Lindenov var Værge. Skifteforretn. af 12. Dec. 1688 om Børnenes Mødrearv giver Fru B. S. Indkomsterne af Favrskov.
1. Brev (Morgengavebrev), udst. af J.R., der har Børn af forr. Ægtesk. V.: Br.: Holger R. t. Brahesborg og Sv.: Otto Bielke t. Kjærbygd. Indl. 2 U.skr. og Segl: Jens og Holger R. Udst. Frisholt 10. Jan. 1689.
2. Brev udst. af B. S. V.: Hendes M.br.: Chrf. Lindenov t. Frisholt og F.br.: Axel Sehested t. Timgd. Indl. 3 U.skr. og Segl: Beate S. og V.e. Udst. Frisholt 10. Jan. 1689. S. R. 75.
14. — Bülge, Pet., Kmtj. hos Prins Chr., en Tid lang ∞ Clara Elisab. v. Marle. U. B. V.: Borgr.spræs. Claus Hartvigsen og Gemakforv. v. Admir.t, Christen Bryne. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 30. Mts. 1693. S. R. 83.
25. — Riber, Jens Nielsen, ∞ Anne And.sdt. U. B. V.: Christen And.sen Rosholm og Math. Hansen. Konzept. Udst. Kbhvn. 29. Apr. 1695. S. R. 91.
28. — Nielsdt., Anne, i rum Tid Enke e. Hans Knabbe. Skifte efter Manden i 1692. Hendes Dt.e: Trune Laur.sdt. ∞ Laur. Madsen og Margr. Hansdt., der er vanfør og vanvittig; med dennes Far var hun trolovet; han døde, før Ægtesk. blev fuldbyrdet. Boet ejer en Pramlavsrettighed. V.: Niels Jørg.sen og Bartholomæus Sør.sen. Indl. 5 U.skr. og Segl: Test., L. M., T. Laurs.dt. og V.e. Tilføjelse med 3 U.skr. og Segl: Test., L. M. og T. Laur.sdt. Udst. Kbhvn. 19. Mts. 1695. S. R. 92.
28. — Ped.sen, Alf., Pr., i 2½ Aar ∞ Abigael Knudsdt. Hammer. U. B. Efter sin forrige Hustrus Død har han levet 4 Aar i enlig Stand. V.: Sv.e: Fgd. Fr. Knudsen Hammer og Vice-sorenskr. Niels Nielsen Hedemark. Udst. Ringsager Pr.gd. 9. Mts. 1695. N. R. 50.
4. Juni. And.sen, Svend, Skipper, ∞ Dor. Sør.sdt. Deres Børn er døde. Hans Stifdt.: Anne Jensdt. skal være Arving. V.: Sv.: Brygger Reimer Wilde og Seyer Eriksen Grøn. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e. Udst. Chr.havn 30. Maj 1695. S. R. 99.
11. — Grüner, Hans Henr., Felbereder, i rum Tid ∞ Mette Hermansdt. U. B. V.: Hofmedikus M. Herfort og Hofkobb.sm.

- Jac. Zitzke. Indl. 4 U.skr.: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 28. Maj 1695. S. R. 100.
11. Juni. Katterberg, Anthoni, i 10 Aar ∞ Gertr. Jensdt. U. B. Hendes Dt. af forr. Ægtesk., Edele Marie Jensdt. V.: Hdlsm.e Ped. And.sen Fiellerup og Pet. Esbach. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e. Udst. Kbhvn. 15. Maj 1695. S. R. 101.
11. — Kiedelsen, Aage ∞ Aase Hoversdt. U. B. V.: Niels Jensen Øster og Jens Mortensen. Udst. Chr.sand 25. Nov. 1694. N. R. 58.
18. — v. Schlippenbach, Jac. Ludv., en rum Tid ∞ Joh.e Joachima Wibe. U. B. V.: Obltn. H. Kyhn og Maj. Bar. Stubicke. Udst. Trondhjem 15. Fbr. 1695. N. R. 62.
29. — Mule, Barb., Enke e. Ped. Munk. U. B. Hendes Plejedt.: Christiane Charl. Bircherod, skal være Arving. V.: Justr. Poul Winding og hendes Br.: Prof. Hans Mule. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e. Udst. Kbhvn. 20. Juni 1695. S. R. 110.
13. Juli. Brun, Jens Bentsen, Brygger, en rum Tid ∞ Sidsel Nielsdt. U. B. V.: Stads-kæmner Arv M. Edelberg og Jac. Mogenssen Graue. Indl. 2 U.skr. og Segl: Test. og J. M. G. 2 U.skr.: Hustruen og A. M. E. Udst. Kbhvn. 18. Juni 1695. S. R. 116.
20. — Veilbye, Ped. ∞ Magd. Thomasdt. Høeg. U. B. V.: Ludv. Bluth og Ped. Frandsen Coderio. Udst. Porsgrund 17. Juni 1695. N. R. 73.
27. — Nielsen, Hans, en rum Tid ∞ Berete (Birg.) Thomasdt. U. B. V.: Murm.r.e Thor Jensen og Rasm. Ped.sen. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e., 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Kbhvn. 8. Juli 1695. S. R. 118.
30. — Hansen, Hans, en rum Tid ∞ Sus. Helvig. U. B. V.: Hans Olufsen og Thomas Ped.sen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Aarup 2. Juli 1665. J. R. 67.
30. — Axelsen, Laur., Pr. ∞ Anne Mogensdt. U. B. Hun før gift u. B. V.: Provst And. Schive og Hdlsm. Hans Ped.sen Bødker. Indl. 2 U.skr. og Segl: Test. og A. S., 2 U.skr.: Hustruen (A. M. D.) og H. P. B. Udst. Vib. 6. Maj 1695. J. R. 68.
30. — Bødker, Hans Ped.sen, Hdlsm., en rum Tid ∞ Anna Jensdt. U. B. V.: Rektor Jens Reenberg og Hdlsm. Christen Christensen Kiergaard. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Vib. 19. Juni 1695. J. R. 69.
30. — Hansen, Sør., Forp., ∞ Anna Sør.sdt. U. B. V.: Christen Laur.sen paa Skaarupgd. og Ridefgd. Marquor Nielsen Jerløv i Stabæk. Indl. 4 U.skr.: Ægtep. og V.e. Udst. Nørre Elkjær 12. Juni 1695. J. R. 70.
3. Aug. Nielsen, Christen, Enkem. u. B. Eneste Arving: hans afd. Hustrus Br.: Kpl. Hans Brøchner. V.: Provst Hans Dinesen Mossin og Sv.: Provst Sør. Ped.sen Asferg. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e. Udst. Randers 19. Juli 1695. J. R. 71.
3. — Brock, Chr. Sør.sen, Artillerikpt., ∞ Agnete Stensdt. U. B. V.: Gen.kvarterm. Arved Chr. Storm og Provst Laur. Jensen Dahl. Udst. Fr.stad 3. Maj 1695. N. R. 80.
6. — Fogh, Laur. Jensen, Kpl., ∞ Joh.e Henr.sdt. U. B. V.: fhv. Borgm. Jørg. Hansen og Raadm. Stephan Rasm.sen

- Hofgaard. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Horsens 19. Juli 1695. J. R. 74.
20. Aug. Laur.sen, Jørg., en rum Tid ∞ Sibille Rasm.dt. U. B. V.: Jens Nielsen og Mikkel Ludv.sen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 1. Aug. 1695. S. R. 133.
20. — Stalman, Joh.s, kgl. Vognmester, en rum Tid ∞ Maren And.sdt. U. B. V.: kgl. Staldskr. Adolph Jørgen (Georg) Berner og Christen Ped.sen. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e. 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Kbhvn. 24. Juli 1695. S. R. 134.
2. Spt. Bille, Henr., en rum Tid ∞ Elisab. Reetz. Deres eneste Barn er død. Ægtef.e ikke før gifte. V.: Holger Reetz t. Palsgd. og Andr. Rosenkrantz t. Tirsbæk. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Skjerrildgd. 3. Maj 1695. J. R. 78.
3. — Hvalsøe, Jørg. Ped.sen, Pr., en rum Tid ∞ Anne Clausdt. Olrog. U. B. V.: Provst Hans Hansen Windekilde og Pr. Hans [Thomsen] Bang. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V. e. Udst. Snodstrup Pr.gd. 9. Juli 1695. S. R. 142.
12. Okt. Tiede, Claus ∞ Dor. Stercher. V.: Engelbrecht Westken og Joh. Rul. Indl. 1 U.skr. og Segl: Test., 3 U.skr.: Hustruen og V.e. Udst. Kbhvn. 25. Spt. 1695. S. R. 156.
12. — Fr.sen, Herman, ∞ Villemke Ped.sdt. U. B. V.: Niels Christensen og Hans Hectman (Heitman). Udst. Bergen 29. Apr. 1695. N. R. 103.
26. — Heber, Caspar, i mange Aar ∞ Gertr. Florentzin. Deres 2 Børn er døde. Ingen af Ægtef.e har før været gift. V.: Pet. Henr. Gerdes og Henr. Schrøder. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 25. Spt. 1695. S. R. 163.
26. Nov. Juul, Erik Rasm.sen, Pr., en rum Tid ∞ Thrine Nielsdt. Saabye. U. B. V.: Pr. Claus [Hansen] Bang og Ridefgd. Aaster Ped.sen. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e., 1 U.skr.: Hustruen. Efter Wiberg er Test. død i 1694. Udst. Saaby Pr.gd. 8. Nov. 1695. S. R. 175.
30. — Cornelissen, Magnus, Skipper, en rum Tid ∞ Birg. Christensdt. U. B. V.: Vinh. Abrah. Lehn og isl. Kbm. Niels Jac.sen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 26. Nov. 1695. S. R. 179.
3. Dec. Formont, Nicolas, Hdls.m., død for nogle Maaneder siden, ∞ Maria Girardot. En Søn er i kgl. dansk Tjeneste. F.: Hdls.m. Nic. F., død før 30. Maj 1658. M.: Cath. Joisels (Jaisels). Hustruens F.: Træhandler André Girardot, død før 9. Apr. 1681. Hendes M.: Cath. de Bruissieres.
1. Ægteskabskontr.: Brudgommens V.: Hdls.m.e Br.: Pierre Formont, Jean og Pierre Duprée, Jean de Ruagidar, Louis Formont, Philippe Helise, Etienne Maugar, Louis Poutin og Jean Helissant. Brudens V.: Hdls.m.e Fabr.e François og Paul G., Br.e: André og Jean G., Morf.s Br.: Laurent Vesinier, Fætrene: Etienne, Jean og Paul G., Advokat Aaron Baron samt Hdls.m.e Jacques Hea, Jean de Roussaux og Jean Boise, Kir. hos Fyrstinden af Orleans, Jean Panoux, Jonas Guillard og Prokurør i Parlamentet Flagaze samt Hdls.m.e Jacques Bordier, Jean Petitat, Isac Boulin, Isach Estignard og Farrey. Udst. paa Fransk

(oversat til Dansk) Paris 30. Maj og 1. Juni 1658. Udskr. af Notarialprotokollen i Paris af 16. Apr. 1695, bekræftet af Not. publ. i Kbhvn. 27. Juli 1695.

2. Ægteskabskontr. vedr. Fordelingen af Arven efter Træhd. André Girardot mellem S.rne André og Jean G. samt D.t.en: Marie G. Udst. paa Fransk (oversat til Dansk) Paris 9. Apr. 1681. Udskr. af Notarialprotokollen i Paris 16. Apr. 1695, bekræftet af Not. publ. i Kbhvn. 27. Juli 1695. S. R. 181.

21. Dec. Gertrud, Enke e. Rektor i Bergen, Sør. Ped.sen. Brev ang. Arv. N. R. 128.

24. — Succow, Clemens, Krigsfiskal, i rum Tid ∞ Elisab. Gudmansdt. Brochmand. Deres 3 Børn er døde. V.: Just.r. Ole Hansen og Kanc.forv. Sør. Vestesen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 19. Dec. 1695. S. R. 187.

1696.

11. Jan. Werdelman, Anna Cath. ∞ Just.r. Gotthardt (Gødert) Braem. Legatarer: Hendes Ss.e: Sophie Leegaard og Edel Kirstine samt Sophie L.s Dt.: Kirstine Cath. L. V.: Sv.e: Just.r. Poul Vinding og Assess. i Komm.koll., Chr. Braem. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e. Udst. Lindholm 30. Dec. 1695. S. R. 4.

11. — Laurenberg, Chr., Provst, ∞ Anna Cath. Rogge. V.: Sv.: Forst. for den fri Skole paa Sorø Kloster, Assess. Laur. Foss og Sørkortdir. Jens Sør.sen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Slaglille Pr.gd. 21. Dec. 1695. S. R. 5.

11. — Rauch, Joh. Fr., i rum Tid ∞ Maria Lauritsdt. U. B. V.: Wilh. Edinger og Nic. Edinger. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 9. Jan. 1696. S. R. 6.

11. — Olsen, Laur. ∞ Ingeb. Kirstine Jac.sdt. U. B. V.: Stads-kæmner Arv M. Edelberg og Kirkeværge ved Frue K., Sør. Sør.sen Louschou. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e., 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Kbhvn. 18. Dec. 1695. S. R. 7.

18. — Rasm.sen, Christen, i rum Tid ∞ Kirsten Gundelsdt. U. B. V.: Joen Knudsen og Valent. Kølner. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e. 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Kbhvn. 9. Jan. 1696. S. R. 10.

18. — Dyborg, Frantz ∞ Maren Jensdt. U. B. V.: Erik Falch og Pet. Math.sen. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e., 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Hels.ør. 21. Dec. 1695. S. R. 11.

25. — Turimontan, Herm. Hansen, Pr., f. i Taarnborg ved Korsør, ∞ Margr. Knudsdt. Barfod, f. i Sneum Pr.gd. i Jyll. Hans F.: Kpl. Hans Herm.sen [Aalborg]. Hendes F.: Pr. Knud Clausen B. U. B. V.: kgl. Prov.forv. Joh. Val. Wetzel og Laur. Madsen, begge af Chr.sand. Udst. Omli Pr.gd. 10. Maj 1695. N. R. 10.

28. — Endelauge, Mads Ped.sen, Sætteskipper af Aarhus og død før 18. Nov. 1695, ∞ Anna Nielsdt. U. B. Hendes Søn af tidl. Ægtesk.: Jens Jac.sen. M.: Maren Josdt. (Justdt.?). Br.: Oluf Ped.sen. V.: Thomas Danielsen og Jokum Beyer. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e. Udst. Bergen 18. Okt. 1695. J. R. 9.

11. Fbr. Spiering, Henr. ∞ Joh.e Lor.sdt. U. B. Han ikke før gift. Hun har Børn af tidl. Ægtesk. V.: Kbm.e Chr. Schup og Marcus Kurts. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e, 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Kbhvn. 16. Jan. 1696. S. R. 24.
15. — Ydsted, Jens Hansen, Skom., paa 6te Aar ∞ Inger Jensdt. U. B. Test. har en Br., der ogsaa er Skom., en Milsvej fra Fr.hald. V.: Bager Christen Brodersen og Bendix Hansen. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e. Udst. Hels.ør 30. Jan. 1696. S. R. 32.
15. — Kierulf, Ped. Jensen, i 14 Aar ∞ Maren Ped.sdt. Brøndlund. U. B. V.: Sv. og Fætter, Pr. Jens Ped.sen Brøndlund og Ped. Thomsen Kierulf t. Hvilshøjgd. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Ø. Gjerndrup 7. Jan. 1696. J. R. 15.
22. — Pryts, Chr. Anthonisen, Pr., i over 20 Aar ∞ Anna Andr.sdt. Rose. U. B. V.: Hrr.fgd. Niels Hansen paa Skovsbo og Forp. Joh. Jessen paa Skovsgd. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Longelse Pr.gd. 3. Fbr. 1696. F. R. 11.
22. — Wildenrath, Chr. ∞ Dor. Skov. U. B. V.: Pr.e Math. Atke og Holger Jac.sen [Tryde]. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Haverlykkegd. 1. Fbr. 1696. Smaal. R. 12.
21. Mts. v. Richelieu, Joh. Dan., Ob. t. H. ved norske nationale Rgmt., ∞ Anna Christina Walther. Ægtepagt. Hendes afd. F.: Dr. Gotfried W. Hendes Br.: Gotfried W. Hendes Formyndere: Joh. Kentzler og Joh. Luis. Hans Ss.: Sibilla Fr.ca v. R. ∞ Joh. Chrf. v. Tritzler. Hendes Sv.: (Ss.s Mand) Regeringsr. i Glückstadt, Fr. Adolph Hansen; hans Ægtepagt, dateret Hamborg 29. Juni 1683, indeholder Bestemmelser om Arv, naar Bruden A. C. W. dør først. Udst. paa Tysk Hamborg 22. Nov. 1689. N. R. 31.
24. — Hansen, Bendt, i 16 Aar ∞ Karen Olufsd. Ægtef. ikke før gifte. U. B. V.: Brygger Niels Børgesen Stub og Ped. Nielsen Bech. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e, 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Kbhvn. 3. Fbr. 1696. S. R. 54.
24. — Knudsen, Niels, i 17 Aar ∞ Margr. Hansdt. U. B. V.: Kons.forv. Stephan v. Essen og Overform. Thomas Nielsen. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e, 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Roskilde 13. Jan. 1696. S. R. 55.
14. Apr. Reetz, Karen, Enke e. Jens Kaas, nu i sit 80. Aar. Dt.: Joh.e Sophie Kaas ∞ Ob. Frands Juel. Deres 5 umyndige Børn, 2 S.r: Jens og Hans og 3 Dt.e: Lisb. Cath., Karen og Birg. Sophie J. V.: Stiftbefm. Fr. Krag og F. J.s F.: Hans Juel t. Starupgd. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e. Udst. Krabbesholm 7. Jan. 1696. J. R. 44.
25. — Koefoed, Chrf. ∞ Bodel. Han u. B. Hun har en Søn og en Dt. af tidl. Ægtesk. V.: Kbm.e Jac. Feltman og Pet. Hansen Klein. Indtil 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e. Udst. Kbhvn. 11. Apr. 1696. S. R. 73.
25. — Chrf.sen, Ped., Grovsm., en rum Tid ∞ Anne Markusdt. Ingen nu levende Børn. V.: Bader Joh. Pheiffer og Christen Willat:sen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 18. Apr. 1696. S. R. 74.
5. — [Nysted], Hans Olufsen, Pr., ∞ Lene Holgersdt. U. B. V.: Niels Jensen t. Ussinggd. og Hdls. Didr. Cortsen af Hor-

- sens. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Løsning 6. Mts. 1696. J. R. 51.
2. Maj. And.sen, Svend, Skipper af Chr.havn, f. i Halland, ∞ Margr. Poulsdt., f. i Randers. Deres Børn er døde. V.: Raadm. Joh. Christensen Meller og Brygger Bernhard Thomas (Thomsen). Indl. 1 U.skr. og Segl: Test., 3 U.skr.: Hustruen og V.e. Udst. Kbhvn. 27. Mts. 1696. S. R. 78.
2. — Svendsen, Niels, i henv. 23 Aar ∞ Elisab. Jokumsdt. U. B. V.: Sør. Jensen Kneus (Knees?) og Bendix Bastlansen. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e, 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Kbhvn. 5. Apr. 1695. S. R. 79.
5. — Klein, Pet. Hansen, ∞ Birg. Joh.sdt. de Vos. V.: de isl. Kbm.: Ole Jonsen Klow og Pet. Wielandt. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 27. Apr. 1696. S. R. 80.
5. — Braad, Thomas And.sen, Pr, i rum Tid ∞ Anne Sør.sdt. U. B. V.: Bisp Henr. Gerner og Provst Niels Jensen Farstrup. Indl. 3 U.skr.: Ægtep. og H. G., 1 U.skr. og Segl: N J. F. Udst. Nautrup Pr.gd. 12. Mts. 1696. J. R. 56.
12. — Onsvale, Niels Olsen, i rum Tid ∞ Thale Dan.sdt. U. B. V.: Renteskr. Hans Justsen og Fyrbøder ved Rt.km.t, Niels Jørg.sen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 28. Apr. 1696. S. R. 91.
26. — Math.sen, Pet., Hdsm., ∞ Metke Jørg.sdt. U. B. V.: hendes Ss.s Mand: And. Torstensen, Sv.: Jørg. Mog.sen og Pr. Ernst Chr. Boldich. Indl. 4 U.skr. og Segl: Test. og V.e. Udst. Hels.ør 21. Maj 1696. S. R. 101.
26. — Kurtz, Marcus, Hdsm. ∞ Cath. Byssing. U. B. Ægtef. ikke før gifte. V.: Kanc.sekr. Niels Slange og Formand f. de 32 Mænd, Lor. Kreyer. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 24. Maj 1696. S. R. 102.
30. — Mulie, Jens Nielsen ∞ Maren Laur.sdt. U. B. V.: Enevold Nielsen t. Kjølbygd. og Christen Mortensen Søe. Indl. 2 U.skr. og Segl: Test. og E. N., 2 U.skr.: Hustruen (M. L. D.) og C. M. S. Udst. Thisted 11. Nov. 1695. J. R. 65.
13. Juni. Holdentze, Mikkell, død i Udlandet u. Livsarvinger. Hans Ss.: Ester Ped.sdt. Top skal arve Halvdelen af en af deres Br.: Hans Ped.sen Top udstedt Obligation, som deres Farbr.: Landfgd. paa Færøerne, Hans Willumsen har i Forvaring. Hans Halvss.: Karen Jac.sdt. Indl. 1 U.skr.: Test. Skrivelsens Ægthed bekræftes af Ped. Top, Sør.? Madsen og K. Willer ?. Udst. Wien 5./15. Dec. 1694. Paat., udst. Kbhvn. 14. Maj 1696 med 3 U.skr. og Segl af V.e. S. R. 114.
13. — Unger, Joh. Rud. t. Bjerregd. (Aale Sogn), ihjelskudt af sin Tjener før 4. Juni 1696, forlovet med Ide Sophie Gedde, Dt. af Amtm. G., Morgengavebrev. V.: Ritm. Oluf Krabbe t. Nandrupgd., Ritm. Fr. Parsberg, Amtm. Jørg. Grubbe Kaas t. Rybjærggd. og Nic. Nissen t. Rugballegd. Indl. 4 U.skr. og Segl: Test. og V.e O. K., F. P. og N. N. Udst. Vib. 16. Mts. 1696. J. R. 73.
20. — Schach, Joachim, [Genmaj.] t. Sneumgd. Har Jordegods paa Loll. ∞ Elisab. Rosenkrantz. Hans afd. Hustru: Dor. Sophie Seefelt. Skifte med hendes Børn af 2. Spt. 1692. Hendes Dt. af tidl. Ægtesk.: Jfr. Hylleborg [Gyldenstjerne].

- V.: Amtm.e Fr. Krag og Chr. Gersdorph. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Skanderb. Slot 26. Maj 1696. J. R. 79.
20. Juni. Villadsen, Jens, Hdlsn., ∞ Kirsten And.sdt. U. B. V.: Lds.tingsskr. Laur. Bering, Hdlsn.e Albert Cortsen og Poul Hansen samt Claus Knudsen. Indl. 6 U.skr.: Ægtep. og V.e. Udst. Vib. 28. Apr. 1696. J. R. 85.
23. — Jensen, Børge ∞ Lucia Bentsdt. U. B. V.: Pr. Jens Ped.sen Bircherod og Jac. Hansen Holm. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e, 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Kollekolle 12. Mts. 1696. S. R. 129.
7. Juli. Svane, Elias [Olufsen], Hosp.pr., i rum Tid ∞ Karen Fr.sdt. U. B. V.: Pr. Jørg. Knudsen Bieske og Mads Laur.sen v. Baden paa Bryskesborg. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Horsens 28. Maj 1696. J. R. 96.
11. — Flor, Lor. And.sen ∞ Anne Ped.sdt. U. B. V.: Kbm. Jørg. Poulsen og Havnefgd. Frants And.sen Bohl, begge af Kbhvn. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Roskilde 18. Apr. 1696. S. R. 148.
11. — Ild, Samuel Jensen, Pr., Ejer af Vindebygd., Nørre Hrd. Loll., ∞ Dor. Nielsdt. U. B. Ingen Børn i tidl. Ægtesk. V.: Pr. Joh. [Berntsen] Brußmann og Boghdl. Chr. Gertsen. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e, 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Kbhvn. 10. Juni 1696. S. R. 149.
28. — Mohr, Georg Math., Ritm. v. Garden t. H., ∞ Anne Dor. Roveder. Han har Begr.sted i Stege Kirke. Skifteregistrering e. hendes afd. F.: Claus R. af 19. Nov. 1686. Paa Hustruens Vegne har Materialforv. Vosbein taget et Expl. af Test.t til sig. V.: hans Svigerf.: Gunder Vosbein, Maj. v. Peperlow, Ritm. G. Kalckreuter og Detlev Müller. Indl. 6 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 5. Fbr. 1695. S. R. 163.
28. — Eggersen, Gert ∞ Engel Valentinsdt. Test.t mgl. Ansøgn. om Konf. Rødby 29. Juni 1696. 2 U.skr.: Ægtep. Smaal. R. 60.
21. Aug. Svendsen, Hans, Vognmd., i rum Tid ∞ Anne Hansdt. Qvist, f. i Korsør. U. B. V.: Jesper Laur.sen Rachlov og Henr. Buch. Indl. 1 U.skr. og Segl: Test. 3 U.skr.: Hustruen og V.e. Udst. Kbhvn. 1. Aug. 1696. S. R. 175.
29. — Scheving, Lars Laur.sen, fhv. Kammerskr. hos Prins Georg og nu tilaars. Der omtales et Skiftebrev efter hans afd. Hustru: Karen Rosenmeyer og Regning desang. af 9. Apr. 1696 fra Prok. And. Larsen Buck. Hans Br.: Provst Chr. Laur.sen Scheving. V.: Degn Ped. And.sen Knoph og Sognefgd. And. Nielsen Due. Indl. 4 U.skr. og Segl: Test., hans Br. og V.e. Udst. Skjævinge Pr.gd. 31. Juli 1696. S. R. 178.
8. Spt. Lange, Hans, Lds.dommer, i rum Tid ∞ Mette Mariche de Brobergue. U. B. V.: Sv.: Bisp Joh. Braem og »vor kære Fætter og Sv.:« Prof. Poul Vinding. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Asmildkloster 6. Aug. 1696. J. R. 135.
11. — Hedemark, Niels Nielsen, Sorenskr., i 12 Aar ∞ Maren Christensdt. U. B. V.: Pr.e Sv.: Alf Ped.sen og Hannibal

- Knudsen Hammer t. Næs. Udst. Samsal i Hedemarken 1. Aug. 1695. N. R. 100.
18. Spt. Mand, Knud Knudsen, Pr., ∞ Anna Dor. Munderman. U. B. V.: Kpl. Joh. Vindeler og Hans Frandsen. Udst. Borgen Pr.gd. paa Sundmøer? 29. Juli 1696. N. R. 102.
22. — Mikkelsen, Jonas, Sejllægger, i rum Tid ∞ Cath. Wibrants. U. B. V.: Hdlsme Henr. Behman og Joh. van Hemert. Indl. 2 U.skr. og Segl: Ægtep., 2 U.skr.: V.e. Udst. Kbhvn. 22. Aug. 1696. S. R. 183.
22. — Christensdt., Else, ∞ isl. Kbm. Math. Ped.sen. Hendes afd. M.s Moster: Rannild (Ragnhild), Enke e. Poul Nielsen; deres Dt.s Barn: Margr. Nielsdt., opkaldt efter Test.s afd. Ss., er Legatar. Hans Søn af tidl. Ægtesk.: Cort Math.sen. V.: Hdlsme Morten Munk og Ped. Riegelsen. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e. Udst. Kbhvn. 30. Juli 1696. S. R. 184.
26. — Hvalsøe, Niels Ped.sen, Brygger, en Tid lang ∞ Anna Elisab. Brask. U. B. V.: Provst Joh. Adolph Borneman og Kpl. Laur. H. Hylling. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 11. Spt. 1696. S. R. 185.
26. — Graa, Gregers, i rum Tid ∞ Engelke Mikkelsdt. U. B. V.: Dr. Elias Ring, Hdlsme. Hans Mikkelsen og Hofkandest. Jockum v. Minden. Indl. 5 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 12. Spt. 1696. S. R. 186.
13. Okt. Robertsen, Edvart, ∞ Anna Henr.sdt. Gytrie. U. B. V.: Raadstueskr. Thomas Christensen og Klokke Joh. (Jon) Knudsen. Udst. Bergen 12. Spt. 1696. N. R. 111.
24. — Heseker, Hans Albr., en Tid lang ∞ Elseb. Ludevigs. U. B. V.: Morten Eriksen og Bartholom. Sør.sen. Indl. 2 U.skr. og Segl: Ægtep., 2 U.skr.: V. e. Udst. Kbhvn. 10. Jan. 1696. S. R. 192.
24. — Guntzov, Andr., Mag. ∞ Mette Bang. U. B. Legat paa 300 Dlr. til Helliggeist Kirke. V.: Landfgd. Hans Villumsen og Hdlsme. Mads Christensen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 13. Okt. 1696. S. R. 193 f.
31. — Steensen, Erik, Amtm. ∞ Christina Rotkirck. Af deres 2 Døtre er den ene gift. Indl. 2 U.skr. og Segl: Ægtep. Udst. Skovgd. 23. Spt. 1696. F. R. 73.
3. Nov. Holm, Eiler, fra Eskiær. Forskr. t. hans Dt.: Sidsel H.; Test. har ingen Søn. Af Indl. findes kun Kanc.ts Indst. J. R. 154.
7. — Rasm.sen, Mourits, i rum Tid ∞ Karen Madsdt. U. B. V.: Jens Rasm.sen Tyrsted og Hans Christensen. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e, 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Horsens 7 Spt. 1696. J. R. 156.
17. — v. Putbus (Podebusk), Malthe, Frih. ∞ Gr.inde Magd. Julian v. Promnitz fra Lausitz i Sachsen. Ægtepagt. Hans F.: Frih. Moritz v. P. t. Einsiedelsborg. Hendes afd. F.: Rigsgr. Ulr. v. Pr. Hendes Stifm.: Gr.inde Regina Isab. v. Pr., f. Gr.inde Ruber (?). Hendes Fætter og Kurator: Rigsgr. Balth. Erdmann v. Pr. Hendes Br.e: Gr.e Gustav og Anshelm v. Pr. Indl. 6 U.skr. og Segl: Ægtep., hendes Stifm., Formynder og Br.e. Udst. paa Tysk, Slottet Pforten. 18. Fbr. 1696. F. R. 80.

1. Dec. Skeel, Otto t. Birkelse, Amtm. Afd. Br.: Albert S.; dennes Dt.: Ide Sophie S. ∞ Chr. Reetz skal for sin Livstid nyde Indtægterne af Hovedgaarden »Dybvad« med »Knudseje« m. m. S.: Ove S. Legat t. Frue K. i Aalb. V.: Lds.dommer Chrf. Bartholin t. Kaas og »min kære Fætter« Berent Due t. Krastrup. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e. Udst. Birkelse 27. Okt. 1696. J. R. 164.
8. — Odder, Hans Nielsen (65 Aar), i rum Tid ∞ Karen Christensdt. (52 Aar). U. B. V.: Tolder Joh. Adam Merchel og Hdlsm. Christen Jensen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kerteminde 17. Okt. 1696. F. R. 85.
8. — Brun, Jørg. Thomasen, Toldkontr., i 15 Aar ∞ Anna Sør.sdt., f. i Nyborg. U. B. V.: Pr. Claus Mule og Kpl. Andr. Villumsen Hof. Indl. 2 U.skr. og Segl: Ægtep. 2 U.skr.: V. e. Udst. Nyborg 28. Nov. 1696. F. R. 86.
12. — Hollenes, Charetie, Enke e. Mikkel Humbs, død for rum Tid siden. Hendes afd. F.s Ss.dt.: Cath. Tolle, hvis M. døde straks efter hendes Fødsel, skal være eneste Arving. V.: Enkens Lavv., Bager Christen Brodersen og Joh. Dre-vits. Indl. 1 U.skr. og Segl (afd.Mands Segl): Test., 2 U.skr.: V.e. Udst. Hels.ør 23. Juli 1695. S. R. 216.
15. — Bluth, Ludv., ∞ Anne Jensdt. Hals. U. B. V.: Fgd. over Telemarken, Herkules Veyer og Jørg. Holst. Udst. Porsgrund ved Skeen 19. Fbr. 1696. N. R. 134.
19. — Nielsen, Joen, en rum Tid ∞ Inger Jensdt. U. B. V.: de isl. Kbm. Jørg. Sør.sen og Christen Nielsen. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e, 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Kbhvn. 23. Okt. 1696. S. R. 222.
22. — Margr., Enke e. Jokum Kurts. Hendes afd. S.: Hans Cracovitz's Enke: Elisab. Vicquefort og deres 2 S.r, Jokum og Hans Casper C., skal være hendes Arvinger. V.: kgl. Liv-med. Henr. à Møinichen og isl. Kbm. Math. Ped.sen. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e. Udst. Kbhvn. 19. Dec. 1696. S. R. 223.
29. — Vindekilde, Ped. Olufsen ∞ Margr. Hansdt. Skov: U. B. V.: Erik Christensen og Sør. Olsen. Indl. 2 U.skr. og Segl: Ægtep., 2 U.skr.: V.e. Udst. Kallb. i Okt. 1696. S. R. 230.
- 1697.
27. Jan. Gundersen, Ole, ∞ Maren Jensdt. U. B. V.: Hdlsm.e Mads Truelsen og Jonas Hansen Wellerman. Udst. Chr.ia 25. Spt. 1696. N. R. 13.
30. — Hansen, And., Klokke v. Nikolaj K. ∞ Inger Olufsd. U. B. V.: fhv. Gjethusskr. Jens Ibsen Trøstrup og Skr. v. Gen.komm., Bartram Bartramsen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V. e. Udst. Kbhvn. 28. Jan. 1697. S. R. 15.
30. — Ibsen, Poul, ∞ Mette Christensdt. U. B. V.: Byskr. Sør. Nielsen Lunge og St.skirkeskr. Mikkel Nielsen Lunge. Konzept. Udst. Aalb. 28. Dec. 1696. J. R. 5.
30. — Krag, Jens, Pr., en rum Tid ∞ Anna Madsdt. Sommer. U. B. V.: Sv.: Erik Henr.sen t. Vedø og Pr. Hans Olufsen [Nysted]. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V. e. Udst. Engum Pr.gd. 17. Dec. 1696. J. R. 6.
2. Fbr. Knudsen, Christen, Forp., f. i Viborg ∞ Maren Christensdt., f. i Rørbæk Mølle. U. B. V.: Pr.e Dines Hansen og Morten

- Henr.sen Griff. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V. e. Udst. Brobygd. 16. Jan. 1697. F. R. 6.
9. Febr. Madsen, Ped., ∞ Anne Hansdt. U. B. V.: kgl. Fontainemr. Chr. Grim og Niels Hansen. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e, 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Kbhvn. 5 Febr. 1697. S. R. 26.
20. — Adolph, Jac., i rum Tid ∞ Inger Christensdt. U. B. V.: Provst Oluf [Eriksen] Torm og Pr. Ped. [Villumsen] Lange. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e, 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Hillerød 6. Febr. 1697. S. R. 35.
20. — Lemvig, Sør. Nielsen, Degn i Gladsaxe, i rum Tid ∞ Anne Eriksdt. U. B. Han før gift u. B. V.: Laur. Olsen og Jørg. Ped.sen, begge af Kbhvn. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e, 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Gladsaxe 12. Febr. 1697. S. R. 36.
9. Mts. Essen, Henr. ∞ Anne Nielsdt. Faxse. U. B. V.: Sør. Math.sen og And. Hansen. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e. 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Kbhvn. 6. Febr. 1697. S. R. 44.
9. — Boring, Sør. Mortensen, en rum Tid ∞ Inger Jensdt. U. B. Hun har af tidl. Ægtesk. 2 Dt.e: Drude Jensdt. ∞ Antoni Meybusch og Anne Cath. Jensdt. ∞ Alex. Duden. V.: Hdlsm.e Math. Ped.sen og Arnolt Fr. Stangefelt. Indl. 7 U.skr. og Segl: Ægtep., Svigers.e, V.e og Not. publ. Udst. Kbhvn. 4. Mts. 1697. S. R. 45.
16. — Lyngbye, And. Nielsen, Provst, ∞ Anne Jensdt. Lunds-gaard. U. B. V.: Byskr. i Aalb., Sør. Nielsen Lunge og St.skirkeskr. Mikkell Nielsen Lunge. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Nors Pr.gd. 7. Aug. 1696. J. R. 25.
20. — Bagger, Ped. Madsen, ugift. Br.: Rasmus Madsen paa Skov-mølle i Sjæll., dennes Børn: Hans Rasm.sen og Margr. Rasm.dt. Afd. Ss.: Anne Madsdt., dennes Børn: Niels og Pet. And.sen samt Karen And.sdt., der en lang Tid har tjent Test., deres F. bor i Hammelev Sogn i Slesvig. Pr.e Knud Jac.sen Tommerup og Elias Jacobi skal være Eksekutorer. V.: Pr. K. J. Tommerup og And. Holme. Indl. 1 U.skr. og Segl: Test., 2 U.skr.: V.e. Udst. Kbhvn. 12. Mts. 1697. S. R. 46.
17. Apr. Torfadt., Asa, Enke e. Pr. t. Mela Sogn i Borgarfjord, Helge Joensen. U. B. Eneste Arving: hendes Ss.dt.: Gudride Markusdt. ∞ Tolder i Præstø, Hans Willumsen. Ejer Jordegods paa Island, nemlig Flekkudal, Øskrholl og Asbjarnarstade. V.: Enkens Lavv., fhv. Sysselmand Gud-mund Sigurdson, fhv. Sysselm. Gudmund Joensen, fhv. Lavr.m. Sigurd Joensen, Torder Torleufsen og Sigurd Bjørnsen. Indl. 6 U.skr. og Segl: Test. og V.e. Udst. paa Islandsk Saurbær i Kialarnes 27. Juli 1696. Bilagt en dansk Oversættelse, bekræftet af de isle Kbm. And. Bek og Knud Ped.sen Storm. Kbhvn. 4. Dec. 1696. S. R. 56.
24. — Aalborg, Christen Laur.sen ∞ Marie Lor.sdt. U. B. Ægtef.e før gifte u. B. V.: Kpl. Nic. Henr.sen [Tisdorph] og Hdlsm. Vilh. Edinger. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 26. Mts. 1697. S. R. 62.

24. Apr. And.sen, Frants, Pr., i rum Tid ∞ Sidsel Ovesdt. U. B. V.: Pr.e Thiis Ovesen og Knud Lerche. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e, 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Flødstrup Pr.gd. 26. Fbr. 1697. F. R. 15.
24. — Skrøder, Jens, Pr., en rum Tid ∞ Karen Ovesdt. U. B. V.: Pr. Samuel Christensen Lind og Kpl. Ped. Lassen Scavenius. Udst. Skjolds Pr.gd. i Chr.sands Stift 8. Fbr. 1697. N. R. 56.
24. — Nielsen, And. ∞ Dor. Hansdt. U. B. V.: Ludv. Bluth og Cornelius Daniels. Udst. Brevig 1. Mts. 1697. N. R. 57.
24. — Frooh, Ove Christensen, ∞ Maren Hansdt. Hellekande. U. B. V.: Amtm. Iver v. Ahnen og Fgd. i Romsdalen, Morten Schultz. Udst. Larsnes 8. Jan. 1697. N. R. 58.
27. — Harslem, Halvor Gundersen, kgl. Underskipper, en rum Tid ∞ Maren And.sdt. U. B. V.: Bager Ped. Kastensen Holstein[er] og Jørg. Meyer. Konzept. Udst. Kbhvn. 14. Apr. 1697. S. R. 63.
27. — Sør.sdt., Anne ∞ Stadsmægler Johan Jens. U. B. Hun ikke før gift. Han har af tidl. Ægtesk. 3 Børn, Werner, Jens og Johanne J. V.: Ped. Bek og Joh. Rasm.sen. Indl. 1 U.skr.: Test., 2 U.skr. og Segl: V.e. Udst. Kbhvn. 25. Mts. 1697. S. R. 64.
27. — Jensen, Poul, Skipper, f. i Skaane, Karpe Sogn i Slättåkra, i rum Tid ∞ Inger Bendtsdt., f. i Kungsbacka i Halland. Deres 4 Dt.e er døde. Ægtef. ikke før gifte. V.: Tønnes Barfod og Hans Bendsen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 1. Mts. 1697. S. R. 65.
27. — Wride, Jokum, Silkevæver, ∞ Kirsten Christensdt. Smidt. U. B. V.: Silkefarver Philip Walken og Stolem. Rasm. Laur.sen. Indl. 1 U.skr. og Segl: Test., 3 U.skr.: Hustruen og V.e. Udst. Kbhvn. 10. Mts. 1697. S. R. 66.
27. — v. Holsten, Adolf Hans t. Gjelskov, Hofr., død før 12. Dec. 1696, ∞ Ide Rathlov. Ægtepagt. Hendes F.: Wolf Sivert R. Hendes M.: Bartie Cath. R., f. Rumohr. S.r: C. A. v. H., W. S. v. H. og G. D. v. H. Udst. paa Tysk. Gereby i Holsten 4. Mts. 1670. F. R. 17.
29. — Rul, Joh. ∞ Magd. Gerdes. U. B. V.: Hdism.e Hans Rasm.sen og Isach Jac.sen. Indl. 1 U.skr. og Segl: Test., 3 U.skr.: Hustruen og V.e. Udst. Kbhvn. 12 Fbr. 1697. S. R. 70.
1. Maj. Fusing, Hans Pet.sen, ca. 11 Aar ∞ Maren Mortensdt. Morup. Ingen af Ægtef.e før gift. U. B. V.: Joh. Sanders og Jens Mikkelsen. Udst. Bergen 28. Juni 1695. N. R. 66.
8. Juni. Lorentsen, Nic., ∞ Anthona Sybille Elisab. Leschle. U. B. V.: Byfgd. i Lemvig, Knud Lang og Skriver smst. Oluf Jensen. Konzept. Udst. Rammergd. (Rammegd.?) 18. Dec. 1696. J. R. 38.
12. — v. Erpecom, Abrah., ∞ Cath. v. Gansepoel. S. Abrah., Dt.: Cath. V.: Gert Gelmuiden og Joh. Seehusen. Udst. Bergen 17. Juni 1672. N. R. 85.
15. — Siegfred, Hans Henr., en Tid lang ∞ Anne Jokumsdt. U. B. V.: Vinhdl. Pieter van Hemert og Tømmerm. Nic. Finche. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e., 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Kbhvn. 3. Juli 1696. S. R. 96.

19. Juni. Nielsen, Laur., i rum Tid ∞ Silche Sør.sdt. U. B. V.:
Vejermr. Jac. Biørnsen og Possementm. Jens Rasm.sen.
Incl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 22. Maj
1697. S. R. 98.
19. — Hansen, Laur., i rum Tid ∞ Kirstine Ped.sdt. U. B. V.:
Pr. Ove Christensen Broch og Hdlsm. Niels Christensen.
Koncept. Udst. Grenaa 2. Maj 1697. J. R. 49.
22. — Heggen, Halvor Joensen, ∞ Maria Aamundsdt., boende
paa Heggen i Froens Sogn i Gudbrandsdalen. U. B. Ar-
vinger: Oluf Olufsen Rude (Rudi) ∞ Hustruens Br.dt. V.:
Pr. Otto Chr.f.sen Munthe og Sorenskr. Henr. Jac.sen
Schmidt. Udst. Froen 24. Apr. 1697. N. R. 96.
22. — Sivertsen, Gunder, ∞ Ingeb. Iversdt. U. B. Hendes Ss.dt.:
Anne Aamundsdt., forlovet med Torgeir Eriksen. Disse
skal arve Ægtep.s Odelsgaard Sætter i Ringebo Sogn i
Gudbrandsdalen samt deres Løsøre. V.: Laur. Eriksen
Bøe og Iver Engelbretsen Svendstad. Udst. Sætter 6. Fbr.
1697. N. R. 97.
3. Juli. Hansen, Jørg., fhv. Borgm., Enkem. og død før 9. Juni
1697. Har ifølge kgl. Brev af 7. Juli 1688 hensiddet i uskiftet
Bo med sin Dt.: Bodel, nu (1697) 14 Aar gl. Hendes Vær-
ger: And. Jensen Tonboe t. Hanstedgd. og Sør. Maltesen.
V.: Byskr. Andr. Hansen Flensburg og And. Sør.sen Bræ-
strup. Incl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e. Udst. Horsens
16. Nov. 1696. J. R. 57.
10. — Kieldsdt., Maren, Enke e. fhv. Klokker v. Trin. K., Math.
Sør.sen, der efter 32 Aars Ægtesk. er død d. 2. Aug. 1696.
Hun u. B. Hans Søn af tidl. Ægtesk., Klokker v. Trin. K.,
Sør. Mathiesen. Kontrakt mellem Test. og S. Math.sen af
18. Jan. 1690 ang. Arv. V.: Prof. O. W. Worm, Pr. Albert
F. With, Prof. Steenbuch og Enkens Lavv., Joh. Rul. Incl.
6 U.skr. og Segl: Test., S. Math.sen og V.e. Udst. Kbhvn.
26. Jan. 1697. S. R. 109.
13. — Chr.f.sen, Jørg., en Tid lang ∞ Marie Thomasdt. U. B. V.:
Brygger Hans Rasm.sen og Karm. Morten Hansen. Incl.
3 U.skr. og Segl: Test. og V.e, 1 U.skr.: Hustruen. Udst.
Kbhvn. 6. Juli 1697. S. R. 110.
17. — Riegelsen, Ped. ∞ Cath. Joh.sdt. Hun u. B. Han har af
tidl. Ægtesk. 2 S.r og 1 Dt. Hendes M.: Karen Jørg.sdt.
V.: Morten Munch og Pet. Bladt. Incl. 4 U.skr. og Segl:
Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 17. Aug. 1696. S. R. 118.
17. — v. Løvenhielm, Hans, Genltn. t. Vejrupgd. og Selleberg, død
2. Mts. 1699. Svigers.r: Viceadm. Fr. Gedde [∞ Sophie
Amalie v. L., død 21. Okt. 1698], Ob.e Caspar Chr.f. Brocken-
huus ∞ Cath. Hedew. v. L. og Chr. Fr. Marskalck ∞ Mette
v. L. Dt.s.: Kpt. Hans v. L. (Søn af C. C. Brockenhuus).
Incl. 1 U.skr.: Test. Udst. Vejrupgd. 6. Juli 1697. F. R. 33.
27. — Jensdt., Anne ∞ fhv. Kontrollør v. Amager Port, Niels
Laur.sen. U. B. Hendes Børn af forr. Ægtesk. er døde.
Han har af forr. Ægtesk. 2 Børn, Jens Nielsen og Mette
Nielsdt. V.: Pr. Gert Wienecke og Brygger Niels Olsen
Holm. Incl. 1 U.skr.: Test., 2 U.skr. og Segl: V.e. Udst.
Kbhvn. 17. Juli 1697. S. R. 122.

31. Juli. Colerus (Køler), Ped. Danielsen, Pr., i 24 Aar ∞ Christentze Ped.sdt. Bircherod. U. B. Hendes Børn af tidl. Ægtesk.: Pr. Ped. [Willadsen] Qvist, Anne ∞ Pr. Jens [Thomsen] Bang og Sidse ∞ Pr. Christen Nielsen Farum. Indl. 4 U.skr. og Segl: Test., P. Qvist, J. Bang og C. Farum. Udst. Kbhvn. 9. Juni 1697. S. R. 119.
9. Aug. Juel, Jens Christensen, ∞ Joh.e Marie Pet.sdt. U. B. V.: Niels Pet.sen og H. Søbøtker. Udst. Fr.hald 24. Apr. 1697. N. R. 111.
14. — Kortekamps, Christina ∞ Falch Laur.sen Dalhof. U. B. Hun før gift uden levende Livsarv. Hans Dt.dt: Maria Joh.sdt. Hendes afd. Ss.s Søn: Jac. Conradsen. V.: Etr. Tage Toth og Ob. Jens Maltesen Sehested. Udst. Kbhvn. 14. Aug. 1697. S. R. 136 f.
17. — Mogensen, Pet., Pr., en rum Tid ∞ Ingeb. Hansdt. U. B. V.: Provst Laur. Jensen Dahl og Kpl. Christen Christensen Sæbye, begge i Fr.stad. Udst. Onse Pr.gd. 8. Juni 1697. N. R. 116 b.
21. — Jensen, Barthol., Borgm. Test. opr.t 6. Maj 1689. Legatarer: Ss.dt.: Margr. Chr.sdt. ∞ Hdlsm. Chr. Adolph Madsen, Halvbr.s Dt.: Anna Maria, Enke e. Jens Jac.sen og Br.dt.: Anne Marie Hansdt., ugift i Test.s Hus. V.: Pr. Alb. F. With og Hdlsm. Mads Christensen. Bekræftet af Not. publ. Koncept. Udst. Kbhvn. 2. Aug. 1697. S. R. 146.
23. — v. Baden, Mads Laur.sen, en Tid lang ∞ Joh.e Madsdt. Skielderup. U. B. V.: Hosp.pr. Elias Olufsen Svane og Jens Jac.sen. Koncept. Udst. Bryskesborg, Davgaard Sogn 29. Juli 1697. J. R. 80.
6. Spt. Rudenberg, Jochim, Kpt. v. Pr. Fr.s Rgmt., i 18 Aar ∞ Margr. Luttemela. U. B. V.: Pr. Gudmand Poscholan og Amtskr. Jac. Borthig. Indl. 2 U.skr. og Segl: Ægtep., 2 U.skr.: V.e. Udst. Kall.borg 17. Juni 1697. S. R. 150.
6. — Stoltzig, Chr. Daniel, ∞ Else Pors. U. B. V.: St.skr. i Vib., Hans Ped.sen Meklenborg og Claus Harboe. Kun Kanc.s Indst. Udst. Mølgd., Aars Hrrd. 4. Dec. 1695. J. R. 82.
20. — Nielsen, Christen, Grovsm. af Gml. Hollænderby, Amager, ∞ Anne Hansdt. U. B. V.: Hans Mikkelsen og Wilh. Kock. Koncept. Udst. Kbhvn. 1. Spt. 1697. S. R. 162.
20. — Biørnskov, Christen Jensen, ∞ Anna Bertelsdt. Deres Børn er døde. V.: Jens Hansen, Ped. Olufsen Lycke, Thomas Madsen Ribbe, Herm. Melhop, Lars Ped.sen Pharo og Sør. Jac.sen. Udst. Strømsø 28. Aug. 1697. N. R. 127.
20. — Jensen, Jens, ∞ Margr. Fester. U. B. V.: Mikkil Koch og Hans Mog.sen Rødberg. Udst. Bergen 14. Aug. 1697. N. R. 128.
2. Okt. Mort.sen, Knud, ∞ Gunild Siversdt., der i 9 Aar har været sindssyg. Hans S. og dennes Hustru er døde for ca. 4 Aar siden. Test.s Br.dt.: Malene Olufsd. ∞ Hans Jonsen, skal arve Test.s Gaard Iltad samt Test.s øvrige Ejendom, naar han og hans Hustru er døde, mod at underholde dem til deres Dødsdag. V.: Halvor Brandvold,

- Erland Lillegaard og Oluf Hage. Udst. Ilstad i Froens Sogn i Gudbrandsdalen 9. Okt. 1691. N. R. 131.
5. Okt. Ped.sen, Henr., Regimentskr., i 16 Aar ∞ Anna And.sdt. Dolmer. U. B. V.: Pr. Joh. Herfort og Borgm. Laur. Christensen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Holbæk 30. Spt. 1697. S. R. 165.
5. — Brandvold, Halvor, ∞ Anne Olsdt. U. B.: Hendes Søskendebarn: Hans Bersvendsen Branderud, som før ejede Gaarden »Brandvold«, skal være deres Arving. V.: Amund og Rasm. Rolstad, Chrf. Stocke, Pr. Otto Chrf. Minthe og Sorenskr. H. Jac.sen Schmith. Udst. Froen 5. Juni 1697. N. R. 132.
12. — Chrf.sen, Erik, Pr. ∞ Anne Nielsdt. U. B. V.: Kommissarius Joh. Sechman paa Dragsholm (i dennes Fraværelse hans Br.: B. S.) og Amtsforv. Jens Rostgaard. Koncept. Udst. Seierø 21. Apr. 1697 og bekræftet af V.e. Kbhvn. 21. Juni s. A. S. R. 170.
19. — Nors, Lucas And.sen, ∞ Berte Hansdt. Berg. U. B. V.: Byfgd. i Lemvig, Knud Lang og Byskr. der, Oluf Jensen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kappel 24. Spt. 1697. J. R. 95.
19. — Hintze, Joh.s, Apot., ∞ Cicilia Joh.ssd., Enke e. Jørg. Henning Beyer. Han ikke før gift. U. B. V.: Pr. Nic. Wichman og Kpl. Jokum Reimer. Koncept. Udst. Fredericia 9. Aug. 1697. J. R. 96.
19. — Friederichsen, Ped., Flm., en rum Tid ∞ Inger Moritsdt. U. B. V.: Pr. Ped. Holst og Herr.skr. i Børglum Hrrd., Ped. Jensen Bieverskov. Koncept. Udst. Damsgd. paa Mors 13. Spt. 1697. J. R. 97.
2. Nov. Eldersen, Anthoni, f. i Kbhvn., kgl. Skibskpt., ∞ Anna Jensdt. Han har en Br. i Italien af den Religion, at han efter Loven ikke kan arve. V.: Kpl. Mogens Leegaard og Kir. Pet. Hein. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e. Udst. Kbhvn. 26. Okt. 1697. S. R. 177. Uafløst og kasseret 10. Nov. 1713.
6. — Schnabel, Poul, Raadm., i 19 Aar ∞ Kirsten Sør.sdt. U. B. V.: Regim.skr. v. Rabeske Rgmt. t. H., Lor. Steinberg og Tolder Joh. Adolph Hieronimi. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Korsør 12. Okt. 1697. S. R. 183.
6. — Ravn, Jens, i rum Tid ∞ Lykke Hansdt. U. B. V.: Billedh. Svend Lorentsen og Iver Nielsen Barch. Indl. 1 U.skr. og Segl: Test., 3 U.skr.: Hustruen og V.e. Udst. Kbhvn. 28. Okt. 1697. S. R. 185.
6. — Bøhme, Joh. Justus, Dr. med., ∞ Magd. Sibylle Herfordt, Enke e. Apot. i Nykøb., Hartman. U. B. Hendes S.r af forr. Ægtesk.: Paulus H., f. 15. Fbr. 1667, nu (20. Okt. 1697) under Militzen i Ungarn, Polycarpus H. og Joh.s H., Tvillinger, f. 24. Maj 1668 og nu Stud.r samt Fr. Chr. H., f. 2. Dec. 1669 og nu udlært Apot. V.: Borgm. Hans Elers og Amtskr. Hans Ravn. Indl. 8 U.skr. og Segl: Ægtep., Stifs.r og V.e. Udst. Nykøb. paa F. 8. Apr. 1692. Smaal. R. 50.

9. Nov. Christensen, Lars (Laur.), Borgm., ∞ Anne Clausdt. U. B. V.: Kbm.e Niels Christensen Haber og Børre Mog.sen Bring. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e. Udst. Holbæk 3. Spt. 1697. S. R. 186.
9. — Lind, Sam. Christensen, Pr., en rum Tid ∞ Anne Hansdt. Piil. U. B. V.: Fgd. Fr. Ped.sen Tønder og Hdlsm. i Stavanger, Sør. Gundbiørnsen. Udst. Vigedals Pr.gæld, Haltingstad 23. Apr. 1697. N. R. 144.
20. — Stær, Margr. Frantsdt., Enke e. Knapm. Chr. Ped.sen. U. B. Eneste Arving: hendes Br.s.: Frants Hansen Stær. dim.t fra Odense Gymnasium. V.: Test.s Lavv., Maler Chr. Zachariassen, Guldsm. Math. Simonsen og Ped. Ped.sen Ringsted. Indl. 4 U.skr.: Test. og V.e. Udst. Odense 26. Maj 1697. F. R. 54.
23. — Nissen, Claus, Vinhdl., en rum Tid ∞ Veronica Voltelen. U. B. V.: Sv.e Møntmr. Chr. Winike og Birkefgd. Henr. Schrøder. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e., 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Kbhvn. 16. Okt. 1697. S. R. 194.
27. — Ped.sen, Oluf, f. 1645 i Hishults Sogn i Skaane; har tjent for sit Brød i 36 Aar, er ugift og over 50 Aar nu. U. B. Br.e: Bent, der har 3 Børn og bor ved Qvarsted, 2 Mil fra Ystad, og Niels P., som for lang Tid siden er rejst til Holland. Ss.: Ellen Ped.sdt., der er ugift. Br.søn: Ped. Andersen, f. i Slingerup. Ss.s.r.: Ped. og Knud Nielsen. Legater til Kirker og Præster (Sognepr. v. St. Olai K., Kpl.e Joh.s Schrøder og Hans Coch) samt sengeliggende fattige. V.: Kirkeværge Poul Olsen og Hans Ped.sen. Koncept. Udst. Hels.ør 6. Nov. 1697. S. R. 195.
27. — Mikkelsdt., Else Christine, Enke e. Amtskr. i Roskilde, Pet. Sør.sen. Har efterladt 6 smaa Børn. Hans afd. første Hustru: Hedvig v. Vichelen (Wiinholm). Hans Br.: Jørg. Sør.sen af Kbhvn. Test. opr.t 12. Jan. 1681. Hans Ss.dt.: Anne Elisabeth. Kontrakt. V.: Borgm. And. Jac.sen og kgl. Køkkeninsp., Christen Nielsen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Test. J. Sør.sen og V.e. Udst. Kbhvn. 22. Nov. 1697. S. R. 199.
30. — Bhie, Niels Ped.sen, Pr., ∞ Maren Laur.sdt. Brandstrup. U. B. V.: Byfgd. i Lemvig, Knud Lang og Lucas And.sen Nors t. Kappel. Koncept. Udst. Hygum Pr.gd. 29. Okt. 1697. J. R. 111.
4. Dec. Enner, Erik Nielsen, ∞ Malene Nielsdt. U. B. V.: Hans Hansen Rosenhof og Ped. And.sen Stud. Koncept. Udst. Kbhvn. 22. Nov. 1697. S. R. 203.
4. — Burgers, Nic., ∞ Birg. Rasm.sdt. U. B. V.: Jørg. Laur.sen og Hans Mathiesen. Udst. Bergen 11. Okt. 1697. N. R. 151.
11. — Friis, Laur. Laur.sen, en rum Tid ∞ Gedske Lucasdt. U. B. V.: Pr. Jens Krabbe og Ridefgd. paa Tyrrestrup, Niels Villadsen. Koncept. Udst. Tyrrestrup 7. Spt. 1697. J. R. 113.
11. — Malsteen, Casper Hansen, ∞ Birg. Jac.sdt. Bi. U. B. V.: Sv.e: Jens Hansen [Bergh] t. Boller og Hdlsm. i Aalb., And. Nielsen. Koncept. Udst. Fladstrand 11. Okt. 1697. J. R. 115.

14. Dec. Braes, Lor. Didrichsen, ∞ Sophia Schrøder. U. B. V.: Byfgd. Niels Trudsen og Forv. Conr. Weye. Konzept. Udst. Kallborg 30. Okt. 1697. S. R. 207.
21. — Peckel, Ped., ∞ Cilla Wilders. U. B. Han har Br.e og Ss.e. Hun har Børn af tidl. Ægtesk. V.: Andr. Kellinghausen og Nic. Wroe. Konzept. Udst. Kbhvn. 18. Juli 1695. S. R. 212.
- 1698.
18. Jan. And.sen, Jørg., kgl. Sølvpop, ∞ Appelone And.sdt. U. B. V.: Prok. Christen Mørch og Vint. Laur. Hansen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 7. Dec. 1697. S. R. 10.
22. — Simensen, Christen, Forp. paa Skjoldenæsholm, en rum Tid ∞ Karen Jensdt. U. B. V.: Prof. Hans Bartholin og Assess. i Consist., Chr. Reitzer. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. (Hustruen K. I. D.) og V.e. Udst. Kbhvn. 17. Dec. 1697. S. R. 11.
5. Fbr. Poulsen, Jens, i rum Tid ∞ Dor. Christensdt. U. B. V.: Provst Christen Stistrup og Hans Mathiesen Wodgaard. Indl. 2 U.skr. og Segl: Ægtep., 2 U.skr.: V.e. Udst. Fovlum 30. Dec. 1697. J. R. 5.
5. — Christensen, Niels, ∞ Helle Hansdt. U. B. V.: Morten Jac.sen og Iver Jansen Friis. Udst. Trondhjem 4. Dec. 1697. N. R. 10.
19. — Arildsen, Hans, en rum Tid ∞ Maren Olufsd. U. B. V.: Skræder Jac. Fritz af Kbhvn. og Ebbe Ibsen. Indl. 4 U.skr. (H. A. S., M. O. D., E. I. S.) og Segl (Hustruen med Mandens Sign.): Ægtep. og V.e. Udst. Niberød (Niverød) 18. Jan. 1698. S. R. 29.
26. — Reguelsdt., Anne Marie, Enke e. Jens Jac.sen. U. B. Afd. F.: Reguel Jensen. Dennes Ss.dt.: Margr. Christensdt. ∞ Hdsm. Chr. Adolph Madsen. Hendes afd. Mands Br.søn: Hans Jac. Ped.sen. V.: Raadm. Jens Ribber og Renteskr. Reguel Rasm.sen. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e. Udst. Kbhvn. 3. Fbr. 1698. S. R. 31.
26. — Hansen, Reimert, en temmelig Tid ∞ Karen Sør.sdt. U. B. V.: Niels Hansen og Lor. Hansen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 14. Fbr. 1698. S. R. 32.
5. Mts. Hammer, Chr., Maj., død i Bremen d. 14. Jan. 1698 paa Rejse fra Flandern til Danmark. U. B. Afd. Br.: Pr. Jørg. [Rasm.sen] Hammer, der har efterladt Børn. Forskrivn. til Renteskr. Math. Rasm.sen i Anl. af Test.s Afrejse til Flandern. V.: Bogholder Ped. Rasm.sen og Krigskanceliforv. Nic. Bøgvad. Indl. U.skr. og Segl: Test., dennes U.skr. under Tilføjelserne, 2 U.skr. og Segl: V.e. Udst. Kbhvn. 13. Apr. 1692 med Tilføjelser af 3. Mts. 1695 og 15. Fbr. 1697. Vidners Attest Kbhvn. 15. Fbr. 1698. S. R. 37.
12. — Foss, Ped., Assess., ∞ Anne Gregersdt. U. B. Hans Børn af tidl. Ægtesk.: Niels F., Else Scavenia F. og Magd.a F. V.: Br.e og Sv.e: Assess. Laur. Foss, Niels Jac.sen og Ped. Ogelbye samt Not. publ. Jørg. From. Indl. 6 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 9. Mts. 1698. S. R. 40.

15. Mts. Ped.sen, Rasm., i rum Tid ∞ Karen Jensdt. Bang. U. B. Arvinger: Caspar Schøller t. Lellinge, hans Hustru: Joh.e Thune og deres Børn. V.: Hdls.m.e Arv M. Edelberg og Niels Jac.sen. Indl. 2 U.skr.: Ægtep., 2 U.skr. og Segl: V.e. Udst. Kbhvn. 5. Mts. 1698. S. R. 50.
15. — Samsing, Mads Ped.sen, i rum Tid ∞ Joh.e Madsdt. U. B. V.: Hdls.m.e Jok. Frøbøes og Oluf Rasm.sen Tonboe. Indl. 4 U.skr.: Ægtep. og V.e. Udst. Nakskov 22. Fbr. 1698. Smaal. R. 14.
22. — Mertz, Barthol., i rum Tid ∞ Agneta Didrichsd. U. B. V.: Mikkel Sør.sen og Joh. Heidemann. Indl. 4 U.skr. og Segl: (Hustruen bruger Mandens Sign.) Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 18. Mts. 1698. S. R. 51.
22. — Meyer, Hans Alb.sen, Pr. ∞ Maren And.sdt. U. B. V.: Br.: Pr. Corn. Albertsen M. og Kpl. Chrf. Lucassen Friis. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Nidløse 14. Fbr. 1698. S. R. 52.
29. — Rohde, Jokum Fr., Amtsforv., ∞ Dor. Wulf. U. B. V.: Stemp.pap.kontr. Jens Kur og Olderm. f. Fattigforst.e, Hans Rasm.sen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 24. Mts. 1698. S. R. 59.
29. — Ravn, Knud Hansen, en Tid lang ∞ Maren Rasmusdt. U. B. Han har Søkende, der har Børn samt en Slegfredsøn, Hans Knudsen. Hustruens Arvinger er afd. Borgm. i Ringkøb., Christen Vinters 4 S.r med Ide Sophie Rasmusdt.: Rasm. Christensen V., Christen, Laur. og Christen Christensen. V.: Pr.e Sv.: Niels Jensen Møller og Ole Hansen Guldberg. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Østertoft (Øsetoft) i Stadil Sogn 15. Jan. 1698. J. R. 22.
2. Apr. Hansen, Fr., f. i Torkildstrup, Saaby Sogn, i rum Tid ∞ Sidse Jensdt., f. i Abbetved i Saaby Sogn. U. B. V.: Pr. Mich. Franck og Ridefgd. paa Ryegd., Aaster Ped.sen Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e., 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Torkildstrup 26. Mts. 1698. S. R. 61.
2. — And.sen, Knud, ∞ Martha Andr.sdt. U. B. V.: Niels Jac.sen Wiger og Sn.m. Joh. Jochumsen Klock. Konzept. Udst. Kbhvn. 12. Fbr. 1698. S. R. 62.
2. — v. Harstall, Chr. Ulrich t. Berridsgd., kgl. Overstaldm. ∞ Sophie v. Offenber. U. B. Tidl. Test. af 2. Apr. 1681, konf.t af Kongen. Han har af tidl. Ægtesk. 3 Børn: Dor. Magd. ∞ Ob. Fr. Lützov, Charl. Soph. ∞ Kpt. [Joh. Christoph] v. Korbitz og Hans Vilh. v. H., der mod Test.s Vilje er bleven Katholik efter i 23 Aar at have været i hans Hus. Hans yngste Br.: Vilh. Ludvig v. H. Ss.: Magd. Sibille ∞ 1. Jürgen v. Pappenheim, med hvem hun har Sønner, og ∞ 2. Bar. Spiegel. Test.s afd. Ss.: Christina Lukretia; dennes Søn: Hans Vilh. v. Truef. Farbrorbørn i Hessen. Hustruens afd. Br.s Børn: Anna Maria v. O. ∞ Obltn. Skinkel og Elsebe Dor. v. O. Hustruens ældste Ss.: Eleon. Dor. v. O.s Arvepart tilfalder Jfr. Charl. Amal. Raben. 3 afd. Ss.e: 1) Anna Maria Gr.inde Friis, hvis Arvep. tilfalder Gr. Nic. Friis' ældste Dt.: Charl. Amal., 2) Deliana v. Haugwitz, hvis Dt.e er: Helene Maria ∞ Maj. Munch, Jfr. Joh.e Soph. og Jfr. Christina Aug. v.

- Haugwitz og 3) Christina, Bar.e v. Friesen, hvis Dt.e er Anna Soph. og Mariana Christina v. F. Indl. 2 U.skr. og Segl: Ægtep. Udst. Kbhvn. 26. Mts. 1698. S. R. 63.
2. Apr. And.sdt., Karen, Færgepige, af Nykøb. Afd. Ss.: Bodil And.sdt. ∞ afd. Niels Poulsen i Skive. En Kapital test.s til St. Clemens Kirke. Kurator og Executor: Assess. Niels Jespersen. V.: Byfgd. Rasm. Chrf.sen Jungshoved, Byskr. Mikkel Knudsen og Niels Nielsen Erslev. Indl. 1 U.skr. (K. A. D. F. P.) Test., 4 U.skr. og Segl: Kurator og V.e. Udst. Nykøb. 20. Juli 1692. J. R. 25.
2. — Sehested, Fr. Maltesen, ∞ Else Rotkirch t. Krogsgd. Ægtef. e ikke før gifte. U. B. Hendes afd. Ss.: Cath. R. dennes Dt.e: Sophie Antonette Lange og Anne Christine, L. V.: Otto Friis t. Astrup og Henr. Linderot t. Kongensgd. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Rydhave 28. Mts. 1696. J. R. 26.
2. — Torgersdt., Marthe, Enke e. Torger Mogensen Gulden. Hendes afd. Forældre: Torger Torgersen og Kari Ellingsdt. Hendes Ss.dt.: Karen Halvorsdt., ∞ Knud Hansen Hvaleby, skal if. nærv. Kontrakt arve hendes Odelsgaarde Gulden og Voyen i Gran Sogn. Ss.: Anne Torgersdt., dennes Børn: Gunder Halversen Gulden, Christen Eriksen Gulden og Sigre Halvorsdt. Voyen. Ss.s.: Iver Iversen Kløfsted (Kløvstad) d. y. V.: Tord Svendsen Lunder, der underskriver paa Test.s Vegne, Niels Nielsen Nedre Askim og Erik Olsen Drøfdal. Udst. Hvaleby 9. Nov. 1696. N. R. 30.
29. — Orse, Lor., ∞ Trone Christensdt. U. B. V.: Provst Dan. Feif og fhv. Raadm. i Chr.sand, Laur. Ped.sen. Udst. Grimsted 14. Mts. 1698. N. R. 40.
14. Maj. Stuve, Hans, Hdlsn., i nogle faa Uger ∞ Margr. Riegelsdt. V.: Ped. Riegelsen og P. Wartberg. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 13. Maj 1698. S. R. 89.
28. — Hansen, Ped., i rum Tid ∞ Anne Marie Christensdt. U. B. V.: Hdlsn.e Morten Munk og Gerhart Acherman. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 30. Apr. 1698. S. R. 100.
28. — Goudesen, Ped., kgl. Skipper, i rum Tid ∞ Birg. Nielsdt. U. B. V.: Kopisterne i Søetatens Gen.komm., Bartram Bartramsen og Jens Rejersen. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. (P. G. S.) og V.e., 1 U.skr.: (B. N. D.) Hustruen. Udst. Kbhvn. 27. Apr. 1698. Tilføjelse af 7. Maj 1698 med 2 Vitterhedsvidners U.skr. og Segl: Jens Lund og Math. Rasm.sen. S. R. 101.
28. — Blichfeld, Christen [Jensen], Provst, ∞ Joh.e Munchgaard. U. B. V.: Sv.e: Prof. Povl Vinding og Provst Christen [Henriksen] Blichfeld. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Ringsted 14. Mts. 1698. S. R. 102.
29. — Maes, Poul, Forv., ∞ Vibeke Budde. U. B. V.: Forp. Jens Sør.sen Helsberg paa Bodumbisgd. og Ped. Eilersen i Mørup Mølle. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Ørum Slot 2. Maj 1698. J. R. 45.

7. Juni. Hansen, Poul, ∞ Inger Ottisdt. U. B. V.: kgl. Forv. paa Lundegd., Rasm. Rasm.sen og Bager i Nakskov, Ped. Ped.sen. Indl. 4. U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Sandby 30. Mts. 1698. Smaal. R. 32.
11. — Laur.sen, Helle, Br.vinsbr., død 25. Mts. 1698, en Tid lang ∞ Kirsten Biørnsdt. Hun, der nu er død, har efterladt sig en Søn af tidl. Ægtesk., der arver Test. Test.s Br.: Marcus Laur.sen, deres Halvbr.: Jens Jensen. Arving: Sv.n Brygger Jens Biørnsen. Legater til Kirker og fattige samt Pr. Chrf. Danckel og Kpl. Jørg. [Mikkelsen Huulbech]. V.: Oluf Olufsen Muhle, Br.vinsbr. And. Mouritsen, Pr. Chrf. Danchel og Underfgd. Seyer Eriksen Grøn. Indl. 5 U.skr. og Segl: Test. og V.e. Udst. Chr.havn 24. Mts. 1698. S. R. 105.
11. — Hammervold, Oluf Sandersen, kgl. Skipper, i rum Tid ∞ Sidse Ped.sdt. Deres 2 Børn er døde. V.: kgl. Baadebyggerm. Niels Nielsen og kgl. Skipper And. Torbiørnsen. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e., 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Kbhvn. 23. Maj 1698. S. R. 106.
11. — Rod, Bagge Laugesen, ∞ Karen Nielsdt. Bisholt. U. B. V.: Just Ped.sen og Ped. Bentsen. Indl. 2 U.skr. og Segl: Ægtep., 2 U.skr.: V.e. Udst. Kallundb. 1. Juni 1698. S. R. 107.
11. — Clausen, Bertel, Pr., en rum Tid ∞ Elisab. Nielsdt. Knoph. U. B. V.: Amtskr. Preben Rasm.sen og Prov.gds.skr. Henr. Adriansen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Bringstrup 21. Maj 1698. S. R. 108.
11. — Olsen, Niels, ∞ Ingild Knudsdt. U. B. Hans Ss.s.: Simon Iversen og hendes Br.dt.: Siri Iversdt. skal være deres Arvinger. V.: Pr. Otto Chrf.sen Stochflet, Sorenskr. Thomas Randulf, Joh. Siversen Berge og Ped. Olufsen Houge. Udst. Olstad i Guldal Sogn 4. Apr. 1698. N. R. 53.
18. — Schatte, Philip, Silkekr., ugift, død før 6. Juni 1698. Hans M. og Søskende bor i Flensborg. Arving: hans Kompagnon, Hans Henr. Saltow. V.: Hdsm.e Arnoldt Fr. Stangenfelt og Pet. Lund samt Test.s Br.: Lor. S. Indl. 1 U.skr. og Segl: Test., 4 U.skr.: V.e. og Arvingen. Udst. Kbhvn. 13. Maj 1698. Bekræftet af Not. publ. S. R. 115.
18. — Ruberg, Jesse, ∞ Ane Bendtsdt. U. B. Test.s Ss.dt.: Mette Jac.sdt., der tjener hos Silkevæver Claudi Brannou. V.: Bryggerne Arv M. Edelberg, Niels Olsen og Gregers Graa. Indl. 5 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 23. Apr. 1698. S. R. 116.
18. — Riber, Jac. And.sen, Pr., en rum Tid ∞ Margr. Danielsdt. Cøler. U. B. Hans Ss.dt.: Joh.e Ped.sdt., Hustruens Ss.dt.: Birg. Hansdt. Lindegaard, der begge er i Ægtep.s Hus. V.: Pr. Just [Kjeldsen] Bøg og Konrektor Niels Skive. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e., 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Vib. 24. Maj 1698. J. R. 48.
25. — Børgesen, Tolver, Brygger, en rum Tid ∞ Ingeb. And.sdt. Steen. U. B. V.: Tønnes Olsen og Nic. Henr.sen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 19. Maj 1698. S. R. 117.

25. Juni. Mølken, Anna Marquorsdt., Enke e. Borgm. Joh. Glüsing. U. B. Tidl. Test. konf.t 19. Okt. 1672. Arvinger: Hans Ss.dt.: Margr. Gl., ∞ Chrf. Mog.sen og Jørg. Nielsen, ∞ Anna Magd. Rasm.sdt. V.: Pr. Sebast. Joh.sen Friis, Christen Jensen og Lars Mikkelsen Lehrmand. Indl. 4 U.skr. og Segl: Test. (afd. Mands Segl) og V.e. Udst. Kerteminde 17. Juni 1698. F. R. 35.
12. Juli. Ped.sen, Knud, Birkefgd., i mange Aar ∞ Maren And.sdt. U. B. V.: Pr. Laur. Nielsen Craas og Christen Madsen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Nibe 17. Juni 1698. J. R. 59.
12. — Urbach, Gislerus, en rum Tid ∞ Dor. Tanke. U. B. V.: Pr.? Hans Tureman og Rasm. And.sen. Udst. Hornæs 8. Juni 1698, V.nes Paaskrift: Taarsnæs Pr.gd. s. D. N. R. 63.
16. — Hansen, Lor., Bøsem., en temmelig Tid ∞ Joh.e Nielsdt. Mørk. U. B. V.: Niels Philip Aal og Niels Hansen. Konzept. Udst. Kbhvn. 18. Juni 1698. S. R. 131.
23. — Bremer, Joh. Fr. F.: Pr. Chr. Bremer. Afkald. V.: Hdlsme Joh. Theodorus Koch og Gotfr. Rudolph. Konzept. Udst. paa Tysk Leipzig 15. Dec. 1697 paa Hdlsm. Fr. Weisens Kontor og bekræftet af Not. publ. S. R. 136.
1. Aug. Jørg.sen, Frands, Tolder, ∞ Barbara Leopolda. U. B. V.: Justr. Willem de Wiggers og Giord And.sen. Udst. Chr.ia 16. Juli 1698. N. R. 72.
9. — Rosenkrantz, Helle Helene, Enke e. Mogens Skeel. Forskrivelse paa Bodumbisgd. til hendes Ss.: Helvig R., Enke e. Holger Thott. Test.s afd. Søn Christen S. I hendes Hus er Jfr. Birg. Dor. Lange. V.: Br.: Knud Thott til Knudstrup og Morbr., Ob.ltn. Niels Krabbe. Udst. Kbhvn. 16. Maj 1698. J. R. 74.
15. — v. Soesten, Henr., kgl. Livkir., i mange Aar ∞ Margr. Schrøder. U. B. Test.s Ss.dt.: Anna Gertrud. Hustruens S.r af tidl. Ægtesk.: Ltn. Chr. Hofue og Ltn. Henr. H., der er død og har efterladt 3 Børn. V.: kgl. Overkm.tj. Hans Voskam og kgl. Køkkenskr. Pet. Carstensen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 5. Aug. 1698. S. R. 146.
19. — Thisted, Sveder Jensen, Provst, ∞ Margr. Nielsdt. Svane. U. B. V.: Pr. Niels Blichfeld og Kjeld And.sen af Øls-Hofgaard (Hovedgd.?). Indl. 2 U.skr. og Segl: Ægtep., 2 U.skr.: V.e. Udst. Øls Pr.bolig 22. Spt. 1697. J. R. 76.
23. — Mandix, Jens Mouritsen, i 24 Aar ∞ Kirsten Laur.sdt. U. B. V.: Pr. Sør. Jensen Borman og Hrr.fgd. Jac. Knudsen i Tarmbisgd. Indl. 4 U.skr.: Ægtep. (Hustruen K. L. Dt.) og V.e. Udst. Tarm, Egvad Sogn 1. Juni 1698. J. R. 77.
25. — v. Løvenhielm, Hans, Genltn. t. Vejrupgd. og Selleberg. Hans Svigers.r: Viceadm. Fr. Gedde, Ob.e Casper Brockenhuus og Chr. Fr. Marskalck. Casper B.s Søn: Hans v. L., der har faaet kgl. Bevill. til at føre Genltn. L.s Navn og Vaaben, og som nu er over en Snes Aar gl., skal arve de 2 Sædegd.e Indl. 1 U.skr.: Test. Udst. Vejrupgd. 27. Juli 1698. F. R. 41.

28. Aug. Heitman, Henr. Hansen, i 20 Aar ∞ Ingeb. Nielsdt. Rask. U. B. Hun 2 Gange før gift: med Villum Justsen og Erik Jac.sen. Hun har Søskende. V.: kgl. Kommissarius Fr. Adrian Bremer, Sorenskr. Povl Hansen Egede og Pr. Hans Olsen Metros. Udst. Torsken i Senjens Fogderi 15. Mts. 1698. N. R. 82.
16. Spt. Nielsen, Poul, Styrn., ∞ Anne And.sdt. U. B. V.: Hdlsme Arv Mikkelsen Edelberg og Hans Mikkelsen. Koncept. Udst. Chr.havn 9. Juli 1698. S. R. 162.
27. — Knudsen, Jens, Sn., ∞ Margr. Laur.sdt. U. B. V.: Skræder Elias Schütz og Br.vinsbr. And. Olsen. Indl. 1 U.skr. og Segl: Test., 3. U.skr.: Hustruen og V.e. Udst. Kbhvn. 22. Spt. 1698. S. R. 163.
27. — Miller, Jac., Garver, ∞ Margr. Eriksdt. U. B. V.: Byskr. Sør. Nielsen Lunge og St.skirkeskr. Mikkil Nielsen Lunge. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Aalb. 30. Aug. 1698. J. R. 87.
6. Okt. Thurman, Corfits, i 14 Aar ∞ Karen Madsdt. U. B. Br.: Baltzer T., Ss.: Sophia T. Test. har 2 Ss.dt.e V. Forp. paa Højbygd., And. Rasm.sen Brønstorph og Poul Christensen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Maribo 22. Aug. 1698. Smaal. R. 49.
11. — Ottesen, Hans, ∞ Anna Povlsdt. U. B. V.: Hans Mathiasen og Dan. Munk. Udst. Bergen 6. Aug. 1698. N. R. 96.
15. — Ytrecht, Lucas, ∞ Anne Alb.sdt. U. B. V.: Kpl. Laur. H. Hylling, Hdlsme Lor. Kreyer og Henr. Behman samt Organist Joh. Pet.sen Bodtzen. Indl. 6 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 7. Juni 1698. S. R. 174.
15. — Nielsen, Niels, ∞ Joh.e Jensdt. U. B. V.: fhv. Stads-kpt. Jac. Feltman og Prok. Christen Mørk. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 27. Aug. 1698. S. R. 175.
18. — Weiner, Laur., Raadm., ∞ Ide Christensdt. Have. U. B. V.: Hdlsm. Fr. Ekhof og Test.s Br.: Hans W. Udst. Bergen 3. Spt. 1698. N. R. 99.
5. Nov. Laur.sen, Ped., ∞ Kirsten Jensdt. U. B. V.: fhv. Gjet-husskr. Jens Ibsen Trøstrup og Koff.skipper Thoer Ibsen Trøstrup. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Stensby Mølle v. Vordingborg 14. Spt. 1698. S. R. 186.
5. — Løgstør, And. Jensen, en rum Tid ∞ Anna Chr.sdt. U. B. V.: Jens Hansen Ferslev og Tønnes Sør.sen. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e., 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Kbhvn. 4. Okt. 1698. S. R. 187.
8. — Bartholin, Erasmus, Etr., ∞ Anne Margr. Braem. S.r.: Prof. Joh. Fr. B. og Caspar B. Test.s afd. M.: Ane Finche. Legater til Botanisk Have, Regensen og fattige. For Op-tagelse af Sille Maria B. i Helsingørs Kloster er af Arvingerne efter Ærkebisp Hans Svane betalt 500 Rdl. Indl. 3 U.skr. og Segl: Ægtep. og Joh. Fr. B. Udst. Kbhvn. 5. Dec. 1696. S. R. 188.
10. Dec. Jensen, Mogens, Hdlsm. Søskendebarn: Birg. Kirstine Ottesdt. Fasterdt.: Boel Jensdt. V.: Kpl. Laur. H. Hyl-

- ling, Joh. Eichel, Adam. Dan. Aspach og S. Rasm.sen Hiortshøj. Koncept. Udst. Kbhvn. 26. Nov. 1698. S. R. 208.
10. Dec. Brøgger, Sør., ∞ Gertrud Stud. U. B. V.: Pr. Ole Storm og Raadstueskr. Thomas Christensen. Udst. Bergen 27. Okt. 1698. N. R. 117.
13. — Hellegaard, Jens, Assess. t. Vognstrup, ∞ Cath. Jac.sdt. Overberg. U. B. Han har myndige S.r og Dt.e af tidl. Ægteskab. V.: Prof. Casp. Bartholin og Brostorph Albertin. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Vognstrup 16. Aug. 1698. S. R. 211.
20. — Hansen, And., i 22 Aar ∞ Anne Larsdt. U. B. Hendes Dt. af tidl. Ægtesk.: Margr. Sør. Ped.sens. V.: Provst Gert Wincke og Jac. Edelberg. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e., 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Kbhvn. 17. Dec. 1698. S. R. 214.
20. — Wesselman, Joh. Jansen, Linvæver, f. i Münster i Westfalen, en rum Tid ∞ Cath. Hansdt. Kruse, f. i Trondhjem. U. B. Deres Fætter: Baltzer Heimich af Brager-næs og hans Hustru skal være Arvinger. V.: Claus Holst og Chrf. Schultz. Udst. Sken 8. Jan. 1698. N. R. 122.
- 1699.
3. Jan. Gedde, Ebbe Ulfeld, Kptltn. t. S., ∞ Karen Müller. V. Sv.: Oluf Krabbe til Bjerre og Tests. Br.: Adjud. Fr. Chr. G. Indl. 4 U.skrifter og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Bierre 16. Dec. 1698. I. R. 1.
28. — Mogensen, Ulr., Forp., ∞ Anna Margr. v. der Lith. U. B. V.: Frih. Fr. Trolle t. Brahetrolleb. og Borgm. i Faaborg, Jac. Jørgensen. Koncept. Udst. Brendegd. 3. Jan. 1699. F. R. 7.
7. Fbr. Laur.sen, Oluf, ∞ Margr. Grøtting. U. B. V.: Hans Hiort og Joh.s Backe. Indl. 1 U.skr. og Segl: Test., 3 U.skr.: Hustruen og V.e. Udst. Kbhvn. 5. Nov. 1684. S. R. 30.
11. — Hansen, Bendix, Remsnider, i rum Tid ∞ Anna Christensdt. U. B. V.: And. Jokumsen Niemand og Henr. Ellers (Eilersen). Indl. 4 U.skr.: Ægtep. og V.e. Udst. Nakskov 31. Jan. 1699. F. R. 13.
11. — Ourdal, Ped. Ped.sen, ∞ Sus. Jac.sdt. U. B. V.: Sorenskr. Hans Laur.sen og Hans Hansen Aarhus. Udst. Sørum 22. Dec. 1698. N. R. 13.
14. — Basnis, Ped. And.sen, Skræder, en Tid lang ∞ Sara Joh.sdt. Steinkuhl. U. B. V.: Vint. Niels Philip Aal og Bøse-magerm. Lor. Hansen. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e., 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Kbhvn. 7. Fbr. 1699. S. R. 40.
18. — Rasm.sen, Jørg., By- og Hrr.fgd., ∞ Øllegaard Poulsdt. U. B. V.: Hans Jac.sen til Roelsegd., Hustruens Morbr.: Rasm. And.sen, Overformynderne Niels Christensen Kock og Chr. Bertelsen Colding samt Jac. Jac.sen Rentz og Thomas Henr.sen Iching. Indl. 7 U.skr. og Segl: Test. og V.e., 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Æbeltoft 7. Fbr. 1697. J. R. 17.

21. Feb. And.sen, Fr., Møller, ∞ Birg. Jensdt. U. B. V.: Provst Christen [Jensen] Blichfeldt og Hrr.fgd. Christen Tøgersen. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e., 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Høms Mølle 3. Jan. 1699. S. R. 43.
25. — Konrad, Anholt, ∞ Anne Marie Knautzen. U. B. V.: Maj. Joh. Fr. Tuchsén og Nic. Oldenburg. Udst. Bergen 27. Spt. 1698. N. R. 25.
25. — Melhop, Herm., en rum Tid ∞ Anne Gundersdt. U. B. V.: Chr. Biørnskov og Thomas Madsen Ribber. Udst. Strømsø 9. Fbr. 1699. N. R. 26.
28. — Krag, Jens, Pr., en rum Tid ∞ Anne Cath. Nielsdt. U. B. V.: Pr.e. Oluf Christensen og Niels Thomsen Lyngbye. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e., 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Hagested Pr.gd. 22. Juli 1698. S. R. 49.
28. — Hansen, Chr., Borgm. og Tolder, død før 10. Juni 1698, ∞ Margr. Chrf.sdt. Gavebrev til Hustruens Ss.dt.: Margr. Nielsdt. paa Strandmøllen ved Assens, som nu (i 1684) beboes af Møller Lars Christensen. V.: Joh. Clausen og Niels And.sen Gogerup. Indl. 2 U.skr. og Segl: Ægtep., 2 U.skr.: V.e. Udst. Assens 16. Jan. 1684. F. R. 15.
4. Mts. Weibye, Ped. Hansen, i rum Tid ∞ Mette Ped.sdt. U. B. V.: Ekvipagem. Claus Gyntelberg og Niels Christensen. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e., 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Kbhvn. 26. Jan. 1699. S. R. 51.
7. — Ped.sen, Rasm., ∞ Anne Henr.sdt. Lytke. Begge er født paa Langeland. V.: Mikkél Hansen og Laur. Kiøldsen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Rudkøb. 15. Fbr. 1699. F. R. 16.
14. — Trøner, Gertrud, Enke e. Raadm. Frans Jonsen. U. B. Tidl. Test. konf.t 27. Nov. 1680. Br.e: 1) afd. Raadm. Hans T., hvis Børn er Pet. T., Martinus T., Inger Marie T., ∞ Pr. Hans [Hansen] Lønborg og Kirstine T., ∞ Apot. i Nakskov, Georg Jensen. Disse 4 er Hovedarvinger. 2) Strange T., død; hans Børn er: Chrf. T., Henr. T. og Marie T., ∞ Pr. Laur. Bagge t. Vaale Pr.gæld i Norge. Ss.e: 1) Cath. T., ∞ Mads Mortensen, begge døde; deres Børn er: Kirstine, Enke e. Etr. Herman Mejer og Karen, Enke e. Mag. Jørg. Jørgensen. 2) Kirstine T., ∞ Jens Thomæsen, begge døde; deres Dt., Maren Jensdt., nu død, ∞ Præs. Hans Must; deres Søn er Stud. Hans Must d. y. 3) Marine T., ∞ Hans Kruse, begge døde; deres Søn er Strange K., nu død, har efterladt sig 2 S.r og 2 Dt.e. 4) Else T., ∞ Jac. Fyren, begge døde, deres S.r er Chrf. og Henr. F. og deres Dt.: Maria F., ∞ Joh. Ronum, begge døde, der har efterladt sig 3 Dt.e. Legater til Trinitatis K. og Vartov Hosp. V.: Byfgd. Fr. Eisenberg og Hdsm. Ped. Riegelsen. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e. Udst. Kbhvn. 13. Fbr. 1699. S. R. 62.
18. — Langhammer, Dan., Murm., i lang Tid ∞ Anne And.sdt. Børnene er døde. V.: Vinh. Hans Henr. Siegfriedt og Murm. Chr. Bergh. Indl. 2 U.skr. og Segl: Test. og H. H. S., 2 U.skr.: Hustruen (A. N. A. D.) og C. B. Udst. Kbhvn. 25. Fbr. 1699. S. R. 63.

18. Mts. Friis, Kirsten Jensdt., i 22 Aar ∞ Ped. Madsen Frisch. U. B. Han før ∞ afd. Anne Terkelsdt., deres S.: Mads Ped.sen F. V.: Jens Hansen og And. Hansen Tarup. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Ribe 15. Fbr. 1699. J. R. 27.
18. — Harrildstad, Oluf Povlsen af Froens Sogn i Gudbrandsdalen. U. B. Afd. Br.: Thiøstel H. Dennes 4 S.r: Povl, Iver, Thor og Ped. skal arve ham. V.: Povl Kiorstad (Kjørstad), Iver Melbye og Oluf Erlandsen Harrildstad. Udst. Toxen 4. Juli 1698. Paategning med U.skr. af Sorenskr. H. Jac.sen Schmit og kgl. Fgd. Cort Coldevin. N. R. 38.
21. — Vestkirken, Joh. Christoph, ∞ Sophia Augustinusdt. Wivel. U. B. V.: Mikkel Blycher og Jac. Pet.sen. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e., 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Kbhvn. 18. Mts. 1699. S. R. 70.
25. — Jørgensdt., Else, Enke e. Jens Jensen og død 14. Fbr. 1699. Hendes efterladte Midler skal tilfalde fattige Husarme i Kbhvn. V.: hendes Lavværge, Skræder Pet. Hercke, Joh.s Backe og Jokum Bøkman. Indl. 1 U.skr. og Segl: Test. (afd. Mands Segl), 3 U.skr.: V.e. Udst. Kbhvn. 17. Dec. 1684. S. R. 71.
11. Apr. Klincke, Math., Forst. for Hels.ørs Hosp., i 8 Aar trolovet med og for kort Tid siden ∞ Bente Maria Hansdt. Gemse. U. B. V.: Provst Morten Reenberg og Pr. Ped. Baden. Indl. 1 U.skr. og Segl: Test., 3 U.skr.: Hustruen og V.e. Udst. Stege 4. Apr. 1699. S. R. 83.
22. — Christensen, Poul, ∞ Margr. Joh.sdt. Reimer. U. B. Br.: Christen C. V.: Tolder i Bandholm, Hans Hansen Montros og Thomas Jørg.sen i Sakskøb. Indl. 1 U.skr. og Segl: Test. 3 U.skr.: Hustruen og V.e. Udst. Maribo 30. Mts. 1699. F. R. 25.
22. — Benedixdt., Oddny, ∞ Provst i Hunevads Syssel, Povl Jonsen. U. B. Eneste Arving: hds. Br.s.: Jon Torstensen, hvis M. er Haldore Erlandsdt. V.: Jon Illugesen, Hauchen (Hakon) Jonsen og Jon Torlefsen. Udst. Høskuldstad i Skagastrønd 8. Spt. 1698. Kopi af en paa Islandsk udst. Original, bekr.t Kbhvn. 21. Jan. 1699 med 2 U.skr. af Jørg. Klog og O. Klow. N. R. 58.
22. — Gudmundsen, Besse, i rum Tid ∞ Holmfrider Nikolaisdt. U. B. V.: Joen Eriksen og Einer Eriksen. Udst. Skrida Kloster for Østen paa Island 16. Aug. 1697. Kbm. Jac. Nielsen paa Rødfjords Havn sender Ansøgningen. Indl. 4 U.skr.: Ægtep. og V.e. N. R. 59.
22. — Sneebjørnsen, Marcus, 71 Aar gl. og død før 16. Aug. 1698. Test. vil begr.s i Aase K., hvor hans afd. M. og Hustru, Kristine Einersdt., er begr.e. Dt.e: Grue Marqvorsdt., ∞ Povl Torfvesen, Gudrun Markusdt., ∞ Biarne Gyslason samt 2 andre. G. Markusdt. og hendes Mand B. G. skal arve Købejorden Aase i Holtum i Rangarvalla

- Syssel med Kirken og Klokkerens Portsted, medens hans andre Dt.e skal arve hans øvrige Jordegods, Storedal ved Ejafløll. Indl. 2 U.skr.: Ægtep. Udst. Aase 1. Aug. 1691. Der findes Afskrift af det paa Islandsk affattede Test.e, bekr.t 21. Juli 1698 af Jon Eiolfen og Axel Fr. Jonsen, samt Oversættelse til Dansk af denne Afskrift, bekr.t af O. Klow og Ped. And.sen Fielderup, samt en Ansøgning af 16. Aug. 1698 fra Povl Torfvesen. N. R. 60.
22. Apr. Biørnsen, Ketil, ∞ Gudrun Mort.sdt. U. B. Indl. 2 U.skr.: Ægtep. Udst. Rødefjords Købstad for Østen paa Island 23. Spt. 1698. N. R. 61.
25. — Fust, Jens Jürgen, i rum Tid ∞ Anne Sør.sdt. U. B. V.: Borgm. Thomas Jensen og Forv. Christen Damsberg. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e., 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Daurup 16. Mts. 1699. S. R. 99.
29. — Kieldsdt., Anne, Enke e. Hdlsm. Casper Nielsen Brandt. U. B. Hans afd. Br.: Niels Nielsen B. af Strømsø i Norge; dennes S.: Matthies, som Test. har taget i Huset, skal arve Halvdelen af en Gaard i Meddelgade med tilhørende Del af Bymarken, en Have i Studsgade samt nogle Bryggeriredskaber. V.: Sv. og Lavv. Hdlsm. Ped. Hansen Kryssing, Byskr. Christen Hemb og Hdlsm. Rasm. Wærn. Indl. 4 U.skr. og Segl: Test. (A. K. D. og afd. Mands Segl) og V.e. Udst. Aarhus 17. Mts. 1699. J. R. 44.
29. — Høyelse, Ped., Rektor, ∞ Agnete Jensdt. Portuan. Legat til Nykøb. latinske Skole, skal bestyres af Borgm. og Raad i Nykøb. under Tilsyn af St.sbfmd. o. Loll.-Falster og Bisp o. Fyens Stift. V.: Sv.: Lds.dm. Poul Mathiesen og kgl. Livmed. Joh. Just. Bøhme. Indl. 2 U.skr. og Segl: Ægtep. 2 U.skr.: V.e. Udst. Nykøb. p. F. 21. Jan. 1699. Smaal. R. 28.
26. Maj. Øverøe, Iver Sivertsen. Ss.e: Barbra, Ingelef og Marit Sivertsdte. Deres nærmeste Frænder bor paa Harilstad i Froens Sogn. Til deres Blodsforvandte, Siver Jac.sen Valberg afstaar Test.e deres Gaard Øverøe m. v., mod at han skal underholde dem til deres Dødsdag. V.: Oluf Øverøe, Guldbland og Svend Blesum (Blessum). Udst. Skaage 5. Nov. 1695. N. R. 79.
2. Juni. Portun, Henr., Vagtm.ltn., i 9 Aar ∞ Maria Elisab. U. B. V.: Kontrolør v. Nørreport, Didrich Hansen Schult og kgl. Billedh. Chr. Nerger. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 26. Maj 1699. S. R. 122.
3. — Lund, Svend Olsen, i 9 Aar ∞ Birte Turesdt. U. B. V.: Jens Sevaldsen Galgum og Hustruens Søskendebarn: Ole Aslachsen Ousbye. Udst. Lund i Rommedals Sogn 20. Mts. 1699. N. R. 82.
12. — Havenberg, Hans Christensen, ∞ Anne And.sdt. U. B. V.: Slotspr. Ped. Lange og Jac. Adolph. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e., 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Fr.borg 6. Juni 1699. S. R. 130.

19. Juni. Eggers, Povl, Etr., ∞ Sophia Amal. Moth. Ægtepagt. Han har Børn af tidl. Ægtesk. Hendes F.: Ghr., Oversekr. Math. Moth. Skiftebrev af 30. Dec. 1698 efter Moren. Indl. 2 U.skr.: Test. og M. Moth. Udst. Kbhvn. 13. Juni 1699. S. R. 134.
19. — Christina, Enke e. Jokum Boye og død før 2. Juni 1699. Sv.e: Joh. Pet.sen Amsterdam og Otto Allewelt. Indl. 1 U.skr.: Test. Udst. Trankebar 16. Maj 1698. S. R. 135.
19. — Montros, Alex., f. i Stubbekøb., ∞ Joh.e Jørg.sdt., f. i Sundby Pr.gd. U. B. V.: Ole Rasm.sen og Hans Rasm.sen. Indl. 2 U.skr. og Segl: Ægtep. 2 U.skr.: V.e. Udst. Stubbekøb. 2. Maj 1699. Smaal. R. 36.
23. — Olsen, Truels, Br.vinsbr., en Tid lang ∞ Anna And.sdt. U. B. V.: Hdsm.e Chr. Jensen Flensborg og Arved Svendsen samt Underfgd. Knud Olsen Fangel. Indl. 4 U.skr. og Segl: Test. og V.e., 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Kbhvn. 27. Maj 1699. S. R. 136.
23. — Brun, Ped. Jensen, ∞ Anna Sør.sdt. U. B. V.: And. Laur.sen Beck og Thomas Schrøder. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e., 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Kbhvn. 5. Juni 1699. S. R. 137.
23. — Hofman, Hans Thomsen, Ltn. v. Ob. Sehesteds nat. Rgmt. t. H., i 19 Aar ∞ Anna And.sdt. Glostrup. U. B. Deres Fosters.: Fr. Fr.sen H. skal være deres Arving. V.: Tolder i Drammen, Henr. Lachman og Otto v. Cappelen af Bragernæs. Udst. Landfald ved Bragernæs 24. Fbr. 1699. N. R. 96.
30. — v. der Brygge, Christina. 1 S.: Andr. v. d. B., 1 Dt.: Anna ∞ Jeremias Chrf.; deres Dt.e: Anna Christina og Elsebe Gertrud. V.: Dr. Reinhold Wagner og kgl. St.støber Fr. Holtzman. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e. Udst. paa Tysk. Kbhvn. 26. Juni 1699. S. R. 146.
30. — Steenhugger, Laur. And.sen, Pr., en rum Tid ∞ Birg. Kirstine Jensdt. Bay. U. B. V.: Pr. Ole Christensen Zeuthen og Provstiskr. i Vorsyssel Niels Jac.sen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Vær Pr.gd. 16. Juni 1699. J. R. 64.
30. — Berentsen, Ped., en rum Tid ∞ Kirsten Nielsdt. U. B. V.: Hans Ped.sen og Niels Bertelsen. Indl. 2 U.skr. og Segl: Ægtep., 2 U.skr.: V.e. Udst. Kolding 3. Juni 1699. J. R. 65.
30. — Berthelsen, Jørg., Raadm., en rum Tid ∞ Maren Christensdt. U. B. V.: Pr. Jac. Laur.sen Kullerup og Borgm. Jac. Jørgensen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Faab. 30. Jan. 1698. F. R. 38.
3. Juli. Selstrup, Mogens Eriksen, Brygger, en Tid lang ∞ Anna Jac.sdt. U. B. V.: Bager Pet. Bendixen og Brygger Tolver Børgesen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 18. Jan. 1698. S. R. 150.

21. Juli Leerskov, Jens Nielsen, Raadm. i Chria og Bragernæs, paa 3dje Aar ∞ Karen Jensdt. U. B. V.: Erik Bølling og Hdsm. Claus Jesp.sen Skov. Udst. Bragernæs 11. Juli 1699. N. R. 106.
28. — Brunov, Joh.s Jac.sen, Pr., ∞ Ingeb. Jac.sdt. Paulin. U. B. Ægtef. ikke før gifte. V.: Pr. Fr. [Sør.sen] Bloch og Sv.: Ped. Thomsen af Dal. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Ferslev Pr.gd. 10. Juli 1699. J. R. 70.
31. — Bendtsen, Bendt, en rum Tid ∞ Kirsten Børgesdt. U. B. V.: Brygger Ped. Thomesen og Hdsm. Chr. Adolf Madsen. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e., 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Kbhvn. 17. Juli 1699. S. R. 157.
4. Aug. Høg, Just Jensen, Akademibogtr., i rum Tid ∞ Karen Jensdt. Saxe. U. B. V.: Kpl. Laur. H. Hylling og Hans Winding. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e., 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Kbhvn. 17. Juli 1699. S. R. 161.
8. — Oustrup, Jens Nielsen, Byfgd., ∞ Maria Joh.sdt. Bannermans. U. B. V.: Morten Wærn og Rasm. Wærn. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Aarhus 3. Aug. 1699. J. R. 72.
-

Familien Mørch fra Sandefjord og Larvik.

Av **Gustav Mørch.**

K n u d A l e x a n d e r s s ø n M ø r c h.

I Sandefjord boede omkring midten av det 17de aarhundrede en mand, der i de ældste skifteprotokoller for Larviks sorenskriveri er kaldt for **K n u d A l l e x s e n**. Hans familienavn maa dog sikkert have været **Mørch**, da hans sønner og deres efterkommere altid bruker dette familienavn.

Han er antagelig den første stamfar her i landet for familien **Mørch** i Sandefjord og Larvik. Hvor og naar han er født vides ikke, men han døde i Sandefjord mars 1673.

Hans hustru hed **J o h a n n e S i m o n s d a t t e r**. Hun var født i 1639 og døde i Sandefjord juli 1716. Antagelig har hun været fra Sandefjord.

Efter min formening tilhører **Knud** en dansk familie **Mørch**. Familienavnet ender nemlig paa **ch**, likesom hans fars navn **Alexander** ikke er noget norsk navn. Flere danske personer **Mørch** kom paa den tid til landet især som præster og jurister. Saaledes var i 1649 en antagelig dansk mand **Hans Jørgensen Mørch** sorenskriver i Vernøe Kloster lehn ved Moss, og da **Knud A. Mørchs** næst ældste søn hed **Jørgen**, ligger det nær at anta, at **Knud** og sorenskriveren har været i familie med hinanden. Det er muligt, at sorenskriveren har været bror til **Knuds** far **Alexander**.

Ved sin død var **Knud** forretningsmand i Sandefjord, muligens trælasthanhandler. Han var sikkerlig da en velstaaende mand, idet han havde tilgode ca. 1200 riksdaler av folk i Sandeherred og Sandefjord og eiede pantobligationer til et beløp av ca. 1000 riksdaler i eiendommer i distrikterne deromkring. — Av en eller anden grund blev registrering av hans efterladenskaper og arveskifte efter ham først avholdt ca. 20 aar efter hans død, hvorunder største delen av hans formue blev reduceret i stor grad dels ved forældelse, dels paa grund av et slet holdt regnskab. Hans sønner **Alexander** og **Anders** indsendte derfor under 9de september 1692 en skrivelse til overøvrigheden i Larvik, hvori de fraskrev sig al arv efter sin far og negtede at tilsvare hans eventuelle gjæld, hvis nogen vilde gjøre paastand derpaa av boet. Resultatet derav blev, at arveskifte efter ham blev avholdt i Sandefjord den 13de februar 1693. Det er indtat i skifteprotokol Nr. 4, pag. 6 o. v. for Larviks sorenskriveri. Boets netto

formue blev ansat blot til 128 riksdaler. Et hus i Sandefjord blev værdsat til 88 riksdaler, en sølvkande til 53 og løsøret til 32 riksdaler. Gjælden var 45 riksdaler.

Ved sin død efterlod Knud sig 7 barn, nemlig 3 sønner: Alexander f. 1665, Jørgen f. 1667, Anders f. 1673 og 4 døttre, alle ugifte: Aleth f. 1662, Sibylle f. 1664, Catharine Marie f. 1669 og Johanne f. 1671. Ved skiftet i 1693 var alle disse tilstede med undtagelse av Jørgen, idet han i 1685 var gaaet tilsjøs med et skib til Ostindien og ikke senere havde ladet høre fra sig. Han er ikke kommet tilbake til Norge. Om Sibylles og Catharine Maries senere liv har man ingen oplysninger, derimot er de øvrige barns fuldt bekjendt.

A. Aleth Knudsdatter Mørch og hendes familie-gren. Hun blev født $27/10$ 1662 og døde i Sandefjord $2/4$ 1742. Gift efter 1693 med fænrisk i Smaalehnske nat. infanteriregiment Peder Erikssøn Bjørn, der fra 1693 til 1700 tjenstgjorde i Sandefjord og fra $21/4$ 1700 til $21/10$ 1707 som løytnant i 2det reservekompani av det nat. Akerhusiske infanteriregiment. Senere kan hans navn ikke findes i de navneruller over norsk-danske officerer, som fra 1680 til 1814 tjenstgjorde i Norge, og som beror i riksarkivet. Hans fødsels- og dødsaar kjendes ikke, men han døde før sin hustru. Ved hendes dødsannonse i Sandeherreds kirkebok 2 er anført, at hun var enke efter kapteinløytnant Peder Bjørn. Antagelig har han i 1707 faaet avsked fra den militære tjeneste og samtidig faaet titel av kapteinløytnant. Dette var dengang meget almindelig for ældre løytnanters vedkommende. De har havt barn, men om dem kjendes intet sikkert, da Sandeherreds 1ste kirkebok først begynder i mars 1709, og det ikke er lykkedes at faa utredet, hvor de boede, da løytnant Bjørn tjenstgjorde i det Akerhusiske regiment.

Nogenlunde sikkert har de havt 2 døttre Johanne Catharine og Anne Margarethe. Førstnævnte var fadder i Sandefjord i 1727; hun er senere ukjendt. Anne Margarethe var født 1702 og døde ca. 1743 i Stokke og blev begravet i Sandefjord. Hun blev ca. 1722 i Sandefjord gift med Ole Simonssøn Caludan, en bror av sognepræsten i Sandeherred. De havde 9 barn, hvorav levede 4 ved hendes død. De boede da i Larvik.

B. Alexander Knudssøn Mørch og hans familie-gren. Alexander K. Mørch blev født i Sandefjord i september 1665 og døde sammesteds $16/3$ 1712. Han var først skibsfører fra

Sandefjord, senere skibsreder og forretningsmand sammesteds. Fra først av førte han skib for borgermester Claus Bertelssøn i Larvik, en bekjendt mand, der døde 1717 som borgermester i Christianssand S.

Dødsskifte efter Alexander Mørch blev først avsluttet i 1721. Boets formue var ca. 2800 riksdaler, gjælden omtrent det samme. Han var gift 2 ganger. 1ste gang ca. 1692 i Hedrum eller Larvik med Inger Boesdatter Bertelsen f. ca. 1670, d. $\frac{2}{11}$ 1695. Hun var datter av skibsreder m. m. i Hedrum Boe Bertelssøn og hustru Dorothea Gjestdatter sal. Hans Andersson d. 1718. 2den gang gift ca. 1706 i Larvik med Anne Sophie Bøckmann f. i Larvik, d. i Kjøbenhavn 1745. Hun var datter av birkedommer og overinspektør i Larvik Johan Bøckmann og 3die hustru Dorothea Gottlender og giftede sig $\frac{23}{5}$ 1716 paany i Sandefjord med Ole Rasmussen Alsing f. i Holmestrand ukjendt, d. i Kjøbenhavn efter hustruen i 1745. Han var søn av kjøbmand i Holmestrand Rasmus Jensen og hustru Maren Nielsdatter Brandt. I 1ste ægteskab havde Alexander Mørch 2 sønner, i 2det 1 søn og 2 døttre.

Barn i 1ste ægteskab.

- B. 1. Knud Alexanderssøn Mørch, der blev født i Sandefjord i 1694. Han reiste i ung alder for sin uddannelses skyld over til Holland, og derfra er han ikke kommet tilbake. Hans liv i Holland er ukjendt.
2. Claus Alexanderssøn Mørch blev født i Sandefjord oktober 1695. Han var i 1713 flere ganger fadder i Sandefjord, men derefter ophører alle etterretninger om ham. Formentlig er ogsaa han reist over til Holland og forblit der.

Barn i 2det ægteskab.

3. Johannes Alexanderssøn Mørch. Han blev født i Sandefjord $\frac{30}{8}$ 1707 og døde sammesteds $\frac{6}{3}$ 1761. Han var først skibsfører, senere skibsreder og stor trælasthandler m. m. i Sandefjord. — I Bugaardgaten i Sandefjord byggede han et 2 etages hus og en række av forretningsgaarde, der ved taxationsforretning av 1767 blev værdsat til 2500 riksdaler. Vaaningshuset gjenstaar fremdeles og er nu »Folkets Hus«. I 1860 var det badehotel.

Arveskiftet efter ham udviste en formue av 10 765 riksdaler og en gjæld stor 10 590 riksdaler. Der blev saaledes lidet at uddele til hans mange arvinger. — Han var en ivrig pietist og havde egen stol i Sandeherreds kirke.

Han blev $\frac{15}{11}$ 1735 i Sandefjord gift med Johanne Olsdatter Sivertsen f. $\frac{28}{12}$ 1713, d. i barseleng

$18/_{11}$ 1757 og datter av vejer og maaler Ole Sivertsen og hustru Anne Christensdatter Tidemand. De havde 10 barn.

Johannes Alexanderssøn Mørchs barn og deres efterkommere:

- a. Alexander Johannessøn Mørch f. 1737, d. 1738.
- b. Anne Johannesdatter Mørch f. i Sandefjord $22/_{3}$ 1738, d. i Larvik $27/_{2}$ 1789. Hun blev gift med forvalter ved Barkeviks jernværk, senere ved Fritsø jernværk Hans Jørgen Heegaard f. i Larvik 1740, d. sammesteds $13/_{12}$ 1786 og søn av foged og amtsforvalter i Larvik Ole Christian Heegaard. Efter arveskiftet efter dem avsluttet $26/_{9}$ 1797, skal de ha havt 6 barn.
 1. Johannes Mørch Heegaard f. i Barkevik ca. 1766. I 1797 var han i Kjøbenhavn. Senere ukjendt.
 2. Dorothea Sophie Heegaard f. ca. 1767, d. i Larvik nov. 1790. Hun blev $4/_{12}$ 1785 i Larvik gift med forvalter Gottlieb Christian Voight, søn av overskogriddet H. Voight og hustru Johanne Andersdatter Mørch. Se Pag. 235. De havde 2 barn, en datter Anne Hansine f. januar 1787 og en søn Jørgen Christian f. $17/_{4}$ 1788. Gottlieb Voight boede i 1797 i Kjøbenhavn.
 3. Anne Cecilie Heegaard f. dec. 1769, d. paa »Brække« i Tjølling $28/_{2}$ 1826. Hun blev $18/_{2}$ 1802 gift med Iver Magnussøn Hesselberg f. i Larvik $4/_{11}$ 1762, d. paa »Brække« $26/_{1}$ 1838. — Han var sektionschef ved kystforsvaret 1807—1814, eidsvoldsmand 1814 og senere skibsreder og proprietær i Tjølling. De havde 2 sønner.
 - a. Magnus Hesselberg f. august 1804, d. i Tjølling $22/_{11}$ 1874. Han var skibsreder, proprietær og sagfører i Larvik. — Gift $25/_{9}$ 1836 med Else Catharine Stephansen f. 1805, d. $17/_{4}$ 1880 og datter av sognepræst til Tjølling Nils Sejersløv Stephansen og hustru Kirsten Wright født Bøckmann. — De havde 2 barn: Anne Cecilie Hesselberg f. $24/_{8}$ 1837, d. $26/_{2}$ 1912, der $4/_{11}$ 1861 blev gift med skibsreder, stortingsmand m. m. Magnus Gotthilf Oppen f. $4/_{9}$ 1835, d. $1/_{3}$ 1913, og Iver Hesselberg f. 1840, d. $24/_{9}$ 1907, der var sagfører i Larvik og gift med Petrea Leegaard.

- b. Hans Jørgen Hesselberg f. $20/4$ 1810, d. paa »Gloppe« i Tjølling $16/3$ 1864. Proprietær m. m. — Han blev i 1837 gift med Anne Catharine Stephansen f. 1808, d. $23/12$ 1883 og søster til broderens hustru. Saavidt vides havde de 4 barn: Kirsten Cecilie, Christine Sophie, Nils Sejersløv og Magnus.
4. Christiane Conradine Heegaard f. ca. 1771, d. i Larvik $8/8$ 1841. Hun blev $11/12$ 1793 i Larvik gift med købmand sammesteds Johan Johanssøn Bugge f. i Larvik 1767, d. der $27/12$ 1827 og søn av købmand i Larvik Johan Bugge og hustru Maren født Bøckmann. 13 barn, hvorav nævnes:
- a. Hans Jørgen Bugge f. $15/6$ 1801, d. ukjendt. Skibsreder og proprietær i Vaale, Jarlsberg. Gift med Antonette Marie Krefting f. 1803, d. $24/10$ 1884. Deres Datter Johanne Christiane Bugge f. $31/10$ 1830, d. $8/7$ 1871, blev gift i 1856 med skibsfører i Frederiksstad Frederik Mørch f. $15/2$ 1822, d. $25/1$ 1876.
- b. Maren Nicolea Bugge f. $6/9$ 1803, d. $24/10$ 1882 blev $15/3$ 1829 i Larvik gift med skibsfører Hans Bernhard Elligers f. 1798, d. $18/8$ 1867. 1 søn.
- c. Johanne Christiane Bugge f. $15/12$ 1808, d. i Ramnes $9/5$ 1859 og gift med lensmand i Ramnes Wilhelm Hagemann f. 1804, d. $3/2$ 1869. 5 barn.
- d. Anne Elisabeth Bugge f. $7/12$ 1809, d. ugift i 1909.
5. Ole Christian Heegaard f. nov. 1773, d. juli 1775.
6. Ferdinand Anton Heegaard f. i Larvik sept. 1776, d. i Staværn $18/1$ 1823. Forretningsmand først i Larvik, senere i Staværn. Han blev $7/12$ 1810 i Frederiksværns kirke gift med enkemadame Antonette Boyesen født Lodberg f. 1787, d. efter 1846. De havde 5 barn, hvorav de to døde i spæd alder. De, som voxet op, var:
- a. Hans Jørgen Heegaard f. i Staværn $20/9$ 1811.
- b. Anne Sophie Heegaard, f. i Staværn $2/8$ 1814.

- c. Johan Christian Heegaard, f. i Staværn $12/10$ 1817.
- c. Dorothea Sophie Johannesdatter Mørch. Hun blev født i Sandefjord $6/8$ 1739 og døde i Larvik $23/2$ 1812. Gift $17/12$ 1759 i Sandefjord med enkemand og proprietær i Sandeherred Jens Ludvig Hiorth f. 1715, d. $7/1$ 1761. Ingen barn. Se pag. 229.
- d. Ole Johannessøn Mørch f. $2/5$ 1741, d. $29/5$ s. a.
- e. Johannes Johannessøn Mørch f. og d. 1742.
- f. Johannes Johannessøn Mørch f. $28/8$ 1743, d. i Larvik ugift $8/5$ 1795.
- g. Johanne Tidemand Johannesdatter Mørch f. i Sandefjord $12/3$ 1745, d. sammesteds ugift $19/12$ 1769.
- h. Ole Christian Johannessøn Mørch. Han blev født i Sandefjord $13/6$ 1746 og døde sammesteds $28/2$ 1818. Skibsfører og navigationslærer i Sandefjord. Han blev $12/1$ 1783 i Sandefjord gift med enkemadame Johanne Catharine Kielmann f. i Sandefjord $14/4$ 1748, d. sammesteds $12/11$ 1815 og datter av købmand i Sandefjord Hans Christensen f. $14/4$ 1695, d. $11/4$ 1767 og hustru Kirsten Ulriksdatter Wright f. 1712, d. nov. 1790. Hun var enke efter præst til Nøtterø Rasmus Jenssøn Kielmann. Ingen barn. Se senere pag. 229.
- i. Anne Sophie Johannesdatter Mørch f. i Sandefjord $4/1$ 1749, d. i Larvik $3/10$ 1815. — I 1775 var hun i Brunlaugnæs kirke fadder til en søn av præsten Henne sammen med Hans Grevelige Høihed Christian Daneskjold-Laurviken, admiral i den dansk-norske marine.
- Hun blev $18/12$ 1784 i Larvik gift med marsovnmester i Barkevik Cornelius Berven f. 1752, d. i Larvik $31/5$ 1824. De havde blot en søn Johannes Mørch Berven, der blev født i Brunlaugnæs august 1785 og døde i Larvik som købmand $25/10$ 1851.
- j. Morten »Luther« Johannessøn Mørch. Han blev født i Sandefjord $13/8$ 1752 og døde i Drøbak $12/7$ 1824. Han var først skibsfører fra Sandefjord og Larvik, senere forretningsmand i Larvik, Frederikshald og Drøbak. — Gift 2 gange. 1ste gang $23/2$ 1785 i Larvik med Else Bruun f. i Larvik 1747, d. sammesteds juni 1785, og 2den gang ca. 1787 i England med enkemadame Elisabeth Catharine Parr, f. i England ca.

1757, d. i Drøbak $^{19}/_7$ 1838. I dette ægteskab var der en datter *Dorothea Henriette*, der blev født i Frederikshald $^7/_7$ 1790. Hun døde dec. 1793 og blev begravet i Larvik. I Drøbak havde de en pleiedatter *Juliane Sophie Zwiigmejer* f. $^{17}/_{12}$ 1802. — *Elisabeth C. Parr* tilhørte den engelske familie *Parr*, der kom til Drøbak og nedsatte sig der i begyndelsen av det 19de aarhundrede.

4. *Johanne Catharine Alexandersdatter Mørch*. Hun blev født i Sandefjord ca. 1709 (før mars) og døde i Larvik juli 1785. Hun blev ca. 1734 gift i Larvik med enkemand og kjøbmand sammesteds *Iver Hesselberg*, der døde i Larvik ca. 1746. De havde 6 barn, 1 søn og 5 døttre.

Iver og *Johanne Catharine Hesselbergs* barn og deres efterkommere.

- a. *Alexander Hesselberg*. *Alexander Iverssøn Hesselberg* blev født i Larvik $^{20}/_1$ 1735 og døde i Flekkerø $^{22}/_5$ 1785 paa sit førendes skib »*Iris*«. Begravet i Christianssand S. Skibsfører.

Han var gift 2 ganger. 1ste gang ca. 1759 i Larvik med *Sophie Magdalene Heegaard* f. ukjendt, d. i Larvik ca. 1766 og datter av foged og amtsforvalter i Larvik *Ole Christian Heegaard*, og 2den gang $^8/_1$ 1767 paa Kongsberg med *Ulrikke Augusta Nilsdatter Wendelboe* f. paa Kongsberg $^{25}/_{12}$ 1745, d. i Larvik $^7/_12$ 1774.

I 1ste ægteskab var der 1 søn, i 2det 1 søn og 3 døttre.

Barn i 1ste ægteskab.

1. *Iver Alexanderssøn Hesselberg* f. i Larvik ca. 1760 (kirkeboken mangler), d. i Kristiania juni 1792. Forretningsmand der. — Han blev $^{15}/_{12}$ 1784 i Kristiania gift med *Christine Gidske Røer* f. ukjendt, d. ukjendt. Hun giftede sig i februar 1794 i Kristiania paany med mægler *B. Kloed*. De havde blot 1 datter:

- a. *Sophie Catharine Hesselberg* døbt i Kristiania $^{16}/_9$ 1785, d. paa Moss $^4/_12$ 1846. — Gift $^{16}/_9$ 1809 paa Moss med skibsfører, senere konsul og lodsoldermand *Christian Frederik Scheel* f. $^6/_9$ 1780, d. paa Moss $^9/_9$ 1841. De havde 4 døttre: ¹⁾ *Henriette Elisa-*

beth f. $\frac{9}{1}$ 1810, d. $\frac{21}{4}$ 1890 og gift $\frac{23}{9}$ 1837 paa Moss med cand. jur., senere sorenskriver i Ide og Marker Christian August Krebs f. 1808, d. $\frac{21}{2}$ 1892, ²⁾ Christine Louise f. 1811, d. 1886 og gift med sognepræst Andreas Schafft Egeberg f. 1807, d. 1877, ³⁾ Hanna Wilhelmine f. $\frac{3}{12}$ 1813, d. $\frac{29}{12}$ 1874 og gift $\frac{22}{11}$ 1837 med kavalleriløitnant, senere grosserer Peter Cappelen Egeberg f. $\frac{20}{10}$ 1810, d. $\frac{8}{7}$ 1874, ⁴⁾ Anette Sophie Augusta f. 1816, d. 1848 og gift med cand. med. og senere overlæge i Trondhjem Christian Frederik Knudtzon f. 1807, d. 1859.

Barn i 2 det ægteskab.

2. Sophie Magdalene Alexandersdatter Hesselberg f. i Larvik $\frac{4}{1}$ 1768, d. der $\frac{8}{3}$ 1847. — Hun blev $\frac{29}{12}$ 1787 i Larvik gift med skibsfører, senere skibsreder og købmand i Larvik Nils Magnus Johanssøn Bugge f. i Larvik $\frac{28}{9}$ 1762, d. sammesteds $\frac{6}{4}$ 1818. 5 barn:
 - a. Johan Nilssøn Bugge f. i Larvik $\frac{11}{10}$ 1788, d. der $\frac{6}{10}$ 1870. Trælasthandler m. m. Han blev $\frac{26}{12}$ 1818 i Holmestrand gift med Berte Sophie Backer f. $\frac{21}{2}$ 1795, d. $\frac{16}{4}$ 1865. De havde 12 barn, hvorav byfoged i Frederiksstad Nils Magnus Bugge f. $\frac{28}{10}$ 1819, d. i Fr.stad $\frac{9}{6}$ 1897 og gift $\frac{7}{9}$ 1853 med Frederikke Juliane Marie Blom f. $\frac{18}{9}$ 1828, d. $\frac{18}{3}$ 1915 i Larvik.
 - b. Alexander Nilssøn Bugge f. $\frac{17}{4}$ 1790, d. i Larvik $\frac{7}{11}$ 1852 eller 1854. Officer, senere købmand. Han blev $\frac{2}{7}$ 1822 i Larvik gift med Maren Caroline Sartz f. $\frac{27}{2}$ 1798, d. $\frac{8}{10}$ 1834. De havde 3 barn, hvoriblandt videnskabsmanden professor Elseus Sophus Bugge f. $\frac{5}{1}$ 1833, d. $\frac{8}{7}$ 1907.
 - c. Ulrikke Augusta Nilsdatter Bugge f. $\frac{17}{7}$ 1792, d. i Larvik $\frac{5}{9}$ 1851. Hun blev $\frac{26}{12}$ 1815 i Larvik gift med købmand i Larvik Andreas Laurentius Backer f. $\frac{10}{7}$ 1791, d. $\frac{16}{3}$ 1855. — De havde 9 barn, hvoriblandt købmand (pelsvarehandler) i Kristiania Paul

- Backer og cand. med., senere distriktslæge i Skien Andreas Katrinus Backer.
- d. Maren Magdalene Nicolea Nilsdatter Bugge f. $\frac{26}{8}$ 1796, d. $\frac{15}{12}$ 1798.
- e. En søn f. og d. $\frac{27}{11}$ 1798.
3. Anne Nicolaia Alexandersdatter Hesselberg f. i Larvik $\frac{4}{7}$ 1770, d. i Nittedal $\frac{20}{2}$ 1809. — Hun blev $\frac{9}{10}$ 1798 gift med Jonas Henrik Stenersen f. 1763, d. 1831 som prost og sognepræst til Jevnaker. De havde 4 barn, hvoriblandt Sven Stenersen f. $\frac{17}{5}$ 1807, d. $\frac{15}{5}$ 1889, der blev sognepræst paa flere steder og prost i øvre Romerike, og Andreas Nicolai Hesselberg f. $\frac{20}{2}$ 1809, d. i Kristiania i 1850 som præst til Vor Frelzers kirke sammesteds. Sidstnævnte havde 2 sønner, Laurentius Borchsenius Stenersen f. $\frac{27}{2}$ 1843, d. $\frac{6}{3}$ 1921 som professor ved Kristiania universitet, og Jonas Henrik Stenersen f. $\frac{5}{12}$ 1840, d. $\frac{13}{11}$ 1905 som assessor i Kristiania byret.
4. Johan Christian Alexanderssøn Hesselberg f. $\frac{22}{11}$ 1771, d. $\frac{11}{5}$ 1772.
5. Johanne Catharine Alexandersdatter Hesselberg f. $\frac{14}{9}$ 1774, d. ugift $\frac{22}{4}$ 1798.
- b. Anne Catharine Iversdatter Hesselberg f. i Larvik ca. 1737, d. der ugift $\frac{9}{8}$ 1823.
- c. Magdalene Iversdatter Hesselberg f. i Larvik ca. 1741, d. der ugift $\frac{26}{11}$ 1804.
- d. Anne Sophie Iversdatter Hesselberg, f. i Larvik 1742, d. der i 1765. Hun blev gift med enke-mand og toldbetjent i Larvik Carl Frederik Gether f. 1724, d. $\frac{4}{5}$ 1789. De havde en søn Henning Peter Gether f. ca. 1764, d. før 1823.
- e. Dorothea Sophie Iversdatter Hesselberg f. Larvik ca. 1744, d. ukjendt efter 1801. Hun blev gift med en forvalter Jens Brochmann, der døde før 1785.
- f. Iverine Johanne Iversdatter Hesselberg f. i Larvik juli 1746, d. ugift sammesteds $\frac{24}{1}$ 1813.

Hesselberg havde før været gift med Anne Catharine Frederiksdatter Brandt, der ved sin død i 1729 efterlod sig 3 sønner: Peder f. 1724, Frederik f. 1727 og Magnus f. 1729

og 2 døttre: Anne f. 1723 og Abel Catharine f. 1726. Dødsboet efter Iver Hesselberg gav et netto udbytte stor 872 riksdaler.

5. Dorothea Sophie Alexandersdatter Mørch, Hun blev født i Sandefjord november 1711 og døde i Kjøbenhavn juni 1738. Hun blev $^{10}/_{12}$ 1733 i Sandefjord gift med Christian Langemach Leth f. paa Sjælland $^{30}/_{8}$ 1701, d. i Kjøbenhavn $^{20}/_{8}$ 1764 og søn av dansk præst Jørgen Leth og hustru Judithe Langemach.

Christian Leth var fra $^{20}/_{5}$ 1733 til 1736 sognepræst i Sandehered og senere til Trinitatis kirke i Kjøbenhavn. Likeledes var han titulær professor i theologi. Han skal ha været en lærd mand og en streng pietist.

De havde 4 døttre.

Christian og Dorothea Sophie Leths barn og deres efterkommere:

- a. Judithe Leth blev døbt i Sandefjord $^{2}/_{3}$ 1735. Hun er senere ukjendt og antagelig død i Danmark.
- b. Anne Sophie Leth blev døbt i Sandefjord $^{28}/_{2}$ 1736 og døde i Drammen $^{2}/_{1}$ 1818.

Hun blev ca. 1754 i Danmark gift med præsten Mads Grøn Krejdal f. paa Norderhov, Ringerike $^{9}/_{12}$ 1718, d. paa Kongsberg $^{12}/_{7}$ 1774.

Han blev cand. theol. i 1751, præst i Danmark 1753 og fra $^{22}/_{9}$ 1758 til sin død sognepræst til Lier.

De havde 11 barn:

1. Dorothea Sophie Krejdal f. i Danmark juli 1755, d. i Drammen ugift $^{31}/_{12}$ 1818.
2. Christian Leth Krejdal f. i Danmark ca. $^{1}/_{1}$ 1757, d. i Kola, Finmarken $^{18}/_{1}$ 1791 som foged i Øst-Finmarken.
3. Augustus Krejdal f. i Danmark juli 1758, d. ukjendt. Cand. theol. og forstander for den lutheriske menighet paa de danske øer i Vestindien.
4. Christian Linde Krejdal f. i Lier $^{7}/_{3}$ 1761. Senere ukjendt.
5. Hans Georg Krejdal f. $^{21}/_{7}$ 1762, d. $^{29}/_{11}$ s. a.
6. Hans Georg Krejdal f. i Lier $^{29}/_{8}$ 1763, d. i Kjøbenhavn $^{9}/_{4}$ 1829 som birkedommer.
7. Thøger Mathias Krejdal f. $^{26}/_{12}$ 1764, d. $^{8}/_{5}$ 1765.
8. Peter Krejdal f. i Lier $^{23}/_{6}$ 1766, d. efter 1832. Foged i Senjen. Gift 1807 med Wilhelmine Marie Dahl f. 1788, d. $^{16}/_{10}$ 1858 i Stokke.

9. Anne Mathea Sophie Krejdal f. $18/1$ 1768, d. i Drammen $13/3$ 1786.
 10. Johanne Catharine Krejdal f. $28/1$ 1771, d. ugift $24/1$ 1856.
 11. Thøger Mathias Krejdal f. $31/5$ 1773, d. i Drammen $23/2$ 1781.
- c. Anna Leth f. i Kjøbenhavn i 1737, d. ukjendt. Hun var i Norge i 1762 og da ugift.
- d. Dorothea Leth f. i Kjøbenhavn $12/6$ 1738, d. paa Kongsberg $25/8$ 1819. Hun blev efter 1773 gift med Cornelius Boyesen Norman f. i Seljord 1729, d. paa Kongsberg i 1797. Han blev cand. theol. april 1751, var præst i Danmark fra 1765 til 1770 og senere sognepræst paa Kongsberg. Han var søn av Boye T. Norman f. 1696, d. 1733, der blev cand. theol. 1718 og senere sognepræst i Kvitereid, Seljord og Lærdal.
- De havde vistnok ingen barn.

C. Johanne Knudsdatter Mørch og hendes familiegren (Hellevad). Hun blev født i Sandefjord oktober 1671 og døde sammesteds $21/11$ 1753.

Hun blev (efter 1693) gift i Sandefjord med trælasthandler der Hans Lucassen Hellevad f. i Bohuslen ca. 1667 og død i Sandefjord i april 1725. Han boede i Sandefjord i 1701 De havde 2 barn: 1 datter og 1 søn.

a. Elisabeth Hansdatter Hellevad f. i Sandefjord $19/1$ 1701, d. paa nedre »Gokstad« i Sandeherred $7/3$ 1771. Hun eiede nedre Gokstad ialfald delvis fra 1745 til sin død. — Gift $28/5$ 1718 i Sandefjord med byfoged, senere birkedommer og overinspektør i Larvik Jens Kielmann f. ukjendt i Korsøer, Danmark, d. i Larvik i 1742. — De havde 14 barn, hvoraf de 8 kjendes. De øvrige er vistnok døde i ung alder.

1. Birgithe Jensdatter Kielmann f. i Larvik $15/4$ 1719, d. paa Vang, Hedemarken $19/10$ 1780. Hun blev $18/4$ 1743 i Sandefjord gift med daværende løjtnant Hans Carl Braun f. i Frederiksstad $25/3$ 1718, d. paa Hedemarken som generalmajor $5/10$ 1789. — I Sandefjord havde de 5 barn, 2 sønner og 3 døttre, hvorav de tre døde der i ganske ung alder. Hvormange barn de har havt paa Hedemarken, hvortil de flyttede i 1749, kjendes ikke. Braun eiede »Gokstad« sammen men sin svigermor.

2. Johanne Jensdatter Kielmann f. i Larvik $18/5$ 1720, d. i Sandeherred $22/5$ 1757. — Hun blev $17/12$ 1748 i Sandefjord gift med ungarl og proprietær Jens Ludvig Hiorth, f. 1715, d. $7/1$ 1761. Se før pag. 223.

De havde 5 barn, 2 døttre og 3 sønner. Døttrene døde i spæd alder. Av sønnerne nævnes Nils Frederik Hiorth, der blev født $27/7$ 1752 og døde antagelig paa sjøen som skibsfører i slutningen av 1790 aarene. Han blev $23/11$ 1786 i Sandefjord gift med Susanne Hvidt f. 1764, d. 1849 paa Pukkestad ved Sandefjord. Hun var datter av købmand Wilhelm Hvidt i Sandefjord og hustru Catharine Marie Holch. Som enke efter 1ste ægteskab blev hun i 1803 gift 2den gang med en stor skibsreder og enkemand Frederik Tørgerssøn Hauf fra Tjømmø. Han døde paa Narverød i Slagen 1816. En søn Nils Frederik Hauf.

3. Rasmus Jensen Kielmann f. i Larvik $19/11$ 1723, d. paa Nøtterø $1/3$ 1773 som sognepræst sammesteds. — Han var gift 2 ganger. 1ste gang $19/4$ 1759 med Anne Christine Eeg f. 1733, d. $8/9$ 1767 og datter av foged i Romsdalen og kammerraad Børge Eeg, 2den gang $21/4$ 1768 i Sandefjord med Johanne Catharine Christensen f. $14/4$ 1748, d. $12/11$ 1815. Se før pag. 223. — I 1ste ægteskab var der 5 barn, 1 søn Jens f. 1764, d. 1780 og 4 døttre, hvorav 2, som begge hed Gjertrud, døde som barn. De 2 andre døttre var:
- a. Elisabeth Rasmusdatter Kielmann f. paa Nøtterø $20/12$ 1761, d. i Larvik $15/8$ 1835 og gift $30/11$ 1780 i Sandefjord med toldbetjent sammesteds Eilert Bruun f. i Larvik 1753, d. i Staværn oktober 1808. 7 barn.
 - b. Riborg Margrethe Rasmusdatter Kielmann f. paa Nøtterø $4/10$ 1763, d. i Larvik $28/1$ 1837. Gift $15/12$ 1790 med skibsfører og enkemand Jan Jockum Wright f. 1756, d. i Larvik $24/6$ 1810. Ingen barn.
I 2det ægteskab var der 2 døttre:
 - c. Anne Christine Eeg Kielmann døbt paa Nøtterø $3/2$ 1769, d. efter 1801. Hun blev $2/1$ 1788 i Sandefjord gift med saugbruksforvalter i Larvik Niels Larsen f. 1753, d. i Larvik $2/9$ 1796. — De havde en datter Christine Wright Larsen f. i Larvik $5/7$ 1790, konf. 1806. Senere ukjendt.
 - d. Johanne Christine Kielmann døbt paa

Nøtterø $17/_{11}$ 1771, d. i Lardal ved Larvik $13/_{1}$ 1833. Hun blev $21/_{10}$ 1791 i Sandefjord gift med Lars Wright f. 1757, d. i Lardal $2/_{1}$ 1834. De boede paa Gaaserud i Lardal. 7 barn.

4. Ulrikke Leonore Jensdatter Kielmann f. i Larvik $6/_{2}$ 1729, d. paa nedre »Gokstad« i Sandeherred $9/_{11}$ 1767. — Hun blev $20/_{12}$ 1753 i Sandefjord gift med den bekjendte kunstmaler Jacob Pedersen Lindgaard f. 1719, d. $9/_{3}$ 1789. De havde mange barn, men av dem levede i 1792 blot 2 døttre:
 - a. Anne Pernille Jacobsdatter Lindgaard f. $19/_{10}$ 1754, d. paa Tjømø 1822. Hun var gift 2 ganger, 1ste gang $9/_{2}$ 1775 i Sandefjord med enkemand og skibstører m. m. fra Tjømø Anders Olsen Eiene (Eidane) f. 1731, d. $3/_{7}$ 1797, 2den gang $5/_{12}$ 1799 i Nøtterø kirke med gaardbruker og skibsreder paa Tjømø Ole Hansen Eiene f. 1770, d. 1817. Ingen barn.
 - b. Ulrikke Leonore Jacobsdatter Lindgaard f. i Sandeherred $18/_{10}$ 1762, d. paa Tjømø 1837. — Hun blev $4/_{1}$ 1790 paa Nøtterø gift med skibsreder m. m. fra Tjømø Søren Hansen Eiene f. 1761, d. 1841 og en bror av førnævnte Ole Hansen Eiene. De havde 6 barn, hvorav de 3 døde i spæd alder. De andre var:
 1. Anne Sørensdatter Eiene f. 1792, d. 1870. Ugift.
 2. Anne Elisabeth Sørensdatter Eiene f. $6/_{8}$ 1794, d. 1861. Gift i 1833 med Anders Olsson Ormelet (Eiene) f. 1796. De havde en datter Sophie f. $13/_{9}$ 1833, der blev gift $27/_{3}$ 1852 med en styrmand fra Ormelet Ole Bochelie Paulsson f. 1832.
 3. Anne Catharine Sørensdatter Eiene f. $4/_{2}$ 1798, d. 1864. Gift i 1847 med en skibsfører Iver Endressøn fra Tjømø. Ingen barn.
5. Frederikke Christine Jensdatter Kielmann f. 1730, d. paa Oslo hospital ugift $8/_{2}$ 1802.
6. Jens Jenssøn Kielmann f. ukjendt, d. ugift 1773.
7. Wilhelm Jenssøn Kielmann f. ukjendt, d. før 1792.
Han var gift med Christine Larsdatter.

8. Susanne Catharine Jensdatter Kielmann f. i Larvik 1741, d. ugift i Sandefjord $\frac{8}{6}$ 1773.
-

b. Knud Hansen Hellevad.

Knud Hansen Hellevad blev født i Sandefjord $\frac{20}{8}$ 1702 og døde der $\frac{10}{1}$ 1751. Han var stor trælasthandler som sin far.

Han var gift 2 ganger. 1ste gang i Larvik med Karen Bøckmann f. i Larvik 1706, d. i Sandefjord mai 1733 og datter av Abraham Bøckmann og hustru Elisabeth Christensdatter Mikkelsen, 2den gang i Larvik med Margarethe Ulriksdatter Wright, datter av skibsfører Ulrik Wright og hustru Anne Scheen. I 1ste ægteskab 1 søn, i 2det 10 barn, hvorav de tre døde unge.

Barn i 1ste ægteskab.

1. Hans Knudsen Hellevad døbt i Sandefjord $\frac{11}{11}$ 1727, d. der $\frac{20}{1}$ 1751. Ugift.

Barn i 2det ægteskab.

2. Elisabeth Catharine Knudsdatter Hellevad, døbt $\frac{2}{1}$ 1737, d. ugift i Larvik $\frac{17}{10}$ 1810.
3. Abraham Knudssøn Hellevad f. $\frac{29}{10}$ 1740, konfirmeret 1758. Senere ukjendt.
4. Johannes Knudssøn Hellevad f. $\frac{15}{3}$ 1742, d. før 1762.
5. Anne Knudsdatter Hellevad f. $\frac{27}{7}$ 1743, d. $\frac{25}{3}$ 1815 paa »Lunden« i Sandeherred. — Hun blev $\frac{14}{2}$ 1791 gift i Sandefjord med fisker og skibsreder samt enkemand Johannes Nielsson Grønn f. 1742, d. 1816 og søn av Niels Andersson Grønn og hustru Margarethe Hansdatter Blom. — Ingen barn.
6. Karen Knudsdatter Hellevad f. $\frac{16}{9}$ 1744, d. som handlende i Larvik $\frac{11}{12}$ 1794. Ugift.
7. Kirsten Margarethe Knudsdatter Hellevad f. $\frac{23}{6}$ 1746, konf. 1762. Senere ukjendt.
8. Knud Knudssøn Hellevad f. $\frac{18}{8}$ 1751, konf. 1768. Han var i 1769 forhyret med et skib fra Skien, men senere savnes oplysninger om ham.

Abraham, Kirsten Margarethe og Knud Knudssøn Hellevad boede ikke i Sandefjord, Sandeherred, Larvik eller Skien ved den store folketælling $\frac{1}{2}$ 1801. Hvor der efter 1769 er blit av dem, har jeg ikke kunnet utfinde.

D. Anders Knudssøn Mørch og hans familiegren:

Anders Knudssøn Mørch blev født i Sandefjord ca. 1673 og døde der $^{11}/_7$ 1749. — Han var skibsfører og forretningsmand i Sandefjord. Han blev antagelig i ø. Aker gift med Anne Christine Rosenvold f. mai 1683, d. i Sandefjord $^{24}/_5$ 1772 og datter av infanterikaptein Lars Larsen Rosenvold, d. i »Morstuen« i ø. Aker 1689 og 2den hustru Annichen Jørgensdatter Melchior (eller Mercker), der døde i ø. Aker i 1722 efter at ha indgaaet et nyt ægteskab med gaardbruger i ø. Aker Anders Pedersen Floer f. 1667, d. paa »Kløften« i ø. Aker i 1747. Arveskifte efter Anders og Anne Christine Mørch blev holdt i Sandefjord $^{23}/_{10}$ 1778 og er indtat i skifteprotokol Nr. 9 for Larvik og Sandefjord. I protokollen er arvingernes navne desværre ikke anført, da boet ikke gav noget udbytte. De har høist sandsynlig havt 8 barn.

1. Lars Andersen Mørch.

Noget positivt bevis for, at han har været deres førstefødte søn, haves ikke. Flere genealoger, der har befattet sig med dette spørgsmaal antar, at han har været deres barn. — Under utarbeidelse av en stamtavle over familien Mørch i Melsomvik og Smaalenene har jeg ogsaa forsøkt at faa rede derpaa og har i den anledning anstillet mange undersøgelser i de i Oslo beroende offentlige arkiver. — Noget aldeles sikkert bevis for, at han har været deres barn, har heller ikke jeg fundet, og jeg tror heller ikke, at det kan skaffes. Dette skyldes, at Sandeherreds 1ste kirkebok først begynder mars 1709, at v. Akers kirkebok 2 mangler, og at Anders Knudssøn Mørchs arvingers navne ikke er nævnt i skiftet efter hans og hustruens død.

Lars Andersen Mørchs liv er kun sikkert kjendt mellem 1734 og 1749. Han blev den 29de sept. 1734 trolovet paa »Hovedtangen« udenfor Akerhus befæstninger med Inger Marie Pedersdatter Bloch og viet til hende i Akershus slotskapel den 3die december s. a. Hans kautionist ved trolovelsen var ifølge v. Akers kirkebok 4 og sammes lysningsbok for tiden 1730—1734 en Nicolai Rasmussen Thoor (eller Thoer) og hendes kautionist en Mads Jensen Bloch. I kirkeboken og lysningsboken er de trolovedes alder ikke opgit, heller ikke er noget tilføiet om, at Lars da var soldat, hvilket blev gjort, naar soldater skulde gifte sig, eftersom de dertil maatte ha speciel tilladelse av sine kompanichefer. Han kan derfor ikke ha været nogen bondesøn fra en eller anden av de mange gaarder Mørk her i landet. — Nicolai Thoor var svoger til Anders K. Mørch, idet han var

gift med dennes svigerinde Sophie Margrethe Rosenvold. Mads Jensen Bloch boede og eiede hus paa »Hovedtangen« og var antagelig Inger Maries onkel. Muligens har Inger Marie boet hos ham, eftersom troløvelsen foregik dernede og vielsen i det nærliggende slotskapel.

I ø. Aker optrær Lars i 1736 som vitterlighetsvidne ved salget av en husmandsplads (Akers pantebok 4). Omtrent samtidig blir hans første barn Knud født i »Morstuen« i ø. Aker. Han blev døbt $\frac{12}{8}$ 1736 og i v. Akers kirkebok 7, hvori hans daab er indtat er tilføiet, at forældrene var fra »Stubberudseier«. »Morstuen«, hvori Lars da boede, laa nemlig paa gaarden Stubberuds grund, der var benificeret til Vor Frelzers kirke i Kristiania.— Morstuens husbygninger eiedes i 1689 av kaptein Lars L. Rosenvold. Ved hans død overgik de til hans enke Annichen Jørgensdatter og senere til hendes 2den ægtefælle Anders Floer. I 1736 og vistnok ogsaa de nærmest foregaaende aar eiedes bygningerne i forening av Lars Andersen Mørch og Anders Floer (Akers pantebok 4, pag. 402). Ved executionsforretning av $\frac{26}{7}$ 1737 (Akers auktionsprotokol 1 pag. 135) blev de nødt til at fraflytte sine leiligheter, hvorefter Lars flyttet til »Saugene« ved Akerselven nær Kristiania. Her boede han ganske sikkert til ca. 1749, men senere har man ingen sikre oplysninger om hans bopæl, dødssted og dødsaar. Dødeligheten i Kristiania og omegn var dengang meget stor, saa der er mulighed for, at hans dødsfald ikke er indtat i nogen kirkebok. — Hans hustrus fødselssted, fødselsaar, dødssted og dødsaar kjendes heller ikke. Det er meget sandsynlig, at hun er født før 1714, men dette kan ikke bevises, da vedkommende kirkebok for v. Aker mangler. Hun var $\frac{12}{10}$ 1753 fadder i Kristiania til en skrædder Hans Orcussen Blochs datter og $\frac{26}{1}$ 1759 fadder til sin sønnedatter Inger Marie. Hverken hun eller hendes mand kan findes begravet i Melsomvik.

Hvad der efter min formening stærkt taler for, at Lars Andersen Mørch er Anders Knudsen og Anne Christine Mørchs søn, er, at deres svoger Nicolai Thoor var hans trolover og fadder til hans ældste barn, at dettes øvrige faddere tilhørte militæretaten som morfaren kaptein Rosenvold, at en av pikefadderne var født Rosenvold, og at han i ø. Aker i en tid har boet sammen med sin mors familie og eiet hus med dem. Likeledes taler derfor hans eget og hans barns fornavne, og at navnet Alexander i Sandefjordsfamilien indehaves av flere av hans efterkommere. — Grunden til, at hans daab ikke er indtat i Sandeherreeds 1ste kirkebok like-

som alle hans søskendes maa bero derpaa, at han er født før mars 1709, da boken blev paabegyndt. Man kjender ikke det aar Anders K. Mørch blev gift med Anne Christine Rosen-vold, men da hun var født i 1683, er der intet til hinder for, at ægteskabet foregik flere aar før 1709 og at Lars er født mellem 1705 og 1708.

Navnet Lars Andersen Mørch findes ikke nogetsteds i Sandeherreds kirkebøker, medens flere av hans fættre er opført heri som faddere. Aarsaken dertil er efter min for-
mening, at han i 16 à 18 aars alderen uten at bli konfirmeret, da konfirmation først blev paabudt senere, er blit sendt tilsjøs for at utdannes til sjømand og skibsfører likesom sin far og dennes brødre, og at han herunder har faret med utenlandske skibe paa oversjøiske farvand, f. ex. Ostindien som sin onkel Jørgen og mange andre sjøgutter i den tid og herfra først er kommet tilbake i begyndelsen av 1830 aarene. Træt af sjølivet har han da slaaet sig ned hos sin familie i ø. Aker, giftet sig og blit gaardbruker der. — At han ikke har begit sig til sine forældre i Sandefjord er noksaa begribe-
ligt, da hans far da ikke eiede noget skib og sad i daarlige økonomiske kaar.

Lars og Inger Marie Pedersdatter havde 2 barn:

- a. **Knud Larsson Mørch**. Han blev født i ø. Aker 1736, døbt $\frac{12}{8}$ og døde $\frac{29}{6}$ 1832 paa gaarden søndre Veum i Glemminge ved Frederiksstad hos sin søn Anders Mørch.

Hans faddere var: Løitnant Peter Wilhelm Knoph, gaardbruker Nicolai Rasmussen Thoor, madame Sophie Biernitz (en militærlæges hustru), madame Elisabeth Sophie Knoph født Rosenvold og førstnævntes hustru samt jomfru Christine Wager, datter av en dragonløitnant.

Fra Knud Larsson Mørch nedstammer Melsomviks — og Smaalens — Mørchfamilien, hvorom der foreligger en egen trykt stamtavle, utkommet 1923.

- b. **Anne Christine Larsdatter Mørch** f. paa »Saugene« i østre Aker september 1748, døbt $\frac{29}{9}$ og vistnok død sammesteds ugift i 1782, begravet $\frac{5}{5}$.
2. **Inger Andersdatter Mørch**. Hun blev født i Sandefjord $\frac{19}{12}$ 1709 og døde i Sandehered $\frac{21}{12}$ 1766. Gift $\frac{13}{12}$ 1731 i Sandefjord med gaardbruker **Søren Willumsen Langeby** f. 1696, d. i Sandefjord $\frac{19}{6}$ 1781. Han var søn av Willum Perssøn, d. 1706 og hustru Kari Henriksdatter f. 1662, d. 1741 og eiede indtil 1772 gaarden

Langeby paa halvøen mellem Sandefjorden og Mefjorden ved Sandefjord. De havde 6 barn:

- a. Henriette Marie Willumsen f. og d. 1734.
- b. Karen Christine Willumsen f. juli 1736, d. ukjendt. Hun blev $\frac{8}{11}$ 1764 gift med gaardbruker Lars Larsson Ormestad. De boede i 1768 i Tallakshavn, hvor deres eneste barn Inger Henrica blev født $\frac{1}{3}$ 1768 og konfirmeret 1783. Senere ukjendt.
- c. Willum Willumsen f. 1740, d. 1741.
- d. Willum Willumsen f. $\frac{9}{1}$ 1742, d. ukjendt.
- e. Anders Knudsen Willumsen f. $\frac{13}{8}$ 1745. Han var fadder i 1768, senere ukjendt.
- f. Per Willumsen f. $\frac{6}{1}$ 1748, senere ukjendt.

De 3 sidstnævnte brødre reiste over til utlandet (vistnok Holland) og kom ikke tilbage. Deres fædrearv var ikke hævet i 1850.

3. Annichen Andersdatter Mørch blev døbt i Sandeherreds kirke $\frac{26}{1}$ 1713. Hun var fadder i Sandefjord i 1732, men senere har man ingen oplysninger om hende. Jeg antar, at hun er død ugift i slutningen av 1730 aarene.
4. Johanne Andersdatter Mørch blev døbt i Sandeherred $\frac{4}{9}$ 1714 og døde i Larvik $\frac{1}{6}$ 1804. Hun blev gift med en overskogridder H. Voight. De havde en søn Gottlieb Christian Voight, der $\frac{4}{12}$ 1785 i Larvik blev gift med Dorothea Sophie Heegaard. Se pag. 221.
5. Nicolea Aleth Andersdatter Mørch døbt i Sandeherred $\frac{9}{9}$ 1716, d. ugift i Larvik $\frac{2}{3}$ 1800.
6. Alexander Andersson Mørch. Han blev født i Sandefjord 1718, døbt $\frac{5}{1}$ 1719 og døde $\frac{8}{5}$ 1789. Handelsmand og skibsfører i Sandefjord. — Han blev $\frac{30}{12}$ 1746 i Sandefjord gift med Christine Marie Nerup f. 1723, d. $\frac{11}{9}$ 1787.

De havde 10 barn, hvorav de 5 døde i spæd alder. De andre var:

- a. Niels Alexandersson Mørch f. $\frac{27}{11}$ 1750, d. $\frac{5}{5}$ 1773. Ugift.
- b. Anders Alexandersson Mørch f. $\frac{9}{5}$ 1752, d. før 1792. Ingen arvinger.
- c. Johanne Catharine Alexandersdatter Mørch f. $\frac{3}{5}$ 1753, d. ukjendt. Hun blev $\frac{7}{12}$ 1779 i Sandefjord gift med skoleholder i Larvik Ole Amundsson Berg, der druknede i Farrisvandet ved Larvik i 1784. De havde 2 barn: Maren Sophie f. i Larvik

1780 og A m u n d f. i Larvik 1785. Efter mandens død flyttede enken med sine barn til Kristiania, men senere savnes oplysninger om deres liv og vandel.

d. Anne Joachime Alexandersdatter Mørch blev født i Sandefjord $21/_{11}$ 1755 og døde i Kristiania juni 1800. — Hun blev $13/_{11}$ 1785 i Kristiania gift med enke-mand og parykmaker sammesteds K j e l l J e s p e r s s ø n S c h ø n e m a n n f. 1741, d. i Kristiania juli 1798. 3 barn:

1. Jonatan Frederik Schönemann f. i Kristiania $27/_{9}$ 1791, d. ukjendt. Fører i det ridende artilleri i Kristiania og gift med Berte Marie Adolphsdatter. Mange barn.

2. Ferdinand Schönemann f. $27/_{4}$ 1793. Senere ukjendt. Vistnok død i ung alder.

3. Elisabeth Schönemann f. $7/_{8}$ 1794, d. ukjendt. — Hun blev $7/_{5}$ 1829 i Kristiania gift med gaardbruger i Aker Carl Christian Gundersen Mørk f. i Aker 1808. De flyttet i 1829 fra Aker til »Bakker« i Froens sogn ved Drøbak. Senere ukjendt.

e. Anne Christine Alexandersdatter Mørch f. i Sandefjord $6/_{10}$ 1760. Hun levede i 1792 ugift i Larvik. Senere ukjendt.

7. Walborg Andersdatter Mørch blev født i Sandefjord februar 1722, døbt $10/_{2}$. Hun er antagelig død i ung alder, da hun ikke er konfirmeret i Sandefjord. Hendes død er dog ikke indført i Sandeherreds kirkebok.

8. Knud Anderssøn Mørch. Han blev født i Sandefjord 1724, døbt $27/_{3}$ og døde i Larvik $18/_{5}$ 1776. Han var først fuldmægtig ved Barkeviks jernværk i Brunlaug, senere forvalter ved dette og Fritsø værker i Larvik. — Registrering av hans dødsbo og skifte efter ham blev holdt i Larvik $18/_{5}$ 1776, og senere. De er indtat i skifteprotokol 9 for Larvik og Sandefjord pag. 277 og senere. Dødsboets formue var 2150 riksdaler, gjælden 14 220 riksdaler.

Han blev ca. 1755 i Larvik gift med Ulrikke Eleonore Fabricius f. 1735, d. i Larvik $19/_{12}$ 1803 og datter av byfoged og senere birkedommer og overinspektør i Larvik Lars Sørenssøn Fabricius og hustru Birgithe Marie Christensdatter Humble.

De havde 4 barn, nemlig sønnerne Anders, Lars og Christian Conrad samt datteren Sophie Magdalene. De tre sønner døde i spæd alder.

Sophie Magdalene blev født i Barkevik i 1762 og døde i Hedrum $13/11$ 1844 hos sin søn. — Hun blev $30/7$ 1790 i Drammen gift med prokurator Hans Severin Kierulf. 1751, d. i Drammen $9/10$ 1800. De havde en søn Knud Peter Kierulf i Drammen $10/11$ 1791, d. i Hedrum $6/5$ 1862 som sognepræst. Tidligere havde han fra 1815—1819 været residerende kapellan i Fr.stad, fra 1820—1828 res. kapellan i Gran, fra 1829—1835 sognepræst til Lærdal og senere sognepræst i Hedrum. Han blev i 1817 gift med Catharina Riis Winsnæs, d. 1875 og havde med hende 2 sønner og 2 døttre.

Forskelligt fra Genealogiens og Personalhistoriens Verden.

Endnu et Vers om Skuespiller H. C. Knudsen.

Ved *Chr. Belvend.*

I Personalhistorisk Tidsskrift 7. Række, 5. Bd. har jeg offentliggjort to Digte, der gjorde sig lystige over Skuespiller Knudsen. Jeg har senere fundet nedenstaaende Digt, som, skønt hans Navn ikke nævnes deri, uden Tvivl ogsaa handler om ham, da der baade sigtes til hans Forsøg paa at udvinde Salt af Tang, hans Glæde over Ordener og sceniske Virksomhed.

Manden med Salt i Haand
 Fuld af Salpeteraand
 Føler sig viis;
 Han vimser Byen rundt
 Med sit forbandet Strundt,¹⁾
 Indtil han blir forundt
 En Benefis.

Ridder han være vil
 Men der skal mere til
 End kaage Salt;
 Thi han med Zfitterskik²⁾
 Ved underdanig Snik,
 Hvorved han Korset fik,
 Faaer dog ej Alt.

Dog lad ham brønde Tang,
 Lad ham ved Brøl og Sang
 Være Bajads;
 Scenen ham skaane saa;
 Der vi i Roe kæn gaae,
 Uden ham der at faae
 Være Bajads.

Gid du da laae i Tang
 Salpeter, Salt og Sang,
 Indtil din Hals.
 Harlekin, Færgemand,
 Bajads og Ordensmand
 Mon du da aldrig kan
 Brække din Hals.

¹⁾ Maaske af at strunte: drive omkring.

²⁾ Hvis her staaer: Zfitterskik, maa det vistnok komme af tysk Zwitter (Mellemtung, tvekønnet) og maa vel betyde: Dobbeltvæsen, Tvetungethed el. lign.

Spørgsmaal og Svar.

I. Spørgsmaal.

Andreas Schlüter.

I det 17de Aarhundrede levede der i Hamburg en Købmand Gerhard Schlüter, der formodentlig er død i Aaret 1693. Foruden 3 Døtre efterlod han en Søn Andreas Schlüter, der opholdt sig i København, da Fæderen døde. Den 28. Okt. 1693 har han i København udstedt en Fuldmagt til sin Moder, Elisabeth Schlüter i Hamburg og hendes Kurator Mathias Mors (constitutio d. 28. Oct. 1693 autoritate notariaei munita civitatis Hafniensis). Der er forgæves anstillet Undersøgelser i de tyske Kirker i København, Berger-skabsprotokollerne, i Hærens Arkiv og Københavns Diplomatarium saavel som i Lengnicks og Christonjes Kirkebogsuddrag.

Enhver Oplysning om Andreas Schlüter modtages med Taknemlighed af

Paul Hennings.

Farver og Overformynder i Nyborg Engelbert Teisens Hustru.

I Pers. Tidsskr. I. række, 6. bind, findes en artikel af Fr. Crone om i Nyborg kirke begravede personer. S. 115 omtales Engelbert Teisen, der begravedes $\frac{1}{6}$ 1773, 80 år gl. Crone siger bl. a. om ham, at han fik sin afsked som overformynder $\frac{11}{1}$ 1746, og at hans hustru, hvis Navn ikke kendes, begravedes $\frac{10}{11}$ 1759.

Da han og hustru har en talrig nulevende efterslægt, har vi ment det af interesse at meddele, hvad vi har fundet til opklaring af hustruens navn og herkomst.

1) Ifølge Kerteminde kirkebog blev Engelbert Teisens hustru indsat i byens kirke $\frac{9}{11}$ 1759; ifølge Nyborg kirkebog blev hun begravet i denne bys kirke den næste dag. Hendes navn og alder findes ikke anført nogen af stederne, og bevilling til ligs flytning er ikke fundet.

2) I Nyborg magistrats erklæring af $\frac{25}{11}$ 1752¹⁾ på Engelbert Teisens søn, Hans Teisens andragende om farveriet efter Henric Paulin Top kaldes denne for Hans Teisens morbror.

3) Af Giessings jubellærere II s. 320 fremgaar, at Henric Paulin Top (farver i Svendborg f. 1701 † 1756) var søn af sognepræst til Karlebo Peder Top og dennes 2' hustru Ingeborg Pauline Madsen. Peder Top blev 3' gang gift 1718 med Maria Magdalene Baahnsen † 1771, datter af rådm. Baahnsen i Haderslev og Anne Maria Klinge; Henric Paulin Top blev ifølge samme kilde gift ca. 1729 med Dorthea Elisabeth Baahnsen († $\frac{24}{1}$ 1768), der ligeledes var en datter af rådm. Baahnsen i Haderslev og altsaa var sin mands stedmoders søster.

4) I formue-, kop-, heste- og karosseskatten for Nyborg for 1744²⁾ staar farver »Engelbret Teisen« ansat til en formueskat af 18 rd. med tilføjende: »Heri er beregnet 200 Rds. Formue for hans Søn i Kierteminde, som er Farver der«.

5) I »Fynske og Smaalandske aabne Breve 1759—66«³⁾ findes følgende:

Bevilling af $\frac{23}{11}$ 1759, »at Engelbert Theisen farver i Kerteminde med hans og hans ved Døden afgangne Hustru Mette Hedevig Baansen deris fælleds sammenavlede umyndige Døtre maa sidde i uskift Boe siden de myndige Sønner dermed ere tilfreds«.

¹⁾ Breve til amtmanden, landsarkivet i Odense.

²⁾ Nyborg købstads regnskaber 1730—45, Rigsarkivet.

³⁾ Rigsarkivet.

Vi mener med sikkerhed på grundlag af de ovenanførte kilder at kunne fastslå, at rådmænd Baahnsen, Haderslev, foruden de hos Giessing nævnte 2 døtre Maria Magdalene (gift med Peder Top) og Dorthea Elisabeth (gift med Henric Paulin Top) har haft en tredje datter Mette Hedevig, gift med Engelbert Teisen.

Det ser herefter ud, som om Engelbert Teisen efter at have opgivet sin stilling som overformynder i Nyborg i 1746 og formodentlig omtrent samtidigt overdraget farveriet i Nyborg til sin svoger (eller rettere »medsvoger« Henric Paulin Top, er flyttet til sin søn i Kerteminde, hvor hustruen dør i november 1759, og hvorfra enkemanden i samme maaned søger om tilladelse til hensiddent i uskiftet bo. Hustruens lig føres til Nyborg for at begraves i kirken her, hvor også Engelbert Teisen til sin tid bliver begravet.

At Hans Teisen i sit andragende i 1752 kalder H. P. Top for sin morbror, uagtet han er hans mors søstermand, er der intet mærkeligt i, da det ved et andragende i de tider om et privilegium gjaldt om at give sig udseende af at være så nær beslægtet med privilegiets indehaver som vel muligt, og da slægtskabsbetegnelserne dengang i det hele taget ikke altid var helt nøjagtige.

Idet vi forudsætter, at vor foranførte teori om Engelbert Teisens hustru er rigtig, vil det interessere os meget, om nogen af tidsskriftets læsere kunde meddele nærmere oplysninger om hendes forældre, rådmænd Baahnsen i Haderslev og hustru Anne Maria Klinge, om hvem vi endnu ikke har kunnet finde andet end de af Giessing anførte sted meddelte oplysninger.

Randers og Aalborg i Juli 1926.

Lassen Landorph,
Overretssagfører.

Bent Jørgensen,
Bankkasserer,

Pio.

For 5—6 Aar siden samlede jeg paa Bidrag til den fransk-danske Slægt Pios (Pions) Historie og havde tilvejebragt et ikke ubetydeligt Materiale, bl. a. vedrørende den første hertil Landet indkomne Mand af dette Navn samt Billede af hans Søn, Balletmester Jean Pione Pio, † 1867. Dette Materiale er bortkommet for mig — antagelig udlaant for at suppleres, og skulde nogen af dette Tidsskrifts Læsere kunne give Oplysning om det, modtages den med Tak.

C. Klitgaard,
Postmester.
Brønderslev.

II. Svar.

Spørgsmaal 2. VIII R. 5 B. S. 164.

Henricus Christianus [Blichfeld Nicolai] Virring, der 1722^{17/7} blev imm. fra Aarhus, Bacc. 1724^{12/6}, blev 1734 personel Kapl. til N o r d e r h o v hos Provst (?) Hans Hansen Rosing; residerende Kapl. 1743—49, da han blev Sgp. J e v n a g e r; han døde vistnok 1768. Født i Aarhus 22⁵/5 1705, Søn af Raadmand Niels Larsen og Margrete Blichfeld. Han var g. m. en Datter af H. H. Rosing, im. 1704^{18/9} fra Sorø, Sgp. Norderhov 1727—42, og vist dennes 1ste Hustru Else Sophie Paus. Rosing var Præstesøn fra Faaberg, S ø n n e s ø n af Biskøpen (ikke Søn!).

H. H. Schou.

Familien Walter paa Ringerike.

Af **E. A. Thomle.**

(Fortsættelse).

- c. 2. **Helene Walter**, født paa Dramdal 1722 (døbt 6. Febr. s. A.), † paa Klokkergaarden Engen i Svenne Anneks til Flesberg 1788 (begr. 22. Aug. s. A.), 66½ A. gl. Hun skal have været særdeles dygtig til alt kvindeligt Haandarbeide, saa der stod stort Ry af hende.

Gift i Eker c. 1744 med Klokker i Flesberg **J o n a s A n d r e a s R i s t i n g**, født i Rudkjøbing paa Langeland 1722 (døbt der 5. Sept. Tri. [c: 5. Juli] s. A.), † paa Engen i Svenne 1792 (begr. 2. Aug. s. A.), 70 A. gl., Søn af Peder Hansen Risting og Anna Maria Jonasdatter.¹⁾ Han skal have været Student, men kan ellers ikke findes i Kjøbenhavns Universitets Matricul, og skal have været bestemt til Prest, men opgav Studierne, da han skal have været Krøbling. I 1750 blev han Klokker til Flesberg. Han opdyrkede Klokkergaarden og forbedrede Husene der, var en arbeidsom Mand og kjøbte ved Skjøde af 23. Juni 1761, thgl. 29. Juni s. A., Gaarden Svartmoen eller Mojaren i Svenne Anneks, af Skyld 2 Kalvskind, af Halvor Kittelsen for 400 Rdl. Denne drev han sammen med Engen. Han synes først at have boet paa Mojaren, men da denne brændte i 1784 flyttede han til Engen, hvor han døde. Under 14. April 1781 oprettede han og hans Kone et reciproct Testamente, kgl. konfirmeret 15. Juni 1787, ved hvilket den Længstlevende blev indsat til Universalarving i Boet mod at betale 10 Rdl. til Førstafdødes Arvinger, om Længstlevende skulde gifte sig paany. Men ved Længstlevendes Død skulde Boet deles mellem begge

¹⁾ Peder Hansen Risting eller Ristinge (Navnet paa en Landsby i Humble Sogn paa Langeland), blev begravet i Rudkjøbing 21. Novbr. 1739, 50 A. gl. og gift der 9. Febr. 1714. Konen døde som Enke i Rudkjøbing 13. Juni 1770. Klokkerens Broder var maaske den Johan Risting, hvis Enke Anna Cathrina sal. Johan Ristings blev begravet paa Kongsberg 12. Decbr. 1795, 80 A. gl. og som døde i Huset hos Jens Möller Kahn, der var gift med Klokkerens Broderdatter.

Arvinger efter Loven. Efter Konens Død oprettede Risting 7. Sept. 1790, kgl. confirmeret 8. Januar 1791 et nyt Testamente, hvorved han bestemte, at Mojaren efter hans Død skulde sælges og at 400 Rdl. skulde blive staaende i Gaarden mod 3 % og Renterne anvendes til 39 navngivne fattige Bygdebørns Bedste. Testamentet fik senere forskellige Tillæg, og ved dets Indsendelse til Cancelliet udtalte Amtmanden, at Ristings Fortjenester med Ungdommens Opdragelse og denne hans sidste Villie til hans Ære og andres Opmuntring maatte blive bekendtgjort ved en kort Lovtale fra Prædikestolen ikke alene i Flesbergs Sognekirke, men ogsaa i de øvrige af Kongsbergs Provsties Kirker og i Kongsberg By, hvor en stor Del af den Ungdom, han havde oplært, nu opholdt sig. Og Cancelliet anmodede ogsaa under 29. Januar 1791 Biskopen i Akershus Stift om at foranstalte det af Amtmanden saaledes foreslaaede iværksat. Ifølge Testamentet skulde hver Pige, som var opkaldt efter ham, faa 10 Rdl. og hver Gut ligeledes 20 Rdl., naar de »komme sagesløse for uskikkeligt Liv og Levnet i den hellige Egtestand«. Desuden bestemte han, at hans Søster børn skulde gaa i lige Arv med Broderbørnene, at forskellige Personer forlods skulde tilfalde enkelte Ting og forskellige Beløb, og at der til Svenne Kirke skulde gives 25 Rdl., der skulde anvendes til aarlig at pynte hans Grav før St. Hans Dag, »der vil koste 24/« og hvert 15de Aar skulde der anbringes et nyt smukt Trægitter om Graven. Hermed skulde Stedets Klokker have Indseende »da han selv kan vente at hvile sine Ben deri«. Som Skiftecommissærer i Boet indsatte han Provst Engelhardt og Sorenskriver Andreas Styhr paa Kongsberg, medens Jens Møller Kahn og Hustru efter hans Død skulde overtage Boets Bestyrelse og bo paa Engen til Skiftet var sluttet og Skittebrevet skulde ogsaa leveres Kahn. Klokker Risting synes at have syslet med literære Arbejder. Af hans Testamente synes det i alle Fald at fremgaa, at han har udgivet »Sang om Englene« og muligens ogsaa en Salmebog (?), som skulde uddeles til de Fattige, som paa hans Begravelsesdag gratis skulde bespises af Boet. Af den Capital paa 400 Rdl., som han havde skjænket til 39 navngivne Bygdebørns Bedste i Flesberg, var der i 1835 endnu udisponeret 35 Spd., medens det ved

- Gaarden Mojarens Salg i 1847 omtales, at der af Legatet endnu stod uafgjort 75 Spd., hvoraf Kjøberen af Gaarden skulde betale 15 Spd., medens Resten skulde svares af Sælgeren Ole Evju. De 25 Rdl., der vare legerede Svenne Kirke, maa senere være disponeret paa anden Maade. Thi Kirkens Regnskab for 1792 viser, at de 25 Rdl. af ham samme Aar var skjænket og anvendt til en da foretagen Reparation af Kirkens Taarn. Hans Grav er siden 1800 ladt uden Omsorg og Stedet kan nu ikke engang paavises. Boet viste et Overskud til Deling mellem hans og Konens Arvinger af 1459 Rdl.
- d. 2. *D o r t h e a C a t h r i n e W a l t e r*, født paa Dramdal 1724 (døbt 11. Sønd. eft. Tref. [3: 27. Aug.] s. A.), † paa Eker 1784 (begr. 4. Sønd. eft. Paaske [3: 9. Mai] s. A.), 59 A. 2 M. gl.

Gift paa Eker 29. Novbr. 1773 med Enkemand Klokker paa Eker *H a n s D o r p h*, født 1721, uden Tvivl i Christianssand eller Byens Omegn og vistnok Søn af den Nils Dorph, der døde i Christianssand 12. Januar 1753 Kl. 4 Eftermiddag og som blev begravet 18. s. M., da han »af Directeurerne blev bevilget fri Jord paa Kirkegaarden«. — Han blev 30. Juli 1743 Student fra Christianssand Kathedralskole ved Københavns Universitet, 22 A. gl. I 1746 opholdt han sig (formodentlig som Præceptor eller Huslærer) i Christiania og i 1753 var han paa Strømsø. I 1754 blev han Klokker paa Eker. Ved sin Ankomst hid købte han ved Skjøde af 18. Juli 1754, tgl. 19. s. M. af den forrige Klokker der Albert Morup alle hans Huse ved Sundbakken under Ekers Prestegaard for 210 Rdl. og fik af Sognepresten Tilladelse til af Udmarken under Preste Gaarden og af en uduelig Myr at afgjærde et Stykke Jord, hvorhos Sønnen Capt. Nils Dorph af den følgende Sogneprest Professor Hans Strøm ligeledes fik Tilladelse til at opbryde et Stykke Jord med Grøfter og udtørrede derved samme, 225 danske Alen i Længde og 105 Alen i Bredde, saa det kunde pløies og saaes. Vestenfor laa en Havneløkke, som Klokker Dorph ligeledes havde opbrudt. Da han imidlertid i 1794 havde solgt Sønnen Husene og afstaaet ham Pladsen, fik denne 11. Sept. s. A., thgl. 19. Febr. 1795, af Strøm Fæste paa Sundbakken mod 2 Rdl. i aarlig Afgift. Imidlertid maa vistnok denne Handel være gaaet tilbage. Thi ved Skjøde af 12. Febr. 1796 (thl. 25. Oct.

- s. A.) overdrog Dorph sit eiende og iboende Hus paa Sundbakken til Klokker i Sandshverv Hans Backer for 450 Rdl. og under 4. Mai s. A., thgl. 28. Juni s. A., erholdt Klokker Hans Backer og hans tvende Døtre Marthe Kirstine og Anne Cathrine Backer Bygselseddel af Professor Strøm paa den af »forrige Klokker Hans Dorph med anseelig Bekostning for største Delen af øde Mark opryddede Plads Sundbakken«, som Hans Dorph nu ved Accord havde overladt til Hans Backer og hans 2de Døtre, mod en Fæstesum til Professor Strøm af 5 Rdl. hver Jul. Dorph maa saaledes da have frattraadt Bestillingen som Klokker i Eker og kan senere ikke sees at have opholdt sig der. Hvor og naar han døde, vides ikke. Klokker Dorph synes at have været en dygtig Jordbruger og eiede tildels ogsaa andre Eiendomme i Eker, saaledes købte han ved Auctionsskjøde af 18. Juli 1780, thgl. 26. Juli s. A., 1½ Lpd. Tunge i Gaarden Semb for 90 Rdl., men solgte igjen Eiendommen ved Skjøde af 9. Febr. 1796, thgl. 15. s. M., til Jacob Jensen Hogsrud for 199 Rdl. — Hans Dorph var ¹⁾ gift i Valle Prestegjeld i Setersdalen 7. Januar 1747 med Mette Hassing, født i Urskog paa Romerike 1714 (døbt 24. Januar s. A.), † c. 1750, men naar og hvor vides ikke, Datter af Provst og Sogneprest til Urskog Hr. Jacob Hassing (begr. i Urskog 11. Sept. 1731, 76 A. gl.) og Karen Justsen. I sit 1ste Egteskab havde Dorph i alle Fald 3 Sønner. Men det vides ikke, at han har havt Børn med Dorothea Cathrine Walter.
- e. 2. J a c o b W a l t e r, født paa Dramdal 1726 (døbt 2. Sønd. i Adv. (c: 8. Decemb. s. A.), † der 1751 (begr. Sønd. mellem Jul og Nyaar 1752 (c: 26. Decbr. 1751), 27 A. gl. Ugift.
- d. 2. J ø r g e n W a l t e r, født paa Dramdal 1729 (døbt 27. August s. A.), † paa Dramdal 1802 (begr. 21. Decbr. s. A.), 73 A. 4 M. gl. Han var Sagfoged paa Eker, fik 8. Mai 1762 af Moderen Skjøde paa Gaarden Dramdal, af Skyld 2 Skpd. Tunge, og købte ved Skjøde af 9. Juni 1781 af Peder Pedersen Aamot Skovstykket »Sandumstykket«, der laa under Dramdals Skyld, ved Skjøde af 24. Oct. 1782, thgl. 25. Novbr. s. A., af Kjøbinand Jørgen Tandberg forskellige Rettigheder i Skotselven og ved Skjøde af 6. Novbr. 1792 af Otto von Coppelen Rakkestad Sag under Dramdal. Under 28. Januar 1794, thgl. 19. Febr. s. A., overdrog han Dramdal med

Tilligelser til Sønnen Fredrik Walter for 6000 Rdl. og Føderaad til sig og Hustru og mod at der udbetaltes hans ældre Søn Jacob Walter 2000 Rdl. samt at han forpligtede sig til ei at sælge Dramdal til andre end Jacob Walter, hvis han var i Live, og i modsat Fald til andre odelsberettigede. Sønnen solgte imidlertid straks efter ved Skjøde af 26., thgl. 29. Oct. 1796 Halvdelen af Dramdal til Simod Olsen Hobbelstad for 7000 Rdl. Men herimod nedlagde Faderen en Protest, som han dog igjen ved Erklæring af 11. Aug. 1796, thgl. 17. Febr. 1797 frafaldt paa visse Betingelser.

Gift i Hole Prestegjeld 8. Febr. 1762 med sit Sødskendebarn **K a r e n J ø r g e n s d a t t e r N a c h s c h o w**, født paa Frøshaug i Hole 1735 (døbt 25. Januar s. A.), † paa Gaarden Sanscouei i Eker 22. Januar 1810 (begr. 29. s. M.), i sit 75. Aar, Datter af Procurator Jørgen Andersen Nachschow og 1ste Hustru Anne Dorothea Jacobsdatter Luth. Skifte efter hende holdtes fra 22. Januar 1810 til 29. April 1811, da det sluttedes med en beholden Formue paa c. 62 Rdl., der tilfaldt hendes 4 i Live værende Børn. (10 Børn).

- a. 3. **F r e d r i k W a l t e r**, født paa Dramdal 1762 (døbt 1. December s. A.), † der 1770 (begr. 17. Mai s. A.), 7½ A. gl.
- b. 3. **A n n a D o r o t h e a W a l t e r**, født paa Dramdal 1763 (døbt 1. Decbr. s. A.), confir. der 5. Sønd. efter Paaske (c: 30. April) 1780, 16 A. gl. og † i Trondhjem 16. Marts 1822, 57 A. 4 M. gl.

Gift i Kjøbenhavn (?) 1786 med Hr. **H a n s J a c o b W i l l e**, født paa Skornæs Prestegaard i Siljords Prestegjeld i Øvre Telemarken 11. October 1756 (døbt 19. s. M.), † i Trondhjem 22. April 1808, Søn af Provst i Telemarken og Sogneprest til Siljord Hans Amundsen Wille og 1ste Hustru Anna Maria Hansdatter Bloch. Han blev confirmeret af Faderen Dom 4 p. Tri. (c: 4. Juli) 1773 i Siljord, og 4. Aug. 1775 indskreven som Student ved Kjøbenhavns Universitet, hvor han 19. Januar 1779 blev Cand. theol. med Characteren non cont. Den 29. Sept. s. A. udnævntes han til personel Capellan hos Faderen i Siljord, ordineredes i Christianssands Domkirke 12. Novb. s. A. af Biskop Dr. Eiler Hagerup og blev indsat i Embedet i Siljords Hovedkirke Dom 3. i Adv.

(o: 12. Decbr.) 1779. Han siges en kort Tid at have været Hjælpeprest paa Eker hos Sognepresten der Professor Hans Strøm, men reiste 1786 til Kjøbenhavn, for at sollicitere og blev 13. Juni 1788 Sogneprest til Gryttens Prestegjeld i Romsdalen. Den 2. Novbr. 1792 blev han Sogneprest til Frue Kirke i Trondhjem, 1794 tillige Notarius capitule og 12. Januar 1798 Stiftsprovst i Trondhjem, hvilket tidligere altid havde været forbundet med Sogneprestembedet ved Domkirken. Den 11. Oct. 1791 blev han Medlem af Videnskabernes Selskab i Trondhjem, hvis Secretær han var fra 1793—1884, blev Medlem af det skandinaviske Literaturselskab i Kjøbenhavn og var corresponderende Medlem af det topografiske Selskab i Christiania; han var derhos Medlem af det kgl. preusiske Selskab for Videnskab og Kunst i Frankfurt an der Oder og af det lærde Literaturselskab i Newcastle upon Tyne samt af Göteborgs videnskabelige Selskab. (10 Børn).

- c. 3. J ø r g e n W a l t e r, født paa Drandal 1763 (døbt 1. Decbr. s. A.), † der 1770 (begr. 17. Mai s. A.), 6½ A. gl.
- d. 3. K a r e n S o p h i e W a l t e r, født paa Dramdal 1765 (døbt 28. Januar s. A.), † der 1766 (begr. 17. Marts s. A.), 1 A. 2 M. gl.
- e. 3. C h r i s t o p h e r G r a m W a l t e r, født paa Dramdal 1766 (døbt 27. Januar s. A.), † der s. A. (begr. 29. Marts s. A.), 2 M. gl.
- f. 3. J a c o b L u t h W a l t e r, født paa Dramdal 1767 (døbt 24. Marts s. A.), confirmeret i Ekers Kirke 3. Sønd. efter Paaske (o: 21. April) 1782, »20 Aar gl.« (hvilket selvfølgelig er en Feilskrift), † paa Tugthuset i Christiania antagelig 13. Juli 1811 (begr. i Tugthusmenigheden 19. s. M.), 44 A. gl. I Skiftedesignationen over Skifter i Ringerike og i Tugthusmenighedens Kirkebog angives han at være »død« 19 Juli 1811. Men da Skiftet efter ham allerede begyndte den 14. Juli s. A. og det neppe er sandsynligt, at Budskabet om hans Død kan være kommen fra Christiania til Holø samme Dag, han døde, er det vel utvivlsomt at han senest kan være død 13. Juli og at den opgivne Dødsdag 19. Juli er Begravelses-

dagen, hvad der vistnok ogsaa ubetinget kan antages om Anførselen i Kirkebogen, der kun har en Datum. Han opholdt sig med sin yngre Broder Fredrik Walter flere Aar i Kjøbenhavn, for at studere, men kom Høsten 1789 tilbage til Dramdal med en »Person ved Navn Lolle«, der var en fortrukken Fyr, men en stor Musikus, der underholdt Faderen med sin Musik og informerede Sønnerne, navnlig Fredrik, »som skal have større Geni dertil (∴ til Musikken) end Jacob«. Nogen Tid derefter kom ogsaa Jacob Walters Informator Holck, en meget ordentlig og sat Person, til Dramdal, og alle disse maatte Jørgen Walter underholde, indtil Sønnen Jacob Høsten 1789 igjen reiste til Kjøbenhavn, for at tage sin Examen. I Juni Maaned 1792 blev han Ex. jur. med Characteren bekvem til den theoretisk og vel til den practiske Prøve og fik 3. Aug. s. A. Bevilling som Procurator ved alle Over- og Underretter i begge Riger — Høiesteret og Hof- og Statsretten i Kjøbenhavn undtagen. Han vendte derefter tilbage til Norge, hvor han først boede i Vaale Prestegjeld i Jarlsberg, hvor han eiede Gaarden Brekke, som han for en Del havde kjøbt af Kammerraad Ditlev Wilhelm Haurits ved Skjøde af 26. Febr. 1794, thgl. 8. Marts s. A., for 2100 Rdl. Han fik ved kgl. Bevilling af 5. Sept. s. A. Tilladelse til at kalde Gaarden »Waltersborg«, men samme Aar brændte Gaarden og han solgte den igjen ved Skjøde af 17. Aug. 1804, thgl. 1. Marts 1805 for 2799 Rdl. 3 $\frac{1}{2}$ 23 β til Anders Syversen Bringsaker. Allerede tidligere havde han nedsat sig i Hole Prestegjeld paa Ringerike, hvor han i flere Aar bestyrede Jonas Lymes betydelige Eiendomme paa Ringerike og hvor han var bosat paa Storøen, der tilhørte Jonas Lym, som ved Skjøde af 25. Febr. 1801, thgl. 5. Marts s. A., havde kjøbt den tilligemed de derunder liggende Rytterager, Gedøen, Purkøen, Møllerpladsen med Sag og Kværnebrug i Skjærdalen, Vandfald fra Velleren, Pladsen Schoug og Schougsmarken og Pladsen Tajet eller Hyllemark for 30000 Rdl. af Fuldmægtig i Vestindien Christopher Gram (Nachschow) og Jørgen Walter. der

selv havde taget Eiendommene — tilligemen en stor Del andet Gods paa Ringerike fra Lieut. Holger Christian Arctander som odelsberettigede ifølge Høiesteretsdom af 14. Januar 1797 og Udkastelsesforretning af 3. Mai 1799. Han havde i 1803 uden Bemyndigelse af Lewyn og uden dennes Vidende anvendt 5226 Rdl. 76 β paa Storøen, for hvilke Udgifter han fremlagde legitimeret Regnskab, idet han samtidig foreslog at købe Storøen med Rytterager, Gedøen og Purkøen for 11999 Rdl., hvilken Sum Lewyn selv i sin Tid havde betalt. Uagtet Lewyn ikke var videre fornøiet med Walter, besluttede han sig dog til at overlade ham Eiendommen for den anførte Sum, da Walter paa Moderens Side var odelsberettiget til Storøen og det saaledes kunde befrygtes, at han før eller senere alligevel kunde risikere at miste den og ved sit Salg nu undgaa Ubehageligheder. Skjøde til Walter blev derfor udfærdiget 31. Januar 1803, thgl. 18. April s. A. — Den 21. Novbr. 1805 (thl. 20. Januar 1806) solgte han imidlertid Rytterager af Skyld 1 Skpd. Tunge for 8000 Rdl. til Ole Jørgensen Hungerholdt og ved Skjøde af 22. Novbr. s. A., thgl. 9. Decbr. næstefter, Resten 1 Skpd. 19 Lpd. Tunge af Eiendommen til sit Sødskendebarn Artillerist Lorents Andersen Nachschow¹⁾ for 2650 Rdl., mod hvilke Skjøder dog Nils Christophersen Robarth, der mente sig odelsberettiget, nedlagde Protest. Skjødet til Nachschow var ogsaa øiensynlig en ren Proformahandel, da han hverken fik Skjødet, der senere var ødelagt af Walter, overleveret eller tiltraadte Eiendommen og heller ikke havde betalt noget af Kjøbesummen. Med Ole Robarth havde han Proces, som denne vandt saavel ved Underrettens Dom af 31. Marts 1807 som ved Akershus Stiftsoverrettsdom af 14. Marts 1808. Men Walter maa have forliget sig med ham, thi han beholdt Storøen til sin Død. Da han var død og hans Bo 14. Oct. 1811 var taget under Behand-

¹⁾ En Søn af Lieut. Anders Jørgensen Nachschow og 2. Hustru Anne Margrethe Gram. En anden Søn var den Peder Andersen Nachschow, der døde i Hole 2. Febr. 1807 (begr. 9. s. M.), 30 A. gl.

ling af Ringerikes Skifteret, blev det besluttet at Storøen skulde sælges ved Auction, som var berammet til 30. Juli 1812. Men her fremkom Lorents Nachschow med en Protest mod Auctionens Fremme, da Ejendommen var hans ifølge den af ham fremlagte Viasse af det ovenfor nævnte Skjøde af 1805, hvorfor Auctionen ved Kjendelse blev udsat til det ved Underrettens Dom af 17. Juli 1813, stadfæstet ved Akershus Stiftsoverrets Dom af 14. Novbr. 1814, var kendt ugyldigt. At Nachschow, der efter det under Sagen oplyste, kun havde været i Walters Tjeneste og spiste med Folkene, selv ingen synderlig Tro havde paa sin Ret til Storøen, fremgik ogsaa af, at han 18. Juli 1812 havde tilbudt at frafalde sit Krav, hvis Enkefru Walter eller Boet vilde betale ham 2 à 3000 Rdl. Han havde ogsaa 23. Novbr. 1805, Dagen efter Skjødets Udstedelse sluttet en Contract med Walter, ifølge hvilken han overlod denne saalænge han levede og hans Børn efter hans Død efter den Successionsordning, der gjalt for det danske Kongehus, Brugen og Benyttelsen af Storøen. Walter havde under sin Besiddelse af Storøen foruden Rytterager ogsaa solgt en Del af Eiendommen, der kaldtes Rosenlund, men denne Eiendom købte Boet tilbage ved Skjøde af 26. Juli 1812. Da Nachschows Paastand om Eiendomsretten til Stordøen ved de nævnte Domme var forkastet, blev Storøen sat til Auction og ved 3. Gangs Auction den 2. Mai 1815 blev Eiendommen tilslaaet Justitsraad Johan Lausen Bull for 42000 Rdl. N. V., men Skjøde paa Eiendommen udfærdigedes først til Bulls Bo 4. Marts 1820 (thgl. 8. Decbr. s. A.) og dennes Bo solgte Eiendommen straks efter ved Skjøde af 8. Marts 1820, thgl. 8. Decbr. s. A.; til Jens Christian Blom. Jacob Walters Bo, der blev sluttet 8. Mai 1819, var ganske velstaaende, idet hver af hans Sønner fik 1033 Spd. 38 β og Datteren 501 Spd. 19 β , altsaa tilsammen c. 2500 Spd., som ogsaa Enken maa have erholdt, saa at Boets beholdne Formue maa have beløbet sig til over 5000 Spd. Jacob Walter var forøvrigt en meget mislig Person. Ved kgl. Resol. af 24. Juni 1801

blev det bestemt, at et af ham til Søsteren Helle Kirstine Walter 20. Novbr. 1798 udstedt Gjælds-brev paa 999 Rdl., hvortil han havde brugt et urigtigt No. stemplet Papir, skulde omstemples, men at der samtidigt skulde gjøres Indberetning til Cancelliet om Walters Forhold og Sorenskriver Stockfleth paa Eker oplyste i Skrivelse af 4. Juli 1801, at Jacob Walters moralske Charakter og hans Forhold til Forældre og Sødskende ikke var det bedste og at det maatte antages, at det maatte have været hans Hensigt at bedrage Søsteren for den omkontraherede Gjæld, der var en Slags Godtgjørelse for den Arv, hun tilkom efter Forældrene. Tilslut gjorde han sig skyldig i et Forhold, der medførte, at hans Procuratorbevilling blev ham fradømt og han selv dømt til at hensættes paa Akershus Tugthus i 1 Aar. Ifølge Buskeruds Amts Ordre af 6. Juli 1809 blev han nemlig sat under Justitiens Tiltale, fordi han Vinteren 1808—09 ved falske og usandfærdige Foregivender havde forsøgt at formaa Almuen til at sælge ham Hø for en af ham selv bestemt Pris, under Foregivende af, at dette skeede efter Regjeringscommissionens Paalæg, og at hvis nogen vægrede sig herfor, maatte de vente, at Høet vilde blive dem paalignet. Sagen var imidlertid, at han selv havde sluttet Contract med Commissariatscommissionen i Christiania om, at han skulde til offentlig Brug levere denne 1000 Skpd. Hø for en nærmere fastsat Betaling. Under Sagen sad han arresteret i Christiania, da han 29. Mai 1809 søgte om et Aars Frihed dels for at contrastævne i Justitssagen og dels for at tilfredsstille sine Creditorer, men Ansøgningen blev afslaaet ved Regjeringscommissionens Skrivelse af 28. Juni s. A. Ved Underrettens Dom af 7. Mai 1810 blev han kun ilagt en Mulkt og tilkjendt at svare til en Del af Sagens Omkostninger, men Akershus Stiftsoverret fradømte ham ved Dom af 20. Aug. s. A. Bevillingen som Sagfører, men frifandt ham forøvrigt. Ved Høiesteretsdom af 19. Decbr. 1810 blev han ikke alene dømt fra sit Embede, men desforuden 1 Aars Tugthusstraf i Christiania og at svare til alle Sagens

Omkostninger. Under 16. Januar 1811 søgte han om at slippe Tugthusstraffen. Det kan imidlertid ikke sees, at denne Ansøgning har foranlediget nogen videre Forføining fra det Offentliges Side og han afgik — som nævnt — allerede ved Døden s. A. paa Tugthuset.

Gift paa Eker 25. Decbr. 1798 med Henriette Evats, født formentlig i England 1770, † i Christiania 9. April 1847 (begr. 15. s. M.), 77 A. gl. (3 Børn).

a. 4. Hagen Adelsteen Walter, født paa Storøen 1801 (døbt 23. Marts s. A.), † i yngre Alder formentlig omkring 1835. Som foran meddelt overdrog Jørgen Walter i 1794 Dramdal til sin yngre Søn Frederik for 6000 Rdl. og Føderaad, men denne solgte straks efter ved Skjøde af 26. Oct. 1796 Halvdelen af Gaarden til Simon Olsen Hobbestad for 7000 Rdl. Procurator Jacob Walter nedlagde under 29. Oct. s. A., thgl. s. D., Protest mod Salget og reiste 11. April 1799 Odelssag mod Kjøberen, hvorved han vilde indløse den solgte Eiendom. Men ved Underrettens Dom af 12. Juli s. A. blev Simon Olsen frikjendt for Tiltalen. Jacob Walter paaankede Dommen til Overretten, som under 26. Mai 1800 tilkjendte Walter Ret til at indløse Eiendommen, men Dommen blev at Simon Olsen paaanket til Høiesteret. Forinden imidlertid Sagen faldt i Rette her, sluttede Parterne et Forlig, hvorved Walter fraskrev sig Odelsretten mod at erholde udbetalt 525 Rdl. og gav Simon Olsen Skjøde paa Dramdal, dat. 18. Novbr. 1800, thl. 5. Decbr. s. A., hvorhos han »paa Tro og Ære« forpligtede sig til at holde Kjøberen og Arvinger fri for senere Odelspaatale. Den 3. Sept. 1805 fik han imidlertid Peter Brochmann beskikket til Værge for sin 5 Aar gamle umyndige Søn Hagen Adelsten Walter og denne anlagde saa paanyt 4. Oct. s. A. Odelssag mod Simon Olsen, men Sagen blev ved Underrettens Dom af 15. Juli 1806 afvist. Overretten

underkjendte imidlertid 13. April 1807 den faldne Kjendelse og henviste Sagen til ny Behandling ved Underretten, og denne Dom blev stadfæstet af Høiesteret under 16. Juni 1808. Jacob Walter indstævnedes saa paany 1. Juli 1810 Simon Olsen for Underretten og paastod, at han skulde fravige Eiendommen for Sønnen for den ved Overrettens Dom fastsatte Løsningssum af 7000 Rdl. med et Tillæg af 525 Rdl., han selv i sin Tid havde erholdt for Løsningretten til Gaarden, medens Simon Olsen, der under 25. Sept. 1810 havde udtaget Contrastævning, paastod sig frifunden, fordi Sønnen først var født efter at Gaarden var ham overdraget, nemlig 18. Nov. 1800, eller at Løsningssummen i alle Fald maatte fastsættes ved Taxt af uvillige Mænd og at hans Ret mod Jacob Walter maatte blive ham forbeholdt. Sønnen var døbt 23. Marts 1801, men paastodes af Jacob Walter at være født i October 1800 og hjemmedøbt. Men skjøndt Dommeren ansaa dette noget tvivlsomt, maatte man dog gaa ud fra, at Walters Paastand forsaavidt var rigtig, da Simon Olsen ikke havde protesteret derimod. Ved Sorenskriverens Dom af 26. Januar 1811 blev derfor Simon Olsen dømt til at lade Hagen Adelsten Walter indløse Eiendommen efter Taxt, hvorhos hans Ret efter Forskrivelsen af 18. Novbr., thgl. 12. Decbr. 1800 til Jacob Walter forbeholdtes ham. Det kan dog ikke sees, at Hagen Adelsten Walter nogensinde har været i Besiddelse af nogen Del af Dramdal, der endnu i 1850 var i Simon Olsens Eie.

- b. 4. Adeline Henriette Charlotte Walter, født paa Storøen 22. Febr. 1802 (døbt 21. Sept. s. A.), † i Christiania 17. Sept. 1854 (begr. 22. s. M.), 52 A. gl.

Gift i Christiania 17. Marts 1820 (viet hjemme i Huset uden Lysning og Trolovelse ifølge kgl. Bevilling af 2. s. M.) med Kjøbmand og fransk Vice-Consul i Christiania

P e t e r J o h a n D u b o r g h, født i Reval 23. Juni 1792 (døbt i St. Olai Kirke 7. Juli s. A.), † paa Badereise ved Leipzig 21. Juli 1853, Søn af Kjøbmand Dietrich Christian Duborgh og Charlotte Nathalie Dreyer. Han kom 1815 til Norge som Reisende for udenlandske Handelshuse, var fra Begyndelsen af 1819 til 1820 i Tjeneste hos det store Handelshus Grüning & Co. i Christiania, fik 19. Novbr. 1821 ved kgl. Bevilling Tilladelse til at erholde Borgerskab i Christiania uden ifølge Lov om Handelen af 8. Juni 1818 først at tjene som Kjøb-svend, og erholdt derefter under 5. Marts 1822 Borgerskab som Handelsmand i Christiania, hvor han allerede 23. Juni 1820 var bleven anerkjendt som fransk Vice-Consul. (Børn).

- c. 4. C a r l E m i l W a l t e r, født paa Storøen 29. Juni 1803 (hjemmedøbt og Daaben stad-festet i Hole Kirke 9. Januar 1804), † paa en Forretningsreise fra London ved Skibets Forlis ved den svenske Kyst 19. Novbr. 1837. Han blev confirmeret i V. Frelsers Kirke i Christiania 29. April 1821 og tjente først i 5 Aar som »Dreng« og senere i 2 Aar som »Karl« (∴ Contorist) hos Kjøbmand Andr. G. Album i Drammen, var derefter i 3 Aar paa Svogeren Consul Duborghs Contor i Christiania og opholdt sig derpaa et Aar i Udlandet i Duborgs Forretninger. Under 25. Juli 1828 underkastede han sig den paa-budte Handelsexamen og erholdt 27. Sept. s. A. Borgerskab som Kjøbmand i Christiania.

Gift i 1837 formodentlig i England (?) med A g n e s R o b e r t s o n, der over-levede Manden og 18. Decbr. 1838 fik kgl. Bevilling til at sidde i uskiftet Bo med deres eneste Søn og i Tilfælde skifte med Sam-frænder. Da Sønnen døde 2 Aar gammel, har hun muligens igjen forladt Landet, uagtet det i den Ansøgning, som hendes Curator Procurator Lars Rasch 12. Decbr.

1838 indsendte om Bevilling for hende til at sidde i uskiftet Bo, heder, at hun da opholdt sig i Paris, for at uddanne i Modepynt og at hun ved sin Tilbagekomst agtede at nedsætte sig som Modehandlerinde i Christiania.

- a. 5. E m i l H e n r y L u d v i g J o h n W a l t e r, født i Christiania 15. December 1837 (døbt i V. Frelser's K. 28. s. M.), † der 21. Decbr. 1839 (begr. 27. s. M.), 2 A. gl. af Strubehoste.
- g. 3. H e l l e K i r s t i n e W a l t e r, født paa Dramdal 1768 (døbt 6. Juli s. A.), † der 1770 (begr. 27. Mai s. A.), 1½ A. gl.
- g. 3. A n n a M a r i a W a l t e r, født paa Dramdal 1769 (døbt 11. Sept. s. A.), † der 1770 (begr. 24. Mai s. A.), 8 M. gl.
- h. 3. F r e d r i k W a l t e r, født paa Dramdal 1771 (døbt 5. Aug. s. A.), confir. der Chr. Himmelfartsdag (o: 21. Mai) 1787, 16 A. gl., † som sindsvag paa Gaarden Bjore i Krydsherred 2. Aug. 1812 (jordfæstet der 13. Sept. s. A.), 48 A. gl. Ligesom Broderen opholdt han sig flere Aar i Kjøbenhavn, hvor han i Januar 1792 blev Ex. jur. med Characteren »bekvem« til den theoretiske og »vel« til den practiske Prøve. Den 26. Oct. s. A. blev han Procurator ved alle Under- og Overretter i Riget, Høiesteret, Overhofretten og Kjøbenhavns Hof- og Stadsret undtagen. Senere vendte han tilbage til Norge, hvor han practiserede som Sagfører i Eker og omliggende Distrikter og tillige for Faderen bestyrede Dramdal, som han tilligemed hans øvrige Eiendomme overtog ifølge Skjøde af 28. Jan., thgl. 19. Febr. 1794, for 6000 Rdl. og Føderaad til Forældrene ifølge en samme Dag oprettet og 20. Febr. s. A. thinglæst Livrecontract. Ifølge Skjødet, der var vedtaget af den ældre Broder Jacob Walter, der var odelsberettiget til Dramdal, forpligtede Fredrik Walter sig bl. a. til at betale Broderen 2000 Rdl. og ikke sælge Dramdal til andre end til ham, om han var i Live eller i modsat Fald til andre odelsberettigede, hvorhos han gav Faderen Pant i Dramdal for 3500 Rdl. Ikke desto mindre solgte han kort

efter ved Skjøde af 12. Novbr. 1795, thgl. 15. Febr. 1796, Pladsen Fladen, der under 17. Dechr. 1785 var skyldsæt for $2\frac{1}{2}$ Lpd. Tunge, og Pladsen Løkken eller Poulsløkken, der ved en Skyld-delingsforretning af 13. Febr. s. A. tilligemed et Stykke af Dramdal var sæt i en Skyld af 2 Lpd. Tunge, for 1500 Rdl. til Kjøbmand Caspar von Cappelen i Drammen, hvortil Faderen ved Declaration af 30. Novbr. 1795, thl. 15. Febr. 1796 gav sit Samtykke, og straks derefter ved Skjøde af 26., thgl. 29. Oct. 1796, Halvdelen af Dramdal med 6 Husmandspladser til Ole Simonsen Hobbelstad for 7000 Rdl., hvortil Faderen under 11. Aug. 1796, thgl. 17. Febr. 1797 havde givet sit Samtykke, medens Broderen Jacob Walter under 29. Oct. 1796 nedlagde Protest mod Salget. Den øvrige Halvdel af Dramdal pantsatte han 25. April 1797 til forskjellige Creditorer, hvorimod den til Faderen udstedte Obligation med Pant i Dramdal under 18. October 1799 igjen blev afløst, vistnok fordi Faderen igjen har maattet overtage Eiendommen, hvortil han af Sønnen Jacob Walter maatte laane 599 Rdl. med Pant i en stor Masse Løsøre. Om Procurator Fredrik Walter ved Faderens Død igjen har faaet søndre Dramdal er ikke klart. Men ved Skjøde thgl. 6. April 1808 blev denne Del af Dramdal af Fredrik Walter overdraget Broderen Jacob Walter, der ved Skjøde thl. 6. April 1808 igjen solgte Gaarden til Lensmand Torger Steen og Peder Spone.

Fredrik Walter havde vistnok allerede da i længere Tid vist Tegn til, at han var sindsforvirret og i 1805 siges det endog udtrykkelig under en Retssag, at han var forvirret og sindssvag. Ved en Underrettsdom af 11. Januar 1806 i en Sag mellem Stiftsoverretsassessor Collett til Buskerud og Hans Haugerud, hvor Fredrik Walter procederede for den sidste, blev han i Henhold til Forordningen af 3. Juni 1796 § 2 Art. 11 for ved sin Procedure »at have fornødret sit Kald«, dømt til en Mulkt stor 10 Rdl. til Modums Fattigkasse, men ved Sagens Behandling for Høiesteret blev han ved Dom af 1. Novbr. 1808 fradømt sin Sagførerbevilling og under 19. s. M. tilskrev der-

for Cancelliet Budskerud Amt om at affordre Walter Bevillingen og indsende den til Cassation. Skifte efter Fredrik Walter blev behandlet fra 28. Sept. 1812 til 22. April 1814, da det blev sluttet som falit. Han var ugift.

i. 3. J ø r g e n N a c h s c h o w W a l t e r, født paa Dramdal 1773 (døbt 22. Febr. s. A.), † ung. Han nævnes ei paa Skiftet efter Moderen og er heller ikke confirmeret paa Eker.

k. 3. H e l l e K i r s t i n e W a l t e r, født paa Dramdal 1774 (døbt 19. s. M.), confirmeret der 5. Sønd. eft. Paaske (☉: 17. Mai) 1789, 15 A. gl., † formentlig i Danmark efter 1827.

Gift (hvor vides ikke) 1811 med Postmester i Kjøge P e t e r W i t t r u p, født i Trondhjem 1775 (døbt i Frue Kirke 16. Juni s. A.), † i Kjøge 26. Juni 1829, Søn af Provst og Sogneprest til Stjørdalen Lorentz Wittrup og Birgitte Lucia Bull. Han blev Student fra Trondhjems Kathedralskole 1793 med Characteren haud. ill., blev immatriculeret ved Kjøbenhavns Universitet 4. Novbr. s. A., 18 A. gl. og tog Ex. philos. 14. April 1795 ligeledes med haud. Den 21. Februar 1806 udnævntes han til Seclient i 1ste Trondhjemske nat. Inf. Reg. og blev 25. Decbr. 1809 Postmester i Kjøge fra 1. Januar 1810 at regne. Han var tillige Krigsraad. Konen beholdt det hele Bo ifølge reciproct Testamente, da deres eneste Søn var død for Forældrene 10. April 1827 (begr. 16. s. M.), 13 A. gl. Ved Testamente af 15. Januar 1825 blev hun indsat til en af Arvingerne efter Provstinde Grave.

d. 2. E d e l M a l e n e W a l t e r, født paa Dramdal 1732 (døbt 8. Sønd. efter Tref. [☉: 3. August] s. A.), vel den »Datter«, der blev begravet i Eker 13. Novbr. 1739.

e. 2. J e s p e r W a l t e r, født paa Dramdal 1735 (døbt 10. Sønd. efter Tref. [☉: 14. Aug.] s. A.); vel den Søn, der blev begravet i Eker 13. Januar 1739.

p. 1². A n n a J a c o b s d a t t e r W a l t e r, født paa Helgeland c. 1689, † paa Bragernæs 30. Octob. 1761 (begr. 6. Novbr. s. A.). Skifte efter hende holdtes af den geistlige Skifteret fra 31. Oct. 1761 til 28. Novbr. 1762. Boet eiede kun et meget ringe Indbo, der solgtes ved Auction 18. Januar 1762. Sønnen Christ. Laastrup var for 20 Aar siden reist fra Kjøben-

havn til Amsterdam, uden at man senere havde hørt noget fra ham, hvorfor man formodede at han var død.

Gift i Hole 1715 med Klokker paa Bragernæs *Andreas Christensen Laastrup*, født vistnok i Danmark i 1690, † paa Bragernæs 23. October 1759 (begr. 29. s. M.), Søn af en Christen Laastrup. Efter ham holdtes der Skifte paa Bragernæs fra 4. Decbr. 1759 til 2. April 1761. Boet eiede en Del Sølv og ikke saa faa Bøger, nemlig 3 i Folio, 16 i Kvart og 23 i Octav, desuden et Hus paa Bragenæs med Urte og Frugthave, der alt bortsolgttes ved Auction i Boet 25. April 1760. Arvingerne vare alle myndige, da den ugifte Datter Margrethe, der dog under Skiftet blev gift, 16. Novbr. 1759 erholdt Bevilling til at være myndig under Curator. Arvingerne forlangte derfor ogsaa Boet sig udleveret. Men Skifteretten fandt imidlertid ikke at kunne indgaa herpaa, da det ikke var paa det Rene om den borttreiste Søn var i Live eller ei. Boets Overskud var høist ubetydeligt. (5 Børn).

q. 1². *Sara Jacobsdatter »Walter«*, født paa Helgeland 21. Febr. 1690, † paa Kongsberg 1744 (begr. 8. Marts s. A.), 54 A. 2 M. 16 D. gl.

Gift paa Helgeland 1715 med *Gotfried Klem*, født i Freiberg i Sachsen 1685, † »i sit 60de Aar« 15. Juni 1745 som det maa antages i eller ved Kongsberg, skjøndt han ikke findes anført blandt de Begravede der i Kirkebogen. Naar det nemlig tidligere af denne Grund har været formodet, at Klem skulde være død paa en Reise til eller i Freiberg, hvorhen han skulde have været reist, for at besøge sin Broder, da kan dette ikke forholde sig saaledes. Sønnen siger nemlig selv i en Skrivelse til Oberbergamtet, at Faderen døde den 15. Juni 1745, og da Oberbergamtet allerede den følgende Dag, den 16. Juni 1745, indberetter Dødsfaldet til Rentekammeret, maa det være udelukket, at han skulde være død langt fra Kongsberg. — Ifølge Contract af 11. April 1711 med Bergraad Christopher Dietrich Witzthun v. Eichstedt kom han i Januar 1714 (fik Pas 22. Januar s. A.) som Markscheider til Kongsberg Sølvværk, hvor han tillige var Revisor, da han 10. April 1721 udnævntes til Obereinpharer og Markscheider med 350 Rdl. i aarlig Gage. Fra 27. Marts 1714 var han tillige Medlem af Oberbergamtsretten. I 1724 havde han udført en »Stolafridsning« ved Sølvværket, men klagede s. A. over at Bergmester Adam Ziener efter at Afridsningen var færdig, ikke mere havde tilkaldt ham til Bergamtssessionerne, men istedetfor tilkaldt Oberpukforvalter

Wölner, skjøndt det ved de kgl. Resol. af 10. Marts og 8. April 1721 var bleven befalet, at Bergamtet skulde bestaa af Bergmesteren, Obereinphareren, Markscheiderne, Materialforvalteren og 4 Geschworner. Oberbergamtet fik 23. Sept. og 2. Decbr. 1724 Ordre til at afgive sin Forklaring i Sagen og oplyse, om de selv havde havt nogen Befatning hermed. Fra 21. October 1727 til 26. Januar 1729 forestod han tilligemed Duvall Myntmesterembedet paa Kongsberg og fik ved kgl. Resol. af 21. Novbr. 1741 Tilladelse til at beholde den derfor oppebaarne Gage. Den 26. Januar 1729 udnævntes han til Bergmester med 400 Rdl. i aarlige Gage og til Assessor i Oberbergamtsretten. Den 3. Aug. 1719 afgav han en Betænkning om Skovene m. m. og blev i 1720 Medlem af en Commission angaaende Aardals Kobberværk i Sogn. Den 2. Decbr. 1743 blev han tilligemed Cancelliraad Brinch beordret til at undersøge og anstille Forsøg, for at komme efter hvad Grunden kunde være til, at det ved kgl. Octroi af 21. Mai 1739 oprettede norske Compagni (det saakaldte sorte Compagni) ikke viste sig at svare til Forventningerne og efter Afslutningen af Arbeidet, bragte Cancelliraad Brinch personlig deres Indberetning til Kjøbenhavn, hvor den overleveredes Commerce-Collegiet, der 9. Mai 1744 sendte Indberetningen til Compagniets Erklæring. Brinch, der som Belønning for sit Arbeide blev Justitsraad, fraraadede yderligere Forsøg med Fabrikationen, men da denne siden viste bedre Resultater, blev Commissionen hævet ved kgl. Resol. af 2. Mai 1745. Klem, der for sit Arbeide i Commissionen ingen Godtgjørelse havde erholdt, døde kort efter, og da hans Bo var meget slet, søgte Børnene: Sønnen Sogneprest til Lom Johannes Klem, Svigersønnen Sr. Oluf Falch paa Langerud i Hedenstad i Sandsvær samt Datteren Jomfru Edel Klem 17. Novbr. 1758 om at den Skyds og Diæt, der tilkom deres afd. Fader, maatte blive Boet udbetalt, hvilket ogsaa bevilgedes ved kgl. Resol. af 15. Juni 1761. Klem havde i sit Egteskab 5 Børn, af hvilke en Søn og 2 Døtre overlevede Forældrene. Sønnen Johannes Klem indgav 9. Juli 1745 en Ansøgning om, at hans 2de ugifte Søstre maatte erholde Pension af Bergkassen og ved kgl. Resol. af 21. Decbr. s. A. blev hver af dem bevilget 2 Rdl. maanedlig i Pension, saalænge de forbleve i ugift Stand, paa Grund af deres Faders lange og tro Tjeneste til hans høie Alder og da han ingen Enke efterlod sig. I sin Erklæring paa Ansøgningen af 22. Sept. 1745 siger ogsaa Oberbergamtet, at Klem i 34 Aar med Troskab og Flid havde forrettet sit Embede

»indtil paa et Fjerdingaar nær« og da han heller ingen Enke havde efterladt sig eller været Bergcassen til Byrde ved Pension, indstillede de Døtrene til at erholde den ansøgte Pension. Heraf synes det at fremgaa, at Klem har været syg et Fjerdingaar før han døde. Klems Børn vare: ¹) Johan Michael, døbt paa Kongsberg 19. Aug. 1719, † i Sandsvær 25. April 1806 (begr. 8. Mai s. A.), 86 $\frac{3}{4}$ A. gl. som Provst og Sogneprest. ²) Ernst Fredrik, døbt paa Kongsberg 25. Marts 1722; vistnok »Assessor Klems Barn« begr. der 1. Sept. 1733. ³) Anna Susanna, døbt paa Kongsberg 9. Decbr. 1723. Gift paa Strømsø 11. Januar 1746 med Auctionsforvalter paa Kongsberg Sr. Oluf Falch, født paa Strømsø i Decbr. 1716, † paa Kongsberg 1784 (begr. 4. Juni s. A.), 67 $\frac{7}{12}$ A. ÷ 15 Dage gl., Søn af Anders Sørensen Falch og Anne Olsdatter Dorph. Hun fik 1745 Pension af Kongsberg Bergcasse. ⁴) Wilhelm Ludvig, døbt paa Kongsberg 1. Juni 1726; vistnok »Bergmester Klems Barn« begr. der 20. August 1729. ⁵) Edel Malene, døbt paa Kongsberg 2. Octob. 1727. Hun skal have været i Huset hos Broderen, først i Lom, senere i Sandshverv, men findes ikke begravet der. Hun fik 1745 Pension af Kongsbergs Sølvværks Bergcasse. Ugift.

3. FAMILIEN SCHJERDAHL-WALTER.

Som foran meddelt efterlod Torkild Olsen Hafnor og Maria Walter sig 5 Sønner og en eneste Datter. Samtlige toge Moderens Familienavn, alene med Undtagelse af den ældste Søn Ole Schjerdahl. Men da ogsaa den eneste af hans Sønner, der forplantede Slægten, optog Familienavnet Walter, meddeles her nogle Oplysninger om Torkild Olsens Børn og Børnebørn.

a. 2. O l e S c h j e r d a h l, født paa Skjerdalen i Hole 1686. Han kaldes paa Skiftet efter Forældrene »Adjutant«, blev 18. Juli 1729 Fenrik i østre Smaalenske og 9. Januar 1730 i Frølandske Comp. af 2. sondenfjeldske gevb. Dragonregiment, samt 7. Februar s. A. Regimentskvartermester og Auditeur ved samme Regiment. Den 13. Sept. 1737 fik han Capitaines Character. Han døde paa Moss, hvor han var bosat, 17. Marts 1754, men hans Begravelse findes imidlertid ikke i Moss Kirkebog, der netop mangler et Par Blade, hvor de Begravede 1754 skulde have været indførte.

Gift i Christiania 20. Marts 1733 med M a r t h e M a r g r e t h e K a m p, døbt i Christiania 17. Sept. 1706, † paa Moss »syg baade paa Legeme og Sjel« mellem 17. og 23. Marts 1754, samtidig med Manden, Datter af Handelsmand Carsten

Nilsen K. og Bodil Syversdatter. De havde 11 Børn, af hvilke de 6 overlevede Forældrene.

- a. 3. P a u l, døbt i Moss Kirke 18. Decbr. 1733, † (i Kjøbenhavn?) 1758 (begr. 14. Juni s. A.). Det maa være den Paulus Johannes Schjerdal (fra Moss), der 19. December 1754, privat dimitteret, blev indskrevet som Student ved Københavns Universitet. Ugift.
- b. 3. T o r k i l d C a r s t e n, døbt i Moss Kirke 26. October 1735; vel »Søn« begravet der 22. Febr. 1740.
- c. 3. E d e l M a r g r e t h e, døbt i Moss Kirke 29. Decbr. 1736, vel den »Datter«, der blev begravet paa Moss 15. Febr. 1740.
- d. 3. O l e N i c o l a i S c h j e r d a h l W a l t e r, døbt i Moss Kirke 21. Februar 1738, † der 23. Mai 1764 (begr. 30. s. M.). Han blev ansat som Holtzförster 6. Aug. 1761.

Gift i Rygge Kirke 29. Marts 1764 (viet i Huset hjemme uden Lysning og Trolovelse ifølge kgl. Bevilling af 8. Febr. s. A.) med B i r g i t t e L u c i e K i r k e m o, døbt paa Moss 29. Novbr. 1747, † paa Fredrikshald 1768, Datter af Tolder Johannes Nielsen K. og Anne Cathrine Thomé. Hun blev efter Mandens Død gift ²⁾ paa Moss 25. Mai 1765 med By- og Raadstueskriver paa Frederikshald Gerbrand Kjørboe, født i Fredrikstad c. 1732, † paa Fredrikshald i Mai 1782, Søn af Underfoged Andreas K. og Kirstine Pedersdatter. I Egteskab med Walter havde hun Sønnen.

- a. 4. C h r i s t i a n F r e d r i k N i c o l a i W., født i Rygge 28. October 1764 (døbt i Moss Kirke 6. Nvbr. s. A.). Han var Krigscommissær i Bergens Stift, R. W. O. og † paa sin Eiendom Mjeldalen (i Haus?) ved Bergen 23. Aug. 1855, 92 A. gl.

Gift i Bergens Korskirke 3. Octob. 1792 med G u n h i l d M a r i e G r e v l e, født i Fredriksværn 8. Octob. 1765 (døbt 16. s. M.), † i Bergen 13. Novbr. 1816, D. af Ole Hansen G. og Maren Jacobsdatter. De efterlod sig mange Børn, der har forplantet Familien til Nutiden.

- e. 3. B o d i l M a r i e, døbt paa Moss 31. Octob. 1739, † paa Rød i Strømsgodset 1772 (begr. paa Bragernæs 22. April s. A.), »30 A. gl.«. I 1763 opholdt hun sig hos Generaladjutant Gunther i Lier og erholdt 26. Octob. s. A. en Pension af Kvæsthuskassen. Skiftet efter hende holdtes paa Rød fra 23. Mai 1772 til 18. Mai 1773. Boet eiede

noget Løsøre, tilsammen taxeret for 83 Rdl. 12 β . Værgen Organist Johan Fredrik Clausen, i hvis Hus Afdøde og hendes ugifte Søster vare, oplyste, at hun af Generalmajor Classen var skjænket 1000 Rdl., der stod hos Svogeren Capitaine Thomé paa Fredrikshald. Men da Generalmajor Classen i en Skrivelse til Boet oplyste, at disse 1000 Rdl. kun var skjænket Afdøde, hvis hun indgik Egteskab, men hun nu var død ugift, forbeholdt han sig selv videre at disponere over disse Midler, hvilke saaledes bleve Boet uvedkommende. Foruden de nævnte 83 Rdl. 12 β bestod derfor Boets hele Foremu kun i en Andel i de 1000 Rdl., som hendes Faders Eftermand som Regimentskvartermester Hans Stenersen havde betalt for Afstaaelsen af Embedet, da Faderens Bo forøvrigt var fallit, og i en Gave ifølge Madme Hess' Testamente, tilsammen 361 Rdl. 10 $\frac{2}{3}$ β , der henstod hos Collett & Søn, tilligemed Renter, saaledes at Boets hele Formue udgjorde 632 Rdl. 1 $\frac{1}{2}$ 10 β , eller med Fradrag af Gjæld og Skifteomkostninger 601 Rdl. 11 β . Deraf tilfaldt Broderens Søn 300 Rdl. 2 $\frac{1}{2}$ 5 $\frac{1}{2}$ β og hver af Søstrene 150 Rdl. 1 $\frac{1}{2}$ 2 $\frac{3}{4}$ β . Afdøde havde rigtignok oprettet et Testamente. Men dette erholdt ikke kgl. Confirmation.

f. 3. Torchild Carsten, døbt paa Moss 4. Januar 1742, confir. i Aaskirke 1. S. eft. Paaske (o: 4. Juli) 1756, 15 A. gl., † ?.

g. 3. Anne Wilhelmine, døbt paa Moss 30. Sept. 1743, † p. Fr.hald 15. Sept. 1774. Skifte efter hende holdtes 3. Octob. 1774.

Gift i Rygge 25. Octob. 1765 med Frants Wilhelm Thomé, født paa Moss 3. Juni 1730 (døbt 6. s. M.), conf. der 17. April 1746, † i Christiania 14. Marts 1812 (begr. i Akers Slotsmenighed 21. s. M.), 82 A. gl. som Generalmajor, Søn af Capitaine Jacob Thome og Edel Marie Sybille v. Riek. Han blev ²⁾ gift i Aker 18. Sept. 1782 med Christine Elisabeth Brochmann, døbt i Aker 31. August 1758, † i Christiania 28. Novbr. 1839, Datter af Christen Brockmann til Abildsø og Anne Margrethe Hagemann. Fru Thome født Schierdal var 1763 hos Sibbern paa Vernøkkloster i Rygge og fik 26. October s. A. Pension af Kvæsthuskassen.

h. 3. Jacob Sigvardus, døbt paa Moss 11. Januar 1745, vistnok »Søn«, begr. der 27. Sept. 1746.

- i. 3. Jochum Christian, døbt paa Moss 14. Juni 1746, vist »Søn« begr. der 22. Juni 1748.
- k. 3. Edel Margrethe, døbt paa Moss 28. Aug. 1747, † før 1772 ugift.
- l. 3. Gjerthrud Mathea, døbt paa Moss 23. April 1749, † paa Gaarden Rød i Strømsgods 1775 (begr. paa Bragernæs 22. April s. A.), 25 A. 11 M. 13 D. gl. Hun fik 5. Marts 1760 Pension af Kvæsthuskassen. Skifte efter Gjerthrud Mathea Schjerdal holdtes paa Rød 8. Juni 1775, men den følgende og sidste Skiftesamling blev efter Captaine Thomes Forlangende holdt paa Strømsø i Controlleur Cay Brandts Hus, uagtet den var berammet til at holdes paa Rød, der imidlertid stod ubeboet og øde. Under Skiftet fremlagdes der et af Afdøde forfattet Testamente af 5. April 1775, ifølge hvilket hun skjænkede sine Cousins Jomfrue Mette Hedevig og Maria Magdalene Clausen alt hvad hun maatte efterlade sig af Guld, Sølv, Pretiosa, Gangklæder, Linnen og andet Løsøre paa Grund af den af disse under hendes langvarige Sygdom udviste Møie, Tilsyn og Omsorg, mod hvilken Disposition den eneste umyndige Arving Værg Captaine Thome intet havde at indvende. Boet viste iøvrigt en Indtægt af 832 Rdl. 18 β og en Udgift med Omkostninger af ialt 538 Rdl. 2 Ƴ 3 β , saaledes at hendes eneste Arving Brodersønnen Fredrik Christian Nicolay Walter tilfaldt en Arv af 293 Rdl. 3 Ƴ 19 β .
- b. 2. Jacob Walter, født i Hole c. 1688. Han levede ugift ved Faderens Død, men hvor og naar han døde, vides ikke.
- c. 2. Christen (Christian) Walter, født i Hole 1690, »nu fraværende og i Kjøbenhavn« heder det paa Skiftet efter hans Forældre. Han er den hos Nyrop S. 16 omtalte Etatsraad Christian Walter, som af Nyrop sammenblandes med Morbroderen Christian Jacobsen Walter. Det er den sidste og ikke Etatsraaden, der var gift med Margrethe Willumsdatter Klinchhammer. Christian Walter var allerede 1716 Skriver hos Tordenskjold, blev efter Marstrands Erobring Materialforvalter paa Carlsten Fæstning, var i 1717 ombord i Hukkerten under Kampen ved Anholt, da han blev saaret, blev senere Regimentskvartermester ved det danske Artilleri og Tøihuset i Kjøbenhavn, 1725 tillige Mynsterskriver ved Tøihuset, 22. Januar 1738 Secretær i Commerce-Collegiet, 24. Mai 1743 virkelig Cancelliraad, 25. April 1750 karakt. Justitsraad, virkelig Justitsraad 11. Januar 1754, 1753 Com-

mitteret i Kammerkollegiet, 31. Marts 1761 Etatsraad, tog Afsked 1764 og døde i Kjøbenhavn 22. April 1767, 77 A. gl.

Gift 1725 med Margrethe Sophie Kolebo, med hvem han i alle Fald havde en Datter Edel Margrethe, som var gift med Klædeskræmmer i Kjøbenhavn Thomas Saur, hvis Søn Thomas Christian »Walter« blev døbt i Kjøbenhavn 12. April 1749 og saaledes tog Morfaderens Navn.

- d. 2. Torkild Walter, født i Hole 1696, † paa Frøshaug i Hole 27. Novbr. 1758 (begr. 6. Decbr. s. A.), 62 A. gl. Han blev 30. Juni 1719 Fenrik og 16. Decbr. 1720 Seclieut. ved 4. Comp. af Oberst Paulsens gevb. Dragonregiment, der 4. Juli 1723 blev omdannet til det nordenfj. gevb. Inf.-Regiment, hvor Torkild Walter 9. Decbr. 1733 blev Premierl. ved 9de Comp. Han blev dimitteret af Tjenesten 10. Aug. 1744 efter at have tjent i 29 Aar. Skifte efter ham holdtes paa Frøshaug 14. April 1760, men Boet var fallit.

Gift i Elverum c. 1725 med Anne Cathrine Gaarder, født i Elverum c. 1704, † paa Frøshaug 1754 (begr. ved Bønsnes 2. Marts s. A.), 51 A. gl., Datter af Corporal Ole Eriksen Gaarder fra Fillingsø i Vaage og Kirsten Paulsdatter¹⁾, († paa Gaarder i Elverum 1732 (begr. 6. Oct. s. A.), 58 A. gl.). (3 Børn).

- a. 3. Ole Torkildsen Walter, født (i Elverum?) 1729, confir. i Hole D. 16. p. Tri. (∴ 22. Aug.) 1745 og var ved Faderens Død »uden Riget«.
- b. 3. Edel Malene Walter, døbt paa Strømsø 9. Oct. 1731, begr. ved Strøms Kirke i Odalen 3. Decbr. 1759, 26 A. gl. Ugift.
- c. 3. Lieutenant Walters Søn begr. paa Strømsø 12. Juni 1733.
- f. 2. Luth Walter, født i Hole c. 1700, † der 1750 (begr. 5. Febr. s. A.), 49 A. gl. Han var Sergeant ved Generalmajor Rømelings gevb. Inf. Reg.

Gift i Hole 25. Januar 1725 (trol. der 29. Decbr 1724) med Sara Hansdatter Weholt, født paa Gaarden Weholt c. 1704, † i Hole 1779 (begr. 1. Januar 1780), 76 A. gl., Datter af Gaardbruger Henrik Olsen Weholt og Sara Engebretsdatter. Af deres Børn kjendes:

- a. 3. Edel Malene Luthsdatter, født i Hole 1726 (døbt Dom. 17. p. Tri. [c. 13. Octob.] s. A.), † paa Kongsberg 1782 (begr. 31. Decemb. s. A.), 52 A. gl.

¹⁾ Hun blev :) gift med Lieut., senere Oberstlieut. Christopher Knudsen Hals, f. i Aamot 1697, i Froen 8. Novbr. 1775. Hun var Datter af Poul Halstensen Terningen og Søster af Maren Poulsdatter, gift med Størk Glad.

Gift ¹⁾ paa Kongsberg 28. April 1753 med Enkemanden Schichtstiger Paul Pedersen Schinnæs, † paa Kongsberg 1761 (begr. 8. Aug. s. A.), 56 A. gl. Han »faldd sig tildøde i gl. Schachten«. Han var ¹⁾ gift med Aase Jensdatter, begr. paa Kongsberg 6. Febr. 1752, 52 A. gl.

²⁾ paa Kongsberg 17. Sept. 1763 med Smed Christopher Johansen Berg, † paa Kongsberg 1787 (begr. 24. Decbr. s. A.), 58 A. gl. Han blev ²⁾ gift paa Kongsberg 1. Juni 1787 med Pigen Anne Dorthe Ingebretsdatter, † paa Kongsberg 1793 (begr. 18. Januar s. A.), 42 A. gl., der igjen ²⁾ paa Kongsberg 19. Mai 1792 blev gift med Povel Larsen Dørum, døbt paa Kongsberg 21. Febr. 1750, † paa Kongsberg 1795 (begr. 31. Januar s. A.), 40 A. gl., Søn af Lars Povelsen Dørum og Karen Larsdatter.

- b. 3. Torchild Walter, født i Hole 1733 (døbt der Fest-Om. Sanct. [o: 8. Novemb.] s. A.). — Mere vides ikke.
- c. 3. Maria Walter, født i Hole 1736 (døbt der Dom. 17. f. Tri. [o: 23. Sept.] s. A.). Mere vides ikke.
- d. 3. Helena Walter, født i Hole 1740 (døbt der Fest. Asc. Chr. [o: 21. Mai] s. A.). Mere vides ikke.
- e. 3. Henriikka Walter, født i Hole 1743 (døbt der Dom. 21 p. Tri. [o: 3. Novemb.] s. A.), † der 1809 (begr. der 8. Novb. s. A.), »62 Aar gammel« som Lægdslem.
- f. 3. Henrik Walter, født i Hole 1748 (døbt der Dom. 19. p. Tri. [o: 20. Octob.] s. A.), † paa Kongsberg 1797 begr. 29. Juli s. A.), »39 Aar gl.«.

Gift paa Kongsberg 19. Juni 1790 Anna Hansdatter Bærum, vel Datter af Hans Christophersen Bærum, gift ²⁾ 11. Novemb. 1760 Anne Cathrine Willumsdatter. Hun var gift ¹⁾ paa Kongsberg med Johan Linnert Halvorsen Rolsted, begr. paa Kongsberg 15. Marts 1788, 61 A. gl., og ³⁾ paa Kongsberg 12. Januar 1799 med John Peter Hansen.

- a. 4. Johan Linnert Walter, født paa Kongsberg 1790 (døbt der 31. Decbr. s. A.), † der 1793 (begr. 19. Januar s. A.).
- f. 2. Maria Walter, født i Hole 1702, † paa Gaarden Rød i Strømsgodset ved Drammen 1768 (begr. paa Bragernæs 7. April s. A.). Hun fik som foran anført paa Skiftet eft. Forældrene vestre Hofnor til Arv, hvilken var værdsat for 250 Rdl. Denne Eiendom blev dog, da hun kort efter blev

gift, af Manden solgt ved Skjøde af 7. Febr., thgl. 13. Marts 1724 til Sr. Nils Christensen Baar for 550 Rdl.

Gift i Christiania 24. Sept. 1723 med Organist og Cantor **Johan Fredrik Clausen**, døbt i Sønderborg paa Als 28. Novbr. 1797, † paa Gaarden Rød i Strømsgodset 1775 (begr. paa Bragernæs 9. Marts s. A.) »80 A. 2 M. 14 D.« gl., Søn af Organist Johan C. og 1ste Hustru Margrethe Kristine Sachmann. Han blev fra Hamburg forskreven til Christiania for at reparere Orgelet i Vor Frelzers Kirke og erholdt 1. Aug. 1720 af Stiftsdirectionen Successionen paa Organist- og Cantorstillingen ved Vor Frelzers Kirke efter Organist Rohde, der var gammel og uduelig, og erholdt 22. Juli 1721 kgl. Confirmation herpaa. Fra 1. Januar 1761 afstod han sin Bestilling som Organist og Cantor til sin Brodersøn Rasmus Clausen, med hvem han sluttede en Accord, der 6. Febr. 1761 blev confirmeret af Stiftsdirectionen, som fastsatte, at Johan Fredrik Clausen paa Grund af sin lange Tjeneste som Cantor og Organist for sin Levetid skulde beholde det Tillæg af 50 Rdl. aarlig, som han oppebar. Men forsaavidt Accorden ogsaa bestemte, at han igjen skulde kunne tiltræde Organistposten om han skulde overleve Brodersønnen, da maatte dette afgjøres efter de da forefundne Omstændigheder. Brodersønnen døde allerede 1. Juli 1764 i Christiania (begr. i Byens Kirkegaard 3. Juli s. A., 36 A. gl.), men der blev ikke mere Tale om, at Johan Didrik Clausen igjen skulde tiltræde sin Post. Han havde ogsaa da bosat sig paa Gaarden Rød i Strømsgodset ved Dranmen, af Skyld 10 Lpd. Tunge, som han ved Skjøde af 5. Decb. 1760, thgl. 10. Marts 1761 for 2600 Rdl. havde kjøbt af Lorents og Hans Elster. Her boede han sammen med 2 af sin Kones Broderdøttre til sin Død. Rød blev ved Skjøde af 12. Aug. 1775, thgl. 8. Marts 1776, af Brødrene Generalkrigscommissær Johan Fredrik Classen og Peter Hersleb Classen solgt til den forannævnte Lorents Elster for 1400 Rdl. Organist Clausen havde 4 Børn, af hvilke de 3 nævnes hos Nyrop, S. 12. Den yngste Søn Peter Nicolai, der blev døbt i Vor Frelzers Kirke 23. Juli 1740, blev begravet der allerede 17. Decbr. s. A.

Efterskrift.

S. 142: **Knud Walter** drev Handelsforretninger sammen med Anders Pedersen Holt og Nils Holgersen paa Bragernæs, men kom derved op i en Mængde Forviklinger, der medførte en stor Del Processer for hans Bo. Moderen fik derfor under 14. April

1719 kgl. Bevilling til at lade hans Bo behandle af Skiftecommisærer, som ogsaa fik Ret til at paakjende alle derunder opkomne Tvistigheder.

S. 144: Fredrik Jacobsen Walter blev gift »paa Ringerike« i Hole, hvis Kirkebøger først begynder 1716, med Christine Jørgensdatter Dramdal kort før 19. October 1715, muligens allerede før Sept. s. A. Han kan følgelig ikke være den Fredrik Jacobsen, der blev trolovet og viet i Eker 1717. Den 5. Sept. 1715 lod nemlig Nils Christensen Skotselven paa Eker optage et Tingsvidne, ved hvilket han vilde godtgjøre, at Christine Jørgensdatter med begge Forældrenes Samtykke var forlovet med ham den 14. Juli 1715, før hun blev gift med Fredrik Walter og paastod, at det ogsaa var af denne Grund, at Vielsen var foregaaet paa Ringerike. Thingsvidnet blev af Frederik Walter og hans Svigermoder Helle Michelsdatter under 7. Sept. 1716 indstævnet for Lagmanden til Underkjendelse og ved dennes Dom af 19. Sept. 1716 blev Fredrik Walters Paastand taget tilfølgende, da de afhørte Vidner dels ansaas for inhabile, dels havde hørt, at Helle Michelsdatter havde erklæret, at Nils Christensen aldrig skulde faa Datteren og det desuden i alle Fald ingen lovlig Trolovelse havde fundet Sted. Fredrik Walter fik 10 Rdl. i Procesomkostninger. Nils Christensen paaankede Lagmandsdommen til Overhofretten, men ved dens Dom af 9. Aug. 1717 blev Lagmandens Dom stadfæstet og Nils Christensen ilagt 24 Rdl. i Sagsomkostninger.

Forøvrigt regnes ikke Forholdet mellem Fredrik Walter og Svigermoderen at være det bedste. Den 30. Juni 1717 var der Proces mellem dem om Brugen af Dramdal. Ved Skiftet efter Svigerfaderen Jørgen Larsen Dramdal, begr. i Eker 15. Marts 1715, 55 A. 11 Ug. 3 D. gl.) 22. Juni 1716—16. October 1717 var Enken Helle Michelsdatter udlagt $\frac{3}{4}$ af Dramdal, nemlig $1\frac{1}{2}$ Skpd. Tunge med Bygsel og Herlighed, medens den eneste Arving Datteren Cathrine Jørgensdatter var udlagt $\frac{1}{4}$ Del i Gaarden eller $\frac{1}{2}$ Skpd. Tunge med Brug og Aasæde over hele Gaarden. Nu var Tvisten mellem dem, at Fredrik Walter, som var gift med Datteren, havde nedsat sig paa Gaarden og tiltaget sig dens Brug, tilligemed Enken, hende til Fortrængsel; imod hendes Villie og uden hendes Samtykke. Enken paastod, at hun enten maatte faa Ret til at indløse Datterens Part i Ejendommen eller betale hende Landskyld deraf. Ved Lagmandens Dom blev hun ogsaa tilkjendt Retten til at bruge hele Dramdal mod at betale Svigersønnen Landskyld af Konens Anpart i Dramdal, og denne Dom blev stadfæstet af Overhofretten ved Dom af 8. Novbr. 1718, der ilagde Fredrik Walter 30 Rdl. i Procesomkostninger.

Vor Frue Kirkes Gravbog.

Ved **Holger Malling.**

I Consistoriets Arkiv findes en håndskreven Bog, der på Bindet betegnes som »Tumulographia Templi Mariani Hafniensis« og indeholder en Fortegnelse over samtlige Begravelsespladser i Frue Kirke. Denne »Vor Frue Kirkes Gravbog« er oprindelig anlagt af Kirkens Klokker, Rosenkilde, og angives på Titelbladet — som ikke er skrevet af Rosenkilde, men af hans Eftermand, Mads Poller — at være påbegyndt [»inchoata«] 1707, men dette er ikke korrekt, thi af Tidsangivelserne vedr. Grav Nr. 216 o. fl. fremgår det, at Optegnelserne er begyndt allerede ca. 10 Aar tidligere.

Ved Udarbejdelsen er Rosenkilde gået yderst systematisk tilværks. Skridt for Skridt har han gennemgået Kirken, og Angivelsen af Gravene, deres Beliggenhed i Kirken og i Forhold til hinanden er overordentlig nøjagtig og tydelig, så at man vil være istand til endnu den Dag idag at kunne påvise de forskellige Begravelsessteder.

Bogens Indhold er her gengivet så nøje som muligt, og ingen af de anførte Personer er udeladt, kun er Ordstillingen en sjælden Gang ændret, hvor Forståelsen ellers måtte være vanskelig. De i Bogens Margin gjorte Tilføjelser er her indførte i Texten i (), medens de Oplysninger og Henvisninger, der særligt har været Anledning til, er indførte i [].

Udeladt er derimod det stadige »Hr« og »Sr« og i Reglen den ved så godt som alle Gravsteder anførte Bemærkning om, at »Graven er uigenkaldelig, Afgiften ordinair, Fornyselsen sædvanlig«.

Af Forkortelser, der ikke i Forvejen fandtes i Originalen, er her benyttet H for Hustru, S for Søn, D for Datter og B for Barn. Endvidere er »muret Grav« erstattet med »m. G.« samt Nord, Syd, Øst og Vest gengivet ved N, S, Ø og V.

Sluttelig bemærkes, at der ikke eksisterer nogen Kirkebog med Fortegnelse over de i Frue Kirke fra 1654 til 1704 begravede.

I. I Højkoret.

1. Ingen Lig nedsat.
2. Ved den n. Side af Altret er Welb. sal. Hans Ulrich Guldensløvs og Fru Birgitte Grubbes dobbelte m. G., 2 Sæt Kister dyb, under deres brune Sten, med en Dør til Omgangen bag Koret, som efter Skødets Indhold skal tilmures på Kirkens Bekostning (23. 3. 1690).
7. 12. 1677 Landsdommer Jens Rodsteens Lig efter Bevilling. Heri ligger velb. sal. Jørgen Rud begravet. Skøde 17. 1. 1667.
3. V. for E. af samme Grav er sal. Peder Oxes, Danmarks Riges Hofmesters dobbelte m. G. under en stor blå Sten med 2 udhugne Corporibus på, liggende ind under den øverste Capellans Skriftestol. Han døde 24. 10. 1575 om Form. på Frederiksborg, hans Epitaphium står i Marmora Danica pag. 48 i 1. Tome, og hans Historie er nu trykt 1765 af Mag. Ryge i Kbhvn in 4to.

Hans Søster Fru Inger Oxe blev nok begravet 1592, thi hun døde 17. Jan., havde været gift med Jørgen Brahe til Farstrup — se videre Peder Oxes Levned pag. 32.

4. Tæt S. ved Siden af denne Grav er sal. Mogens Gyldenstjernes dobb. m. G. under en stor hvid Sten med 2 udhugne Corporibus derpå. Han døde 1569.

5. Næst S. ved Siden af samme Grav er sal. Christopher Walchendorfs, Rigens Hofmesters m. G. under en blå Sten med Våben og Inscription af støbt Messing. Han døde 17. 1. 1601.

6. Igjen S. ved Siden er sal. Biskop, Dr. Paul Madsens Grav under en blå Sten med Våben og de 4 Evangelister i støbt Messing.

7. Atter S. ved Siden er Rasmus sal. Biskop Dr. Jesper Brochmanns dobb. m. G. under en kostbar stor blå Sten med støbt Messing på over alt. (29. 4. 1652).

På samme Gravs Hvælving op til Pillen ligger sal. Mag. Jesper Brochmanns, fordum Chr. II's Sekretærs hvide Gravsten med hans derpå udhugne Corpus, så som han har ejet samme Grav først, død 9. 11. 1562.

30. 7. 1661 Sille sal. Dr. Jesper Brochmanns. — Skødet dat. 3. 8. 1636. —

25. 6. 1740 Hs. Højærv. sal. Prof. Theol. Primarius Hans Steenbuch, æt. 78, i sal. Biskop Brochmanns murede Begravelse tæt ved Alterfoden under en brun Sten. På Muren står hans Epitaphium oven over Klokkerens Stol. Han døde Ungkarl.

8. Ø. for E. af denne Grav er sal. Niels Ulfstands m. G. under en hvid Sten med udhugne Corporibus på. Han døde 1575 og hans Frue Margrethe Schæffuers [o: Skave].

9. Tæt S. ved Siden af bem. Grav er sal. Episcopi Sælland. Doct. Peder Jensen Winstrups Grav og Monument. Skødet 1. 2. 1640 — den ældres dobb. m. G. under en udhuggen brun Sten, som ligger ind under Klokkerens Stol. Han døde 1614.

For samme Grav lod sal. M. Biskop ,Doct. Johan Wandal, hvis sal. H. Ane Cathrine Winstrup var en af sal. D. Winstrups Børnebørn, gjøre en Dør og videre Nedsættelse ud til den søndre Omgang ved Koret 1671. Doct. Joh. Wandal døde 1. 5. 1675, begr. 27 dito, hans Fru 1678 (15. 9. 1678).

8. 2. 1737 Justitsr. og Landsdommer Peter Bentsen Mylius' 4 Aar gl. S. Nathanel Mylius.

10. Derfra hen igjen ved den n. Side ind under den nederste Capellans Skriftestol er sal. Otto Ruds, Admiral, død 1565, m. G., nu 3 Sæt Kister dyb, under en slet blå Sten.

Denne Grav tilegnede sig siden sal. Erich Banner og lod gjøre Dør derfor ud til den n. Omgang ved Koret (hans Frue Kirstine Lindenov 4. 10. 1679). Han blev dog ikke begravet deri, men begge hans Fruer deraf optagne efter hans Død, fordi han ikke betalte Graven i levende Live. Derefter købte Kirken den med Sten og Epitaphio på offentlig Auction for 400 Rdlr.

Erich Banner, Fr. III's General Krigscommissær i Norge, hans Skøde dat. 11. 10. 1670. Skulde betalt 400 Rdlr., men hans Arvinger gik fra Arv og Gjæld efter hans Død.

1698 købte velbr. Hs. Exc. Gehejmeråd Mathias Moth samme Grav af Kirken for 400 Rdlr. og lod gjøre en lille muret Grav i Bunden deraf med en stor Jernrist over til sal. Otto Ruds Ben, som står deri i en Tinkiste og hans Frues og Børns Ben i en Benkiste af Træ derved.

2. 4. 1698 er Fru Kirstine Aagaard, velb. Gehejmeråd Moths H. her nedsat.

10. 8. 1702 Jomfru Ide Beate Juul, Mag. Chr. Blichfelds Stifdatter fra Køge, æt. 12 Aar.

Siden er Fru Sophie Amalie Moth, afd. Conferentsråd Eggers's Enke her begr. 1740.

22. 6. 1742 Major Mathias Eggers, som var en Dattersøn af Geheimeråd Moth, gl. 40 Aar.

5. 12. 1752 Etatsråd Poul Eggers, en Broder af Major Mathias Eggers, æt. 45 Aar.

4. 7. 1767 er sal. Fru Sophie Amalie Gyldenchrone afd. Etatsråd Poul Eggers' Enke, her begravet Kl. 4 Efterm., gl. 53 Aar.

11. Tæt S. ved Siden af næstbem. Gehejmer. Moths Grav er sal. Episcopi Sælland. Doct. Johannes Resenii Pauli senioris m. G. under en blå Sten. Han døde 1638.

»Nota: af Inscriptionen på denne Sten kan erfares, at velbr. sal. Doct. Hans Povelsøn Resens Begravelse skal være i et med sal. Doct. Peder Palladii [Nr. 16]. Af Testamentet i Mag. Niels Povels. Schandorphs Ligprædiken over sal. Hr. Biskop Hans Povels. Resen læses, at hans Lig er nedsat i Palladii Grav. Skøde 1. 2. 1640.

I Skiødet meldes, i hvilken Grav og Doct. Petri Palladii Legem hviler.

12. Igjen S. ved Siden er sal. Biskop Dr. Hans Albertsens m. G. under en grå Sten med 2 udhugne Corporibus på. Han døde 1569 og var den anden Lutherske Biskop.

13. Atter S. ved Siden er sal. Melchior Rantzaus m. G. under en grå Sten. Han døde 1539.

14. Tæt igjen S. ved Siden er den gl. sal. Corfix Ulfeldts m. G. under en stor bred hvidbrun Sten med hans udhugne Corpus på. Han døde 1563.

15. Atter S. ved Siden, ind under Sognepræstens Skriftestol er den gl. sal. Kansler Johan Friis til Hesselagers m. G. under en blå Sten med støbt Messingplade på. Han døde 1570.

I samme Grav er nedsat sal. Kansler Chr. Friis til Borreby 1616.

16. Igjen ved Siden af førømmeldte sal. Otto Ruds Grav er Biskop Petri Palladii m. G. under en sønderslået hvid Sten med hans udhugne Corpus på. Han døde 3. 1. 1560, 57 Aar gl. og var den første Biskop efter den Lutherske Reformation. NB.: man kan ej finde nogensteds, om han var gift.

17. Næst S. ved Siden er velb. sal. Mogens Giøes m. G. under en lille brun Sten med hans udhugne Corpus på. Han døde 1570.

II. I nedre Kor.

I. 18. I nedre Kor ved den n. Side ind under Skolebørnenes Stole og ved Trappen op til Høje Kor er sal. Biskop Doct. Lauritz Mortensen Schavenii store m. G. under en slet, blåagtig Sten med Dør for ud til den n. Omgang ved Koret, lige mod den nye Kirkedør. Han døde 1655, begr. 27. Juni, æt. 65 Aar, 10 Mån, 4 Dage.

Gravens Fornyelse med Tillæg af hans S. Dr. Peter Schavenius, Generalprocurør og Prof., og givet ham nyt Skøde dat. 8. 10. 1670.

7. 9. 1703 Cancelliråd Chr. Schavenii 3 Aars gl. Søn hos sin sal. Farfader.

21. 9. 1703 sammes $\frac{1}{2}$ Aar gl. D.

7. 2. 1708 Justitsraad Chr. Schavenii 5½ Aar gl. S. Lauritz.
 28. 8. 1706 sammes 6 Mån. gl. D. Ingeborg Margrethe.
 14. 10. 1709 Captain Peter Schavenii ½ Aar gl. S. Povel i sin sal. Farfaders Grav.
 9. 11. 1715 Justitsråd C. Schavenii 7 Uger gl. D. Bodil Sophie.
 19. 4. 1718 nu Etatsråd C. Schavenii 8 Aar gl. D. Ingeborg.
 4. 10. 1718 sammes 7 Aar gl. D. Kirstine Margrethe.
 25. 6. 1685 Etatsråd Peder Schavenius i sin sal. Faders Grav.
 8. 11. 1675 Generalprocurør L. Schavenii S.
 Nota: tæt S. ved Siden af bem. Schavenii Ligsten ligger en gl. adelig lille, hvidbrun Sten med et udhugget Corpus på.
 11. 12. 1732 Conferentsråd Chr. Schavenius begr. æt. 62 i Koret Nr. 1.
 4. 11. 1738 Major Nicolai Friederich Reichweins Frue sal. Søster Schavenius æt. 35 Aar i Koret Nr. 1.
 3. 4. 1739 Major Nicolai Reichweins ½ Aar gl. S. Friederich Christian.
 27. 8. 1740 Fru Ingeborg Kirstine Hiort, afd. Conferentsr. Chr. Schavenii Enke, æt. 62.
 2. 5. 1742 Peder Schavenius, Assessor og Cancellisekretær, æt. 29, i Koret Nr. 2 hos sin sal. Fader, Conferentsråd Schavenius.
 II. 19. S. ved Siden er sal. Landsdommer i Nr. Jylland Ove Juuls m. G., under en stor hvid Sten, hvorpå Skriften er ulæselig. Den store Messingstage i Koret står på samme Sten, på hvilken findes udhuggen to Corpora.
 Oven over Stagen ved Enden af Trappen til nedre Kor 22. 4. 1653 Thale sal. Dr. H. Reesens H.
 III. 20. Tæt S. ved bem. Gravs Side og inde under Disciplenes syndre Stol er sal. Dr. Johannes Erasmi Brochmanns m. G. under en stor blå Sten. Han døde 1638. Samme Grav har en Dør ud til den syndre Omgang ved Koret.
 25. 3. 1664 sal. Thomas Hansen Brochmann.
 3. 7. 1710 Sr. Envold Brochmann Juridica fra Prof. Steenbechs Hus nedsat æt. 63.
 17. 7. s. A. sal. Bodil Brochmanns Lig æt. 82 i deres Faders Grav. Skøde dat. 1. 8. 1638.
 1741 Hr. Prof. Kalls ½ Aar gl. Barn Cathrine.
 4. 11. 1744 Prof. Joh. Chr. Kalls 3 Uger gl. B. Anders.
 3. 9. 1748 sammes 2 Dage gl., hjemmedøbte B. Jacob.
 28. 1. 1739 Hr. Doct. og Prof. Wøldiches ¼ Aar gl. B. Regine Dorothea.
 30. 4. 1740 sammes 20 Ugers gl. Regine Dorothea.
 16. 5. s. A. sammes 5¼ Aar gl. B. Peder.
 13. 7. s. A. sammes 7 Aar gl. B. Kirsten.
 3. 10. 1750 sal. Doct. Marcus Wøldiche S. S. Theologie Prof. Primarius æt. 51 »i Kirkens Capel, siden nedsat i dette Begravelse«.
 IV. 21. Næst V. for E. af bem. Grav under en stor blå Sten er sal. Biskop Doct. Joh. Resenii Junioris doct. m. G. med Dør ind til den s. Omgang ved Koret. Han døde 1653, begr. 15 Apr.
 NB.: Præsident Peder Resens Navn er i Skødet.
 17. 12. 1689 Fru Etatsrådinde Anne Resen.
 1. 7. 1710 Hr. Commandeur Wilhelm Resens ½ Aar gl. S. Christian.
 30. 7. 1712 sammes 3½ Aar gl. Otto Funch Resen.

17. 5 1713 sammes 14 Uger gl. S. Ulrich Christian her i sin Far Faders Fader Præsident Resens Gr.

22. 8. 1718 Amtmand von Resens 1 Aar gl. D. Lisbeth Christiane.

13. 7. 1688 sal. Etatsråd Peder Resen.

6. 6. 1682 Cancelliråd Willum. NB.: Graven er uigjenkaldelig etc. Skøde dat. 1. 2. 1640.

4. 10. 1677 Generalbygmester Lamb. von Hagens (o: Havens) 6 Uger gl. B.

23. 1. 1677 sammes lille B.

12. 12. 1668 Barbara Mag. Hans Zoegas H.

9. 4. 1738. Denne Grav er ved daværende Procurators, Justitsråd R. Baggers Skøde solgt til Byskriver Ursin.

Hvorledes dette i Tiden vil forsvares mod uigjenkaldelig Skiøde, står derhen, men efterdi vedkommende efter Indkaldelse ved Aviserne ej har indfundet sig at betale deres Gravsteders Istandsættelse, anses sådan Grav som til Kirken overladt.

30. 1. 1738 Byskriver Sr. Jacob Ursins 29 Aar gl. S. Johan La-frentren.

16. 3. 1739 bevilget Byskriver Ursin på Nørregade at lade lægge Ligsten på hans Begravelse og derfor betalt til Kirken 10 Rdlr.

17. 10. 1742 sal. Jacob Ursin forhen Byskriver her i Staden æt. 68.

5. 11. 1750 Medtjener her ved Frue Kirke Mads Hvistendahls H. sal. Margrethe Elisabeth Ursin æt. 22 ½ her i hendes Faders Be-gravelse.

26. 4. 1802 sal. Cancelliråd Ursin.

V. 22. Tæt N. ved Siden er sal. Niels Parsbergs m. G. under en stor hvid Sten med 2 udhugne Corporibus på.

VI. 23. N. ved Siden er sal. Dr. Casparii Bartholini senioris dobb. m. G. under en blå Sten. Han døde 1628. Hans Frue Anne 2. 11. 1677.

På samme Gravs Hvelving ind under Disciplenes Stol ligger en hvid Sten med et udhugget Mandsbillede på, som har været sal. Dr. Petri Capitanei, fordem Prof. og Chr. III's, Danorum Regis, medicii Efterlignelse. Samme Capitaneus har været Ejermænd til-forn til denne Grav. For hvert Lig, som ikke er af hans og Pro-fessorernes Familje, når Graven åbnes, 8 Rdlr., jfr. Skødet 23. Aug. 1629.

Gav 100 Rdlr. Spec. Renten deraf 6 Rdlr. årlig at anvende til Lys på den store Stage i Koret.

VII. 24. V. for Enden er sl. Dr. Thomæ Bangii dobb. m. G. ind under D. Theologorum Stol, med Dør udfor til den n. Omgang. Hic 5. 11. 1661.

Oven på Hvelvingen af samme Grav ind i Koret ligger en hvid Ligsten med Otto Hvitfelds' Navn på. Skøde dat. Jan. 1656.

12. 4. 1656 hans D., 26. do. hans lille S., 24. Juli et B.

10. 6. 1675 Else sl. Dr. Th. Bangs.

VIII. 25. Tæt S. ved Siden er en dobb. gl. adelig m. G. under en stor grå Sten med 2 udhugne Corporibus på. Skriften er ulæselig.

IX. 26. Igjen S. ved Siden er D. D. Nicolai Pauli Schandorphii dobb. m. G. under en slet blå Sten og nu brun. Han døde 1. 11. 1645 og var Præst her til Kirken fra 1635.

Ao 1707 lod Nob. Proc. Templi Perillustris Dni Paulus Win-dingius denne Grav, som var forfalden, remove og med en ny halv-muret Hvelving forbedre, samt med nye Egeplanker forsyne, og de

Ben, som lå i de 2 forrådnede Kister, i en ny Benkiste nedsætte og Inscriptionerne fæste på Låget. Skødet 11. 3. 1644.

X. 27. V. for E. af bem. Grav er sl. Archi-episcopi Dr. Johannes Svanningii dobb. m. G. under en slet blå Sten og en lille hvid Sten med Dør ud til den s. Omgang ved Koret. Han døde 1668, begr. 10. Aug.

Hans D. 30. Aug. 1652, en anden D. 13. 9. s. A.

27. 3. 1721 velb. Fru Anne Margrethe Wibe sl. Jægermester Friederich Svanes til Svenstrupgård, æt. 50.

20. 10. 1730 Jægermester Svane selv.

12. 12. 1772 Grevinde Svane, 81 Aar, her nedsat og har været den sidste.

XI. 28. Inden for den store Kordør er Plads til en dobb. Grav. Om den kan tjene til at opmures, vil erfares.

Den indmurede Grav Nr. 12 lige for Kordøren er nu solgt til Peter Ovtgeestin [o: Ostgeest] Familje, som er nedsat der, og må ej åbnes i 60 Aar.

26. 4. 1736 Kbmd. Peder Ostgeests H. Cathrine Dorothea Bechmann, gl. 68 Aar, fra Østergade.

2. 6. s. A. Kbmd. Peder Ostgeests D. Charlotte Amalie, 49 Aar gl.

11. 6. 1738 Peder Ostgeest den yngre, Hørkr., 37 Aar, nedsat i Capellet, forflyttet og her nedsat 10. Decbr. næsteften.

9. 8. s. A. Peder Ostgeest den ældre, Kbmd., af den reform. Religion, 75 Aar.

XII. N. for denne er en stor dobb. Grav, som 1738 af Procurator Templi Bagger med Consistorii Samtykke blev solgt til sl. Biskop Worms Arvinger, og sl. Biskoppens Lig der nedsat i Koret Nr. 11, æt. 65 ½ Aar, 14. 10. 1737.

Siden der begr. hans D. sl. Else Worm, Justitsr. Caspar Christopher Bastholms H, æt. 37 Aar, 27. 5. 1740.

20. 8. 1743 Justitsr. og Borgmester Michel Worm, æt. 39.

17. 8. 1740 Justitsr. Capar Christopher Bartholins 14 Uger gl. B. Kirstine fra Stormgade.

Ende på Begravelsen i Koret.

III. I Korets Omgang.

I. 29. Indenfor Jernværket på den S. Side er sl. Dni Mag. Severini Calundani dobb. m. G. eller Calinburgensis hans Søn under en brun Sten.

Etatsr. Peter Hiort har ladet samme Grav gjøre 2 Sæt Kister dybere, medens D. Paul Winding var Procurator Templi, så den nu er 4 Sæt Kister dyb.

21. 11. 1701 Capt. Bercherises ½ Aar gl. S. bevilget at nedsætte.

19. 12. 1690 Cancelliråd P. Hiorts 17 Uger gl. Barn.

21. 10. 1687 Assessor P. Hiorts 7 Uger gl. B.

4. 11. 1730 Fru Etatsrådinde Anne Winding, Peder Hiorts H. NB.: Mag. Søren Pedersen Callundborg, født 23. 10. 1607, døde 25. 11. 1657, var i 12 Aar Professor ved Kbhvns Academie — vide Resens Havn. — Inscript. 1685 pag. 53 — gift med Christine Caspersdatter Bechman, født 27. 1. 1614, død 20. 5. 1659. Deres Børn var Caspar, Peder og Bodil. — Skøde 10. 5. 1659.

23. 5. 1659 Kirtsen sl. Mag. Søren Knudsens.

II. 30. N. ved Siden er sl. Kammerråd Emanuel Jounges [o. Jun- ges] dobb. m. G., 4 Sæt Kister dyb under en Sten opmuret, medens Paul Winding var Procurator Templi. På Hvælvingen over bem. Grav ligger sl. Dr. Jacob Hasebarts blå lille Sten.

Emanuel Jounge nedsat 12. 9. 1692.

30. 12. 1698 sammes 1 Aar gl. Pigebarn.

26. 6. 1702 er Renteskriver, Sr. Liebhart Withs $\frac{1}{2}$ Aar gl. S. her nedsat hos sin sl. Morfader Kammerr. Jounge.

8. 10. 1703 Velb. sl. Justitsr. Klotachen.

2. 6. 1706 Renteskr. Sr. Liebhart Withs 4 Måneder gl. B. Mar- grethe Elisabeth. — NB.: denne med næstforrige Hiorts Grav, under ét opmuret, uden Skillerum, alene med Jernstænger separerede.

24. 9. 1711 Justitsr. Severin Junges 7 Uger gl. D. Bolette Ca- thrine.

21. 10. s. A. sammes $1\frac{1}{2}$ Aar gl. D. Christine Elisabeth.

3. 2. 1720 sammes 2 Aar gl. D. Kirstine.

18. 9. 1724 Etatsr. Severin Junges sl. Frue Cathrine Wissing, æt. 31.

3. 12. 1728 sammes $\frac{3}{4}$ Aar gl. S. Hans.

Skøde 20. 10. 1692.

III. 31. Næst Ø. for E. af bem. Grav er Oberst og Vice-Com- mandant Johan Jacob Hirtznachs [o: Hirschnachs] dobb. Grav, 3 Sæt Kister dyb, opmuret i Juli 1706. Samme Grav har Ligsten op igennem Muren ved den næste Kirkepille. Graven uforanderlig og uigenkaldelig, Hirtznach og Frues Nedsættelse fri, Afgiften ordi- nær, men in specie, Kirken [skal] en Gang om Aaret lade Epitaphiet afstøve, efter Skøde 18. 9. 1706.

15. 12. 1722 Oberst og Vice-Commandant Andreas Franchs H. Maren Wandel her hos sine 2 forrige Mænd, æt. 63 $\frac{1}{2}$.

2. 12. 1723 bem. A. Franch selv, da Commandant i Citadellet, æt. 60 $\frac{1}{2}$.

IV. 32. S. ved Siden af samme Grav ind til Kapeldøren under en gl. hvid Ligsten og en dito sprukken derhos over Hvælvingen er Anne Holst sl. Kbm. på Vestergade Jørgen Davidsen Kobachs Enkes og Tøjhusskriver Jacob Nielsens dobb. Grav, 3 Sæt Kister dyb med et rundt Jerntralværk imellem denne og Hirschnachs Grav. Afgiften og Fornyelsen ordinær, Benene der uforanderligt at forblive, Skødet dat. 18. 9. 1706. Opmuret Juli 1706. Hvor mange Lig her ere nedsatte kan erfares af Kirkebogen 2. 9. 1706.

12. 8. 1718 sl. Tøjhusskriver Jacob Nielsen, æt. 76.

Anne Holsts [Andel] i dette Køb afstået til Kirken. Bruger sin første Mands, Sr. Olsens Lejersted [Grav. Nr. 167].

25. 5. 1728 Anne Holst afd. Jens Rasmussen Resings Enke hic.

VI. 33. Tæt N. ved Siden af samme Grav er sl. Borgmester Jacob Michelsens dobb. m. G. under en søndret blå Sten. Samme Grav står muret på en dobb. Kampestens Grund, som går tværs over Kirke- gulvet. På denne Grav ved Siden af bem. Blåsten ligger Erasmi Katholms hvide Ligsten. Han var også Præst her ved Kirken og døde 1582.

23. 12. 1716 sl. Karen Clauds. fra Studiestræde, æt. 82, her i sin sl. Farbroders Grav. Vide Kirkebogen.

Atter N. ved Siden her af er en lille gl. udhuggen hvidgrå Ligsten, som bedækker en Part af D. D. Vandalini Begravelse. 1708 lod D. D.

Vandalinus den næst søndenfor værende Grav inkorporere med sin forrige og overalt bedække med Fliser.

30. 4. 1710 sl. D. Joh. Wandals Lig udtagen af Capellet og her nedsat, æt. 54.

23. 12. 1717 sl. Prof. Johan Friederich Wandal, æt. 32, her i sin sl. Faders Grav.

5. 8. 1718 sl. Jomfr. Lene Wandal, 21 ½ Aar gl.

16. 11. 1736 sl. Fru Anne Marie Poggenberg, sl. Dr. Hans Wandals Enke, æt. 76.

17. 4. 1733 Jfr. Margrethe Berntz D., 84 Aar, fra Fru Doctorinde sl. Johannes Wandals, summi olim Theologi, Enke.

15. 11. 1731 blev sl. Assessor Andreas Frølund, Prof. Ebrææ Lingvæ et Rector Scholæ Metropolitanæ, som Ejer af denne Begravelse her nedsat.

14. 10. 1734 Barbara Rosenberg, Enke efter Assessor, Rector ved Sorø Skole Lars Foss, æt. 72, fra sin Datter Fru Magdalene Foss, Enke efter Assessor og Rektor Andreas Frølund.

18. 5. 1737 Fru Magdalene Foss, afd. Prof. og Rektor Andreas Frølunds Enkefrue, æt. 49.

19. 4. 1748 Justitsr. Johan Gustav Sechmann, æt. 34, i sin afd. Svigerfaders, sl. Prof. Frølunds murede Begravelse.

7. 10. 1750 sl. Fru Bolette Nicolle Frølund, afd. Justitsr. Johan Gustav Sechmanns Enke, æt. 33.

Assessor og Prof., Rector scholæ hafniensis Andr. Frølunds arvelige, dobb. m. G., 4 Sæt Kister dyb, med Lufthul ind til Vinhandler Ebbe Lavesens Grav, med en Sten, opmuret i Sept. 1721, da 4 af hans Børns Lig deri ere nedsatte. Skøde 25. 7. 1719.

28. 8. 1716 er Professor Als nedsat, og er der Rum nok i Begravelsen.

Ø. for E. af bem. Borgmester Jacob Michelsens Grav under en brækket Ligsten er en enkelt m. G., 4 Sæt Kister dyb, med et Rum ved Siden til en mådelig lille Kiste, som 1698 på Kirkens Bekostning blev gjort færdig på Kjøb. Denne Grav har D. D. Johannes Wandal kjøbt af Kirken 1707 og ladet den incorporere med sin sl. Faders Begravelse mod Nord, for hvilken er en Dør, og lægge Fliser inden for samme Gravs Dør. Skøde dat. 15. 2. 1707.

VII. 35. Tæt S. ved Siden af bem. Grav er sl. Vinhandler Ebbe Levensens enkelt m. G., 4 Sæt Kister dyb, med et lille Rum ind til Kirkemuren til Ben- og Børnekister, under en lille brun Sten med et Vinfad udhugget derpå og en Vindrue-[klase] i hvert Hjørne. Samme Grav, som 1698 blev opmuret på Kirkens Bekostning, har Luft-rør ud til Kirkegården. Over denne Grav ligger 12 nummererede Fliser.

Afgift og Fornyelse ordinær. Benene findes i en Benkiste, nedgravet for uforanderligt at forblive. Skøde 16. 9. 1698.

4. 1. 1707 Vinhandler Lorentz Ebbesen, æt. 26, i sin sl. Faders Grav.

12. 1. 1707 sammes dødfødte Barn.

10. 4. 1709 Georg Wilhelm Hosum, Hofskræder og Vintapper, æt. 50, i sin sl. Fader Moder E. Levesens Grav.

9. 1. 1719 Vinhandler Nicolai Ebbesens 2 Pigebørn, Maren 5 Aar og Margrethe 9 Uger gl. i deres Farfaders Grav.

10. 8. 1736 sl. Nicolai Ebbesen, Vinhandler, æt. 55, i sin sl. Faders Grav.

22. 6. 1743 Jfr. Maria Holst, Mad. Ebbesens Søsterdatter, 23 Aar gl.

20. 9. 1758 Margrethe Brun, Nicolai Ebbesens Enke.

1775 lod Kirken dette reparere med nye Planker, som kostede 5 Rdr. 4-8.

VIII. 36. Ø. for E. af samme Grav er sl. Brygger Anders Gudmands dobb. m. G., 3 Sæt Kister dyb. Fuldført 1684 med en stor udhugget, brun Sten på og med Luftørr ud til Kirkegården.

På denne Gravs Hvælving ligger en gl., hvid, søndret Ligsten. Anders Gudmands Enke Anne Hansd. 2. 1. 1688.

2. 9. 1684. Anders Gudmands Lig indsat i Kapellet.

12. 1. 1707 er her begravet sal. Kbmd. Hans Munch, som var gift med en Datter af sl. Anders Gudmands Successor, Anders Svendsen, der også er nedsat i samme Grav, 6. 10. 1692. — Skøde dat. 30. 9. 1684.

2. 9. 1713 Brygger Nicolai Buurmesters $\frac{3}{4}$ Aar gl. S. Hans i sin sal. Morfaders Anders Gudmandsens Grav.

8. 11. 1709 Kbmd. Nicolai Buurmesters $4\frac{1}{2}$ Aar gl. D. Cathrine Hedevig i sin sl. Mormoders, Anne sl. Am Gudmands Grav.

22. 4. 1722 Commissarii Hans Hosums 14 Aar gl. S. Andreas fra Købmagergade i sin Farfaders Grav.

12. 11. 1736 er bem. Hans Hosums Lig ligeledes nedsat i denne hans sl. Faders Begravelse, æt. 59.

31. 8. 1737 er Købmandskarl Johan Lassenius Munch, æt. 24, som logerede og døde hos Commerceråd Buurmester, her nedsat.

1. 12. 1742 Justitsr. og Rådmand Nicolai Buurmesters Lig her nedsat, æt. 67 [jfr. X. 38].

3. 9. 1739 Cancelliråd og Rådmand Buurmesters sl. Frue Elisabeth Buurmesters, 53 Aar gl.

8. 5. 1745 Secretair Buurmesters 4 Uger gl. Pigebarn, Elisabeth Anne Augusta i hendes sl. Faders arvelige Begravelse.

3. 2. 1748 Assessor Buurmesters 1 Aar gl. B. Nicolai.

17. 3. 1749 sl. Hans Hosums Enke.

17. 5. 1759 N. B. Assessor Buurmester nedsat.

IX. 37. N. ved Siden er sl. Dr. Theologie og Chr. IV's Hofprædikant Christian Jensens dobb. m. G., 2 Sæt Kister dyb under en stor, blå, udhuggen Sten, removeret af den sl. Mands Dattersøn, Assessor Christian Mule, som blev nedsat der 25. 8. 1705.

17. 8. 1711 sl. Assessor Mules $7\frac{1}{2}$ Aars gl. S. Lauritz. Skøde 28. 7. 1645.

1727 Prof. Chr. Thestrups D. Marie Magdalene, $\frac{1}{2}$ Aar, i denne sin [Fader] Prof. Thestrups Moder, Else Magdalenes Morfaders Grav.

12. 2. 1740 Justitsr. Thestrups 2 Aars gl. B., Christiane Amalia Thestrup, og da renoveret af mig, Thestrup, da Graven var meget forfalden.

3. 7. 1743 sl. Assessor Mules Enke Margrethe Hansen, gl. 71 Aar, fra hendes Søn, Kammerråd Mule ved Holmens Kanal.

31. 8. 1746 Justitsr. Thestrups 4 Aar gl. S. Lars Thestrup.

11. 4. 1747 velbem. Justitsr. Thestrups Frue sl. Karen Larsd. Fog, æt. 38.

25. 7. 1750 sl. Etatsr. og Prof. Chr. Thestrups Lig, æt. 61.

23. 3. 1752 sl. Fru Kirstine Thestrups, afd. Provst Huulbechs Enke hos hendes sl. Broder Etatsr. Thestrup, æt. 66.

X. 38. Nordost for E. af denne Grav er sl. D. D. Conradi Aslaci Bergensis dobb. m. G., 2 Sæt Kister dyb under en stor, udhuggen, grå Sten — 1624, født i Bergen 1564.

1706 blev denne Grav, hvori Tømmeret var forrådnet, med en halv Hvælving forbedret og forsynet med nye Egeplanker.

Sl. Borgm. Cort Bloms Ben, som lå i en 16 Aar gl. og da forfuleet Ligkiste, blev i en lille ny Ege-Benkiste forvarede, de andre Ben, som fandtes i Graven, i en dito af Fyr nedlagte samlede.

XI. 39. S. ved Siden af fornævnte Grav er vor højjærværdige Biskop, Doct. Hendrich Bornemanns dobb. m. G., 3 Sæt Kister dyb, under en blåagtig Sten med tvende deri udhugne Alabaster-Våben. Ligeledes med en stor brun Sten udhuggen på samme Gravs Hvælving og med Luftrør ud til Kirkegården. Hans 4 Aars gl. Barn 4. 5. 1685. — Skøde 16. 8. 1678.

(Forhen Rector Scholæ Hafniensis, Mag. Jørgen Eilersen, tilhørende).

20. 1. 1711. Velb. sl. Biskoppen her nedsat, æt. 66.

25. 4. s. A. Etatsr. Hieronymus Bornemanns 8 Uger gl. D. Friederich Lovise.

5. 8. 1712 Etatsr. Bornemanns 8 Dage gl. D. fra Rostock hidført.

25. 2. 1717 Etatsr. Bendix Lassen, æt. 54, som havde Biskop Bornemanns D.

23. 4. 1720 Etatsr. og Generalauditor Hieronimus Borneman, æt. 46, her i sin sl. Faders, Biskoppens Grav.

16. 5. 1731 Fr. Henriette Christiane Borneman, Etatsr. Hieronimus Bornemanns D.

21. 8. 1732 Sø-Cadet Carl Ludvig Borneman, 17 Aar gl.

XII. 40. Sonden Østen for E. af bem. Grav er Handelsmand Søren Rasmussen Hiorthøjs dobb. m. G., 4 Sæt Kister dyb med en stor Sten på og Luftrør ud til Kirkegården. Forfærdiget Procur. Templi Nobil. Dni Paulo Windingio.

3. 5. 1709 bem. sl. Søren Hiorthøy, æt. 77.

25. 6. s. A. hans H. Maren Lauritzd., æt. 70. — Skøde 28. 6. 1692.

XIII. 41. Igjen N. ved Siden er sl. Dni Præpositi Mag. Johannes Adolph Bornemanns dobb. m. G., 4 Sæt Kister dyb med Luftrør ud til Kirkegården under hans grå Sten og 2 Rader Fliser søndenfor. Forfærdiget Procur. Templi Perillustri Dni Paulo Windingio.

30. 3. 1698 Mag. J. A. Bornemanns Lig. — Skøde 17. 6. 1692.

6. 2. 1721 sl. Secretair Thomas Borneman, æt. 34, i sin sl. Faders Grav.

21. 3. s. A. Fru Else Catherine Bartholin sl. Mag. Bornemanns Enke, æt. 60.

13. 1. 1747 sl. Mag. Christ. Kølichens Lig her i hans sl. Morbroders Grav, æt. 64.

21. 2. 1749 er Prof. Munthes sl. Frue Thyre Sophie Kølichen ligeledes her nedsat, æt. 37, tæt ved Nedgangen fra Altret.

22. 6. 1731 Mag. Chr. Kølichehn 12 Aars S. Johan Adolph.

27. s. M. atter Mag. Chr. Kølichens 10 Aars gl. S. Christen.

13. 10. 1727 sammes 4½ Aar gl. B. Dorthe.

1785 Prof. Munthe og Frue ere begge her nedsatte, men Fruen sidst d. 14. Januar.

XIV. 42. Atter ved Siden er sl. Mag. Peder Gelstrups enkelte Grav, tilforn muret, men nu tilkastet med Muld under en søndret Sten. Uryddelig.

6. 11. 1658 Mag. Peder Gelstrups H. Else her i sin m. G.

IV. I Korets Omgang.

Inden for Jernværket i Chorets Omgangs østre Side.

I. 43. N. for E. af fornævnte 2 Begravelser er sl. Kammer- og Cancelliråd Jens Foss's dobb. m. G., 2 Sæt Kister dyb med Luftrør ud til Kirkegården og med en gl. brun, sprukken Sten over Gravmuren samt Hvælvingen noget ind under den store blå Sten, som ligger midt på Skillerums-Muren imellem denne og næstfølgende Grav.

13. 2. 1703 er Jomfr. Nicolle Jeanette Foss her nedsat i sin sl. Faders, Kammerråd Jens Foss's Grav. — Skøde 9. 3. 1671.

Han nedsat tilligemed 2 af sine Børn 22. 3. 1687.

II. 44. Strax ved den n. Side af samme Grav er sl. Biskoppen af Aalborg D. D. Mathias Foss's dobb. m. G., 2 Sæt Kister dyb med en gl. brun Sten udhuggen (hvorpå står foruden andet Jens Rasmuses Studenter) over Gravmuren og Hvælvingen, noget hen ind under næst ommeldte store blå Sten, på hvilken blandt andet er udhugget Jani Foss's og Mathias Foss's Navne. — Skødet 4. 6. 1671. —

Samme Grav har også haft Rør ud til Kirkegården.

9. 3. 1728 Henrich Goische, Studiosus, Dr. Math. Foss's Datterdatters Søn.

III. 45. V. for E. af Foss'ernes bem. store blå Sten er sl. Biskop D. D. Johannes Baggers Begravelse, i Længden strækkende sig ind under Altret. Den inderste Part af Graven er 3 Sæt Kister dyb og 3 Kister bred og har en Dør for sig ud bag Koret. — Skøde 16. 6. 1685. —

15. 9. 1693 Dr. Hans Bagger.

12. 6. 1690 Hans Bispinde Margrete Schumacher.

25. 8. 1736 Justitsr. og Prof. Chr. Baggers 8 Ugers gl. D. Marie NB.: Tvilling.

6. 5. 1739 Fru Marie Margrete Bagger sl. Stiftsprovst, Mag. Morten Reenbergs Enkefrue fra Vingårdsstræde. I Kirken her i hendes Broder sl. Biskop Baggers murede Begravelse, æt. 91.

28. 9. 1752 er sl. Baron von Güldenchrone, forhen Major ved det holstenske gevorbne Regiment, æt. 40, fra Citadellet Frederikshavn her nedsat efter Frøken Baggers Tilladelse.

IV. 46. Ø. for E. af Foss'ernes bem. store blå Sten er sl. Admiral Jørgen Vinds m. G. i en aflang Strimmel, 2 Sæt Kister dyb, indenfor det store Jernværk for samme Grav tilhøjre. Denne Grav er med dobbelte Træplanker over og har Luft ud til Kirkegården. Opstillet her 24. 8. 1681. Hans Frue Ingeborg Ulfstand opst. langs med de 3 Vinduer.

30. 1. 1755 er Major Ole Winds Frue sl. Fru Anne Helene Trolles Lig hidført fra Helsingør og her nedsat.

V. 47. Inden for samme Jernværk her i Nord eller strax N. ved Siden af forbem. Mathias Foss's Grav er sl. Mag., Prof. Christian Steenbechs dobb. m. G., 2 Sæt Kister dyb under hans store blå Sten med Luft ud til Kirkegården.

I samme Grav hviler sl. Mag. Jacob Foss, fordum Rektor Scholæ Hafniensis, nedsat 18. 3. 1676.

6. 6. s. A. hans H. Dorethe. — Skøde dat. . . . 1667.

VI. 48. Tæt N. ved Siden af samme Grav er sl. Mag. Johannes Alanus Muldgrav, som næppe er tjenlig til at mures, under en søndret brun Sten.

VII. 49. (20. 9. 1670 — Afgift og Fornylse sædvanlig. Skøde 1. 10. 1670).

Atter N. ved Siden er sl. Brygger Jens Pedersøns, nedsat 6. 7. 1683, dobb. m. G. i Muld under en blåagtig Sten, som hans Datters Mand, Brygger Anders Løvmann, nu tilhører. Denne Grav er ikke heller tjenlig at mures.

12. 12. 1700 Anders Løvmans D. 2½ Aar.

18. 9. 1711 sammes 13 Aar gl. S. Peder.

21. s. M. sammes 21 Aar gl. D. Sidse.

2. 10. s. A. Brygger Anders Løvman selv, æt. 54.

20. 9. 1694 sammes 4½ Aar gl. S.

11. 11. 1685 sl. Jens Pedersøns Enke Bodil.

7. 7. 1727 Brygger Niels Pedersøn Gjedsted, Rådmand, fra Rosengården.

21. 8. 1727 Brygger fra Rosengården Claus Løvmann hos sin sl. Stiffader, Rådmand Gjedsted.

VIII. 50. Nordvest for E. af denne Grav er Kbmd. Hans Stüves dobb. m. G., 4 Sæt Kister dyb under en stor hvid Sten med Luftrør ud til Kirkegården. Siden velbr. Geheimer. Mathias Moth efter Skøde 3. 1. 1685.

14. 1. 1702 Hans Stüves 5 Aar gl. Datter.

23. 8. 1703 blev hans ¾ Aar gl. S. her nedsat.

Denne Grav tilhørte sl. Assessor Chr. Ostenfeldt og Frue Søtser Finche. Stüves Skøde dat. 16. 4. 1698 (fornyet 1707).

24. 12. 1728 sl. Stadshauptmand Hans Stüves Lig, æt. 65.

30. 5. 1748 velbem. sl. Stadshauptmand Stüves Enke Margrethe Regelsdatters Lig, æt. 71, fra Klostret i Stormgaden.

24. 4. 1728 Generalmajor Scholtens 3½ Aar gl. D.

Nu Peder Sørensen Mønnichs og Hustru. — Må ej åbnes i hundrede Aar efter Stenen og Tavlen, som udviser dette.

IX. 51. S. ved Siden af forbem. Grav er sl. Dni Præpositi Sochelundensis Johannes Dorschæus' enkelte Grav, 4 Sæt Kister dyb og et Rum ved den vestre Ende til Børnekister, opmuret i Juli 1707. — Skøde 16. 2. 1707.

1. 9. 1708 er Dni Præpositi Mag. Johannes Dorschæus' Lig udtaget af Kapellet og tilligemed et lille B. her nedsat under egen Ligsten.

9. 1. 1710 sl. Mag. Ancher Anchersen, æt. 30, i sin Søster, Mad. Dorschæus Grav.

17. 9. 1717 Prof. M. Anchersens ¾ Aar gl. S. Ancher.

10. 10. 1718 sammes ¾ Aar gl. D. Maren.

6. 12. 1740 sl. Stiftsprovst Dorschæus' Enkefrue sl. Dorothea Anchersens Lig.

31. 5. 1727 sl. Prof. Math. Anchersens 1 Aar gl. Barn.

X. 52. Atter S. ved Siden af denne Grav er en dobb. Muldgrav, som næppe skal kunne mures, under en stor, udhuggen, grå Sten, hvorunder er nedsat først Doct. Gellius Sascrides 1612, derefter hans S., Mag. Hans Sascrides 1594, siden Mag. Johan Christoffersen, død 1675, og sidst sl. Mag. Berthel Bartholin, Professor, med sin Hustru Sille Marie og 4 Børn, som 1690 blev udtagne af Capellet og her begravede. Hans H. 23. 5. 1678 hos sin Mand. Margrethe Barth. Bartholins Lig 30. 5. 1675.

[Tilf. ad Gellius Sascrides:] hans D. Agathe 17. 7. 1657.

[Tilf. ad Bartholins Børn:] 2 Sønner, 2 Døtre.

V. I Korets Omgang.

Indenfor Jernværket ved Nordre Side.

I. 53. V. for E. af Hans Stüwes Grav under en gl. udhuggen grå Sten og en gl. mådelig brun Sten næst hos mod S. er Plads til en dobb. m. G. — Justitsråd, Borgmester og Stadsphysicus Dr. Johan Eichels dobb. m. G., 2 Sæt Kister dyb, som blev opmuret i Juni 1722 og har han samme Tid afkøbt Kirken Luft til de 2 Grave. Skøde dat. Juni 1722.

NB.: Ved Siden af bem. brune Sten mod S. lige for E. af Dorschæus Begravelse ligger en gl. brød, hvid Ligsten, derunder er kun et Rum for Børnekister, fordi Dorschæus' Grav strækker sig noget ind under samme Sten.

12. 8. 1711 sl. Prof. Anchersens sl. Frue.

I Hans Stüwes Grav nedsat fem andre pag. 55 [o: Grav Nr. 50] anførte.

15. 7. 1722 hans sl. Frue Elisabeth Hedeveg Steemann, død sidst i Marts 1721, æt. 61, udtagen af Capellet og her nedsat.

Hans sl. D. Jfr. Anne Eichels Ben, død 1711, æt. 19 og begravet i en Lejemuldgrav tæt uden for den Nordre Korsdør, opgravet og nedlagt i en Benkiste med Pladen etc. af den forrådnede Kiste påslagen, nedsat her.

6. 4. 1736 sl. Etatsr. Johan Eichels Lig, æt. 70.

II. 54. Ved Siden af denne Plads ind til Muren hen i N. er sl. Rådstueskriver Christian Helts [hans Hustru Dorothea Paulsd. Fyhn] dobb. m. G., 4 Sæt Kister dyb, under et Stykke hvid og en lille grå Sten samt nogle gl. Fliser. — Skøde 16. 11. 1699. — Opmuret 1698 på Kirkens Bekostning med Luftrør ud til Kirkegården.

6. 11. 1699 sl. Rådstueskriver Christian Helts Lig tilligemed et B.

13. 5. 1705 Oeconomi Communitatis Rasmus Byssings H. Rebecha Helt tilligemed sin Sotser Jfr. Megtele Helt.

3. 11. 1707 Rådstueskriver Søren Lindbergs H. sl. Johanne Marie Helt, æt. 26.

29. 8. 1711 Jfr. Sophie Amalie Helt, æt. 21, i sin Fader, Chr. Helts Grav.

10. 11. 1718 sl. Cancellisecretær Peder Helt, æt. 32, i sin Faders Grav.

17. 6. 1729 Islandsk Kbmd. afd. Chr. Poulsen Fyhns Lig, æt. 85, i sin sl. Svogers, Rådstueskriver Helts Grav.

14. 12. 1744 Cancellisecretær Chr. Smits 3 Uger gl. B. Helvig Lowise med Mad. Fyhns Tilladelse og Justitsr. Thestrups dertil givne Bevilling.

3. 4. 1727 Dorothea Paulsd. Fyhn sl. Rådstueskriver Helts Enke.

26. 4. 1757 er sl. Cancelliråd og Forvalter Helts Lig her nedsat, 69 Aar.

Marts 1760 sl. Cancelli-Forvalter Helts Frue.

12. 12. 1763 Studiosus Schultz af Familie med Justitsr. Smith.

III. 55. Ved Siden af bem. Grav i S. er en enkelt Grav i Muld, hvori Capellan her ved Kirken sl. Mag. Søren Lauritsen Bergendahl er begravet 14. 8. 1680. — Af denne Grav, hvorpå ligger en udhuggen grå Sten, kan ogsaa blive en muret Grav i Fremtiden. — NB.: 1726. —

29. 6. 1706 sl. Mag. Søren Bergendahls Enke Inger.

20. 2. 1722 Cancelliråd og Prof. Juris Henrich Weghorst, æt. 69.

IV. 56. Atter ved Siden af denne Grav i S. under en stor, bred, grå Sten er en dobb. m. G., hvori sl. Helene Biørn Bentzen er begravet 18. 5. 1683. Hendes D. Phil. Fuxen hensat 14. 6. 1675. — B. ipse 10. 9. 1652.

Af denne Plads kan omsider med en Sten gjøres en dobb. m. G.

4. 1. 1704 Købmand Abraham Willemsens $7\frac{1}{2}$ Aar gl. D. Else.

10. 2. 1719 sl. Abraham Willemsen selv. — —

Prof. Mathias Anchersen, Sognepræst til Tårnby på Amager, har købt denne Grav af Kirken, opmuret i Juni 1722, 2 Sæt Kister bred og 4 Sæt dyb. — Skødet dat. 12. 6. 1722. — NB.: uigjenkaldelig.

Samme Tid 17. Juli er hans sl. Frue Theodora Bügballes Lig opgravet af Muldgraven pag. 58 [o: Grav Nr. 53].

Hans $\frac{3}{4}$ Aar gl. S. Ancher død i Septbr. 1717, $\frac{3}{4}$ Aar gl. D. Maren, død i Octbr. 1718, 3 Aar gl. D. Anne død i Octbr. 1721, $1\frac{1}{2}$ Aar gl. D. Johanne Maria død i Novbr. 1721, alle optagne af Mad. Dorschæus' Grav.

27. 10. 1723 hans dødfødte Pigebarn.

1742 er denne Grav ved Auction solgt og skødet (i 9. Juli samme Aar for et Barn 5 à 4 Rdlr.) af Kirkens Patron, Justitsr. Thestrup til Brygger i Frederiksberggade Knud Carlsen og Arvinger.

24. 8. 1742 Peter Abraham Overkamps, hvid Ridder, 14 Uger gl. B. Cathrine her i hans Svigerfaders Begravelse indsat.

22. 8. 1740 Peter Abraham Oberkamps $1\frac{1}{4}$ Aar gl. B. Cathrine.

20. 8. 1744 sammes 14 Dage gl. B. Jsach.

4. 7. 1746 sammes $\frac{1}{2}$ Aar gl. B. Jacob.

2. 3. 1750 sammes $\frac{1}{4}$ Aar gl. B. Peter.

1. 10. s. A. sammes $5\frac{3}{4}$ Aar gl. B. Abraham.

3. 7. 1755 sammes $1\frac{1}{2}$ Azr gl. B. Peter Abraham.

25. 7. 1766 Peter Oberkamp.

20. 2. 1767 Knud Carlsens Kone.

21. 4. 1775 Magdalene Oberkamp, 60 Aar.

(4. 1. 1776 Povel Povelsen, 81 Aar, nedsat på Stænger — er Rum til 3 Lig med nu).

V. 57. V. for E. af denne Grav er sl. Ridder og Geheimer. Axel Urups m. G. til 2 fuldkomne Kister at stå jævnsides under en grå Sten med Luftrør op igjennem Muren og en muret Hvælving over, som herefter tilligemed Sten og Epitaphium skal være uforanderlig og uigjenkaldelig til evig Tid efter Skøde 23. 7. 1671. (Han her 6. 4. 1671).

Hans Frue, Hofmesterinde Sitsel Grubbe 22. 4. 1691 (havde ingen Børn).

VI. 58. Tæt N. ved Siden af denne Grav er sl. Rådmand Søren Nielsen Møllers enkelt m. G., 4 Sæt Kister dyb, med en Krog ved Hovedet til Børne- og Benkister, under en lille gl., udhuggen, grå Sten med hans og hans Kjærestes Navne derpå udhugget. Hans Hustru Kirsten Hansd. Denne Grav blev 1698 på Kirkens Bekostning opmuret med Luftrør ud til Kirkegården.

Afgift og Fornyse sædvanlig — Benene i Graven ved Forandringer der uforanderligt at forblive. Skødet 30. 7. 1698. — 1721 fornyet. —

24. 11. 1732 Afd. Rådmand Søren Nielsen Møllers Frue Kirstine Hansdatter, 72 Aar gl., fra Store Kongensgade.

1757 Etatsr. Møller begravet.

1770 Frøken Maria Møller, 80 Aar gl., her nedsat.

1772 den 24. Febr. Frøken Johanne Møller, 78 Aar gl. — Står ovenpå hverandre, så Broderens Kiste er sammenklemt.

VII. 59. Igjen ved Siden af denne Grav i N. og V. for E. af sl. Helts Grav er Brygger og StadsCapt., sl. Sr. Jacob Arvedsen Edelbergs arvelige m. G., 4 Sæt Kister dyb, med hans egen nye blå Ligsten over Gravmuren og Luftrør ud til Kirkegården. Denne Grav blev 1698 opmuret på Kirkens Bekostning på Kjøb. — Skøde 30. 5. 1705. —

22. 5. 1705 er Rådm. Arv Michelsen Edelbergs sl. H. her nedsat, æt. 80.

19. 4. 1706 er Rådm. Arv M. Edelberg begr. hos bem. sin sl. H., æt. 82.

28. 4. 1710 sl. Rådm. Jacob Edelbergs Lig, æt. 52.

5. 9. 1724 bem. sl. Rådm. Edelbergs Enke, gl. 63 Aar.

23. 6. 1739 Sognepræst i Faxe, Mag. Chr. Nyholms Lig her i hans Hustrus Morfaders Begravelse, æt. 29.

21. 7. 1746 Sr. Ulrich Edingers 10 Uger gl. D. Elisabeth her i hans Hustrus Morfaders Begravelse.

30. 4. 1768 Jomfr. Hiort nedsat.

VIII. 60. V. for E. af Rådm. Søren Nielsen Møllers Grav er Matheseos Prof. sl. Dni Christian Severin Longomontanus' dobb. m. Gr., 2 Sæt Kister dyb under en blåagtig Sten og en lille gl., hvid dito i Nord. — Skødet 1637 — Mag. Christen Lombergs. —

18. 12. 1693 Dorthe Sophie Lauritzd., Fru Malene Rhodes Tjenestepige, her i hendes Morfaders Grav.

5. 3. 1682 Dorothea Græe fra Helsingør her i sin Morfaders Grav.

24. 10. 1727 dette solgt til Cancelliråd og Generalfiscal, siden Justitsråd Truels Smith (200 Rdlr.) vide Kirkebogen pag. 219. — Longomontanus' Ben forbleven nedsænkede i en Ege-Benkiste.

3. 8. 1730 Justitsr. og Generalfiscal Truels Smith, 59 Aar gl., fra Christianshavn.

21. 6. 1741 Mathias von Westens H., Mad. Mille Smith i sin Faders Grav.

8. 4. 1737 Cancellir. og Kammeradvocat Bredo Munthes 4½ Aar gl. S. Truels Smith Munthe fra Østergade.

15. 4. 1738 sl. Cancellir. og Generalfiscal Caspar Wilhelm Smith, 28 Aar gl., fra Nytorv i hans Faders, sl. Justitsr. Truels Smiths Grav.

15. 6. 1748 sl. Justitsr. og Generalfiscal Troels Smiths Enkefrue sl. Ellen Kaasbøls Lig hidført fra Præstø og her nedsat.

4. 6. 1777 sl. Generalfiscal Smith fra Præstø nedsat — er Rum nok.

19. 1. 1802 Frøken Helene Elisabeth Munthe-Morgenstjerne fra Frederiksborg Amt.

IX. 61. Tæt S. ved Siden af denne Grav er sl. Brygger og Kirkeværge Søren Sørensen Lewischous dobb. m. G., 4 Sæt Kister dyb og opmuret Procurat. Templi Perill. Dni Pauls Windingio, med en stor hvidgrå Sten derpå. Over denne Grav hænger hans Lysekrone, som han har givet til Kirken. (Med et lille Luftrør op ved Kormuren og et Lufthul til Prof. Foss's Grav) — [c: Nr. 62].

23. 4. 1706 hans H. Signe Hermansd., æt. 57.

11. 3. 1701 bem. Søren Sørensen Løweschou Lig.

18. 6. 1712 Studiosus Søren Sørensen Løweschou, 24 Aar gl., her i sin Faders Grav. — Skøde dat. 31. 10. 1693 med Vilkår, at Benene samles og nedgraves i Benkiste for uforanderligt at forblive der.

X. 62. V. for Enden af bem. Grav er sl. Mag., Assessor, Rector Scholæ Hafniensis Peter Foss's dobb. m. G., 4 Sæt Kister dyb, opmuret under Paul Winding med Lufthul og Graven bedækket med 4 Rad Fliser.

18. 9. 1708 Commandør ved Holmen, Ole Judichers 5 Aar gl. D., hidflyttet fra Holmens Kirke og her nedsat.

19. 9. s. A. Bygmester, Assessor Ernst's 3 Måneder gl. S. Friederich Christian.

12. 10. 1702 sl. Assessor og Rector Foss's H. Anne Gregers.

9. 6. 1718 Justitsr. og Generalbygmester Johan Conrad Ernst's H. sl. Fru Magdalene Foss, 42 Aar, her i sin sl. Broders Grav, død sidst i Marts. Skøde dat. 6. 4. 1696.

14. 4. 1747 Etatsr. Niels Foss's sl. Frue Sophie Amalie Mathesius, æt. 75.

26. 3. 1751 sl. Etatsr. Niels Foss, æt. 80.

XI. 63. Tæt N. ved Siden af denne Grav er sl. Dni Doct., Professor og Borgmester, Cancelliråd Cosmus Bornemanns dobb. m. G., 4 Sæt Kister dyb med Luftrør ud til Kirkegården, opmuret under Paul Winding. Af denne Grav har de andre Grave i Nærheden hver sit Lufthul. — Skøde 1. 3. 1690.

21. 9. 1707 er sl. Cancellir. og Borgmester, Dr. Cosmus Bornemanns sl. Enkefrue Dorthea Worm her nedsat om Aftenen ved 5 Slet, æt. 63.

21. 9. 1692 Cancelliråd C. B. indsat i Kapellet.

14. 9. 1682 hans 5 Aar gl. Bo.

22. 9. 1727 Justitsr. Philip Julius Bornemanns 14 Aar gl. B. Ole fra Amagertorv.

18. 6. 1728 sammes dødfødte B.

22. 6. 1740 Etatsr. og Deputeret fra de kongl. Financer Philip Julius Bornemanns Lig i ovenmeldte hans sl. Faders Begravelse, æt. 60, næst ved Løwenørns Begravelse.

1766 »Cosmi Borneman udj Begravelsen«.

1. 7. 1767 Etatsråidinde Borneman nedsat.

28. 1. 1789 Kammerråd Borneman nedsat.

VI. I Korets Omgang.

Udenfor Jernværket i Korets Omgang ved nordre Side.

I. 64. V. for E. af sl. D. D. Cosmus Bornemanns Grav er Plads til en dobb. Grav i Muld fra midt på Gulvet ind i det nordre Vindfang under en lille hvid Sten op til Trappen og i trende Stykker.

II. 65. S. ved Siden er sl. Brygger Niels Rasmussens dobbelte, arvelige Grav i Muld under en lille brun og en anden hvidagtig Sten ind i Krogen ved Scavenii Begravelse. (Anne Niels Rasmussens d. 25. 2. 1667).

20. 8. 1711 en Pige Sidse Margrete, æt. 11, fra Brygger Søren Christensen på Nørregade her nedsat.

23. s. M. Brændevinsbrænder And. Nielsens H. Ellen Sidse, æt. 26, fra Kompagnistrædet.

17. 9. s. A. Brygger på Nørregade Søren Christensen, æt. 55.

Denne Grav har Brygger Morten Andersen købt 1721 (hans Lig her 21. Juni) og ladet mure 4 Sæt Kister dyb med Lufthul ind til sal. Foss igjennem Pillerne, Skøde 26. 3. 1721.

Benene samlede og i Benkiste lagte.

21. 6. 1721 sl. Brygger på Nørregade Søren Christensen Træholts Enke Sidse, død sidst i Febr., æt. 75, her i sin Svigersøns, M. Andersens Grav.

1738 Brygger Niels Mortensen Lindbergs 22 Uger gl. B. Lars Christophersen i sin Farfaders Begravelse.

11. 9. 1739 Niels Lindbergs 6 Dage gl. Barn Lucia Margrethe.

3. 8. 1741 bem. N. Lindbergs H. Andrea Catrine Ursin, æt. 28, og d. 6. Nov. hans $\frac{1}{2}$ Aar gl. B. Christopher.

24. 12. 1744 bem. N. Lindbergs Moder Anne Lucie sl. Morten Andersens, æt. 74, hos bem. sin sl. Mand.

15. 9. 1752 merbem. Niels Lindberg selv, æt. 46.

24. 1. 1737 Brygger Jens Rasmus Munchs H. Anne Kirstine Lindberg, æt. 38, fra Nørregade.

III. 66. V. for E. under en blå og lille blå sprukket Sten er Plads til en dobb. Grav i Muld. — 18. 10. 1711 Studiosus Hans Ebbesen, 28 Aar gl., fra Nørregade under en lille brun Sten.

IV. 67. N. ved Siden noget ind i det nordre Vindfang til midt ud på Gulvet er Plads til en dobb. Grav i Muld under en brun Sten og et Stykke af en anden Sten ind i Vindfanget.

V. 68. V. for E. er Rum til en enkelt Grav i Muld under en brunagtig Sten ved Siden af Blokken.

16. 9. 1711 Mag. Folchmar Danchels 13 Aar gl. D. samt et andet lille B. udtagne af Kapellet og her nedsatte.

3. 10. s. A. hans 6 Aar gl. D.

4. 9. 1716 sammes 6 Aar gl. S. Povel.

19. 10. 1717 sammes 1 Aar gl. S. Hans.

VI. 69. S. ved Siden er sl. Dni, Ecclesiae hujus qvondam Pastoris primarius Mag. Eric Olai Torms dobb. m. G., 2 Sæt Kister dyb med Luftrør op ved Kormuren under en stor bred Sten.

11. 6. 1667 sl. Mag. Eric Olufsen, 60 Aar gl.

5. 8. 1706 sl. Mag. Ole Torms Enke Marie Schumacher fra Frederiksborg, æt. 64. NB.: Sognepræst, Mag. Torm selv ibidem begr. i denne sin sl. Faders Grav 15. 2. 1698.

6. 8. 1685 Mag. E. O. Torms H. sl. Søster Olufsd. Worm i sin sl. Mands Grav. Skødet dat. 6. 8. 1667 er i Etatsr. Torms Gemme.

9. 4. 1723 sl. Forpagter Jens Henrichsens Enke Mette Erichsd. Torm, æt. 65, her i sin sl. Faders Grav. — Samme Tid Mag. E. Torms Ben opsamlede af den gl., forfaldne Kiste og lagt i Benkiste med Kobberpladen af forrige Kiste påslagen, nedsat i den østre Ende.

20. 11. 1734 Politimester Eric Torms Frue Anne Kirstine Ravn, 42 Aar gl.

1739 et Barn fra Etatsr. Torm.

26. 8. 1738 Justitsr. og Politimester Torms 7 Aar gl. B. Sophie Magdalene i Kirken i egen arvelig Begravelse strax ved Dåben.

4. 12. 1786 blev sl. Professor Glud nedsat i sl. Etatsr. Torms Begravelse.

VII. 70. Atter S. ved Siden er sl. Doct. Jacob Mathiesens og Doct. Anders Lemvighs dobb. m. G., 2 Sæt Kister dyb under en blåagtig Sten, hvis vestre Ende ligger noget ind under Trinene til den n. Kordør med Luftrør op til Korspillen.

3. 3. 1682 Doct. Jacob Mathiesens Frue Anne indsat i Kapellet.

26. 7. 1737 blev sl. Conferentsråd Niels Slange, æt. 81, fra Christen Bernichows Strædet her nedsat i hans eget enkelt m. Gravsted,

indrettet for hans Lig alene under Dåbstolen. — NB.: Såsnart Liget i Graven var nedsat, blev strax muret en Gravvælt over Kisten, at intet videre der kan nedsættes, men Graven blive efterdags urørt.

VIII. 71. V. for E. er Bryggerne sl. Jens Hvids og David Mathiesens, dobb. Lejegrav i Muld under en brun og hvid Sten ind under Trappen.

29. 10. 1711 Jfr. Anne Eichel, Doct. Eichels D., æt. 19, under den brune Sten.

27. 12. 1678 Dav. Matzens Enke Kirstine.

16. 3. 1677 han selv. —

Denne Grav under en grå og en gl. hvid Sten med den østre Ende ind under Stentrappen op til Kordøren har Byskriver her i Staden, Jacob Ursin i Juli 1722 afkøbt Kirken. Skødet 14. 7. 1722.

16. 7. 1722 Hans første H. Margrethe Cathrine Tønder, død i Juni 1721, udtaget af Kapellet.

IX. 72. Atter V. for Enden var sl. Brygger Ole Larssens dobbelte, arvelige Grav i Muld under en blå Sten og en gl. hvid derhos, ved Siden af den yderste nordre Korsplade efter Skøde 3. 1. 1668, afstået til 1691.

23. 12. 1707 er Valentin Hopel her nedsat, æt. 44. Han var Hofslagter. Hans Hustru med 1 S. og 1 D. lever endnu.

19. 8. 1711 Kbmd. Hans Møllers $1\frac{3}{4}$ Aar gl. S. Valentin samt et andet af hans Børn udtagne af Kapellet og her nedsatte i deres sl. Morfaders V. Hopels Grav.

19. 9. s. A. bem. sl. Hans Møller selv, æt. 34, her nedsat hos sin Svigerfader V. Hopel.

26. 10. 1712 Kbmd. Hans Popps 9 D. gl. S. Hans.

7. 2. 1716 sammes 4 Aar gl. S. Jens.

X. 73. N. ved Siden af forbem. to Grave er Bryggerne sl. Jens Niensens og Lauritz Niensens dobbelte, arvelige Grav i Muld under en stor brun Sten med en støbt Messingplade på og en Rad Fliser rundt omkring. — Skøde 16. 3. 1674.

Jens Nielsen døde 1669 og Lauritz Nielsen 27. 3. 1674.

Solgt af Arvingerne til Kirken 1710.

Klokkeren Christian Hansen Paludan har i April 1721 købt denne Grav af Kirken og i Juli ladet den mure 2 fuldkomne Kister bred og 4 Sæt Kister dyb med Gevælt og Lufthul ud til Kirkegården.

23. 7. 1721 Hans H. Anne Margrethe Cord død 17. 8. 1720, æt. 23 samt 1 B. Hans født og død 29. 7. 1718, begge udtagne af Kapellet og her nedsat.

3. 6. 1725 hans $\frac{5}{4}$ Aar gl. D. Anne Marie. —

Nu Hans Excellence Geheimeråd Johan Georg von Holsteins store Begravelse, uigjenkaldelig og Afgift sædvanlig, men i Specie. Skøde dat. 25. 9. 1725.

Siden overladt til Kirken igjen af hans Søn Geheimer. Holstein for et Kapel næst ved.

Dette tilhører nu Kirken og istedenfor er Geheimer., Grev Johan Ludvig Holstein udlagt Begravelse i Kapellerne Nr. 7 og 8 på Kirkens nordre Side pag. 275 og 276 [o: Nr. 7 under Begrav. efter Branden 1728].

VII. *I Tvergangen ved Korets vestre Ende.*

I. 74. V. for Enden af bem. Grav inden for det maledede Træværk er sl. Justitsr. Povel Nielsen Rosenpalms dobb. m. G., 3 Sæt Kister dyb under en Trælem med Luftør ud til Kirkegården.

9. 6. 1706 Jfr. Rosenpalms Lig.

18. 8. 1713 Justitsråd Rosenpalms Enke, velb. Fru Anna.

4. 7. 1690 P. N. Rosenpalms 2 Aar gl. B. fra Landemærket.

11. 8. 1688 sl. P. N. Rosenpalm selv.

8. 6. 1686 hans 5 Børn udtagne af Kapellet.

Skøde dat. 13. 12. 1679. —

II. 75. S. ved Siden under en lille gl. hvid Sten er Rum til en enkelt Grav i Muld, hvori sl. Strange Trøner og hans H. hviler. Strange begravet 1. 4. 1669 og hans H. 16. 8. 1677.

1. 4. 1711 Brygger Jens Mogensen fra Vestergade, 52 Aar gl., nedsat under den hvide Sten.

28. 7. s. A. Birthe Marie, Bager Peder Niensens H. ibidem, æt. 42, her begravet oven på ham.

III. 76. Tæt ved Siden under en gl. hvid Sten, fordum Giertrud Knud Lambertsens tilhørende, er Rum til en enkelt Muldgrav, nedsat 17. 11. 1696.

11. 5. 1716 Bager Peder Nielsen Timmermann fra Vestergade, æt. 53.

IV. 77. Tæt S. ved Siden under en lille gl. hvid Sten med Munkebogstaver på er Plads til en enkelt Grav i Muld, i hvilken Renteskriver Hans Justesens H. sl. Jytte er nedsat 25. 2. 1689, og Sekretær hos Statholder Güldenløve Wilhelm Christophersen, som omkom i den ulykkelige Ildebrand på Amalienborg, nedsat 22. 4. 1689.

3. 5. 1720 forr. Birkefoged på Amager Jens Peder Oldenburg, æt. 43, her nedsat til Leje, betalt til Kirken 12. 4. 1720 — 35 Rdlr.

V. 78. S. ved Siden udenfor Kordøren er Prof. Mathematicus sl. Mag. Jørgen Froms dobb. m. G., 2 Sæt Kister dyb med en slet brunagtig Sten over. (Her 28. 8. 1651 — Doct. Laur. Mortensens m. G. — Hans Hustrus Fader. Else sl. Doct. Mortensens 14. 6. 1653).

28. 5. 1716 er Kgl. Maj. Not. Publ. Sr. From her nedsat i sin sl. Faders Grav, æt. 65, og Benkister til de forrige Lig forudgjort. (Hans From 5. 7. 1606 — Stedet fri efter Skøde dat. Kbhvn Påske Aften 1657).

29. 8. 1677 Doct. Christian Foss's 2 Sønner, Lauritz og Peder her i deres sl. Moders Else Mag. Jørgen Froms Grav. —

S. ved Siden under en gl. hvid Sten med 2 udhugne Billeder på er en enkelt Gravs Plads i Muld lige for den store Kirkedør.

NB.: hic. Mag. Frølund's pag. seqv.

Igen S. ved Siden under en lille blå Sten ret for Kordøren i en enkelt Lejegrav i Muld. — Rosenkilde. —

VI. 79. Atter S. ved Siden under en stor gl. hvid Sten er Sebastian Svendi's arvelig dobb. Gr. i Muld, i hvilken Doct. Othe Sperling, som havde Datteren Margrethe Svendi til Ægte, som i mange Aar sad i det blå Tårn og døde der, ligger begravet, nedsat 30. 12. 1681.

30. 2. 1707 er hans Datter, Købmands-Enke Elisabeth Sperling her nedsat under bem. gl. hvide Sten, og Doct. Sperlings Ben i en Krog derunder nedgravede. (ad Elisabeth Sperling: sal. Kield Fris'es, æt. 63).

S. igjen ved Siden under en lille, smal, gråagtig Sten med de 4 Evangelister i Hjørnerne en enkelt Muldgrav, hvori Prof. Rasch. — 24. 4. 1706 er erlagt en Kendelse af denne Grav, sidst 20 Rdlr. Croner.

VII. 80. Igjen S. ved Siden er Plads til en enkelt Muldgrav under en søndret brun Sten.

30. 12. 1726 Lorentz Holst og H. — 9. 6. 1727 er Mad. Margrethe Lind, Enke efter sal. Kræmmer Lorentz Holst her nedsat hos sin sal. Mand.

VIII. 81. Atter S. ved Siden, lige for den smalle Mands-Gang er sl. Brygger Henning Hiorts arvelige dobb. Muldgrav, som fordum har tilhørt Brygger og Stadskapt. Hans Justesen og nu arveligt tilkommer sl. Henning Hiorts Efterfølger, Brygger og Stadskapt. Jacob Jacob Arvesen Edelberg.

9. 8. 1687 Henning Hiort. — 13. 8. 1679 Birgitte Hiort her i sin Faders Grav.

18. 5. 1703 Jacob Edelbergs 5 Aar gl. S.

12. 6. s. A. hans $\frac{3}{4}$ Aar gl. S.

8. 1. 1700 hans 15 Uger gl. S.

11. 6. 1710 Lieut. H. Hiort fra Nørregade her i sin sl. Faders Grav, æt. 40.

19. 6. 1711 Sr. H. Diderik Petri's 1 Aar gl. B. Anna her i sin Mor-fader H. Hiorts Grav.

15. 7. 1716 Mag. E. C. Kaasbøls 18 Uger gl. D. Johanne Sophie.

15. 6. 1723 sammes $1\frac{3}{4}$ Aar gl. D. Karen Sophie.

Denne Grav solgt af H. Justesens Eftermand i Ægteskab Ass. Stampe 1679 til H. Hiort, H. Justesens Svigersøn. — H Justesen og Hustru Bodild Nielsdatter Hiort. — Skøde 25. 10. 1670.

11. 10. 1727 Mag. E. C. Kaasbøls $1\frac{1}{2}$ Aar gl. D. Karen Sophie.

21. 4. 1745 sl. Kbmd. Nicolai Hiort her i hans sl. Faders, Henning Hiorts Begravelse, æt. 68, ved Siden af Sønne Pedersens m. Begravelse.

6. 4. 1754 er Guvernør i Vestindien, sl. Jens Hansens Lig efter erhvervet skriftlig Tilladelse her nedsat, æt. 34.

IX. 82. Igjen S. ved Siden ind under det lille Pulpitur, som sidder på den søndre Kirkemur, er fordum Byfoged Jens Mauritsøns dobb. m. G., 3 Sæt Kister dyb under en brun Sten med Lufthul ud til Kirkegården. I samme Grav er også Brigadier og Vicecommandant Sten Bilde og hans 2 Fruer begravne. Han sidste Frue, Elisabeth Rebecca Poppens Lig nedsat 7. 4. 1698. — Den første 24. 3. 1681.

Sten Bilde nedsat 15. 5. 1698. — Skøde 31. 10. 1672.

Jens Mauritsøn her 31. 10. 1672. — nyt Skøde dat. 25. 9. 1725.

16. 3. 1677 Kirstine, Jens Mauritsøns, her.

Sten Andersen Bilde, forn. Jens Mauritsøns Svogers Søsters Mand og H. Karen Mandix Datters Lig med samtlige Arvingers samt Procurator Templi Windings skriftlige Samtykke 1679 nedsatte her mod 20 Rdlrs Erlæggelse for hvert Lig. — Denne Begravelse tilhører nu Brygger Sønne Pedersen Holm, Skøde 5. 11. 1771.

8. 11. 1753 Brygger Sønne Pedersen Holms Hustru, afdøde Lene Nielsdatter, æt. 80.

15. 2. 1762 Sønne Pedersen Holm.

18. 3. 1762 Brygger og Stadskapt. Peter Holm.

26. 4. 1800 Brygger-Enke, Mad. Ellen Marie Holm.

VIII. I Korets Omgang uden for Jernværket ved søndre Side.

I. 83. Ø. for E. af bem. Grav er Plads til en dobb. Muldgrav under en brun udhuggen Sten og noget ind under en anden glat ved Siden deraf.

7. 7. 1710 Nederste Capellan her ved Kirken sl. Mag. Povl Danchel, æt. 31.

16. 8. 1711 sammes 22 Uger gl. S. Povel og 18. 11. s. A. sammes 3 ½ gl. S. Laurits, alt under den glatte Sten.

II. 84. N. ved Siden under en brun Sten tæt op til Chor-Muren og noget ind under den anden næst ved i Sønder er en dobb. Muldgrav, hvori sl. Peder Munch, forstum Comminister hujus Ecclesiae er begr. (Indsat 25. 6. 1678. — Hans 7 Aar gl. S. 16. 9. 1683). Hans Efterfølger sl. Mag. Lauritz Hylling, som havde nogle Børn begravede sammesteds, blev nedsat tæt ved Chor-Muren oven på sin Formands Kiste 28. 3. 1704.

8. 10. 1708 Mag. Povel Danchels 7 Uger gl. D. Inger Marie.

26. 9. 1709 sammes 4 Aar gl. D. Cathrine Elisabeth i sin sl. Morfaders Mag. Hyllings Grav.

5. 3. 1710 sl. Mag. L. Hyllings Enke Karen, æt. 62.

7. 6. 1713 sammes 3 ½ Aar gl. D. Cathrine Elisabeth.

III. 85. Ø. for E. er en dobb. Muldgrav under en brun Sten og en anden mindre brun Sten, hvori Comminister superior her ved Kirken Christian Mariager er begravet 30. 8. 1706, efter 2 af hans tidligere der nedsatte Børn — det sidste 31. 3. 1692.

3. 10. 1710 hans 16 Aar gl. D. Else Mariager under den lille Sten.

IV. 86. S. ved Siden, indtil Døren, er Rum til en dobb. Muldgrav under en gl. hvid Sten, hvorunder forstum Prof. Hebræa linguæ sl. Mag. Georgius Johannes (Jørgen Hansen) blev begr. 11. 12. 1682.

2. 10. 1710 erholdt Chr. P. Fyhn, for 5 à 6 Aar siden, Kirkeværgens Brev, at, da det ved Ligenes Nedsættelse i næstfølgende Grav befandtes, at der ikke kunde graves så dybt som i andre Begravelsessteder af samme Størrelse og Vilkår formedelst udskydende Grundsten, kunde han og Hustru, sl. Diderik Rasmussens Datter, og Arvinger nyde Plads her S. og V. for bem. Grav ind til Chor-Døren til Nedsættelse af en fuldkommen Ligkiste, at tilhøre dem med lige arvelig Rettighed.

18. 10. 1730 afg. Christian Povelsen Fyhns D. Christine Pouelsen. Dorthe Pouelsen findes siden hosfølgende.

V. 87. Ø. for E. af sl. Mag. Chr. Mariagers Grav er sl. Hørkræmmer Diderik Rasmussens arvelige dobb. G. i Muld med en blåagtig bred Sten på. (Nedsat 31. 1. 1683 for den søndre Chors-Dør op til Pillen mellem Svannings og Resens Epitaphier. — 5. 2. 1683 alle Børns Lig opgr. af Kirkegården og nedsatte her).

7. 12. 1707 Mr. Trellunds dødfødte B.

NB.: Islands Kbmd. Christian Poulsen Fyhn. —

6. 9. 1700 hans ¾ Aar gl. Pigebarn her i sin Morfaders, Did. Rasmussens Gr.

13. 12. 1701 sammes 3 ½ Aar gl. S. ligeledes.

23. 12. 1709 Did. Rasmussens Enke Elsebeth, 75 Aar gl.

17. 9. 1710 C. P. Fyhns 19 Aar gl. D. Cathrine Margrethe.

18. 11. 1718 Oberst fra Citadellet Diderichsens 1 Aar gl. D. Else Margrethe.

(16. 6. 1732 Capt. ved Sø-Etaten Chr. Flensburgs sl. Frue Else Margrethe Søbötker, 36½ Aar gl. her).

8. 10. 1730 Chr. Poulsen Fyhns D. Cathrine Poulsen.

Christian Poulsen Fyhns D. Dorthé Fyhn — 8. 10. 1738 afg. Chr. Poulsen Fyhns D. Dorthé, gl. 32 Aar her nedsat.

21. 1. 1739 Proviant-Commissær i Citadellet Erich Westengårds H. Else Marie Fyhn, gl. 38 Aar.

8. 11. 1742 bem. Sr. Westengårds D. Marie Christine, gl. 19 Aar.

22. 3. 1747 sl. Chr. Poulsen Fyhns Enke Maren Dideriksd., gl. 74 Aar her i hendes sl. Faders Begravelse

12 4. 1749 Sr. Westengårds D. Jfr. Margrethe Cathrine, æt. 27.

18. 3. 1751 sl. Erich Westengårds, forhen Regimentskvartermester og Proviant-Commissær i Citadellet, æt. 74, fra Skindergade.

20. 7. 1785 Brygger Westengård.

VI. 88. Ø. for E. af bem. Grav op imod Chors-Muren er sl. By-skriver Michel Claussøns dobb. Lejegrav i Muld under en stor brun Sten uden for Doct. Hans Rieses nuv. Begravelse. (Michel Claussøn her 22. 8. 1682).

20. 10. 1718 sl. Michel Claussøns Enke Birthe, æt. 78, hos sin sl. Mand.

15. 8. 1682 betalt for dette Lejested til sig og sin Mand 40 Rdlr. med Lejefrihed efter Forordningen..

VII. 89. S. ved Siden er en enkelt Muldgrav, noget større end til en fuldkommen Kiste i Bredden, under en gl. hvid Sten med Døden i fuld Corpus derpå udhuggen og Munkebogstaver samt Aarstal 1500.

12. 11. 1703 er herunder nedsat sl. Præpositus Communitatis Christian Lange og er der endnu Rum til Kister at sætte ovenpå.

10. 9. 1711 Nicolai Schlichtkrul, 21 Aar gl., fra Nørregade.

VIII. 90. Ø. for E. er Plads til en enkelt Grav i Muld under en brun søndret Sten, hvis østre Ende går tæt op under Jernværket.

NB.: Brygger Jacob Poulsen og H. Sophie Nielsdatters arvelige dobbelte Grav i den Omgang ved Choret næst for Indgang til adelig Begravelse efter Skøde dat. 19. 11. 1669. — Han deri begr. samme Aar og Dag, hun 18. 5. 1675.

IX. 91. Tæt N. ved Siden er Plads til en dobb. Muldgrav under en gl. søndret grå Sten med en Rad Mursten ved Siden. — NB. —

X. 92. S. ved Siden af sl. Langes Grav [Nr. 89] ind under det gandske Convent-Hus er den skjønne og store Begravelse, som sl. kgl. Rentemester Henrich Møller først var Ejermannd til, men nu tilhører sl. General-Admiral Adellers Børn og Arvinger; samme Begravelse har 2 dobbelte Døre for sig med Lås for, og et stort kostbart Epitaphium over forn. Gravs Dør, hvorfor forn. Sprinkelværk er udenfor.

(Henrich Møller fik Skøde 13. 12. 1669, men da Magistraten gjorde Indførsel i samme Grav på de fattiges Vegne, blev Graven solgt 27. 7. 1685 til sl. Adellers Børn og Arvinger. Plads til Epitaph. bevilget af Consistorio 11. 9. 1693).

30. 3. 1701 er Etatsråd Fried. Chr. Adellers 3 Aar gl. D. her nedsat i sin sl. Farfaders Grav.

14. 2. 1703 sl. Jfr. Dorthé Christ. Lenthes Lig fra Kalundborg her nedsat (er nok nu i Tysk Kirke).

18. 2. 1703 Generallieut. Trampes 9 Ug. gl. Søns Lig i sin sl. Morfaders Grav.

13. 1. 1704 sammes 2 Aar gl. D.

18. 10. 1703 Etatsr. Fr. Adellers sl. Frue Henriette Margrethe von Lenthe.

19. 11. 1704 sl. Generallieut. Trampes Lig.

4. 5. 1720 Lieut. Conrad Hugo Adeler, æt. 22, fra Norge hidført her i sin Faders, hs. Exc. Geheimer. Adeters Grav.

21. 9. 1734 Generallieutenantinde Trampe, Sophia Amalia Adeler, æt. 68, i sin sl. Broders, Geheimer. og Stiftamtmand Adellers Begravelse.

2. 3. 1787 blev sl. Kammerherreinde Haxthusen født Adeler, forhen Baronesse Adeler fra Draxholm nedsat i Begravelsen..

Ende på Chorets Omgang uden for Jernværket.

(Fortsættes).

Lidt om Slægten Brøndum-Scavenius.

Af **C. Klitgaard.**

Som bekendt stammer den adelige Slægt Scavenius fra Skagen, hvad jo ogsaa Navnet siger, og ligeledes er det bekendt, at dens Familienavn egentlig er Brøndum (eller Brønnum), idet Navnet Scavenius først er hæftet paa et Medlem af den, da Jacob Pedersen Brøndum¹⁾ 1770 blev Student fra Aalborg Skole, og Slægtens øvrige Medlemmer blev da ogsaa ved at hedde Brøndum.

Da nogle Oplysninger om Jacob Brøndum Scavenius' Forfædre muligt kan være af Interesse, skal her anføres følgende:

Slægten Brøndum synes ikke at være nogen gammel Skagens-slægt, men er derimod snarest en Bondeslægt fra Himmerland, hvor vi har Landsbynavnet Brøndum saavel ved Løgstør (Slet Herred) som i Østhimmerland (Hellum Herred). De først kendte Medlemmer af Ætten førte intet Familienavn, og dette er vel først anlagt i Skagen for at kendetegne Bæreren fra Mænd med samme Navn, men i det følgende vil det blive anvendt ved dem alle.

Thomas Brøndum, der maa have levet om ved 1620, men om hvem intet vides, havde følgende 6 Sønner; der alle synes at have været hævet over den almindelige Bondestand.

1. Anders Thomsen Brøndum, boede 1680 i Store Haabendal ved Frederikshavn (Aasted Sogn).
2. Søren Thomsen Brøndum, boede 1680 i Spangerhede i Ugilt Sogn i Vendsyssel.
3. Vigel Thomsen Brøndum, boede 1680 ved Fladstrand (o: i Frederikshavn), hvor han ogsaa boede 1662 og i 1669, da han kørte 5 Tdr. Humle derfra til Skagen.²⁾
4. Steffen Thomsen Brøndum, f. o. 1615, begr. Sulsted 17. Novbr. 1682, gift I med Barbara Andersdatter, II 1659 med Else Pedersdatter Kjær-

¹⁾ Var født i Skagen 2. April 1749, døbt 11. April, og efter 1770 at være blevet Student fra Aalborg, arbejdede han i nogle Aar som Volontør i Rentekammeret, men blev 1776 Assistent i Asiatisk Kompagnis Tjeneste og blev snart Faktor i Bengalen, hvorfra han efter 15 Aars Forløb vendte hjem 1792 med en stor Formue, saa han kunde købe Godserne Gjorslev, Erikstrup og Søholm i Stevns og 1798 endvidere Godset Klintholm paa Møen. Han var som Godsejer en meget dygtig Mand, der mangedoblede sine Godsers Værdi, og han havde store literære Interesser. I 1793 blev han Justitsraad og 1811 Etatsraad. Død paa Gjorslev 20. Juni 1820. Gift o. 1794 med Karine Lucie Debes, f. 1775, d. 1825. (G. L. Wad i Biogr. Leksikon XV. 3, jvf. Danm. Adels Aarbo 1907, S. 400).

²⁾ Skagens Raadstueprotokol 24. Novbr. 1669.

ulf, f. 1630, begr. Sulsted 23. April 1697.¹⁾ Fæster af den store Gaard Agdrup i Sulsted Sogn og Ejer af Hvorup Østergaard. Gravsten i Sulsted Kirke. 3 Børn: a.—c.

a. Anne Steffensd. Brøndum, gift N. Sundby 7. Jan. 1712 med Oldermænd for Færgelavet Jens Jensen.

b. Maren Steffensd. Brøndum, f. 1661, gift Sulsted 8. Jan. 1690 med »velfornemme« Lars Pedersen Brøndlund i Agdrup.

c. Thomas Steffensen Brøndum, f. 1663, begr. Ørum 5. Jan. 1709, gift o. 1690 med Anne Nielsdatter Kjærulf, f. 1670, begr. Ørum 2. Aug. 1725. Ejer af Hovedgaarden N. Ravnstrup i Ørum Sogn m. m. Gods. Deres 3 Børn antog Navnet Kjærulf.²⁾

4. Christen Thomsen Brøndum, var Herredsfoged i Harrested Herred i Skaane og døde ca. 1680 uden Livsarvinger.³⁾

5. Jens Thomsen Brøndum, boede i Skagen, men nærmere ubekendt. En Jens Thomsen var Borger i Skagen 1677 og 1680.

Børn a.—c.

a. Karen Jensdatter Brøndum, f. i Skagen, gift med Bent Hansen i Ystad, der var død før 5. Juli 1680, da hendes Slægt i Danmark gav Afkald paa Arven efter hendes Farbroder Christen Brøndum i Skaane til Fordel for hende.

b. Anders Jensen Brøndum, f. 166*, død 1708 ved Forlis paa Rejse til Lübeck,⁴⁾ boede i Højen (Gl. Skagen) og var Skipper og Handelsmand. 1. Aug. 1701 udnævnt til Raadmand i Skagen, afskediget 1706 ved Magistratens Afskaffelse. Gift o. 1698 med Abalone Hansdatter Hop, døbt Skagen 29. Novbr. 1671, død Skagen 7. Aug. 1726, Datter af Raadmand Hans Madsen Hop i Skagen. Hun ægtede 2. Gang Enevold Joensen, der overlevede hende. Anders Brøndum havde 7 Børn, af hvilke 5 overlevede Faderen. Af Sønnerne blev kun Peder Andersen Brøndum, f. 1702, voksen; han tog 1728 Borgerskab i Skagen.

c. Christen Jensen Brøndum, f. ca. 1670, begr. Skagen 2. Juni 1741, 70 Aar, gift Skagen 11. Juli 1701 med Enke Karen Nielsdatter, f. o. 1664, død Skagen 22. Jan. 1713, 49 Aar. Skipper og Handelsmand

¹⁾ C. Klitgaard: Kjærulfske Studier 276 f.

²⁾ A. St. 312.

³⁾ Skagens Tingbog 5. Juli 1680.

⁴⁾ Olavius Skagen, S. 6. Skifte 24. Decbr. 1708 og 30. April 1709.

i Skagen. Han var en af Ulykken forfulgt Mand, og 4. Aug. 1710 fremstod han paa Skagens Byting og »foregav sin store vemodige Nød og Trang«, som han førte Vidner om.¹⁾

I Marts Maaned 1704 blev hans Skude, som var en af de største i Skagen, ladet med Oksekød, Flæsk, Smør og Fisk m. m. til en Værdi af ca. 1300 Slettedaler for dermed at afgaa til det kongelige Provianthus i København, og foruden Christen Brøndum bestod Besætningen af 4 Mand. Da de 10. Marts om Aftenen kom i Nærheden af Hesselø, opkom der en svær Storm, og Skibets Stormast gik over Bord, hvorefter Skuden begyndte at skilles ad. Besætningen klamrede sig da til Masten, der var gaaet over Bord, og paa den drev de om Natten i Land ved Gilleleje, men Brøndum mistede baade Skibet til 700 Slettedalers Værdi og Ladningen. 1710 bekostede Brøndum »ved Borg og Gæld« et nyt Skib til 500 Slettedalers Værdi og tilladede det med Fiskevarer, »som han i slet Fiskeri og en ond Tid dyre havde købt« for over 300 Slettedaler. Boye Nielsen Holst, der paa den ulykkelige Rejse til København havde været Brøndums Baadsmand — han var fra Møgeltønder — skulde nu som Skipper gaa til Randers og Lübeck med Lasten, men det var jo i den store nordiske Krigs Tid, og en Milsvej udenfor Hals Tønde blev Skibet kapret af en Svensker, og Boye Nielsen blev taget til Fange, medens de 2 andre Mænd af Besætningen salverede sig til Land i Skibsbaaden. Ved dette nye Uheld »geraadede« Brøndum med Hustru og 7 smaa Børn i »stor Armød og Elendighed«, og han kom »udi sværmødige Tanker«, som vedvarede til 1723, da han 20. Septbr. atter tog Tingsvidne om sine Uheld, fordi han agtede at søge Kongen om Hjælp eller om Erstatning for den Skade, han led i Krigstiden. Om det lykkedes ham at faa en saadan Hjælp, er ikke oplyst. Af det ovenfor anførte ser vi, at han 1710 havde 7 Børn, men da Skagens Kirkebøger i mange Aar omkring Aar 1700 er ført meget uordentligt, idet mange Tilrørsler først er foretaget o. 1720 »efter hvad der kunde opspørges i Menigheden«, kan der ikke gives nøjagtige Oplysninger om hans Børn, dog ses det af Skiftet efter hans Hustru 30. Jan. 1713, at hun af sit første Ægteskab med en P e d e r (H o l s t ?) havde 5 Sønner (Henrik, Hans, Niels, Jacob og Feder) samt med Christen Jensen Brøndum efternævnte Søn²⁾ og Datteren

¹⁾ Jvf. Skagens Tingbog 20. Septbr. 1723.

²⁾ Den i Danm. Adels Aarvog 1907 S. 404 nævnte Anders Christensen Brønnum (til Hørbylund), Stamfader til Slægten Brønnum, hørte ikke til denne Slægt, men var vist fra V. Hassing S. i Kjær Herred.

Johanne Kirstine B. døbt i Skagen 2. Oktbr. 1703. Søn:

- 1) Peder Christensen Brøndum, døbt Skagen 25. Oktbr. 1702, død Købmand i Skagen, Borgerskab 25. Septbr. 1730, gift Skagen 27. Septbr. 1733 med Anne Ibsdatter, f. o. 1714, begr. Skagen 10. Marts 1786, 72 Aar. Ægteparret havde mindst 13 Børn født i Aarene 1733—1755, men Kirkebogen er defekt; 7 af Børnene døde som ganske smaa, saa man skal forbigaa disse. Efter Forældrene findes intet Skifte, men derimod findes fra 1786 — altsaa Anne Ibsdatters Dødsaar — et Skifte efter hendes barnløse Broder Boye Ibsens Hustru Else Jensdatter, og af dette ses, at Peder Brøndum og Hustru — da havde efternævnte Børn i Live: a.—f.
 - a) Karen Pedersdtr. Brøndum, døbt Skagen 19. Decbr. 1734, var 1786 Enke og havde ca. 1777 boet i Rendsborg, men hendes Opholdssted var nu ubekendt. Var død før 22. Aug. 1797 og havde efterladt en Søn, hvis Opholdssted var ubekendt.
 - b) Søster (Cecilie) Pedersdtr. Brøndum døbt Skagen 25. Juli 1736, død 1814 som Enke efter Kaptajn i Asiatisk Kompagnis Tjeneste Boye Lydersen Høyer i Kbh. Han var formodentlig Søn af Lyder Bøyesen Høyer, hvis Fader Bøye Hansen Høyer var Byfoged i Skagen.
 - c) Ingeborg Pedersdtr. Brøndum, døbt Skagen 8. Juni 1742, død 11. Juli 1815, gift Skagen 17. Decbr. 1773 med Jens Simonsen Holmbo, Skipper i Skagen 1786 og 1797.
 - d) Jeppe Pedersen Brøndum f. Skagen 1741? (ikke bl. »døbte«¹⁾), konfirm. Skagen 1756, død paa Rejse til Lübeck 1797, Skifte Skagen 22. Aug. 1797. Skipper i Skagen. Gift med Inger Nielsdtr. Ingen Børn.
 - e) Jacob Pedersen Brøndum, døbt Skagen 11. April 1749. Stamfader til Slægten Scavenius, se foran Side 290.
 - f) Margrete Pedersdtr. Brøndum, døbt Skagen 18. Juni 1751, død der 22. Maj 1812, gift 19. Decbr. 1784 med Søren Jensen Degn, Skipper og Handelsmand i Skagen.

¹⁾ En ældre Broder Jeppe, f. 1738, d. 1739 og Christen f. 1740, d. 1744.

Nogle Stambogsoplysninger om Hübbinett'erne ved Holstenske Infanteri Regiment.

Ved **H. E. E. Koch.**

I J. D. T. Mantheys Samling af Biografier over de i 1809—17 afdøde Riddere af Dannebrogordenen staar anført S. 12 (1810):

»Den 19de November forrige Aar døde

FRIEDRICH GOTTLIEB v. HÜBBINETT,

Second-Lieutenant ved det Holsteenske Infanteri-Regiment, som Hs. Majestæt under 28de Junii s. A. havde benaadet med Dannebrog-Ordenen af 4de Classe, da han udmærkede sig ved Angrebet paa Stralsund, og skjønt han der blev betydelig blesseret, dog ikke forlod Compagniet, men meget meere holdt strængeste Orden i samme og opmuntrede Mandskabet til Tapperhed«.

Disse knappe Linier danner saa at sige Gravskriften over den eneste Ridder, denne gamle Befalingsmandsslægt har fostret. Den tjente med Ære under de danske Faner ved Afdelingerne i Holsten i omtrent 100 Aar. At dens sidste Skud endte i Insurgentarméen, bør man ikke lægge den for meget til Last; det var — som Major Duseberg siger i »Krøniker fra Garnisonsbyen« — »meget vanskeligt dengang at se, hvor den richtige Side var, meget vanskeligt!«

Da Slægten var repræsenteret ved det gamle Holstenske Infanteri Regiment (nu 15de Bataillon i Kastellet) i saa godt som alle de 70 Aar, dette garnisonerede i Rendsborg, kan det have sin Interesse at undersøge, hvorledes Slægtsforholdet har været mellem de Bærere af Navnet, der forekommer i Regimentets Ruller. De Oplysninger, der hidtil er forefundet udenfor Stambøgerne, er meget sparsomme.

Stamfaderen, J o h a n n H ü b b i n e t t, var født i Skaane ca. 1728. Forsøg paa ved Bistand af den svenske Familie Hübbinettes Slægtsforsker, Direktør Petrus Hübbinette i Upsala, at udfinde Forbindelse mellem denne Slægt og Johann Hübbinett har foreløbig været resultatløse. Af Livsstilling var han Apotheker, og det maa ikke undre, at en Mand fra Skaane »anhverves« til en holstensk Afdeling; der synes at have været en ret livlig Forbindelse mellem Nordtyskland og Sverige over Svensk Pommern i det 18de Aarhundrede. I de paagældende Stambøger fra den Tid opføres

mange Soldater med Fædreland »Sverige«; gaar man det lidt nærmere efter, viser det sig dog som Regel, at Fødestedet er Stralsund eller et andet Sted i Svensk Pommern.

Johann Hübbinett maa være indtraadt i dansk Militærtjeneste ca. 1751; han havde, inden han kom til Holstenske Regiment (det hed Laalandske 1778—85) den 2. Oct. 1778, tjent saaledes:

- i Holstenske National Regiment 6 Aar,
- Møenske Infanteri Regiment $7\frac{3}{12}$ Aar,
- Pløenske geworbne Regiment $2\frac{3}{12}$ Aar,
- Kongens Regiment $2\frac{3}{12}$ Aar,
- Artilleriets National Bataillon $9\frac{5}{12}$ Aar.

Med flere af disse Afdelinger havde Laalandske Regiments første Chef, Oberst Heinrich Wilhelm Pergler von Perglas, været i nærmere eller fjærnere tjenstlig Berøring, og det er ikke umuligt, at Johann Hübbinett har været ham fordelagtigt bekendt, og at han gerne har villet sikre sig ham til sit nye Regiment; i hvert Fald opføres han i Stambogen som hvervet af Obersten personlig. I denne Sammenhæng skal det bemærkes, at ingen af Navnet Hübbinett er forefundet i den Liste, der af en af Regimentets Auditører er forfattet over dem, der 1778—1824 havde været straffede, — hvilke selvsagt i de Tider ikke var faa.

Han tjente sin længste Tid ved Regimentet ved Liv Kompagniet, et Par Aar ved Grenader Kompagniet og umiddelbart før sin Afskedigelse ved VII Musketeer Kompagni, alle Steder som Sergeant, hvilket svarer til senere Tidens Kommandeer- og endnu senere Tidens Stabssergeant.

Den $\frac{1}{6}$ 1791 fik han sin Afsked efter ca. 40 Aars Tjeneste med 24 Rdl. aarlig Pension, 62 Aar gammel. Han bosatte sig derefter med sin Hustru i Nübbel ved Rendsborg, hvor de endnu boede $\frac{17}{3}$ 1796; men den $\frac{20}{7}$ 1801 var de flyttet ind til Rendsborg.

Om dette er sket som Følge af hans Indtræden i Holstenske Landeværns Regiment, vides ikke; men under 2. Marts 1806 findes han i Dødsregistret for Neuwerker Menigheden opført som »en fra Holstenske Regiment dimitteret og ved Landeværnet ansat Sergeant, der efterlader sig en Enke Dorothea f. Sven og 7 levende Børn; 79 Aar gammel«. Af disse Børn traadte 3 Sønner ind i Hæren, alle ved Holstenske Infanteri Regiment.

Den ældste, Johann Adolph Carl Friedrich von Hübbinett, blev født 1768 i Glückstadt. Den 5. Juli 1783 blev han efter Tidens Skik hvervet af sin Fader og enrouleret ved Liv Kompagniet, fra hvilket han den $\frac{25}{7}$ 1789 avancerede til Korporal ved 2det Grenadeer Kompagni. Den $\frac{19}{8}$ 1792 vendte han tilbage til Liv Kompagniet som Foureer, og her avancerede han den $\frac{11}{4}$

1793 til Sergeant. Den $30/4$ 1804 udnævntes han til Materialskriver ved Frederiksorts Fæstning, hvilken Stilling han beklædte i omtrent 48 Aar, og hermed gaar han egentlig ud af Holstenske Infanteri Regiments Saga. For Fuldstændigheds Skyld skal Resten af hans militære Levnedsløb dog medtages her.

Den 10. September 1807 udnævntes han ved Siden af sin Stilling som Materialskriver tillige til Secondlieutenant ved Holstenske Landeværns Regiment, hvorfra han den $11/3$ 1808 overgik til Holstenske Artilleri Brigades annecterede Bataillon, ved hvilken han den $11/7$ s. A. udnævntes til Premierlieutenant. Den $14/5$ 1812 blev han afskediget i Naade fra sin Stilling i Bataillon. Om hans Deltagelse i Forsvaret af Frederiksort i December 1813 (Meddelelser fra Krigsarkiverne VIII. S. 280) er der intet særligt forefundet. Den $6/7$ 1816 udnævntes han til Krigsraad. Han staar endnu i Haandbog for Hæren $27/12$ 1847 som Materialskriver i Frederiksort, men ikke $15/11$ 1849, og han siges i Tychsens: Fortifications-Etaterne 412 (jfr. Generalstabsværket om Krigen 1848, Bd. I, 1, Bilag 5, S. 11), at være »forbleven i Hertugdømmerne ved Oprørets Udbrud $24/3$ 48 og derfor udgaaet af Arméens Lister i Henhold til kgl. Res. af $29/10$ 1849«. Han har dog næppe tjent i Insurgentarméen, da han ikke er forefunden hverken i den Slesvig-Holstenske Statskalender eller Haandbog for Hæren, og ved Avancementsbekendtgørelse af $7/1$ 1852 blev han da ogsaa entlediget i Naade m e d P e n s i o n.

Den næstældste af Johann Hübbinetts Sønner hed Martin Nicolai Hübbinett og var født 1771 i Glückstadt. Ogsaa han blev hvervet af sin Fader og enrouleret den $17/11$ 1785 som Piberdreng ved 2det Grenadeer Kompagni. Hans Saga ved Holstenske Infanteri Regiment blev forholdsvis kort: den $10/9$ 1786 gik han til Liv Kompagniet, den $12/5$ 1889 tilbage til 2det Grenadeer Kompagni; den $22/11$ 1792 avancerede han til Vice-Korporal, $1/11$ 1795 til Korporal og $1/4$ 1798 til Foureer, i hvilken Stilling han var, da han tog sin Afsked den 5. Juli 1802.

Den yngste af de 3 Brødre var Ridderen, Friedrich Gottlieb August von Hübbinett. Han blev født 1781 i Rendsborg, som sine Brødre hvervet af sin Fader og enrouleret den 17. Marts 1796 ved Liv Kompagniet. Den $15/5$ 1800 avancerede han til Korporal. Formodentlig har han indtil den Tid tjent som Trommeslagerdreng; den $20/7$ 1801 blev han nemlig udnævnt til Regiments Tambour, hvad der svarer til vore Dages faste Spille-mænd, og denne Stilling beklædte han, til han den $18/9$ 1807 blev ansat som Kommandeersergeant ved 5te Musketeer Kompagni. Herfra udnævntes han den $22/5$ 1808 til Secondlieutenant ved Re-

gimentets III Bataillon. Conduitelisten pr. $31/12$ 1808 er bevaret, og i denne faar den nybagte Lieutenant følgende Bedømmelse: »Gift med Anna Catherina Sophia f. Wagner — Conduite i og uden for Tjenesten god, noget familiér med Folkene — kiender Tienesten og er flittig — har haft en detacheret Post, hvorved han holdt aldtning i god Orden«. Hans Familiaritet med Folkene synes dog ikke at have været anderledes end den, enhver Officer, der kan sit Metier, kan tillade sig. Under Bataillonens Deltagelse i Stormen paa Stralsund den 31. Maj 1809 »holdt han »netop« strængeste Orden«, hentede sig ved sin Tapperhed det Ridderkors, der skulde kaste Glans over hans Navn, og blev nævnet i Generaladjutantens trykte Bekendtgørelse af $16/6$ 1809 om de »Officerer og øvrige Militaire«, der »have havt Leilighed til særdeles at udmærke sig blandt deres øvrige kjække Vaabenbrødre« (se F. L. Bardenfleth: Stormen paa Stralsund. Kbh. 1846. S. 163), af hvilken Bekendtgørelse de Linier, der staar under hans Navn i Spidsen af denne Artikel, er en næsten ordret Gengivelse.

Kun altfor snart skulde denne saa smukt paabegyndte Løbebane endes; samme Efteraar, i sin Ungdoms fulde Kraft, kun 28 Aar gammel, faldt han for en anden Løjtnants Kugle. Herom beretter Generalauditørens Relation Nr. 242/1810 følgende:

Den 16. Nov. 1809 kommanderedes Slotsvagten i Kiel af en ung Secondlieutenant, 23 Aar gammel, der den $29/6$ 1809 var tilgaaet Bataillon fra Foureer ved Liv Kompagniet i Kongens Eget Regiment, hvor han havde tjent i 2 Aar. For ham indfandt sig om Aftenen paa Vagten to ham ubekendte Piger, der udbad sig Tilladelse til at gaa over Slotsgaarden for derfra gennem Haven at komme til Forstaden Brunsvig. Da Passagen over Slotsgaarden ifølge Vagtinstruksen skulde være spærret fra Mørkets Frembrud, afslog Lieutnanten straks Pigernes Anmodning og fulgte dem — for at sikre dem mod eventuelle Gêner fra Vagtmandskabets Side — ud forbi Posten for Gevær. Denne Tildragelse iagttog v. Hübbinett, der opholdt sig nedenfor Vagtens Vinduer i civil Paaklædning, og Dagen efter meldte han til Bataillonschefen, Major v. Moltke, at der den foregaaende Aften havde været Piger paa Vagten, hvilket efter hans Opfattelse kunde skade de ved Bataillon staaende Officerers Ære. Majoren lod den unge Lieutenant kalde og irettesatte ham der for. Da denne imidlertid vidste sig angerløs, foreholdt han v. Hübbinett, at denne havde gjort sig skyldig i alvorlig Bagvaskelse, hvilket havde til Følge, at v. Hübbinett den 18. og 19. tilstillede ham Udfordringer til Duel paa Sabler. Den unge Lieutenant modtog Udfordringen, men da han havde forvredet den højre Arm, enedes man om at duellere paa Pistoler. Duellen fandt Sted den 19. om Eftermiddagen i Nieburger-Lunden udenfor

Kiel i Overværelse af Kompagnichirurgen, og straks ved første Skud faldt v. Hübbinett, dødelig saaret i Halsen. — Slægtens fornemste Mand havde endt sin Bane.

Et halvt Aar før sin Død var Friedrich Gottlieb August bleven Fader til Repræsentanten for den tredje Generation Hübbinett'er ved Holstenske Regiment, J o h a n n C a r l F r i e d r i c h H ü b b i n e t t. Han blev født i Rendsborg den $15/4$ 1809 og døbt den 6. Maj s. A. (Rendsborg Garnisons Kirkebog No. 82). Han blev antaget som Korporal ved Regimentets Liv Kompagnie Dagen efter sin 18-Aars Fødselsdag, den $16/4$ 1827, samme Dag, som han svor til Fanen, saa han har aabenbart skaffet sig et ganske godt Indblik i det militære Haandværk i sine yngste Aar. Den $19/9$ 1829 avancerede han til Foureer, den $20/4$ 1836 til Sergeant. Han lod sig efter Tidens Skik antage som Stillingsmand 1828, 1837 og 1845.

Den $24/3$ 1848 gik samtlige Regimentets Underofficerer og Menige og adskillige af Officererne over i Insurgentarméen, og Johann Carl Friedrich steg for saa vidt hurtigt til Officer, som han allerede i 1848 ansattes som Rechnungsführer ved 10. Insurgent-Bataillon. Efter Treaars-Krigen levede han til sidst i 1880erne i Rendsborg, hvor jeg har set hans Portræt paa et Billede af Byens Schützen-Gilde; han døde 1898 i Kiel, hvor en Datter af ham bor (saa vidt vides den eneste fødte Hübbinett, der endnu lever i Holsten). En Broder udvandrede i Slutningen af det 19de Aarhundrede til Amerika.

Og dermed er denne Slægts Saga i Holsten til Ende. Den spænder med kun 3 Generationer over 150 Aar — fra Støvleltiden gennem Landeværnsperioden over Insurgentarméens Dage til Udgangen af det 19de Aarhundrede; fra den Tid, da de gifte Underofficerer blev indkvarteret med deres Familier paa samme Maade og i de samme Barakker som Mandskabet, og til de Dage, da Hr. Rechnungsführer Hübbinett trak sig tilbage til det lille hyggelige Hus med Lejebibliotheket ved Volden i Rendsborg.

Til familien Walters historie.

(Pers. Tidsskr. 8. R. V. p. 123 ff.).

Af **Hans Werner.**

Hr. arkivar Thomle fremsætter i sin afhandling om familien Walter paa Ringerike den formodning, at fogeden Jacob Luthsen Walters fader er identisk med den Luth Walter, der blev begravet i Nicolai (ikke Trinitatis) kirke i København 30. september 1668, og at der mellem fogeden og den Jørgen Walter, som rentemester Henrik Müller kalder søstersøn, har været nært slægtskab.

Den københavnske Luth Walter var kgl. skovrider i Valby; 7. februar 1650 fik han bevilling til at bosætte sig i København, »eftersom paa de steder han ellers skulde billigen bo, ikke skal være husværelse, hvor han sig med sin familie kan opholde«. 1659 boede han »Paa Mønten«, 1661 i Møntergade i »Henrik Müllers ny boliger«; sin afsked som skovrider fik han 24. december 1663. Under belejringen havde han en højst ubehagelig oplevelse, om hvilken en samtidig, desværre unavngiven, dagbogsforfatter beretter. 3. januar 1659 gjorde svenske tropper uformodet landgang paa Amager, hvor en del københavnske borgere opholdt sig i forretningsanliggender, de blev taget til fange og ført til den svenske lejr, men Luth Walter, som var mellem dem, »hannem trækkede de af hans klæder til hans bare skjorte, den rev de i sønder om hannem, siden tog hannem slet af, saa han maatte gaa barfodet (!) fra dennem, og bad, at den halte skælm skulde gaa sin vej, tog hest og vogn fra hannem«. Dagbogens forfatter tilføjer: »Havde de vidst, han havde været Henrik Müllers svoger, han havde ikke sluppet som han gjcrde«.

Efter dette tør man slutte, at den ovennævnte Jørgen Walter har været søn af skovrider Luth Walter og en søster til rentemester Henrik Müller; dennes hustrus svoger, købmand Hans Pedersen Bladt, den senere borgmester, fik 1661 bevilling til at oprette en kro i Valby, altsaa i skovriderens distrikt.

Foruden Jørgen maa skovrideren antages at have haft to sønner: fogeden Jacob Walter og materialskriveren Knud Walter; denne sidste opføres da ogsaa i listen over de kgl. tjeneres bidrag til garnisonens underhold 1659 sammen med Luth Walter, idet de under eet skrives for $6\frac{2}{3}$ dlr.

Har arkivar Thomle ret i, at materialskriverens hustru Catharina blev begravet januar 1667, maa han være identisk med den Knud Walter, der 16. juli 1674 udnævntes til borgmester i Helsingør; denne døde i slutningen af aaret 1676 45 aar gammel og

Anders Bording digtede et mindevers over ham »vores fremfarne omgængelse og uforfalskte venskab til ære«. Hans hustru hed Catharina Margrethe Bechten. Naar Hostrup Schultz opgiver, at borgmesteren hed Knud Mattersen Walter synes dette jo at modsig antagelsen, at Luth Walter var hans fader; men mon ikke Mattersen er en fejllæsning af ordet Matter(ial)s(kr.)?

Et nyt spørgsmaal har rejst sig med arbejdet med Luth Walters familieforhold: var han broder til den kgl. køkkenskriver Fester Walter, født 1. januar 1607 i Haderslev, død 9. januar 1652 i København, hvor han begravedes i Nicolai kirke? Fester Walter var Søn af en slotsfoged paa Haderslevhus Claus Walter og Ellen Knudsdatter; blev 1622 skriver hos Gert Rantzau, 1624 kældersvend hos Frants Rantzau, hvem han tjente 4 aar paa Rantzauholm og to aar i København, hvorefter han 1630 blev kgl. køkkenskriver. Paa Grund af svaghed søgte han efter kongens død afsked og fratraadte sit embede 1. maj 1649, hvorefter han tog ophold hos sin moder, der nu boede i København som enke. Hans søster Mette Clausdatter Walter blev begravet 9. september 1669 i Nyborg; hun var to gange gift: 1) med raadmand i Nyborg Knud Bjørnsen, død 9. august 1654, og 2) med borgmester i Nyborg Laurits Jørgensen, død c. 1680.

En Claus Walter blev 1640 medlem af det danske kompagni, han var køkkenskriver paa Rosenborg slot.

(Kilder: Kbhvns. Diplomatarium; Grandjean: Kgl. dsk. Forstembedsmænd 1660—1790; Hostrup Schultz: Helsingørs Embeds- og Bestillingsmænd; O. Nielsen: En Dagbog ført under Kbhvns. Belejring »Museum« 1896, I; H. E. Brochmand: Ligtale over Fester Waltes 1652; Pers. Tidsskr. 1. R. 4 pag. 44 f.).

Adam Lewenhaupt, Adelsvapnen och den svenska Heraldiken.

Af Ernst v. d. Recke.

Det er et pragtfuldt »Särtryck ur Sveriges Riddarhus« (Stockholm 1926), der under ovennævnte Titel foreligger fra den svenske Rigsheraldiker Grev Lewenhaupts Haand i Form af en med fem Dobbelttavler udstyret stor Kvart. Det indholdsrige lille Værk, hvis Text kun er paa lidt over 20 Sider, rummer øiensynligt et stort Arbejde og er vel skikket til at belyse den paa det behandlede Omraade trods nationalt Slægtskab og Forblanding ret store Forskjel mellem Svensk og Dansk. Forskjellen, som i den levende Heraldiks Periode er for Intet at regne, begynder imidlertid først paa den Tid, da Heraldiken bliver en død Videnskab og dens Sprog et dødt Sprog.

Det har ved Adel til alle Tider været en almindelig Kræftskade, at den ikke har Omsorg for at forynge sig paa den rette Maade; kun i England forefindes en heldig Organisation, der, medens den paa den ene Side lod Alt glide ud, hvad der ikke var skikket til at hævde Adelstraditionen, paa den anden Side optog Alt, hvad der paa hvilkensomhelst Maade hævdede sig tilstrækkelig høit over Mængden. I Frankrig fandtes kun et svagt Spor af det førstnævnte Princip, idet Adelsrangen gradvis aftog i Sidelinierne; i Tydskland og Skandinavien har intet nævneværdigt Tilsvarende fundet Sted. Og hvad den egentlige Fornylse angaar, have Forholdene i Danmark været særlig uheldige, idet et Modsætningsforhold mellem gammel og ny Adel som Korporationer, der mindede om Roms Patriciere og Optimater, fra første Færd har gjort sig stærkt gjældende. Vistnok var den danske Uradel, hvis Troskab mod Lensherren aldrig har været saa grundmuret som dens Standsfællers i andre Lande, ikke selv uden Skyld i den Forsvinden fra sin Skueplads og rette Virkekreds, som fandt Sted under Enevoldskongerne; og vistnok var den Uvilje fra disses Side, der særlig har givet sig Luft i et af Frederik IV. efterladt Aktstykke, ikke grundløs; men naar alene i Tidsrummet 1559—1648 (jeg anfører her en Bemærkning af Gjellerup i »Hist. Tidsskr.«) ikke mindre end 70 gamle Adelslægter uddøde, skyldes dette i hvert Fald hverken Konger eller Samfundsforhold. Den nydanske Adel kan kun i ringe Omfang siges at have været den gamles Arvtager, og den Kløft, der har gabet imellem dem, har aabenbart hindret den nyes Interesse for den gamle, af hvilken i vor Tid 4—5 Slægter restere. Denne Mangel paa Følelse af Sammenhæng har ogsaa givet sig til Kjende

paa det literære Omraade; vistnok fandtes i Begyndelsen af det 17. Aarh. en priselig heraldisk og genealogisk Interesse hos vore i dette og Mere høit fortjente Damer af den gamle Adel, blandt hvis haandtegnede Værker Fru Jytte Gyldenstjernes Vaabenbog indtager Hæderspladsen; men med disse hører Interessen op; blandt den nye Adels Mænd har kun Klevenfeldt — som Samler, men uden at offentliggøre Noget — viist Sympathi for dansk Heraldik, og paa Tryk forefindes hos os Intet af ældre og nyere Datum før omkring Aar 1800.

I Sverig, hvor Udviklingen har gaaet i et roligere Spor, hvor aldrig en Kløft har gabet paa en saa uheldbringende Maade, og hvor en Adel med gamle og nye Navne endnu staaer i frodig Flor, har den sildig vakte Interesse for Heraldik, hvis literære Monumenter ligesom hos os begynder med Slægtebøger, — som det sees af Lewenhaupt's Arbeide, været ganske anderledes continuerlig, idet der efter »Riddarhusordningen« 1626 lige fra 1633 sees stadige Tilløb til at tilveiebringe en fuldstændig trykt Vaabenbog, som ganske vist ikke synes at have tilstræbt Andet end Optagelsen af de endnu levende Slægter. Forf. anfører med indgaaende Redegjørelse for hvert enkelt Forsøg den hele Række af disse Foretagender, begyndende ved 1650 med kgl. Hofbogtrykker H. Keijser's, fortsat af v. Schwartz, Kjellberg, Cedercrona, Carlskiöld, Stjernstedt og Klingspor, der i vore Dage afslutter Rækken. Fortegnelsen illustreres med Facsimiler af hver Enkelts Arbeide; hvem der er kjendt med Udviklingen, vil ikke undres ved, at den Førstnævntes Tegninger rage høit op over Efterfølgernes. Trods dette fandt han desværre ikke fortjent Paaskjønnelse, og hans Arbeide blev af den Grund ikke ført saa vidt, som man kunde have ønsket.

Forf. fortsætter med en udførlig Oversigt over, hvad der, begyndende ved c. 1700 og til vore Dage, er præsteret fra svensk Side af theoretisk Heraldik. Som grundlæggende nævner han for denne Karl Ugglas Værk fra 1746, der ogsaa sproglig har havt stor Betydning som første Gang behandlende Terminologien i Svensk. Lad mig i Forbigaaende bemærke, at naar Forf. som Kuriosum anfører Ugglas Afledning af »blason« fra sv. »bläs«, dsk. »Blis«, er dette neppe s a a absurd, som han troer. Ordene ere i hvert Fald Spaltninger af samme fællesgermanske Rod, der netop synes bevaret i Svensk, og Ugglas er — selvfølgelig ved et Tilfælde — kommen det Rigtige meget nær.

Talende for de svenske Forhold er, at en R i k s h e r a l d i k e r, hvis Embede Forf., som alt nævnt, nu beklæder, i Aarhundreder har existeret som kongelig udnævnt; havde vi havt en saadan, vilde det i Et og Andet have seet bedre ud hos os. En kgl. Instrux til denne af 1770 paalægger ham at tilsee, at »den fordna simplici-

teten, som utgör den sanna heraldiske prydnaden», saa meget som muligt skulde indføres. Den viser en Smag, som har været os fremmed.

Maa nu saaledes fra dansk Side en vis Overlegenhed indrømmes Svenskerne, tør vi alligevel sluttelig hævde, at vi i Opløbet ikke staaar tilbage for dem: hvad i den sidste Menneskealder er præsteret hos os af heraldiske Arbejder, har i fuldt Maal oprettet, hvad i Aarhundreder har været forsømt. Med Grandjean's fortrinlige »Dansk Heraldik« af 1919 er ikke noget lignende svensk Arbejde paa Høide; ligesaa lidt kunne de svenske Vaabentegninger i Stilens Renhed maale sig med, hvad af Thiset og Storck er ydet. Foruden hvad der fra Sidstnævntes Haand foreligger som trykt, findes i hans Efterlevendes Besiddelse endnu et Par haandtegnede og haandcolorerede Pragtværker i Folio, hvis Skjæbne endnu er uafgjort, men som før eller senere maa blive Offentlighedens Eiendom, og om hvilke det med Bestemthed tør siges, at de ingensteds i Verden ere overgaaede, — om de ellers nogensteds have deres Lige. Ogsaa tør det siges, at vi i disse som i Thisets Arbejder ere langt forud for Svenskerne, hvad angaaer Behandlingen af den afdøde Uradel.

Lewenhaupt's interessante Afhandling slutter med en Række Betragtninger over den svenske Heraldik; nævneværdige Eienommeligheder (se S. 516) findes dog neppe ved denne; Grundlaget er som i Dansk det almenkjendte tyske.

Til Modsigelse opfordres jeg af en flygtig Bemærkning S. 517, om hvilken en lille Afhandling lod sig skrive: Forf. omtaler her »Ginbalken« — ∩: Skraabjelken, som jeg har foreslaaet at kalde »Spæret« — af hvilke han antager Venstrespæret for Tegn paa uægte Byrd. Figuren hører til de uløste Gaader: en Praktiker vil kunne sige sig selv, at af de to Streger og , der svare til Venstre- og Høirespæret, vil den første ligge enhver Tegner lige for Haanden. Man kunde derfor vente at finde den rigt repræsenteret i Vaabentegning; desuagtet er Forholdet, at den hører til dens største Sjældenheder. I Salle des croisés paa Versailles, der altsaa viser, hvad under Ludvig 14. var fastslaaet som Tradition, findes mellem dens c. 280 Uradelvaabener en Snecs, der fremvise Høirespæret (la bande), men ikke et eneste Venstrespær (barre). I Magny's Armorial général des familles nobles existantes findes ved Siden af 60 Høirespær kun et eneste Venstrespær, tilhørende Jaladon de l a B a r r e, i hvilket talende Vaaben det ikke, som vistnok oftere andensteds, har kunnet fraviges. Thi at man fra første Færd ikke har skjelnet skarpt mellem de to Former, er troligt; ogsaa ere i alle Lande Heraldikerne enige om uden Forbehold at anføre begge Mærker som lige vel anseete. Deres normale og som rigtig fastslaaede, om end ikke altid iagttagne Bredde nærmer sig $\frac{1}{3}$ af deres Midt-

linie; i Frankrig opstod imidlertid tidligt mellem de mange Former for Brisurer en Brug af de smalle Skraastave eller Strenge (cotice, bâton), der senere førtes svævende, sluttelig meget stærkt aikortede (bâton peri), af hvilke Høirestrengen angav yngre Linie, Venstre- strengen Bastard. Disse let kjendelige Tilføielser karakteriseres særlig som saadanne ved, at Strengen som øverstliggende gennem- skjærer samtlige Mærker, hvisaarsag den ofte betegnes med det specielle Navn af »traverse«. I England kjendes den samme »bendlet« eller »baton sinister« ligeledes som Bastardmærke; i Sydtydskland haves enkelte Eksempler paa denne »Bastardfaden«; andensteds er den vistnok ukjendt. At den egentlige »Skraabjelke«, der ved hele sin Eiendommelighed udgjør Skjoldets Hovedmærke, og som i det Høieste ledsages af fritsvævende Bifigurer, -- nogensinde skulde være brugt i denne Betydning, har jeg aldrig seet noget Beviis paa og anser det for udelukket; alligevel synes det, at en Overtro des- angaaende hos Folk, der ikke vidste fuld Besked, baade i selve Vest- landene og udenfor dem er gammel, og at man for at være fri for den, selv uden at man vidste Venstrespæret brugt som Bastard- tegn, tidligt har foretrukket Høirespæret. Eksempler paa det først- nævnte ere derfor i Hovedlandene faatallige; i England haves det ifølge Fox-Davies umistænkeligt hos Shiffner og Burne-Jones; i Tydskland anfører Wolfgang Trier et Ex. fra Rantzau; i Skandi- navien, hvor man øiensynligt fra først ikke har lagt Vægt paa Bjelkens Retning, sees f. Ex. Rosenkrantz' skaktavlede Bjelke stundom ført som Venstrespær; i Norge føres en lignende af Slægten Skaktavl. At ogsaa Exempler findes i Sverig, har Lewenhaupt selv gjort opmærksom paa.

Forskelligt fra Genealogiens og Personalhistoriens Verden.

Familien Vibe i Polen.

Det vil maaske interessere Tidsskriftets Læsere at erfare, at Digteren af den berømte polske Sang, der under Polens hundreedaarige Underkuelse har været Landets Frihedshymne: *Ieszeze Polska nie zgineta, póki my zyjemy* (Polen er endnu ikke fortabt, saalænge vi lever, tysk: Noch ist Polen nicht verloren, in uns lebt sein Glück —), *Jozef Wybicki*, en polsk Adelsmand, var af dansk Afstamning. Hans Biografer beretter, at hans Forfædre i det 16. (17.) Aarhundrede udvandrede fra Danmark og bosatte sig i Pomerellen under Navnet Wyben (Viben), senere adlet af Kong Sigismund August som Wybicki. Efter Familietraditionen skal en Wybicki have været den første, der bragte Kartofflen med sig fra Polen. Jozef Wybicki fødtes 1747 paa Familiens Gaard Bendomin ved Gdańsk (Danzig), tog som Deputeret for Pomerellen Del i Drøftelsen af de reformatoriske Ideer, der førtes paa Rigsdagen i Warszawa, oplevede Polens Delinger, Kosziuszkos Opstand og Dannelsen af de polske Legioner i Napoleons Hær, var Medlem af den saakaldte regerende Kommission i Hertugdømmet Warszawa 1807 og organiserede den polske Stridsmagt. Efter Wiener Kongressen blev han i det genoprettede Kongerige Polen under Rusland Præsident for Højesteretten i Warszawa og tilbragte sine to sidste Leveaar paa sit Gods i Provinsen Posen. Sangen er opstaaet i 1797 i Italien, da Wybicki tjente under Dabrowski, Fører og Organisator af den polske Legion under Bonaparte, hvorfor Sangen kaldes Dabrowski (Dombrowski)-Marchen (se G. Buchmann, *Geflügelte Worte* 1920, 490). Den beskedne Soldatersang blev i Tidens Løb en Nationalhymne, og hver Polak synger den endnu. Et af Versene taler om Stefan Czarniecki, en af Polens Helte og Fører for det polske Hjelpekorps, der 1658 kom Danmark til Undsætning: »Som Czarniecki jog Svenskerne bort hinsides Havet og befriede os fra det svenske Overfald, saaledes skal Dabrowski nu udfri os«.

Zofja Gulinska.

Red. bemærker, at den velvillige Indsenderinde af ovenstaaende Frøken Zofja Gulińska i Warszaw, for et Par Aar siden under et Ophold i København studerede nordisk Sprog og Literatur, i kort Tid tilegnede sig det danske Sprog og siden har bevaret en varm og paaskønnelsesværdig Interesse for Danmark.

Antagelig hører den til Polen udvandrede Gren af Slægten Vibe til Borgmester i København Mikkel Vibes nærmeste.

Erik Sjællandsfar.

Ved at læse Dr. Zahrtmanns lille Opsats i Personalhistorisk Tidsskrift (VIII, 4, S. 348) blev jeg meget forbavset. Skulde jeg virkelig have begaaet en saa utilgivelig Fejl som at gøre en Mand til Søn af en Fader, der var yngre end hans foregivne Søn? Ved nøjere Eftertanke kom jeg dog hurtigt til det Resultat, at det maatte være Dr. Zahrtmann, der havde givet efter for Lysten til at sige en god Vittighed; thi fordi man har en Mand, der hedder Erik Sjællandsfar i 1326 (Ældste Danske Arkivregistraturer IV, S. 27) er det jo ikke givet, at han er identisk med en Mand af samme Navn i 1371. Ligesom der i det 14de Aarhundrede var en Jens Sjællandsfar den

ældre og en Jens Sjællandsfar den yngre (Histor. Tidsskr. 1. Bind, S. 472), er der ogsaa overvejende Sandsynlighed for, at der har været en ældre og en yngre Erik Sjællandsfar.

Dr. Zahrtmann har ikke rigtig Kronologien i Orden. Han synes at mene, at den Erik Sjællandsfar, der nævnes 1326, kan være født saa sent som i det 14de Aarhundredes første Tiaar. Dette er højst usandsynligt, han maa jo i hvert Fald være født før 1306 for overhovedet at være 20 Aar, da Kongen betroede ham Hvervet at overdrage Hammershus til Ærkebiskop Karl den Røde. Langt rimeligere er det at antage, at han paa dette Tidspunkt har været en Mand paa et halvt Hundrede Aar, altsaa født omtrent 1275, men saa passer han ikke rigtig til at være Margrethe Jacobsdatters Mand, da hun vel er født omkring 1340, hvorimod hun udmærket kan være en yngre Erik Sjællandsfars Hustru og han igen en Søn af Valdemar Atterdag.

Hvad jeg sigtede til i min Artikel i Politiken for 30te Febr. 1925, naar jeg skrev, at der ikke var fremført noget Faktum, der gav Grund til at tvivle om den gamle Beretning om Hr. Erik Sjællandsfars Afstamning, var, at denne Tvivl først er fremsat af C. Molbech i Historiske Aarbøger I, S. 93, der kalder Afstamningen ganske uhistorisk, idet han henviser til Kall Rasmussens Artikel i Historisk Tidsskrift I, S. 472, Efterretning om Gurre Slot. Man venter da her at finde en omhyggelig dokumenteret Bevisførelse, men forbavses over at se, at Kall Rasmussen dokumenterer sin Paastand om, at Erik Sjællandsfar urigtig er bleven gjort til en Søn af Kong Valdemar med følgende Note: Hr. Erik Siællandsfars Fader har nemlig ogsaa hedt Siællandsfar; i det 14de Aarhundrede levede en Hr. Jens Siællandsfar den Ældre, en (Hr.) Jens Siællandsfar den yngre o. Fl. Han dokumenterer altsaa saaledes: Hr. Erik Siællandsfar er ikke en Søn af Kong Valdemar, fordi hans Fader hedder Siællandsfar, hvilket sluttes af, at andre Personer af Navnet Siællandsfar forekommer i samme Aarhundrede. Denne meget svage Bevisførelse falder fuldstændig til Jorden, naar man husker, at Siællandsfar ikke er et Familienavn som Urne eller Rosenkrantz, men et personligt Kendingsnavn, af hvilket man i denne Forbindelse intet kan slutte. Navnet betyder simpelthen en Mand fra Siælland, ligesom en Lollik er en Mand fra Lolland.

Erik Sjællandsfar optræder i de fleste af det 17de Aarhundredes adelige Slægtsbøger og kaldes i Reglen Hr. Erik Valdemarssen til Dronningholm, og der tillægges ham følgende Vaaben: I blaat Felt en hvid kronet Løve holdende i Klørne en Hellebard og paa Hjelmen en kronet Løve. Ogsaa dette er et godt Indicium for hans kongelige Afstamning, idet Dele af Kongevaabnet sædvanligt findes i Vaaben for Slægter af kongelig Oprindelse, det er der gammel Tradition for. Saaledes førte Slægten Løvenbalk, der nedstammede fra Kong Christoffer II. og en Jomfru af de Lunges: En gaaende blaa Løve over 2 blaa Bjelker i Guld, og Slægten Sappi, hvis Stamfader var en naturlig Søn af Hertug Valdemar IV af Sønderjylland, førte 5 eller 8 røde Hjerter i Guld.

Skarsholm Slægten, der kommer fra Valdemar den Store og Valdemar Sejer, havde et tvedelt Skjold med en kronet Guld-Leopard i det første blaa Felt; 2. Felt var Sølv, bestrøet med røde Hjerter.

Den, der først henfører Tovesagnet til Valdemar Atterdag, er Arild Hvitfeldt i 3. Del af Danmarks Krøniken 1601. Svend Grundtvig har i Danmarks gamle Folkeviser paavist, at de skal henføres til Valdemar den Store, men naar de siden er henførte til Valdemar Atterdag, har de rimeligvis ogsaa været sungne om denne Konge. Hvitfeldt siger om Valdemar Atterdag: »Hand holt Venskaff met en heed Toffue Lille, fød paa Lante Ryen«, senere er hun i de adelige Slægtebøger bleven til en Friherres Datter fra Rygen. Hvitfeldt kan ikke have haft Oplysningen om hendes Fødested fra Folkevisen, thi den nævner intet herom, han maa altsaa have haft en anden

Kilde, der har fortalt om Valdemar Atterdag og hans Elskede fra Rygen. Valdemar Atterdag blev som bekendt oplært ved Kejser Ludvig af Baierns Hof fra 1328 til 35 og først 1340 indkaldt til Danmark, og det er derfor meget sandsynligt, at han har haft en saadan Forbindelse fra Rygen. Om ogsaa hun har været kaldt Tovelille eller det er en Sammenblanding af Folkevisens Valdemar og Tove Lille, kan jeg ikke afgøre. Jeg har været inde paa den Tanke, at Tovelille kunde have været almindelig anvendt som Kælenavn (lille Due, Dyveke), saadan en ung skøn Kvinde fra Rygen kunde jo nok tænkes at være bleven kaldt Taubelein og dette igen populært oversat være bleven til Tovelille. Senere har jeg set, at Tanken ikke var original. Vedel-Simonsen har forlængst fremsat den i *Annaler for nordisk Oldkyndighed* 1838—39, S. 269, saa helt tosset maa den vel ikke være. I hvert Fald kan jeg ikke se, at der er bleven fremført noget, som gør det tvivlsomt, at Erik Sjølandsfar har været Valdemar Atterdags Søn.

Th. Hauch-Fausbøll.

Den adelige Slægt Kaalunds Oprindelse.

I Indledningen til Slægten Kaalunds Stamtavle i Adelsaarbogen 1908 hedder det, at Slægten har taget Navn af sin Hjemstavn, Byen Kalundborg, dette er dog kun delvis rigtigt, thi vel havde Slægten taget Navn af Kalundborg eller maaske efter en ældre Slægt, der var begyndt med denne Navnedannelse, men dens Hjemstavn var Sejerø, hvad vi kan se af, at før Slægten oversatte Kalundborgs latiniserede Navn Calundanus til det danske Kaalund, hed den *Seierboe*.

Som allerede sagt var Navnedannelsen Kaalund ikke original, thi en halv Snæs Aar tidligere havde en Mand fra Kalundborg, Køge-Rektoren Johannes Iversen Kaalund (se *Personalhist. Tidsskrift* 2. Bind, Registret baade under Kaalund og Kallundborg), der ikke vides at høre til Slægten, antaget Navnet Kaalund.

Hvad der vides om Adelsslægten Kaalunds ældste Led er følgende:

Stamfaderen var *Søren Seierboe*. Han boede 1653 i Kalundborg, men paa sine gamle Dage hos sin Søn i Herfølge Præstegaard og var til Alters 1661 (»Feria 2da Nativitatis Jhesu Christi comm. Provsten Hr. Jens Søffrensen cum patre et filio nomine Søffrenne«). Det har vel været Sønnen *Søren*s første Altergang, han var dengang 13 Aar. Festo Visitationis Mariæ 1663 hedder det i Herfølge Kirkebog: »Communicerede Sognepræsten Hr. Jens Søffrensen med sin Kieriste Hustru Sin *K(iere)* Fader *Søren Seierboe* och tvende døttre sc. *Elsze Jennszd.* och *Lizabet Jensd.*« Det er vel ogsaa de to Døtters første Altergang, de var henholdsvis 14 og 13 Aar. Endelig 1668 Dominica 13 à Trin. kommunicerede »venerandus dominus præpositus cum uxore, patre et 3 filiabus« (!). Da *Søren Seierboe* 1653 var Fadder i Herfølge for sin Sønneson Hieronymus boede han endnu i Kalundborg, hvor han vel har været Forretningsmand. I hvert Fald har han givet Børnene en god Optragelse. Af Børnene kendes

1. *Maren Sørens datter*. 1660 Dominica Judica er »Hr. Jenses Søster nomine *Maren Søffrensdatter*« Fadder. Jeg vil anse det for sandsynligt, at hun er identisk med *Maren Sørens datter*, der Feria 3 Nativ. 1668 i Herfølge ægter Sogndegn til Herfølge og Sædder *Rasmus Jensen Vinter*. Hvor vidt denne *Maren Sørens datter* derimod, som af *A. Petersen* i hans *Degnehistorie* anført, ogsaa har været gift med de to Formænd i Kaldet *Søren Andersen* og *Oluf Michelsen* maa jeg lade staa hen i det uviste, da jeg ikke kender hans Kilde.

2. Karen Sørensdatter, nævnes 1654 som Fadder og kaldes Hr. Jenses Søster.
3. Rasmus Sørensen nævnes 1654 som Fadder sammen med foranævnte og Broderen Jørgen, men da begge disse udtrykkelig kaldes Hr. Jenses Broder og hans Søster, medens den sidste har Tilføjelsen *ohac in urbe* er han vel snarere et Bysbarn end deres Broder.
4. Jørgen Sørensen Seierboe benævnes 1654, da han er Fadder, Hr. Jenses Broder. Han var en kort Tid 1653—56 Skifteskriver paa Vallø. ^{13/7} 1653 nævnes Jens Nørager som Skifteskriver, men ^{15/11} samme Aar nævnes Jørgen Sørensen og 1654 Jørgen Sørensen Seerboe som Skifteskriver og er det endnu ^{8/2} 1656, medens en anden nævnes ^{24/2}.¹⁾
5. Jens Sørensen Kaalund, f. 29. Nov. 1620 i Kalundborg. Han blev 1641 Student fra Kalundborg, men har næppe som Adelsaarbogen siger, været Magister og findes heller ikke blandt Rørdams Magistre før 1660²⁾ Han blev 1645 Præst i Herfølge og Sædder og begravdes 27. Okt. 1669 i Herfølge; han kan altsaa ikke være død 10. Nov. Det er muligt, at den første Dato er Døds- den sidste Begravelses- dagen. Hans første Hustru Else Pedersdatter, der blev begravet 28. Juni 1646 i Herfølge, havde en Søster Maren Pedersdatter, som er Fadder i Herfølge 1. Søndag efter Trinitatis 1646 og betegnes som »Præstekvindens Søster«. 2. Gang giftede Hr. Kaalund sig med Præstedatteren Cathrine Hieronimidatter Knoph fra Alsted ved Sorø. Hendes Brødre Truls, senere Foged i Buskerud, og Frederik, siden Præst i Alsted³⁾, var flere Gange Faddere i Herfølge. Hun blev begravet 7. Nov. 1659 i Kjøge. »Odennszdagen den 28 Maji 1662 bleff voris Kiere Siæle Sørger Hæderlige och Vellærde mand H: Jenns Sørensen Kaalund vied med sin hierte Kieriste Hustru den ærlige Gudfrygtige oc ære-rige Pige Birgitte Jenzd: Mule quod felix faustumque sit NB Mester Morten i Hyllested Prædichede H: Lauritz i Liunge copulerede dennem oc Capellanen H: Christopher Anderzen Mæszede Samme dag« staar der i Herfølge Kirkebog. Det har været et helt højtideligt Bryllup med 3 fungerende Præster, men Bruden var ogsaa en Standsperson, Datter af Dr. med. Jens Mule i Odense, der 1625 regnedes blandt den fynske Adel⁴⁾. Hendes Søster Barbara, der i Adelsaarbogen 1904 opføres som død ung, var Fadder 1667 i Herfølge. Foruden de i Adelsaarbogen nævnte Børn var der en Datter:
 - a. Anne Cathrine, døbt Dominica 1 post Epiph. 1668 i Herfølge, begr. dær 10. Sept. samme Aar.

Th. Hauch-Fausbøll.

1) Vurderingsbog til Vallø n. A.

2) Personallhist. Tidsskr. III og IV. Bind.

3) (Norsk) Personallhist. Tidsskr. I, S. 195.

4) Adelsaarbogen 1904, S. 327, hvor hun opføres rigtigt, medens Adelsaarbogen 1908 og Wibergs Præstehistorie urigtig kalder hende Hansdatter.

Spørgsmaal og Svar.

Spørgsmaal.

Tillater mig at forespørge om følgende kan oplyses: En P e d e r E r i k s s ø n B l i x var sognepræst til Beder-Malling i Århus stift fra 1723—64. Landsarkivet i Viborg har på forespørgsel oplyst at hans død ikke synes at være noteret i kirkeboken for Beder-Malling pastorat og at intet skifte efter ham er fundet i Ning herreds geistlige skifteprotokol. Naar og hvor døde han? Efterlot han sig barn?

Taknemlig for enhver meddelelse om saken.

Henning Sollied,

Stud. jur., Thomas Heftyesgate 33, Oslo.

Svar.

(8. R. V., S. 165. Spørgsmaal 6).

Den Bygningssnedker Brede Jensen Rantzau, der blev begravet paa Bragernæs 23. Januar 1778, 64 Aar gl., var sandsynligvis født paa Godset Rantzau ved Pløen i Holsten og fra dette sit Fødested taget sit Familienavn. Det var som bekjendt en meget almindelig Skik i det 17de og 18de Aarhundrede ikke alene blandt Haandværksfolk, men ogsaa fra alle andre Stenders Side. At han paa nogensomhelst Maade skulde tilhøre eller staa i nogenslags Familieforbindelse med den urgamle holstenske Greveslægt Rantzau er selvfølgelig ganske udelukket.

Brede Jensen Rantzau var 3 Gange gift:

- 1) i Norderhov 19. Mai 1741 (ikke 1740) (trol. der 21. Marts s. A.) med M a r i a S o r e n s d a t t e r B r u u n, der er den »Maria, Brede Snedkers Hustru», der blev begravet paa Bragernæs 16. Marts 1751;
- 2) paa Strømsø 2. Sept. 1751 (uden Trol. og Lysning ifølge kgl. Bevil.) med Severine Gundersdatter, døbt paa Bragernæs 17. Mai 1714, begr. der tilligemed sit dødfødte Barn 16. Decbr. 1754, Datter af Gunder Gundersen og Anne Nilsdatter.
- 3) c. 1755 med Karen Svendsdatter Hagmann, født 1733, der i 1801 levede som Enke hos Datteren Mette Karine Brandt i Frederiksstad, 68 Aar gl., Datter af Svend Bentsen Hagmand (begr. paa Bragernæs 18. April 1771, 82 Aar gl.). Med disse 3 Hustruer havde Brede Jensen 14 Børn, nemlig 6 med sin 1ste, et dødfødt Barn med sin 2den og 7 Børn med sin 3die Hustru. De levende fødte Børn vare:
 - 1) Anne Cathrine, døbt paa Strømsø 14. Oct. 1741, † paa Bjøl-sund i Bygge 9. Sept. 1814 (begr. 17. s. M.), 74 Aar gl. Hun levede i 1808 som Enke i Christiania, men flyttede da til Malerhaugen i østre Aker og i 1811 til Sønnen Brede Rantzau Lund paa Bjøl-sund, hvor hun døde.

Gift paa Bragernæs 14. Juni 1761 (uden Trol. og Lysning ifølge kgl. Bevil.) med Tindstøber Torstein Bendixen Lund, † i Christiania 1786 (begr. paa Byens Kirkegaard 10. Febr. s. A.), 53 Aar gl. Han tog Borgerskab som Kandestøber i Christiania 3. Aug. 1759. Sønnen Brede Rantzau Lund var døbt i Vor Frelsers Kirke i Christiania 27. Sept. 1764 og tog 3. Mai 1793 Borgerskab som Kjøbmand sammesteds.

- 2) Ingeborg, døbt paa Bragernæs 24. Decbr. 1742. »Brede Snedkers Datter« blev begravet paa Bragernæs 20. April 1748.
- 3) Jens, døbt paa Bragernæs 14. Mai 1744, confir. der 13. April 1760, 16 Aar gl. og † paa Kongsberg 1799 (begr. 16. Novbr. s. A.), 57 Aar 1 M. gl. Han var først Snedker i Hønefos, senere paa Kongsberg. Gift:
- 1) i Northerhov 29. Sept. 1773 (trol. 23. Sept. s. A.) med Inger Hansdatter Ridder, døbt i Northerhov 26. Aug. 1745, begr. der 20. Decbr. 1774, 29 Aar gl., Datter af »Bilthugger« Hans Frederik(sen) Ridder og 1ste Hustru Inger Larsdatter (begr. 27. Aug. 1745 i Norderhov, 33 Aar gl.). 1 Barn.
 - 2) paa Kongsberg 15. Januar 1777 med Karen Henriksdatter Ejdorph, »som ved ulykkelig Hændelse faldt i Saugelven«, begr. paa Kongsberg 27. Aug. 1791, 42 Aar gl., Datter af Henrik Sørensen Ejdorph paa Kongsberg.
 - a) Inger Marie, døbt i Norderhov 19. Juni 1774, begr. der 14. Aug. s. A., 9 Uger gl.
 - b) Brede, døbt paa Kongsberg 15. Juli 1777, begr. der 29. April 1780, $2\frac{3}{4}$ Aar gl.
 - c) Inger, hjemmedøbt 1778, begr. paa Kongsberg 22. Octbr. 1778, 10 Timer gl.
 - d) Inger Marie, døbt paa Kongsberg 19. Oct. 1779, begr. der 27. Novbr. s. A., 2 M. gl.
 - e) Brede, døbt paa Kongsberg 17. April 1781, begr. der 7. Juli s. A., 2 M. 3 U. gl.
 - f) Susanna Lucie, døbt paa Kongsberg 4. Mai 1782, begr. i Christiania 20. Novbr. 1795, 14 Aar gl. Hun har vistnok været i Huset hos Fasteren Fru Lund.
 - g) Jacob, hjemmedøbt og Daaben stadfæstet (i Kongsberg Kirke) 21. Januar 1786, begr. der 28. s. M., 5 U. gl.
 - h) Elen Marie, døbt paa Kongsberg 14. Juli 1787, † i Holmestrand 1. Sept. 1829, 43 Aar gl. Hun blev confir. i Vor Frelsers Kirke i Christiania Mich. 1803, 17 Aar gl. og var da i Huset hos sin Faster Fru Lund, men reiste i 1804 til Holmestrand til Maanedsløjtnant Møller, hos hvem hun var i Tjeneste. Gift i Holmestrand 26. Marts 1816 med Enkemand Peder Pedersen.
- 4) Søren, døbt paa Bragernæs 26. Aug. 1745, confir. der 18. April 1762, 16 Aar gl., † sammesteds 1797 (begr. 18. Novbr. s. A.), 55 Aar gl. Han var »Pottemager« og boede i Kongensgade.
- Gift paa Strømsø 17. Aug. 1769 (trol. 15. Juni s. A.) med Susanne Jørgensdatter, muligens den Susanne Jørgensdatter, der blev confir. paa Bragernæs 10. April 1763, 16 Aar gl., døbt den 2. April 1748, Datter af Jørgen Olsen. De havde følgende Børn:
- a) Marie, døbt paa Bragernæs 28. Januar 1771, begr. der 24. Mai 1773, 2 Aar 4. M. gl.
 - b) Marie døbt paa Bragernæs 21. Febr. 1774. En Sophie Marie Rantzau, der var født 1774, var i 1801 gift med Fuldmægtig paa Berby i Id Hans Nicolai Hartvig, 48 Aar gl.
 - c) Elisabeth, døbt paa Bragernæs 10. Febr. 1776
 - d) Jørgen, døbt paa Bragernæs 1. Juli 1778.

- e) *Anne Cathrine*, døbt paa Bragernæs 21. Sept. 1781. Hun var i 1797 hos sin Faster Enkefru Lund i Christiania, hvor hun blev confir. Mich. s. A. Den 28. April 1801 flyttede hun til Aker, hvor hun havde Tjeneste hos Proprietær Glad paa Grefsen og blev her 6. April 1804 gift med Købmand Jacob Jacobsen i Christiania.
- f) *Brede*, født paa Bragernæs 15. Novbr. 1784, confir. der 20. April 1800, 15 $\frac{1}{4}$ Aar gl.
- 5) *Brede*, døbt paa Bragernæs 2. Decbr. 1746. Han findes ikke confir. paa Bragernæs og døde i Udlandet i 1783. Skifte efter ham holdtes paa Bragernæs 24. Sept. 1783. Han efterlod sig en Formue paa omtrent 40 Rdlr.
- 6) *Andreas*, døbt paa Bragernæs 13. Novbr. 1748. Brede Snedkers Søn Andreas blev begr. paa Bragernæs 9. Novbr. 1754.
- 7) *Karen Severine*, døbt paa Bragernæs 4. Decbr. 1756., confir. der 6. Oct. 1771, 15 Aar gl.
- 8) *Maria*, døbt paa Bragernæs 8. April 1758, confir. der 25. April 1773, 15 Aar gl., † paa Strømsø 7. Marts 1793 (begr. 15. s. M.) paa Barselseng.
- Gift paa Strømsø 14. Juli 1781 (Trol. 19. Maj s. A.) med Haarskjærer (Frisør), senere Underfoged Ole Larsen Ormestad paa Strømsø. Han var født i Ullensaker. 6. Børn
- 9) *Mette Severine*, døbt paa Bragernæs 27. Sept. 1795, † i Frederiksstad 13. Mai 1834, 75 $\frac{3}{4}$ Aar. gl.
- Gift med Skipper Johannes Maurits Brandt, født c. 1752. Deres Datter *Mette Karine Brandt*, født c. 1785, blev gift c. 1806 med Kjøbmand i Frederiksstad Thor Thorsen, hvis Søn Kjøbmand Andreas Maurits Thorsen (født i Frederiksstad 20. Januar 1807 (hjemmedøbt 25. Jan. og Daaben stadfæstet i Kirken 2. April s. A.) døde i Sarpsborg 8. Jan. 1878 og i Ægteskab med Ane Charlotte Henriksen (født i Windau i Kurland 10. Novbr. 1807, † i Sarpsborg 8. Novbr. 1885) bl. flere Børn havde Sønnen Distriktslæge Johannes Maurits Thorsen, født i Frederiksstad 14. Aug. i 1836 (døbt 20. Novbr. s. A.) † i Sannesund ved Sarpsberg 16. Oct. 1892, der ved højeste Resol. af 16. Januar 1885 fik Bevilling til at antage Familienavnet »Brandt-Rantzau«, og Datteren *Jensine Karine Thorsen*, født i Frederiksstad 28. Oct. 1838 (døbt 30. Decbr. s. A.), † i New-York 18. April 1900, der var gift med Skibsfører *Jacob Mørch*, født 8. Sept. 1836, † i New-York 2. Sept. 1912, hvis Søn Pianisten *Rolf »Brandt-Rantzau«*, født i Sarpsborg 21. Mai (ikke 16. April) 1881 (ikke 1883) (døbt 26. August s. A.), uden Hjemmel bruger Familienavnet »Brandt-Rantzau«.
- 10) *Gjerthrud*, døbt paa Bragernæs 30. Juni 1761, confir. der 6. Octbr. 1776, 15 Aar gl. Hun levede i 1801, 38 Aar gl., ugift hos sin Moder i Frederiksstad, var senere Husjomfru hos en Broch paa Nygaard, men kom i 1817 i Tjeneste paa Borregaard i Tune. (Fik Udflytningsattest fra Frederiksstad 2. April 1817).
- 11) *Jørgen*, døbt paa Bragernæs 4. Aug. 1763, confir. der 6. April 1777, 16 Aar gl.
- 12) *Else*, døbt paa Bragernæs 12. Decbr. 1765, confir. der 3. Octbr. 1779, 15 Aar gl.
- 13) *Dorothea* (»Barn«), døbt paa Bragernæs 4. Novbr. 1767, begr. der 25. Juni 1769, 1 $\frac{1}{2}$ Aar gl.

(8. R. V., S. 239. Spørgsmaal 1).

En Andreas Schlüter nævnes den $15/10$ 1689, da Konsumtionen var bortforpagtet til en Ditlev Fasche, som Bogholder ved Konsumtionen (Københavnske Renteskriverkontors Kopibog 1682—99).

1690 $8/2$ faar han Bestalling som Bogholder paa Konsumtionskontoret i København.

1696 $1/1$ atter Bestalling som Bogholder og Kasserer ved Konsumtionskontoret i København.

1697 $2/10$ faar Jørgen Hermansen Bestalling som Bogholder og Kasserer ved Konsumtionskontoret i København; muligt er A. S.'s Saga dermed ude. Sidstanførte 3 Meddelelser fra Rentekammerets Bestallingsprotokoller.

J. Thaulow,

Cand. polit., Toldforvalter, Rudkøbing.

Rettelser og Tilføjelser.

H. C. Roedes Fortegnelse over Kandidater med slesvigsk juridisk Examen
1796—1863.

(6. R. I., 167—203).

S. 178, 1854: A. G. Gottfriedsen, f. Haderslev. — S. 183, 1824: Sven Hans Jensen. — S. 188, 1818. O. A. Meier, f. Mangstrup. — S. 190, 1854 G. L. Müller, f. Læk. — S. 191, 1845: Joh. Heim. Niemand. — S. 195, 1854, L. C. D. Fr. Reventlow, f. Sindberg, Sønderborg Amt. — S. 196, 1807. Ludwig Schröder (ikke Schraeder). — S. 198, 1838: J. P. v. Stibolt. — S. 200, 1819. C. G. A. Thomsen, f. Grabow, Brütz Sogn i Mecklenborg.

P. O. Achelis.

(8. R. V.).

S. 91. Fru Josepha Aloisia Francisca Romalia Anna Marie (kaldet Pepina) Tutein, født Siboni, er født 7. Febr. 1806, ikke 1809.

P. H.

S. 98. Naar der i Fodnoten er anført, at Etatsraadinde Schönberg var født 1749, er dette urigtigt; thi hun var født 1779.

S. 107. meddeles, at Ekvipagemesterboligen paa Gammelholm laa, hvor nu Havnegade Nr. 16 og 18 er. Dette er urigtigt; thi Ekvipagemesterboligen laa, hvor nu Kørebanen i Niels Juelsgade udfor Nr. 8 er. Havnegade har forøvrigt kun ulige, ikke lige Numre.

Carl C. Christensen.

Side 30: Døn første af de to Noter skal henføres til Karen Knudsdatter Schritzmeyer, Side 22, Lin. 16 f. o.

Den anden Note til Claus Kristiansen Wiinholts Død Side 23, Lin. 17 f. o.

— 71: L. 8 f. o. — forlanledigede — læs foranledigede.

— 151: L. 11 f. n. — Børp — læs Børn.

— 249: L. 6 f. o. — Viasse — læs Vidisse.

- Side 256: L. 21 f. n. — Seclient — Sekltn.
 — 261: L. 11 f. o. — Foremu — Formue.
 — 265: L. 18 f. n. — Didrik — Fredrik.
 — 270: L. 9 f. o. — L. Scavenius — P. Scavenius.
 — 272: L. 23 f. n. — Bastholm — Bartholin.
 — 272: L. 21 f. n. — Capar — Caspar.
 — 300: L. 2 f. n. — Waltes — Walter.

Uti uppsatsen: „kronor och sjöblad i danska riksvapney“ (denna tidskrift 1926 sid. 3) har ett viktigt namn råkat bortfalla. Å rad 13 nerifrån står „Eriks begge svågrar“. V. g. läs: „Erik Knutsons begge svågrar“.

H. T.

Samfundets Anliggender.

Samfundets danske Afdeling afholdt i Vinteren 1925—26 følgende Møder:

Fredag den 22. Januar. Adjunkt Fr. Weilbach talte om Architekten Nicolai Eigtveds Ungdomshistorie. Foredraget er gengivet i Tidsskriftets indeværende Aargang.

Mandag den 1. Marts. Professor, Dr. phil. Aage Friis talte om russiske Statsarkiver og Danmarks nyeste Historie.

Et til den 18. Maj berammet Sommermøde maatte paa Grund af uroligt Vejr desværre opgives.

Samfundets danske Afdeling talte den 1. December i Aar 288 Medlemmer. Meddelelse om Antallet af Medlemmer i Samfundets norske Afdeling var endnu ikke indgaaet ved Redaktionens Slutning. Samfundet har 10 Medlemmer i Udlandet.

Følgende Medlemmer er blevet optaget i 1926:

Løjtnant Schiøpfe, Siam; Lærer Christensen, Skive; Postbiblioteket; Bankdirektør V. Eigtved; Fru Inger Eigtved; Generalkonsul Hjalmar Hartmann; Overretssagfører Holger Malling; Kredslæge J. H. Lembche; Forfatterinden, Fru Gyrithe Lembche; Centralbiblioteket, Haderslev, Grosserer Erik Monberg og Kaptajn Heinrich Koch.

Samfundets Bestyrelse bestaar for Tiden af følgende Medlemmer:

Danske Afdeling:

Ordenshistoriograf, Dr. phil. <i>Louis Bobé*</i> , Formand.	Postkontrolør <i>H. Hjorth-Nielsen</i> , Sekretær.
Hofjægermester, Baron <i>H. H. Berner-Schilden-Holsten</i> , Langesø.	Postmester <i>C. Klitgaard</i> , Brønderslev.
Professor ved Universitetet, Dr. phil. <i>Aage Friis</i> .	Kammerherre, Etatsraad <i>G. Krag</i> .
Overretssagfører <i>Paul Hennings</i> , Redaktør af Tidsskriftet og Kasserer.	Ingeniør <i>Vilhelm Marstrand*</i> .
	Arkivar i Rigsarkivet <i>S. Nygård*</i> .
	Generalløjtnant, Dr. phil. <i>A. P. Tuxen*</i> .

Norske Afdeling:

Statsarkivar <i>E. A. Thomle*</i> , Formand.	Bureauchef, Artillerikaptajn <i>C. M. Munthe</i> .
Generalsekretær, cand. jur. <i>Havald Gram*</i> .	Arkivamanuensis <i>A. W. Rasch*</i> , Sekretær.
Godsejer <i>G. F. Heiberg</i> .	Højesteretsadvokat <i>A. Skjelderup</i> .
Overretssagfører <i>A. Juul</i> .	

De med * betegnede Herrer danne henholdsvis det danske og norske Skriftudvalg.

Samfundets korresponderende Medlemmer er:

Dr. juris. *Louis Bouly de Lesdain* i Dunkerque, Sekretær i Styrelsen for Genealogiska Samfundet i Finland, Kamrer *Osmo Durchmann* i Helsingfors, Postkontrollør *Gustaf Elgenstierna* i Stockholm, Gehejmeraad, fhv. Statsarkivar, Dr. phil. *E. H. H. Grotefend* i Schwerin, Kammerherre, Dr. phil. & juris *Stephan Kekule von Stradonitz* i Berlin, Rigsheraldiker, Greve *Adam Levenhaupt* i Stockholm, Arkivar, Dr. phil. *Hans Kellinghusen* i Hamborg, Forstander for Letlands genealogiske Selskab, Friherre *Nicolaj von Rahden* i Mitau, Arkivar, Dr. phil. *Friedrich Wecken*, Oetzsch ved Leipzig.

Samfundets af den danske Afdeling valgte *Revisorer* er Kontorchef i Landmandsbanke *L. Bie* og Fuldmægtig i Nationalbanken *O. H. Clementsen*.

Samfundets Regnskab for Aaret 1925 har ikke kunnet aflægges, da den dertil nødvendige Afregning fra Norge for dette Aar endnu ikke foreligger.

	Kr. Ø.		Kr. Ø.
Overskud fra 1922	2,580. 80	Tidsskriftets 1.—2. Hæfte: Honorarer	384. 58
Bidrag fra den danske Stat for Finansaaret 1923—24.....	1,000. 00	Papir og Trykning ...	1,425. 60
Bidrag fra Julius Skrikes Stiftelse.....	250. 00		1,810. 18
Bidrag fra Carlsen Langes Legat	200. 00	Tidsskriftets 3. Hæfte: Honorarer.....	291. 00
Bidrag fra Medlemmer	4,173. 78	Papir og Trykning	953. 39
Ekstraordinære Bidrag fra Medlemmer.....	11. 78		1,244. 39
Salg af Samfundets Skrifter	430. 11	Tidsskriftets 4. Hæfte: Honorarer.....	393. 00
Indvundne Renter	170. 19	Papir og Trykning	2,004. 90
	9,116. 66		2,397. 90
		Møder i Samfundets danske Afdeling	324. 56
		Bidrag til Dansk historisk Fællesforening og til der Herold, Berlin	70. 00
		Porto, Tryksager m. v.....	152. 48
		Saldo.....	3,117. 15
			9,116. 66

Samfundet ejer „En Unævnts Legat“, hvis Formue den 31. December 1923 bestod i Kr. 2,700 $4\frac{1}{2}$ % Østift. Kreditf. Oblig. 7. S. samt paa Bankbog Kr. 378.99. Endvidere ejer Samfundet „Collets Legat“, stort n. Kr. 1,000.00, der indestaar paa Kontrabog med Christiania Bank og Kreditkasse.

(sign.) **Paul Hennings.**

Nærværende Regnskab har vi undertegnede Revisorer gennemgaaet og fundet rigtigt.

(sign.) **L. Bie.**

(sign.) **O. H. Clementsen.**

Regnskab for Aaret 1924.

	Kr. Ø.		Kr. Ø.
Overskud fra 1923	3,117. 15	Tidsskriftets 1.—2. Hæfte: Honorarer.....	350. 00
Bidrag fra den danske Stat for Finansaaret 1924—25	1,000. 00	Papir og Trykning... ..	1,533. 64
Bidrag fra Julius Skrikes Stiftelse.....	200. 00		1,883. 64
Bidrag fra Medlemmer	3,971. 15	Tidsskriftets 3.—4. Hæfte: Honorarer.....	600. 37
Salg af Samfundets Skrifter	139. 50	Papir og Trykning... ..	3,009. 81
Indvundne Renter	189. 94		3,610. 18
		Møder i Samfundets danske Afdeling	439. 01
		Bidrag til Dansk historisk Fællesforening	10. 00
		Porto, Tryksager m. v.....	220. 05
		Saldo	2,454. 86
	8,617. 74		8,617. 74

Samfundet ejer „En Unævnts Legat“, hvis Formue den 31. December 1924 bestod i Kr. 2,700 $4\frac{1}{2}$ % Østift. Kreditf. Oblig. 7. S. samt paa Bankbog Kr. 536. 88. Endvidere ejer Samfundet „Collets Legat“, stort n. Kr. 1,000, der indestaar paa Kontrabog med Christiania Bank og Kreditkasse.

(sign.) **Paul Hennings.**

Nærværende Regnskab har vi undertegnede Revisorer gennemgaaet og fundet rigtigt.

(sign.) **L. Bie.**

(sign.) **O. H. Clementsen.**

REGISTER.

Af H. C. Roede.

Personerne anføres som Hovedregel paa deres Slægtsnavn, o: et saadant, der ikke er opstaaet alene ved at sætte »sen« til Forgængerens Navn, en Skik, der for Landboernes Vedkommende varer til ca. 1828, jfr. Fr. af 30. Maj s. A. Føres et saadant Slægtsnavn ikke, anbringes Vedkommende paa Fadersnavnet eller bliver eventuelt at udelade, naar de ikke i Teksten er nøjere bestemte.

Desuden udelades de Personers Navne, hvorom intet af videre Betydning siges i Teksten, f. Eks. Førere for Hærafdelinger, Konger og Fyrster, i hvis Tjeneste de i Teksten nævnte Personer staar, Forfattere, hvis Værker citeres osv.

Hvad den nyere Tid angaar, — Grænsen kan vel sættes ved ca. 1700 — nævnes Hustruerne paa deres Pigenavn og paa det Navn, de faar ved Giftermaalet.

For den ældre Tids Vedkommende sættes de kun paa deres Pigenavn; er dette ikke noget egentligt Slægtsnavn, bliver det at udelade.

Er Navnene latiniserede, bibeholdes denne Form i Registret, medmindre Teksten oplyser, hvorledes de skal gengives paa Dansk.

Nævnes en Person flere Gange paa samme Side, antydes det, hvor saadant anses fornødent, ved et mindre Tal foroven, tilhøjre for Sidetallet.

Fyrster sættes paa deres Navn, ikke paa Landets, medmindre dette anses mest praktisk, da tillige derpaa.

Sammensatte Efternavne, f. Eks. Lente-Adeler, sættes paa første Dels Begyndelsesbogstav, altsaa i det nævnte Tilfælde paa L.

Partikler, som von, de, des, de la, du, zum osv. ses der bort fra; Eks.: des Vignes sættes under V.

Begynder Efternavnet med le eller la, sættes det under L. Er Partiklen, f. Eks. du, smeltet saaledes sammen med Navnet, at et nyt Ord er dannet, f. Eks. Dupuy, anbringes Navnet paa Partiklens Begyndelsesbogstav, her altsaa paa D.

Lokaliteter og Institutioner, hvorom Teksten har Bemærkninger af særlig Betydning, er optagne i Registret.

Aagaard, Kirstine 269. — Nic. Chrfsen, Hdlsn. 188.	Aarhus, Christen Hansen, Pr. 182. — Hans Hansen 212.
Aal, Niels And.sen, Pr., se Niels And.sen Tønsberg. — Niels Phil., Vint. 210 212.	Åstrøm fra Kalix, Sl. 168. — Joh. Carlsson 168.
Aalborg, Christen Laur.sen 200. — Hans Herm.sen, Kpl. 194.	Abild, Henr., Skoleh. 147. — Frue 147.
Aalton, Ole 144.	Abildgaard, Niels Nielsen 181.
v. Aar, then Aar, Christen 15. — Jac., Raadm. 15 ² .	Acherman, Gerh., Hdlsn. 208.
	Adeler, Conr. Hugo, Lt. 289. — Cort, Gen.admir. 288. — Fr.

- Chr., Etr. 288² 289. — Henr. Margr. 289. — Soph. Amal. 289. — Barn 288.
- Adolph, Hert. af Holsten-Gottorp 20. Adolph, Jac. 200 215.
- Adriansen, Henr., Prov.gds.skr. 209.
- Ahlefeldt, Asmus 20. — Caj 20. — Fr., Gr. 190. — Fr., Gr. 20. — Hans (Claus?) 20. — Margr. Hedev. 27.
- v. Ahnen, Iver, Amtm. 201.
- Ahrensens, Arnold Andr. Bull, Prof. 88 96 115. — Louise Marie Soph. 115.
- Alanus, Joh.s, Mag. 277.
- Albertin, Brostrup, Prok. 178 212.
- Albertsen, Hans, Bisp 269.
- Albretsen, Jac., Skom. 180.
- Allewelt, Otto 216.
- Als, Prof. 274.
- Alsbach, Laur. Jac.sen, Pr. 32.
- Alsing, Anne Soph. 220. — Dan. Christensen, Degn 147. — Ole Rasm.sen 220.
- Alstrup, Hans, Forv. 33.
- Aluerus Amadei 121.
- Amsterdam, Joh. Pet.sen 216.
- Anchersen, Ankersen, Ancher, Barn 280. — Ancher, Barn 278. — Anker, Bisp 188. — Ancher, Mag. 278. — Anne 280. — Dor. 278² 280. — Joh.e Maria 280. — Maren, Barn 278. — Maren, Barn 280. — Math., Prof. 278³ 279 280⁶. — Theodora 279 f. — Barn 278.
- And.dt. Karen, Færgepige 208.
- Andersen, And. Christen, Substitut 147. — Christen, Brygger 180. — Christen, Selvejer 28. — Chrf., Kpl. 308. — Frans, Pr. 201. — Fr., Møller 213. — Jørgen, Sølvpop 206. — Lambert, Kannik 121. — Morten, Brygger 282 f. — Niels, Krom. 147. — Niels, Købm. 157. — Oluf, Skovfgd. 147. — Rasm., Amtsforv. 147. — Rasm., Skolel. 77. — Svend, Skipp. 191. — Svend, Skipp. 196. — Søren, Degn 308. — Sør., Kannik 120.
- Andreas Benedicti 120.
- Andreas, A. 183.
- Ands, And., Pr. 147. — Frue 147.
- Angell, Hans, Pr. 135.
- Anker, Carsten T. 61.
- Anne Hermans 176.
- Arctander, Holger Chr. 139 141. — Holger Nielsen, Pr. 142. — Karen S. 139 141. — Nils Holgersen, Ltn. 139 141. — Regine 142.
- Arenberg, Sl. 161.
- Arendrup, Louise C. 103. — Sør. Adolph, eng. Ob. 103.
- Arentsen, Hans, Degn 147.
- Arlot, Karen 147.
- Arvidsen, Bent, Rektor 118 121.
- Asferg, Sør. Ped.sen, Provst 192.
- Aslaksen, Cort, Prof. 276.
- Asmand, Hans Thomsen 190.
- Aspach, Adam Dan., Kir. 187. — Dan. 212.
- Atke, Math., Pr. 195.
- August den stærke, polsk Kg. 65 68.
- Baahnsen, Anne Marie 239. — Dor. Elisab. 239 f. — Marie Magd. 239 f. — Mette Hedevig 239 f. — Raadm. 239² 240.
- Baar, Kirsten Ped.sdt. 142.
- Baat, Sl. 168.
- Backe, Joh.s 212 214? — Joh.s 32. — Margr. 32.
- Backer, Andr. Katrinus, Læge 226. — Andr. Laur., Købm. 225. — Berte Soph. 225. — Chr. Jansen, Krom. 147. — Poul, Købm. 225. — Ulr.e Aug. 225.
- Baden, v. Baden, Mads Laur.sen 197 203. — Ped., Pr. 214.
- Badenhaupt, Armgardt 190.
- Bagge, Laur., Pr. 213.
- Bagger, Chr., Prof. 277. — Fr. Vilh., Pr. 112. — Hans, Bisp 277⁴. — Jørg. Poulsen, Pr. 184. — Marie 277. — Marie H. 112. — Marie Margr. 277. — Ped. Mad.sen 200. — R., Prok. 271. — Sør. Laur.sen 175. — Thomas, se Bang. — Frk. 277. — ? 272.
- Bahner, Sl. 166.
- Bahr, Jac. Chrf. 180.
- Balckenburg, Sille Tønnesdt. 268.
- Balle, Bolette Charl. 52. — Chr., østr. Kpt. 53. — Ludv. Edinger, Ritm. 52 f. — Nik. Edinger, Bisp 52—57. — Ped., Maj. 53.
- Bang, Banc, And. Olufsen 16² 17 f. — Anna Maria 86 f. — Christen Steffensen, Pr. 16. — Claus Han-

- sen, Pr. 193. — Dor. Ped.dt. 188. — Else Olufsd. 16^a 17 f. — Hans Thomsen, Pr. 193. — Jens Olufsen, Købm. 13 16 ff. — Jens Thomsen, Pr. 203. — Jørg. Olufsen, Borgm. 13 f. 16 f. — Karen Jensdt. 207. — Maren 147. — Margrethe Olufsd. 16 ff. — Mette 198. — Nic. 120. — Niels Hansen, Byfgd. 147. — Oluf 18. — Pet. Georg, Minister 37. — Steffen Clausen, Hdsm. 16. — Thom., Dr. 271. — (Bagger?), Thom. Christensen 175.
- Banner, Elisab. Soph. 147. — Erik 268.
- Bannermans, Maria Joh.sdt. 217.
- Barabang, Charl. Amdia (Amalia?) 147. — Byfgd. 147.
- Barch, Barck, Adam, Byfgd. 178. — Anna Andr.dt. 181. — Iver Nielsen 175 179? 204?. — Niels Andersen 181. — Ursula Andersen 181.
- Barchhausen, Jürgen 184.
- Bardum, Magd. 147.
- Barfod, Barfoed, And. Hansen, Korporeal 147. — Knud Clausen, Pr. 194. — Margr. Knudsd. 194. — Thom., Sn. 188. — Tønnes 201.
- Barnekov, Ove Fr. 20.
- Barner, Nic. 147.
- Baron, Aaron, Advok. 195.
- de la Barre, Jaladon 303.
- Bartholin, Anne 283. — Bertel, Prof. 278. — Casp. Bertsen, Dr. 271. — Casp. Chrf. 272. — Casp. Rasm. 211 212?. — Chrf., Lds. dm. 199. — Else 272. — Else Catr. 276. — Erasmus, Etr. 211. — Hans, Prof. 206. — Joh. Fr., Prof. 211. — Jørg., Prof. 21. — Kirstine 272. — Margr. 278. — Sille Maria 211. — Barn 278. — Barn 278. — Barn 278. — Barn 278.
- Bartramsen, Bartram, Skriver 199 208.
- Bartsker, Else 271.
- Basnis, Ped. Andersen, Skræder 212.
- Basse, Joachim Fr. 21. — Ped. 21.
- v. Bassewitz, Chr. Siegf., Gen.ltn. 71. — Christiane Fr. 71.
- Bay, Birg. Kirstine Jensdt. 216.
- Bech, Bek, And. Larsen 176 182? 191 200? 216? — Anne Laur.dt. 182. — Kirstine, Frue 148. — Ped. 201. — Ped. Nielsen 195. — Rasm. 148.
- Bechmann, Catr. Dor. 272. — Christine Casp.dt. 272.
- Bechten, Cath. Margr. 299 f.
- Beckel, Hans Henr. 190.
- Behman, Henr., Hdsm. 198 211.
- Bendal, Karen, Frue 148.
- Bendix, Anna Birg. 106. — Eman., Gross. 106. — Ida Carol. 106.
- Bendixen, Pet., Bager 216.
- Bendrup, Niels Jacsen 178.
- Benicken, Eleon. C. F. 165.
- Bentsen, Carl Fr. (Jørg. Ditl. Kjærulff), Lensm. 70 f. — Hans, Sejlm. 186.
- Benzon, Hans Sør.sen, Renteskr. 176. — Kirstine 87. — Lor. Jac., Købm. 87.
- Bercheris, Barn 272. — Kpt. 272.
- Berckentin, v. B., Chr. Aug., Gr. 164. — Louise 164.
- Berg, Bergh, Amund 236. — Berte Hansdt. 204. — Chr., Murm. 213. — Chrf. Bartholin 81. — Inger 148. — Jac. t. Boller 148. — Jens Hansen 205. — Joh.e Cath. 235. — Maren 81. — Maren Soph. 235. — Marie Kristine 81. — Mich., Degn 148. — Ole Amundsen, Skoleh. 235. — Oluf Dan.sen, Kpl. 137. — Poul, Købm. 81. — Frk. 148.
- Berge, Joh. Siversen 209.
- Bergen, Math., Degn 148.
- Bergendahl, Inger 279. — Sør. Laur.sen, Mag. 279².
- Bergerer, Christen Eriksen 189.
- Bering, Laur., Ldstingskr. 197. — Sør. Mortsen 200.
- Berner, Adolph Jørgen, Staldskriver 193.
- Bernhoff, Anna Kirstine 142. — Hans Steensen, U.off. 142. — Martha Christine 142.
- v. Bernstorff, A. P. 79.
- Bero Nicolai 121.
- Bertelsen, Berthelsen, Boe, Skibsr. 220. — Claus, Borgm. 220. — Jørg., Raadm. 148 216. — Forv. 23.
- Berven, Anne Soph. 223. — Corn.,

- Marsovmester 223. — Joh.s Mørch, Købm. 223.
 de Betou, Carol. Charl. In 85.
 Beverlin, Chr., Stadskæmmer 179.
 Beyer, Jok. 194. — Jørg. Henn. 204.
 — Jørg. Herm., Apot. 180.
 Bhie, Niels Ped.sen, Pr. 205.
 Bi, Birg. Jac.dt. 205.
 Bibow, Ob. 148.
 Biering, Jens And.sen, Skolel. 77. — Maria 148.
 Biernitz, Soph., Frue 234.
 Bierregaard, Niels Jac.sen, Pr. 33 f.
 Bieske, Jørg. Knudsen, Pr. 197.
 Bieverskov, Ped. Jensen, Herr.skr. 204.
 Bildsøe, Anna Soph. 27. — Dorthe 22 27. — Lor. [Chrf.sen], Pr. 27. — Mette Christine 28.
 Bille, Henrik 193. — Sten And.sen, Vicekommandant 286³.
 Birch, Antoinette C. 112.
 v. Birchefelt, Hans Phil., Maj. 177.
 Bircherod, Birthe 154. — Christence Ped.dt. 203. — Christiane Charl. 192. — Jens 148. — Jens Jac.sen, Bisp 189. — Jens Ped.sen, Pr. 197. — Kommercer. 148.
 Birchner, Michael Gottl., Pr. 81.
 Birgersen, Vald. 174.
 Bisholt, Karen Nielsdt. 209.
 Bielke, Chr., Admir. 187. — Edel 187. — Maren 179. — Marie Sofie 187. — Otto 191.
 Bjerre, Ellen 148. — Niels, Kons.-betj. 148.
 Bjerring, Chr. Pet., Læge 95 ff.
 Bjerud, Ped. 127.
 Bjørn, Anne Margr. 219. — Christen 187. — Jens Axelsen, Rektor 186 188. — Joh.e Cath. 219. — Ped. Eriksen, Ltn. 219.
 Biørnsen, Jac., Vejerm. 202. — Jens, Brygger 209. — Knud, Raadm. 300.
 Biørnskov, Christen Jensen 203 213?
 Bladt, Hans Ped.sen, Købm. 299. — Pet. 202.
 Blanckenberg, Baltzar, Fæendr. 148.
 Blankenheim, Wilh. 179 f.
 Blesum, Guldbrand 215. — Svend 215.
 Blicher, Chr. Charles, Fotogr. 110. — Steen Steensen, Digter 110.
 Blichfeld, Christen Henr.sen, Provst 208. — Christen Jensen, Provst 189 208 213 269. — Margr. Henr.sdt. 164 240. — Niels, Pr. 210.
 Blinck, Øllegaard Sibille 187.
 Blix, Ped. Eriksen, Pr. 309.
 Bloch, Fr., Pr. 217. — Hans Orcussen, Skræder 233. — Inger Marie Ped.sdt. 232 f. — Jens, Pr. 148. — Mads Jensen 232 f. — Margr. 148. — Math., Licentiat 148. — ? 148.
 Blom, Camilla 115. — Cort, Borgm. 276. — Fr.e J. M. 225. — Margr. Hansdt. 231.
 Bluth, Ludv. 192 199? 201.
 Blycher, Mikkell 214.
 Bode, Pierre 118.
 Bodsén, Niels 158.
 Bodtzen, Joh. Pet.sen, Organist 211.
 de Bodt, sachs. Gen. 67.
 Boek, Niels Larsen, Overtoldbetj. 190.
 Boetius, Mag. 120.
 Bogbinder, Ambrosius 120.
 Bohl, Frants And.sen, Havnefgd. 197.
 Bohn, Hans Pet., Vognm. 110. — Pet. Emil, Propr. 110.
 Boise, Jean, Hdl.sm. 193.
 Bojsen, Pet. O., Bisp 54.
 Boldich, Ernst Chr., Pr. 178 196.
 Bolt, Adam 148. — Fr. 148. — Henr. Jansen, Sk.tømmerm. 179. — Margr. 148. — Math., Raadm. 148.
 Boltrup, Ellen 148. — Hans, Krom. 148.
 Bondesen, Victor Chr. Fr., Overlæge 105.
 Bonnemand, Jac. 148. — Kirsten 148.
 Bonning, Thom., Købm. 179.
 Bordier, Jacques, Hdl.sm. 193.
 Bork, Borch, Clemend, Købm. 148. — Jens, Pr. 142.
 Borman, Sør. Jensen, Pr. 210.
 Bornemann, Anna Maria 282. — Carl Ludv., Kadet 276. — Cosmus, Høj.r.assess. 100. — Cosmus, Prof. 282⁵. — Dor. 282. — Else Catr. 276. — Fr. Lovise 276. — Hendr., Bisp 276². — Hieron., Etr. 276⁴. — Jac., Km.r. 282. — Joh. Adolph, Provst 176 198 276⁴. — Ole, Barn 282. — Phil. Jul., Justr. 282⁴. — Thom., Sekr. 276.

- Vilh.e Constance 100. — Barn 276. — Barn 282. — Barn 276. — g. Lassen, Frue 276.
- Borring, Hans 178. — Hans Hansen 148. — Jac. 148. — Sør., Herr.fgd. 148. — Frue 148.
- Borthig, Jac., Amtskr. 203.
- Boschier, Raymond 182.
- Boserup, Anna L. 106. — Pet. Dan., Forp. 106.
- Boulet, Ob.ltn. 148.
- Boulin, Isac, Hdl.sm. 193.
- Boye, Caspar Johs., Pr. 107. — Jokum 216.
- Boyesen, Niels, Skom. 190.
- Braad, Thom. And.sen, Pr. 196.
- Braastad, Ole Nielsen 189.
- Brack, Jean, Soldat 182.
- Braem, Anne Margr. 211. — Chr., Assess. 194. — Gødert, Just.r. 194. — Joh., Bisp 197.
- Braes, Lor. Didr.sen 206.
- Brahe, Sl. 168. — Jørgen 268. — Marg. 167 f.
- Branderud, Hans Bersvendsen 204.
- Brandi, Sl. 166.
- Brandstrup, Maren Laur.dt. 205.
- Brandt, Anne Cath. Fr.sdt. 226. — Casp. Nielsen, Hdls.m. 215. — Chr., Hdls.m. 181? 185. — Henr., Tolder 148. — Joh.s Maurits, Skipp. 311. — Maren Nielsdt. 220. — Mathies 215. — Mette Karin 309. — Mette Karine 311. — Mette S. 311. — Niels Nielsen 215. — Peter, Overrentem. 179. — Sønne Clausdt. 179. — Frue 185.
- Brandt-Rantzau, Adolf, Pianist 311.
- Brandvold, Halvor 203 f.
- Brannou, Claudi, Silkevæver 209.
- Brask, Anna Elisab. 198.
- Braun, Birg. 228. — Hans Carl, Gen.maj. 228.
- Brebro, Baltzer And.sen, Overtoldbetj. 177.
- Bredal, Nic., Trompeter 148.
- Bremer, Chr., Pr. 180 210?. — Dor. Soph. 188. — Fr. Adrian, kgl. Kommissarius 211. — Jac., Kpl. 188. — Joh. Fr. 210.
- Brems, Ole, Husm. 148. — Enke 148.
- Breum, And., Skolel. 78. — Birg. Dor. 77. — Christiane 78. — Fr. [Nielsen], Pr. 77. — Jens, Pr. 78. — Niels, Sergent 78. — Ped., Stud. 78.
- Bring, Børre Mog.sen, Købm. 205.
- Broager, Wilh., Pr. 33.
- Broberg, Fam. 93. — Camilla 115. — Carl; Gross. 115. — Mette Mariche 197.
- Broch, Brock, Brok, Chr. Sør.sen, Kpt. 192. — Herman Nielsen 148. — Mour. And.sen 183. — Ove Christensen 202. — Ped., Kpl. 33. — Frue 148. — ? 311.
- Brochmann, Bodil 270. — Catr. 176. — Dor. Soph.e 226. — Elisab. Gudmandsd. 194. — Enevold 270. — Jens, Forv. 226. — Jesp., kgl. Sekr. 268. — Jesp. Rasm.sen, Bisp 268. — Joh.s Erasm., Dr. 270. — Thom. Hansen 270.
- Brockdorff, Bened. Margr., Gr.inde 26 27². — Cai 20. — Schack, Ob. 190.
- Brockenhuus, Casp. Chrf., Ob. 202 210. — Frands t. Egeskov 122.
- Brodersen, Christen, Bager 195 199.
- Broholm, Rasm., St.skr. 177.
- de Bruissieres, Cath. 193.
- Brun, Bruun, And., Raadstueskr. 148. — Bertel, Pr. 152. — Eilert, Toldbetj. 229. — Elisab. 229. — Else 223. — Hans Henr., Slotsforv. 148. — Jens Bentsen, Brygger 192. — Jørg. Thom.sen, Toldkontr. 199. — Margr. 275. — Maria 148. — Maria Sør.dt. 165 309. — Martha Marie 152. — Ped. Jensen 216. — Pet. Fr., Amtm. 86. — Sør. 148. — Sør., Skolem. 148. — Wilh.e 86. — Leg.sekr. 93. — ? 148.
- Bruneau de Tartifume, se Tartifume.
- Brunov, Henr., Pr. 148. — Joh.s Jac.sen, Pr. 217.
- Brunsmann, Joh. Berntsen, Pr. 197.
- v. der Brygge, Andr. 216. — Anna 216. — Christina 216.
- Bryne, Christen, Gemakforv. 191.
- Bræstrup, And. Sør.sen 202. — Chr. Jac. Cosmus, Gh.kfr. 104. — Erasmus 104.
- Brøchner, Hans, Kpl. 192.
- Brøgger, Sør. 212.

- Brøndlund, Jens Ped.sen, Pr. 195. — Maren Ped.dt. 195.
- Brøndum, Abelone 291. — And. Jensen, Skipp. 291. — And. Thomsen 290. — Anne 291. — Anne 293. — Anne Steffensdt. 291. — Christen, Barn 293. — Christen Jensen, Hdls.m. 291 f. — Christen Thomsen, Herr.fgd. 291². — Ingeb. Ped.dt. 293. — Inger 293. — Jac. Ped.sen, Etr. 290 293. — Jens Thomsen 291. — Jeppe, Barn 293. — Jeppe Ped.sen, Skipp. 293. — Joh.e Kirstine 293. — Karen 291. — Karen Jensdt. 291. — Karen Ped.dt. 293. — Karine Lucie 290. — Maren Steffensdt. 291. — Margr. Ped.dt. 293. — Ped. And.sen 291. — Ped. Christensen, Købm. 293. — Steffen Thomsen, Fæster 290. — Søster (Cecilie) Ped.dt. 293. — Sør. Thomsen 290. — Thom. 290. — Thom. Steffensen, Godsejer 291. — Vigel Thomsen 290.
- Brøndum-Scavenius, Sl. 290—293.
- v. Brønnum, And. Christen 292.
- Brønstorff, Brønstorff, And. Rasm.sen, Forp. 211. — Math. Rasm.sen 176. — Sør. 148. — Barn 148.
- Buch, Buck, And. Larsen, Prok. 197. — Henrik 197.
- Buchholtz, Niels Rasm.sen 184.
- Buchner, Jürg., Skom. 188.
- Buchwalt, Chr., Ltn. 148.
- Budde, Vibeke 208.
- Bugge, Alex. Nilsen, Købm. 225. — Anne Elisab. 222. — Antonette Marie 222. — Berte Soph. 225. — Chr.e C. 222. — Elseus Soph., Prof. 225. — Fr.e Jul. Marie 225. — Hans Jørg., Skibsr. 222. — Joh., Købm. 222. — Joh. Joh.sen, Købm. 222. — Joh. Nilsen, Trælasthdl. 225. — Joh.e Chr.e 222. — Joh.e Chr.e 222. — Maren 222. — Maren Carol. 225. — Maren Magd.e Nicolea Nilsdt. 226. — Maren Nicolea 222. — Nils Magnus Joh.sen, Skibsr. 225. — Sophie M. 225. — Ulr.e Aug. Nilsdt. 225. — ? 226.
- Bull, Aug. Emilie 101 107. — Carl Ludv., Kancellist 101 107. — Jac. 33. — Louise Aug. 102 105 115 f. — Marie 105.
- Bunch, Sl. 166.
- Buntzen, Anne Christine 97 114. — Elisab. 82. — Elisab. 81—117. — Jac., Overkr.komm. 82. — Joh. Jac., Assess. 82 f. 86 f. 90 93 96 f. 98² 99 111 113 ff. — Joh.e Andrea 83. — Joh.e Cath. 82. — Laurentze Marie 87. — Medea Cath. 81 ff. 87 90 94—97 114 f. — Sophie Henr. Cath. 82 ff. 86 f. 90 93 95 102 106 110 112 ff. 117. — Thomas, Læge Sl 115.
- Burenæus, Else Margr. 148. — Rudolph 148.
- Burgers, Nic. 205.
- v. Bursteln, Juliane Cahrlat 185.
- Busleyden, Hieronymus 118.
- Buurmester, Catr. Hedv. 275. — Elisab. 275. — Elisab. Anna Aug. 275. — Nicolai, Barn 275. — Nic., Brygger 275². — Assess. 275². — Sekr. 275.
- Bye, Joh.s Torstensen, Lensm. 138. — Maria Joh.sdt. 138. — Randi 138. — Torsten Joh.ssen, Prok. 139.
- Bygballe, Theodora 279 f.
- Bølge, Pet., Km.tj. 191.
- Bülow, Joh., Geh.kfr. 61.
- Byssing, Cathr. 196. — Rasm., Økonom 279. — Rebekka 279.
- Böckmann, Bökman, Abrah. 231. — Anne Soph. 220. — Elisab. 231. — Joh., Birkedm. 220. — Jokum 214. — Karen 231. — Kirsten 221. — Maren 222.
- Bødker, Hans Ped.sen, Hdls.m. 192².
- Bøe, Laur. Eriksen 202.
- Bøg, Just, Pr. 209.
- Bøgvad, Nic., Kr.kanc.forv. 206.
- Böhme, Joh. Justus, Dr. 204 215.
- Bølling, Erik 217.
- Børgesen, Erik, Brygger 179. — Math., Skoleh. 148. — Tolver, Brygger 209 216.
- Cadovius, ? 115.
- Callundborg, Bodil 272. — Casp. 272. — Ped. 272. — Sør. Ped.sen, Prof. 272³. — ? 272.
- Calundan, Anne Margr. 219. — Fr.,

- Pr. 32. — Ole Simonsen 219. —
Pr. 219.
- Canariis, Joh. Nic., Byf. 88. — Petrea
Jacobine 88.
- Capitaneus, Pet., Prof. 271.
v. Cappelen, Otto 216.
- Carlsen, Børre, Tømmerm. 179. —
Knud, Brygger 280².
- Carlsson, Gottfr., Docent 119.
- Carstensen, Pet., Køkkenskr. 210.
- Castberg, Anne Cathr. 171. — Cathr.
Alet 171. — Chrf. 171. — Elisab.
Munthe 171. — Elisab. S. 170. —
Ingeb. Catr. 171. — Isak Wilh.
171. — Tychona Elisab. 171. —
Tyge 170 f.
- Cathrine Wibrants 198.
v. Caustehn, Frue 185.
- Cheitum, Morten Ped.sen 308.
- Christensen, And., Prok. 137. —
And., Pr. 182. — Christen, Fgd.
126 f. 136. — Christen, Sn.sv.
176. — Hans, Købm. 223. —
Jens, Økonom 185. — Kjeld, Pr.
15. — Lars, Møller 213. — Laur.,
Borgm. 180 204 f. — Lave, Mag.
19. — Mads, Hdl.sm. 198 203. —
Mikkell, Møller 148. — Niels,
Hdl.sm. 202. — Oluf, Pr. 213. —
Thom., Raadstueskr. 177 180
198 212.
- Christian August, Hert. af Aug.borg.
- Christian, Hans, ?, se Hans Chr.
- Christianus Mathie Nicolai 121. —
Nicolai 120.
- Christmas, Birthe 111.
- Christoffer ?, Anna Christina 216. —
Elsebe Gertr. 216. — Jerem.
216.
- Chrf.sen, Erik, Pr. 204. — Joh., Mag.
278. — Otto, Pr. 148. — Ped.,
Grovsf. 195. — Wilh., Sekr. 285.
- Chrysostomus, Dan., Pr. 157.
- Cirsovius, Imman., Pr. 180.
- Classen, Clara Charl. Fanny 100. —
Maria 123. — Pet. Hersleb, Gh.-
kfr. 100.
- Clausen, Bertel, Pr. 209. — Grego-
rius, Renteskr. 179. — Jac., Degn
149. — Michel, Byskr. 288³.
- Clauson, Fam. 31.
- Clemens, John, Sk.kpt. 109. — Marie
Anne 109.
- Clivin, ? 181.
- Clod, Ped., Røktor 23.
- Clodius, Nic. 149. — Werner Joh.,
Overførster 149.
- Cloppenbourg, Chrf., Berider 149.
- Clüver, Joh., Prof. 79. — Marcus,
Borgm. 79.
- Coderio, Ped. Frandsen 192.
- Colberg, Nils Nilsen, Pr. 32.
- Colbjørnsen, Angelique Vigantine,
Hofdame 100. — Chr. 58—61. —
Engelke Margr. 61.
- Cold, Sahra Frantsdt. 78.
- Coldevin, Cort, kgl. Fdg. 214. —
Dorthe Olsdt. 136. — Isak 182.
- Colding, Chr. Bertelsen, Overformyn-
der 212. — Just Ped.sen, Strand-
insp. 149.
- Colerus (Køler), Ped. Dan.sen, Pr. 203.
- Colm, Nic. Petri 121.
- Colomb, Henr., Possem.m. 182. —
Jean 182. — Ped. 182.
- Colstrup, Jens, Provst 142. — Regine
Jensdt. 142.
- de Coninck, Adolph Louis Charles,
Just.sekr. 84 92² f. 101. — Billy
108. — Cécile Carol. 109—112. —
Edouard 108. — Elisab. 83 101.
— Frederic 108. — Fr. Jean
Edgar, Kopist 103. — Gustave
108. — Henriette 83 101. —
Henriette Ch. 108. — Jean,
Gross. 83 101. — Louis Charles
Frédéric (Fritz) 108. — Louise
Marie Chr.e Jeannette 83 f. 89
95 98 101 104 108 117. — Marie
A. 109. — Marie Henr. 111. —
Marie Soph. 84 86 f. 90 95
108 ff. 113 117. — Sophie
Henr. Cath. 82 f. 86 f. 90 93
95 102 106 110 112 ff. 117. —
Wilh. Marie Louise 84 88.
- Cord, Anne Margr. 284.
- Cornelissen, Magn., Skipp. 193.
- Cortemünde, Joh. Pet., Feltsk. 181.
- Cortsen, Alb., Hdl.sm. 197. — Didr.,
Hdl.sm. 195.
- Corvinus, Henriette 81. — Ped.
Balth., Færgeløbskasserer 81.
- Coucheron, Kummer 177.
- Craas, Laur. Nielsen, Pr. 182 210.
- Cracowitz, Hans 199. — Hans Casp.
199. — Jok. 199.
- Crone, Charlotte 110.
- Croy, Sl. 161.

- Curtz, Henr. Joh., Urteg.dsm. 149.
 Cuvillies, François, bayersk Hof-
 arkitekt 69.
 Czarniecki, Stefan 305.
 Cøler, Margr. Dan.dt. 209. — jfr.
 Colerus.
 Dahl, Dall, Inger 148. — Laur. Jen-
 sen, Provst 182? 192. — Wilh.e
 Marie 227.
 Dalgård, Niels, Klokker 149.
 Dalhof, Falk Laur.sen 203.
 Damsberg, Christen, Forv. 215.
 Danchel, Catr. Elisab. 287. — Chrf.,
 Pr. 209. — Folkmar, Mag. 283⁶.
 — Hans 283. — Inger Marie 287.
 — Laur., Barn 287. — Povl 283.
 — Povl, Barn 287. — Povl, Kpl.
 287⁵. — Barn 283. — Barn 283. —
 Barn 283.
 Daniels, Cornel. 201.
 Danielsen, Jørg., Byfgd. 187 191.
 Danneskjold-Laurviken, Chr., Gr.,
 223. — Ferd. Anton, Gr. 64. —
 Fr. Ludv., Gr. 77.
 Danneskjold-Samsøe, Fr.ikke Louise
 63.
 Dau, Carl Vilh., Ob.ltn. 96.
 Debes, Karine Lucie 290.
 Degn, Margr. 293. — Sør. Jensen,
 Hdl.sm. 293.
 Deichmann, Maren Bloch 71.
 Dibbern, Nic. 185.
 Didrichsen, Ob. 287².
 Diechmann, Hans Ant. Severin Lobe-
 danz, Pr. 96. — Petra Elise
 Charl. 96 f.
 Does, Knud Christensen, Provst 179.
 Dolmer, Anna And.dt. 204.
 Dorscheus, Dorthea 278² 280. —
 Hans Ped.sen, Provst 278³. —
 Barn 278.
 Dramdal, Jørg. Laur.sen 145. —
 Karen 145. — Kirsten Jørg.sdt.
 144.
 Drejer, se Dreyer.
 Drevis, Drevitz, Joh. 199. — Frue
 149. — Kornet 149.
 Dreyer, Drejer, Anne Moritsdt. 179.
 — Anthoni Hansen, Raadm. 149.
 — Jens Hansen 150. — Pet., Degn
 149. — Pet. Hansen 149. — Frue
 149.
 Drøfdal, Erik Olsen 208.
 Duden, Alex. 200.
 Due, And. Nielsen, Sognef. 197. —
 Berent til Krastrup 187 199. —
 Mikkel Sør.sen 187.
 Duntzfelt, Birthe 111. — Chr. Vilh.,
 Gross. 111. — Fr. (Fritz), Konsul
 108. — Henriette Charl. 108. —
 Henriette Elisab. 108. — Marie
 112. — Marie H. 111. — William
 Fr., Etr. 93 111. .
 Duprée, Jean 193. — Pierre 193.
 Dybolt (Dyborg?), Frans 181. —
 Frantz 194.
 Dyr, Jort Marchorsen, Substitut 149.
 Ebbesen, Hans, Stud. 283. — Lor.,
 Vinhdl. 274². — Nic., Vinhdl. 274².
 Echlef, Chrf. Hieronymussen, Skipp.
 149.
 Edelberg, Arv Mikkelsen, Stadskæm-
 ner 187? 192 194 207 209 211
 281². — Jac. Arvedsen, Brygger
 212 281² 286⁴. — Barn 286. —
 Barn 286. — Barn 286. — Frue
 281. — Frue 281.
 Edinger, Elisab. 281. — Nic. 194. —
 Petrea Jacobine 88. — Poul
 Abrah. Lehn, Møller 88. — Ulrik
 281². — Wilh., Hdl.sm. 191 194?
 200.
 Eeg, Anne Christine 229. — Børge,
 Fgd. 229.
 Egeberg, Andr. Schaft, Pr. 225. —
 Christine L. 225. — Hanna Wilh.e
 225. — Pet. Cappelen, Gross. 225.
 Egede, Povl Hansen, Sorenskr. 184
 211.
 Eggers, Math., Maj. 269². — Povl,
 Etr. 216. — Poul, Etr. 209². —
 Kfr. 269.
 Ehlers, Elers, Hans, Borgm. 204. —
 Henr. 212. — Jørg., Etr. 177.
 Eichel, Anna 279 284. — Elisab.
 Hedv. 279. — Joh., Stadsfys.
 188? 212 279² 284.
 Eiene (Eidane), And. Olsen, Skibsfr.
 230. — Anne Cath. Sør.sdt. 230.
 — Anne Elisab. Sør.sdt. 230. —
 Anne Pernille 230. — Anne
 Sør.sdt. 230. — Ole Hansen,
 Skibsr. 230². — Sør. Hansen,
 Skibsr. 230. — Ulr.e Leon. 230.
 Eisenberg, Fr., Byfgd. 213.
 Ejdorph, Henr. Sør.sen 310. — Karen
 Henr.dt. 310.
 Eigtved, Nic., Hofbygm. 62—69 164.

- Eilersen, Jørg., Rektor 276. — Math., Hyrde 149. — jfr. Ehlers.
- Eisenberg, Elias, Prof. 19.
- Eitrem, Sl. 166.
- Ekhof, Fr., Hdls.m. 211.
- Elberg, Louise 83.
- Eldersen, Anthoni, Sk.kpt. 204. —, ? 204.
- Elligers, Hans Bernh., Skibsf. 222. — Maren Nicolea 222.
- Elsebe Ludvigs 198.
- Elsøe, Sør. Christensen 183.
- Endelaug, Mads Ped.sen, Sætte-skip. 194.
- Endressen, Anne Cath. 230. — Iver, Skibsf. 230.
- Enger, Sl. 166.
- Enner, Erik Nielsen 205.
- Erasmus af Rotterdam 118.
- Erik Sjællandsfar 305 f. — Sjællandsfar 306.
- Ericus Tordonis 121.
- Eriksen, And., Fgd. 149. — Hans, Købm. 149. — Morten, Retssekr. 183. — Thorsten, Skipper 124.
- Ermandinger, Else Margr. 22. — Byfgd. 22.
- Ernst, Joh. Conr., Gen.bygm. 282².
- v. Erpecom, Abrah. 201. — Abrah. 201. — Cath. 201.
- Erreboe, Jens Laur.sen, Købm. 149. — Frue 149.
- Erslev, Niels Nielsen 208.
- Ertman, Simon 20.
- Erup, Niels, Pr.ltn. 181.
- Esbach, Pet., Hdls.m. 192.
- Essen, v. Essen, Henrik 200. — Steph., Kons.forv. 195.
- Estignard, Isach, Hdls.m. 193.
- Estrup, Jac.Brønnum Scavenius, Konseilspræs. 104. — Regitze C. C. 104.
- Euchel, Adèle 104 105² 106. — Augusta 104 ff. — Carol. 104 ff. — Elise 104 ff. — Gottl., Gross. 104. — Isac 104.
- Everts, Claus, Brygger 184.
- Faber, Jens, Pr. 149.
- Fabricius, Birg. Marie 236. — Lars Sør.sen, Birkedm. 236. — Ulr.e E. 236.
- Fahnøe, Chr. Jørg.sen 149.
- Falbe, Carl Vigant Monterosi, Kpt. 99. — Chr. Fr., Ges. 99. — Chr. Tuxen, Komm.kpt. 98. — Clara Andrea Joh.e Margr. 98. — Clara Joh.e Angelique 99. — Engelke M. 61. — Ida Louise Math. 99.
- Falch, Falk, Erik 194. — Jørg. 78.
- Falchenberg, Anna Maria 145. — Christen 149. — Dietrich, Geschwørner 145. — Margr. S. 145.
- v. Falkenstein, Ernst Fr. E. V., preuss. Gen. 50.
- Fallencamp, Ped., Pr. 149.
- Fangel, Knud Olsen, Underfgd. 180 216.
- Farrey, Hdls.m. 193.
- Farstrup, Niels Jensen, Provst 196.
- Farum, Christen Nielsen, Pr. 203.
- Fasche, Dittl., Kons.forp. 312.
- Fasting, Alida Maria 9. — Claus 188. — Margrethe 9. — Thomas, Pr. 9. — Thomas, Skipp. 9—12.
- Faxe, Anne Nielsdt. 200.
- Feif, Dan., Provst 208.
- Felthus, Christen, t. Bremersvold 149. — Hans 18. — Hans Olufsen, Raadm. 16 ff. — Henr. 15. — Jørg. Olufsen, Borgm. 18.
- Feltman, Jac., Købm. 195 211?
- Feriste (?), And. Jensen 184.
- Ferslev, Jens Hansen 211.
- Fersløv, Ped. Jensen, Pr. 175.
- Fester, Margr. 203.
- Fiellerup, Ped. And.sen, Hdls.m. 192 215.
- Fik, Margr. 149. — Kontrollør 149.
- Finche, Ane 211 271. — Nic., Tømmern. 201. — Søster 278.
- Finckenhagen, J. C., Købm. 9.
- Finde, Barbara 177. — Christen 157. — ? Dorte 157. — Jørg. Ped.sen, Fgd. 158. — Kirsten 177. — Margr. 157. — Niels 157. — Otto 177. — Ped. Nielsen, Borgm. 157.
- Fischer, Fisker, Charl. Amal. 83, 100 f. — Christence 84. — Hans, Kommandør 101. — Henriette 83 101. — Lor. Heinr., Kontreadm. 83 f. 101. — Rasm. Rasm.sen, Tolder 125.
- Flagaze, Prokurør 193.
- Fleischer, Esaias, Pr. 186.
- Flemming, Jak. Heinr., Gr. 67.
- Flensburg, Flensborg, Andr. Hansen, Byskr. 77 202. — Chr., Søkpt. 288. — Chr. Jensen, Hdls.m. 216. — Else Margr. 288.

- Flindt, Thom., Købm. 149.
- Floer, Flor, And. Ped.sen, Gaardbruger 232 f. — Annichen 232 f. — Lor. And.sen 197. — Nils, Kpl. 32.
- Florentz, Gertr. 193.
- Foersom, Sofie, Skolebest.inde 115.
- Fogh, Fog, Henr. Chr. Nielsen, Pr. 164. — Jens Christensen d. Æ. 175. — Laur. Jensen, Kpl. 192. — Maren 81.
- Formont, Louis 193. — Nic., Hdl.sm. 193. — Nicolas, Hdl.sm. 193. — Pierre 193.
- Foss, Anne 282. — Barb. 274. — Chr., Dr. 285. — Else Scavenia 206. — Hans, Pr. 122. — Ingeb. 189. — Jac., Rektor 277². — Jens, Kanc.r. 277². — Laur. 285. — Laur., Assess. 194 206 274. — Magd. 274². — Magd. Ped.dt. 206 282². — Math., Bisp 277. — Nicolle Jeanette 277. — Niels, Etr. 206² 282². — P. 177. — Ped., Assess., Rektor 206 282². — Ped. Christiansen 285. — Sophie Amal. 282. — Barn 277. — Barn 277.
- Franch, Franck, Andr., Ob. 273². — Gunhild 144. — Joh., Rektor 149. — Maren 273. — Mich., Pr. 207. — Nic., Skræder 144.
- Franciscus Nicolai 179.
- Francke, Karl Phil., Dep.chef 86. — Louise Math. 86.
- Fr. III 21 79. — VI 52. — III, Hert. af Holsten-Gottorp 20. — II, Landgr. af Hessen-Homburg 168. — Landgr. af Hessen-Kassel 86.
- Fr.ikke Louise, Hert.inde af Augsborg 63.
- Fr.sen, Ped., Fuldm. 183.
- Freithof, Agnete 184². — Anna Soph. 184². — Thom. Baltzer 184.
- Fremming, Nils, Pr.ltn. 135.
- Friberg, Bertel 177.
- Friderichson, Alex., Degn 149. — Ped., Fuldm. 204.
- v. Friesen, Anna Soph. 208. — Christina 208. — Mariana Christina 208.
- Friis, Fris, Alb., Vicebygd. 186. — Charl. Amal. 207. — Christen 149. — Chr., Kansler 269. — Chrf. Lucassen, Kpl. 207. — Elisab. 285. — Iver Jansen 206. — Joh., Kansler 269. — Jørg., Borgm. 149. — Kield 285. — Kirsten Jensdt. 214. — Kirstina 149. — Laur. Laur.sen 205. — Maturin, Ridefgd. 149. — Nic., Gr. 186 207. — Otto til Astrup 208. — Povl Christensen 149. — Sebast. Joh.sen, Pr. 210. — Vil-lads, Kannik 120. — Frue 149.
- Frisach, Sl. 76. — Bartholom. 76. — Hans, Guldsm. 76. — Hans Hansen (Larsen?), Pr. 76.
- Frisch, Cath. M. 153. — Mads Ped.sen 214. — Ped. Madsen 214. — Kpt. 153.
- Frisenberg, Jac. Eriksen, Pr. 181.
- Fritz, Jac., Skræder 206.
- Frobøes, Jak., Hdl.sm. 207.
- From, Hans 285. — Jørg., Prof. 21 285. — Not. publ. 285.
- Frooh, Ove Christensen 201.
- Frost, Sl. 166.
- Frølich, Fam. 93. — Bened. Ulf-sparre 85. — Carol. Charl. I. 85. — Emma 86. — Fr., Kommandør 85. — Hanna Elisab. 85. — Heinr. Lor., Bankdir. 84 f. 87 89—95 106 108 114. — James (Jac.), Købm. 85. — Joh. Jac., Gross. 84 f. 91 93. — Lor., Kunstmaler 85. — Louise Math. 86. — Marie Soph. 84 86 f. 90 95 108 ff. 113 117. — Mathilde 85. — Poulina 91. — Poulina Wilh. 84 91. — Wilh.e 86. — Vilh.e Louise 85.
- Frølund, Andr., Prof. 23 274². — Bolette Nicolle 274. — Magd. 274². —, Mag. 285.
- Frøylich, Herm. Frants, Kyradsler 149.
- Fuchern, Anne Malene 155.
- Fusing, Hans Pet.sen 201.
- Fust, Jens Jürgen 215.
- Fuxen, Phil. 280.
- Fyhñ, Catr. Marg. 287. — Catr. Poulsen 288. — Chr. Poulsen, isl. Købm. 279 287² 288². — Christine Poulsen 287. — Dor. Poulsdt. 279². — Dorte Poulsen 288². — Else Marie 288. — Maren 287 f.

- Barn 287. — Barn 287. —
Frue 287.
- Fyren, Chr. 213. — Henr. 213. —
Jac. 213. — Maria 213.
- Forslev, And. Math.sen, Hosp.pr. 189.
- Gaarder, Birg. 165.
- Gaas, Hans, Gaardm. 149.
- Gabel, Armgaard Sophie 155. —
Chr., Stath. 190. — Fr., Kmh.
186.
- Gad, Pet. Tygesen, Raadm. 182.
- Galgum, Jens Sevaldsen 215.
- Galschytt, Helmich Ped.sen 186.
- Gandorph, Jens Madsen, Postm. 149 f.
v. Gansepoel, Cath. 201.
- Garb, Frands, Godsforv. 81. — Hen-
riette 81 f. — Maren 81. — Medea
Cath. 81 ff. 87 90 94—97 114 f.
- Gebhard, Fr., Pr.ltn. 181.
- Gellius, Agathe 278.
- Gelmuiden, Gert 201.
- Gelstrup, Else 276. — Ped., Mag.
276².
- Gemse, Bente Maria Hansdt. 214.
- Georgius Canutus 121. — Julius,
Stud. 121.
- Gerber, Ernst Ditl., Husfgd. 149.
- Gerdes, Magd. 201. — Pet. Henr. 193.
- Gere, Laur., Dominikanermunk 119.
- Gerlacus Johannis 119. — Johannis,
Mag. 120.
- Gerlach, Gottfr., Aud. 181.
- Gerner, Henr., Bisp 196.
- Gersdorff, Chr., Amtm. 197. — Ob-
ltn. 76.
- Gerson, Adelheid 101. — Aug. Emilie
101 107. — George, Hofraad 101.
- Gertsen, Chr., Boghdl. 185 190² 197.
- Gesmel, Herm. Samuelsen 189.
- Gether, Anne Soph. 226. — Carl Fr.,
Toldbetj. 226. — Henn. Pet. 226.
- Giert, Bert., Kopperhdl. 149. —
Magd. 149.
- Giese, Hans, Bækkenlager 149.
- Giessing, Jørg. Jørg.sen, Møbelhdl.
105.
- Girard, Gerome 179.
- Girardot, André 194. — André, Træ-
hdl. 193 f. — Etienne 193. —
Franç. 193. — Jean 193 f. — Jean
193. — Maria 193 f. — Paul 193.
— Paul 193.
- Gitmarus, Nicolai 120.
- Gedde, Ebbe Ulfeld, Kptltn. 212. —
Fr., Viceadmir. 202 210. — Fr.
Chr., Adjud. 212. — Ide Soph.
196. — Knud, Amtm. 196. — Maj.
51.
- Gjedsted, Niels Ped.sen, Raadm. 278².
Glad, Propr. 311.
- Glahn, Henr., Kpt. 51.
- Glatved, Laur., Pr. 32. — Niels, Pr.
32.
- Glob, Melchior 121. — Sille Marie
278.
- Glostrup, Anna And.sdt. 216.
- Glud, Prof. 283.
- Glüssing, Joh., Borgm. 210. — Margr.
210.
- Godske, Carsten, Fgd. 180.
- Gogerup, Niels And.sen 213.
- Goiske, Henrik, Stud. 277.
- Gonsager, Dorteia 189. — Joh.e
Laur.dt. 189. — Laur. And.sen,
Provst 189.
- Good, Marie A. G. 109. — William
Caddey 109.
- Gotschalck, Fam. 93.
- Gottfriedsen, A. G. 312.
- Gottlender, Dor. 220.
- Goudesen, Ped., Skipp. 208.
- Graae, Graa, Graah, Dor. 281. —
Greg., Brygger 198 209. — Jens
Andr., Amtm. 46.
- Grab, Maria Ulr.dt. 183.
- Graboe, Dragonu.off. 149. — Frue
149.
- Gram, Anne Cathr. 28. — Anne M.
138. — Anna Margr. 137 f. 141.
— Chr. Madsen, Pr. 141. —
Laur. Nielsen, Pr. 177. — Margr.
141. — Mogens 28. — Niels 28. —
Valentin, Degn 149.
- Grave, Graue, Chr., Prof. 134 f. —
Jac. Mog.sen 192. — Maren 135.
- Gravenhorst, Aug. Margr. Sofia 72.
— Heinr., Pr. 72.
- Gregers, Anne 282.
- Griff, Mort. Henr.sen 200.
- Grim, Chr., Fontænem. 201.
- Grip, Margr. 173² 174.
- Grotum, Henr., Borgm. 149. — Laur.
Chr. 149.
- Grove, Laura Marie Henr. 97. —
Samuel Fr., Apot. 97.
- Grubbe, Birg. 267. — Didr., Borgm.
17 f. — Erik 20. — Sidsel 18. —

- Sidsel, Hofm.inde 280. — Sidsel Jac.sdt. 80.
- Grut, Emma Eliza 113.
- Grüner, Hans Henr., Felber. 191.
- Grøn, Seyer Eriksen, Underfgd. 191? 209.
- Grønbeck, Chr., Pr. 32. — Jens, Tiendeskr. 124.
- Grøngaard, Iver Larsen, Pr. 179.
- Grønholt, Lisbeth Math.dt. 151. — Niels, Forp. 149.
- Grønn, Anne 231. — Joh.s Nielsen, Skibsr. 231. — Margr. 231. — Niels And.sen 231.
- Grøntoft, Sl. 166.
- Grønwaldt, Elisab. 149. — Frands 149. — Joh. Zachariassen 149.
- Grøtting, Margr. 212.
- Guden, Catr. Joh.sdt. 186.
- Gudenrath, Jac. Vilh. Just, Kont.chef 97 f. — Laura Marie Henr. 97. — Schack Just, Krim.r.assess. 96 98.
- Gudmand, And., Brygger 275³.
- Guillard, Jonas 193.
- Guldberg, Ole Hansen, Pr. 207.
- Gulden, Christen Eriksen 208. — Gunder Halversen 208. — Torger Mog.sen 208.
- Gundbjørnsen, Sør., Hdl.sm. 205.
- Gundersen, Jac., Skipp. 183.
- Guntzov, Andr., Mag. 198.
- Gustav I, sv. Kg. 167. — II Adolf, sv. Kg. 168.
- Gyldenchrone, Sophie Amal. 269. — Baron 277.
- Gyldenløve, Chr. 63. — Hans Ulr. 267. — Ulr. Fr. 64.
- Gyldenstjerne, Hylleb. 196. — Mog. 268.
- Gyntelberg, Claus, Ekvipagem. 213.
- Günther, Andr., Tolldir. 178.
- Gyrsting, Elisab. Ped.sdt. 22² 28². — Phil. Adam, Pr. 24 f. — Wilh. Goth., Degn 25.
- Gytrie, Anna Henr.dt. 198.
- v. Gähler, Sigism. Vilh., Ghr. 9.
- Giøe, Mog. 269.
- Haar, Haard, Hans Nielsen 189. — Sør. 149.
- Haarls, Niels And.sen 184.
- Haber, Niels Christensen, Købm. 205.
- v. Hadelen, Anne Cath. 135.
- Haderslev 168.
- Hage, Oluf 204.
- Hageman, Joh.e Chr.e 222. — Wilh., Lensm. 222.
- Hagerup, Hans Hansen 184.
- Hagmann, Karen Svendsdt. 309. — Mette K. 309. — Svend Bentsen 309.
- Hald, Jens Nielsen, Hdl.sm. 178? 183.
- Halkier, Fam. 93.
- Hals, Anne Jensdt. 199.
- Halverstrud, Ole Gundersen 189.
- v. Ham, Henr., Hrr.fgd. 150. — Lovise 150.
- Hambro, Jos., Bankier 102.
- Hammer, Abigael Knudsdt. 191. — Chr., Maj. 206. — Chrf. Knudsen, Pr. 142. — Chrf. Paul, Pr. 32. — Fr. Knudsen, Fgd. 191. — Hannib. Knudsen 198. — Jørg. Rasmussen, Pr. 206. — Laur. Jørg.sen, Pr. 308. — Lucia Chrf.sdt. 142. — Niels 150. — Ole 150.
- Hammervold, Oluf Sandersen, Skipp. 209.
- Hanningmand, Anna Maria 177.
- Hans Chr., Degn 150.
- Hansen, And., Klokke 199. — And., Sn. 190. — Andr. Nic., Etr. 93 113. — Bendix, Rømsnider 212. — Christen, Bager 176. — Chr., Borgm. 213. — Claus, Skipp. 176. — Clemen, Stud. 150. — Dines, Pr. 199. — Fr., Klokke 150. — Fr. Adolf, Reger.r. 195. — Hans, Købm. 23. — Hans, Possem.m. 191. — Har. Andr., Gross. 116. — Henr., Skibstømm.sv. 185. — James Gustav, Gross. 102. — Jens, Guv. 286. — Jens, Sørenskr. 183. — Jesp., Rektor, Pr. 21. — Jørg., Borgm. 192 202. — Jørg., Prof. 287. — Laur., Pr. 189. — Laur., Vint. 206. — Lor., Bøsssem. 183 210 212. — Mort., Karm. 202. — Niels, Byfgd. 150. — Niels, Herr.fgd. 195. — Niels, Raadm. 188. — Octavius Thom., Høj.r.sagf. 112. — Ole, Just.r. 194. — Phil., Tjener 186. — Poul, Hdl.sm. 197. — Sør., Forp. 192. Thune, Reg.skr. 150.
- Hansten (?), Laur. Bartholomesen 178.

- Harboe, And., Soldat 152. — Claus 203. — Mette 152.
 v. Hardenberg, Anna Magd. 181.
 Harder, Kirstina Rasm.sdt. 149.
 Harding, Mette Marie 145.
 Harlev, Jens 184.
 Harrildstad, Iver 214. — Oluf Erlandsen 214. — Oluf Povlsen 214. — Ped. 214. — Povl 214. — Thjøstel 214. — Thor 214.
 Harslem, Halv. Gundersen, Underskip. 201.
 v. Harstall, Charl. Soph. 207. — Chr. Ulr., Overstaldm. 150 189 207. — Christina Lukretia 207. — Dor. Magd. 207. — Hans Vilh. 207. — Magd. Sib. 207. — Vilh. Ludv. 207.
 v. d. Hart, Birg. 188.
 Hartmann, Alice 116. — Fr. Aug., Overr.sagf. 116. — Fr. Chr., Apot. 204. — Joh.s 204. — Paulus 204. — Polycarpus 204. — Apot. 204.
 Hartvig, Hans Nic., Fuldm. 310. — Joh., Ritm. 186. — Soph. Marie 310.
 Hartvigsen, Claus, Præs. 176 191.
 Hasebart, Jac., Dr. 273.
 Hasse, Otto, Fgd. 186.
 Hastrup, Fr.e Cecilie 92.
 v. Hatzfeldt, Sl. 168.
 Hauber, Eberh. Dav., Pr. 62. — Ernst Chr., Red. 62.
 Hauf, Fr. Tørgersen, Skibsr. 229. — Nils Fr. 229. — Susanna 229.
 v. Haugwitz, Christina Aug. 207. — Deliana 207. — Hel. Maria 207. — Joh.e Soph. 207.
 Have, Ide Christensdt. 211.
 v. Haven, Lamb., Gen.bygm. 271². — Barn 271.
 Havenberg, Hans Christensen 215.
 Haxthausen, Kmh.inde, f. Adeler 289.
 Hea, Jaques, Hdl.sm. 193.
 Heber, Casp. 182 193?
 Hectman (Heitman), Hans 193.
 Hedemark, Niels Nielsen, Sorenskr. 191 197.
 Heegaard, Anne 221. — Anne Cecilie 221. — Anne Soph. 222. — Antonette 222. — Chr.e Conradine 222. — Dor. Sophie 221 235. — Ferd. Anton 222. — Hans Jørg. 222. — Hans Jørg., Forv. 221. — Joh. Chr. 223. — Joh.s Mørch 221. — Ole Chr. 222. — Ole Chr., Amtsforv. 221 224. — Soph. M. 224.
 Heering, Josua, Pr. 80.
 Heg, Christina 144. — Chrf. Jensen 144.
 Heggen, Halv. Joensen 202.
 Heidemann, Johan 207.
 Heidemark, Jac. Nilsen, Kornet 142. — Martha Christine 142.
 Heilsberg, Chr., Kpt. 187.
 Heilund, Ped. Jensen, Birkedm. 150. — ? 150.
 Heimich, Baltzar 212.
 Hein, Pet., Kir. 204.
 Heine, Heinr., tysk Digter 73.
 Heinesen, Mogens 14.
 Heitman, Henr. Hansen 211. — se Hectman.
 Helga Anundsdt. 174.
 Helise, Philippe 193.
 Helissant, Jean 193.
 Hellegaard, Jens, Assess. 212.
 Hellekande, Maren Hansdt. 201.
 Hellevad, Abrah. Knudsen 231. — Anne Knudsdt. 231. — Elisab. Cath. Knudsdt. 231. — Elisab. Hansdt. 228. — Hans Knudsen 231. — Hans Lucassen, Trælasthdl. 228. — Joh.e 219 228. — Joh.s Knudsen 231. — Karen 231. — Karen Knudsdt. 231. — Kirsten Margr. Knudsdt. 231. — Knud Hansen, Trælasthdl. 231. — Knud Knudsen 231. — Margr. 231.
 Helsingberg, Jens Sørensen, Forp. 208.
 Helsingborg 165.
 Helsted, Axel Theofilus, Prof. 88. — Fr. Ferd., Prof. 88.
 Helt, Heldt, Chr., Raadstueskr. 279³. — Dor. 279³. — Jens Sørensen, Krom. 150. — Joh.e Marie 279. — Math., Kanc.forv. 279. — Megtele 279. — Ped., Kanc.sekr. 279. — Rebekka 279. — Sophie Amal. 179. — Barn 279. — Kanc.-forv.inde 279. — ? 150.
 Heltzen, Michael, Oberberghauptm. 33. — Poul, Kommissarius ved Myntvæsenet, Konfr. 33.
 Hemb, Christen, Byskr. 215.
 van Hemert, Joh., Hdl.sm. 198. — Pieter, Vinhdl. 201.

- de Hemmer, Anne 148. — Chrf. 189.
 Hemmingsen, Niels 118.
 Henne, Pr. 223.
 Hennings, Elisab. 81—117.
 Henricus Conradi, Mag. 119. — Nicolai 122.
 Henriksen, Erik til Vedø 199. — Jens, Forp. 283.
 Herbst, Henn. Joh. 186. — Henr., Kyradser 150.
 Herbsted, Enke e. Ob.ltn. 150 153. — Ob.ltn. 150 153.
 Hercke, Pet., Skræder 214.
 Herforth, Chrf. 175. — Dor. 182. — Joh., Pr. 204. — Magd. Sib. 204. — Marcus, Hofmed. 191.
 Hering, Hans Chrf.sen 180.
 Herløw, Wilh. Marie Louise 84 88.
 Hermansen, Jørg., Kons.kass. 312.
 Hermens, Herrmann, Isabella 74.
 Heseker, Hans Albr. 198.
 Hesselberg, Abel Cath. 227. — Alex. Iversen, Skibsf. 224. — (Støneresen?), Andr. Nic., Pr. 226. — Anne 227. — Anne Cath. 226. — Anne Cath. 222. — Anne Cath. Iversdt. 226. — Anne Cecilie 221. — Anne Cecilie 221. — Anne Nicolaia Alex.sdt. 226. — Anne Soph. Iversdt. 226. — Christine Gidske 224. — Christine Soph. 222. — Dor. Soph. Iversdt. 226. — Else Cath. 221. — Fr. 226. — Hans Jørg., Propr. 222. — Iver, Købm. 224. — Iver, Sagf. 221. — Iver Alex.sen 224. — Iver Magnussen, Skibsr. 221. — Iverine Joh.e Iversdt. 226. — Joh. Chr. Alex.sen 226. — Joh.e Cath. 224. — Joh.e Cath. Alex.sdt. 226. — Kirsten Cecilie 222. — Magd.e Iversdt. 226. — Magnus 226. — Magnus 222. — Magnus, Skibsr. 221. — Math. 177. — Nils Sejersløv 222. — Pet. 226. — Petrea 221. — Soph. Cath. 224. — Soph. Magd. 224. — Sophie Magd. Alex.sdt. 225. — Ulr.e Aug. 224.
 Heyerdahl, Halvor, Sor.skr. 138 140.
 Hien, Thomas Michel, Rektor 21.
 Hiermann, Karen Ped.sdt. 177.
 Hieronimi, Joh. Adolph, Tolder 204.
 Hincheldey, Edvard [Edv.sen], Pr. 23. — Elisab. 23.
 Hintze, Joh.s, Apot. 204.
 Hirschnach, Joh. Jac., Ob. 273. — Frue 273.
 Hiort, Hiorth, Anne 272. — Birg. 286. — Bodil Nielsdt. 286. — Dor. Soph. 223. — Else Christensdt. 150. — H. 286. — H., Ltn. 286. — Hans 212. — Herm., Brygger 286³. — Ingeb. Kirstine 270. — Jens Ludv., Propr. 223 229. — Joh.e 229. — Nic., Købm. 286. — Nils Fr., Skibsf. 229. — Pet., Etr. 272⁴?. — Susanne 229. — Barn 272. — Barn 272. — Jomfru 281.
 Hiorthøy, Maren 276. — Sør. Rasm.sen, Købm. 212 276³.
 Hobroe, Christen Laur.sen, Hdl.sm. 188.
 Hoff, Hof, Andr. Villumsen, Kpl. 199. — Math. Laur.sen, Pr. 150. — Ltn. 150.
 Hofgaard, Ambrosius Floer, Pr. 32. — Steph. Rasm.sen, Raadm. 193.
 Hofman, Chrf., Ing.kpt. 187. — Fr. Fr.sen 216. — Hans Thomsen, Ltn. 216. — Tøger 177.
 Hoft, Sl. 166.
 Hofue, Chr., Ltn. 210. — Henr., Ltn. 210.
 Hognor, Ped. 131.
 Holck, Adelaide (Ida) 37 51. — Adelaide E. C. 35 37. — Alfr., Kont.chef 37. — Bolette H. M. 35. — Carl, Prof. jur. 37. — Carl Chr., Kommandør 35. — Cath. Marie 229. — Eman., Skovr. 37 51. — Har., Borgm. 37. — Jenny, Komtesse 100. — Margr. Olufsd. 182. — Pet. Carl Chr., Herr.fgd. 35—51.
 Holdentze, Mikkell 196.
 Hollenes, Charetie 199.
 Hollænder, Joh. Chr., Købm. 150.
 Holm, Anna 150. — Anna Marie Christensdt. 150. — Eiler 198. — Ellen Marie 286. — Hans Mikkelsen 178. — Jac., Pr. 150. — Jac. Hansen 197. — Lene 286. — Niels Nielsen 150. — Niels Olsen, Brygger 202. — Ped., Kpl. 185. — Pet., Brygger 286. — Povl And.sen, Kpl. 183. — Sidsel 198. —

- Sønne Ped.sen, Brygger 286³. —
 Viggo, Kantor 160. — Frk. 150.
 Holmblad, Fam. 93.
 Holmbo, Ingeb. 293. — Jens Sim-
 sen, Skipper 293.
 Holme, And. 200.
 Holmer, Anne Margr. 150. — Fr.
 Chr. 165. — Hans, Raadm. 150.
 — Knud Hansen, Malerm. 165. —
 Moritz Hansen, Guldtr. 165.
 Holst, Anne 273³. — Anna Maria 282.
 — Boye Nielsen, Skipper 292. —
 Carl Chr. 32. — Claus 212. — Dor.
 78 80. — Henrik 177. — ? Hen-
 rik 292. — ? Jac. 292. — Jens
 Ped.sen, Fgd. 179. — Joh.s, Amts-
 skr. 78 80. — Jørgen 199. —
 Jørg. Pet.sen 190. — Lor., Kræm-
 mer 286. — Magd. Jac.dt. 184².
 — Margr. 286. — Maria 275. —
 Nic. Sør.sen, Brygger 187. —
 Niels 292. — ? Ped. 292. — ?
 Ped. 292. — Ped., Pr. 204.
 v. Holstein, Joh. Georg, Geh.r. 284.
 — Joh. Ludv., Geh.r. 284.
 Holsteiner, Ped. Karstensen, Bager
 201.
 v. Holsten, Adolf Hans, Hofr. 201. —
 C. A. 201. — G. D. 201. — Re-
 gitze Charl. Conradine Armino,
 Bar.c 104. — W. S. 201. — Maj.,
 t. Gjelskov 150.
 Holten, Nic. Abrah., Ghr. 86.
 Holtzman, Fr., kgl. St.støber 216.
 Hom af Kansas, Sl. 168.
 Hop, Abalone Hansdt. 291. — Hans
 Madsen, Raadm. 291.
 Hopel, Val., Hofslagter 284. — Fruo
 284.
 Hopner, Hans Elisen 150. — Barn
 150.
 Hoppe, Ped. Fieldsted, Amtm. 40.
 Hoppen, C. 151.
 Hoppensach, Peiter 150.
 Horne, And., Pr. 150. — Anna 150.
 — D. M., Enke 150.j
 Hornemann, Anne Magdalene 27. —
 Nic., Materialforv. 27.
 Hosum, Andr. 275. — Georg Wilh.,
 Hofskræder 274. — Hans, Kom-
 missær 275². — Enkefrue 275.
 Hotes, Brun, Feltsk.sv. 181.
 Houge, Ped. Olufsen 209.
 Howeder, Hauptmann 43.
 Hoxrud, Mog. Olsen 126.
 Humble, Birg. Marie Christensdt. 236.
 Humbs, Mikkel 199.
 Hundt, Christen Madsen 176.
 Hunneken, Cort 180.
 Huttfeldt, Hovmester 25.
 Huulbech, Jørg. Michaelsen, Provst
 209 275.
 Hvaleby, Knud Hansen 208.
 Hvalsøe, Jørg. Ped.sen, Pr. 178 193.
 — Niels Ped.sen, Brygger 198.
 Hvas, Mikkel 19.
 Hvid, Jens, Brygger 284. — Jens
 Madsen, Herr.fgd. 176.
 Hvidt, Hvydt, Cath. Marie 229. —
 Elise Beate 91. — Petrus 121. —
 Susanne 229. — Wilh., Købm. 229.
 Hvistendahl, Mads, Kpl. 271. —
 Margr. Elisab. 271.
 Hvitfeld, Otto 271. — Barn 271. —
 Barn 271. — Barn 271.
 Hübbinett, Hübbinette, Sl. 294—298.
 — Anna C. S. 297. — Dor. 295. —
 Fr. Gottlieb Aug., Sek.ltn. 294
 296 ff. — Joh., Sergeant 294 f. —
 Joh. Adolph Carl Fr., Mat.skriver
 295 f. — Joh. Carl Fr., Rechnungs-
 fører 298. — Martin Nic., Furer
 296. — Frk. 298. — ? 298.
 Hübsch, E., Gen.aud. 181.
 Hyld, Sør., Bager 150. — ? 150.
 Hylling, Catr. Elisab. 287. — Karen
 287. — Laur., Kpl. 179 198 211²
 217 287³. — Morten, Pr. 150.
 Hæsecher, Jomfr. 25.
 Høeg, Høg, Just, Rigskansler 20 f. —
 Just Jensen, Akademibogtr. 217.
 — Magd. Thom.dt. 192.
 v. Høvelen, Margr. 185.
 Højbjerg, Ped. Jensen 189.
 Hønen, Ole Torkildsen, Lensm. 130 ff.
 — Torkild Olsen 129 ff.
 Høppner, Dor. Louise 74.
 Høserich, Justr. 25.
 Høst, Ellen Sør.sdt. 148.
 Høvinghoff, Just 150. — ? 150.
 Høy, Apolone 150. — Poul, Gaardm.
 150.
 Høyelse, Ped., Rektor 215.
 Høyer, Anna H. 107. — Bøye Hansen,
 Byf. 293. — Bøye Lydersen, Kpt.
 293. — Chr. Hansen, Pr. 178. —
 Lyder Bøyesen 293. — Math.

150. — Søster (Cecilie) 293. — Etr. 165.
- Høysgaard, Jens Ped.sen, Gaardm. 150.
- Ibsen, Mort., Fæstebonde 167. — Oluf, Skræder 179.
- Iching, Thomas Henr.sen 212.
- Ild, Sam. Jensen, Pr. 197.
- Ingerslev, Chr. Fr., Prof. 46.
- Ipsen, Math. Chr., Pr.ltn. 98.
- Iversen, Poul, Brygger 78.
- Jackwitz, Sl. 166.
- Jacobi, Elias, Pr. 200. — Joh. Fr. 185. — Pet., Kpt. 185.
- Jac.sen, And., Borgm. 205. — Camilla, Skolebest.inde 115. — Christen, Ridekn. 188. — Chr., Byskr. 152. — Isak, Hdl.sm. 201. — Jac., Købm. 311. — Joh. Pet., Overlæge 38. — Mads, kgl. Skovr. 151. — Niels, isl. Købm. 193 207? — Niels, Provstiskr. 216.
- Jaisels, se Joisels.
- Jens Sjællandsfar d. Æ. 306. — d. Y. 306.
- Jens, Johan, Stadsmægler 201. — Joh.e 201. — Werner 201.
- Jensen, Barthol., Borgm. 183 203. — Christen, Hdl.sm. 199. — Chr., Hofpr. 275. — Eskild, Overboghhold. 183². — Georg, Apot. 213. — Henr., Forp. 25. — Henr., Hdl.sm. 181 185? 188?. — Jens, Old.m. 291. — Joh., Borgm. 189. — Jørg., Apot. 151. — Math., Remsn. 176. — Mog., Hdls.m. 211. — Niels, Tolder 151. — Niels, Tolder 176 182. — Ole, Brygger 178. — Oluf, Byskr. 201 204. — Poul, Skipp. 201. — Rasm., Købm. 220. — Svend, Fuldm. 181. — Sven Hans 312. — Thom., Borgm. 215. — Thor, Murm. 192. — Willum, Degn 151.
- Jepsen, And., Tj.karl 183.
- Jerløv, Marquor Nielsen, Ridefgd. 192.
- Jespersen, Jac., Husassist. 121. — Jens, Rebsl. 179. — Niels, Assess. 208. — Niels, Dr. med. 177.
- Jessen, v. Jessen, Camilla Reinholdine Soph. 87. — Clemend, Pr. 151. — Hans Chr., cand. phil. 28. — Hans Chr., Fr. 27. — Joh., Forp. 195. — Math. Reinh., St.-amt. 87.
- Jobusch, Joh. Chr., Hdl.sm. 179 f.
- Joensen, Gudmund, Sysselm. 200. — Sigurd, Lavr.m. 200.
- Joh. III, sv. Kg. 168.
- Johannes Nicolai Johannis 121. — Magni, Ærkedegn 119. — Olavi 121. — Tiderici 119.
- Joh.sen, Jac., Substitut 151. — Mogens, Kpl. 151.
- Joisels (Jaisels), Cath. 193.
- de Jonquières, Jonquières, Alice de Dompierre 116². — Anna Georgiana Cécile de Dompierre 116. — Anna Hedvig 107. — Henri Alexander Antoine de Dompierre, Gen.maj. 107 117. — Fr.e Anne de Dompierre 107. — Godefroi Chrétien de Dompierre, Bureau-chef 116 f. — Harriet 116 f.
- Jonsen, Frans, Raadm. 213. — Povl, Provst 214.
- Jonson, Bo 174.
- Jordbrech, Christen, Hdl.sm. 190.
- Judicher, Ole, Kommandør 282². — Barn 282.
- Juel, Ane And.sdt. 17 f. — Axel 180. — Frands, Ob. 195. — Hans til Starupgd. 195. — Jens, Bar. 187. — Jens Christensen 203. — Jørg. Rasm.sen, Pr. 180. — Knud 187. — Maren Jønsdt. 18. — Maren Jønsdt. 17 f. — Niels, Gen.adm.-ltn. 180. — Ped. 183. — Vibeke 187.
- Junge, Bolette Catr., Barn 273. — Catr. 273. — Christine Elisabeth, Barn 273. — Eman., Kmr. 273³. — Hans, Barn 273. — Severin, Etr. 273⁵. — Barn 273.
- Jungshoved, Rasm. Chrfsen, Byf. 208.
- Justesen, Justsen, Hans, Brygger 286². — Hans, Renteskr. 196 285. — Niels, Boghold. 175.
- Juul, Axel 151. — Erik Rasm.sen, Pr. 193. — Ide Beate 269. — Ove, Lds.dm. 270.
- Jørg.sen, Christen, Hrr.dommer 151. — Erik, Glarm. 175. — Frands, Tolder 210. — Jac., Borgm. 212 216. — Jørg., Mag. 213. — Laur., Borgm. 300. — Mads, Degn 151.

- Markus, Vint. 190. — Niels, Fyrb. 188 196. — Oluf, Borgm. 18. — Ped., Underfgd. 183. — Godsejer 30.
- Kaaboe, Bendt And.sen, Skipp. 190.
- Kaall, Fr. Jac.sen, Vint. 187.
- Kaalund, Sl. 77 307 f. — Anne Catr. 308. — Jens Sør.sen, Pr. 308. — Joh.s Iversen, Rektor 307.
- Kaarde, Niels Jensen, Krom. 151.
- Kaas, Birg. Soph. 195. — Erik 21. — Fr. Jul., Justitiarius 60 f. — Hans 195. — Jens 195. — Jens 195. — Joh.e Soph. 195. — Jørg. Grubbe, Amtm. 182 196. — Karen 195. — Kirstine, Frue 61. — Lisb. Cath. 195. — Mogens 157.
- Kaasbøl, E. C., Mag. 286⁴. — Ellen 281. — Joh.e Sophie 286. — Karen Soph. 286. — Karen Soph. 286.
- Kahn, Anna Maria 133. — Barbra Soph. 134. — Gunhild 133 135. — Henr. Jac. 133. — Joh.s And.sen 133. — Malene 134. — Rebekka 134.
- Kalkreuter, G., Ritm. 197.
- Kall, And. 270. — Catr. 270. — Jac. 270. — Joh. Chr., Prof. 270³.
- Kamp, Hans, Ridefgd. 151. — Karen 151. — Ole Gundersen, Pr. 158.
- Karl IX, sv. Kg. 168. — X Gustav, sv. Kg. 168. — den røde, Ærkebisp 306.
- Karup, Jørg. Sør.sen, Gartner 188.
- Katholm, Rasmus, Pr. 273.
- Katterberg, Anthoni 192.
- Kellermann, Ferd. Gotthilf, Gross. 82. — Joh.e Andrea 83.
- Kellinghuusen, Andr. 206.
- Kielmann, Anne Christine 229. — Anne Christine Eeg 229. — Birg. Jensdt. 228. — Christine 230. — Elisab. 228. — Elisab. Rasm.sdt. 229. — Fr.e Christine Jensdt. 230. — Gertr. 229. — Gertr. 229. — Jens 229. — Jens, Birkedm. 228. — Jens Jensen 230. — Joh.e Cath. 223 229. — Joh.e Christine 229. — Joh.e Jensdt. 229. — Kirsten 223. — Rasm. Jensen, Pr. 223 229. — Riborg Margr. Rasm.sdt. 229. — Sus. Cath. Jensdt. 231. — Ulr.e Leonore Jensdt. 230. — Wilh. Jensen 230.
- Kiergaard, Christen Christensen, Hdlsmand 192.
- Kiersgaard, Jens 151.
- Kierulff, Kjærulff, Andr. Chr., Overpræs. 83. — Anne Nielsdt. 291. — Bertel Sør.sen 185. — Cath. Riis 237. — Christiane Fr.e 71. — Else Ped.dt. 290. — Hans Severin, Prok. 236. — Jørg. Ditl., se Bentsen, Carl F. — Knud Pet., Pr. 237. — Maren Bloch 71. — Mette 151. — Ole Ped.sen, Skovr. 151. — Ped. Jensen 195. — Ped. Thomsen 195. — Povl Sør.sen, Provst 151. — Rasmus, Forp. 71. — Soph.e M. 237.
- Kinck, Anna Ped.sdt. 145. — Sør. Ped.sen 145.
- Kiorstad, Povl 214.
- Kirkerup, Dor. Cath. 98 ff. 114.
- Kirstine Ludvigs 177.
- Kiær, Kier, Kiær, Fritz Fr.sen, Ges. 116. — Henr., Forp. 24. — Kirsten Christensdt. 158. — Regitze Chr.e Joh.e 116. — Thora 175.
- Kjærumgaard, Jens Rasm.sen, Pr. 182.
- Klaumann, Pet., Bryghusforv. 185.
- Klautoft, P. 183.
- Klein, Elseb. Margr. 182. — Pet. Hansen, Købm. 195 196?. — Pet. Helvig, Læge 88.
- Klestrup, And. Madsen, Hdls.m. 178? 188 189?.
- Klincke, Math., Hosp.forst. 214.
- Klinckhammer, Margr. Willumsdt. 143 f. — Willum, Klokker 143.
- Klinge, Anne Marie 239.
- Klingenberg, ? 187.
- Klingsborg, Alet Margr. 137.
- Klock, Joh. Jok.sen, Sn. m. 207.
- Kloed, B., Mægler 224. — Christine G. 224.
- Klothack, Hieron., Justr. 273.
- Klou, Klow, Morten Joensen, Landst.skr. 178. — Ole Jonsen, isl. Købm. 196 215.
- Kløfsted (Kløvstad), Iver Iversen 208.
- Knag, Niels 187.
- Knapstedt, Pet., Kpt. 181.
- Knautzen, Anne Marie 213.

- Knees, se Kneus.
 Kneus (Knees), Sør. Jensen 196.
 Knoph, Catr. Hieron.dt. 308. — Dan., Skibsmal.dir. 177. — Elisab. Nielsdt. 209. — Elisab. Soph., Frue 234. — Fr., Pr. 308. — Ped. And.sen, Degn 197. — Pet. Wilh., Ltn. 234. — Truls, Fgd. 308. — Frue 234.
 Knub, Jens, Amtsforv. 184.
 Knudsen, Christen, Forp. 199. — Hans Chr., Skuesp. 71 238. — Jac., Hrr.fgd. 210. — Jens, Sn. 211. — Joh. (Jon), Klokke 176 198. — Mikkel, Byskr. 208. — Mons, Skipp. 183. — Ped., Krom. 151. — Sør., Mag. 272.
 Knudtzon, Anette S. A. 225. — Chr. Fr., Overlæge 225.
 v. Knuth, Adam Levin, Overkmj. 179 181 f. — Fr.e Soph. Elisab., Gr.e 100. — Hans Schack, Gr., Amtm. 100.
 Kobach, Anne 273. — Jørg. David- sen, Købm. 273.
 Koch, Coch, Kock, Cath. Soph. 74. — Christen Jensen 151. — Hans, Kpl. 205. — Hans Chrf. Elers, Pr. 87. — Jac., Knapm. 180. — Joh. Theodorus, Hdlsn. 210. — Laurentze Marie 87. — Mikkel 203. — Niels Christensen, Over- formynder 212. — Wilhelm 203.
 Køfoed, Beate Albertine 101. — Charl. Amal. 83 100 f. — Chri- stence 101. — Chrf. 195. — Hans Hansen, Gen.postdir. 101. — Math. Chr.e 104.
 Kongsberg, Niels Jørg.sen, Fr. 32.
 Konrad, Anholt 213.
 Kooren, Erik 122.
 Koppel, Købm. 42.
 Kortekamps, Christina 203.
 v. Koss, Joh. Chrf., Pr. 33.
 Krabbe, Claus 187. — Hans 191. — Jac. Iversen 182. — Jens, Pr. 205. — Niels, Gen.maj. 189 210. — Oluf, Ritm. 196 212?. — Palle 21. — Kpt. 151.
 Kraderup, Anne Jensdt. 188.
 Kraft, Abelone Mikkelst. 177.
 Krag, And. Jensen, Købm. 156 157?. — And. Madsen, Raadm. 156. — And. Olufsen 157 f. — Anne 158. — Anne Madsdt. 159. — Barbara 158. — Barbara Madsdt. 159. — Christen Olufsen 158. — Else Jensdt. 157. — Fr., St.bef.m. 195 197. — Hans Jensen 157. — Hans Nielsen, Kons.betj. 151. — Inger Madsdt. 159. — Inger Ped.s- dt. 159. — Jens, Pr. 199 213?. — Jens And.sen, Raadm. 156 158. — Jens Jensen, Købm. 157. — Johanne Ped.sdt. 159. — Jørg. Olufsen 158. — Karen 158. — Karen Madsdt. 159. — Karen Ped.sdt. 159. — Kjeld 21. — Knud Madsen 159. — Laust And- sen 158. — Mads And.sen 157. — Maren 158. — Maren Jensdt. 157. — Niels til Egeskov 187. — Ole And.sen 158. — Oluf And.sen 156. — Oluf And.sen, Provst 157 f. — Otto 21². — Ped. And- sen 156. — Ped. Knudsen, Hdlsn. 159. — Pet. Finde, Skipp. 157. — Sidsel Madsdt. 159. — Ob. 43.
 Krarup, Mikkel 151.
 Krebs, Chr. Aug., Sorenskr. 225. — Dor. 151. — Henr.e E. 225.
 Krefting, Antonette Marie 222.
 Krejdal, Anne Mathea Soph. 228. — Anne Soph. 227. — Augustus, Menighedsforst. 227. — Chr. Leth, Fgd. 227. — Chr. Linde 227. — Dor. Soph.e 227. — Hans Georg 227. — Hans Georg, Birkedn. 227. — Joh.e Cath. 228. — Mads Grøn, Pr. 227. — Pet., Fgd. 227. — Thøger Mathias 227. — Thøger Math. 228. — Wilh.e Marie 227.
 Kreyer, Lor., Købm. 196 211.
 Krieger, Joh. Corn., kgl. Gartner 64 f.
 Kringselbach, Georg Nic., Arkivar 117. — Olga C. V. 117.
 Kristina, sv. Dronn. 168.
 Kritløv, Jac., Skræder 151. — Barn 151.
 Krog, Erik, Amtsforv. 151. — Margr. 9. — Niels, Kongsbonde 151.
 v. Krogh, Alida Maria 9.
 Krohn, Aug. Fr., Ob. 43. — Ltn. 43.
 Kruse, Cath. Hansdt. 212. — Edv., Kmr. 176. — Hans 213. — Strange 213. — Thomas 19.
 Kruuskopf, Hans 151.
 v. Krügel, Intendant 42 45.

- Krysing, Ped. Hansen, Hdl. sm. 191 215.
 Kræmmer, Anne And. dt. 285.
 Krøyer, Jørg., Hdl. sm. 180.
 Kuellerup, se Kveller.
 Kullerup, Jac. Laur. sen, Pr. 216.
 Kur, Jens, Stemp. p. kontr. 207.
 Kurtz, Kurts, Jok. 199. — Markus,
 Købm. 195 f.
 Kveller (Kuellerup), Ped. Jonassen,
 Skipp. 183 186.
 Kybke, Jens 151. —, ? 151.
 Kyhn, H., Ob. ltn. 192.
 Küster, Maj. 46.
 Køler, se Colerus.
 Kølichen, Christen, Barn 276. —
 Christ., Mag. 276⁴. — Dorthé
 276. — Joh. Adolf, Barn 276. —
 Thyre Soph. 276.
 Kølle, Anna Birgitte 28 30. — Ole
 Pet. 33. — Herr. fgd. 30.
 Kølner, Valent. 194.
 Kønig, Fr. Mour. sen, Pr. 190.
 Kønigsmark, Marsk 174.
 Køpke, Gode Laur., Overr. assess. 96.
 v. Kørbitz, Joh. Chrf., Kpt. 207.
 Lachmand, Lachman, Else 180. —
 Henr., Tolder 216.
 Ladefoged, Sl. 72. — Kirsten 72. —
 Rasm. Sør. sen, Gaardejer 72.
 La Fond, Gilles 182.
 Lagesen, Ivar, Pr. 151.
 Lagnée, Servanne 179.
 Lamillier, Alex. 151. — Kpt. 151.
 Landorph, Birthe, Frue 154. — Knud,
 Mag. 154.
 Lang, Jens Sør. sen 151. — Jørg.
 Olsen 145. — Kirsten Jørg. sdt.
 145. — Knud, Byf. 189 201 204 f.
 Lange, Agnes Flemmine 100. — Birg.
 Dor. 210. — Chr., Kommunitets-
 provst 288. — Hans, Ldsdm. 197.
 — Hans Vilh., Teaterdir. 99. —
 Henr. 20. — Kirsten 151. —
 Ped. Villumsen, Pr. 200 215. —
 Reg. kvarterm. 151.
 Langeby, Inger 234. — Sør. Willum-
 sen, Gaardbruger 234.
 Langemach, Judithe 227.
 Langhaar, Mette 151.
 Langhammer, Dan., Murm. 213.
 Langhorn, Magnus, Ob. ltn. 25.
 la Rose, Anna Cath. 75.
 Larsen, Laur. sen, And., Forv. 186. —
 Hans, Sorenskr. 212. — Helle,
 Br. vinsbr. 209. — Henr., Stads-
 instrumentist 184. — Jac., Fiskal
 126. — Jac., Raadm. 177. — Jens,
 Byfgd. 151. — Jens, Ltn. 181. —
 Mog., Byskr. 178. — Niels, Hdl. sm.
 187. — Niels, Kontroll. 202. —
 Niels, Raadm. 164 240. — Niels,
 Savbrugsforv. 229. — Niels, Told-
 betj. 177. — Ole, Brygger 284. —
 Ped., Hdl. sm. 183. — Rasm.,
 Stolem. 201.
 Lassen, Bendix, Etr. 276. — Chr.,
 Kanc. r. 151. — Chr. Ludv., Kanc-
 dep. 55. — Hans, Kommandør
 151. — Hans Tøgersen 189. —
 Jens, Admir. r. 175.
 La Sueur? (Laur. Svær), Dansem. 154.
 Laub, Adelaide Emilie Carol. 35 37.
 — Artillerimaj. 35.
 Laugesen, Christen, Lagm. 28 130.
 Laurenberg, Chr., Provst 194.
 Laurentius Mathie 119.
 Laurentz, H., Degn 161.
 Laur., Pr. i Liunge, se Hammer, L. J.
 Lawe, se Lov.
 Leegaard, Edel Kirstine 194. — Jens
 Hansen, Kpt. 191. — Kirstine
 Cath. 194. — Magd. Hansdt. 176.
 — Mette Jac. sdt. 190. — Mog.
 Madsen, Kpl. 185 204?. — Petrea
 221. — Sophie 194.
 Leehrmann, Lars Mikkelsen 210.
 Leen, Knud 177.
 Leerskov, Jens Nielsen, Raadm. 217.
 Lehe, Appolonia 151. — Hans 151.
 Lehn, Abrah., Vinhdl. 193.
 Leijonhufvud, Sl. 168.
 Lelius, Fr., Informator 175.
 Lemvigh, Lemvig, And., Dr. 283. —
 Sør. Christensen, Pr. 189. — Sør.
 Nielsen, Degn 200.
 Lend, Thidemann 179.
 v. Lengerken, Herm., Hdls. m. 177.
 v. Lente, Dorte Christ. 288. — Henr.
 Margr. 289.
 Lerche, Sl. 166. — Chr., Etr. 151. —
 Dorthé Cath. 134 f. — Knud, Pr.
 201. — Lars Mort. sen, Købm.
 134. — Maren 134. — Maren 135.
 — Morten, Pr. 134 f. — Morten
 Larsen, Raadm. 134.
 Lesberg, Bodel 151. — Jørgen 151.
 Leschle, Anthona Syb. Elisab. 201.
 Leth, Anna 228. — Anne Soph. 227.

- Chr. Langemach, Pr. 227. —
 Chrf. Adolph, Gen.kr.komm. 92.
 — Dor. 228. — Dor. Sophie 227.
 — Fr.e Cecilie 92. — Judithe 227.
 — Judithe 227. — Jørg., Pr. 227.
 — Niels, Assess. 178.
- Letken, Joannes 122.
- Leuch, Morten Ped.sen 127. — Ped.
 Nielsen 127.
- Leuk (Løgh), Ped. Nielsen 176.
- Lewenhaupt, Sl. 168.
- Lewerkhausen, Anna K. 142. — Ltn.
 142.
- Levesen, Ebbe, Vinhdl. 177² 274².
- Levetzau, Theodosius, Gen.ltn. 151.
- Lewin, Flora Math. Henr. 106. —
 Joseph L., Artist 106. — Juliette
 Rosette 106.
- Lewischou, Löweschou, Signe 281. —
 Sør. Sør.sen, Brygger 281³. —
 Sør. Sør.sen, Stud. 281.
- Levy, Carl Eduard Marius, Over-
 accoucheur 105. — Fanny Edvar-
 dine 105.
- Liebe, Joh., Bogb. 151. — Barn
 151.
- Lillebunde, Mette Jensdt. 157.
- Lillegaard, Erland 204.
- Lind, Margr. 286. — Sam. Christen-
 sen, Pr. 201 205?
- Lindam, Harriet 116 f.
- Lindberg, Andrea Catr. 283. — Anne
 Kirstine 283. — Anne Lucie 283.
 — Joh.e Marie 279. — Lars Chrf.-
 sen, Barn 283. — Lucia Margr.,
 Barn 283. — Niels Mort.sen, Bryg-
 ger 283⁵. — Sør., Raadstueskr.
 279.
- Linde, Chr., Reg.kvarterm. 151². —
 Barn 151.
- Lindegaard, Linnegaard, Birg. Hans-
 dt. 209. — Hans 152. — Ped.
 Rasm.sen, Kons.forv. 152.
- Lindenov, Chrf. 191². — Kirstine 268.
- Linderot, Claus 21. — Henrik 182
 208.
- Lindgaard, Anne Pernille Jac.sdt. 230.
 — Jac. Ped.sen, Kunstmaler 230.
 — Ulr.e Leonore 230. — Ulr.e
 Leon. Jac.sdt. 230.
- Linnenberg, Pet. 152.
- v. d. Lippe, Joh., Styrn. 9.
- v. der Lith, Anna Margr. 212.
- Lodberg, Antonette 222.
- v. Lode, Frk. 152. — Signetst. 152.
- Lofshals, Mette 152.
- Lolle, And. 152.
- Lollich, Pet. Hansen, Pr. 22 25.
- Lomborg, se Longomontanus.
- Longomontanus (Lomborg), Chr. Se-
 verin, Prof. 281.
- Longuelune, Zach., polsk Overld.byg-
 mester 67.
- Loos, Intendanturraad 40 42.
- Lor.sen, Lor., Bager 177. — Svend,
 Billedh. 204.
- Lorentz, Henr., Stadsmus. 184.
- Lorenz, Vilh. Konr., Amtm. 40.
- Louise, Chr. IX's Dronn. 1 94. —
 Augusta, Pr.sesse 61.
- Louman, Niels, Pr. 152. — Frue 152.
- Louschou, Sør. Sør.sen, Kirkev. 194.
- Lov (Lawe), Jørg. Jørg.sen, Farver
 188.
- Lowe, Niels Jensen 184.
- Lucoppidan, D. M., Enke 150. —
 Ditl., Pr. 177.
- Ludvig af Bayern, Kejser 307.
- Ludvig, Cl. (?), Kpt. 177.
- Lum, Hans 124.
- Lund, Anna Catr. 309 310² 311. —
 Appolonia 151. — Birg. Dor. 78.
 — Bolette Henriette Margr. 35. —
 Brede Rantzau 309². — Greg.,
 Prok. 78. — Jens 208. — Knud
 Madsen, Pr. 128. — Mads 151.
 — Ped., Herr.fgd. 182. — Pet.,
 Hdlsn. 209. — Svend Olsen 215.
 — Torstein Bendixen, Tinstøber
 309. — Proprietær 35.
- Lunder, Tord Svendsen 208.
- Lundsgaard, Anne Jensdt. 200.
- Lundt, Anna Soph. 27.
- Lunge, Jørg. 21. — Mikkel Nielsen,
 St.kirkeskr. 199 f. 211. — Ove
 21. — Sør. Nielsen, Byskr. 199 f.
 211. — Vincens 118 120. — Jfr.
 306.
- Luno, Chr. Jac.sen 177.
- Luth, Anna Dor. Henr.sdt. 136 138².
 — (Walter), Henr. Jac.sen 135
 137 139. — Jac., Fgd. 123—130
 137 139. — Jac. Henr.sen 136
 138. — Kirsten 136 f.
- Luxdorf, Bolle, Etr. 183.
- Lüders, Andr., Kab.sekr. 75. —
 Andr. Fr., Flm. 74. — Anna
 Cath. 75. — Burchard, Køkken-

- skr. 80. — Casp., Toldforv. 74. —
 Cath. Soph. 74. — Diderich 74. —
 — Dirck, Farver 74 f. — Dirich,
 Krom. 74. — Dor. Christine 80.
 — Dor. Louise 74. — Fr. 78. —
 Hans, Købm. 75. — Henr., Hof-
 konditor 186. — Joh. 78. — Margr.
 Dor. 74. — Math. Povlsen 186. —
 Pet., Kab.sekr. 75. — Philip 79.
 — Sophia Amal. 78 80.
 Lydersen, Ped. 186.
 Lykke, Erik 180. — Frans Henr.-
 sen 20. — Ivar 121. — Jørg.
 Henr.sen 20. — Ped. Olufsen 203.
 — Frue 149.
 Lyngbye, And. Nielsen, Provst 200.
 — Niels Thomsen, Pr. 213.
 Lyster, Tue Laur.sen, Pr. 178.
 Lystrup, Mads Hansen 180.
 Lütjens, Gen.ordonnateur 40.
 Lytke, Anne Henr.sdt. 213.
 Lützwil, Lytzau, v. L., Carl Emilius
 181. — Eva Maria 189. — Fr.,
 Ob. 207. — Henn. Otto 181. —
 Henn. Ulr. 181².
 Lof, Thom. Bjørnsen, Pr. 178.
 Løgh, Ped. Nielsen, se Leuk.
 Løgstør, And. Jensen 211.
 Lønborg, Christence Joh.sdt. 184. —
 Hans Hansen, Pr. 213.
 Løvenbalk, Sl. 306.
 v. Løvenhielm, Catr. Hedv. 202. —
 Friderica 152. — Hans 210. —
 Hans, Gen.ltn. 152 202 210. —
 Hans, Kpt. 202. — Mette 202. —
 Sophie Amal. 202. —, ? 152.
 Løvenørn, Fr.e Soph. Elisab. 100. —
 Povl, Gen. 62, 65.
 Loweschou, se Lewischou.
 Lovmann, And., Brygger, 278⁷. —
 Claus, Brygger 278. — Ped. 278.
 — Sidse 278. — Barn 278. —
 Barn 278.
 Madsen, And., Degn 190. — Chr.
 Adolph, Hdl.sm. 203 206 217. —
 Esbern, Pr. 178. — Paul, Bisp
 268. — Povl, Degn 152. — Tønne,
 Borgm. 176.
 Maes, Povl, Forv. 208.
 Magdalene Luth Walters 125.
 Magelssen, Sl. 166.
 Magnus, Ida Carol. 106.
 Malling, Ove, Konfr. 55.
 Malsteen, Casp. Hansen 205.
- Mand, Knud Knudsen, Pr. 198.
 Mandal, Jørg., Pr. 33.
 Mandix, Mandixen, Hans Jac.sen 185.
 — Jens Mouritsen 210. — Karen
 286. — af Volstrup 152.
 Mandsfeld, Otto Diderich 152. —
 Frue 152.
 Mangor, Anna Maria 86 f. — Oye
 Jensen 176. — Valentin Nic.,
 Gross. 86.
 de la Marche, Aug.a Margr. Sofia 72.
 Maria Eleon., sv. Dronn. 168.
 Mariager, Chr., Commminister 287⁴. —
 Else 287. — Jens Jensen, Kpl.
 178. — Barn 287. — Barn 287.
 v. Marle, Clara Elisab. 191.
 Marskalck, Chr. Fr., Ob. 202 210.
 Marstrand, Dorthea 22. — I. F., Pr.
 22.
 Martin, Joachim, Skoleforst. 19. —
 Martha Marie 152.
 Martini, Dr. 152.
 Mathesius, Sophie Amal. 282.
 Mathiesen, Dav., Brygger 284³. —
 Jac., Dr. 283². — Ped., Købm.
 152. — Pet., Hdl.sm. 196. —
 Poul, Lds.dm. 215. — Søren,
 Klokker 202.
 Mathilde, tysk Prinsesse 77.
 Matras, Dan., Sprogmeister 20.
 Maugar, Etienne 193.
 Mauritsen, Jens, Byf. 286³.
 Mejer, se Meyer.
 Mechlenburg, Meklenborg, Hans Ped.-
 sen 203. — Maren (Malene)
 Joh.sdt. 134.
 Meinertz, Carl Magnus, Kommandør
 105. — Magna (Marie) 105 115. —
 Marie 105.
 Meintzen, Vincents 185.
 Meissenheim, Hans 120.
 Melbye, Iver 214.
 Melchior (Merker) Annichen Jørg.sdt.
 232 f.
 Melhop, Herman 203 213?. — Niels
 Meinertsen, Købm. 152.
 Melhorn, Anna Marie 152.
 Meller, Joh.s Christensen, Raadm.
 186² 196.
 Mercker, se Melchior.
 Merkel, Merchel, Chr., Firked. 179.
 — Joh. Adam, Tolder 199.
 Merode, Sl. 161.
 Mertz, Barthol. 207.

- Metros, Hans Olsen, Pr. 211.
 Mette Abels 175.
 Meybusch, Antoni 200.
 Meyer, Mejer, Meier, And., Kpl. 187.
 — Anna 270. — Anne Cath. 135.
 — Chr., Hdl.sm. 181 190. — Chr.,
 Hører 23 f. — Chr. Adolph, Høj.r.-
 assess. 96. — Corn. Alb.sen, Pr.
 207. — Erasmine 104. — Gert
 177. — Gert, Hdl.sm. 177. — Hans
 Alb.sen, Pr. 207. — Hans Han-
 sen, Ltn. 135. — Hans Hansen,
 Pr.ltn. 135. — Herman, Etr. 213.
 — Jørg. 201. — Mour. Christen-
 sen, Pr. 183. — Niels 187. — O.
 A. 312. — Rebekka 135. — Vilh.
 Heinr., Overr.assess. 104.
 Michelsen, Mikkelsen (Holm?), Hans,
 Købm. 178 198? 211?. — Helle,
 Købm. 33. — Jac., Borgm. 273 f.
 — Jonas, Sejlægger 198. — Niels,
 Købm. 33. — Oluf, Degn 308. —
 Ove Wilh., Kontreadm. 112. —
 Ped., Felber. 175. — Poul, Provst
 15.
 Middelstorp, Bernt 177.
 Miller, Jac., Garver 211.
 v. Minden, Jok., Hofkd.st. 198.
 Minthe, Otto Chrf., Pr. 204.
 Mo, Anna Christensdt. 129. — Chri-
 sten And.sen 129. — Ole Christen-
 sen 129.
 Moberg, Laur. Christensen 187.
 Moert, Petrus Magni, Domprovst 119.
 Mog.sen, Ender, Kpt.ltn. 183². —
 Jens, Brygger 285. — Pet., Pr.
 203. — Ulr., Forp. 212.
 Mohr, de M., Georg Math., Ritm.
 197. — Jean Henry, Guldsm. 182.
 — Joh. Jac., Pr. 115. — Louise
 M. S. 115. — Barn 152. —
 Barn 152. — Frue 152. —
 Reg.kvarterm. 152.
 Mohrland, Morland, Sigv., Ritm. 152.
 — Ritm.inde 152.
 Molbech, Andr., Kpt. 78. — Birg.
 Dor. 77 f. — Sabra 78.
 Montros, Alex. 216. — Hans Hansen,
 Tolder 214.
 Moon (Maan), Juliette R. 106.
 Moretti, Mathilde 85.
 Mors, Math. 239.
 Morsing, Christiern Torkilsen 118
 120. — Jens Sør.sen, Pr. 173. —
 Enke e. Christen Jac.sen 152.
 Morsoni de Verrayon, Honoré An-
 toine, Handelsintendant 12.
 Morten, Pr., se Cheitum.
 Mort.sen, Niels, Skom.m. 190.
 Morup, Maren Mort.dt. 201.
 Mosbech, Niels Jensen 152.
 Mosberg, Erik 188.
 Mose, Anne Rasm.dt. 152.
 Moss, Ped. Sør.sen, Trælasthdl. 142.
 Mossin, Hans Dinesen, Provst 192.
 Moth, Beate Ingeb. 179. — Math.,
 Geh.r. 216 268 278. — Sophie
 Amal. 216 269.
 Motzfeldt, Anne Christine 152. —
 Maj. 152.
 Mourier, Constance Marie 102 f. —
 Ferd. Louis, Pr. 103. — Konrad
 Emil, Viceadm. 102 f. 107. —
 Louise Camilla 103. — Thérèse
 Natalie 92 103.
 Mourier-Petersen, Adolf Tobias Herbst,
 Etr. 103. — Aug. Cath. Erica 103.
 Mouritsen, And., Br.vinsbr. 209. —
 Hans, Forv. 179. — Laur., Rente-
 skr. 176.
 Mow, Gerh. v. d. Lith, Pr. 32.
 Mule, Barb. 192. — Barbara 308. —
 Birg. Jensdt. 308. — Chr., Assess.
 275³. — Claus H., Pr. 176 199.
 — Hans, Degn 152. — Hans,
 Prof. 192. — Jens, Dr. med. 308.
 — Lauritz 275. — Margr. 275. —
 Oluf Olufsen 209. — Kmr. 275.
 Mulie, Jens Nielsen 196.
 Munch, Munck, Munk, And. 152. —
 Anne Kirstine 283. — Claus 152.
 — Dan. 211. — Hans, Købm.
 275. — Jens Rasm., Brygger 283.
 — Joh. Henr., Fgd. 137. — Joh.
 Lassenius, Købm.skarl 275. —
 Jørg. 152. — Mort., Hdl.sm. 181?,
 198 208? 212. — Ped. 192. —
 Ped., Comminister 287². — Ped.
 Ped.sen 175. — Ped. Ped.sen,
 Kirkev. 175. — Rasm. Nielsen
 180. — Barn 287. — Frue 152. —
 Maj. 207.
 Munchgaard, Joh.e 208. — Anna
 Dor. 198.
 Mundrerts, And. 152. — Gertrud 152.
 Munthe, Bredo, Km.advok. 281². —
 Casp. Fr., Prof. 276². — Casp.

- Wilh., Gen.fiskal 281. — Elisab. 171. — Otto Chrf.sen, Pr. 202. — Thyre Soph. 276². — Truels Smith, Barn 281.
- Munthe-Morgenstjerne, Helene Elisab. 281.
- Murray, Joh., Kpt. 187.
- Must, Hans, Præs. 213. — Hans, Stud. 213.
- Musænius, Joh.s 21.
- Muus, Fanny Edv.e 105. — Isach, Pr. 32. — Laur. Chr. Aug., Købm. 105.
- Mühlenfort, Chrf., Tolder 188.
- Mylius, Nathanael 268. — Pet. Bentzen, Lds.dm. 268.
- Müller, se Møller.
- Münster, Constance Marie 102 f.
- Münter, Fr. C. C. H., Dr. 55.
- Møhl, Amalie Henr.e Math.e 116 f. — Knud Eskild, Pr. 116.
- à Møinichen, Henr., Livl. 199.
- Mølhaus, Gotfr., Skarpr. 152. — ? 152.
- Mølken, Anna Marquorsdt. 210.
- Møller, Müller, Chr. 186. — Ditl., Hdl.sm. 187? 197. — Dor., Ltn.s-frue 152. — Elisab. 184. — Elise 152. — Fr., Skipp. 185. — G. A. 312. — Hans, Købm. 284². — Henr., Rentem. 288² 299. — Jac., Borgm. 152. — Joh., Hd.lsm. 28. — Joh.e, Frk. 281. — Jørgen Hansen 145. — Karen 212. — Kirstine 280². — Maria, Frk. 280. — Mette C. 28. — Niels Corn.sen 186. — Niels Jensen, Pr. 207. — Sør. Nielsen, Raadm. 280². — Val., Barn 284. — Barn 284. — Etr. 280. — Maanedsltn. 310.
- Møllerup, Joh. Nic., Ob.ltn. 177.
- Mønnich, Ped. Sør.sen 278.
- Mørch, Mørck, Mørk, Fam. 218—237. — Aleth Knudsdt. 219². — Alex. And.sen, Skibsf. 235. — Alex. Job.sen 221. — Alex. Knudsen, Skibsr. 218 219². — And. 236. — And. Alex.sen 235. — And. Knudsen, Skibsf. 218 f. 232 234. — Anne Christine 232 234. — Anne Christine Alexsdt. 236. — Anne Christine Larsdt. 234. — Anne Joachime Alex.sdt. 236. — Anne Joh.sdt. 221. — Anna Louise 106. — Anne Soph. 220. —
- Anne Sophie Joh.s.sdt. 223. — Annichen And.sdt. 235. — Carl Chr. Gundersen, Gaardbr. 236. — Cath. Marie Knudsdt. 219. — Christen, Prok. 206 211. — Chr. Conrad 236. — Christine Marie 235. — Claus Alex.sen 220. — Dor. Henr.e 224. — Dor. Soph. Alex.sdt. 227. — Dor. Soph. Joh.sdt. 223. — Elisab. 236. — Elisab. C. 223. — Else 223. — Emma Christine 106. — Fr., Skibsf. 222. — Hans Jørg.sen, Sorenskr. 218. — Inger And.sdt. 234. — Inger Marie 232 f. — Inger Marie Knudsdt.? 233. — Jac., Skibsf. 311. — Jensine Karine 311. — Joh.e 220. — Joh.e And.sdt. 221 235. — Joh.e Cath. 223 229. — Joh.e Cath. Alex.sdt. 224. — Joh.e Cath. Alex.sdt. 235. — Joh.e Chr.e 222. — Joh.e Knudsdt. 219. — Joh.e Tidemand Joh.sdt. 223. — Joh.s Alex.sen, Skibsr. 220. — Joh.s Joh.s.sen 223. — Joh.s Joh.s.sen 223. — Jørg. 219. — Knud Alex.sen 220. — Knud Alex.sen 218 f. — Knud And.sen, Forv. 236. — Knud Larsen 233 f. — Lars 236. — Lars And.sen 232 ff. — Ludv. Ferd., Gross. 106. — Morten Luther Joh.s.sen, Skibsf. 223. — Nicolea Aleth And.sdt. 235. — Niels Alex.sen 235. — Ole Chr. Joh.s.sen, Skibsf. 223. — Ole Joh.s.sen 223. — Sibylle Knudsdt. 219. — Soph. Magd. 236 f. — Ulr.e Eleon. 236. — Valborg And.sdt. 236.
- Nadrop, Gabr. 175.
- Nakskov, Nachschow, And., Ltn. 138 140. — Anna 137. — Anna Dor. 136 f. 138². — Anna Dor. 139. — Anne Margr. 139. — Anne Margr. 138. — Chr. 139. — Chr. 139. — Chrf. And.sen 138. — Dor. Cath. 138. — Henr. 138. — Henrikka 138 ff. — Joh. Chrf. Gram 139. — Jørg. And.sen, Prok. 137—140. — Jørg. Hansen, Sor.skr. 137. — Karen 138. — Karen 137. — Karen Sophie 139 141. —

- Maria 138. — Nils 139. — Ped. Zachsen, Provst 191. — Tabitha Kirstine 138.
- Nathan-David, Adelheid 101.
- Natt och Dag, Måns Johanson 174.
- Navorotsky, Jac. 182.
- Neander, Georg Christoph, Pr. 162. — Georg Hinr. 162. — Gesche 161. — Gottfr., Pr. 161. — Gottfr. Fr., Kantor 161 f. — Joh. Sam., Læge 161. — Lucia Soph. 162. — Maria 162. — Theodor, Stud. 162.
- Nebelung, Niels Sigfr., Stadsbygn. 113.
- Nedre Askim, Niels Nielsen 208.
- Netthardt, Nic., Pr.ltn. 181.
- Nerger, Chr., Billedh. 215.
- Nerup, Christine M. 235.
- Neumann, Niemann, Fam. 78. — Antonius Poulsen 78. — Ide Poulsdt. 78. — Job. Chr., Aud. 181. — Mette Poulsdt. 78. — Poul Poulsen, Købm. 78.
- Nielsen, And., Br.vinsbr. 282. — And., Hd.lsm. 205. — And., Skipp. 185. — Bertel, Hd.lsm. 178. — Christen, Ankersm. 186. — Christen, Fiskemester 185 205. — Christen, Gr.sm. 203. — Christen, isl. Købm. 199. — Didrik, Raadm. 159. — Enevold til Kjølybygd 196. — Frants, Trælasthdl. 126. — Hans, Fgd. 125. — Jac., Købm. 214. — Jac., Tøjhusskr. 273². — Jens, Borgm. 71. — Jens, Brygger 284². — Jes, Skovfgd. 152. — Just, Bager 181. — Laur., Brygger 284². — Michael, Lærer 33. — Nahum, Toldkontr. 179. — Nic. Pet., Skuesp. 100. — Niels, Baadebyggerm. 209. — Oluf, Min. publ. 184. — Ped., Gaardm. 123. — Povl, Styrm. 211. — Poul, Vice-lagm. 33. — Ser., Kons.forv. 178. — Thom., Overform. 195.
- Niemand, And. Jokumsen 212. — Joh. Heim. 312. — Mette Rasm.sdt. 78. — se Neumann.
- Nissen, Claus, Vinhdl. 205. — Jesper 152. — Nic. til Rugballegd. 196.
- Nordentoft, Sl. 166.
- Norman, Normand, Boye T., Pr. 228. — Corn. Boyesen, Pr. 228. — Dor. 228. — Ped. And.sen, Maler 184.
- Norman d'Audenhove, Sl. 161.
- Nors, Lucas And.sen 204 f.
- Nostitz, Hofdame 185.
- Numsen, Corf., Kpt. 181.
- Nübling, Komm.serg. 162.
- Nyemann, Birthe 153. — Ped. 153.
- Nyholm, Chr., Pr. 281.
- Nyrop, Agnes Flemmine, Skuesp.e 100.
- Nysted, Hans Olufsen, Pr. 195 199?
- Næser, Fr. Alexis, Ass. 99.
- Næss, Hans, Bygn.sinsp. 65.
- Nørager, Jens, Skifteskr. 308.
- Nørdam, Karen, Degneenke 153.
- Oberkamp, Overkamps, Abrah., Barn 280. — Catr., Barn 280. — Catr., Barn 280. — Isak, Barn 280. — Jacob, Barn 280. — Magd. 280. — Pet., Barn 280. — Pet. Abrah. 280⁹. — Pet. Abr. 280.
- Obling, Anna Nielsdt. 188.
- Odder, Hans Nielsen 199.
- v. Offenberg, Anna Maria 207. — Anna Maria 207. — Christina 208. — Deliana 207. — Eleon. Dor. 207. — Elsebe Dor. 207. — Maria 186. — Sophie 207.
- Ogelbye, Ped. 206.
- Olauus Johannis, Mag. 119.
- Oldenburg, Jens Ped., Birkefgd. 285. — Nic. 213.
- Orlik, Hanna Elisab. 85.
- Olog, Anna Clausdt. 178, 193. — Claus Clausen 178. — Elseb. Clausdt. 178. — Engelke Clausdt. 178. — Lorents Clausen 178. — Ped. Clausen 178.
- Olsdorf, Kirstine Alb.dt. 186.
- Olsen, Olufsen, And., Br.vinsbr. 211. — Hans, Skovr. 182. — Jac., Degn 153. — Jørg., Borgm. 18. — Math., Sn. 180. — Niels, Brygger 184 209?. — Oluf, Raadm. 18. — Ped., Sn. 138. — Poul, Kirkev. 205. — Svend, Skovfgd. 153. — Truels, Br.vinsbr. 216. — Tønnes, Skipp. 181.
- Onsvale, Niels Olsen 196.
- Opdahl, Opdal, Henr., Pr. 127. — Maren And.sdt. 142.
- Oppen, Anne Cecilie 221. — Magnus Gotthilf, Skibr. 221.

- Orlov, Fyrste 82.
 Ormelet (Eiene), And. Olsen 230. —
 Anne E. 230. — Soph.ø 230.
 Ormestad, Inger Henrica 235. —
 Kestad Christine 235. — Lars
 Larsen, Gaardbruger 235. — Maria
 311. — Ole Larsen, Underfgd. 311.
 Orne, Marcus 121.
 Orse, Lor. 208.
 Ortman, Sl. 72.
 v. d. Osten, Ped. Chrf. 189.
 Ostenfelt, Anna 153. — Chr., Assess.
 278. — Jens, Konrektor 153.
 Ostgeest, Catr. Dor. 272. — Charl.
 Amal. 272. — Ped. d. Y., Hørkr.
 272. — Ped. d. Æ., Købm. 272⁴.
 Ottensen, Catr. Elisabeth 187.
 Otto, Joh., Bødker 191.
 Ourdal, Ped. Ped.sen 212.
 Ousbye, Ole Aslachsen 215.
 Oustrup, Jens Nielsen, Byfgd. 217. —
 Niels 183.
 Overberg, Cath. Jac.sdt. 212.
 Ovesen, Thiis, Pr. 201.
 Oxe, Inger 268. — Ped., Rigshofm.
 267.
 Oxenstierna, Sl. 168. — Bengt, Gr.
 168. — Joh., Gr. 168.
 Oxholm, Claudine Emilie 102.
 Paaske, Christiane Joachima 77.
 Palladius, Ped., Bisp 269².
 Pallio Johannis, Pr. 120.
 Paludan, Anne Margr. 284. — Anne
 Marie 284. — Chr. Hansen, Klok-
 ker 284⁴. — Hans, Barn 284.
 Panoux, Jean., Kir. 193.
 v. Pappenheim, Jürgen 201.
 Parr, Elisabeth. Cath. 223.
 Parsberg, Fr., Ritm. 196. — Holger
 179. — Niels 271. — Sidsel 153.
 — Sophia Amal. 180.
 Paulin, Ingeb. Jac.sdt. 217.
 Paulsson, Ole Bochelie, Styr. 230.
 Paus, Else Soph. 240.
 Peaumau, Gen.ltn. 143.
 Peckel, Ped. 206.
 Ped.sen, Petersen, Aaster, Ridefgd.
 178 193 207. — Alf., Pr. 191
 197. — Arved, Skipp. 183. —
 Bernt, Soldat 146. — Chr., Knapm.
 205. — Chr., Tolder 186. — Geble,
 Bisp 118 120. — Henr., Over-
 form. 180. — Henr., Reg.skr.
 204. — Jan, Bager 177. — Jens,
 Brygger 278. — Jens, Skovfgd.
 153. — Jørg., Degn 153. — Knud,
 Birkefgd. 182 210. — Laur.,
 Raadm. 208. — Marcus, Hrr.fgd.
 153. — Math., isl. Købm. 198 f.
 200?. — Oluf, Amtskr. 180. —
 Ped., Arkelim. 176. — Ped., Bager
 209. — Tovel (Povl?), Degn 153.
 — Rasm., Murm. 192. — Seve-
 rin, Kir. 189. — Sør., Brygger
 178. — Sør., Rektor 194. — Tho-
 mas, Skom. 153.
 v. Peperlov, Maj. 197.
 v. Perglas, Heinr. Wilh. Pergler, Ob.
 295.
 Permin, Sl. 166. — Jochum Henr.,
 Købm. 166.
 Petersen, se Pedersen.
 Petitat, Jean, Hdl.sm. 193.
 Petri, Anna, Barn 286. — H. Didr.
 286².
 Petrus Hemminghi, Pr. 120. — Joan-
 nis 121. — Laurentii 119. —
 Nicolai 121. — Olavi 119.
 Pharo, Lars Ped.sen 203.
 Pheiffer, Joh., Bader 195.
 Philip, Hert. af Glücksb. 79 f.
 Pignatelli, Ruffo, Prins 101.
 Piil, Anne Hansdt. 205.
 Piilegaard, Jep 153. — Enke 153.
 Pingel, Chr., Ltn. 153. — Marie A.
 109. — Marie Anne Gertrude 109.
 — Wilh. 109. — William Werner,
 Gross. 109. — Frk. 153.
 Pio, Sl. 240. — Jean Pione, Balletm.
 240.
 Piper, Theodor, Bagerm. 105.
 Platen, Hans Heinr. Aug., Gr. 73.
 — Hans Ludv. Joach., Gen.maj. 73.
 Platen Hallermund, Aug., Gr. 73.
 v. Plessen, Louise, Km.hr.inde 164.
 Podebusk, se Putbus.
 Poggenberg, Anne Marie 274.
 Pogwisch, Bertram 122. — Wolfgang 20.
 Poller, Mads, Klokke 267.
 Pomeyer, Joh. 185.
 Pontoppidan, Ludv., Provst 175.
 Popp, Pop, Hans, Barn 284. — Hans,
 Købm. 284³. — Jens, Barn 284.
 — Maren Povlsdt. 14². — Povl,
 Købm., Borgm. 14.
 Poppe, Rebecca Elisabeth 286.
 Pors, Else 203.
 Portuan, Agnete Jensdt. 215.

- Portun, Henr., Vagtm.ltn. 215.
 Poscholan, Gudmand, Pr. 203.
 Pouch, Chr., Vicekomm. 183.
 Poudal, Bodil Nielsdt. 182.
 Poutin, Louis 193.
 Povlsen, Hans, Raadm. 153. — Jac.,
 Brygger 288. — Jac., Stud. 153.
 — Jørg., Hdl.sm 176. — Jørg.,
 Kæmner 153. — Jørg., Købm.
 197. — Math., Reg.kvarterm. 153².
 — Ped., Byfgd. 177. — Ped., Degn
 153. — Ped., Tolder 188.
 Price, Elise Juliette Chr.e, Solodan-
 serinde 106. — Flora Math. Henr.
 106.
 Priergaard, Anna 153. — Laur. 153.
 v. Promnitz, Anshelm, Gr. 198. —
 Balth. Erdmann, Rigsgr. 198. —
 Gustav, Gr. 198. — Magd. Juliana
 198. — Regina Elisab., Gr.ind
 198. — Ulrik, Rigsgr. 158.
 Prytz, Chr. Anthonisen, Pr. 195.
 Puggaard, Hans, Gross. 105. — Magna
 (Marie) 105.
 v. Putbus (Podebusk), Malte, Frih.
 198. — Moritz, Frih. 198.
 Pøller, Jørg., Skom. 14.
 Pöppelmann, Matthæus Dan., Ar-
 chitekt, Ob. 65—68.
 Quam, Niels, Pr. 32.
 Qvist, Anne Hansdt. 197. — Anne
 Villadsdt. 203. — Niels, Skom.
 153. — Ped. Villadsen, Pr. 203. —
 Sidse Villadsdt. 203. — Barn 153.
 Qvistgaard, Herr.fgd. 40.
 Råabe, H. B., Ltn. 177.
 Raahauge, Knud, Gaardm. 153.
 Raasløff, Mariane C. C. 111. — Vald.
 Rud., Gen.ltn. 111.
 Raben, v. R., Charl. Amal. 207. —
 Joh. Otto, Hofmarsk. 186.
 Rachlov, Jesp. Laur.sen 197.
 Radziwill, Wilh., Fyrste 40.
 Raffard, Jean Antoine, Pr. 87.
 Randulf, Thom., Sorenskr. 209.
 Ranlou, Chrf., Papirmagersv. 153.
 Rantzau, Rantzow, Andr., Barn 311.
 — Anne Catr. 311. — Anne Catr.
 309 310² 311. — Brede 311. —
 Brede 311. — Brede, Barn 310. —
 Brede, Barn 310. — Brede Jen-
 sen, Bygn.sn. 165 309. — Chri-
 stina 186. — Dor., Barn 311. —
 Elisab. 310. — Ellen Marie 310. —
 Else 311. — Gertr. 311. — Ingeb.
 310. — Inger 310. — Inger, Barn
 310. — Inger Marie, Barn 310. —
 Inger Marie, Barn 310. — Jac.,
 Barn 310. — Jens, Sn. 165 310.
 — Joh. 21. — Jørgen 311. —
 Jørg. 310. — Jørg., Maj. 190. —
 Karen 310. — Karen 309. —
 Karen Severine 311. — Maria
 311. — Maria 165 309. — Marie
 310. — Marie, Barn 310. — Mel-
 chior 269. — Mette Severine 311.
 — Severine 309. — Soph. Marie
 310. — Sus. 310. — Sus. Lucie,
 Barn 310. — Sør., Pottem. 310.
 Rasch, Rask, Birg. 165. — Claus,
 Borgm. 178. — Ingeb. Nielsdt.
 211. — Otto Fr., Søkpt. 165. —
 Prof. 286.
 Rasm.sen, Didr., Hørkr. 287. — Hans,
 Brygger 202. — Hans, Hdl.sm.
 201. — Hans, Olderm. 207. —
 Jens, Possementm. 202. — Jørg.,
 Hrr.fgd. 212. — Math., Renteskr.
 178 206. — Niels, Brygger 282.
 — Ped., Boghold. 206. — Ped.,
 Renteskr. 178. — Preben, Amt-
 skr. 209. — Rasm., kgl. Forp.
 189 209. — Rasm., Kanc.forv.
 189. — Rasm. Pet., Pr. 116. —
 Reguel, Renteskr. 206. — Søren,
 Renteskr. 189.
 Rathlow, Ide 201. — Wolf Sivert 201.
 Rauch, Joh. Fr. 194.
 Raun, Ravn, Rafn, Raven, Anne
 Kirstine 283. — Bodil 153. —
 Hans, Amtsforv. 153 182 204. —
 Hans Ped.sen 153. — ?, I. Iversen
 186. — Jens 204. — Jochum
 Wulff, Raadm. 153. — Knud Han-
 sen 207. — Cath. Margr. 153.
 Ravensberg, Chrf. Jepsen, Kannik
 118 120.
 Rebstrup, Niels Sør.sen 189.
 Reenberg, Jens, Rektor 192. — Marie
 Margr. 277. — Morten, St.provst
 214 277.
 Reesen, se Resen.
 Reetz, Chr. 199. — Elisab. 193. —
 Holg. 193. — Karen 195.
 Reichwein, Fr. Chr. 270. — Nic. Fr.,
 Maj. 270². — Søster 270.
 Reimer, Jok., Kpl. 180 204. —
 Margr. Joh.sdt. 214.

- Reimin, Nic. Chr., Maler 153.
 Reimsoe, Jens Nielsen 184.
 Reitzer, Chr., Assess. 206.
 Rejersen, Jens, Kopist 208.
 de Renaix, P. Chérubin, Kapuziner 161.
 Rentz, Jac. Jac.sen 212.
 Resen, Reesen, Sl. 76. — And., Strandinsp. 76. — Christen Nielsen, Brandkpt. 177. — Chr., Barn 270. — Dor. 76. — Hans 76. — Hans Hansen, Bisp 76 270². — Hans Poulsen, Bisp 76 269. — Lisb. Christiane 271. — Otto Funch 270. — Ped., Præs. 270 271². — Pet. 178. — Poul, Degn 76³. — Ulr. Chr. 271. — Vilh.?, Amtm. 271. — Wilh., Kommandør 270² 271². — ?, Villum, Kanc.r. 271.
 Resing, Jens Rasm.sen 273.
 Reusens, E. 118.
 Reuss, Jerem. Fr., Prof. 25.
 Reventlow, Armgardt, Margr. 190. — Bened. M. 26 27². — Chr. Detl., Gr. 27. — Chr. Ditlev, Gr., Overjægerm. 26. — Chr. Ditl. Conradsen, Gr. 190. — Christina Soph. 186 190. — Conr., Storkansler 186 190. — Ditl., Kansler 186. — L. C. D. Fr. 312.
 Rhode, Dorthea 22. — Malene 281. — Farver 22.
 Ribbe, Thom. Madsen 203.
 Riber, Evert, Krambodtj. 153. — Evert, Købm. 153. — Jac. Andersen, Pr. 209. — Jens, Raadm. 206. — Jens Nielsen 191. — Thom. Madsen, Hdl.sm. 190 213.
 v. Richelieu, Joh. Dan., Ob. 195. — Joh. Dan., Officer 33. — Sib. Fra 195.
 Richmans, Cath. 74.
 Ridder, Hans Fr., Billedh. 310. — Inger 310. — Inger Hansdt. 310.
 Riegels, Lucas, Bergamtsskr. 145. — Margr. Soph. 145. — Mette M. 145.
 Riegelsen, Ped., Hdl.sm. 181 f. 198?, 202? 208? 213?.
 Riese, Hans, Dr. 288.
 Riisbrich, Chr., Pr. 153.
 Ring, Elias, Dr. 198.
 Ringsted, Ped. Ped.sen 205.
 Robarth (Robsahm), Henrikka 138 ff. — Lars, Fgd. 33. — Ole 138 ff.
 Rod, Bagge Laugesen 209.
 Rode, Krigrs. (Amtsforv. J. F. Rohde?) 154.
 Rodsteen, Jens, Lds.dm. 267.
 Rogge, Anna Cath. 194.
 Rohde, Anna M. 152. — Elisab. 82. — Jok. Fr., Amtsforv. 207. — Lars, Provst 152.
 Rohveder, se Roveder.
 Roland, Chr., Urteg.dsm. 154. — Ped. Nielsen, Skipp. 154.
 Rolstad, Amund 204. — Rasm. 204.
 Romeis, Joh. Nicolas Adam, Gross. 61.
 Romsaas, Einer Olsen 189.
 Ronum, Joh. 213.
 Ros, Anne 175. — Femmeckie 175. — Frants, Kpt. 175.
 Rose, Anna Andr.dt. 195.
 Rosenberg, Barb. 274.
 Rosengard, Claus, Kannik 121. — Tetz Jensen 121.
 Rosenhof, Hans Hansen 205.
 Rosenkilde, Jens 154. — Karen 154. — Klokker 267.
 Rosenkrantz, Andr. 193. — Chr. 191. — Elisab. 196. — Hans Henr., Bar. 104. — Helene 188. — Helle Helene 210. — Helvig 210. — Holg. 191. — Jens til Favrskov 180 191. — Sophie 268. — Ghr. 25.
 Rosenmeyer, Karen 197.
 Rosenpalm, Anne 285. — Povl Nielsen, Justr. 285⁹. — Barn 285. — Barn 285. — Barn 285. — Barn 285. — Barn 285. — Jfr. 285.
 Rosenvinge, Sille Kirstine 154.
 Rosenvold, Anne Christine 232 234. — Annichen 232 f. — Elisab. Soph. 234. — Lars Larsen, Inf.kpt. 232 f. — Soph. Margr. 233.
 Rosholm, Christen And.sen 191.
 Rosing, Else S. 240. — Hans Hansen, Pr. 240.
 v. Rossav, Elsabe, Hofm.inde 78 80.
 Rossing, Provst 164.
 Rostgaard, Jens, Amtsforv. 204.
 Rothe, Clara Joh.e Angeliq. 99. — Louis, Km.hr. 99.
 Rotkirch, Catr. 208. — Christina 198. — Else 208. — Kirsten 182.

- de Roussaux, Jean, Hdl.sm. 193.
 Roveder, Anne Dor. 197. — Claus 197. —, Maj. 51.
 de Ruagidar, Jean 193.
 Ruber, Gr.inde 198.
 Ruberg, Jesse 209.
 Rud, Hans, Lavr.m. 189. — Jørgen 267. — Otto, Admir. 268².
 Rude (Rudi), Oluf Olufsen 202.
 Rudenberg, Jochim, Kpt. 203.
 Rudhmann, Antonius 154.
 Rudolph, Gotfr., Hdl.sm. 210.
 Ruge, Hartvig 78.
 Rul, Johan 193 201? 202?.
 Rumohr, Bartie Catr. 201.
 Ryan, Edw. 86. — Emma 86.
 Rygh, Evald, Statsr. 71. — Karl, Overlærer 71. — Oluf, Prof. 71.
 Røby, Henr. Jac.sen, Urtekr. 188.
 Rød, Ip Ped.sen 175.
 Rødberg, Hans Mog.sen 203. — Knud J., Prok. 175.
 Røer, Christine G. 224.
 Røesholm, Christen And.sen, Brygger 185.
 Rømer, Niels, Kpl. 154.
 Rømmcke, Sl. 166.
 Rømmen, Mikkel Hansen 179.
 de Roepstorff, Therese Louise 105.
 Rørdam, Chr. Holg., Ob. 106. — Emma C. 106.
 Røring, Ulr. 33.
 Rørvig, Poul Pet.sen 179.
 Saaby, Saabye, Karen 154. — Niels And.sen, Birkefgd. 154. — Trine Nielsdt. 193.
 Sackmann, Hans Chr., Amanuensis 154.
 Salchow, v. S., Eleon. Christine Fr.e 165. — Joh. Adam Ulr., Ob. 79 165. — Ulr. Christoph., Prof. 79.
 Salling, Gæstgiver 42.
 Saltow, Hans Henr. 209.
 Samsing, Anne 154. — Jac. Jensen, Hdl.sm. 182. — Mads Ped.sen 207.
 Sanders, Johan 201.
 Sangaard, Joh.e Cath. 82.
 Sappi, Sl. 306.
 Sartz, Maren C. 225.
 Sascerides, Gellius, Dr. 278². — Hans, Mag. 278.
 Saxe, Karen Jensdt. 179 217?.
 Scavenius, Bodil Soph. 270. — Chr., Kf.r. 269² 270⁷. — Else 285². — Ingeb. 270. — Ingeb. Kirstine 270. — Ingeb. Margr. 270. — Kirstine Margr. 270. — Laur. 270. — Laur. Mort.sen, Bisp 269 285. — Ped., Assess. 270. — Ped. Lassen, Kpl. 201. — Pet., Gen.-prok. 269 f. — Pet., Kpt. 270. — Povl 270. — Søster 270. — Barn 269. — ? 270. — ? 269.
 Schaarup, Christen, Krom. 154.
 Schach, Joak., Gen.maj. 196. — Zach., Kyradser 154.
 v. Schagen, Eleon. Catr. 181.
 Schandorph, Niels Povlsen, Mag. 269 271.
 Schatte, Lor. 209. — Philip, Silkekr. 209.
 Scheel, Anette Soph. Aug. 225. — Chr. Fr., Konsul 224. — Christine Louise 225. — Elisab. 154. — Hanna Wilh.e 225. — Henr.e Elisab. 224. — Margr. 154. — Mogens 188. — Otto t. Vallo 188. — Soph. Cath. 224.
 Scheen, Anne 231.
 Schep, Cath. Mikkelsdt. 78. — Cath. Mikkelsdt. 78.
 Scheving, Chr. Laur.sen, Provst 197. — Lars Laur.sen, Km.skriver 197.
 Schierven, Hans, Kpl. 32. — Margr. 32.
 Schimmelmann, Sl. 164.
 Schindler, Magd. 154. — Ltn. 154.
 Schiort, Hans Jac., Ob. 123.
 Schive, And., Provst 192.
 Schiøller, se Schøller.
 Schjelderup, Skieldrup, Skjelderup, Fam. 31. — Anna 175. — Anna Jacobæa 32. — Augustinus, Pr. 31 ff. — Bastian, Pr. 32. — Jac. Worm, Pr. 31 33. — Joh.e Madsdt. 203. — Mads Madsen, Kpl. 179. — Michael, Pr. 32 f. — Søren, Pr. 32.
 Schjerdahl, Ole 131 ff.
 Schlichtkrull, Nic. 288.
 v. Schlippenbach, Jac. Ludv. 192.
 Schlüter, Andr., Boghold. 239 312. — Elisab. 239. — Gerhard, Købm. 239.
 Schmit, Smith, Smit, Schmidt, Smidt, Casp. Wilh., Gen.fiskal 281². — Cécile C. 109—112. — Chr., Kanc.-

- sekr. 279². — Claudine Emilie 102. — Ellen 281. — Gottl. Franciscus, Jægerm. 111 f. — H. Jac.sen, Sorenskr. 214. — Helvig 279. — Henr. 186. — Henr. Jac.sen, Sorenskr. 202 204. — Joh. Eiler, Pr. 184. — Kirsten Christensdt. 201. — Laura 110. — Laurentius Martinus, Pr. 110. — Laur. Andr. Clausen, Red. 166. — Marg. Mikkelsdt. 175. — Mariane Christine Carol. 111. — Marie A. 109. — Michael Fr. Gustav, Jægerm. 111. — Michel Leigh, Justr. 109 111. — Mille 281. — Truels, Just.r. 281⁴. — Wilh., Bankier 102.
- Schnabel, Poul, Raadm. 204.
- Schnell, Hans Ulr., Skoleh. 154.
- Schnor, Tiis 186.
- Schnur, Ltn. 181.
- Schochart, Prltn. [s Barn] 154.
- Scholten, Henr.?, Gen.maj. 278. — Barn 278.
- Schoubye, Ped. Hansen, Soldat 146.
- Schritzmeyer, Anne Birg. 28 30. — Karen Knudsdt. 22 28 ff. — Knud L., Pr. 28.
- Schröder, Skrøder, Eiler Abelsen, Kpl. 175. — Fr. 154. — Henr. 185. — Henr. 193. — Henr., Birkefgd. 205. — Herman 180. — Jens, Pr. 201. — Johan 180. — Joh. Herm., Hdl.sm. 179 f. 182, 188?. — Joh.s, Kpl. 179 205. — Ludw. 312. — Margr. 210. — Margr. 175. — Sophia 206. — Thom. 187. — Thom. 216.
- Schulin, Soph., Gr.inde 58 ff. — Joh. Sigism., Lensgr. 58.
- Schult, Armgaard Sophie, Gehr.inde 155. — Didr., Geh.r. 190. — Didrich Hansen, Kontrolør 215. — Jørg. 21.
- Schults, Schultz, Margr. 180. — Chrf. 212. — Mort., Fgd. 201. — Kommandør 42 45. — Stud. 279.
- Schumacher, Anna Engel 181. — Margr. 277. — Marie 283. — Officer 181.
- Schup, Chr., Købm. 195.
- Schurmann, Henr. Prebensen, Pr. 182.
- Schutz, Anne Marie 154. — Kpt. 154.
- Schwartz, Math., Degn 154. — Simon 154. — Barn 154.
- Schwermann, Cecilie 180.
- v. Schwertzel, Joh. Bernh. 185.
- Schytte, Ellen (Edel) Nielsdt. 189.
- Schütz, Elias, Skræder 211.
- Schøller, Schøller, Schøler, Caspar 179, 181 207. — E. G. 180. — Eva Clara 71. — Maren 135 169. — Maren Eilertsdt. 135.
- Schønberg, Dor. Cath., Etr.inde 98 ff. 114 312. — Hans Heinr., Hofinsp. 98.
- Schönemann, Anne J. 236. — Berte Marie 236. — Elisab. 236. — Ferd. 236. — Jonatan Fr., Furer 236. — Kjell Jespersen, Parykm. 236.
- Sechman, B. 204. — Joh., Kommissarius 204. — Joh. Gust., Just.r. 274².
- Seefeld, Dor. Soph. 196.
- Seehusen, Joh. 201.
- Seerup, Sør. Nielsen, Pr. 188². — Reg.skr. 154.
- Segelcke, Alida M. 9. — Chr. Wilh., Gen.maj. 9.
- Sehested, Anna Margr. 141. — Axel t. Timgd. 191. — Beate 191. — Bernh. 122. — Chrf. 182. — Eleon. Maria 190. — Elisab. 154. — Fr. Maltesen 208. — Jens Maltesen, Ob. 203. — Karen S. 139 141. — Knud Gyldenstjerne, Gen.ltn. 141. — Niels, Maj. 154. — Sophie 154. — Øllegaard 180.
- Seich, Henr. 176.
- Seierboe, Hieron. 307. — Jørg. Sør.sen, Skifteskr. 308. — Karen Sør.dt. 308. — Maren Sør.dt. 307. — Rasm. Sør.sen 308. — Sør. 307.
- Selstrup, Mog. Eriksen, Brygger 216.
- Semmingsen, Ped. 133.
- Siboni, Josepha Alvisia Francisca Romania Anna Marie 91 93 312.
- Siegfriedt, Hans Henr., Vinh. 201 213.
- Sigurdson, Gudmund, Sysselm. 200.
- Simonsen, Simonsen, Christen, Forp. 206. — Math., Guldsm. 205. — Niels, Prok. 154.
- Sivertsen, Ole, Vejer og Maaler 221. — Ped., Skibsbygm. 185.
- Skaarup, Mikkel Nielsen 15.

- Skave, Margr. 268.
 Skeel, Alb. 199. — Christen Mogen-
 sen 210. — Christen til Hammel-
 mose 21. — Clara Charl. Fanny
 100. — Herman 122. — Ide Soph.
 199. — Mogens 210. — Otto til
 Birkelse 199. — Ove 199.
 Skieving, Lars Hansen 186.
 Skinkel, Niels 20. — Poul, ? 20. —
 Ob.ltn. 207.
 Skive, Niels, Konrektor 209.
 Skipper, Laur. Christensen, Byfgd.
 181.
 Skjønberg, Sl. 166.
 Skov, Claus Jepsen, Hdls. 217. —
 Dor. 195. — Margr. Hansdt. 199.
 Skovbo, Skouboe, Jens Christensen,
 Borgm. 154. — Jens Nielsen 154.
 — Enke 154.
 Slange, Niels, Kfr. 196 283.
 Slegtbrück, Martinus, Skolem. 154.
 Smegler, Thom., Degn 151.
 Snither, Ditl., Diplomat 120.
 Snitlach, Hübert 14 17.
 Sode, Martha Jensdt. 178.
 v. Soesten, Henr., kgl. Livkir. 210.
 Sohn, Jac., Væver 187.
 Solberg, Jonas 187.
 Solheim, Sl. 166.
 v. Solsten, Enke 154.
 Sommer, Anne Madsdt. 199. — Ulr.,
 Pr. 32.
 v. Sonsbach, Justus 175.
 Sophia Amal., dsk. Dronn. 78.
 Sorap, Gaute Toraldsen 121.
 Spend, Anna Catr. 175.
 Sperling, Elisab. 285. — Otto, Dr.
 285.
 Spiegel, Bar. 207.
 Spiering, Henr. 195.
 Split, Jeron. 184.
 Sponeck, Markus S. V., Amtm. 46.
 Spormand, Ped., Prof. 21.
 Spydeberg, Gertr. Hansdt. 137 141.
 — Hans Laur.sen, Pr.? 141.
 Stabel, Bastian, Pr. 31. — Frk., g.
 Skielderup 31.
 Stalman, Joh.s, Vognmester 193.
 Stampe, Henr., Etr. 87. — Vilh.e
 Louise 85. — Assess. 286.
 Stangefelt, Arnold Fr., Hdls. 200
 209.
 Statz, Torben, Kanc.assess. 24.
 Staugaard, Chr., Prof. 21.
 Steemann, Elisab. Hedv. 279.
 Steen, Ingeb. And.sdt. 209.
 Steenbech, Chr., Prof. 268? 277.
 Steenbuch, Prof. 202 268.
 Steenhugger, Laur. And.sen, Pr. 216.
 Steensen, Erik, Amtm. 198.
 Steenstrup, Hans Severin 76.
 Steinberg, Lor., Reg.skr. 204.
 Steinkuhl, Sara Joh.sdt. 212.
 Stenersen, Anne N. 226. — Jonas
 Henr., Assess. 226. — Jonas
 Henr., Provst 226. — Laur.
 Borschsenius, Prof. 226. — Sven,
 Provst 226. — se Hesselberg.
 Stenshorn, Nils, Pr. 32.
 Stenwinkel, Hans, Bygm. 184.
 Stephansen, Nils Sejersløv, Pr. 221.
 Stercher, Dor. 193.
 v. Stibolt, J. P. 312.
 Stigaard, Hans Laur. Fr., Skuesp.
 100.
 Stilling, Kvarterm. 154. — Barn 154.
 Stistrup, Christen, Provst 206.
 Stockbeck, Erik 154. — Barn 154.
 Stocke, Chrf. 204.
 Stockfleth, Anna Christine 76. —
 Hans Eggertsen 136. — Otto
 Chrf.sen, Pr. 209. — Wilh., Kpt.
 76. — Will. Walker, Overaud. 40.
 Stockhausen, Gen. 46.
 Stoltzig, Chr. Dan. 203.
 Storch, Ltn. 181.
 Storm, Arved Chr. 192. — Jens,
 Skom. 154. — Jørgen 183. —
 Knud Ped.sen 181 200. — Ole,
 Pr. 212. — Frue 154.
 v. Stricker, Fam. 77. — Alex., Art-
 maj. 77. — Joh. 77². — Soph.
 Christine 77.
 Struch, Hans, Pr. 154. — Soph.
 Louise 154.
 Strøm, Ludv., Kanc.r. 54.
 Strøyberger, Jørg. 154. — Barn 154.
 Stub, Gunhild Kjeldsd. 141. — Niels
 Børgesen, Brygger 195.
 Stubicke, Maj. 192.
 Stud, Anne 177. — Gertr. 177? 212.
 — Knud 177. — Ped. And.sen
 205. — Rasm. 177. — Sør. 177.
 Sture, Sl. 168.
 Stuve, Stüve, Hans, Købm. 208 278⁵.
 — Margr. 278. — Barn 278. —
 Barn 278.

- Styhr, Chr. And.sen, Sorenskr. 33. — Fr. Chr., Vicepastor 32.
- Stær, Frants Hagen 205. — Marg. Frantsdt. 205.
- v. Støcken, Maria Clausdt. 154.
- Stødt, Støedt, Dorothea 22 27. — Fr. 27². — Margr. Hedevig 27.
- Succow, Clemens, Kr.fiskal 194.
- Suhr, Fam. 93. — Else 154. — Fr., Amtsforv. 182. — Hans 154. — Karen Ped.sdt. 16. — Morten Ped.sen 154.
- Suichterberg, Elisab. 177.
- Svabe, Ernst 19. — Jac., Læge 21.
- Svane, Elias Olufsen, Hosp.pr. 197 203. — Fr., Jægerm. 272². — Hans, Ærkebisp 211 272. — Jørg. Jensen 176. — Margr. Nielsdt. 210. — Barn 272. — Gr.inde 272.
- Svarrer, Svarer, Jørg. 154. — Math. 154. — Barn 154. — Frue 154.
- Sveistrup, Anna 154. — Rasm., Krom. 154.
- Sven, Dor. 295.
- Svendi, Margr. 285. — Sebast. 285.
- Svendsen, And., Brygger? 275. — Arved, Hdls.m. 216. — Hans, Vognm. 197. — Laur., Byf. 188.
- Svendstad, Iver Engelbr.sen 202.
- Swert, Nic. 119.
- Svitzer, And. Rasm.sen, Pr. 182.
- Svær, Laurs, se le Sueur, L. — Barn 154.
- Sæbye, Christen Christensen, Kpl. 203.
- Särkilaks, Ped. 118 120.
- Søbøtke, Else Margr. 288. — H. 203. — Hans Jak., Toldforv. 188.
- Sødring, Hans Thomas, Kollektør 117. — Olga Carol. Vilh.e 117.
- Søe, Christen Mort.sen 196.
- Søltøft, Sl. 166.
- Sønderborg, And. Jac.sen, Prok. 145.
- Sør.sen, And., Møller 155. — Jens, Pr. 307. — Jens, Søkortdir. 194. — Jørg., isl. Købm. 199. — Laur., Borgm. 176 f. — Laur., Hdls.m. 181. — Math., Klokker 202. — Niels, Brygger 176. — Ped., Degn 155. — Pet., Amtskr. 205. — Sør., Hdls.m. 180. — Sør., Kd.støber 191.
- Tanke, Dor. 210.
- de Tartifume, Bruneau, Advokat 19.
- Tarup, And. Hansen 214.
- Taulou, Jens Bert.sen, Tolder 184.
- Tausen, Hans 118 121.
- Tax, Antonius, Geschworner 134. — Jac. Math.sen, Bergmester 134. — Joh. 134. — Joh. Adolph 134. — Joh. Jac. 134. — Malene 134. — Maren 134 f. — Math. Wilh., Maj. 134. — Wilh. Antoni 134.
- Teisen, Engelbert, Farver 239². — Hans, Farver 239. — Mette H. 239 f.
- Terpager, Ped. Nielsen, Lektor 188.
- Tessin, Nicodemus, Bygm. 64.
- Thambsen, Lt.n. 155.
- Theodoricus Roseus, Stud. 121.
- Thestrup, Chr., Prof. 275³ 279. — Christiana Amal. 275. — Else Magd. 275. — Kirstine 275. — Marie Magd., Barn 275.
- Thilsen, Anne M. 154.
- Thisted, Sveder Jensen, Provst 210.
- Thomas, østr. Gen. 49 f.
- Thombson, Birg. 175.
- Thomsen, Thomas, Aage, Sm. 176. — Bernh., Brygger 196. — C. G. A. 312. — Carl Chr. Fr. Jac., Genre-maler 96. — Christen, Hdls.m. 182. — Hans, t. Vinderslevgd. 155. — Ped., Brygger 217. — Thomas, Sor.skr. 137.
- Thoor (Thoer), Nic. Rasm.sen 232 ff. — Soph. Margr. 233.
- Thorne, Ellen 148.
- Thorsen, Andr. Maur., Købm. 311. — Joh.s Maur., Distr.læge 311. — Thor, Købm. 311.
- Thorvaldsen, Bertel 101².
- Thott, And. 21. — Henr. 20. — Holger 210. — Knud 210. — Laur., Klokker 179 184. — Tage 203.
- Thoverud, Erik, Lavr.m. 189.
- Thrane, Trane, Andr. Samuelsen, Pr. 32. — Anna Jacobæa 32. — Anna Maria 124. — Jørg. 155. — Maren 155. — Nils, Tolder 124. — Ped. 155. — Rasm. 155. — Enke 155.
- Thue, Jonas 184.
- Thun, Edel Marie Hansdt. 175.
- Thune, Jac., Provst 45. — Joh.e 207.
- Thura, de Thura, Sl. 167. — Laur., Gen.bygm. 66 69² 167. — Laur., Laur.sen, Bisp, se Vidsted, L. T.

- L. — Laur. Pet.sen, Provst 167.
 — Margr. 167.
 Thurman, Baltzer 211. — Corfits 211.
 — Sophia 211.
 Tiark, Sl. 164.
 Tide, Claus 187 193.
 Tideke, Titke, Hans 15². — Simon,
 Raadm. 15—18.
 Tidemand, Anne Christensdt. 221.
 Timmermann, Birthe Marie 285. —
 Ped. Nielsen, Bager 285².
 Tisdorph, Michael, Pr. 189. — Nic.,
 Kpl. 188 200.
 Tolle, And. 155. — Cath. 199. —
 Frue 199.
 Toller, Niels 123.
 Tollesen, Dorthe 23. — Jens, Far-
 ver 23.
 Tollund, Andr. Pet.sen, Byfgd. 142.
 — Helene 135 142. — Lucia 142.
 — Martha Christine 142. — Pet.
 Andr. 142.
 Tommerup, Knud Jac.sen, Pr. 200.
 Tonboe, And. Jensen 202. — Oluf
 Rasm.sen 207.
 de Tonsberg, Math., St.amtm. 127.
 Top, Dor. E. 239 f. — Ester Ped.dt.
 196. — Hans Ped.sen 196. —
 Henr. Paulin, Farver 239 f. —
 Ingeb. Pauline 239. — Marie M.
 239 f. — Ped. 196. — Ped., Pr.
 239 f.
 Torbensen, Laur., Fuldm. 181.
 Torbjørnsen, And., Skipp. 209.
 Tordenskjold, Ped. 135 169 ff.
 Torm, Anna Kirstine 283. — Erik
 Jensen, Politim. 283⁴. — Erik
 Olai, Pr. 283³. — Mette Eriksdt.
 283. — Oluf Eriksen, Pr. 200
 283. — Sophie Magd. 283. —
 Barn 283.
 Tornam, Jens, Pr. 155. — Margr.
 Cath. 155.
 Torstensen, Bendt, Skipp. 185.
 Tovelille 306 f.
 Trampe, Adam Fr., Gen.ltn. 288³
 289². — Soph. Amal. 289. —
 Barn 288. — Barn 288.
 Trane, se Thrane.
 Trelund, ? 287.
 Trepka, Ida L. M. 99. — Joh. Chr.
 Math., Ob. 99.
 Treschow, Bened. Ulfsparr 85.
 Trige, Laur. Hansen, Pr. 164.
 v. Tritschler, H. E., Gen.maj. 136. —
 Joh. Chr. 195.
 Troensen, Marie Kristine 81.
 Trolle, Anne Helene 277. — Fr.,
 Frih. 212.
 Trudsen, Niels, Byf. 206.
 v. Truef, Hans Vilh. 207.
 Truelsen, Mads, Hdl.sm. 199.
 Tryde, Holg. Jac.sen, Pr. 195.
 Trøholt, Sidse 283. — Sør. Christen-
 sen, Brygger 282² 283.
 Trøner, Cath. 213. — Chrf. 213. —
 Else 213. — Gertr. 213. — Hans,
 Raadm. 213. — Henr. 213. —
 Inger Marie 213. — Kirstine 213.
 — Kirstine 213. — Marie 213. —
 Marine 213. — Martinus 213. —
 Pet. 213. — Strange, 213 285².
 Trøstager, Sidsel Jonsdt. 189.
 Trøstrup, Jens Ibsen, Gethusskriver
 199 211. — Thoor Ibsen, Koff-
 skipper 211.
 Tuchsén, Joh. Fr., Maj. 213.
 Tuerman, Baltzer 180.
 Tureman, Hans, Pr.? 210.
 Turimontan, Herm. Hansen, Pr. 194.
 Tutein, Elise Beate 91. — Ferd.,
 Gross. 90 f. 93. — Fr. Wilh.,
 Etr. 91. — Joh., Gross. 89—92
 93² 103. — Josepha Alvisia
 Francisca Romalia Anna Marie
 (kaldet Pepina) 91 93 312. —
 Pet. Adolph, Hofjægerm. 92. —
 Poulina Wilh. 84 91. — Regine
 Soph. 89 91 f.
 Tuuo, Hagen Hesperni 121.
 Tved, Niels 155.
 Tyge, Niels Rasm.sen 187.
 Tyrsted, Jens Rasm.sen 198.
 Tøgersen, Christen, Hrr.fgd. 213.
 Tønder, Fr. Ped.sen, Fgd. 205. —
 Jac. 155. — Margr. Cath. 289. —
 Ped. 178. — Frue 155.
 Tønsberg, Gertrud 141. — Nils And-
 sen, Pr. 137 141.
 Tøxen, Ped., Pr. 184.
 Ulfeldt, Corfitz, t. Kogsbølle 269.
 Ulfstand, Ingeb. 277. — Niels 268.
 Ulrik, Hert., Bisp i Schwerin 20 f.
 Unger, Joh. Rud. 196.
 Urbach, Gislerus 210.
 Ursin, Andrea Catr. 283. — Jac.,
 Byskr. 271⁴ 284². — Joh. Lav-
 rentsén 271. — Margr. Cath. 284.

- Margr. Elisabeth 271. — Kanc.r. 271.
- Urup, Axel, Geh.r. 280.
- Waagepetersen, Lor. Ludv. Mozart, Vinhdl. 94.
- Wach, Stykltn. 155.
- Wager, Christine 234. — Dragonltn. 234.
- Wagner, Anna Cath. Sophia 297. — Dan., Dr. med. 24 f. — Dan. Bottsac, Pr. 25. — Reinhold, Dr. 216.
- Valberg, Siver Jac.sen 215.
- v. Waldau (Walden), Hieron., Ob.ltn. 189.
- Valdemar Atterdag 306 f. — den Store 306. — IV, Hert. 306.
- Valeur, Herm. 190.
- Walken, Phil., Farver 201.
- Walkendorph, Anna Beate 155. — Anna Cath., Frh.e 155. — Chrf. 268. — Erik, Ærkebisp 120. — Hans 120.
- Walter, Walther, Fam. 123—145 299 f. — Anna Chr.sdt. 144. — Anna Christina 195. — Anna Maria 145. — Cath. 125. — Christen 132 f. — Chr. 143 f. — Chr. Jac.sen, Vagtmester 143. — Christiana 144. — Claus, Sl.fgd. 300. — Dorthe Cath. Jac.sdt. 134 f. — Edel Malene Jac.sdt. 129 ff. — Fester, Køkkenskriver 300. — Fr. Jac.sen 144. — Gotfr. 195. — Gotfr., Dr. 195. — Gunhild Chr.sdt. ? 144. — Gunh. Jac.sdt. 133 135. — Helene Hedevig 143. — Helene Jac.sdt. 124 130 135 142. — Jac. Luthsen 123—133 142 299². — Johan 175. — Jørg. 123 ff., 299². — Jørg. 138 140. — Karen 138. — Kirsten 144. — Knud, Materialskr. 125 299 f. — Knud Jac.sen 142. — Luth, Skovr. 124 f. 299 f. — Luth Jac.sen 129 f. — Malene Hedev. 144. — Malene Sophie Jac.sdt. 133 135. — Maren Jac.sdt. 134 f. — Margr. 143 f. — Margr. 143. — Maria 123. — Maria 132 f. — Mette Clausdt. 300. — Niels Jac.sen 142. — Ole 132. — Rebekka Jac.sdt. 135. — Thorkild 132. — Wilh. 143.
- Walterstorff, Vilh.e Constance 100.
- Waltz, Jok. 178.
- Wandal, Anne Cath. 155. — Anna Margr. 177. — Dor. Sør.sdt. 76. — Fr.a Amal. 155. — Joh., Bisp 268². — Joh., Dr. 274³. — Joh. Ernst 155. — Joh. Fr., Prof. 274. — Lene 274.
- Wandel, Laur., Musikant 155. — Maren 273. — Frk. 155. — ? 155.
- Warberg, Anne Margr. 137 f. 141. — Chr. Thom.sen 137 f., 141. — Gertrud Margr. Christensdt. 138. — Gunild Chr.sdt. 137. — Ta-bitha Thomasdt. 137 141.
- v. Warnstedt, Sophie 58 ff.
- Wartberg, P. 208.
- Vasa, Kettil Karlson, Bisp 119.
- Wegener, Henr., Færgem. 182. — Art.kpt. 38.
- Weghorst, Henr., Prof. 279.
- Weiberg, Herm. 176.
- Weibye, Ped. Hansen 213.
- Veilbye, Ped. 192.
- Weiner, Hans 211. — Laur., Raadm. 211.
- Weinholt, Hanne H. 112. — Hans, Skipper 22.
- Weisen, Fr., Hdls.m. 210.
- Wellermann, Boel 141. — Gunild Hansdt. 178. — Hans Arentsen 141. — Jonas Hansen, Hdls.m. 199. — Margr. Hansdt. 141.
- Wendelboe, Ulr.e Augusta Nilsdt. 224.
- v. Vendt, se Venten.
- Vennekilde, Ped. Olufsen 175.
- Venten (v. Vendt), Chr., Gen.krigskomm. 77. — Engelke 77². — Soph. Christine, Hofdame 77.
- Werdelman, Anna Cath. 194. — Fr. 125. — Sophia 191.
- de Werdenborch, Alverus 119.
- Vering, Christen Jensen, Bogtr. 179.
- Werkmester, Agnete Castensdt. 178.
- Verning, Hans, Byskr. 177.
- Werum, Martin Laur.sen, Gartnersv. 64.
- Vesinier, Laurent 193.
- Wesling, Fr. Hansen 188.
- Wessel, Anne Henr.dt. 176. — Casp., Viceadm. 169 171. — Elisabeth Sophie 170. — Elisabeth Soph. 171. — Henrik 170. — Isak, Købm. 171². — Jan, Raadm. 169—172.

- Maren 135 170. — Wilhelm 171.
- Wesselman, Joh. Jansen, Linvæver 212.
- West, van Vest, Pet., Apot. 155. — Frk. 155. — Frk. 155. — Enke 154.
- v. Westen, Math. 281². — Mille 281.
- Westengaard, Else Marie 288. — Erik, Prov.kommissær 288⁵. — Margr. Cath. 288. — Marie Christine 288. — Brygger 288.
- Westermanns, Gesche 75.
- Vestesen, Sør., Kanc.forv. 194.
- Westken, Engelbr. 187 193.
- Vestkirken, Joh. Christoph 214.
- Wetzel, Joh. Val., Prov.forv. 194.
- Weye, Conr., Forv. 206.
- Veyer, Herkules 199.
- Weyhe, Sl. 166.
- Vibe, polsk Fam. 305. — Anne Margr. 272. — Joh.e Joachima 192. — Mikkell, Borgm. 305.
- Viborg, Christen Christensen, Degn 185. — Hans Knudsen, Assess. 186.
- v. Vichelen (Wiinholm), Hedv. 205.
- Wichelsøe, Ped. 190.
- Wichman, Bertel 155. — Bertel, Kræmmer 155. — Nic., Pr. 204.
- Vicquefort, Elisab. 199.
- Vidsted, Laur. Mortensen, Provst 167. — Laur. Thura Laur.sen, Bisp 167. — Margr. 167.
- Wiel, Iver Madsen, Fgd. 33. — Mads Jensen, Hdl.sm. 126 177.
- Wielandt, Pet., isl. Købm 196.
- Wienecke, Winike, Chr., Møntm. 205. — Gert, Pr. 202 212².
- Wiffe, Alet M. 137. — Gunild 137. — Lor., Guldsm. 137.
- Wiger, Niels Jac.sen 207.
- de Wiggers, Willem, Justr. 210.
- Wiglaur, Christiane Joachima 77. — Ludv., Maj. 77.
- Wiigaard, Jørg. 186.
- Wiinholm, se v. Vichelen.
- Wiinholt, Vinholt, Anna Birg. 23. — Anne Cath. 28. — Anne Magd. 27. — Anna Sofie 23. — Chr. Clausen, Brygger 22² 23 27. — Chr. Ditlev, Kpl. 23. — Chr. Fr. 23. — Claus Chr.sen, Pr. 22—30. — Dorthe 22 27. — Dorthe 23. — Dorthea 22. — Elisab. 23. — Elisab. 22² 28². — Else Margr. 22. — Fridericka 23. — Hans Jac. 23. — Herm., Rytter 155. — Joh. Fr. 28. — Karen 22 28 ff. — Karen Kirstine 23. — Knud Leonhart 23. — Margr. 26. — Pet., [Chr.sen], Pr. 22.
- Wilchensen, Hans 177.
- Wilde, Reimer, Brygger 191.
- Wildenrath, Chr. 195.
- Wilders, Cilla 206. — Margr. 125.
- Wildstock, Otte, Købm. 16 ff.
- Villadsen, Jens, Hdl.sm. 197. — Niels, Ridefgd. 205.
- Willemsen, Abrah., Købm. 280³. — Else 280.
- Willer, K. 196.
- Villumsen, Gert, Ridefgd. 176. — Hans, Ld.fgd. 196 198. — Hans, Tolder 200.
- Wilse, J. N., Prof. 34.
- Vincentius Jacobi Nicolai 121.
- Wind, Anne Helene 277. — Joak. Fr., St.amtm. 179. — Jørg., Admir. 277. — Niels 21. — Ole, Maj. 277. — Ove Bjelke 179.
- Windekilde, Hans Hansen, Provst 193. — Ped. Olufsen 199.
- Vindeler, Joh., Kpl. 198.
- Vindersløf, Mette Hansdt. 185.
- Vinding, And. And.sen, Pr. 182. — Anne 272. — Hans 179 217. — Jens And.sen, Pr. 182. — Poul, Prof. 192 194 197 208 271 f.
- Vinholt, se Wiinholt.
- Winkler, Bent Otto, Stadskir. 92.
- Winsnæs, Cath. Riis 237.
- Winstrup, Ane Catr. 268². — Ped. Jensen, Bisp 268. — Thale 270.
- Winther, Vinter, Bendt 177. — Christen, Borgm. 207. — Christen, Pr. 155. — Christen, Vognm. 155. — Ped. Poulsen 188. — Rasm. Christensen 207. — Rasm. Jensen, Degn 307. — Sidsel Jensdt. 178.
- Virring, Henr. Chr., Pr. 240.
- Wisberg, Jens, Landkomm. 178.
- Vissenbjerg Sogn 166.
- Wissing, Catr. 273.
- With, Alb. Foghsen, Pr. 184 186, 202 f. — Casp., Klokker 155. — Fock Albertsen 15. — Liebhart, Rentekr. 273². — Margr. Elisab.,

- Barn 273. — Barn 273. — cand. jur. 49.
- Withusen, Benedicte Ulfsparre 85.
- Witlef, Anna Catr. Larsdt. 187. — Marg. Laur.dt. 187.
- Witte, Heinr. 155. — Frk. 155.
- Vittinghof, v. V., Charlotte 190. — Fr., Barn 190. — Joh.e Marie Gertr. 190. — Sophie Charl. 190.
- Wivel, Sophia Augustinusdt. 214.
- Vives, Ludovica 118.
- de Vocht, Henry, Prof. 118.
- Wodgaard, Hans Math.sen 206.
- Wodroff, Beate Albertine 101.
- Voight, Vogt, Anne Hansine 221. — Claus, Købm. 183². — Dor. Soph.e 221 235. — Eleon. 33. — Gottlieb Chr., Forv. 221 235. — Joh.e 221 235. — Jørg. Chr. 221. — Poul Pet.sen, Prov.forv. 179. — Overskovr. 221 235.
- Volbertsen, Hans Byfgd. 15.
- Wolden, Sl. 166.
- Wolfsborg, Jokum, Pr. 155. — Frue 155.
- Woller, Anna Hedv. Marie 151. — Bertel Laur.sen, Pr. 151.
- Voltelen, Veronica 205.
- Wordemann, Reinholt, Prok. 184.
- Worm, Christen, Bisp 272. — Dor. 282. — Else 272. — Mikkel, Borgm. 272. — O. W., Prof. 202. — Søster Olufsd. 283. — Tyge Laur.sen, Skibsbilledsk. 185.
- de Vos, Birg. Joh.sdt. 196.
- Vosbein, Gunder, Mat.forv. 197.
- Voskam, Hans, kgl. Overkm.tj. 210.
- Voxlef, Mikkel Christensen 182.
- Voyen, Sigre Halv.dt. 208.
- Wraatz, Juliane Charl. 92. — Regine Soph. 89 91 f.
- Wrede, Wride, Jac., Hdl.sm. 180. — Jok., Væver 201.
- Wright, Anne 231. — Jan Jochum, Skibsf. 229. — Joh.e Christine 230. — Kirsten 221. — Kirsten Ulr.sdt. 223. — Lars 230. — Margr. Ulr.sdt. 231. — Riborg Margr. 229. — Ulr., Skibsf. 231.
- Wroe, Nic. 206.
- Wulff, Wulf, Antoinette Chr.e 112. — Chr. Nic., Kpt. 112. — Dor. 207. — Engelbrekt, Pr. 32. — Frantz Georg, Pr. 26. — Hanne Henr. 112. — Ida Antoinette 112 f. — Jørg. Pet. Fr., Kontreadm. 112 f. — Knud 154. — Marie Henr. 112. — Pet. Fr., Kontreadm. 112. — Pet. Jørg. Chr. 113.
- Wulfsen, Cecilie 90.
- Wybicki, Josef 305.
- Wærn, Morten 217. — Rasm., Hdls.m. 215 217.
- Wældiche, Kirsten, Barn 270. — Marcus, Prof. 270⁵. — Ped., Barn 270. — Regina Dor. 270. — Regine Dor. 270.
- Vørner, Henr., Hdls.m. 176.
- Ydsted, Jens Hansen, Skom. 195.
- Ytrecht, Lucas 211.
- Zach.sen, Chr., Maler 205.
- Zahle, Natalie, Skolebest.inde 115 117.
- Zander, Andr., Skom. 188.
- Zeuthen, Ole Christensen, Pr. 216.
- Zimmer, Anne Birg. 28 30. — Greg. [Hansen], Pr. 28.
- Zitzke, Jac., Hofkb.sm. 192.
- Zoega, Hans, Prof. 271.
- Zwilmeyer, Juliane Soph. 224.
- Ørn, Chr. Jac.sen, Rektor 175.
- Ørsted, Sør. Olsen, Kpl. 185.
- Øster, Niels Jensen 192.
- v. Oetken, Joh. Chr.f., Pr.ltn. 33.
- Øverøe, Jens Sivertsen 215. — Oluf 215.

